

A FŐVÁROSI KÖNYVTÁR ÉVKÖNYVE

I.

1931.

JAHRBUCH DER STADTBIBLIOTHEK BUDAPEST
YEARBOOK OF THE BUDAPEST PUBLIC LIBRARY

ELŐSZÓ

Könyvtárunk 1907 óta »A Fővárosi Nyilvános Könyvtár Értesítője« című kiadványában tájékoztatta a közönséget működése felől. Ez a kiadvány, amely a könyvtár legújabb beszerzéseinek szakok szerinti jegyzékét tartalmazta és a könyvtári élet eseményeiről számolt be, eleinte évnegyedenként jelent meg. Később a világháború utáni nehéz időkben az értesítőnek ez a periódikus megjelenítése egyrészt költségvetési okokból, másrészt a szabályrendeletileg megállapított új, sokkal szélesebbkörű könyvtári program megvalósításával járó munkatöbblet miatt lehetetlenné vált. A Fővárosi Könyvtár Értesítője ezekben az időkben évente csak egyszer jelenhetett meg. Mivel a könyvtár helyzete ma még kevésbé engedi meg időszakos értesítő megjelenítését és mivel a közeljövőben ilyen publikáció újabb megindítására kilátás nincsen, időszerűnek tartjuk, hogy e kiadványunk címét, mint immár meg nem felelőt, »A Fővárosi Könyvtár Évkönyve« címmel cseréljük fel.

Az Évkönyvben, miként az értesítőben, ezentúl is ismertetni fogjuk a könyvtár működését és közölni fogjuk a beszerzések válogatott jegyzékét. Kiadványunkban a jövőben lehetőleg helyet szeretnénk biztosítani könyvtárunkat, illetőleg annak anyagát érintő tanulmányok és bibliográfiai munkálatok számára is.

Célunk a jövőben is a régi lesz: az, hogy a könyvtár és a közönség kapcsolatát minél bensőségesebbé tegyük.

Enyvvári Jenő
könyvtárigazgató.

Tartalom — Inhalt — Table of contents

Előszó — Einleitung — Preface	3
Tartalomjegyzék — Inhaltsverzeichnis — Table of contents	5
Jelentés az 1931. évről — Jahresbericht über die Tätigkeit der Stadtbibliothek im Jahre 1931 — Annual report of the work in the year 1931.....	7
A Fővárosi Könyvtár története — Geschichte der Stadtbibliothek — History of the Municipal Library	35
A Fővárosi Könyvtár költözködése — Die Übersiedlung der Stadtbibliothek — The removal of the Municipal Library	56
A központi könyvtár új szerzeményei — Ausgewählte Zugänge der Zentrale — Select list of new accessions 1931.	59
Általános munkák — Allgemeines — General works	59
Bölcsélet — Philosophie — Philosophy	63
Vallás, Egyház — Religion, Theologie — Religion, Theology	69
Társadalomtudomány — Sozialwissenschaft — Sociology	78
Statisztika — Statistik — Statistics	84
Államtudomány — Staatswissenschaft — Political science	85
Társadalmi kérdés — Soziale Frage — Social question	93
Jogtudomány — Rechtswissenschaft — Law	102
Közigazgatás — Verwaltung — Administration	116
Jótékonyág, Szegényügy — Armenwesen — Charity	120
Közoktatás — Unterrichtswesen — Education	121
Közgazdaság — Volkswirtschaft — Political economy	123
Gazdaságpolitika — Wirtschaftspolitik — Applied economics	129
Östermelés — Landwirtschaft — Agricultur	131
Iparpolitika — Industriepolitik — Industry	133
Közlekedés — Verkehrswesen — Communication	133
Kereskedelem — Handel — Commerce	134
Pénz és hitelügy — Geld und Kredit — Money, Credit	135
Biztosításügy — Versicherungswesen — Insurance	138
Közpénzügyek — Finanzwesen — Public finance	140
Néprajz — Ethnographie — Ethnography	143
Nyelvészet — Philologie — Philology	144
Természettudomány — Naturwissenschaft — Science	146
Alkalmazott tudományok — Angewandte Wissenschaften — Useful arts	149
Művészet — Kunst — Fine arts	154
Irodalom — Literatur — Literature	158
Történelem — Geschichte — History	162
Földrajz — Geographie — Geography	168
Életrajzok, Emlékiratok — Biographien, Memoiren — Biography, Memoirs	170
A Budapesti Gyűjtemény új szerzeményei — Verzeichnis der Zugänge der Budapestiensia Sammlung — Chronological list of works added to the Budapest Collection	175
Betűrendes tárgymutató a szerzemények jegyzékéhez — Alphabetisches Sachregister der Zugänge — Alphabetical index of the accessions-list	181
Kurrens folyóiratjegyzék — Verzeichnis der laufenden Zeitschriften — List of periodicals currently received in the Library	183
Névmutató — Namensregister — Index of names	189
A Fővárosi Könyvtár kiadványai — Verzeichnis der Veröffentlichungen der Stadtbibliothek — List of the Municipal Library	209
Tájékoztató a Fővárosi Könyvtárról — Wegweiser für die Benutzer der Stadtbibliothek — General remarks of the Municipal Library	210
Részletek és alaprajzok a könyvtár új épületéről — Abbildungen und Pläne des neuen Bibliothekgebäudes — Illustrations and Goundplans of the Municipal Librarys new building T. I—XV.	211

A Fővárosi Nyilvános Könyvtár 25. évi jelentése az 1931. évről.

25. Jahresbericht der Budapester Stadtbibliothek über ihre Tätigkeit im Jahre 1931.

25th Annual report of the Budapest Public Library for the Year 1931.

Szakadatlan fejlődés és növekedés után, 1931. évi március hó 21-én a Fővárosi Könyvtár végre saját otthonába költözött. A főváros vezetősége régen érezte a szűk keretek közt szorongó könyvtár méltó és megfelelő elhelyezésének szükségességét. A megoldásnak az évek hosszú során tervezett sokféle módja közül, melyek legtöbbször el a háború emelt gátat, végre az 1928. évben kínálkozó elhelyezkedés mutatkozott legmegfelelőbbnek és anyagilag megvalósíthatónak. A főváros vezetősége, mely legnagyobb kultúrintézete, a Fővárosi Könyvtár elhelyezését mindig elsőrendű feladatának érezte, örömmel ragadta meg a kínálkozó alkalmat s a megvételre följánlott Wenckheim-palotát, javaslatomra, könyvtári célra megszerezte. Jelentésem más helyén, a könyvtár története keretében, részletesen ismertetem ennek a vételnek körülményeit, úgyszintén aprólékosan a költözés rendkívül érdekes lefolyását. Ehelyütt csupán a főváros vezetésével szemben érzett hálámnak kívánok ismételt kifejezést adni azért a bölcs és nagylelkű elhatározásáért, mellyel a kultúrának fényes és maradandó hajlékot szerzett.

Sajnos azonban, hogy a Fővárosi Könyvtár új palotájában nem fejlődhetik úgy tovább, mint ahogy multja s a kedvezőbb s vonzóbb környezet természetesen magával hozná. A költségvetés egyre nagyobb mértékű csökkentése s a külföld fokozódó gazdasági elzárkozása a szellemi javak szerzését és kicserélődését erősen gátolja. A Fővárosi Könyvtár, ilyen körülmények között, csak adott anyagi erőinek leggazdaságosabb kihasználásával prosperálhatott. Hogy e tekintetben a könyvtár vezetősége milyen gondosan és körültekintően járt el, engedtessek meg mintegy példakép a legnagyobb német tudományos könyvtárak egyikével, a Preussische Staatsbibliothekkal való összehasonlítás. A Preussische Staatsbibliothek 1930-ban 20 márkás (27 pengős) átlagáron vásárolt könyvet. A Fővárosi Könyvtár központja, mely a Preussische Staatsbibliothekkal rokon, ezzel szemben oly könyvanyagból, melynek 43%-a ugyancsak német nyelvű volt, 11 pengős átlagáron vette könyveit.

A tapasztalat azt mutatta, hogy a könyvtár és fiókjai zavartalan üzeméhez körülbelül az ideigyarapodást megközelítő könyvmennyiség szükséges. A jelentés évében a közönség kielégítéséhez szükséges könyvmennyiség még beszerezhető volt. Sajnos, nem úgy a folyó 1932. évben. A könyvtár könyvbeszerzésre rendelkezésre álló hitelösszegei a kényszerű általános takarékoság következtében ebben az esztendőben olyan katasztrófálisan csökkentek, hogy a folyvást növekvő forgalom az év végén már valószínűen a könyvállomány valóságos csökkenését fogja eredményezni. A könyvek fogyása (elhasználódása) a könyvek gyarapodását fölül fogja múlni! A jól dotált németországi népkönyvtárak, könyvbeszerzéseiket úgy igyekeznek irányítani, hogy a könyvek növekedése és fogyása egyensúlyban legyen. A legtöbb

németországi népkönyvtár beéri azzal, hogy könyvállományának az eredeti elgondolás szerinti alapmennyiségét fönntartsa. Igaz, hogy a könyvek selejtezését sokkal liberálisabban kezelik ott, mint a Fővárosi Könyvtárban, ahol egy-egy nagyon használt könyv élettartama 100—120 kölcsönzés, míg Németországban s még hozzá sokkal jobban nevelt olvasóközönség keze közt 50—60 kölcsönzés a maximum, mely után a könyv, mint rongált, minden esetben selejtbe kerül. Képzeltető ilyen körülmények között némely fiókkönyvtárban milyen állapotban van a könyvek nagy része! A könyvtár vezetősége a beszerzés gazdaságosságán túl, a könyvek anyagi élettartamát is a végsőkig igyekszik meghosszabbítani. Ez azonban egy bizonyos határon túl mégsem mehet. A költségek szakadatlan csökkenése végre mégis csak válságba fogja sodorni az erős használatnak örvendő könyvtárakat. Adja Isten, hogy a viszonyok javulásával a főváros újra megadja egyetlen nagy kulturális intézetének azokat az anyagi lehetőségeket, amelyek további virágzását biztosíthatják. A multak tapasztalatai alapján s ismerve a főváros vezetőségének éppen kulturális kérdésekben mindig tanúsított nagy megértését és áldozatkészségét, bizvást remélhetem könyvtárunkra, a tengődés nehéz esztendei után, jobb idők elkövetkezését. A könyvtár a jelentés évében két újabb bibliográfiai munkával lépett a nyilvánosság elé. A Goethe-centennárium alkalmával kiadta Goethe-bibliográfiáját és Haydn bicentennáriuma elkészítette az első nemzetközi Haydn-bibliográfiát.

A könyvtár és fiókkönyvtárak forgalma, rosszabb anyagi helyzetünk ellenére sem csökkent a jelentés évében. Ez a körülmény mutatja azt, hogy az általános gazdasági leromlottság következtében milyen nagy szükség van a főváros közkönyvtári működésére. Kevesebbet nyújtó könyvtárak látogatottsága nő! Legyen szabad abbéli reményemnek kifejezést adnom, hogy ez a helyzet csakhamar javulni fog s a könyvtár újra elérheti régi nívóját s ugyanolyan ambícióval ugyanannyit nyújthat a közeljövőben közönségének, mint azelőtt.

PÉNZÜGYEK.

Finanzen. — Finances.

A könyvtár pénzügyeiről részletes képet az 1. és 2. függelék nyújt. Ez a fejezet csupán a házipénztár egyre kisebb körre szorítkozó működését és forgalmát mutatja ki. A házipénztárra a jelentés évében csak kisebb összegű bel- és külföldi számlák kifizetése hárult. Nagyobb számlák a főváros központi pénztára útján nyertek kiegyenlítést.

Bevétel volt 1930-ban	49.900 P
Kiadás volt 1930-ban	49.933 «
Összesen	99.833 P

Házipénztárunk bonyolította le ebben az évben, miként a multban is, a közigazgatási bélyegek kezelését. A könyvtár használatáért fizetendő minden díjat ugyanis községi bélyegekkel nyugtáz a könyvtár. Ezekről a bevételeinkről a 3. számú függelék tájékoztat részletesen.

SZEMÉLYZETI ÜGYEK.

Personalangelegenheiten. — Staff.

A könyvtár rendszeres tisztviselőinek státusában a jelentés évében nem történt változás. Az ideiglenes alkalmazottak (id. hivatalnokok) státusa polgármesteri kinevezés útján a következőkkel szaporodott: dr. Seregélyi Emma, Ladányi Erzsébet, dr. Stark János.

GYARAPODÁS.

Zuwachs. — Accession.

A könyvtár könyvállománya 1931-ben 27.379 kötetrel gyarapodott. Ebből a központra 6.539 s a fiókokra 20.840 kötetnyi gyarapodás esett. Könyvet ajánlódokztak a könyvtárnak:

Hatóságok, intézetek, egyesületek: Amsterdam. Municipalité (1), Aszódi Petőfi-reálgymnázium igazgatósága (1), Ausztria. Bundesministerium für Handel und Verkehr (3), Ausztria. Bundesministerium für Land und Forstwirtschaft (6), Békéscsaba. Ág. h. evangélikus Rudolf-reálgymnázium (1), Belgium. Ministère de l'Intérieur et de l'Hygiène (3), Beograd. Municipalité (3), Berkeley. University of Illinois (1), Berlin. Magistrat d. Stadt (7), Berlin. Preussische Staatsbibliothek (2), Bern. Magistrat der Stadt (3), Birmingham. Treasurers Department (2), Bologna. Biblioteca Comunale dell' Archiginnasio (2), Boston. Trustee of the Public Library (1), Breslau. Magistrat (1), Brno. Magistrat (2), Bureau international du travail (2), Bp. Ernst-múzeum (2), Bp. Foederatio Americana (2), Bp. Frankenburg irodalmi kör (2), Bp. Főpolgármesteri hivatal (24), Bp. Hunnia Csónakázó Egyesület (2), Bp. Ibusz (178), Bp. Kereskedelmi és Iparkamara (4), Bp. Kir. M. Automobil Club (1), Bp. Kir. M. József Műegyetem (2), Bp. Kir. M. József Műegyetem technológiai intézete (1), Bp. kir. magy. Pázmány Péter Tudomány Egyetem (88), Bp. kir. magy. Pázmány Péter Tudomány Egyetem Francia Szemináriuma (3), Bp. kir. magy. Pázmány Péter Tudomány Egyetem művészettörténeti és keresztényrégészeti intézete (2), Bp. kir. magy. Tudomány Egyetem Közgazdaságtudományi Kar (1), Bp. Közgazdák Egyetemi Szövetsége (1), Bp. Közgazdasági Egyetem (37), Bp. Közkórházi Orvostársulat (12), Bp. magy. kir. Államrendőrség (1), Bp. Magy. kir. Államvasutak Igazgatósága (2), Bp. magy. kir. Hadtörténelmi Levéltár (4), Bp. magy. kir. Testnevelési Főiskola (1), Bp. Magyar Külügyi Társaság (2), Bp. Magyar Olasz Bank (1), Bp. Magyar Országos Eszperantó Egyesület (1), Bp. Magyar Statisztikai Társaság (2), Bp. Nemzeti Hajós Egylet (1), Bp. Nemzeti Kaszinó (1), Bp. Nemzeti Szalon (3), Bp. Nemzetközi Vásár (15), Bp. Országos Izr. Tanítóképző Intézet (1), Bp. Országos Kaszinó (1), Bp. Országos Könyvforgalmi és Bibl. Központ (3), Bp. Orsz. Közp. Hitelszövetkezet (1), Bp. Orsz. Magy. Gyűjtőmennyegyetem (7), Bp. Orsz. magy. Képzőművészeti Múzeum (2), Bp. Eötvös-kollégium volt tagjainak Szövetsége (1), Bp. Park Club (1), Bp. Pénzügyintézet Központ (1), Bp. Pesti Hazai Első Takarékpénztár (1), Bp. Prot. orsz. Árvaház (13), Bp. Ref. Theológia Ráday Könyvtára (1), Bp. Sol Club (2), Bp. »Budapest« Sport Egyesület (3), Bp. Székesfőváros állatvásárok és közbiztonsági igazgatósága (1), Bp. Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala (10), Bp. »Budapest Székesfővárosi Iparostanonciskolai Tanítók és Tanárok Egyesülete« (1), Bp. Budapest Székesfőváros Statisztikai Hivatala (15), Bp. Székesfőváros VII. ker. Testnevelési Bizottság (2), Bp. Szent István Társulat könyvkereskedése (2), Bp. Szent György-Czéh, magyar amatőrök és gyűjtők egyesülete (10), Bp. Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete (2), Bp. Ügyvédi Kamara (1), Bp. Székesfőváros I., Attila-u. polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros I., Fehérsas-téri polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros I., Fehérvári-úti polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros II., Medve-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros III., Kiscelli-u. községi polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros III., Kiskorona-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros V., Honvéd-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros V., Pannónia-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros VI., Nagymező-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros VI., Váci-úti polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros VII., Egressy-úti polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros Hernád-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros VII., Kertész-utcai községi polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros IX., Knezich-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros VII., Rottenbiller-utcai fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros VII., Wesselényi-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros VIII., Homok-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros VIII., Német-utcai községi polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros VIII., Práter-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros VIII., Üllői-úti 54. sz. alatti polgári fiúiskola (4), Bp. Székes-

főváros X., Elnök-utcai községi polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros V., Sziget-utcai polgári fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros X., Templom-téri községi polgári fiú- és leányiskola (4), Bp. Székesfőváros X., Százados-utcai fiúiskola (4), Bp. Székesfőváros I., Böszörményi-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros I., Koronaőr-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros II., Batthyány-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros II., Marczibányi-téri polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros III., Lajos-utcai polgári leány- és nőipariskola (4), Bp. Székesfőváros III., Szentendrei-úti polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros IV., Prohászka Ottokár-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros V., Szemere-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VI., Bajza-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VI., Felsőerdősor-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VI., Váci-úti polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VI., Vilmos császár-úti polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VII., Egressy-úti polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VII., Dohány-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VII., Hungária körúti polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VII., Peterdy-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VIII., Práter-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VIII., Röck Szilárd-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros VIII., Tisza Kálmán-téri polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros IX., Mester-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros IX., Tóth Kálmán-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros X., Óhegy-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros X., Simor-utcai polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros X., Szent László-téri polgári leányiskola (4), Bp. Székesfőváros IV., községi Eötvös József-reálskola (4), Bp. VIII., községi Vörösmarthy Mihály reálskola (4), Bp. II., áll. Toldy Ferenc reálskola (8), Bp. III., magy. kir. áll. Árpád reálgimnázium (1), Bp. VI., magy. kir. áll. Kölcsey Ferenc reálgimnázium (1), Bp. II., magy. kir. áll. Szent István reálgimnázium (1), Bp. IX., magy. kir. áll. Fáy András reálgimnázium (1), Bp. Református gimnázium (1), Bp. Ág. hitv. gimnázium (1), Bp. A budapesti ág. hitv. ev. főgimnázium igazgatósága (1), Bp. Pesti izr. hitközség reálgimnáziuma (1), Bp. Az »Isteni Megváltó Leányai« budapesti I. kerületi Szent Margit leánygimnáziuma (1), Bp. Székesfőváros I., Szilágyi Erzsébet leányliceum (4), Bp. IV., Községi Gizella királyné leánygimnázium (4), Bp. Az Angolkisasszonyok budapesti kir. kat. Sancta Mária leánygimnáziuma (1), Bp. Székesfőváros V., Községi Ráskai Lea leányliceum (1), Bp. magy. kir. áll. Erzsébet nőiskola, leányliceum (1), Bp. Dr. Lázár Piroska leányliceum (1), Bp. A budapesti Dr. Málnai Mihály leányliceum (1), Bp. Szekeres Margit leányliceum (1), Bp. Székesfőváros IX., községi Szent István felsőkereskedelmi fiúiskola (2), Bp. Székesfőváros I., Horthy Miklós -úti Szt. Gellért női felső kereskedelmi iskola (4), Bp. Székesfőváros községi Dobó Katalin női felsőkereskedelmi iskola (1), Bp. Notre Dame de Sion (7), Bp. Országos izr. tanítóképző intézet értesítője (1), Bp. Budai Szt. Imre Kollégium (1), Bp. Budapesti áru- és értéktőzsde (4), Bp. »Budai Torna Egylet« (2), Bp. Csehszlovák követség (4), Bp. Fehérnemű-tisztítók Ipartestülete (1), Budapesti Hírlap (1), Bp. Főv. Pedagógiai Könyvtár (1), Budapesti Kárpitos, Gombkötő Ipartestület (1), Budapesti Kávésipartestület (1), Canada. Ottawa. Bureau federal de la Statistique (1), Carnegie Endowment for International Peace (8), Centre Européen de la Dotation Carnegie pour la Paix International (1), Chicago. John Crerar Library (1), Chicago. Newberry Library (1), Chile. Ministerio de Relaciones Exteriores, Comercio (1), Cincinnati. Public Library (1), Cleveland. Public Library (1), Dánia. Ministerium des Äussern (1), Dánia. Statistike Departement (1), Debrecen. Déri-múzeum (1), Debrecen. Tisza István Tud. Társ. (4), Dresden. Magistrat der Stadt (1), Dresden. Sächsische Landesbibliothek (1), Duna-Száva-Adria Vasúttársaság Betegségi Biztosító Intézet (1), Editions Godd (1), Egyesült Államok. Departement of agriculture (1), Egyesült Eszperantó Világszövetség (1), Erlangen. Friedrichs-Alexanders Univ. (230), Franciaország. Statistique générale de la France (4), Genève. Chambre de travail (1), Frankfurt am Main. Freies Deutsches Hochstift (1), Frankfurt am Main. Statistisches Amt. (1), Glasgow. City (1), Göttingen. Georg August Univ. (60), Gravenhage. Koninklijke Bibliothek (8), Hamburg. Senat (1), Hatvan. Magy. kir. áll. reálskola igazgatósága (1), Honi ipar kiadóhivatal (1), Illinois Departement of registration and education (2), L' Illustration (1), Innsbruck. Univ. Bibl. (2), Irgalmasrend (3), Kaposvár. Alsódonántúli Mezőgazdasági Kamara (2), Kecskemét. Egyetemes ref. Jogakadémia (1), Kecskemét. Szegényügyi Bizottság (1), Kiskülfélegyháza. Városi kat. Szt. László reálgimnázium (1), Kolozsvár. Pásztortűz naptár kiadóhivatala (1), Köln. Statistisches und Wahlamt (2), Königsberg in Preussen. Albertus Univ. (73), Külügyi Szemle (1), Leipzig. Börsenverein der deutschen Buchhändler (1), Leipzig. Koehler & Volckmar (1), Leipzig. Peters C. F. (1), Leipzig. Univ. Bibl. (2), Liège. Exposition Internationale de 1930 (1), Liverpool. Lord Mayor (2), London. Connty Council (1), London. World Assotiation for education (1), Madrid. Sociedad de Edu Estudios economicos (2), Magdeburg. Magistrat (1), Magyar Asszonyok Nemzeti Szöv. (2), Magyar Adria egyesület (1), Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége (2), Magyar Statisztikai Társaság (2), Magyar vegyészeti gyárosok országos egyesülete (1), Magyarhoni ág. ev. egyház (1), Magyarország. Magyar Athletikai Szövetség (1), Magyarország. Magy. kir. áll. munkaközvetítő hivatal (4), Magyarország. A Falu országos földmives szövetség (1), Magyarország. Magy. kir. Belügyminisztérium (1), Magyarország. Magy. kir.

Földművelésügyi minisztérium (4), Magyarország. Magy. kir. Földművelésügyi minisztérium Vizraji intézete (1), Magyarország. Magy. kir. Földművelésügyi minisztérium vízügyi műszaki osztálya (1), Magyarország. Magy. kir. Földtani Intézet (1), Magyarország. Magy. kir. Honvédelmi minisztérium (2), Magyarország. Magy. kir. kereskedelmi minisztérium (5), Magyarország. Magy. kir. orsz. közegészségügyi intézet (5), Magyarország. Magy. kir. közp. statisztikai hivatal (6), Magyarország. Magy. kir. Külügyminisztérium (2), Magyarország. Magy. kir. Népjelölti minisztérium (20), Magyarország. Magy. kir. Pénzügyminisztérium (70), Magyarország. Magy. kir. Posta vezérigazgatóság (1), Magyarország. Magy. kir. Szabadalmi Bíróság (1), Magyarország. Magy. kir. Vallás- és Közoktatásügyi minisztérium (1), Magyarország. Magy. kir. vasúti és hajózási főfelügyelőség (1), Magyar Nemzeti Múzeum (1), Magyarország. Magyar Nemzeti Szövetség (1), Magyarország. Magy. Orsz. Lawn-Tennis Szövetség (20), Magyarország. Magyar Országos Torna Szövetség (44), Magyarország. Magyar kivándorlókat és visszavándorlókat védő iroda (1), Magyarország. Magyar Kegyes Tanítórend (1), Magyarország. Könyvnyomdai Munkások Egyesülete (2), Magyarországi Református Egyház (3), Makó. Csanád-Arad-Torontál vármegye közönsége (1), Manchester. Public Libr. (1), Manchester. Libraries Committee (1), Marseille. Maire de la Ville (7), Move (1), Nemzeti élet (1), Nemzetnevelés kiadóhivatala (1), New-York. Board of child welfare (1), New-York. Public Library (1), Nyiregyháza. Ev. Kossuth reálgimnázium Bessenyei önképzőköre (2), Nyukosz (2), Olaszország. Istituto centrale di statistica (1), Orsz. Kat. Legényegylet (1), Országos középiskolai tanáregyesület (1), Országos Magy. Gazdasági Egyesület (13), Országos Magy. Kir. Vízépítési Igazgatóság (1), Országos mezőgazdasági kamara (1), Országos Postás Zene- és Kultúr Egyesület (11), Országos Stefánia Szövetség (136), Pápai nőnevelő intézet igazgatósága (1), Páris. Bibl. administrative et bibl. municipales (84), Pécs. K. M. Erzsébet Tud. Egyetem (3), Pécs. K. M. Erzsébet Tud. Egyetem könyvtára (2) Pécs. K. M. Tud. Egyetem. Keresk. és váltóügyi szeminárium (1), Pester Lloyd (1), Praha. Magistrat der Stadt (5), Providence. University (1), Putnok. Gr. Serényi Béla m. kir. áll. fiú- és leányiskola (1), Revue des deux mondes (3), Róma. Biblioteca Centrale Vittorio Emanuele (4), Rotary Club (1), St. Louis. Public Library (3), Salgótarján. Chorin Ferenc reálgimnázium (1), Schweizerisches Handels und Industrieverein (1), Shanghai. Académia Science (1), Société des Nations (1), Sopron. Magy. kir. Bánya- és Erdőmérnöki Főiskola (1), Sopron. Magy. kir. áll. leányiskola (1), Soroksár. Róm. kat. polgári fiú- és leányiskola (2), Stokholm. Sveriges offentliga Bibliotek (1), Stockholm. Statistika kontor (7), Svédország. Socialstyrelsen (2), Svédország. Officiella Statistik (1), Szeged. Kereskedelmi és iparkamara (1), Szeged. Magy. kir. áll. Klauzár Gábor reálgimnázium (1), Szeghalom. Ref. Péter András reálgimnázium (1), Tihany. A Magyar Biológiai Kutató Intézet (1), Tiszajobbparti mezőgazdasági kamara (1), Tókió. Municipal office (1), Tolna vármegye Törvényhatósági Bizottsága (30), Torinó. Il comune (22), Tübingen. Universitát (94), Újpest. Magy. kir. áll. Könyves Kálmán reálgimnázium (1), Kijv. Ukrán nemzeti könyvtár (4), Uppsala. Universitátsbibliothek (1), Vác. Váci múzeum (4), Venezia. Reale Istituto veneto di science, lettere ed arti (9), Veszprém vármegye. Múzeum és múzeumi könyvtár (1), Washington. Library of congress (1), Washington. Smithsonian Institut (13), Wien. Arbeitsversicherungskasse (3), Wien. Verband der Krankenkassen Wiens, Niederösterreichs und des Burgenlands (3), Wien. Magistrat der Stadt (1), Wien. Volksbildungsverein (1), Wien. Volkshochschule Wien Volksheim (1), World Association for adult education (1), Zürich. (Stadt) Magistrat (1), Zürich (Kanton) Statist. Bureau (2).

Magánosok : Dr. Acsay Ferenc (1), Ádám László (2), Dr. Auer Pál (3), báró Dr. Babarczy István (36), vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre (1), Dr. Barács István (1), Balassa József (1), Balla Mihály (1 köteg nyomtatvány) Baráthosi-Balogh Benedek (1), vitéz Barcza Ferenc (2), Beczkóy József (1), Bettelheim Samu (1), Dr. Beráner József (1), Dr. Berkovits Helén (1), Binder György (2), Bisztray Gyula (2), Bleier Sándor (2), Bonkáló Sándor (1), Dr. Csade Imre (1), Cselőtei Lajos (1), Dr. Czákó István (1), A. B. Davies (1), Dékány Lajos (10), Dr. Dombóváry Géza (2), Dostler Gábor (1), Dr. Drescher Pál (10), Dr. Egyed István (6), Dr. Erdélyi Sándor (87), Dr. Erődi Kálmán (1), Dr. Felszeghy Béla (1), Dr. Finály Sándor (1), Dr. Forbáth Imre (1), Földes Gyula (4), Füredy Lajos (1), Gabriel Gobron (2), Dr. Gárdonyi Albert (27), ifj. dr. Gergely Ernő és dr. Mészöly Imre (1), Dr. Goldziher Károly (4), Gombás Géza (1), Gonzales Penna de Cabzada, Celina (1), Gortvay György (2), Guthrie. Kenneth Sylvan (1), Gyalókay Artúr (1), Dr. Gyalui Farkas (1), Gyárffy Árpád (16), Hacker Boriska (6), Halász Elemér (1), Herskovits Fábán (1), Dr. Hofhauser Margit (3), Dr. Hóman Bálint (1), Honti János (1), Horváth Barna (3), Huszár Vilmos (5), Imaoka Dsiudsiro (17), Dr. Jablonkay Géza (1), Dr. Jajczay János (1), Dr. Johan Béla (4), Jurkovich Emil (1), Dr. Káldor (4), Dr. Kelényi B. Ottó (2), ifj. Kerekes József (1), Kertész Ödön István (2), Király Kálmán (5), Kiss Dezső (19), Kner Izidor (1), Dr. Komáromi Károly (2), Kovács házy Vilmos (23), Kováts Alajos (1), Dr. Könyves Tóth Kálmán (1), Körmendi Horváth József (2), Krausz Miklós (2), Kurucz Károly (1), Laloy Emile (1), Lautenburg Frigyes (16), Cs. Lázár László (1), Lissák Kálmán (1), Dr. Leszlényi Imre (1), Dr. Lósy Schmidt Éde

(1), Dr. vitéz Málnási Ödön (2), Dr. Márffy Oszkár (2), Dr. Markó Jenő (1), Máté Imre (1), Matolay Tibor (8), John Meeson (81), Dr. Melly József (2), Molnár Antal (1), Dr. Molnár Kálmán (9), Monsberger R. Ulrik (1), Dr. Moravék Endre (1), Mustó Béla (1), Dr. Naményi Imre (3), Dr. Némethy Béla (2), Dr. Némethy Károly (1), Odor Vilma (3), Dr. Olay Ferenc (14), Dr. Orel Géza (1), Osváth Ferenc (1), Dr. Parassin József (2), Pfisterer Miklós (3), Polakovits Gergely (1), Pirovits Aladár (1), Polczer Ágota (2), Polacsek József (1), Polgár Lipót (15), Dr. Pollermann Artúr (1), Dr. Puky Endre (1), Puky Ferenc (1), Puskásy Pál (1), Dr. Rácz György (2), Reiner János (28), Dr. Réthly Antal (2), Dr. Ritoók Emma (1), Róbert Oszkár (2), Rubin László (1), Sándor László (1), Schmid László (1), Dr. Schmidt Béla (14), Dr. Schmidt Ferenc (5), Dr. Sipőcz Jenő (1), Dr. Somló Béla (1), Stoltz Dániel (1), Sugár Miklós Gyula (1), Dr. Sulyák István (2), Dr. Sulyok Endre (1), Dr. Surányi Unger Tivadar (4), Cs. Szabó László (3), Szabó Bertalan (1), Székely Károly (1), Szende Péter Pál (5), Dr. Szladovits Károly (1), Sztankovits Anna (1), Dr. Takács Imre (1), Takács József (1), Dr. Teleki Domokos gróf (4), Gróf Dr. Teleki Pál (1), Dr. Temesváry János (6), Dr. Theiss Ede (1), Dr. Thim József (1), Dr. Thirring Gusztáv (6), Dr. Tömöry Edith (1), Dr. Traeger Ernő (6), Turvey Thomas Kip (1), Dr. Vadász Imre (3), Dr. Vadász L. (1), Dr. Vándor Kornél (1), Dr. Varga Bálint (1), Dr. Vavrincez Dezső (17), Dr. Veres István (1), Dr. Vida Irén (135), Waldapfel Eszter (1), Dr. Wildner Ödön (146), Dr. Zuckermann Ferenc (8), Zsinger Árpád (1), Dr. Zsoldos Jenő (2).

KÜLÖNGYÜJTEMÉNYEK.

Spezialsammlungen. — Special collections.

A *Keleti Gyűjtemény* könyvbeszerzésénél különösen az aktuális politikai, szociológiai és közgazdasági munkákra voltunk figyelemmel, de nem tévesztettük szem elől a keleti történelmet, földrajzot és néprajzot sem. Főképen azonban a filológiai könyvanyag gazdagítására törekedtünk, amennyiben e könyvek beszerzése anyagilag lehetséges volt. Fontosnak tartottuk továbbá régebbi értékes folyóirataink és sorozatainknak hiányzó köteteikkel való kiegészítését, e munka azonban — anyagi és könyvkiadói nehézségek miatt — csak lassan halad előre.

Az ez évben beszerzett kötetek száma 339, tehát nem mutat érdemleges csökkenést a tavalyihoz (349) képest, magasabb szempontból nézve mégis oly csekély, hogy a gyűjtemény munkaerőit csak elenyésző mértékben foglalta le. Ezért az egész anyag revidiálása vette kezdetét az év folyamán, mind a könyvanyag, mind a katalógus szempontjából. A megejtett felülvizsgálat eddig több mint 6000 kötetet ölelt fel, a gyűjtemény nagyobbik felét.

A gyűjtemény vezetője: dr. *Dávid* Antal könyvtári aligazgató. Beosztott tisztségviselők: *Zajti* Ferenc és dr. *Iványi-Grünwaldné Korek* Valéria dr.

A *Budapesti Gyűjteményben* a beszerzések között első helyen áll *Johannes Muntz*, Mátyás korabeli csillagásznak *Tabula minutionum* kezdetű 1495-ben kiadott érvágó naptára, amelynek kultúrtörténeti szempontból az a nevezetessége, hogy a budai délkör alapján készült. E rendkívül ritka egylapos ősnyomtatvány gyűjteményünk egyik ékessége. Nyomdásza a wieni ősnyomdász: *Winterburger*. Nagyértékű beszerzés volt a *Pomeriumnak Temesvári* Pelbárt fametszetű képével díszített, Szabó Károly szerint (III. 78.) az ősnyomtatványok korának utolsó évtizedében megjelent kiadása, hasonlóan *Johannes Pap* (*Paep*) budai könyvárusnak nyomdászjelével ellátott 1500-ban Velencében nyomtatott esztergomi missaléja is. A beszerzések közül kitűnik több XVI. századi nyomtatvány, így *Celtes* (*Pickel*) *Conrad* koszorús német poétának 1512-ben megjelent munkája, amelyben a Mátyás-korabeli budai Sodalitas Litteraria Danubiana-hoz is intéz egy költeményt; *Bessarion* Oratio és *Epistola ad Graecos* című munkájának 1513. évi kiadása azért is nevezetes, mert az utóbbi rész a hozzáfűzött recensio szerint *Mátyás* király budai könyvtárából készült másolat. *Sleidanusnak* *De statu religionis et reipublicae* c. 1556. évi kiadása és *Chytraeus* (*Kochhaff*) *Dávidnak*

1574. évi Oratio-ja szintén nevezetes budapesti vonatkozású nyomtatványok. A XVII. századi munkák között néhány budai és pesti veduta és az 1686. évi ostromról szóló néhány ritka nyomtatvány gyarapította a gyűjteményt.

A gyűjtemény gyarapodási statisztikája a következő módon alakul:

Rendelőosztályból átvett (kötet)	824
Ebből 09 (kötet)	7
Osztályozott (mű)	151
Helyszámozott (mű)	194
Sorszámozott (kötet)	824
Katalogizált (mű)	194
Behelyezett (kötet)	824

Katalógusok:

Elkészített betűrendes cédula	350
Elkészített szakcédula	424
Berakott betűrendes cédula	350
Berakott szakcédula	424

B és H (budapesti és történelmi) kisnyomtatványgyűjtemény: E gyűjtemények csak kismértékben gyarapodtak. Az új elhelyezkedéssel kapcsolatban a budapesti vonatkozású kisnyomtatványokat két részre osztottuk. A kortörténeti és tipográfiai szempontból jelentősebb darabokat külön választottuk és a gyűjtemény munkahelyiségeiben helyeztük el, míg az újabb anyagot a raktárhelyiségben gyűjtjük.

E gyűjtemények statisztikája:

Rendelőosztálytól átvett (darab)	12
Bedolgozott «	12
Behelyezett cédula «	12

Újságszelvény-gyűjtemény. A Budapest jelentősebb kor- és művelődéstörténeti eseményeit megőrkítő újságszelvények gyűjtése ez évben is tovább folyt. A régi anyag selejtezésének és beosztásának munkáját a gyűjtemény két tisztviselője végezte. A nagy gonddal végzett munka eredményeként a kutatás számára készen álló újságszelvényanyag ismét jelentősen gyarapodott. Az újságszelvények statisztikai adatai:

Átvett és besorozott szelvény	336
Megírt cím	336
Osztályozott	1474
Felragasztott	336
Behelyezett	1474

Az új szelvények nyelvek szerint: magyar 281, német 32, francia 4, angol 5, olasz 12, svéd 2.

Könyvritkaságok és bibliofil könyvek (09) gyűjteménye. Említést érdemel itt, hogy Kner Izidor gyomai nyomdász-mester bibliofil értékű nyomtatványainak sorozatát a Fővárosi Könyvtárnak adományozta. Ezenkívül több értékes Hungarica-ritkasággal és tipográfiai szakmunkával gyarapodott a gyűjtemény.

Statistikai adatok:

Rendelőosztályból átvett (kötet)	66
Katologizált (mű)	66

Szűry-gyűjtemény. A magyar szépliteratura nevezetes kiadásait magába foglaló Szűry-könyvtárt az új könyvtárepületben az igazgatói szobában helyeztük el. A könyvanyagot átszállítása előtt még egyszer revízió alá vettük és az eredeti Szűry-féle gyűjtésből kiválogattuk a magyar szépirodalomba szorosan nem tartozó műveket. A gyűjtemény gyarapodása:

Rendelőosztályból átvett (kötet)	96
Katologizált (mű)	96

A Budapesti Gyűjtemény könyvforgalma. A könyvtár régi helyiségeiben a könyvforgalmat és a kutatás munkáját gátló nehézségek az új épületben teljesen megszűntek. A Budapesti Gyűjtemény új helyiségeiben egyszerre 18 olvasónak adhat helyet és a gyűjtemény beosztásának új rendje is megkönnyítette a könyvanyag nyilvántartását és elhelyezését. A gyűjtemény nagyértékű és fontos kulturális emlékeket magában foglaló régi könyvanyaga a gyűjtemény nagytermében levő vitrinekben és tárlókban nyert elhelyezést. Ugyancsak itt az olvasók számára 12 ülőhely van. A gyűjtemény dolgozószobájában levő üvegszekrényekben részint a repertoriális feldolgozás alatt álló régi folyóiratirodalom egy része, részben a gyűjtemény kézikönyvtára, részben a budapesti történelmi és geográfiai vonatkozású könyvanyag kapott helyet. Itt állnak a gyűjtemény katalógusszekrényei is. Ebben a szobában hat kutató számára külön asztal áll. Az új könyvraktár-épület Reviczky-utcai frontjának egyik második emeleti raktártermében van a Budapesti Gyűjtemény raktári könyvanyaga.

A Budapesti Gyűjtemény könyvforgalma igen változatos és sokoldalú érdeklődésre mutat a fővárost érintő problémakörök irányában. A főváros történetének, szociális és gazdasági fejlődésének felkutatásáért igen sokan fordultak a gyűjteményhez. A készülő nagy repertorium számára feldolgozott anyag egy része már a közönség rendelkezésére állott. Kutatások folytak a gyűjteményben a következő kérdésekről: Budapest környékének irodalma, a régi főváros építészete, a városrészek fejlődése, a főváros irodalma és zenei élete, a főváros idegenforgalma és fürdőügye, színészettörténeti kérdések, a dunai hajózás multja, régi pesti útleírások, városgazdasági problémák, a régi pesti és budai közigazgatás, a régi polgári élet, a főváros üzemei, a fővárosi szerzetesrendek, a reklám, az újságírás története, települési viszonyok, a főváros közlekedésügye, családtörténeti kérdések stb.

A Budapesti Gyűjtemény, a budapesti és történeti kisnyomtatványgyűjtemény, az újságszelvény és könyvritkaságok gyűjteményének forgalma a következőképpen alakult:

Olvasótermi használatra kivett kötet	200
Helyben használt kötet	2.198
Kölcsönadott kötet	299
Újságszelvény	532
Összesen	3.229

E gyűjtemények vezetője Dr. *Kelényi B. Ottó* könyvtáros. Beosztott tisztviselők: Dr. *Könyves Tóth Kálmán* könyvtártsízt, *Gábor Szabóné Kovács Mária* dr., dr. *Hanskarl Erzsébet*, *Rozgonyiné Pöschl Aranka* dr. id. hivatalnokok.

AZ OSZTÁLYOK ÉVI MUNKÁSSÁGA.

Arbeitsleistungen der einzelnen Abteilungen. — The work of the different departments.

Rendelő osztály. Az 1931. évben 1562 darab könyvrendelést adtunk le. Ebből beérkezett 1255 darab, nem érkezett be 254 darab, elfogyott 53 darab. Az 1930. évben rendelt, de még le nem szállított 652 darab rendelésből az év folyamán még beérkezett 503 darab, nem érkezett be 63 darab, elfogyott 86 darab. Az előző évekről visszamaradt 154 darab rendelésből beérkezett 46 darab és elfogyott 108 darab.

Kérőlevelet elküldöttünk 342 darabot, köszönőlevelet 536 darabot. Az 1931. év folyamán beérkezett 15.941 darab könyv. Ezt a beérkezett könyvanyagot az osztály feldolgozás előtt a katalógusokban, iktatóban 47.823 helyen nézte meg, illetve ellenőrizte. Ebből a könyvanyagból a kereskedőknek a megtekintésre beküldött könyvek közül visszaadtunk 8138 darabot, megtartottunk 7803 darabot.

Ez a szám a következőképpen oszlik meg: új vétel 3511 darab, ebből rendelés 1804 darab, megtekintésből megtartott 1707 darab, antikvár vásárlás 807 darab volt. A beérkezett összes ajándék 2833 darab, ebből intézetekre, egyesületekre és hatóságokra 1865 darab, magánosokra 968 darab esik. A régi raktárból, valamint a fiókokból áthelyeztünk és feldolgoztunk 454 darabot, cserébe kaptunk 39 darabot és köteles példányt 159 darabot. Összesen tehát 7803 darab, ebből azonban kiselejteztünk 1197 darabot, a fiókoknak átadtunk 67 darabot, az összes feldolgozott anyag tehát *6539 darab*.

A rendelő osztály vezetője vitéz *Sárváry Elek* könyvtári főtiszt. Beosztott tisztviselők: *Schönviszky László* könyvtártsízt, dr. *Szöts Farkasné* polgári iskolai tanár és *Nagy Borbála* id. hiv.

Katalogizáló osztály. Az 1931. évben a katalogizáló osztály 7019 darab könyvet vett át az egyes osztályoktól feldolgozásra. És pedig:

a	Reference-osztálytól	3236	kötetet
a	Rendelő-osztálytól	1158	«
az	A-gyűjteménytől	1047	«
a	B-gyűjteménytől	350	«
az	R-gyűjteménytől	571	«
a	P-gyűjteménytől	312	«
a	01-gyűjteménytől	73	«
a	02-gyűjteménytől	34	«
a	09-gyűjteménytől	58	«
a	Kézíkönyvtártól	180	«

Elkészült 4764 cím. Levonatott 36.466 darab cédula. A katalóguscédulák berakását az előző évekhez hasonlóan, ez évben is a katalogizáló osztály végezte. Beosztott az osztály a szakkatalógusba 13.839 a betűrendes katalógusba 16.502, a földrajzi katalógusba 6125 darab cédulát. Könyvkártyázást 7017 darabot végzett az osztály.

A katalogizáló osztályt dr. *Ritoók Emma* főkönyvtáros vezette. Beosztott tisztviselők: *Koch Lajos* könyvtári felügyelő, özv. *Varga Lászlóné* főkezelő, dr. *Jajczay Jánosné*, dr. *Friedrich Sarolta*, *Takács Elvira*, dr. *Vass Klára* és dr. *Stark János* id. hivatalnokok.

Könyvkötészet. 1931-ben két segéd és négy munkásnő volt alkalmazva Házikönyvkötészetünkben. Ez évben is a Házikönyvkötészet végezte a katalóguscédulák sokszorosítását. A Házikönyvkötészet végzett:

	A központnak	A főkoknak
Új kötést	50	7 darabot
Tékát	161	«
Aranyozást	7.246	2.423 «
Táskázást	3.224	7.119 «
Javítást	668	6.870 «
Dobozt	136	36 «
Indikátort	—	10.320 «
Választólapot	250	1.082 «
Mappát	3	2 «
Kusztosz-átragasztást	—	305 «
Feliratot	235	39 «
Katalóguscédula sokszorosítást	55.094	— «
Cellofán-borítást	—	751 «

A könyvkötészet vezetője *Lesskó Béla* könyvtári felügyelő.

Reference osztály. Mult évi jelentésünk már körvonalazta az 1931. év általános munkaprogramját. Ami ott terv és előkészítés volt, az a jelentés évében végzett munkává lett.

A Reference-osztály tudományos felvilágosításokat, szakszerű bibliografiai tanácsokat nyújtó szolgálata mellett elvégzi a könyvosztályozás munkáját és irányítja az egész nyilvános szolgálatot. Ennek az osztálynak felügyelete alá tartozik a raktári anyag elhelyezése és kezelése, a Kézikönyvtár színvonalontartása és továbbépítése, a bibliográfiai és könyvtártani gyűjtemény kezelése, az egész folyóiratanyag gondozása s a röpirat és pamfletgyűjtemény feldolgozása és őrzése.

Az osztály e kurrens munkájával párhuzamosan végezte a decimális szakrendszerű katalógusok kiegészítését és állandó ellenőrzését. A Nemzetközi Bibliográfiai Intézet legújabban kiadott, módosított szakrendszere alapján folytatólagosan feldolgozta és a magyar viszonyokhoz alkalmazta a társadalomtudományi szakcsoportot, beleértve a jog- és közgazdaságtudományokat. Folyamatban van a nyelvtudományi és természettudományi szakok átdolgozása is. Ez az osztály elkészítette a decimális szakrendszer betűrendes mutatóját, körülbelül 20.000 címszóval.

Tudományos felvilágosítást főként a következő kérdésekben adott a Reference osztály: gazdasági válság, a konjunkturakutatás elmélete, a választójog és a választási technika, valamint az év törvényjavaslataival kapcsolatosan közegészségügyi, földbirtokrendezési, hitelpolitikai, iparfejlesztési stb. kérdésekben.

Az új palotában a Reference osztály újraszervezte az egész olvasótermi és folyóirattermi szolgálatot s bevezette a látogatójegyek használatát. 6724 látogatójegy adatott ki. 6724 helybenkutató, illetve olvasó 42.674 esetben használta az olvasótermet és 12.021 esetben a folyóirattermet.

Otthoni használatra 37.253 kötetet adott ki a könyvtár 2159 tagnak.

A kézikönyvtár 364 művel (377 kötetel) gyarapodott. Ehhez készült 812 szakbeosztás. A raktári anyag 4213 művel (4273 kötetel) gyarapodott. Ehhez 12.871 szakbeosztás készült. A bibliográfiai és könyvtártani gyűjtemény gyarapodása: 81—49 mű, (98—56 kötet). Szakbeosztás: 253—159. A röpirat és pamfletgyűjteményben 269—234 mű volt a gyarapodás. Szakbeosztás 399—510.

A könyvtár szakrendszerének kitűnősége, könyvtártechnikájának fejlettsége ebben az évben is számtalan esetben például szolgált közigazgatási, hivatali könyvtárak rendezésénél, egyetemi szemináriumokban. Sokan mások is tanulmányozták könyvtárunkat ebből a szempontból.

A Reference osztály vezetője dr. *Vavrincez* Dezső főkönyvtáros, helyettese dr. vitéz *Homa* Gyula könyvtáros. Beosztott tisztviselők az osztályozóban: dr. *Witzmann* Gyula segédkönyvtáros, dr. *Jajczay* János könyvtári főtitest, dr. *Németh* Endre ideiglenes hivatalnok; a Kölcsönzés vezetői: *Soós* József és *Koletich* Sándor kezelőtisztek; az Olvasóteremben: *Kopcsányi* Adél könyvtári főtitest és dr. vitéz *Váczy* Zoltán ideiglenes tanácsi s. fogalmazó.

A Reference osztály tisztviselői állandó délutáni ügyeletes szolgálatot is végeztek.

Folyóiratosztály. Az 1931. évben 601 folyóirat járt a könyvtárba. Előfizetés útján 469, ajándékképen 104, cserébe 21 és kötelezpéldány 7. Az év folyamán 12.021 esetben adott ki az osztály folyóiratot. Az olvasók esetenként átlag háromféle folyóiratot használtak. Az olvasók száma a november—december hónapokban érte el a maximumot, mikor is hetenként 600 fölé emelkedett, a minimumot pedig június—júliusban, midőn 160 alá süllyedt.

Kötésre küldött az osztály 1931-ben 697 kötetnyi folyóiratot és 99 kötetnyi napilapot.

A közönség érdeklődési iránya általában egyezett az előző esztendőben észlelttel. Tovább is a közgazdasági és társadalomtudományi folyóiratok voltak a legkeresettebbek.

A 601 folyóirat a következőképen oszlott meg:

Nyelvek szerint:

Magyar	261	Olasz	12
Német	219	Svéd	2
Francia	61	Egyéb	2
Angol	43	Többnyelvű	1

Szakok szerint:

Közgazdaságtan	73	Irodalom	19
Általános folyóiratok	62	Filozófia, pszichológia, okkultizmus	16
Jogtudomány	52	Történelem	15
Közigazgatás	50	Közművelődés, pedagógia ...	14
Művészet	43	Nyelvtudomány	14
Szociálpolitika	41	Természettudomány	10
Politika	35	Vallástudomány	9
Bibliográfia, könyvtártan ...	35	Statisztika	9
Társadalomtudomány	33	Földrajz	6
Orvostudomány	29	Néprajz	5
Egyéb alkalmazott tudományok	26	Honvédelem, hadügy	5

A folyóiratteremben dr. ifj. *Szász* Károly és dr. *Lamatsch* Sándor id. hivatalnokok teljesítettek szolgálatot.

A Fiókközpont. A Fiókközpont az 1931. év folyamán 22.256 kötet könyvet szerzett be. Ebből vétel útján 20.840 kötethez jutott, áthelyezés és ajándékozás útján 1416 kötethez.

A vételből 14.080 kötet szépirodalom, 4729 kötet ismeretterjesztő és 2031 kötet ifjúsági könyv volt; az ajándékozott és áthelyezett könyvekből 903 kötet szépirodalmi és 513 kötet ismeretterjesztő könyv volt.

A Fiókközpont 19.927 művet iktatott, 9557 katalóguscédulát készített, 41.680 leltárlapot, 7998 könyvkártyát írt és 4501 könyvet osztályozott.

A Fiókkönyvtárak 17.824 kötet könyvet kaptak a Fiókközponttól.

Kiselejteztünk 2704 kötetet és áthelyeztünk 135 kötetet.

A Fiókközpont jelenlegi állománya 11.198 kötet.

A vásárolt könyvek nyelvek szerint a következőképpen oszlanak meg:

Magyar	16.629
Német	2914
Francia	826
Angol	443
Egyéb	28
Összesen	20.840

A Fiókközpontba beküldött kötetek fiókok szerint részletezve:

	Áthelyezés	Javítás	Selejt
1. számú fiók	624	—	4
2. « «	113	1.816	70
3. « «	63	481	293
4. « «	108	290	—
5. « «	305	231	6
6. « «	6	610	—
7. « «	603	750	—
8. « «	1.078	790	273
9. « «	27	1.688	316
10. « «	—	719	117
11. « «	281	760	—
12. « «	—	—	—
14. « «	25	300	984
Összesen	3.233	8.435	2.063

A Fiókközpontból a fiókkönyvtárakba kiküldött kötetek fiókok szerint részletezve:

	Új	Javított	Együtt
1. számú fiók	955	—	955
2. « «	875	862	1.737
3. « «	862	629	1.491
4. « «	112	24	136
5. « «	32	207	239
6. « «	2.098	731	2.829
7. « «	1.437	154	1.591
8. « «	989	1.386	2.375
9. « «	1.060	1.231	2.291
10. « «	390	373	763
11. « «	573	398	971
12. « «	668	—	668
14. « «	1.677	101	1.778
Összesen	11.728	6.096	17.824

A Fiókközpont anyagából 1931-ben a következő intézményeknek ajándékoztunk selejt-könyveket:

Erzsébet királyné-szanatórium	35
Egri katolikus Legényegylet	60
Balatonkenesei Üdülőtelep	60
Székesfőváros Elektromos Művek	147
MÁV Kolónia.....	900
Missziós Nővérek	817
Hegyvidéki »Sasok«	115
MEFHOSZ	150
Zuglói Keresztény Ifjak Egyesülete	183
Összesen	2.467 kötet.

A fiókkönyvtárak központi irányításának élén dr. *Drescher* Pál könyvtári felügyelő állott. A fiókközpontot *Tuczentaler* Lujza könyvtári főtiszt vezette. Beosztott tisztviselők: *Vrabely* József c. könyvtártiszt, *Sárváry* Dezső k. főtiszt és *Hevesi* Mária polgári iskolai tanár.

Eredményeket és várható jövőt egyaránt őszintén feltártam jelentésemben. Tudom, hogy szűkös időknek néz elébe még a könyvtár, oly időknek, melyekben az olvasóközönség kívánságai és tudományos ambíciói maradék nélkül nem lesznek kielégíthetők. Erős a hitem azonban abban, hogy a válságok korszakának végén jár már a világ s az eljövendő kor a kultúra számára is kedvezőbb lesz.

Enyvvári Jenő
könyvtárigazgató.

1. Függelék

A KÖNYVTÁR KÖLTSÉGVETÉSE 1930-BAN ÉS 1931-BEN

Bibliotheksvoranschläge für die Jahre 1930 und 1931 — Library estimates for 1930 and 1931

	1931			1930		
	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigstellen Branches	Együtt Zusammen Total	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigstellen Branches	Együtt Zusammen Total
	P e n g ő			P e n g ő		
I. KIADÁSOK <i>Ausgaben — Expenditure</i>						
Személyi kiadások <i>Gehälter — Salaries</i>	392.280		392.280	369.174		369.174
Segélyek és pótlékok <i>Unterstützungen, Reisegelder Reliefs and travelling expenses</i>	6.240		6.240	10.710		10.710
Házbér <i>Miete — Rent</i>	—	28.850	28.850	17.400	28.027	45.427
Épületfenntart., fűtés, világítás, stb <i>Erhaltung der Gebäude, Heizung, Beleuchtung etc. — Building mainte- nance, heat, light etc.</i>	60.157		60.157	41.249		41.249
Könyvbeszerzés <i>Bücheranschaffung — Books and periodicals</i>	112.000	100.000	212.000	132.000	120.000	252.000
Könyvkötés <i>Buchbinder — Binding</i>	22.917	22.918	45.835	29.418	29.417	58.835
Katalógusok, Értesítő nyomása . <i>Katalogdruck, Bulletin Catalogues, Bulletin</i>	8.000	13.000	21.000	8.000	12.000	20.000
Különféle dologi kiadások <i>Verschiedene sächliche Ausgaben Postage, stationary, supplies</i>	35.619		35.619	42.681		42.681
Rendkívüli szükséglet <i>Ausserordentliche Ausgaben Extraordinary expenses</i>	—	—	—	346.939		346.939
Összesen <i>Insgesamt — Total</i>	—	—	801.981	—	—	1,187.015
II. BEVÉTELEK <i>Einnahmen — Incomes</i>	7.250	44.300	51.550	2.746	19.200	21.946

2. Függelék

A KÖNYVTÁR 1931. ÉVI ZÁRSZÁMADÁSA

Schlussrechnung 1931 — Account 1931

T á r g y	Központ és Fiókok <i>Zentrale und Zweigstellen Central and Branches</i>	A zárszámadás eredménye az elő- irányzatnál több (+) vagy kevesebb (—)
	P e n g ő	
I. KIADÁSOK		
<i>Ausgaben — Expenditure</i>		
Személyi kiadások	418.466	+26.186
<i>Gehälter — Salaries</i>		
Segélyek és pótlékok	6.240	—
<i>Unterstützungen, Reisegelder Reliefs and travelling expenses</i>		
Házbér	27.678	— 1.172
<i>Miete — Rent</i>		
Épületfenntartás, fűtés, világítás stb.	38.860	—21.297
<i>Erhaltung der Gebäude, Heizung, Beleuchtung etc. Building maintenance, heat, light etc.</i>		
Könyvbeszerzés	219.186	+ 7.186
<i>Bücheranschaffung Books and periodicals</i>		
Könyvkötés	56.973	+11.138
<i>Buchbinder — Binding</i>		
Katalógusok, Értesítő nyomása	18.692	— 2.308
<i>Katalogdruck, Bulletin Catalogues, Bulletin</i>		
Különféle dologi kiadások	33.558	— 2.061
<i>Verschiedene sachliche Ausgaben Postage, stationery, supplies</i>		
Rendkívüli szükséglet	—	—
<i>Ausserordentliche Ausgaben Extraordinary expenses</i>		
Összesen.....	819.653	+17.672
<i>Insgesamt — Total</i>		
II. BEVÉTELEK	47.706	— 3.844
<i>Einnahmen — Incomes</i>		

3. Függelék

KIMUTATÁS A KÖNYVTÁR 1931. ÉVI BEVÉTELEIRŐL
Ausweis über die Einnahmen d. Bibliothek 1931 — Income account 1931

	Könyvtár- használati díj	Kölcsöndíj	Intésdíj	Kiadvány	Másod- példány	Kártérítés	Vegyések	Összesen
	P e n g ő							
Központ	4.944-40	—	417-69	—	—	—	—	5.362-09
1. sz. fiók	—	7.559-35	738-59	244	—	—	—	8.541-94
2. « «	—	1.630—	554—	107	—	—	—	2.291—
3. « «	—	610-40	293-25	170	—	18-40	—	1.092-05
4. « «	—	—	—	—	—	—	—	—
5. « «	—	—	—	—	—	—	—	—
6. « «	—	3.235—	1.948-26	275	—	—	—	5.458-26
7. « «	—	966-50	428-73	97	—	—	—	1.492-23
8. « «	—	1.487-50	853-75	143	—	—	—	2.484-25
9. « «	—	2.472—	1.069-82	770	—	5-20	—	4.317-02
10. « «	—	2.368-50	606-50	310	—	8—	—	3.293—
11. « «	—	3.049—	475-46	190	—	—	—	3.714-46
12. « «	—	530—	115-46	59	—	6—	—	710-46
14. « «	—	756—	432-24	—	—	—	—	1.188-24
Fiókok összesen ..	—	24.664-25	7.516-06	2.365	—	37-60	—	34.582-91
Mindösszesen ...	4.944-40	24.664-25	7.933-75	2.365	—	37-60	—	39.945—

4. Függelék

A GYARAPODÁS KIMUTATÁSA SZÁRMAZÁS SZERINT, 1930—1931
Zuwachsstatistik nach der Herkunft der Bücher — Statistics of accession by origin of the books

Szárma- zás Herkunft — Origin	1931			1930		
	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigstellen Branches	Összesen Zusammen Total	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigstellen Branches	Összesen Zusammen Total
	darab — Stücke — pieces			darab — Stücke — pieces		
1. Köteles példány	53	—	53	98	—	98
<i>Pflichtexemplare — Duty copies</i>						
2. Csere	18	—	18	58	—	58
<i>Tausch — Exchange</i>						
3. Ajándék*)	1.696	—	1.696	1.148	45	1.193
<i>Schenkung — Gifts</i>						
4. Áthelyezés	454	632	1.086	1.121	6.747	7.868
<i>Umstellung — Transferred</i>						
5. Vétel	4.318	20.208	24.526	7.954	20.298	28.252
<i>Kauf — Purchase</i>						
Összesen	6.539	20.840	27.379	10.379	27.090	37.469
<i>Zusammen — Total</i>						

*) A fiókoknak szóló ajándékok is a központ «ajándék» rovatában vannak kimutatva; a fiókoknál az «áthelyezés» rovatban szerepelnek.

5. Függelék

A GYARAPODÁS MEGOSZLÁSA NYELVEK SZERINT, 1930—1931
 Zuwachsstistik nach Sprachen — Statistics of accession by languages

Nyelv Sprache — Language	1931						1930					
	Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Összesen Zusammen Total		Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Összesen Zusammen Total	
	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%
1. Magyar Ungarisch — Hungarian	1.989	30·4	16.591	79·6	18.580	67·9	3.308	31·9	21.891	80·8	25.199	67·2
2. Német Deutsch — German	2.799	42·9	2.914	13·9	5.710	20·9	4.710	45·5	2.958	10·9	7.668	20·5
3. Francia Französisch — French	621	9·5	826	3·9	1.447	5·3	798	7·7	1.149	4·3	1.947	5·2
4. Angol Englisch — English	552	8·5	443	2·2	995	3·7	1.056	10·2	898	3·4	1.954	5·2
5. Olasz Italienisch — Italian	76	1·2	38	0·3	114	0·4	128	1·2	144	0·5	272	0·7
6. Román Rumänisch — Rumanian	2	0·0	—	—	2	0·0	1	0·0	—	—	1	0·0
7. Tót Slovakisch — Slovak	5	0·0	—	—	5	0·0	1	0·0	—	—	1	0·0
8. Szerb-horvát Serbisch-kroatisch Serbian-Croatian	11	0·2	—	—	11	0·0	1	0·0	—	—	—	0·0
9. Orosz Russisch — Russian	5	0·0	—	—	5	0·0	2	0·0	—	—	2	0·0
10. Egyéb Sonstiges — Other	189	2·9	28	0·1	217	0·8	178	1·6	10	0·1	188	0·5
11. Többnyelvű Mehrsprachig — Polyglott	290	4·4	—	—	290	1·0	196	1·9	40	0·1	236	0·7
Összesen Zusammen — Total	6.539	100·0	20.840	100·0	27.379	100·0	10.379	100·0	27.090	100·0	37.469	100·0

6. Függelék

A GYARAPODÁS MEGOSZLÁSA SZAKOK SZERINT, 1930—1931
Zuwachsstatistik nach Klassen — Statistics of accession by classes

	1931						1930					
	Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Összesen Zusammen Total		Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Összesen Zusammen Total	
	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%
0 Általános művek	917	14.0	121	0.7	1.038	3.7	1.018	9.8	285	1.0	1.303	3.5
1 Bölcsélet	290	4.4	140	0.8	430	1.5	771	7.4	591	2.2	1.362	3.7
2 Vallás. Egyház	176	2.7	92	0.4	268	0.9	467	4.5	231	0.9	698	1.8
<i>Társadalmi tudományok</i>	<i>2.665</i>	<i>40.6</i>	<i>351</i>	<i>1.7</i>	<i>3.016</i>	<i>11.0</i>	<i>4.463</i>	<i>43.1</i>	<i>575</i>	<i>2.2</i>	<i>5.038</i>	<i>13.4</i>
Ebből:												
30 Szociológia	256	3.8	79	0.4	335	1.2	335	3.4	—	—	355	0.9
31 Statisztika, demológia	110	1.7	2	0.0	112	0.4	202	1.9	—	—	202	0.5
32 Politika	569	8.7	23	0.1	592	2.2	633	6.1	—	—	633	1.6
33 Szociálpolitika	122	1.9	25	0.1	147	0.5	308	2.9	—	—	308	0.7
34 Jog	256	3.9	29	0.1	285	1.1	839	8.1	—	—	839	2.2
35 Közigazgatás	172	2.6	42	0.2	214	0.8	434	4.2	—	—	434	1.1
36 Társadalmi tevékenység	54	0.8	3	0.0	57	0.2	79	0.8	—	—	79	0.2
37 Nevelés, oktatás	188	2.9	64	0.4	252	0.9	225	2.2	—	—	225	0.6
38 Közgazdaság	907	13.9	70	0.4	977	3.6	1.341	13.0	—	—	1.341	3.3
39 Néprajz	31	0.4	14	0.0	45	0.1	47	0.5	—	—	47	0.1
4 Nyelvészet	123	1.9	89	0.4	212	0.7	174	1.7	401	1.5	575	1.6
5 Természettudomány	156	2.4	298	1.4	454	1.6	205	2.0	1.224	4.5	1.429	3.8
6 Alkalmazott tudományok	240	3.7	400	1.9	640	2.3	345	3.3	1.327	4.9	1.672	4.5
7 Művészet	344	5.4	349	1.6	693	2.5	751	7.2	810	2.9	1.561	4.2
8 Szépirodalom és irodalomtörténet	547	8.4	18.327	87.9	18.874	69.4	749	7.2	20.172	74.5	20.921	55.7
Ebből: Irodalomtörténet	—	—	49	0.2	49	0.1	—	—	893	2.8	893	0.0
9 Történelem. Földrajz	1.081	16.5	673	3.2	1.754	6.4	1.436	13.8	1.474	5.4	2.910	7.8
Mindössze Insgesamt — Grand total	6.539	100.0	20.840	100.0	27.379	100.0	10.379	100.0	27.090	100.0	37.469	100.0

7. Függelék

A KÖZPONT SZÁMÁRA JÁRÓ NAPILAPOK JEGYZÉKE 1931.

Berliner Tageblatt	87	Nemzeti Újság	167
Budapesti Hírlap	72	Népszava	38
Daily Mail	100	Neue Freie Presse	77
Ellenzék	105	Pester Lloyd	75
Est, Az	20	Pesti Hírlap	73
Esti Kurir	192	Prágai Magyar Hírlap.....	201
Frankfurter Zeitung	92	Reichspost	216
Keleti Újság	208	Temps, Le	109
Magyar Hírlap.....	134	Times, The	79
Magyarság	173	Új Nemzedék	164

A KÖZPONT SZÁMÁRA AJÁNDÉKKÉPEN JÁRÓ FOLYÓIRATOK JEGYZÉKE. 1931.

Verzeichnis der geschenkwweise überlassenen Zeitschriften — List of periodicals received as gifts

L'action communale	Könyvkötők lapja
Állatorvosi lapok	Közgazdasági értesítő
Alldeutsche Blätter	Közigazgatási közlöny
American journal of international law	Közmunka
American political science review	Községi közlöny
Annals of the entomological Soc.	Lélekkutatás
Autó- és gépvásár	Library quarterly
Beromfityesztők lapja	Light, The
Békés vármegye hivatalos lapja	Literatura
Blätter d. Staatspartei	Magánalkalmazott
Bőripari munkás	Magyar biztosítástud. szemle
Bulletin bibliographique	Magyar botanikai szemle
Bulletin of the British Library of pol. science	Magyar Protestánsok lapja
* mensuel de statistique	Magyar utazó kereskedő
* of the New York Public Library	Magyar villamos
Commercial review	Magyar zsidó szemle
Csütörtök	Menestrel
Deutsch-Ungarische Wirtschaftszeitung	Mértékügyi közlemények
Ekonomisk tidskrift	Mezőgazdák
Építőmunkás	Monatshäfte d. Stat. d. Aussenhandels Österreichs
Esperanto	Mone
Film és művelődés	More books
Filmkultúra	Morjah (Magy. zsidó szemle mell.)
Fogorvosi szemle	Municipal facts
Fogtechnikai szemle	Munkaügyi szemle
Fotóélet	Műszaki lap
Genova	Művészeti szalon
Giornale storico della letteratura italiana	Nemzeti élet
Grafológia	Nemzetnevelés
Honvédségi közlöny	Népakarat
Illatszerész	Népszerű gyorsíró
Illustration	Nők újságja
Industrielle Psychotechnik	Numizmatikai közlemények
Internat. conciliation spec. bull.	Nyukosz
Írás	Omke
Jabneh. (Magy. zsidó szemle mell.)	Pedagógiai szeminárium
Journal du droit international	Pénzügyi tisztviselők lapja
Kávésok lapja	Pénzügyi fogalmazók lapja
Kéményseprők orsz. közp. értesítője	Pénzügyi szemle
Kerék	Pesti Futár

7. Függelék (Folytatás)

Pest megye	Szentgyörgy
Polgári jog	Szombat
Polybiblion	Szövetkezeti értesítő
Rajzoktatás	Tägliche praxis
Recueil de documents en matière pénale	Therapia
Rendőr	Új Magyarország
Resume mensuel des travaux de la Soc. des Nations	Városfejlesztés
Revue des deux mondes	Városok lapja
Rokkantegyleti értesítő	Verhandl. d. ung. ärztliche Gesellsch.
Selbstverwaltung u. Demokratie	Vizügyi közlemények
Sociale meddelanden	Wilson Bulletin
Solidaritas	Wirtschafts Bericht über den Geldinstituts Zentrale Bp.

KÖZPONT SZÁMÁRA CSEREKÉPEN JÁRÓ FOLYÓIRATOK JEGYZÉKE. 1931.

Verzeichnis der tauschweise überlassenen Zeitschriften — List of periodicals received on exchange

Archiginnasio	Néptanítók lapja
Belügyi közlöny	New York libraries
Bolletino mensile statistico amministrativo del Comune di Firenze	Országos Középiskolai tanárszerveleti közlöny
Bolletino delle opere moderne straniere	Padova. Bolletino statistico mensile
Book bulletin of the Chicago Public Library	Proceedings of the Academy of political science
Hivatalos közlöny. (Vallás és közoktatásügyi min.)	Public health reports
Kísérletügyi közlemények	Saint Louis Public Library Monthly Bulletin
Libraries	Szabadalmi közlöny
Magyar gyárpar	Typographia
Népegészségügy	Ügyvédi kamarai közlöny
	Zsidó szemle

KÖZPONTNAK JÁRÓ KÖTELES PÉLDÁNYOK JEGYZÉKE.

Pflichtexemplare — List of gratis copies

Budapest székesfőváros stat. havi füzetek. 2. pl.	Hivatalos árjegyzés
Budapest székesfőváros törvényhatósági biz. közgyűlésének jegyzőkönyve. 3 pl.	Jegyzőkönyv a ker. elöljárók értekezletéről
Fővárosi közlöny	Természet
	Városi szemle

8. Függelék

A GYARAPODÁS ÉS ÁLLOMÁNY KIMUTATÁSA GYŰJTEMÉNYENKÉNT

Ausweis des Zuwachses und des Bestandes nach Sammlungen — Statistics of accession and stock by divisions

A gyűjtemény jelzése és neve Bezeichnung und Name der Sammlung Signature and name of division	Gyarapodás Zuwachs — additions	
	1931	1930
	darab — Stücke — pieces	
I. KÖZPONT		
Raktár <i>Magazin</i>	4.213	7.247
A Keleti és szláv gyűjtemény <i>Orientalische und slaw. Sammlung</i> <i>Oriental and Slav division</i>	339	349
B Budapesti gyűjtemény <i>Budapester Sammlung — Budapest division</i>	824	1.153
B Kisnyomtatványgyűjtemény <i>Historische Kleindrucke — Historical pamphlets</i>	—	—
K Kézikönyvtár <i>Handbibliothek — Reference library</i>	364	409
P Külföldi röpiratgyűjtemény <i>Ausländ. Broschüren — Foreign pamphlets</i>	269	379
R Magyar röpiratgyűjtemény <i>Ungarische Broschüren — Hungarian pamphlets</i>	234	191
T Térképek <i>Landkarten — Maps</i>	4	26
01 Könyvészeti gyűjtemény <i>Bibliographie — Bibliographical division</i>	81	166
02 Könyvtártani gyűjtemény <i>Bibliothekswesen — Library economy division</i>	49	106
09 Ritkaságok <i>Seltenheiten — Rarities</i>	66	66
Szűry-könyvtár <i>D. Szűry-Bibliothek — D. Szűry library</i>	96	287
<i>Központ összesen Zentrale zusammen — Central, total</i>	6.539	10.379
II. FIÓKOK		
Fiókok <i>Zweigstellen — Branches</i>	20.840	28.090
<i>Főösszeg Insgesamt — Grand total</i>	27.379	38.469

A könyvtár ága <i>Dienststelle Service</i>	A használat módjai <i>Benützungarten Modes of use</i>	Hány napon nyitva <i>Zahl der Öffnungstage Number of days of opening</i>	Hetenként nyitva (óra) Wöchentliche Öffnungsstunden Weekly opening hours					
			Kölcsönzésre Für die Ausleihe For circulation			Helybenolvasásra Für Lesesaalbenützung For reading on place		
			Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total
Központ* Zentrale Central	Kölcsönzés és helybenolvasás	295	59.5	—	59.5	63	—	63
Fiókközpont		—	—	—	—	—	—	—
1. sz. fiók 1. Zweigstelle 1st branch	Kölcsönzés	295	21	—	21	—	—	—
2. sz. fiók 2. Zweigstelle 2nd branch	Kölcsönzés	295	15	6	21	—	—	—
3. sz. fiók 3. Zweigstelle 3rd branch	Kölcsönzés és helybenolvasás	295	10.5	10.5	21	—	6	6
4. sz. fiók 4. Zweigstelle 4th branch	Helybenolvasás	277	21	—	21	23	—	23
5. sz. fiók 5. Zweigstelle 5th branch	Kölcsönzés és helybenolvasás	247	10.5	10.5	21	—	—	—
6. sz. fiók 6. Zweigstelle 6th branch	Kölcsönzés	295	21	15	36	—	—	—
7. sz. fiók 7. Zweigstelle 7th branch	Kölcsönzés és helybenolvasás	295	18	6	24	12	—	12
8. sz. fiók 8. Zweigstelle 8th branch	Kölcsönzés	245	18.5	4	22.5	18.5	—	18.5
9. sz. fiók 9. Zweigstelle 9th branch	Kölcsönzés és helybenolvasás	352	18	—	18	21	—	21
10. sz. fiók 10. Zweigstelle 10th branch	Kölcsönzés és helybenolvasás	352	21	—	21	18	—	18
11. sz. fiók 11. Zweigstelle 11th branch	Kölcsönzés	295	21	—	21	—	—	—
12. sz. fiók 12. Zweigstelle 12th branch	Kölcsönzés	295	21	—	21	—	—	—
14. sz. fiók 14. Zweigstellen 14th branch	Kölcsönzés	295	—	21	21	—	—	—
Fiókok együtt Alle Zweigstellen Branches, total		3.833	216.5	73	289.5	92.5	6	98.5
Összesen Insgesamt Grand totale		4.128	276	73	349	155.5	6	161.5

* Február 16-tól április 21-ig költözködés miatt zárva.

SZOLGÁLAT ÁTTEKINTÉSE 1931-BEN

Dienstes 1931 — Statistics of public service 1931

Ülőhelyek száma Sitzgelegenheiten Sitting accomodations			Kötetek szám: az év elején Bändeahl zum Jahresbeginn Volumes at the beginning of year			Gyarapodás az év folyamán Zuwachs Accession			Elvesztett, áthelyezett, kiszélezett (kötet) Verloren, umgestellt, ausgesch. Lost, transferred, worn out	Kötetek száma az év végén Bändeahl zum Schluss des Jahres Volumes on 31-th Dec.	Kurrens folyóiratok és újságok száma Aufliegende Zeitschriften u. Zeitungen Current periodicals			
Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total			Felnőtt Erwachsene Adults		Gyermek Jugendliche Juvenile	
											Cím Titel	Példány Exemplar Copies	Cím Titel	Példány Exemplar Copies
174	—	174	207.866	—	207.866	6.539	—	6.539	151	214.254	601	601	—	—
—	—	—	3.469	—	3.469	9.057	55	9.112	—	12.581	—	—	—	—
—	—	—	32.139	—	32.139	955	—	955	628	32.466	—	—	—	—
—	—	—	15.474	4.205	19.679	460	415	875	183	20.371	—	—	—	—
—	38	38	7.423	1.756	9.179	604	258	862	356	9.685	4	4	9	9
100	—	100	3.001	—	3.001	112	—	112	108	3.005	.18	.18	—	—
—	—	—	4.183	455	4.738	24	8	32	311	4.459	—	—	—	—
—	—	—	19.918	3.625	23.543	1.612	486	2.098	6	25.635	—	—	—	—
70	—	70	12.285	4.763	17.048	1.156	281	1.437	603	17.882	24	24	3	3
11	—	11	14.990	2.142	17.132	989	—	989	1.351	16.770	26	26	2	2
24	—	24	18.640	—	18.640	1.060	—	1.060	343	19.357	44	44	—	—
36	—	36	16.040	—	16.040	390	—	390	117	16.313	—	—	—	—
—	—	—	17.272	—	17.272	573	—	573	281	17.564	—	—	—	—
—	—	—	4.605	—	4.605	668	—	668	—	5.273	—	—	—	—
—	—	—	—	5.934	5.934	1.677	—	1.677	1.009	6.602	—	—	—	—
341	38	279	169.439	22.980	192.419	19.337	1.503	20.840	5.296	207.963	116	116	14	14
415	38	453	377.305	22.980	400.285	25.876	1.503	27.379	5.447	422.217	717	717	14	14

A könyvtár ága Dienststelle Service	Újonnan beírt kölcsönző Neue Entlehner New borrowers			Kölcsönzők összes száma Zahl der Ausleiher Borrowers card's holders			Olvasóteremben használt kötet Benützung im Lesesaal Volumes consulted in reading rooms							
							Szépirodalom Schöne Literatur Fiction			Ismeretterjesztő Belehrendes Nonfiction				Összesen Insgesamt Grand total
	Feinótt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total	Feinótt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total	Feinótt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total	Feinótt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total		
Központ Centrale Central	2.159	—	2.159	2.159	—	2.159	—	—	—	62.749	—	62.749	62.749	
1. sz. fiók 1. Zweigstelle 1st branch	2.100	—	2.100	2.100	—	2.100	—	—	—	—	—	—	—	
2. sz. fiók 2. Zweigstelle 2nd branch	1.000	935	1.935	1.000	935	1.935	—	—	—	—	—	—	—	
3. sz. fiók 3. Zweigstelle 3d branch	70	145	215	435	317	752	—	2.145	2.145	—	671	671	2.816	
4. sz. fiók 4. Zweigstelle 4th branch	455	—	455	455	—	455	2.082	—	2.082	3.502	—	3.502	5.584	
5. sz. fiók 5. Zweigstelle 5th branch	159	391	550	239	391	630	136	525	661	36	27	63	724	
6. sz. fiók 6. Zweigstelle 6th branch	434	121	555	1.449	302	1.751	—	—	—	—	—	—	—	
7. sz. fiók 7. Zweigstelle 7th branch	374	148	522	955	462	1.417	—	—	—	8.674	—	8.674	8.674	
8. sz. fiók 8. Zweigstelle 8th branch	1.159	68	1.227	1.159	199	1.358	—	—	—	9.822	—	9.822	9.822	
9. sz. fiók 9. Zweigstelle 9th branch	1.435	—	1.435	1.435	—	1.435	—	—	—	23.999	—	23.999	23.999	
10. sz. fiók 10. Zweigstelle 10th branch	1.165	—	1.165	1.165	—	1.165	—	—	—	30.102	—	30.102	30.102	
11. sz. fiók 11. Zweigstelle 11th branch	965	—	965	1.683	—	1.683	—	—	—	—	—	—	—	
12. sz. fiók 12. Zweigstelle 12th branch	370	—	370	370	—	370	—	—	—	—	—	—	—	
14. sz. fiók 14. Zweigstelle 14th branch	—	805	805	—	805	805	—	—	—	—	—	—	—	
Fiókok együtt Alle Zweigstellen Branches, total	9.686	2.613	12.299	12.445	3.411	15.856	2.218	2.670	4.888	76.135	698	76.833	81.721	
Összesen Insgesamt Grand total	11.845	2.613	14.458	14.604	3.411	18.015	2.218	2.670	4.888	138.884	698	139.582	144.470	

SZOLGÁLAT ÁTTEKINTÉSE 1931-BEN
Dienstes 1931 — Statistics of public service 1931

Kölcsönzött kötet Ausgeliehene Bände Volumes circulated for home use							Összes forgalom (kötet) Gesamtverkehr (Bände) Total circulation (Volumes)								
Szépirodalom Schöne Literatur Fiction			Ismeretterjesztő Belehrendes Nonfiction				Összesen Insgesamt Grand total	Szépirodalom Schöne Literatur Fiction			Ismeretterjesztő Belehrendes Nonfiction				Összesen Insgesamt Grand total
Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults		Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermek Jugendliche Juvenile	Együtt Zusammen Total	Összesen Insgesamt Grand total		
—	—	—	37.253	—	37.253	37.253	—	—	—	100.002	—	100.002	100.002		
107.049	—	107.049	17.827	—	17.827	124.876	107.049	—	107.049	17.827	—	17.827	124.876		
52.853	28.511	81.364	21.431	15.002	36.433	117.797	52.853	28.511	81.364	21.431	15.002	36.433	117.797		
28.069	8.101	36.170	4.397	880	5.277	41.447	28.069	10.246	38.315	4.397	1.551	5.948	44.263		
3.349	—	3.349	914	—	914	4.263	5.431	—	5.431	4.416	—	4.416	9.847		
9.966	2.219	12.185	3.229	761	3.990	16.175	10.102	2.744	12.846	3.265	788	4.053	16.899		
70.401	10.575	80.976	14.222	3.201	17.423	98.399	70.401	10.575	80.976	14.222	3.201	17.423	98.399		
51.371	7.409	58.780	6.030	6.012	12.042	70.822	51.371	7.409	58.780	14.704	6.012	20.716	79.496		
50.491	3.719	54.210	20.682	1.398	22.080	76.290	50.491	3.719	54.210	30.504	1.398	31.902	86.112		
74.438	—	74.438	13.172	—	13.172	87.610	74.438	—	74.438	37.171	—	37.171	111.609		
56.412	—	56.412	15.255	—	15.255	71.667	56.412	—	56.412	45.357	—	45.357	101.769		
82.698	—	82.698	13.654	—	13.654	96.352	82.698	—	82.698	13.654	—	13.654	96.352		
30.008	—	30.008	7.115	—	7.115	37.123	30.008	—	30.008	7.115	—	7.115	37.123		
—	22.980	22.980	—	15.664	15.664	38.644	—	22.980	22.980	—	15.664	15.664	38.644		
617.105	83.514	700.619	137.928	42.918	180.846	881.465	619.323	86.184	705.507	214.063	43.616	257.679	963.186		
617.105	83.514	700.619	175.181	42.918	218.099	918.718	619.323	86.184	705.507	314.065	43.616	357.681	1.063.188		

10. Függelék

AZ ÖSSZES FORGALOM KIMUTATÁSA 1919—1931.

Gesamtverkehr — Total use

	Összesen Zusam. — Total kötet Bände - Volumes	Emelkedés Zunahme Increase kötet Bände - Volumes	Összesen Zusam. — Total kötet Bände - Volumes	Emelkedés Zunahme Increase kötet Bände - Volumes
Központ (Zentrale — Central)	Összes forgalom Gesamtverkehr — Total use		Ismeretterjesztő Belehrendes — Nonfiction	
1919	61.326	5.470	61.326	5.470
1920	65.426	4.100	65.426	4.100
1921	35.559	— 29.867	35.559	— 29.867
1922	35.681	122	35.681	122
1923	36.390	609	36.390	609
1924	33.577	— 2.713	33.577	— 2.713
1925	56.111	23.534	56.111	23.536
1926	151.882	95.771	151.882	95.771
1927	204.520	52.638	204.520	52.638
1928	197.698	— 6.822	197.698	— 6.822
1929	180.706	— 16.992	180.706	— 16.992
1930	152.227	— 28.479	152.227	— 28.479
1931	100.002	— 52.225	100.002	— 52.225
Fiókok (Zweigstellen — Branches)				
1919	277.163	21.760	85.702	5.089
1920	268.428	— 8.735	79.719	— 5.983
1921	247.406	— 21.022	68.088	— 11.631
1922	201.483	— 45.083	51.330	— 16.758
1923	258.129	56.646	65.338	6.008
1924	292.127	33.998	88.475	23.137
1925	349.556	57.429	104.315	15.840
1926	515.863	166.307	157.239	52.924
1927	732.741	216.878	218.886	61.647
1928	703.433	— 29.308	205.960	— 13.926
1929	835.716	132.283	247.923	42.003
1930	972.958	137.242	285.109	37.186
1931	963.186	— 9.772	257.679	— 27.430
Együtt (Zusammen — Total)				
1919	338.489	27.230	143.028	20.559
1920	333.854	— 4.635	145.145	2.117
1921	282.965	— 50.889	103.647	— 41.498
1922	237.164	— 45.801	87.011	— 16.636
1923	307.808	70.644	115.017	28.006
1924	325.704	17.896	122.052	7.035
1925	405.667	79.963	160.426	38.374
1926	667.745	262.078	309.121	148.695
1927	937.261	269.516	423.406	114.285
1928	901.131	— 36.130	403.658	— 19.748
1929	1,016.422	115.291	428.629	—
1930	1,125.185	108.763	437.336	8.707
1931	1,063.188	— 61.997	357.681	— 79.655
Helyben (Lesesaal — Reading room)	A forgalom megoszlása Verteilung des Verkehrs — Distribution		Kölcsönzés Ausleihe — Circulation	
1919	17.641	— 13.943	1919	8.802
1920	46.938	29.297	1920	14.567
1921	35.845	— 11.093	1921	11.668
1922	39.569	3.724	1922	1.580
1923	49.295	9.726	1923	12.056
1924	29.543	— 19.752	1924	17.419
1925	60.638	31.085	1925	874
1926	158.236	97.598	1926	24.279
1927	200.483	42.247	1927	13.398
1928	192.787	— 7.696	1928	285
1929	187.506	— 5.281	1929	4.594
1930	184.809	— 2.697	1930	5.467
1931	144.470	— 40.339	1931	7.745

10. Függelék (Folytatás.)

AZ ÖSSZES FORGALOM KIMUTATÁSA 1919—1931.

Gesamtverkehr — Total use

	Összesen	Emelkedés	Összesen	Emelkedés	
	Zusam. — Total	Zunahme	Zusam. — Total	Zunahme	
	kötet	kötet	kötet	kötet	
	Bände - Volumes	Bände - Volumes	Bände - Volumes	Bände - Volumes	
Kölcsönzés (Ausleihe — Circulation)			Fiókok		
1919	320.848	40.123	1919	268.859	31.321
1920	286.916	— 33.932	1920	249.494	— 19.365
1921	247.120	— 39.796	1921	221.366	— 28.128
1922	197.595	— 49.525	1922	171.361	— 48.005
1923	258.513	60.918	1923	222.123	50.762
1924	296.161	37.648	1924	277.190	55.067
1925	345.029	46.868	1925	327.932	50.842
1926	509.509	164.480	1926	468.133	140.133
1927	736.778	227.269	1927	682.004	213.871
1928	708.344	— 28.434	1928	653.285	— 28.719
1929	828.916	120.572	1929	778.451	125.166
1930	940.376	111.460	1930	895.378	116.927
1931	918.718	— 21.658	1931	881.465	— 13.913
Központ	Napi átlagforgalom —		Täglicher Durchschnitt —		
1919	169			16	
1920	179			10	
1921	97		—	82	
1922	97			—	
1923	136			39	
1924	92		—	44	
1925	189			97	
1926	465			189	
1927	637			172	
1928	608		—	29	
1929	559		—	49	
1930	469		—	90	
1931	338		—	131	
Fiókok					
1919	759			90	
1920	735		—	24	
1921	678		—	157	
1922	552		—	126	
1923	707			155	
1924	800			93	
1925	1.165			365	
1926	1.719			554	
1927	2.442			723	
1928	2.164		—	278	
1929	2.804			640	
1930	3.002			198	
1931	3.265			263	
Együtt	Napi átlagforgalom —		Täglicher Durchschnitt —		
1919	928			106	
1920	914		—	14	
1921	775		—	139	
1922	649		—	126	
1923	843			194	
1924	892			49	
1925	1.354			462	
1926	2.225			871	
1927	3.124			899	
1928	2.772		—	352	
1929	3.363			591	
1930	3.472			109	
1931	3.604			132	
Ebből ismeretterjesztő (Davon Belehrendes — Nonfiction)					
1919	403			57	
1920	398			5	
1921	284		—	114	
1922	239		—	45	
1923	315			76	
1924	334			19	
1925	535			201	
1926	1.030			495	
1927	1.411			381	
1928	1.242		—	169	
1929	1.327			85	
1930	1.349			22	
1931	1.212		—	137	

11. Függelék

A KÖNYVTÁR KÖLCSÖNZŐINEK FOGLALKOZÁSI STATISZTIKÁJA 1931
 Berufsstatistik der Bibliotheksbenützer — Profession of borrowers

	Tudományos központ	1. számú fiók	2. számú fiók	3. számú fiók	4. számú fiók	5. számú fiók	6. számú fiók	7. számú fiók	8. számú fiók	9. számú fiók	10. számú fiók	11. számú fiók	12. számú fiók	14. számú fiók	Összesen
Szabadfoglalkozású (ügyvéd, orvos, mérnök)	261	92	13	8	14	3	38	24	31	27	34	48	14	—	607
Tanszemélyzet	287	161	25	25	42	10	105	44	91	62	38	147	35	—	1.072
Köztisztviselő	342	254	52	49	38	14	153	52	115	138	60	209	37	—	1.513
Iparos, kereskedő	77	80	156	8	61	—	29	44	17	29	18	67	40	—	626
Magántisztviselő	321	291	88	49	24	18	101	96	142	111	142	113	30	—	1.526
Bérmunkás	23	78	97	49	71	6	14	172	264	94	60	6	6	—	930
Főiskolai hallgató	568	734	72	30	18	30	206	52	56	205	150	209	30	2	2.362
Középiskolai tanuló	—	—	353	85	26	207	627	236	70	473	444	301	68	465	3.355
Szakiskolai és polgári iskolai tanuló	—	—	670	208	4	149	82	239	97	54	10	126	9	224	1.872
Elemi iskolai tanuló és tanonc	—	—	249	135	12	40	141	226	198	32	34	25	12	64	1.178
Háztartásbeli	50	242	108	76	45	89	166	140	215	163	139	311	59	18	1.821
Katonatiszt	60	26	13	5	—	—	19	4	2	12	3	45	1	—	190
Egyetemi tanár	18	13	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
Író, művész	96	31	8	5	18	8	12	4	8	11	8	18	2	—	229
Alsófokú közigazgatási alkalmazott	14	45	—	19	49	31	8	44	41	18	8	30	19	—	326
Egyéb	42	53	31	1	32	25	50	40	11	6	17	28	8	32	376
Összesen ...	2.159	2.100	1.935	752	455	630	1.751	1.417	1.358	1.435	1.165	1.683	370	805	18.015

A Fővárosi Könyvtár története.*)

A városi könyvtár alapításának gondolata Frank Ignác egyetemi tanártól származik, aki 1850 március 1-én kelt végrendeletében kb. 14.000 kötetes könyvtárát Pest városának hagyományozta azzal a céllal, hogy az egy városi könyvtár alapja legyen. Frank adománya azonban nem jutott el céljához, mert a szabadságharc után beállott politikailag és közgazdaságilag egyaránt nyomasztó évek kulturális intézmények alapítására nem voltak kedvezőek. Miután Frank adománya éveken át minden gondozás nélkül a városháza tanácstermében hevert, a tanács végre is elhatározta, hogy a könyvek kezelését ideiglenesen az Egyetemi Könyvtárra bizza. A könyvtár 1858-ban került át az Egyetemi Könyvtárba. Az átadott kötetek száma több, mint 12.000 volt, de a Nemzeti Múzeumnak is jutott a hagyatékából, sőt könyvkereskedői kézbe is kerültek belőle darabok.

Az alkotmányos élet helyreállítása után felmerült az a gondolat, hogy a Frank-féle hagyatékot a városi reáliskolában helyezték el, az ügy tárgyalására hivatott sérelmi bizottság azonban a terv ellen nyilatkozott és a Frank-könyvtár továbbra is az Egyetemi Könyvtárban maradt.

Az 1867 július 31-én tartott közgyűlés, amely az 1848/49. évi XVIII. t.-c. végrehajtására vonatkozó igazságügyminiszteri rendeletet tárgyalta, a törvényben a városnak biztosított köteles könyvpéldányok ügyében határozatot hozott. Ebben kifejezte ama kívánságát, hogy a kerületi közbíró a városnak biztosított köteles könyvpéldányokat hathónaponként a városhoz szolgáltatassa be. A tanügyi bizottság, amelyet a közgyűlés a köteles példányok ügyében véleményes jelentés előterjesztésére hívott fel, Toldy Ferenc elnökle alatt albizottságot küldött ki, amely más művelt európai városok példájára hivatkozva, szükségesnek mondotta ki egy városi könyvtár felállítását. E könyvtár alapjául Frank hagyományát jelölte meg. Az albizottság elsősorban a könyvtár felállítására vonatkozóan terjesztett elő javaslatot, mert úgy vélte, hogy ezzel a köteles példányok ügye is megoldást nyer. Javaslatát úgy szövegezte, hogy a városi főreáliskola üres telkén (a volt Kukor-, a mai Gróf Károlyi-utcában) emeljenek megfelelő épületet, mert ez központi fekvése miatt könnyen megközelíthető. Az építési költségeket, az 1854-ben tervezett egyetemi könyvtári épület költségeit tartva szem előtt, 65.000 forintra becsülte. Ezenkívül a könyvtár gyarapítására évi 4000 forintot szánt és javaslatot tett egy könyvtárnoki és két könyvtártisztai állás megszervezésére. Szükségesnek tartotta az albizottság egy állandó könyvtári bizottság szervezését is. A kerületi közbíró által a város tulajdonába visszabocsátott köteles példányok dolgában pedig azt javasolta, hogy azok őrzésével a városi könyvtár felállításáig a városi levéltárnokot bízzák meg s amennyiben a közgyűlés a városi könyvtárat nem álltaná fel, ideiglenesen a köteles példányok is az Egyetemi Könyvtárba kerüljenek.

A létesítendő könyvtár ügye ekkor a hely kérdésén hiusult meg. Kiderült, hogy a reáliskola telkén építendő épületben a könyvtár számára egyáltalában nincs hely. Nem vezetett megoldásra az a terv sem, hogy e célra a Vigadó helyi-

*) A könyvtár történetét csupán főbb vonásaiban, vázlatosan adjuk. A munka első részét Gárdonyi Albert egy. c. rk. tanár, szföv. főlevéltáros kéziratából vettük, aki a könyvtár történetét 1903-ig minden részletében is kidolgozta. A történet összeállítását Kelényi B. Ottó szföv. könyvtáros végezte.

ségeit, vagy a Kötő-utcai elemi iskola épületét használják fel. 1872-ben a tanügyi bizottság a Kétnyúl-utcai (ma Lónyay-utca) iskola melletti városi telek felhasználását hozta javaslatba és azt ajánlotta, hogy évi 10.000 forintot vegyen fel a közgyűlés a könyvtár személyi és dologi kiadásaira. A közgyűlés azonban nem fogadta el e javaslatot, hanem Toldy Ferenc elnöklete alatt egy újabb bizottságot küldött ki, hogy ez a könyvtári épület állandó helyéül egy minden tekintetben célszerű helyet szemeljen ki. A könyvtár gyarapítására egyelőre nem vett fel meghatározott összeget, azonban a szervező bizottságot utasították a könyvtári állások megszervezésére. Az elhelyezés kérdésében ezután sem tudtak dűlőre jutni. A közgyűlés végre is felhatalmazta a tanácsot, hogy a Frank-könyvtár és a város tulajdonát képező köteles példányok ideiglenes elhelyezése iránt saját belátása szerint intézkedjék. A tanács úgy döntött, hogy az épülő Lipót-utcai (ma Váci-utca) új városházán jelöl ki a könyvtár számára helyiségeket. Egyelőre azonban a köteles példányok a régi városháza egyik emeleti szobájában gyűltek össze, ahonnan idővel a városi raktárba kerültek. 1873 áprilisában a kiküldött bizottság az állandó könyvtárépület helyét az áthelyezendő városi dologház telkén jelölte meg. Döntés azonban ekkor sem történt, mert az 1872: XXXVI. t.-c., amely a két várost egyesítette, a törvényhatóság életében oly gyökeres változást idézett elő, hogy a régi pestvárosi törvényhatóság nem érezte magát hivatottnak e fontos kérdés elintézésére.

Az új törvényhatósági bizottság az új könyvtárra vonatkozó összes terveket ismét a bizonytalan jövőbe odázta el. A megváltozott szellem 1874 februárjában abban mutatkozott, hogy egy kiküldött bizottság a fővárosban működő nyilvános könyvtárak szaporítását feleslegesnek mondotta ki és ezzel elejtette a városi könyvtár felállításának még csak az eszméjét is. Ellenben javasolta, hogy a Frank-könyvtárat végleg engedjék át az Egyetemi Könyvtárnak. A főváros tulajdonában levő könyvek tárgyában pedig oly javaslatot tett, hogy azokat rendezésük után részben a levéltárban, részben a fővárosi tanintézetekben helyezték el. Ezt a javaslatot, amelyet a tanács is magáévá tett, az 1874 április 8-án tartott közgyűlés nem fogadta el. A közgyűlés azzal az indokolással, hogy a statisztikai hivatal részére egy könyvtár létesítése úgyszólván tervekben van véve, utasította a tanácsot, hogy a statisztikai hivatal meghallgatásával újabb javaslatot terjesszen elő, a Frank-könyvtár további őrzése tárgyában pedig kezdjen tárgyalásokat az egyetemi tanáccsal.

Ekkor történt, hogy Horváth Árpád, az Egyetemi Könyvtár igazgatója 1874 májusában elt véleményes jelentésében kijelentette, hogy nem vállalja a Frank-könyvtárnak, mint idegen tulajdonnak kezelését. Az egyetemi tanács pedig csatlakozva a könyvtárigazgató előterjesztéséhez, csak azon feltétel mellett volt hajlandó a Frank-könyvtárat az Egyetemi Könyvtár új épületébe átvinni, ha azt a főváros a könyvtár tulajdonául engedi át. A könyvtár elhelyezése ügyében kiküldött bizottság erre ismételten a Frank-könyvtár átengedését javasolta, a kijelölt statisztikai és közigazgatási munkák kivételével, amelyek a városi közigazgatási könyvtár megalapításáig a statisztikai hivatal könyvtárához csatolandók. Az átengedett anyagra vonatkozóan csak olyan kikötést hozott javaslatba, hogy a főváros ezen adománya az Egyetemi Könyvtár új épületében illő helyen legyen megörökítve. A tanács magáévá tette a bizottság javaslatát, a városi raktárban felhalmozott köteles példányok ügyében pedig a statisztikai hivatali igazgató javaslata értelmében azt indítványozta, hogy a kijelölt 280 mű a statisztikai hivatalban őrzött közigazgatási könyvtárhoz csatolassék. Az ezenfelül kijelölt 400 mű, valamint a városi raktárban összegyűjtött

szépirodalmi munkák és imádságoskönyvek fordíttassanak a nép- és középiskolai tanulók jutalmazására, valamint a tanítói és tanulói könyvtárak kiegészítésére. A hírlapokra vonatkozó javaslat úgy szólt, hogy adassanak el makulátúra gyanánt, miután az akadémiai, egyetemi és múzeumi könyvtárak az állományuk kiegészítésére szükséges anyagot kiválasztották. A jövőben beérkező kötelempéldányok ügyében pedig az indítvány azt javasolta, hogy beérkezésük után egy fél évvel az előbbi tervezet szerint osztassanak szét. Az 1875 március 11-iki közgyűlés a Frank-könyvtár átengedése mellett döntött, azzal az indokolással, hogy a főváros jelenlegi pénzügyi viszonyai miatt sem új könyvtári épületet nem emelhet, sem a Frank-könyvtár gyarapítására nem áldozhat. Kikötötte azonban, hogy a kijelölt 325 munka egy közigazgatási könyvtár alapításáig a statisztikai hivatali könyvtárhoz csatoltassék. A közgyűlés a kötelempéldányokra vonatkozó tanácsi javaslatot is elfogadta és végrehajtását a tanácsra bízta. A Frank-könyvtár átengedését Trefort Ágoston kultuszminiszter 1875 június 2-án hagyta jóvá és az ünnepélyes átadás ez év július 4-én történt meg.

A Frank-könyvtár megmentett roncsaiból a statisztikai hivatal, Körösy József igazgató javaslata alapján megalkotta a maga szakkönyvtárát, amely a városi raktárban felhalmozott kötelempéldányok rendezésével egészült ki és amelynek gyarapodását az 1873-tól kezdve beszállított kötelempéldányok biztosították. Idők folyamán teljesen feledésbe ment az a kimondott elv, hogy a közigazgatási érdekű munkák csupán ideiglenesen, egy városi közigazgatási könyvtár felállításáig helyeztessenek el a statisztikai hivatalban.

Ez az állapot az 1892. évig minden változás nélkül fennmaradt. Ennek az évnek költségvetési tárgyalása alkalmával azonban a pénzügyi bizottságban dr. Rác Károly bizottsági tag felvetette azt az eszmét, hogy a városi közigazgatásra vonatkozó szaklapokat, folyóiratokat, könyveket, terveket, költségvetéseket stb. rendszeresen gyűjteni kellene, hogy az ezek iránt érdeklődő fővárosi bizottsági tagoknak, tisztviselőknek és a nagyközönségnek is rendelkezésére álljanak. Az indítványozó rámutatott arra, hogy a statisztikai hivatalnak ilyen munkákból máris jelentős gyűjteménye van, de a tisztviselők elfoglaltságuk mellett a könyvtárosi teendőket nem láthatják el. A bizottság elnöke Márkus József tanácsnok arra az álláspontra helyezkedett, hogy az eszmét egyedül a statisztikai hivattal kapcsolatban lehetne megvalósítani olyanképpen, hogy a hivatal célszerű elhelyezéséről gondoskodás történjék. A tanács e kívánságot 1891 november 19-én hozott határozatával szintén magáévá tette, de egyéb nem történt, mint hogy a VII. ügyosztály megbízást kapott konkrét javaslat előterjesztésére. A javaslat azonban nem készült el. A következő évben ugyancsak a pénzügyi bizottság foglalkozott a mult esztendőben felvetett tervvel és ekkor a tanács az I. ügyosztálynak adta ki e tárgyat előterjesztés céljából. Az 1893 februárjában megindult az eljárás a statisztikai hivatali könyvtár kibővítése ügyében, a tárgyalások azonban annyira elhúzódtak, hogy időközben a főlevéltáros kezdeményezésére egy különálló városi könyvtár alakult és az eredeti terv, amely a statisztikai hivatali könyvtárt városigazgatási szakmunkákkal kibővítve nyilvános könyvtárrá kívánta tenni, abbamaradt.

A főlevéltáros ugyanis 1892-ben azzal a javaslattal állt elő, hogy a Magyar Tudományos Akadémia történelmi kiadványai a fővárosi levéltár számára megszerzettessenek. Amikor pedig a VI. ügyosztály azzal a kérdéssel fordult Körösy József statisztikai hivatali igazgatóhoz, vajjon a kért könyvek számára van-e hely a »városi könyvtárban«, az igazgató azt a választ adta, hogy tudtával városi könyvtár nincs, csupán statisztikai hivatali szak- és kézikönyvtár. Noha a fő-

városnak ekkor városi könyvtára még nem volt, a statisztikai hivatal könyvtárát mégis városi könyvtárnak tekintették. A főlevéltáros által tett előterjesztés nyomán most már az a kérdés nyomult előtérbe, vajjon a főváros egyes hivatalai gyűjtősenek-e szakmájukba vágó munkákat? A statisztikai hivatali igazgató annak a felfogásnak adott kifejezést, hogy minden hivatalnak és így a levéltárnak is jogában van szakmájába vágó munkákat gyűjteni. A tanács 1892 december 9-én kelt határozatával azonban úgy határozott, hogy a főlevéltáros által javasolt kiadványok nem a levéltár, hanem a létesítendő városi könyvtár számára szereztesse be és utasította a VI. ügyosztályt, hogy a könyvek számára megfelelő helyiségről gondoskodjék. Az ügy azonban olyan megoldást nyert, hogy a beszerzett kiadványok ideiglenesen mégis a levéltárhoz kerülnek.

Az ügy további alakulását a tanács 1892 december 6-iki, a levéltárhoz intézett kérdése vitte előbbre. A kérdés úgy szólt, hogy a főlevéltáros a létesítendő városi könyvtárt el tudná-e helyezni? A főlevéltáros mintegy 5000 kötet befogadására vállalkozott is. Az akadémiai kiadványok megszerzésére hozott 1892-iki tanácsi határozat alapján pedig 1893 januárjában előterjesztést tett a felállítandó városi könyvtár ügyében. Az előterjesztés főként a könyvtárányaggal foglalkozott és az összes akadémiai kiadványok megszerzésén kívül azt ajánlotta, hogy a fővárosi hivatalokban levő lapok és folyóiratok, valamint a fővárost illető kötelezpéldányok a könyvtár anyagához csatoltassanak. A tanács ugyanez év márciusában hozzájárult a főlevéltáros indítványához és intézkedett, hogy a rendelkezésre álló könyvek ideiglenesen a levéltárban nyerjenek elhelyezést. Az akadémiai kiadványokat meg is szerezték, a kötelezpéldányok felhasználása azonban az 1897. évi XLI. t.-c. módosítása következtében rövidesen lehetlenné vált. Az új törvény ugyanis úgy intézkedett, hogy ezentúl a budapesti kötelezpéldányok sem kerülnek a főváros kezébe. A könyvek gyarapításáról a főlevéltáros úgy akart gondoskodni, hogy 1895-től kezdve évi 5000 forintot ajánlott a költségvetésben a könyvbeszerzés céljaira.

A közgyűlés a tanács előterjesztésével egyértelműen a könyvbeszerzés összegét ekkor 2000 forintban állapította meg. 1894 közepén a városi könyvtár állománya körülbelül 1600 mű volt, amelynek feldolgozása is folyamatban volt. A könyvbeszerzési átalányt az 1896. évre 3000 forintban állapította meg a közgyűlés és egyszersmind utasította a tanácsot, hogy a könyvtár elhelyezésére alkalmas helyiséget jelöljön ki, hogy az a törvényhatósági bizottság és a fővárosi tisztviselők számára hozzáférhető legyen. A tanács erre a főlevéltárost szervezési javaslat előterjesztésére szólította fel. 1895 július 11-én a főlevéltáros azt jelentette, hogy a könyvanyag már annyira tekintélyes, hogy a könyvtárt már meg lehetne nyitni. A Lipót-utcai városháza szűk udvari szobája azonban nem elégséges a könyvtár elhelyezésére. Ezért legalább két—három szobából álló helyiséget kért a tanácstól, lehetőleg az új városházán. Miután pedig az új városházán megfelelő hely nem állott rendelkezésre, a tanács 1896 júliusában úgy intézkedett, hogy a Lipót-utca 25. számú ház első emeletén levő négyszobás utcai helyiséget a könyvtár számára béreljék ki. Ez meg is történt és az év augusztusában már megindult a könyvállomány rendezése és katalogizálása is. Később a könyvtár az új központi városháza Gerlóczy-utcai részében nyert elhelyezést, azután pedig a Károlykörútra néző, hajdani erkélyes bálterembe jutott, ahol a végleges szervezés után szükségessé vált kibővítésekkel éveken át maradt.

A főlevéltáros a tanács megbízásából 1896 szeptemberében készítette el a könyvtár szervezésére vonatkozó szabályzatát. A könyvbeszerzésekre vonatkozó javaslata szükségesnek mondotta ki a főváros történetére vonatkozó összes munkák,

azután általában a régi magyar nyomtatványok beszerzését, hogy a fővárosi iskolák szaktanárai számára rendelkezésre álljanak. Megszerzésre ajánlotta továbbá a városi közigazgatásra vonatkozó hazai és idegennyelvű munkákat. Egyben javasolta, hogy a statisztikai hivatali könyvtárból minden könyvet, amely nem tartozik szorosan a statisztikai tudomány körébe, a fővárosi könyvtárba helyezzenek át. A külföldi hatóságok kiadványait, amelyek eddig a statisztikai hivatali könyvtárba kerültek, ugyancsak a városi könyvtár számára kívánta megszerezni. A javadalmazás ügyében azt a javaslatot tette, hogy az 1897—1901. évi időtartamra 10.000 forintot fordítsanak könyvbekérésre. A könyvtár használatát illetőleg pedig kifejezte azt a véleményét, hogy a könyvtár a nagyközönség számára csak akkor lesz hozzáférhető, ha külön épülete, vagy legalább külön hivatali személyzete lesz.

A főlevéltáros e javaslata azonban még csak tárgyalás alá sem került és így a szervezés ügye egyelőre ismét elhúzódott. 1898 októberében azonban a tanács megengedte, hogy a főlevéltáros a könyvtárban szakdíjnokat alkalmazhasson, amikor pedig 1900 november 19-én a könyvtár a nagyközönség számára is megnyitott, egy másik szakdíjnok felvételéhez is hozzájárult. 1899 január 12-én jelentette a főlevéltáros, hogy a könyvtár a bizottsági tagok és tisztviselők számára már használható állapotban van. Erre a tanács a könyvtárat ilyen formában megnyitotta és utasította a főlevéltárost, hogy a könyvanyagot március végéig a nagyközönség számára is tegye hozzáférhetővé.

A könyvvállomány ekkor 16.000 kötet volt. A könyvtár gyarapodásának előmozdítására szolgált az 1899 február 28-án kelt polgármesteri rendelet, amely elrendelte, hogy mindazokat a könyveket, melyek tartalmuknál fogva statisztikai vonatkozásúak, ennek a hivatalnak, a többit pedig a levéltári hivatalnak adják át.

A közönség számára a könyvtár megnyitása valóban csak 1900 november 19-én történt meg. Ugyanaz évben készült el az első szervezeti szabályzat. Ez a szabályzat a tanácsi utasítás szerint azt az elvet tartotta szem előtt, hogy egy fővárosi múzeum és könyvtár együttes működése biztosítva legyen.

Időközben ugyanis a könyvtár szervezésének ügyében olyan fordulat állott elő, mely a könyvtár kérdését a múzeum eszméjével hozta kapcsolatba és a 637/1899 kgy. számú határozat a két intézménynek egységes vezetés alá helyezését mondta ki. Mivel azonban az egyesítést a helyi viszonyok egyelőre megakadályozták, kijelentette a közgyűlés, hogy a múzeum és a könyvtár ideiglenesen különválasztandók, még pedig olyképen, hogy a könyvtár maradjon meg jelenlegi helyiségében, a múzeum pedig az e célra már az 1896. évi 349. számú közgyűlési határozattal kijelölt városligeti múcsarnok épületében helyeztessék el. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a könyvtár csak közigazgatási és a főváros történetére vonatkozó munkákat szerezzen meg. Szükségesnek mondotta ki továbbá a főváros történetére vonatkozó okiratoknak eredetiben vagy másolatban való megszerzését és a könyvtár használatát oly módon kívánta szabályozni, hogy az az olvasók számára ne csak délelőtt, hanem a délutáni órákban is hozzáférhető legyen. A tanács előterjesztésére a közgyűlés a könyvtár ideiglenes vezetésével Toldy László főlevéltárost, a múzeum ideiglenes vezetésével pedig Kuzsinszky Bálint tanárt bízta meg. Végül a múzeum és könyvtár vezetésére a közgyűlés egy múzeumi és könyvtári bizottságot alakított. Hogy pedig a múzeum és könyvtár szervezete mielőbb végleg megállapítható legyen, utasította a közgyűlés a tanácsot, hogy a múzeumi és könyvtári bizottság, valamint a főlevéltáros és a múzeumi vezető együttesen mielőbb dolgozza ki a szervezeti szabályzatot és azt még oly időben terjessze elő, hogy az a jövő év elejére életbeléptethető legyen.

A közgyűlés határozatának megfelelően a főlevéltáros 1900 március 2-án elkészítette javaslatát és azt a múzeumi és könyvtári bizottság elé terjesztette. A javaslat szerint a könyvtár célja, hogy a közigazgatás menetét irodalmi eszközök szolgáltatásával elősegítse, továbbá, hogy a fővárosra vonatkozó és mind az osztrák-magyar monarchia, mind pedig a külföld történeti irodalmának a főváros történetével összefüggő termékeit gyűjtse. Az irodalomhoz tartozik a hazai és külföldi levéltárakban levő, a főváros történetére vonatkozó oklevelek vagy másodlataik beszerzése is. A könyvtáron kívül már fennálló, vagy a jövőben létesülő fővárosi szak- vagy kézikönyvtárak a fővárosi könyvtárnak kiegészítő részei. A jövőben a főváros bármely hivatala számára csakis a könyvtáros közbejöttével szerezhető be könyv. A könyvek a szabályzat szerint kilenc osztályban nyertek felállítást, amelyeket római nagy betűkkel jeleztek (A—I). A főszakok terjedelmükhöz képest arab számokkal jelzett több-kevesebb alszakokra oszlottak és a szükséghez képest idővel bővültek. A Budapestre vonatkozó munkák számára, amelyek a raktári könyvanyagból kihasítva külön osztályt alkottak, a szakkatalógus külön rendszert állapított meg. A könyvtár az egész közönségnek rendelkezésére áll, amely azt a könyvtári órákban az olvasóteremben használhatja. A könyvek kikölcsönzés útján is használhatók. A könyvtár személyzetét egyelőre egy könyvtárnokban, két segédhivatalokban és egy állandó szolgában kívánta megállapítani. A főváros által kiadott könyvek és nyomtatványok kezelésével a fővárosi könyvtárt bízzák meg, oly módon, hogy a főváros hivatalai és intézetei hivatali kiadványaiknak a főváros hivatalai, tisztviselői és a törvényhatósági bizottság tagjai számára történt kiosztás után fennmaradó készletét a könyvtárnak adja át megőrzés végett. Kivétel csupán a statisztikai hivatal, amely kiadványaival a maga hatáskörében rendelkezik. Ezt a javaslatot előbb a múzeumi és könyvtári bizottság, majd pedig a kiküldött könyvtári albizottság tárgyalta, amely 1900 szeptember 24-től mintegy 25 ülésen foglalkozott a könyvtárra vonatkozó összes kérdésekkel. A tárgyalások folyamán a statisztikai hivatali igazgatónak sikerült keresztülvinnie, hogy a bizottság elejtette a főlevéltáros tervét, hogy a fővárosi könyvtár általános jellegű legyen és a statisztikai hivatali igazgató javaslata szerint a közigazgatási szakkönyvtár felállítása mellett döntött. Elejtette a szakhivatali könyvtárak beolvasztásának tervét is, sőt az 1893 óta a fővárosi könyvtárban gyűjtött könyvanyagot, amely 1901 februárjában 7100 kötetet számlált, a statisztikai hivatal 26.681 kötetes könyvtárába olvasztotta be. Ezek után a statisztikai hivatali igazgató feladata lett az ő vezetésére bízott könyvtár szervezési szabályzatának elkészítése.

A statisztikai hivatali igazgató könyvtári szabályrendelettervezetét 1902 február 19-én mutatta be a könyvtári albizottságnak. A tervezet értelmében a könyvtár részére csak közigazgatási és fővárosi vonatkozású munkák szerezhetőek be. A könyvtár személyzete a statisztikai hivatal keretében külön státusba van osztva, de a statisztikai hivatali igazgató egyszersmind a könyvtár vezetője is. A könyvtár működési körének külön ágát alkotja a főváros összes kiadványainak kezelése, valamint más bel- vagy külföldi hatóságokkal való csereviszonynak lebonyolítása. Ennélfogva a könyvtárba kerülnek a kezelési nyomtatványokon kívül a főváros összes nyomtatványai. Szükségesnek tartotta a statisztikai hivatal vezetője, hogy az albizottság határozatát a közgyűlésnek jelentésük be, mert ezen elvi jelentőségű döntés a főváros törvényhatósága 637/1901. sz. határozatának módosítását vonja maga után. A közgyűlésnek bejelentendő módosítás továbbá, hogy »a statisztikai hivatal kebelében létező és túlnyomólag amúgy is közigazgatási könyvtár nyilvános könyvtárrá alakíttassék át, annak kijelentésével, hogy ezen

könyvtár a statisztikai hivataltól külön nem választható. Ezen könyvtárba bekebelezendők a fővárosi könyvtárban meglevő minden munkák, melyek közgazgatási tartalmúak, valamint amelyek a főváros történetére vonatkoznak, míg a többi könyvek hova fordításáról a tanács fog gondoskodni. Hogy a statisztikai hivatal könyvtára mint közkönyvtár működhessen, a fővárosi szervezési szabályrendelet V. rész 8. fejezet 7. és 9. §-aiban tartalmazott határozatok, különösen pedig az a rendelkezése, hogy ez a könyvtár csak statisztikai szakcéloknak szolgál és hogy annak könyvei csakis a hivatalon belül használhatók, hatályon kívül helyezendők. Eszerint tehát a könyvtár nem nyer külön szabályrendeletet, hanem a bizottság által megállapított szabályokat alkalmazzák a statisztikai könyvtárra.

A statisztikai hivatal igazgatójának javaslatát a VII. ügyosztály vezetője, Bárczy István tanácsnok még jobban összevonta és egyszerűsítette. A maga részéről nem járult hozzá, hogy a statisztikai könyvtár nyilvános könyvtárrá legyen, hanem a könyvtárt önálló intézményként óhajtotta megszervezni, amely mindig a statisztikai hivatali igazgató vezetése alatt álljon. A könyvtári albizottság Bárczy István szövegezésével fogadta el a szervezési szabályrendeletet és áttette az ügyet a múzeumi és könyvtári bizottsághoz. A bizottság 1902 október 30-iki ülésére a főlevéltáros saját javaslata érdekében, terjedelmes előterjesztést adott be. Javaslátában azt kívánja, mondja ki a bizottság, hogy a fővárosi könyvtárt azon az alapon kívánja szervezni, amelyet a 637/1899. kgy. számú határozat megjelöl: azaz önállóan és függetlenül a statisztikai hivatal könyvtárától és a további tárgyalás alapjául elfogadja azt a tervezetet, amelynek szövegét a főlevéltáros által készített javaslat alapján az albizottság már megállapította. A bizottság azonban a főlevéltáros javaslata ellen foglalt állást és elfogadta a statisztikai hivatal igazgatójának azt az indítványát, amely szerint a statisztikai szakkönyvtár a fővárosi könyvtárral egyesítetik és ennél fogva a statisztikai hivatali igazgató egyszersmind a fővárosi könyvtár igazgatója legyen. Amennyiben pedig a statisztikai hivatal igazgatója felmentetnék a fővárosi könyvtár igazgatása alól, a hivatal szakkönyvtárát újra fel kell állítani.

Ezzel szemben Toldy László főlevéltáros különvéleményt jelentett be és 1902 novemberében terjesztette ezt a tanács elé. E különvéleményben a főlevéltáros elmondja, hogy a statisztikai hivatal igazgatója az ő javaslatának elfogadásával veszélyeztetve látta a statisztikai hivatal könyvtárának fennmaradását és tervezetének olyan értelmet tulajdonított, mintha az magában foglalná a statisztikai hivatal könyvtárának a fővárosi könyvtár javára való elkobzását. A főlevéltáros csupán azt javasolta, hogy a főváros tulajdonában levő és a jövőben létesítendő szak- vagy kézikönyvtárak állománya a fővárosi könyvtárban nyilvántartassék. A tervezett összeolvasztásnak vagy az lesz a következménye, hogy a könyvtár használhatósága a statisztikai hivatalra nézve megszűnik, vagy ha a neve megmarad is, valójában mint közkönyvtár meg fog szűnni. Mindezek alapján kéri a tanácsot, hogy a múzeumi és könyvtári bizottság álláspontját mellőzzék és utasítsák a bizottságot annak az elvnek fenntartására, amelyet a közgyűlési határozat kijelölt, hogy a fővárosi könyvtár, mint önálló intézmény a statisztikai könyvtártól függetlenül szerveztessék.

E különvéleményre Körösy József statisztikai hivatali igazgató emlékiratban válaszolt, amelyben pénzügyi szempontból indokolatlan gazdálkodásnak minősítette még egy közgazgatási könyvtár felállítását és a statisztikai könyvtár közgazgatási jellegét azzal bizonyította, hogy a statisztikai könyvtár 1901 elején 26.681 kötetből 20.981 közgazgatási jellegű könyvet tartalmazott. De elejtette azt a javaslatát, hogy a kisebb fővárosi könyvtár a nagyobb statisztikai könyv-

tárba olvadjon, hanem tekintettel arra, hogy a felállítandó könyvtár a statisztikai könyvtár kézikönyvtárának is minősíthető, hozzájárult ahhoz, hogy a statisztikai könyvtár mint ilyen megszűnik és a fővárosi könyvtárral egybeolvad. A tanács azonban nem járult hozzá a tervbevetett egyesítéshez, hanem azt javasolta a közgyűlésnek, hogy a statusquo-t tartsák fenn és a végleges szervezést egyelőre függeszték fel, tekintettel arra, hogy a két könyvtárban levő könyvanyag nyilvános könyvtár alapítására nem elég. A tanács határozata ellen Bárczy István tanácsnok különvéleményt jelentett be, amelyhez még négy tanácsnok csatlakozott. E különvélemény szerint a szervezeti szabályzat megállapításának időszerűsége felett a közgyűlés már négy évvel ezelőtt határozott, a statusquo fenntartása tehát nem lehet helyénvaló. A fővárosi könyvtár gyarapítására 1895 óta mintegy 46.000 koronát fordítottak s minthogy az összeg felhasználása körül nézeteltérések merültek fel, a VII. ügyosztály már 1899-ben előterjesztést tett a könyvbeszerzéseknél követendő irányelvek megállapítása tárgyában és sürgette a könyvtári szabályzat megalkotását. Az egyesítés már azért is sürgős, mert 1893 előtt más könyvtár nem lévén, a főváros tanácsához érkező könyvek mind a statisztikai hivatal könyvtárába kerültek és ennek következtében a statisztikai könyvtár egy része a főváros régi könyvtárát képviseli. Az egyesítés után a statisztikai hivatal gazdag és értékes könyvtára a nagyközönség számára is hozzáférhető lesz.

Az 1903 január 21-iki közgyűlés a különvélemény értelmében, vagyis az egységes könyvtár mellett döntött, amelynek vezetését a statisztikai hivatal igazgatójára bízta. A könyvtár működéséhez szükséges állásokat pedig az 1903 május 24-iki közgyűlés szervezte meg és ezzel a hosszan húzódó ügy befejezést nyert. A tárgyalások tartalma alatt a fővárosi könyvtár a központi városháza Károly-körúti részében, a statisztikai hivatal pedig könyvtárral együtt a fővárosi Vigadóban volt elhelyezve. A közgyűlési határozat után a statisztikai hivatal a fővárosi könyvtár melletti helyiségeket foglalta el, könyvtárát pedig ugyanabban a nagyteremben állította fel, amelyben addig a fővárosi könyvtár könyvei voltak.

Az egyesített könyvtárhoz 1903 május 27-én 699. sz. alatt a tanács egy könyvtárosi és egy könyvtártisztai állást szervezett. 1904 márciusában ezekre az állásokra Szabó Ervint és Gárdonyi Albertet választották meg, akik csakhamar hozzáláttak a rendezés munkálataihoz. A könyvtár számára új szakkatalógus készült, amely római számokkal jelzett hús főszakot és ezeken belül arab számokkal jelzett és a továbbépítés lehetőségével számoló számos mellékszaktól állapított meg.

A katalógusok elkészítése mellett az egész könyvanyagot revízió alá vették, megállapították a beszerzések és a művek feldolgozásának rendjét. Ennek befejeztével, 1904 október 15-én nyílt meg a könyvtár a közönség részére is és a könyvtár forgalma ettől kezdve nagy arányokban növekedett. Míg ugyanis 1905-ben 308 olvasó 446 művet vett kölcsön a könyvtárból, addig 1907-ben már 3300 kölcsönző kereste fel a könyvtárat és 7326 művet vett kölcsön. Már 1904-ben megalakult a könyvtári bizottság is Bárczy István tanácsnok elnöklete alatt. A könyvtár jelentőségének emelkedése miatt a vezetőség átlátta, hogy a nagy feladatok elé állított könyvtár az eddig adott keretek között nem teljesítheti kötelességét. Ezért még 1906-ban Szabó Ervin adatokkal gondosan alátámasztott emlékirattal fordult a tanácshoz, amelyben 15.000 korona rendkívüli hitel engedélyezését kérte. Tanulmányában kimutatta, hogy a külföldi nagyvárosok könyvtárai mennyivel nagyobb dotációt élveznek és hogy a városi könyvtár csekély anyagi erejével régi hiányait sem pótolhatja. Az összeget a tanács engedélyezte arra a célra, hogy a szükséges folyóiratokat, a meglevő sorozatos munkák hiányait

és a Budapest történetének irodalmából hiányzó alapvető műveket mielőbb pótolhassa. Ezenkívül a tanács 174.545/1907—VII. sz. határozattal felhívta a statisztikai hivatal igazgatóját, hogy a szükséges végleges állások ügyében tegyen felterjesztést. Thirring Gusztáv statisztikai igazgató felterjesztésében rámutatott azokra a körülményekre, amelyek a könyvtár fejlődését gátolják és összehasonlító tanulmányban mutatta ki a külföldi hasonló jellegű könyvtárak aránytalanul kedvezőbb személyi és dologi viszonyait. Ennek eredményeképp a tanács 1909-ben a könyvtári állásokat újraszervezte és egy új főkönyvtárosi állást, egy könyvtárosi, egy segédkönyvtárosi és egy ideiglenes könyvtártisztai állást rendszeresített. Az állásokat Szabó Ervin, Gárdonyi Albert, Rácz Gyula és Enyvvári Jenő személyével töltötte be. Ez év végén a könyvtár személyzete 3 tisztviselőből, 5 id. hivatalnokból (köztük 2 nő), 1 ügyelőfiúból és 2 szolgából állott.

Még 1907-ben indul meg a Fővárosi Könyvtár Értesítője című évnegyedes kiadvány, amely minden számában egy-egy szaktanulmányt, az évnegyedben beszerzett könyvek válogatott jegyzékét és a külföldi könyvtárakról aktuális közleményeket adott ki. Ugyanez évtől jelentek meg nyomtatásban az évi jelentések is. Már éveken át kísértett az a gondolat, hogy a könyvtár sakkatalógusát nyomtatásban is megjelentessék. Mivel pedig a könyvtár rendezésének, osztályozásának és kiegészítésének évekre terjedő munkája folyamán kitűnt, hogy az egyes alapvető kérdésekben a könyvtár anyaga nagy hiányokat mutat, a kérdést a könyvtár vezetősége úgy oldotta meg, hogy a könyvanyag értékes részének esetről-esetre való kiadását határozta el. Így Bárczy István lakásépítő akciójának előkészítésére 1907-ben kiadta a könyvtár a »Fővárosi Könyvtár Közleményei« c. sorozat első számaként a lakáskérdés bibliográfiáját, amelyet a következő években még tíz hasonló természetű kiadvány követett. 1910-től kezdve különös gondot fordított a könyvtár vezetősége arra, hogy a közéleti aktuális kérdések irodalmát bibliográfiai feldolgozásban adja közzé. Így született meg ez évben »Aktuális kérdések irodalma« c. könyvtári publikációsorozat 1. száma a Drágaság kérdésének bibliográfiájával, amely a háború utáni éveket leszámítva, évről-évre tartalmának és nézőpontjainak kiszélesedésével több számban jelenik meg.

1910 körül mutatkoznak először a nagy fejlődésnek indult könyvtárnak elhelyezése körüli nehézségek. Az olvasók számának évről-évre való növekedése, a tisztviselők szaporodása és munkakörüknek kiszélesedése mind nehezebb problémák elé állították az igazgatóságot. A rendelkezésre álló könyvtári helyiségek nem voltak egészségesek, a helyiségek átalakításának, illetve bővítésének terve pedig a városháza Károly-körúti szárnyának tervezett újjáépítése miatt nem kerülhetett megoldásra. Amikor pedig 1910-ben a városházi építkezés elhalasztása miatt mégis történt némi átalakítás, a könyvtár helyzetén ez lényegesen nem változtatott. Szabó Ervin főkönyvtáros évi jelentéseiben a helyzetet kétségbeesztően festette, amelyen sürgősen segíteni kell. Ballagi Aladár egyetemi tanár, törvényhatósági bizottsági tag a kérdés fontosságának tudatában 1910 április 15-én interpellált ez ügyben a közgyűlésen és azt a gondolatot vetette fel, hogy a Károly-körúti városházi szárnyból telepítsék át a könyvtárat a központi városháza megfelelőbb és célszerűen átalakított helyiségeibe. Ugyanekkor ellenezte azt a tervet, hogy a régi Főherceg Sándor-utcai országház épületébe kerüljön a könyvtár, mert az épület beosztása szerinte nem megfelelő. Ballagi felszólalását intézkedés nem követte, de még ugyanez év folyamán Lengyel Endre törvényhatósági bizottsági tag azt a gondolatot vetette fel, hogy építsen a főváros a millenáris kulturális alap kamataiból, amelyeknek összege ekkor már egymillió koronára emelkedett, egy

népházat vagy népotthont, melynek épületében az új könyvtár is elhelyezést nyerhetne. Ugyanez indítvány hozta szóba először a fiókkönyvtárak létesítésének szükségességét is.

Az eszmét a könyvtári bizottság lelkes támogatásban részesítette és megbízta Szabó Ervin főkönyvtárost, hogy az új nyilvános könyvtár kiépítésére vonatkozóan tegye meg javaslatait. Szabó Ervin a megbízatásra terjedelmes emlékiratban válaszolt. (»Emlékirat a községi nyilvános könyvtár létesítéséről Budapesten.« Bp.: Háziny. 1910. A Fővárosi Könyvtár Közleményei. 6.) Ebben sokoldalú összehasonlítások és pontos számítások alapján bebizonyította, hogy Budapest könyvtárai a tudományos kutatók könyvszükségletét is igen tökéletlenül elégítik ki, a laikus nagyközönséget pedig szinte teljesen cserbenhagyják. Ezen a bajon csak egy módon lehet segíteni: a könyvtárügynek a községi politika körébe vonásával. A könyvtárak az egyéb közoktatásügyi intézményeknek szerves kiegészítői és a könyvtárügy sem lehet más, mint a községi kultúrpolitika tárgya. Az emlékirat a könyvtár fejlesztésének típusául az angol-amerikai és modern német úgynevezett egységes könyvtár típusát ajánlja, amely sem a régi tudományos könyvtárral, sem a régi népkönyvtárral nem azonos, hanem egyben modern tudományos, tudományt népszerűsítő és szórakoztató könyvtár. Az emlékirat ezután többrendbeli javaslatot tett, egyrészt a könyvtár működési körének megszorítása, másrészt a szétszórtnan működő községi és társadalmi intézmények erőinek egységesítése tárgyában és azzal a konkrét javaslattal állott elő, hogy a megújítandó könyvtár központi könyvtárában főként az állam- és társadalmi tudományokat művelje s csak fiókjában tartsa meg általános jellegét. Az így megszervezett nyilvános könyvtár tökéletességéhez szükségesnek tartotta, hogy miként az angol-amerikai könyvtárak, a szabadoktatás egyéb ágaival és intézményeivel összekapcsoltsák. E célból azt ajánlotta, hogy a főváros által a millenium évében »kulturális és közjótékonyági« célokra szánt alap kamataiból a könyvtár és szabadoktatás céljait szolgáló kultúrházat létesítsenek.

Az emlékirat megtárgyalására Bárczy István polgármester június 20-ra a könyvtári bizottság tagjaiból, a fővárosi nagy könyvtárak, az érdekelt testületek, egyletek képviselőiből és egyéb szakférjiakból értekezletet hívott egybe, amely az emlékirat javaslatait és túlnyomóan részleteit is elfogadta. A kérdés tisztázásához értékes felszólalásaikkal hozzájárultak a törvényhatósági bizottság tagjai és a sajtó napokon át megértő hangon tárgyalta a könyvtár kérdését. Az értekezleti jegyzőkönyvet a könyvtár Közleményeinek 7. számaként adta ki. (Községi nyilvános könyvtár létesítése ügyében tartott szakértekezlet jegyzőkönyve. Bp.: Háziny. 1910.) Mindezeknek eredményeképp a Közmunkatanács a Tisza Kálmán-tér déli oldalát jelölte ki a könyvtár helyéül, a tanács pedig 478/1911. sz. alatt kiírta az eszmei könyvtári tervpályázatot. Szabó Ervin ezzel kapcsolatban több előadásában és tanulmányában világította meg a modern könyvtárépítés elveit. A tervpályázat eredményeinek tanulságait és a könyvtár fejlesztésének programját a könyvtárigazgató 1911 június 14-én a tanácshoz intézett előterjesztésében foglalta össze. Ebben kimutatta, hogy a tervezett épület 70.000 köbméter nagyságú területet igényel, kb. 1.400.000 korona költséggel építhető fel és berendezéséhez további 600.000 korona szükséges. Javasolta, hogy a tanács a közgyűlésnek előterjesztést tegyen a Fővárosi Könyvtárnak Községi Nyilvános Könyvtárrá való átszervezése tárgyában; az átszervezés az újabb angol-amerikai nyilvános könyvtár-típus mintájára történjék, központi tudományos könyvtárral, általános jellegű fiókkönyvtárakkal

és a szabadoktatás céljait szolgáló helyiségekkel. Kérjen felhatalmazást a tanács, hogy a költségekre 2,000.000 koronát fordíthasson, a milleniumi alapból hiányzó 800.000 koronát pedig a fővárosi kölcsönalapból kamatmentes előlegképen fedezze, amelyet a főváros 1914-től kezdve évi 80.000 koronával törlesszen. A törlesztés befejezése után az évi 80.000 koronát a fiókkönyvtárhálózat kiépítésére fordítsák. Az épület céljaira engedjék át a Közmunkák Tanácsa által 877/1911. számú határozattal kijelölt Tisza Kálmán-téri területet és a tanács új könyvtári szabályrendeletet terjesszen elő. Ugyanekkor az elnöki ügyosztály Wildner Ödön főjegyző-helyettes és Szabó Ervin főkönyvtáros szerkesztésében előterjesztést intézett a tanácshoz a milleniumi alapítványnak közművelődési intézet létesítésére való felhasználása iránt, amelyben az előbbi felterjesztés alapelveit a »népház« kiépítésének gondolatával egészítik ki.

A törvényhatósági bizottság 1911 július 5-iki közgyűlésén hozott 1392/1911. kgy. sz. határozata, amely kimondotta, hogy a Tisza Kálmán-tér déli sarkán a Fővárosi Közmunkák Tanácsa által kijelölt területen közművelődési intézetet épít, azonban nem került megvalósításra. A tanács kiírta a tervpályázatot és ennek alapján Lajta Béla építésszt megbízta a részletes tervek elkészítésével. Lajta a könyvtárigazgatóval egyetértésben több alternatív tervet mutatott be, amelyeknek alapján a tanács a könyvtári bizottság álláspontjára helyezkedve megadta az utasítást a részletes költségvetés elkészítésére. Amikor azonban a középítési bizottság 1912. évi június hó 21-én a Tisza Kálmán-téri terveket tárgyalás alá vette, súlyos kifogások merültek fel a tér beépítése ellen és a bizottság végül is az ügyet a napirendről levette. Felhívta ezután a közgyűlés figyelmét arra, hogy a köz érdekében szükségesnek tartja a Tisza Kálmán-téri park további fenntartását és kifejezte azt a kívánságát, hogy a könyvtár más, alkalmasabb helyen helyeztessék el. Noha az 1911. évi közgyűlési határozat 107.900/1912—III/b szám alatt kormányhatósági jóváhagyást is nyert, a középítési bizottságban jelentkezett ellentétek mindinkább előtérbe kerültek és az 1913 december 3-iki pénzügyi bizottsági tárgyaláson felszólalás alakjában is kifejezésre jutottak. Ezek a körülmények arra készítették a tanácsí XIV. ügyosztályt, hogy a főváros tanácsához újabb előterjesztést tegyen. Wildner Ödön tanácsnok előterjesztésében beszámolt az eddigi tárgyalások eredményeként előállott helyzetről és miután a Tisza Kálmán-téri telek felett napirendre tért, felsorolta mindazokat a fővárosi telkeket, amelyek a közművelődési intézet elhelyezésére számításba jöhettek. A telkek között a legalkalmasabbnak a Kálvin-téri úgynevezett Oroszlánudvar és a mellette megvásárolt telektömböt tartotta, mert e telek felhasználásával nemcsak a központi nagy könyvtár és a szabadiskola minden igénye lenne kielégíthető, hanem a főváros muzeális politikája is a képzőművészeti gyűjtemény megfelelő elhelyezésével megoldást nyerne. Az ügyosztály a polgármesterrel egyetértően ugyancsak Lajta Béla műépítésszel elkészíttette a könyvtár és a közművelődési intézet Kálvin-téri terveit. A könyvtári bizottság arra az elvi álláspontra helyezkedett, hogy a Kálvin-téri megoldást a legszerencsésebbnek tartja, helyeselte a képtárnak a könyvtár épületében való elhelyezését is és megbízta Lajta építésszt, hogy a részletes terveket mutassa be. Ezek a tervek 1914 március 6-án tartott könyvtári bizottsági ülésen általános helyesléssel találkoztak. Az építési költségeket 3,300.000 koronában állapították meg, amiből a kormányhatósági jóváhagyás az 1911. évi közgyűlési határozatnak megfelelően 2,000.000 koronát már rendelkezésre bocsátott; a hiányzó összeget pedig a »Budai kétmillió forintos sorskölcson törlesztési alap«-ból akarták előteremteni. Az előterjesztésben az ügyosztály kérte, hogy a közgyűlés 1911. évi határozatát ily módon változtassa meg.

Míg a könyvtárepület tervpályázata tárgyalás alatt volt, megtörtént a könyvtár önállósulása is. Szabó Ervint 1911-ben a tanács könyvtárigazgatóvá választotta és mint igazgató, most már önálló hatáskörrel felruházva folytathatta a nagy fővárosi nyilvános könyvtár kiépítésére vonatkozó munkálatait. Az 1911. évi szervezési szabályrendelet az igazgatói állás mellett több más új könyvtári állást is szervezett, úgyhogy az 1912. évi választások alkalmával egy főkönyvtárosi, egy könyvtárosi, két könyvtári főtiszt, négy tiszti és egy titkári állást töltött be a tanács. Az ideiglenes hivatalnoki személyzet is öttel növekedett, az aliszti állásokat pedig hárommal emelték.

A könyvtár vezetősége az önállósulás elnyerése után a könyvtárosképzés ügyének előmozdítására szükségesnek látta, hogy az előírt köztisztviselői képesítéssel felül, tisztviselői számára a könyvtári szakvizsga letételét is kötelezővé tegye. A tanács által jóváhagyott elaborátum »A fővárosi könyvtárainál rendszeresített könyvtári szakvizsga szabályzata« címmel még 1911-ben jelent meg.

1913-ban hosszú tárgyalások után megvalósult a fiókkönyvtárak felállításának terve is. A tanács megértő álláspontját e téren a közművelődési viszonyok is erősen befolyásolták. Már 1910-ben a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa kimutatta, hogy mily nagy kulturális jelentősége volna a közművelődés céljait szolgáló fiókkönyvtáraknak. Egyes bizottsági tagok, valamint intézmények is, amelyek élénk figyelemmel kísérték a Fővárosi Könyvtár fejlődését, időről-időre felszínen tartották a fiókkönyvtárak kérdését. Szabó Ervin a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának elaborátumára még 1910-ben a polgármesterhez intézett szakvéleményében tette magáévá az elvet és kifejtette a könyvtár új szervezetére vonatkozó fentebb már ismertetett javaslatát. Az általános érdeklődésnek köszönhető, hogy 1914 végén már négy fiókkönyvtár működött a központi könyvtár felügyelete alatt. A fiókkönyvtárak kezelési rendje, a szükséges nyomtatványok, végül a fiókkönyvtárak anyagának egységes beszerzését szolgáló »Mintajegyzék« 1914-ben készült el. Ezek a munkálatok tervszerűen egybeestek a tudományos szakkönyvtár jellegű régi Fővárosi Könyvtárnak nyilvános könyvtárrá való átalakulásával.

Mielőtt az új könyvtár és közművelődési palota építkezésének kérdésében döntöttek volna, a tanács 63.523/1913—XIV. sz. előterjesztéssel fordult a közgyűléshez, hogy a IV. kerületi, Gróf Károlyi-utcai, a Cukor-utcába átköltözött elemi iskola régi helyiségeit addig is, amíg az új könyvtárepület fel nem épül, a Fővárosi Könyvtár céljaira alakíttassa át. Tekintettel arra, hogy a könyvtár a városházi helyiségek elégtelen és szűk volta miatt kénytelen lenne működését megszüntetni, a közgyűlés 1130/1913. sz. határozatában kimondotta, hogy a Gróf Károlyi-utcai elemi iskola kiköltözése által felszabaduló helyiségeknek a könyvtár elhelyezésére szolgáló átalakításához hozzájárul és erre a célra 42.000 koronát engedélyez. Ezt a határozatot a belügyminiszter is jóváhagyta.

A könyvtár költözése és az új berendezkedés 1914 május 1-ig tartott és működésének 11 hónapos kényszerű szünetelése alatt belső rendszerében is gyökeres változások történtek. Ezek a változások elsősorban a könyvtár technikai berendezkedését érintették. 1913 elején ugyanis a Statisztikai Hivatal kiköltözött régi helyiségéből és a korábbi szervezeti elválást most a könyvtár kettéválasztása is követte, hogy a Statisztikai Hivatal saját szakkönyvtára különválasztható legyen. Ki kellett tehát válogatni a tanácsi határozat értelmében a statisztikai könyvtár anyagát és ezzel kapcsolatban az újjárendezett könyvtári anyagot a régitől különválasztva, az új szakrendszer szerint feldolgozni. Az 1903-ban történt egyesítés alkalmával a kisebb és újabb keletű

könyvtár anyaga került a 30 éves és jóval nagyobb statisztikai könyvtárba és katalógusa ennek katalógusába. Ez a katalógus, ha a szakkönyvtár céljainak meg is felelt, sem szerkezetében, sem technikai felszerelésében nem felelhetett meg a megbővült anyagú és funkciójú könyvtár szükségletének. A katalógus a következő évek folyamán már több átrendezen ment át, de teljesen átdolgozható nem volt. A silány katalóguscédulák egy része elrongyolódott vagy elveszett és ezt a részt a régi formában is át kellett volna írni. Ugyancsak nem vált be a térítvényrendszer sem, amely mind a tisztviselőknek, mind pedig a közönségnek sok munkát okozott. Nem volt megoldva a könyvkötés problémája sem, úgyhogy a könyvek tekintélyes része kötetlenül maradt.

A problémák megoldása és az újjárendezés egész munkája egy 64 ívrétű oldalon sokszorosított utasítás alapján történt és főelvei a következők voltak: A könyvtár új programja által megszabott kereteken kívül eső anyag kiselejtezése és ezzel kapcsolatban a statisztikai könyvtár anyagának kiválasztása. Korábban vásárolt és a régi országházban elraktározott nagyobb gyűjtemények feldolgozása. A csonka munkák kiegészítése és a legfeltűnőbb hiányok pótlása. Az egész anyag új osztályozása a szakkatalógusban, a könyvtár szükségletei számára átdolgozott decimális osztályozás alapján. A korábbi szakrendszerű felállítás helyett a raktárrendszer megvalósítása és ezzel kapcsolatban pontos leltár készítése. A különgyűjtemények kiválasztása és felállítása. (Külongyűjtemények: Budapesti Gyűjtemény, korlátolt forgalmú könyvek, idegen nyelvű és vonatkozású pamflettek, magyar nyelvű és vonatkozású röpiratok, kézikönyvtár, térképek, könyvészet, könyvtartan, ritka könyvek.) Teljesen új cédulakatalógus készítése nemzetközi formájú kartonlapokon, mégpedig általános betűrendes, szak- és földrajzi katalógus és minden különgyűjtemény katalógusa, valamennyi 2—2 példányban, egy nyilvános és egy házi használatra. A kölcsönzésre a kártyarendszer bevezetése, ezzel kapcsolatban az összes könyvek bekötése, helyszámmal, könyvtáskával és könyv kártyával való ellátása. Mindezek a munkálatok a könyvtár átköltözése alkalmával még nem nyertek befejezést. A régi anyagnak körülbelül egyharmada még átdolgozásra várt, de az újjárendezés eredményei a könyvtár megnyitása alkalmával mindjárt szembetűnők voltak: jó katalógus, gazdaságosabb kölcsönzőrendszer, jobban megóvható könyvanyag, a belső munkák jobb szervezete és végül a kirívó hiányok fokozatos megszüntetése.

Ez utóbbi vonatkozásban a könyvtár anyagának tökéletesedését egyesek könyvadományai és nagyobb könyvtárak vásárlása is elősegítette. Az adományozók élén Gróf Batthyány Ferencné Trefort Edith áll 2000 kötetes könyvtárával, amelynek anyaga az újabkori francia politikai és történeti irodalom alapvető műveit foglalja össze. Ezt követte Zichy Jenő grófnak mintegy 3000 kötetes hagyománya, amely értékes könyvritkaságokat és azonkívül keleti vonatkozású tudományos műveket tartalmazott. Ugyancsak ilyenemű anyag volt Vámbéry Rusztem egyetemi magántanárnak adománya, aki apjának, Vámbéry Árminnak gazdag könyvtárát juttatta a Fővárosi Könyvtárnak. E két adomány Thallóczy Lajos 6000 kötetes könyvtárával együtt a Keleti gyűjteménynek vetette meg alapját. Vásárlás útján került a könyvtár birtokába Ballagi Géza sárospataki tanárnak mintegy 11.000 darabból álló magyar vonatkozású politikai röpiratokat tartalmazó gyűjteménye, amely a röpiratgyűjteménynek alapja lett. Megvásárolta a könyvtár továbbá Szüry Dénes miniszteri tanácsos magyar irodalomtörténeti jellegű bibliofil könyvtárát, amely főképp a magyar szépirodalom régi termékeinek editio princeps-eit tartalmazza. (2500 kötet, Szüry

Könyvtár.) Strausz Antalnak igen becses történeti és nyelvtudományi gyűjteménye mintegy 4000 kötettel, továbbá Kautz Gyulának 600 kötetes közgazdaságtani gyűjteménye szintén a könyvtárba került. Ezeket a vásárlásokat követte Hentaller Lajosnak szabadságharc idejéből származó mintegy 900 darabból álló könyv- és röpiratgyűjteménye, továbbá Bihari Károlynak 300 kötetes budapesti város-történeti anyaga, Desseffy Lajosnak 1500 kötetes történelmi könyvtára, Schmall Lajosnak 1000 kötetes budapesti várostörténeti gyűjteménye és végre Hanuy Ferencnek ugyancsak 1000 kötetből álló egyháztörténeti könyvtára.

Szabó Ervin 1914-ben, amikor a könyvtár működésének tizedik évét töltötte be, jogos bizalommal nézhetett a fejlődés eredményeire, amely a könyvtár jelentőségének emelkedésében, forgalmának nagyarányú megnövekedésében, személyzetének gyarapodásában és költségvetésének kiépítésében egyaránt megnyilvánult. Míg az 1903. évi könyvtári szabályrendelet két tisztviselőben állapította meg a könyvtár személyzetét, addig 1914-ben ez a létszám a kilenc gyakornokot is beleértve, már 42, költségvetése pedig a kezdet 13.600 koronájával szemben közel 300.000 korona volt.

Nagy haladást jelentett az előző állapotokhoz képest a könyvtár ideiglenes elhelyezése is, mert önállósága külsőben is megnyilvánult, funkcióit most már betölthette és egész nap a közönség rendelkezésére állhatott. Végre olvasóteremre tett szert, amelyben a kézikönyvtár is elhelyezésre talált, folyóiratait pedig szintén külön teremben közvetlenül bocsáthatta olvasóinak rendelkezésére. A könyvtár az épület földszintjének és első emeletének legnagyobb részét foglalta el. A földszinten nyert elhelyezést a házi könyvkötészet, kezdetben az 1. számú fiókkönyvtár, majd később a fiókközpont, a duplum-osztály és az előadóterem. Emeleti részén helyezkedett el az igazgatóság, a két olvasóterem, a kölcsönző és a reference-szoba. Ezek a könyvtárnak legvilágosabb és legtágasabb helyiségei voltak és ablakai a Gróf Károlyi-utcára néztek. A téglalap alakú épület két hosszabb udvari szárnyában egyfelől a könyvraktár, a katalógizáló- és rendelősztály helyiségeivel, másfelől pedig a könyvtári iroda, a Keleti Gyűjtemény és a Budapesti Gyűjtemény helyiségei kaptak elhelyezést. Az olvasóteremben 48, a folyóiratteremben pedig 11 ülőhely volt. A jobboldali udvari fronton elhelyezett raktár már 1914-ben, a helyiség elfoglalásakor szűknek bizonyult, úgyhogy a mellette levő folyosót is raktárhelyiségül kellett lefoglalni. Az elhelyezkedés ideiglenes voltára jellemző, hogy a könyvtár egyes különgyűjteményei (a Szűry-Könyvtár, a röpiratgyűjtemény, a könyvészeti és ritkaságyűjtemény) számára a Gróf Károlyi-utcai könyvtárban nem jutott hely. Ezek a gyűjtemények egyes iroda- és munkahelyiségekben kaptak elhelyezést, sokszor megosztva, ami a gyűjtemények fejlődésének és rendbentartásának állandó akadályja volt.

Bár a remény, hogy 1914-ben a könyvtárnak végleges hajléka lesz, nem teljesedett be, mind a közigazgatás vezetőiben, mind pedig a közvéleményben határozott alakot öltött az a kívánság, hogy a könyvtárépület kérdését mihamarabb megoldják. Szabó Ervin fáradságot nem ismerve tárgyalt, cikkezett ebben a kérdésben és emellett minden erejével azon volt, hogy a könyvtár belső szervezetét kiépítse.

Hosszas tárgyalások után a könyvtár új szervezeti szabályzatát a 402/1917. kgy. számú szabályrendelet fogalmazta meg, amelynek alapján a könyvtár »Városi Nyilvános Könyvtár«-rá vált. Fejlődése további menetét a háború erősen korlátozta; tisztviselőinek nagyrésze katonai szolgálatra vonult be, a megmaradt személyzet pedig erősen küzdött a könyvtárra nehezedő fizikai és morális nehézségek súlya alatt. Nem is szólva arról, hogy a könyvtár rohamos terjeszkedésének

megfelelő költségvetés emeléséről szó sem lehetett, a költségvetés még a folyton növekvő drágasággal sem tartott lépést. A háború harmadik esztendejében a könyvés anyagdrágulás azt eredményezte, hogy gyűjteményeinek gyarapodása terén stagnálás állott be, amelynek következményeit a könyvtár hosszú éveken át érezte. 1915-ben a könyvtár magára vállalta, hogy az Országos Hadsegélyző Bizottság keretében a sebesülteket és a harctéren küzdő katonákat válogatott jó olvasmánnyal lássa el. A jórészt társadalmi úton összegyűjtött könyvtömegek kiválogatásának, feldolgozásának és szétküldésének óriási munkáját Enyvvári Jenő látta el. Az amúgy is nehéz és egyre nehezedő időkben súlyos csapásként érte a könyvtárat megszervezőjének és első igazgatójának, Szabó Ervinnek korai halála, 1918 szeptember 29-én. Szabó utódja az átmeneti időben Madzsar József lett, akinek a Stefánia-Szövetségbe való távozása után Braun Róbert, majd Dienes László, végre ismét Braun Róbert vette át a könyvtár vezetését.

Az összeomlást követő zavaros napokban az újjátörekvésektől áthatott társadalmi szervezetek gyülekeztek a könyvtár falai között. A könyvtár termeibe bevonult a napi politika s a világnézetek harca megakasztotta a könyvtári munkát. A politikai szolgálatokat vállaló tisztviselőknek a könyvtári munkától való elvonása azonban nem jelentett olyan kárt, mint a bolsevik uralom idején a könyvtárnak új munkaerőkkel való túlságos elárasztása. A bolsevik könyvtárpolitika tervei bázisául a Fővárosi Könyvtárat szemelte ki mint olyat, amely a legmodernebb szervezettel a legnagyobb expanzív erőt egyesítette. Az egyéb ötletszerű rendelkezések sorában — amelyek végzetes hatását könyvtárunk természetesen minden rokonintézménynél közvetlenebbül érezte — talán a legnagyobb zavart az az elképzelés okozta, hogy a nagyobbarányú feladatok megvalósíthatósága egyedül a személyzet számától és a rendelkezésre adott anyagi eszközöktől függ. Ez elképzelés következtében a könyvtárnak a személyzete, amely a 625/1918. sz. rendelet alapján 36 tisztviselőből, 22 gyakornokból és 13 altisztből állott, máról-holnapra több, mint kétszeresére nőtt meg. 1919 augusztusában a kinevezett könyvtári alkalmazottak száma 155 fő volt s ezekhez járult a könyvtárosképző kurzus többszáz hallgatója, akik a szükséges könyvtártani gyakorlati ismeretek elsajátítása céljából a könyvtárba vezényeltettek. Hogy a politikai szempontok szerint kiválogatott félig képzett, vagy teljesen képzetlen, de annál nagyobb önértéssel fellépő s nem is mindig jóakarató elemek minő zavarokat idéztek elő, az elképzelhető. Ebben a fejletlen áradatban csak néhány régi tisztviselő higgadtsága volt képes a rendet és vele a könyvtárat a végleges romlástól valahogy megóvni.

A tanácsköztársaság bukása után a helyzet a könyvtárnál kétségbeejtőnek látszott. A könyvtári alkalmazottak egy része — romokat hagyván maga után — önként távozott, több tisztviselő ellen azonban fegyelmi eljárás indult. Ennek eredményeképp 6 beválasztott tisztviselő — köztük a könyvtár egész vezetősége — elmozdított állásából.

A könyvtár új vezetője, majd 1921 óta igazgatója, Kremmer Dezső lett, akinek a szó szoros értelmében a romokból kellett új életre támasztania a Fővárosi Könyvtárat. A részben újjáalakított személyzet emberfeletti munkájával sikerült is a kétségbeejtő helyzeten úrrá lenni. A belső rend helyreállt s az újból munkaképesé tett könyvtárra való hivatkozással sikerült a munkaképesség anyagi feltételeit is biztosítani.

1923-tól keltezhetjük annak az új irányú könyvtárpolitikai programnak megindítását, amely a Fővárosi Könyvtárat a mai egyetemes könyvtárrá fejlesztette. Ennek az egyetemes irányú könyvtárnak szervezési szabályzatát a belügyminisztertől és kultuszminisztertől is jóváhagyott 838/1925. kgy. sz. határozat

tartalmazza. A könyvtár új szervezete szerint két részből áll: 1. Tudományos jellegű központi könyvtárból és 2. fiókkönyvtári hálózathoz. A központi könyvtár célja a városi igazgatás körébe eső és a főváros történetére vonatkozó egész irodalom összegyűjtésén kívül a szellemtudományok irodalmának részletekbe menő kiépítése és egyúttal a természettudományi irodalomnak alapvető munkákban való megszerzése. A könyvtár raktárrendszerben elhelyezett törzsállománya mellett úgynevezett különgyűjteményeket is tart fenn egyes tudományzajok speciális ápolására. E gyűjtemények: 1. Bibliografiai gyűjtemény, 2. Budapesti Gyűjtemény, 3. Keleti Gyűjtemény, 4. Az első kiadású magyar szépirodalmi munkák gyűjteménye (Sziury-Könyvtár), 5. Könyvészeti és egyéb ritkaságok gyűjteménye, 6. Hazai és külföldi vonatkozású röpiratok gyűjteménye (Ballagi-gyűjtemény). A könyvtári szervezet másik része a fiókkönyvtári hálózat 1929-ig annyira kiépült, hogy ma a főváros legnépesebb kerületeiben elhelyezett 13 könyvtárral fejthet ki működést. E könyvtárakban a magyar- és idegennyelvű, klasszikus és modern, szépirodalmi és ismeretterjesztő művek foglalnak helyet gondos válogatásban. Négy fiókkönyvtárnak olvasóterme, háromnak gyermekolvasója és kettőnek a nyári időszakra kerti szabadolvasója is van.

A könyvtár növekedésével s működési területének bővülésével nem tartott lépést a személyzeti viszonyok alakulása. A személyzet három — 1. tudományos, 2. középfokú, 3. kezelői — státusba való sorolása feltétlenül bevált és időállóan bizonyult. Szükséges lett volna azonban a könyvtár munkájának növekedésével arányosan emelni az egyes státusok létszámát. Noha a könyvtár vezetősége a személyzet státusbeli emelésére és létszáma szaporítására bőséges indokolással többször dolgozott ki javaslatot, a figyelem felkeltésén és a jóakarát biztosításán kívül e javaslatoknak nem volt eredményük. Egyedül az ideiglenes hivatalnokok létszáma emelkedett évről-évre új fiókkönyvtárak létesítésével kapcsolatban.

1926 június 17-én Kremmer Dezső könyvtárigazgató váratlanul elköltözött az élők sorából. Helyébe 1927 januárjában a főváros tanácsa Enyvvári Jenőt, a könyvtár eddigi aligazgatóját választotta meg igazgatóvá. Reáhárult a könyvtár fennállása óta kísértő s az évek folyamán egyre égetőbbé vált feladatnak a megoldása, hogy a könyvtár végre végleges elhelyezéshez jusson.

1914-ben a Károlyi-utcai épületben történt elhelyezkedés alkalmával a még rendezés alatt levő raktári könyvanyaggal együtt a könyvtár kötetszáma kb. 87.000 volt. Már a következő év munkálatai azonban azt eredményezték, hogy az évközben beszerzett új anyaggal együtt a könyvtár állománya 101.000 kötetre szaporodott. Ily módon az alig elfoglalt hely máris szűknek bizonyult. A könyvtárigazgatók minden esztendőben részben közvetlen tárgyalások, részint hírlapi cikkek és a könyvtári értesítő útján hívták fel a tanács, a törvényhatóság és Budapest lakosságának figyelmét a könyvtár tarthatatlan helyzetére. A közbejött háború s a kilátástalan gazdasági viszonyok azonban a kérdés megoldását egyre késleltették. 1930 végéig a könyvtár központi állománya kb. 210.000 kötetre emelkedett és ennek a nagy könyvtömegnek a rendelkezésre álló szűk helyen való összezsúfolása már a könyvtár munkájának teljes megbénításával fenyegetett. Az eredeti raktárhelyiség könyvpolcai az ismételt toldások és átépítések ellenére valóságosan roskadoztak a könyvek súlya alatt. A munkahelyiségek falmezőinek minden talpalattnyi helyét majdnem a mennyezetig terjedő magasságig könyvek borították, amelyeknek megközelítése is sokszor életveszéllyel járt. A különgyűjtemények szobáiban hasonló volt a helyzet. A Budapesti Gyűjtemény a többször foganatosított toldásokkal, szekrények beállításával s a rendelkezésre álló falmező teljes kihasználásával sem volt képes elhelyezkedni. Hasonló volt a sorsa a könyv-

szeti és a ritkaság-gyűjteményeknek is. A raktár végre is úgy volt kénytelen helyzetén segíteni, hogy a sorozatos munkák egy részét az épület pincehelyiségében helyezte el. Ugyanitt voltak elhelyezve a fővárosi nyomtatványok évről-évre sokasodó kötetei is és az utolsó években a nagy zsúfoltság miatt ezek a nyomtatványok teljesen hozzáférhetetlenekké váltak. Az alkalmatlan helyi viszonyok ellenére is a könyvtár éppen kálváriájának utolsó tiz esztendejében a forgalom szempontjából magyar könyvtáraknál eddig még el nem ért, szinte amerikai méretű forgalomra tett szert. Míg ugyanis 1914-ben a könyvtár összes forgalma 189.850 kötet volt, a kölcsönzők száma pedig 4625, addig 1930-ban a könyvtár 1.125.185 kötetet adott olvasóinak, a nyilvántartott kölcsönzők száma pedig 20.749 volt. Ezek a számok a szűk helyiségek mellett a könyvtár teljesítőképességének végső határát jelentették. Az olvasótermekben egyre sűrűbben fordult elő s végül szinte rendszerre vált, hogy a könyvtár az olvasni kívánók nagy része számára nem volt képes helyet biztosítani. Sürgette a könyvtárnak a Gróf Károlyi-utcai helyiségekből való távozását az a körülmény is, hogy a Reáltanoda-utcai főreáliskola igazgató-sága ismételtelen és nyomatékosan kérte a tanácsot, hogy az épületnek a könyvtár által lefoglalt helyiségeit bocsássa rendelkezésére.

Végre 1926-ban a tanács felhívta a IX. ügyosztályt, hogy a könyvtár megfelelő és végleges elhelyezéséről építési programja kapcsán gondoskodjék. Ez a felszólítás indította meg azokat a tárgyalásokat, amelyek a régóta vajudó kérdés megoldására vezettek. Az igazgatóság, mint kezdettől fogva, egy különálló könyvtárépület emelése mellett foglalt állást, amelyre az 1914. évben készült tervek is rendelkezésre állottak. Javaslatra azonban a főváros pénzügyi viszonyai miatt nem kerülhetett tárgyalás alá, mert a külföldi kölcsönök elv szerint csak úgynevezett rentábilis építkezésekre voltak fordíthatók. Ezért olyan terv merült fel, mely a könyvtár elhelyezését egy lakóházzal kombinálva akarta biztosítani. Érdemes tárgyalásig azonban ez a terv sem ért meg. Károlyi Mihály hazarúli és vagyonekobbzási perével kapcsolatban szóba került, hogy a főváros a Károlyi-palotát veszi meg és ezt a könyvtár céljaira használja fel. Mielőtt azonban a per lezajlott volna, egy újabb megoldás kínálkozott, amely az eddigieknél megfelelőbb és az új építkezés reményének távolbatünése után az összes eddig felmerült tervek között a legszerencsésebbnek látszott.

Wenckheim József gróf ugyanis VIII., Reviczky-utca 1. szám alatti ingatlanát, a rajta levő kétemeletes épületet és összes tartozékait a fővárosnak ajánlotta fel megvételre. Az előzetes tárgyalások folyamán a tanács arra a meggyőződésre jutott, hogy a palota megszerzése a főváros szempontjából kívánatos. Mivel pedig a palota felhasználásánál elsősorban a könyvtárra gondolt, felszólította Enyvvári Jenő könyvtárigazgatót, hogy a palotát szemlélje meg és tegyen jelentést a könyvtári célokra való alkalmasság tárgyában. A könyvtárigazgató az épület beható átvizsgálása után 1926 november 27-én kelt előterjesztésében jelentette, hogy a palota kellő átalakítással a könyvtár céljaira alkalmassá tehető. Az épület fekvése a legszerencsésebb: az egyetemek, a múzeum s a többi nagy könyvtárak közelében, centrális, izolált, aránylag csendes környéken fekszik. Nagy termei alkalmasaknak látszanak az olvasóterem, a kölcsönző, a katalógussterem és a legfontosabb külön-gyűjtemények céljaira. E helyiségek berendezése és dekoratív hatása annyira egyedül-álló, hogy a főváros legnagyobb kultúrintézete számára méltóbb hely el sem képzelhető. Az épület közel 60 helyiséget számláló többi részei pedig kellő átalakítással hatalmas területet biztosít a hivatali helyiségek befogadására s a könyvraktár elhelyezésére, úgyhogy e megoldással a könyvtárépület kérdése 35—40 esztendőre megoldhatóan látszik (300/1926. kv. sz.). A könyvtárigazgató véleményezése alapján

a tanácsi IX. ügyosztály felterjesztésére és a tisztii ügyészség véleményes jelentésére a tanács elhatározta, hogy a törvényhatósági bizottság közgyűléséhez előterjesztést tesz a Wenckheim József gróf tulajdonában levő 5407. számú telekkönyvi betétben 5352., 5353. hrsz. alatt felvett 408, 50/100 négyszögöl területi ingatlanok a Fővárosi Könyvtár céljára történő megvétele iránt. A vételárat előzetes tárgyalások folyamán 9.500.000.000 koronában állapították meg. Felhívta egyszersmind a tanács a IX. ügyosztályt, hogy a jelzett épületnek a Fővárosi Könyvtár céljaira való megfelelő átalakítása és berendezése iránt a tervek és a költségvetés bemutatása mellett tegyen véleményes jelentést (158.855/1926—IX. szám). Az 1927 január 20. napján tartott tanácsülés pedig utasította a IX. ügyosztályt, hogy a megvett ingatlant vegye át a főváros birtokába és az ingatlanok a főváros vagyonleltárába való felvétele iránt is intézkedjék. (7080/1927—IX. sz.) Ezt a tanácsi határozatot február 17-én egy újabb határozat követte, amely felhívta a II. és IX. ügyosztályokat, hogy az átalakítás és berendezés terveit és annak költségelőirányzatát gondosan és minden részletre kiterjedően állítsák össze és a szükséges hitel kieszközlése iránt tegyenek előterjesztést. A könyvtárigazgató ezzel kapcsolatban a berendezéshez szükséges vas- és fabútorok előállítására ajánlattételre hívta fel a legnagyobb vas- és faipari cégeket, hogy az irányárak felől tájékozódják. Majd ezzel egyidejűen kezdetét vette a palota felmérése, a könyvtári osztályok és különgyűjtemények helyének kijelölése, a könyvraktárak tervezése. Részletekre kiterjedő számítások készültek a férőhelyekről és az összes technikai kérdések beható megvitatásra kerültek. Közben a törvényhatóság bizottsága 1927 március 2-án tartott közgyűlésén kimondotta a Wenckheim-palota megvásárlását. (249/1927. kgy. sz.) Ezt a határozatot a belügyminiszter, miután felülvizsgálta és a kultuszminiszter véleményét is meghallgatta, 1928. évi június hó 9-én 81.272/1928—IV. szám alatt hagyta jóvá. A belügyminiszteri leirat hivatkozott a könyvtár helyzetének tarthatatlanságára, ami miatt a könyvtár megfelelő elhelyezésének kérdése rövid időn belül — esetleg tetemesebb anyagi áldozatok árán — amúgy is feltétlenül megoldást kívánt volna. Másrészt megállapította azt, hogy a palotában a legnehezebben megoldható könyvraktár kérdése is célszerűen és ha nem is a legtökéletesebben, de kielégítő módon megoldható. Az épület átalakítására bemutatott költségvetéseket általában megfelelőeknek tartja, hasonlóan a berendezés költségeit is. Énnélfogva felhívja a főváros közönségét, hogy az épület átalakításával és berendezésével felmerülő költségek fedezete tekintetében határozatot hozzon és határozatát az elfogadott tervekkel és költségvetéssel együtt felülbírálás céljából terjessze fel. A miniszteri leiratban említett átalakítási és bútorberendezési terveket és költségvetéseket 1928 február 25-én Enyvvári könyvtárigazgató terjesztette fel a tanácshoz. E felterjesztés végleges válaszképpen a különböző oldalakról időközben elhangzott ellenválaszokra egyszersmind összefoglalja azokat az előnyöket, amelyek a palota megvásárlása és a könyvtár számára való berendezése által elvitathatatlanok. A palota befogadóképességéről végzett számítások azt eredményezték, hogy az épület 40 esztendőre elégséges helyet nyújt a gyarapodás számára. Míg a Gróf Károlyi-utcai helyiségekben mindössze 60 olvasó számára lehetett helyet biztosítani, addig a Wenckheim-palotában magában a két központi olvasóteremben kényelmesen elfér 120 olvasó és ezenkívül a különgyűjteményekbe tervezett kutatóasztalok is 28 olvasóhelyet nyújtanak. A Baross- és különösen a Reviczky-utca a főváros belső területének kisebbforgalmú részéhez tartozik, amelynél csendesebb hely a centrumban alig található. Az olvasótermeknek szánt helyiségek oly nagy ablakokon keresztül bocsátják be a fényt, hogy nappal a termék mesterséges megvilágítására nincs

semmi szükség. A II. emeleti traktus és az I. emeleti szárny Reviczky-utcai helyiségeinek egy része raktárhelyiségül szolgál, amelynél nem olyan elemi érdek a világosság. A palota berendezési terveinek elkészítésénél az az elv volt irányadó, hogy a dísztermek a maguk érintetlen szépségükben maradjanak meg és az olvasótermek, valamint az ezekhez kapcsolódó helyiségek, továbbá a legfontosabb különgyűjtemények elhelyezésére szolgáljanak. Így a Baross-utcai két nagyterem lesz a könyvtár központi olvasója és folyóirat-olvasója, a következő ugyancsak magas légtérű kisebb termek részint a kölcsönzés lebonyolítására, részint a katalógusok elhelyezésére, részint pedig a nyilvános reference-szolgálat ellátására lesznek hivatva. Az apszissal ellátott középső elhelyezésű nagyterem a Budapesti Gyűjtemény kiállítóterme lesz, vitrinekkel és zárt könyvszekrényekkel és ugyanitt kapnak helyet a gyűjteményben megforduló kutatók is. A szomszédos kisebb helyiség falbaépített könyvszekrényekkel a Budapesti Gyűjtemény munkahelyiségéül kínálkozik. A tervezett bútorok stílusa a termek eredeti stílusát túlzott pompája nélkül utánozza. Az I. emelet Reviczky-utcába átkanyarodó helyiségeiben kap helyet egyrészt a Keleti Gyűjtemény, másrészt egy dolgozószoba és az aligazgató helyisége. A Reviczky-utcai I. emeleti épületszárny innen kezdve már raktárhelyiségekül szolgál. Vasállványokkal berendezett könyvraktár lesz továbbá az egész második emelet, az egész udvari összekötő szárny, valamint a Baross-utcai frontnak udvar felé eső része. A könyvraktárak kommunikációja az olvasótermekkel és kölcsönzőhelyiségekkel teherlift útján történik. A Reviczky-utcai földszinti oldalon az igazgatóság, a könyvtári iroda és a fiókközpont kapnak elhelyezést. A Baross-utcai front földszintjének utcai része a könyvtár többi osztályainak: a katalogizálónak, a rendelőnek, a félemelet pedig a házi könyvkötészetnek, valamint a gondnoki lakásnak adnak helyet. Az olvasók ruhatára a főbejárat kapualjában nyerne elhelyezést és a két portás lakásáról is történnék gondoskodás. A könyvtárigazgató előterjesztéséhez az átalakítás és berendezés terveit és költségvetéseit is mellékelte, amelyet a tanácsi II. ügyosztály készített el. Eszerint az épület átalakítására a következő munkákra van szükség:

1. Falbontás és kőművesmunka	84.000 P
2. Asztalos-, lakatos- és mázoló munka	51.000 «
3. Szobafestőmunka	36.000 «
4. Fűtőberendezés	120.000 «
5. Vízvezeték és csatornázási munka	46.000 «
6. Villanyberendezés	73.000 «
7. Tetőfedő-, bádogos-, üveges- és kőfaragómunkák	30.000 «
Összesen	440.000 P

A berendezés legfőbb tételei a következőképpen alakultak:

1. Vasállványberendezés	182.000 P
2. Fabútorberendezés	71.878 «
Összesen	253.878 P

E számítások alapján tehát az új könyvtárépület költsége az átalakítással és berendezéssel együtt mintegy 1,450.000 pengőre volt előirányozva. A belügyminiszteri jóváhagyás után a tanács úgy intézkedett, hogy az átalakítás és berendezés

költségei az 1929. és 1930. esztendőre megosztva, mint rendkívüli hitel szerepeljenek a főváros költségvetésében. A tanácsnak ezt az előterjesztését a közgyűlés magáévá tette és a belügyminiszter is jóváhagyta. (179/1930. kgy. sz. — 145.519/1930—IV. B. M. sz.)

1929. év elején kezdődtek meg a palota átalakításának munkálatai és a következő év elején már oly előrehaladott stádiumban voltak, hogy megtörténhetett a berendezés munkálatainak kiírása is. A tanács a palota elsőemeleti dísztermeinek berendezésére szolgáló fabútorokra a 16.648/1930—IX. sz. alatt először művészi tervpályázatot írt ki és a pályázat felülbírálására tizenkéttagú bírálóbizottságot küldött ki. A bizottság elnöke Buzáth János alpolgármester, tagjai pedig Liber Endre és Solty Lajos tanácsnok, Enyvvári Jenő könyvtárigazgató, Csánki Dénes, a Zichy Jenő-múzeum igazgatója, Joanovich Pál és Révész Mihály könyvtárbizottsági tagok, továbbá Menyhért Miklós és Lakatos Arthur mint az Országos Magyar Iparművészek Testülete két képviselője, végre Ágotai Lajos főigazgató és Szablya Frischauf Ferenc főiskolai tanár voltak. A pályamunkák beérkezésével a bírálóbizottság az első díjat (2000 P) Vass Béla iparművésznek, a második díjat (1600 P) Bodon Károly iparművésznek, a harmadik díjat pedig (1200 P) Falus Elek iparművésznek ítélte oda. Megvásárolta ezenkívül a tanács Keéz Gyula, Nádory Lajos, Országh Béla, Flach János és Krisztián Tibor iparművészek terveit egyenként 600 pengőért. Tekintettel arra, hogy a bírálóbizottság álláspontja szerint a pályaművek egyike sem volt olyan, hogy teljes egészében kivitelre alkalmas lenne, a tanács a végleges berendezési tervek elkészítésével Vass Béla és Bodon Károly iparművészeket bízta meg olyképpen, hogy a berendezendő helyiségeket egymás közt osszák meg és a kívánt módosításokat végezzék el. A tanács magáévá tette egyszersmind a bírálóbizottság ajánlatát, hogy a pályázati hirdetményben megállapított 70.000 pengős keretet 100.000 pengőre emeljék fel. Megbízta végre a javaslatot tevő előkészítő albizottságot, amelyet Ágotai Lajos, Enyvvári Jenő, Lavotta Gyula, Menyhért Miklós és Szablya Frischauf Ferenc személyében alakított meg, hogy a helyiségek tervezésének megosztása tekintetében a megbízott iparművészek meghallgatása mellett saját hatáskörében döntsön és egyúttal adjon irányelveket a végleges tervek megalkotására. Ez az albizottság a helyszínén több ízben ülést tartott és a tervező iparművészekkel megállapodásra jutott a módosítások tárgyában. Ezután került sor a munkák kiadására, amelynek lebonyolítása nyilvános pályázat útján történt. Ugyancsak pályázatot írtak ki a vasbútor berendezésre. A pályázat eredményét a tanács 1930 június 18-án tartott tanácsülésen hirdette ki. A tanács az ügyosztályi és bizottsági javaslat alapján a versenytárgyalás eredményéről a következő döntést hozta :

1. Folyóirat-olvasóterem : Fodor József.....	13.633— P
2. Reference, Budapesti Gyűjtemény és nagy olvasóterem : Lingel Károly és Fia (5727·80 P, 18.240 P, 17.925 P)	41.892·80 «
3. Kis Budapesti Gyűjtemény : Kiss József	8.850— «
4. Keleti Gyűjtemény : Thék Endre	33.963— «
5. Kiadóterem : Műasztalosok Szövetkezete	3.630— «
6. Katalógusszoba : Iparművészeti Műhely R.-T., Rákos Pál	15.600— «
Összesen	117.568·80 P

A vasállványberendezés munkálatait a Ganz gépgyár kapta meg. Az elfogadott árajánlat 126.026 P volt, amelyhez később még a hírlapraktár berendezési költsége, 8800 P járult.

Az átalakítás munkálatainak teljes befejezésével 1930 novemberében kezdődött meg a bútorok beszállítása és felszerelése. Ez a munka 1931 január végéig tartott. A palotában végzett munkálatok befejezésével a könyvtárigazgató a költözködés megindulását február 16-val állapította meg. A költözködés lebonyolítását a könyvanyag generális revíziója követte és az előkészületek a könyvtár megnyitására április közepéig tartottak. Az újjáalakított könyvtárat Liber Endre alpolgármester és Enyvvári Jenő könyvtárigazgató április 18-án mutatták be a sajtó képviselőinek, 21-én pedig Ripka Ferenc főpolgármester és Sipőcz Jenő polgármester a közélet számos kiválóságának jelenlétében a könyvtárat megnyitotta.

A Fővárosi Könyvtár költözködése.

Nagy könyvtárak költözködése nem tartozik a mindennapos jelenségek közé. Épen ezért a könyvtárköltözködés technikai lebonyolítása körül a könyvtárközi gyakorlatban nem alakult ki általános rendszer. Ennek kialakulását gátolja az a körülmény is, hogy jóformán minden százezer köteten felüli könyvtár raktárrendszere más és más, amit természetesen a költözködéskor is figyelembe kell venni.

A Fővárosi Könyvtárnak a Gróf Károlyi-utcai helyiségekbe való költözködése alkalmával a költözködési munkálatok a könyvraktár átcsoportosítása és az új katalógusrendszer bevezetése miatt 11 hónapig tartottak. Ily nehézségekkel a legutóbbi költözködés alkalmával nem kellett számolni, hanem csak arra kellett törekedni, hogy a könyvanyag a meglévő rendben kerüljön az új raktártermek megfelelő helyére. A könyvtár költözködésének előkészítésére elég idő állott rendelkezésre. Ez az idő alkalmas volt arra is, hogy a különböző költözködési módszereket átvizsgálva, oly módszert alkossunk, amely könyvtárunk átköltöztetésének célszerűségét és eredményességét gyakorlati és technikai szempontból biztosítsa. A módszerünkhöz fűzött reményünket sikerült is valóra váltani. Úgy véljük, hogy tapasztalatainkon más könyvtárak is okulhatnak s ezért célszerűnek tartjuk, hogy a Wenckheim-palotába történt költözködésünk elgondolásának és technikai lebonyolításának rendjét az alábbiakban ismertessük:

A könyvtár költözködésének előmunkálatait már jóelőre megkezdttük. A cél az volt, hogy a feladat rövid idő alatt és gazdaságosan oldassék meg. Az előmunkálatok során az összes technikai lehetőségeket nemcsak elméletileg tárgyaltuk meg, hanem gyakorlatilag is kipróbáltuk, úgyhogy maga a költözködés a részletesen kidolgozott tervek szerint minden zökkenő nélkül bonyolódott le.

A legnagyobb gondot a raktári könyvanyag becsomagolásának és szállításának kérdése okozta. A különgyűjtemények, a munka- és irodahelyiségek berendezésénél, amelyek nagyjában a régi rendben kerültek új helyükre, kevésbé állott fenn a veszély a rend felbomlására. Az összezsúfolt és kellő férőhely hiánya miatt ideálisan rendezettnek éppen nem mondható régi könyvraktár nagy tömegének újból való elhelyezése azonban, amely az új helyi adottságokat felhasználó racionális elosztást követelt, zavar esetén hosszú ideig tartó revíziós munkálatokat tett volna szükségessé. A könyvtár hosszú zárva-tartását viszont az olvasóközönség érdekében mindenáron ki akartuk kerülni.

Az új könyvtárhelyiség földszintjén és két emeletén a könyvraktár számára 17 vasállványokkal beépített terem állott rendelkezésre. Az első teendő volt a termék férőhelyének és a beléjük helyezendő könyvek sorrendjének megállapítása. Ezért elsősorban a raktártermek állványainak befogadóképességét állapítottuk meg folyóméterekben. Majd a raktártermek alaprajzát készítettük el és ezekbe felvázoltuk a könyvállványokat; kijelöltük továbbá, hogy a könyvanyag mely része, mely raktárterembe kerüljön. A raktártermek felhasználásának sorrendjét a következő rend szerint állapítottuk meg: A numerus currensel ellátott raktárrendszerben felállított könyvanyagból a legújabban beszerzett könyvek számára — amelyek leggyakrabban vannak használatban — a kölcsönző- és olvasóteremhez legközelebb eső 13000 kötet befogadására alkalmas átmeneti raktárt jelöltünk ki, ahonnan a könyvek bizonyos idő elmúltával automatikusan kerülnek a belső raktárakba. E belső raktártermekből egyelőre a kölcsönzőhöz legközelebb állókat használtuk fel. A kétrét alakú könyvek számára külön raktárrészt rendeztünk be, a négyrét alakú könyveknek pedig minden állvány legalsó sorában biztosí-

tottunk helyet. A külön egységeket alkotó, bár raktári folyószámmal ellátott könyvcsoportokat (folyóiratok, hírlapok, térképek, parlamenti nyomtatványok) külön termekben helyeztük el és a különgyűjtemények könyvanyaga számára szintén külön raktártermeket, vagy ezeknek egyes részét foglaltuk le.

Miután a könyvtár egész könyvanyagának új elhelyezését a raktárterveken kijelöltük, papírlapokra fölírtuk az egy-egy folyóméteren elhelyezendő első és utolsó könyv helyszámát és a lapokat kapcsokkal az új polcokra erősítettük. Összesen 4416 darab ilyen papírlap készült. Az állványokról készített vázlatos rajzokba azután beírtuk polconként és folyóméterenként a megfelelő helyszámokat. Végre minden állványt a helyszámokat mutató állandó jellegű jelző-táblával láttuk el (összesen 232 tábla készült) és ezáltal minden könyv új helyét meghatároztuk.

Előkészítésre és megoldásra várt a szállítás technikai lebonyolításának kérdése is. A megbeszélések alkalmával Soós József könyvtári kezelőtiszt felvetette azt a gondolatot, hogy a könyveket a legcélszerűbben kartondobozokban lehetne szállítani. Ez az elgondolás a gyakorlati kísérletek során elfogadhatónak és kivihetőnek bizonyult. A kísérletek eredményeként a karton vastagságát és a dobozok méreteit a következőképen állapítottuk meg. Mind az oktáv-, mind a quart-nagyságú könyvek csomagolására szánt dobozokhoz szükségesnek és elégségesnek találtuk a 18-as, ill. 20-as patent papírlamezt. Az oktáv dobozokat 70 cm hosszúra, 26 cm szélesre és 16 cm magasra méreteztük. A doboz hosszúságát azért állapítottuk meg 70 cm-ben, egyrészt, mert a papírlamez szélessége szintén 70 cm és így a doboz négy téglalap oldala egy lemezből szabható ki, tehát a doboz erősebb, másrészt, mert a könyvraktár egy-egy folyóméternyi anyagából kikölcsonzott könyvekre, illetve a folytatásos anyagnál a legközelebbi szaporulatra körülbelül 30 centimétert kellett számítanunk. A quart doboz hosszúságát ugyan csak 70 cm-re, szélességét 35 cm-re, magasságát pedig 24 cm-re, a levehető fedél magasságát pedig mindkettőnél 15 cm-re szabtuk. Szállítástechnikai számítások alapján összesen 690 darab oktáv- és 140 darab quartalakú könyvek befogadására alkalmas dobozt készítettünk.

Célszerűnek látszott a könyvekkel megrakott dobozok csatos hevederekkel való átkötése. Az oktáv dobozok hevedereinek hosszúságát 115 cm-ben, a quart dobozokéit pedig 150 cm-ben állapítottuk meg. Hogy az egy fuvarban esetleg különböző raktárakba szállított dobozokat külsőleg is megkülönböztethessük, a hevedereket két — szürke és zöld — színben készítettük, mégpedig az oktáv dobozokhoz 526 darab szürke s 230 darab zöld színű, a quart dobozokhoz pedig 140 darab szürke s 35 darab zöld színű hevedert rendeltünk.

A könyvtárak költözésénél eddig használatos könyvszorítóval szemben a doboz mellett mindenekfelett szállítástechnikai okok szóltak. A doboz a könyvet minden oldalról, minden baleset ellen (súrlódás, törés, eső) teljesen megvédi; csomagolása gyorsabb és a becsomagolt dobozok elhelyezése a szállítókosziban sokkal könnyebb, mert a dobozok egymás fölött több sorban rakhatók, a könyvszorító pedig a könyvek veszélyeztetése nélkül csak egy sorban. Így értük el, hogy 483 fm oktáv- és 140 fm quartalakú könyvet 30 m² helyen tudtunk szállításra előkészíteni.

A becsomagoláskor mindig a kisebb helyszámú könyvekkel megrakott dobozok kerültek az alsó sorba. A kocsiba való berakáskor a sorrend megfordult és az új raktárba a becsomagolt legkisebb helyszámú könyvekkel megrakott doboz került először. A költözködésnek ezt a rendjét egy próbafuvar segítségével gyakorlatilag is kipróbáltuk és helyesnek találtuk.

Ugyancsak kiszámítottuk és próbával ellenőriztük, hogy minden mellékkörülményt tekintetbe véve, a legnagyobb könyvtömeget a leggazdaságosabban oly módon szállíthatjuk át és helyezhetjük el, ha naponta nyolc fuvar állítunk be s e napi nyolc fuvar hat bútorszállítóközi és három pár ló bonyolítja le.

Az előkészületek befejezése után a könyvtárat február 16-án bezártuk.

A költözködési szünet első napján becsomagoltuk az összes rendelkezésre álló dobozokat, a dobozokra irónnal ráírtuk a bennük levő legkisebb helyszámú könyv számát (amikor újra csomagoltunk, ezt a számot töröltük s helyébe más szám került) és hevederrel átkötöttük. A fuvarokat sorszámmal láttuk el.

Minden fuvarról szállítólevelet készítettünk, jelezve ezen, hogy hány, milyen nagyságú, milyen színű hevederrel átkötött doboz, melyik raktárba tartozó, milyen helyszámú könyveket tartalmaz.

Második nap reggel kezdődött a szállítás. A fuvarkísérő a fuvarjegyzéket az új helyiségbe való érkezéskor átadta az irányító tisztviselőnek, aki átvette és a megfelelő raktárba irányította a szállítmányt, ahol már egy 6 altisztból és 4 tisztviselőből álló könyvelhelyező csoport várta a könyveket. A régi helyiségben a csomagolást 8 altiszt és 5 tisztviselő végezte. Az üres dobozokat mindig a következő fuvar szállító kocsit hozta vissza a régi helyiségbe és a második naptól kezdve a be- és kicsomagolás párhuzamosan történt. Hogy a már könyvekkel telt raktárakon át való szállítást kiküszöböljük, a raktárakat emeletenként felülről lefelé és belülről kifelé töltöttük meg.

A könyvszorítók segítségével való szállítás éppen kétannyi fuvar jelentett volna s így a dobozos szállítással 1620 pengő megtakarítást értünk el. A doboz és könyvszorító közötti önsúlydifferencia 340 q, ennek a súlynak szállítási költsége 459 pengő lett volna. Az összes fuvardíjmegtakarítás 2079 pengő. A legolcsóbb szorító 6·50 pengőbe, míg az oktáv doboz 1·58 pengőbe, a quart doboz 1·82 pengőbe került, tehát a 690 darab oktáv és a 140 darab quart doboz ára 1329·20 pengő volt, a 931 darab heveder ára 231·70 pengő volt, összesen: 1560·90 pengő. 830 darab legolcsóbb könyvszorító 5395 pengőbe került volna, ezen tételnél tehát 3834 pengő volt a megtakarítás. A dobozok nyersanyaga szállítás után felhasználható könyvkötésre s így megtérül 300 pengő. Az egész költözködéskor összesen 6213 pengő 10 fillért és a be- és kicsavarással járó időt takarítottuk meg.

A fólió nagyságú könyvekből 5—10 darabot hevederrel átkötve szállítottunk, minden egyes köteget megszámozva.

A könyvanyag szállítása a 20 q súlyban 76 fuvar vett igénybe, amelyhez 13 bútorfuvar és az anyagszerek szállítása még 2 fuvar járult.

Az egész költözködéskor, körülbelül 200.000 kötet, a bútorok és irodai szerek becsomagolását, szállítását és az új könyvtárban való elhelyezését 12 nap alatt hajtottuk végre, összesen 3490 pengő költséggel.

Nem mulaszthatom el, hogy e helyen is ki ne emeljem Soós József könyvtári kezelőtisztnek az egész költözés ötletes technikai megszervezése körüli érdemeit és a költözködéskor közreműködő kartársak fáradhatatlan munkabíráását és önzetlen ügybuzgóságát.

A Fővárosi Nyilvános Könyvtár szerzeményeinek válogatott jegyzéke, 1931.

Verzeichnis ausgewählter Zugänge der Stadtbibliothek, 1931.

Select list of new accessions, 1931.

0 Általános munkák

Allgemeines — General works

001 Tudomány és tudás

*Wissenschaft und Wissen
Science and knowledge*

- Dampier-Whetham**, William Cecil Dampier. A history of science and its relations with philosophy & religion. New York: Macmillan comp. 1931. XXI, 514 p. **75802**
- Germain**, Sophie. Allgemeine Betrachtungen über die Beschaffenheit der Wissenschaften und Literatur in ihren verschiedenen Entwicklungsstufen. Deutsch bearb. v. Lilly Michaelis. Lpzg: Reiland 1931. VI, 57 p. **75996**
- Heyde**, Johs. Erich. Technik des wissenschaftlichen Arbeitens. Zeitgemässe Mittel u. Verfahrensweisen. [1930.] 2. Aufl. Berlin: Junker & Dünhaupt 1931. VII, 94 p. **75894**
- Keyser**, Cassius Jackson. Humanism and Science. New York: Columbia Univ. pr. 1931. 243 p. **76913**
- Jura**, T. Geisteswissenschaft u. Willengesetz. Krit. Untersuchung d. Methodenlehre d. Geisteswissenschaft in d. Badischen, Marburger u. Dilthey-Schule. Berlin: Pan-Verl. 1931. VIII, 136 p. (Pan-Bücherei. Philosophie, 8.) **77507**
Bibliographie: p. 134—136.
- Magyary** Zoltán. A magyar tudományos nagyüzem megszervezése. Pécs: Dunántúl 1931. 233 p. (Tudományos gyűjtemény, 106.) **77730**
- Plessner**, Martin. Die Geschichte der Wissenschaften im Islam. Tübingen: Mohr 1931. 36 p. (Philosophie und Geschichte, 31.) **A 50.27/27**
- Rohde**, Alfred. Die Geschichte der wissenschaftlichen Instrumente v. Beginn d. Renaissance b. z. Ausgang d. 18. Jh. Lpzg: Klinckschardt 1923. VIII, 119 p. (Monographien d. Kunstgewerbes, XVI.) **101667**
Bibliographie: p. VII—VIII.
- Schmidt**, Franz. Die Theorie der Geisteswissenschaften vom Altertum bis zur Gegenwart. München: Reinhardt 1931. 150 p. **76954**

003 Irás

Schriftwesen — Writing

- Berlin, Direktion der Reichsdruckerei.** Alphabete und Schriftzeichen des Morgen- und des Abendlandes. Unter Mitwirkung v. Fachgelehrten. Berlin: Reichsdr. 1924. 86 p. **A 50.40/15**
- Holzhausen**, Adolphe. Schrift-Proben. Teil 1. Wien: Holzhausen Dr. 1884. 40 t. **101631**
T. 1. Fremdsprachliche Schriften.
- Mehring**, Gebhard. Schrift und Schrifttum. Zur Einführung in archivalische Arbeiten auf d. Gebiet d. Orts- u. Landesgeschichte. Stuttg.: Silberburg 1931. 74 p. (Schwäbische Volkskunde, 7.) **76566**
- Tanakadate**, A. Circumstances of introducing Roman characters into Japanese writing. Paris: Pr. univers. de France 1928. 16 p. **A 52.41/2**

01 Könyvészet

Bibliographie — Bibliography

- Bestermann**, Theodore. Library catalogue of the Society for psychical research. Glasgow: Univ. pr. 1932. VI, 367 p. **01615/2**
- Bibliografia Romana Ungara** de Andrei Veress. Vol. 1. Bucuresti: Cartea Romanesca 1931. Vol. 1. 1473—1780. XXXII, 367 p. **01549/12**
- Bibliographie Balkanique.** 1920—1930. Red. par Léon Savadjian. Intr. d'Albert Mousset. Paris: Revue des Balkans 1931. 270 p. **0160/69**
- Bingham-Stillwell**, Margaret. Incunabula and Americana 1450—1800. New York: Columbia University pr. 1931. XVIII, 483 p. **091/277**
- Bodnár** Remig (szerk.). Szent Imre-irodalom. Bp.: Jubil. ünneps. rend. főbizotts. 1930. 93 p. **0162/20**

- Borchling, Conrad & Bruno Claussen.** Niederdeutsche Bibliographie. Gesamtverzeichnis d. niederdeutschen Drucke b. z. Jahre 1800. Lief. 1. Neumünster: Wachholtz 1931. 4° 95 p. **0130/28**
- Catalogus Universalis.** Hoc est: Designatio omnium librorum, qui hisce nundinis autumnalibus Francofurtensibus & Lipsiensibus anni 1691 prodierunt. Verzeichniss aller Bücher so zu Frankfurt in der Herbst-Messe, wie auch Leipziger Michael-Messe des 1691-sten Jahres... zu befinden. Leipzig: In Verl. Joh. Grossens, Druckt. Christ. Scholvien 1691. **09/261**
[Hozzákötvé:]
Catalogus Universalis... 1690.
- Cicognara [Leopoldo] Cnte.** Catalogo ragionato dei libri d'arte e d'antichità posseduti dal Conte C. T. 1—2. [Pisa 1821.] Neudr. 1931. Lpzg.: Hiersemann 1931. **0172/33**
- Cobham, Claude Delaval.** An attempt at a bibliography of Cyprus. [1886.] 2. ed. Nicosia: Government pr. off. 1889. 24 p. **0160/67**
- De Ricci, Seymour.** Catalogue d'une collection unique des éditions originales de R o n s a r d. Paris: Maggs 1925. 156 p. **0120/73**
- D'Heylli, Georges.** Dictionnaire des Pseudonymes. Paris: Dentu 1887. 561 p. **0141/11**
- Dresden, Sächsische Landesbibliothek.** Erwerbungen. 1930/1931. Auswahl. Mit Verfasser- u. Schlagwortregister. Dresden: Pabst 1931. 163 p. **0171/176**
- Goldziher Károly.** Politikai-számtani bibliográfia 1900 óta. [Bp.: ny. n.] 1931. 8 p. (A Kereskedelmi szakoktatásból.) **01651/2**
- Göttingen. Universitätsbibliothek.** Göttinger Handkatalog, Lesesaalbibliothek, bibliographischer Apparat und Handmagazin der Universitätsbibliothek. Göttingen: Selbstverl. 1929. XVI, 636 p. **0171**
- Grisebach, Eduard.** Edita und Inedita Schopenhaueriana. Eine Schopenhauer-Bibliographie, sowie Randschriften u. Briefe Artur Schopenhauer's. Lpzg.: Brockhaus 1888. 224 p. **0120/74**
- Koehler, K. F.** Periodica 1930. Vollständige Zeitschriftenreihen aller Wissenschaften. Lpzg.: Koehlers Antiquarium 1930. LV, 147 p. **0174/95**
- Lang, Georges Emmanuel.** Bibliothèque de G. E. L. T. 1—2. Paris: Leclerc 1925. **0172/32**
- Lemallier, Georges.** Catalogue des livres anciens composant la librairie de T. 1—2. Paris: Leclerc 1927. **01743/3**
- Leval, André.** Voyages en Levant pendant les XVIe, XVIIe et XVIIIe siècles. Essai de bibliographie. Bp.: Singer & Wolfner 1897. 30 p. **A 50.94/47**
- Müller, Erich M.** Die Musiksammlung der Bibliothek zu Kronstadt. Kronstadt [Brassó]: Gött 1930. 176 p. **0171/175**
- Országos könyvforgalmi és bibliográfiai központ.** Magyar tudományos irodalom bibliográfiája. 1901—1925. 1. k. Bp.: Egyet. ny. 1929. **0160/71**
1. k. Buday Julia: Filozófia. 1929. XII, 248 p.
- Pécs. Magy. kir. Erzsébet tudományegyetem** jog- és államtudományi karán működő ny. r. tanárok irodalmi munkásságának jegyzéke. Pécs: »Danubia« 1930. 47 p. **01634/86**
- Praga. Orbis Buchhandlung.** Publikace o Československu u. cizich jazycich. Fremdsprachige Publikationen über die Cechoslovakei. Prag: Orbis 1928. 146 p. (Catalog c. 2.) **0160/68**
- Shaw, Daphne [compil.].** A catalogue of british scientific and technical books. [1921.] 3. ed. London: British science guild 1930. XXII, 754 p. **01542/4**
- Société des nations.** Liste d'ouvrages relatifs au régime des mandats et aux territoires sous mandat catalogués à la Bibliothèque de la Société des Nations. Genève: Soc. des Nations 1930. 106 p. **01634/85**
- Standard catalog for public libraries.** Science and useful arts section. An annotated list of 1800 titles. Comp. by Minnie Earl S e a r s. New York: Wilson comp. 1931. XIII, 276 p. (Standard catalog series.) **0288/100**
- Zanutto, Silvio.** Bibliografia etiopica. Roma: Sindacato italiano arti grafiche 1929. 36 p. **0160/70**
- Zelliger, [Alajos].** Pantheon Tyrnaviense. Bibliogr. continens rec. operum typis Tyrnaviensibus aa. 1578—1930. Editorum iconibus, nonnullis illustratum. Tyrnavia: Adalberti 1931. XV, 258 p. **01543/44**

02 Könyvtárügy

Bibliothekswesen — Library economy

- Ackerknecht, Erwin.** Die Kunst des Lesens. [1928.] 2. Aufl. Stettin: Verl. Bücherei und Bildungspflege 1931. 108 p. **77749**
- Bibó István.** Könyvtáraink racionalizálása. A szegedi egyetemi könyvtár tíz éve. Szeged: Városi ny. 1930. 22 p. (Széphalom-könyvtár, 20.) **02778/2**

Bisztray Gyula. La bibliothèque de l'université de Budapest et le Bureau central bibliographique des bibliothèques publiques de Hongrie. Paris: Champion [1931.] 12 p. 0277/21

Göttingen, Universitätsbibliothek. Die Universitätsbibliothek Göttingen als niedersächsische Landesbibliothek. Hg. m. Unterstützung d. Universitätsbundes. Göttingen: Univers. Bibl. 1929. 44 p. 5 t. 0277/20

Hofmann, Walter. Die Lektüre der Frau. Ein Beitr. z. Leserkunde u. z. Leserführung. Lpzg: Quelle & Meyer 1931. XVI, 210 p. 1 t. (Leipziger Beitr. z. Grundlegung d. prakt. Literaturpflege, 1.) 0289/9

Hüttner, Heinrich. (Hg.). Der Bibliothekar. Die amtlichen Bestimmungen. Berlin: Weidmann 1930. 16 p. (Weidmann'sche Taschenausgaben von Verfügungen d. Preuss. Unterrichtsverwaltung, 58.) 0232/14

Milkau, Fritz (Hg.). Handbuch der Bibliothekswissenschaft. Bd. 1. Lpzg: Harrassowitz 1931. 0202/4

1. Schrift u. Buch. Barb. v. Hans Schnorr v. Carolsfeld, Aloys Römer, Albert Boeckler XIX, 876 p.

Pécs. Erzsébet tudományegyetem könyvtára. Közlemények a pécsi Erzsébet tudományegyetem könyvtárából. 1931/32. 1. sz. Pécs: Saját kiad. 1931. 02778/3
[Könyomat.]

Power, Effie L. Library service for children. Chicago: American libr. ass. 1930. XII, 320 p. 4 t. 0213/19
Bibliography: p. 27—28, 78—79, 98—99, 107—108 [etc.]

Predeek, A. Die Adrema-Maschine als Organisationsmittel im Bibliotheksbetriebe. Berlin: »Organisation« Verl.-Ges. [193?] 20 p. 0292/2

Rosin, Hans (Hg.). Aus dem Volksbüchereiwesen der Gegenwart. Stettin: »Bücherei u. Bildungspflege« 1930. 178 p. 02745/1

Teleki Domokos gr. A marosvásárhelyi Teleki könyvtár története. Cluj-Kolozsvár: Erdélyi múzeum egyes. 1931. 14 p. (Erdélyi tud. füzetek, 29.) 0271/13

03 Enciklopédiák

Encyclopädien — Encyclopedias

Bangha Béla (szerk.). Katholikus lexikon. 1. k. Bp.: Magyar kultúra 1931. K 0300/17

04 Címtárak

Adressbücher — Directory

Mosse, Rudolf (Hg.). Adressbuch der Tschechoslovakischen Republik für Industrie, Gewerbe, Handel und Landwirtschaft. Bd. 1—2. Prag: Selbstverlag 1931. K 0570/6

Takács József. Magyarország közhivatalainak cím- és adattára. 1931—32. 1. évf. Bp.: Magyarország közhivatalainak cím- és adattára kiad. 1931. X 2061/1

058 Évkönyvek

Jahrbücher — Annals

Almanach de Gotha. Annuaire généalogique diplomatique et statistique. 167. année. Gotha: Perthes 1930. 1415 p. 3 t. X 2044

Baltisches Handbuch für das Jahr 1930. III. Jg. Danzig: »Baltische Pr.« 1930. 250 p. A 47.05/26/3

Erdélyi magyar évkönyv. I. évf. 1918—1929. Szerk. Sulyok István & Fritz László. Kolozsvár: Juventus 1930. X 2017

Grotius. Annuaire international pour l'année 1931. La Haye: Nijhoff 1931. XI, 399 p. K 3410/13

Japan Year Book, The — Complete encyclopaedia of general information and statistics on Japan 1931. By Y. Takenobu. Tokyo: Ushigome Haramachi Sanhome 1931. XIV, 508+12+10+192 p. 1 t. K 0580/2

Magyar Minerva. A magyarországi múzeumok, könyvtárak, levéltárak stb. évkönyve. VI. k. Bp.: Egyet. ny. 1931. X 2060/6
1. rész: Andócs — Esztergom. IX, 400 p.

06 Tudományos társulatok és intézetek

Gelehrte Gesellschaften und Institute Scientific societies and institutes

Debreceni Tisza István tudományos társaság, A — Almanachja az 1921— évekről. Szerk. Tóth Lajos. 1 k. Debrecen: Saját kiad. 1925. X 2014

- Klebsberg** Kuno gr. Megnyitó beszéd az Országos magyar gyűjtemény egyetem tanácsának 1931. VI. 7-én tartott II. cikluskezdő teljes ülésén. Bp.: Egyetemi ny. 1931. 30 p. **101732**
- Németország, Görres-Gesellschaft.** Jahresbericht 1929/30. Erst. v. Arthur Allgeier. Köln: Bachem 1931. **X 2015**
- 07 Ujságírás**
Zeitungswesen — Journalism
- Aschaffenburg, Gustav.** Die Zeitung in der Psychologie der Jugendlichen. Bonn 1931. **P 07 : 370.6**
- Beiträge zur Zeitungsforschung und Zeitungskunde.** Festgabe für Wilhelm Waldkirch zum 60. Geburtstage. Karlsruhe: Braun 1930. 132 p. **76682**
- Canditt.** Polizei und Presse. Bonn 1931. **P 07 : 351.74**
- Carlé, Wilhelm.** Weltanschauung und Presse. Eine soziolog. Untersuchung. Anhang: Auszug aus d. Presseäusserungen bei d. Ermordung Rathenaus u. d. Steglitzer Schülerprozess. Lpzg: Hirschfeld 1931. 196+[59] p. **76585**
Bibliographie: p. 189—196.
- Dovifat, Emil.** Zeitungswissenschaft. Bd. 1—2. Berlin: Gruyter 1931. (Samml. Göschen, 1039—40.) **76557**
1. Allgemeine Zeitungslehre. 124 p. Bibliographie: p. 121—122.
2. Praktische Zeitungslehre. 147 p. Bibliographie: p. 144—145.
- Dresler, Adolf.** Geschichte der italienischen Presse. T. 1. München: Südost-Verl. 1931. T. 1. Von den Anfängen bis 1815. 141 p. **77867**
- Flottroug, Willi.** Grundlagen und Hauptfragen des Journalistenrechts. Diss. Königsberg 1930. 55 p. **77131**
Bibliographie: p. 4—7.
- Gurian, Waldemar.** Der katholische Publicist. Augsburg: Haas & Grabherr 1931. 27 p. **76746**
- Heide, Walther.** Diplomatie und Presse. Köln 1930. **P 07 : 327**
- Hellwig, Albert.** Justiz und Presse. Lpzg 1929. **P 07 : 34(43)**
- Lochner, Louis P.** Amerikanische Berichterstattung. Amerikanisches Nachrichtenwesen. Hamburg 1931. **P 07(73)**
- Meister, Anton.** Die Presse als Machtmittel Judas. München 1930. **P 07 : 307**
- Olay Ferenc.** A magyar sajtó és az utódállamok. 1918—1928. 1929. **P 07(439.002)**
- Peters, Alfred.** Die Zeitung und ihr Publikum. Grundlegung einer Soziologie d. Zeitung. Dortmund: Ruhfus 1930. VIII, 174 p. (Veröffentl. d. Westfälisch-Niederrhein. Inst. f. Zeitungsforschung, 1.) **75822**
- Schulze, Heinz.** Die Presse im Urteil Bismarcks. Dargest. auf Grund seines bisher publ. Schrifttums, seiner Reden u. Gespräche. Lpzg: Reinicke 1931. X, 261 p. (Das Wesen d. Zeitung.) **76395**
Bibliographie: p. 256—261.
- Schütz, Arthur.** Der Grubenhund. Eine Kultursatire. Wien: Jahoda & Siegel 1931. 80 p. 2 t. **76541**
- Stephan, Heinz.** Ist sich die moderne Presse ihrer Erziehungsaufgabe bewusst? Bonn 1931. **P 07 : 37**
- Winkler, John K. William Randolph Hearst.** Trad. de l'anglais par M. Lebas. Paris: Gallimard 1931. 339 p. **76174**
- Zimmermann, Walter.** Entwicklungsgeschichte des Nürnberger »Friedens- u. Kriegskuriers« (»Nürnberger Kurier«) von seinen ersten Anfängen bis z. Übergang a. d. »Fränkischen Kurier« 1663—1865. Ein Beitr. z. Geschichte d. deutschen Zeitungswesens. Nürnberg: Tümmel 1930. 367 p. **75747**
Bibliographie: p. 363—367.
- 090 Bibliofilia**
Bibliophilie — Bibliofily
- Berkovits, Elena.** Un codice dantesco nella Biblioteca della R. Univers. di Budapest. Bp.: Franklin-ny. 1931. 31 p. (Pubbl. dell'Ist. di storia dell'arte e di archeol. crist. presso la R. Univers. »Pietro Pázmány« di Bp.) **77231**
Bibliografia: p. 30—31.
- Gedő Lipót.** Magyar műgyűjtők és bibliophilek. Bp.: »Képzőművészet« művészeti folyóirat kiad. 1931. [2 p.] 40 t. **q 091/287**
- Harper, Lathrop C.** A selection of incunabula. Describing one thousand books printed in the XV-th century. New York: Harper 1930. IX, 586 p. **091/279**

- Houben, H. H.** Verbotene Literatur v. d. klassischen Zeit bis z. Gegenwart. Ein kritisch-hist. Lexicon ü. verbotene Bücher, Zeitschr. u. Theaterstücke, Schriftsteller u. Verleger. Bd. 1—2. [1924]. 2. Aufl. Dessau: Rauch 1925—1928. 0160/66/1
- Janin, Jules.** Le livre Paris: Plon 1870. XXXI, 404 p. 75653
- Ruemann, Arthur.** Das deutsche illustrierte Buch des XVIII. Jahrhunderts. Strassburg: Heitz 1931. VIII, 116 p. 11 t. (Studien zur deutschen Kunstgeschichte, Heft 282.) 091/282
- Schottenloher, Karl.** Die landshuter Buchdrucker des 16. Jahrhunderts. Anhang: Die Apianusdruckerei in Ingolstadt. Mainz: Gutenberg-Gesellsch. 1930. 90 p. 25 t. (Veröffentl. d. Gutenberg-Gesellsch., 21.) 01665/8

1 Bölcsélet

Philosophie — Philosophy

- Aby, Heinrich.** Schopenhauer und die Scholastik. Heidelberg: Winter 1930. XVI, 110 p. (Schriften d. Elsass-Lotharingischen wissenschaftl. Ges. Reihe B, 3.) 75839
Bibliographie: p. XIII—XIV.
- Altmann, Alexander.** Die Grundlagen der Wertethik, Wesen, Wert, Person. Max Schelers Erkenntnis- u. Seinslehre in krit. Analyse. Berlin: Reuther & Reichard 1931. XIV, 113 p. 77526
Bibliographie: p. 112—113.
- Barthel, Ernst.** Vorstellung und Denken. Eine Kritik d. pragmatischen Verstandes. München: Reinhardt 1931. 214 p. 75702
- Bauerfeind, Otto.** Das Wesen lebender Gestalt. Stuttg.: Bonz 1931. 340 p. 75976
- Berdiajew, Nikolaj.** Die Philosophie des freien Geistes. Problematik u. Apologie d. Christentums. Deutsch v. Reinhold von Walter. Tübingen: Mohr 1930. [6], 412 p. 77285
- Betzendörfer, Walter.** Glauben und Wissen bei den grossen Denkern des Mittelalters. Gotha: Klotz 1931. VII, 260 p. 75899
- Billig, Joseph.** Der russische Idealismus der 30-er Jahre und seine Überwindung. Diss. Berlin 1930. 61 p. 75408
Bibliographie: p. [63—64].
- Billig, Joseph.** Der Zusammenbruch des deutschen Idealismus bei den russischen Romantikern. (Bjelinski, Bakunin) Berlin: Heymann 1930. 64 p. (Bibl. f. Philosophie, 33.) Bibliographie: p. 63—64. 75615
- Bommersheim, Paul.** Wertrecht und Wertmacht. Berlin: Junker & Dünnhaupt 1931. [6], 231 p. 76891
Bibliographie: p. 227—230.
- Bonhoeffer, Dietrich.** Akt und Sein. Transzendentalphilosophie u. Ontologie in d. systemat. Theologie. Gütersloh: Bertelsmann 1931. 142 p. (Beitr. z. Förderung christl. Theologie, 34/2.) 77675
- Busse, Martin.** Hegels Phänomenologie des Geistes und der Staat. Berlin: Junker & Dünnhaupt 1931. VIII, 141 p. 75724
Bibliographie: p. 140—141.
- Chu Shi.** The philosophy of human nature. Transl. with notes by J. Percy Bruce. London: Probsthain 1922. XVI, 444 p. 75814
- Dacqué, Edgar.** Vom Sinn der Erkenntnis. Eine Bergwanderung. München: Oldenbourg 1931. 196 p. 77566
- Dewey, John.** The quest for certainty: A study of the relation of knowledge and action. New York: Minton, Balch 1929. 318 p. (Gifford lectures.) 75712
- Dingler, Hugo.** Philosophie der Logik und Arithmetik. München: Reinhardt 1931. 198 p. 77499
- Dingler, Hugo.** Der Zusammenbruch der Wissenschaft u. der Primat der Philosophie. [1926.] 2. verb. Aufl. München: Reinhardt 1931. 432 p. 77286
- Ebbingshaus, Julius.** Über die Fortschritte der Metaphysik. Tübingen 1931. P 11
- Eisenhuth, Heinz Erich.** Der Begriff des Irrationalen als philosophisches Problem. Ein Beitr. z. existenzialen Religionsbegründung. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1931. XII, 274 p. (Studien z. systemat. Theologie, 8.) 77511
Bibliographie: p. 268—273.
- Engliš, Karel.** Begründung der Teleologie als Form des empirischen Erkennens. Brünn: Rohrer 1930. 103 p. 75840
- Erdey Ferenc.** A XIII. század bölcséletének válsága és aquinoi Szent Tamás. Bp.: Apostol-ny. 1930. 29 p. (Szent István akad. hittud.-bölc. oszt. felolvasásai, 2/4.) 2096/2/4

- Eschenmayer, C. A.** Die Philosophie in ihrem Übergang zur Nichtphilosophie. Erlangen: Walther 1803. [4], 107 p. **75661**
- Fels, Heinrich.** Bernard Bolzano. Sein Leben u. sein Werk. Lpzg: Meiner 1929. X, 109 p. **76539**
Bibliographie: p. 105—107.
- Friedemann, Heinrich.** Platon. Seine Gestalt. [1914.] Abdr. Nachwort v. Kurt Hildebrandt. Berlin: Bondi 1931. 144 p. **77570**
- Fries, Jakob Friedrich.** Wissen, Glauben und Ahndung. Neu hg. v. Leonard Nelson. [1905.] 2. Aufl. Göttingen: Verl. »Öffentliches Leben« 1931. XX, 327 p. **76990**
- Ghyka, Matila C.** Le nombre d'or. Rites et rythmes Pythagoriciens dans le développement de la civilisation occidentale. T. 1—2. Paris: Gallimard 1931. **76010**
T. 1. Les rythmes. Préc. d'une lettre de Paul Valéry. 174 p. XLVI t.
- Goedewaagen, T.** Summa contra metaphysicos. Einf. z. System d. Philosophie. [Utrecht:] Geneotschap voor christische Philosophie 1931. XXIV, 245 p. **76007**
- Görland, Albert.** Prologik. Dialektik des kritischen Idealismus. Berlin: Cassirer 1930. XX, 393 p. **76895**
- Grebe, Wilhelm.** Erkennen und Zeit. Eine Studie über das Naturgesetz. München: Reinhardt 1931. 59 p. **76953**
- Grisebach, Eduard.** Schopenhauer. Geschichte seines Lebens. Berlin: Hofmann 1897. XI, 332 p. 1 t. (Geisteshelden, 25—26.) **75954**
- Groethuysen, Bernhard.** Philosophische Anthropologie. München: Oldenburg 1931. 207 p. (Handbuch d. Philosophie.) **76709**
- Grünhut, L.** Das Wesen und der Wert des Seins und die Grenzen der reinen Vernunft. Lpzg: Barth 1931. VIII, 271 p. (Abhandl. u. Monographien z. Philosophie d. Wirklichen, 3.) **75715**
- Hartmann, Eduard v.** Zur Geschichte und Begründung des Pessimismus. Berlin: Duncker 1880. XVI, 141 p. **77369**
- Hengstenberg, Hans Eduard.** Die Macht des Geistigen in seiner Ohnmacht. Gedanken z. einer praktischen Metaphysik u. metaphysischen Praxis. Münster: Helios-Verl. 1931. [6], 102 p. (Universitas-Archiv 49. Pädagog. Abt., 9.) **75845**
- Hennemann, Gerhard.** Querschnitt durch das Problem der Willensfreiheit vom Standpunkte einer neuen Identitätsphilosophie von Logos und Dynamis. Bonn: Röhrscheid 1931. 78 p. **76160**
- Hessen, Johannes.** Augustin's Metaphysik der Erkenntnis. Berlin: Dümmler 1931. 328 p. **76264**
- Hoffmann, Richard Adolf.** Kant u. Swedenborg. Wiesbaden: Bergmann 1909. 29 p. **77377**
- Horváth, Barna.** Die Gerechtigkeitslehre der Vorsokratiker. Modena: Soc. tip. modenese 1930. 37 p. (Dagli »Studi filosofico-giuridici ded. a Giorgio del vecchio«.) **101675**
- Horváth [Kelemen].** Raum und Zeit im Lichte der speziellen Relativitätstheorie. Berlin: Springer 1921. VI, 58 p. 1 t. **76121**
- Jaensch, E. R.** Vorfragen der Wirklichkeitsphilosophie. Friedrich Oppenheimer: Der Kausalbegriff in der neuesten Physik. Lpzg: Barth 1931. [6], 256 p. (Abhandl. u. Monographien z. Philosophie d. Wirklichen, 1—2.) **75722**
Bibliographie: p. 256 p.
- Keller, Erich.** Das Problem des Irrationalen im wertphilosophischen Idealismus der Gegenwart. Berlin: Junker & Dünhaupt 1931. 174 p. **77492**
- Kletler, Paul.** Johannes Eriugena. Eine Untersuchung ü. d. Entstehung d. mittelalterl. Geistigkeit. Lpzg: Teubner 1931. [4], 63 p. (Beitr. z. Kulturgesch. d. Mittelalters u. d. Renaissances, 49.) **77419**
Bibliographie: p. [4]
- Krakowski, Édouard.** Henri Bergson et le renouveau de la pensée contemporaine. Bordeaux: Bière 1931. 100 p. **77229**
- Kraus, Herbert.** Das Problem internationaler Ordnung bei Immanuel Kant. Berlin: Heymann 1931. XIII, 81 p. 1 t. **76604**
Bibliographie: p. X—XIII.
- Krzesinski, André.** Une nouvelle philosophie de l'immanence. Exposé et critique de ses postulats. Paris: Alcan 1931. 134 p. (Bibl. de philosophie contemp.) **77803**
- Lehmann, Gerhard.** Geschichte der nachkantischen Philosophie. Kritizismus und kritisches Motiv i. d. philosophischen Systemen d. 19. u. 20. Jahrhunderts. Berlin: Junker & Dünhaupt 1931. 238 p. **76883**
- Lighthall, W[illiam] D[ouw].** The person of evolution. The outer consciousness. The outer knowledge. The directive power. London: Macmillan 1931. 232 p. **76780**

- Lipps, G. F.** Das Wirken als Grund des Geisteslebens und des Naturgeschehens. Lpzg: Barth 1931. VIII, 510 p. **75999**
- Mach, E.** Die Geschichte und die Wurzel des Satzes von der Erhaltung der Arbeit. Prag: Calve 1872. 58 p. **76058**
- Maier, Anneliese.** Kant's Qualitätskategorien. Berlin: Pan-Verl. 1930. 78 p. (Kant-Studien, 65.) **77230**
- Mess, Friedrich.** Nietzsche, der Gesetzgeber. Lpzg: Meiner 1930. XX, 408 p. **75402**
- Messer, August.** Die Philosophie der Gegenwart. [1922?] 7. Aufl. Lpzg: Quelle & Meyer 1931. 160 p. (Wissenschaft u. Bildung, 138.) **76371**
Bibliographie: p. 139—156.
- Montaigne, Michel de.** Gesammelte Schriften. Hist.-krit. Ausgabe. Bd. 1—8. Einl. u. Anmerk. unter Zugrundlegung d. Übertragung v. Johann Joachim Bode. Hg. v. Otto Flake & Wilhelm Weigand. München: Müller 1908—1915. **76442**
Bd. 1—6. Essays.
• 7. Reisetagebuch. 420 p.
• 8. Weigand: Wilh. Michel de Montaigne. 324 p.
- Muirhead, John H.** The Platonic tradition in Anglo-Saxon philosophy. Studies in the history of idealism in England and America. London: Allen & Unwin 1931. 441 p. **76771**
- Müller, Aloys.** Einleitung in die Philosophie. [1922?] 2. neubearb. Aufl. Berlin: Dümmeler 1931. 330 p. (Leitfaden d. Philosophie, 1.) **76548**
- Nadler, Käte.** Der dialektische Widerspruch in Hegel's Philosophie und das Paradoxon des Christentums. Lpzg: Meiner 1931. VIII, 143 p. **76401**
Bibliographie: p. VII—VIII.
- Nink, Caspar.** Kommentar zu den grundlegenden Abschnitten von Hegel's Phänomenologie des Geistes. Regensburg: Habel 1931. 94 p. **75720**
- Nuzubidse, Schalwa.** Philosophie und Weisheit. Spezielle Einleitung in d. Aletheiologie. Berlin: Ost-Europa-Verl. 1931. 218 p. **76412**
- Pacotte, Julien.** La pensée technique. Paris: Alcan 1931. II, 155 p. (Bibl. de philosophie contemp.) **76175**
- Perler, Othmar.** Der Nus bei Plotin und das Verbum bei Augustinus als vorbildliche Ursache der Welt. Vergleichende Untersuchung. Paderborn: Bonifacius Dr. 1931. XI, 131 p. (Studia Friburgensia.) **77738**
Bibliographie: p. VII—IX.
- Platon.** Dialogi. Secundum Thrasylli Tetralogias disp. Vol. 1—6. Vol. 1. post. Carolum Frid. Hermannum, recogn. Martinus Wohlrab. Vol. 2—6. recogn. C. Fr. Hermann. Lipsiae: Teubner 1920—1927. (Bibl. script. graec. et rom. Teubneriana, 1599—1604.) **76227**
- Reiner, Hans.** Phänomenologie und menschliche Existenz. Halle (Saale): Niemeyer 1931. 26 p. **76910**
- Reininger, Robert.** Metaphysik der Wirklichkeit. Wien: Braumüller 1931. XII, 408 p. **76457**
- Reisner, Erwin.** Das Selbstopfer der Erkenntnis. Eine Betrachtung über die Kultur Aufgabe der Philosophie. München: Oldenburg 1927. 182 p. **75872**
- Rickert, Heinrich.** Die heidelberger Tradition in der deutschen Philosophie. Tübingen: Mohr 1931. 21 p. (Philosophie u. Geschichte, 33.) **77580**
- Sajó Géza.** Gredt termézetes realizmusa külvilágunk megismerésében. Pécs: Dunántúl-ny. 1931. 53 p. **77168**
- Sakurazawa, Nyóiti.** Principe unique de la philosophie et de la science d'extrême Orient. Préf. de S. Elisséev et R. Grousset. Paris: Vrin 1931. 157 p. **A 50.10/2**
- Sannwald, Adolf.** Der Begriff der »Dialektik« und die Anthropologie. Eine Untersuchung ü. d. Ich-Verständnis i. d. Philosophie d. deutschen Idealismus u. seiner Antipoden. München: Kaiser 1931. VIII, 278 p. (Forschungen & Geschichte u. Lehre d. Protestantismus, 3. IV.) **76542**
- Schoerer, Martin.** »Die Lehre von der Gestalt«. Ihre Methode und ihr psychologischer Gegenstand. Berlin: Gruyter 1931. IV, 405 p. Bibliographie: p. 396—402. **76079**
- Schestow, Leo.** Potestas clavium oder Die Schlüsselgewalt. München: Verl. d. Nietzsche-Gesellschaft 1926. 459 p. **75867**
- Scholz, Heinrich.** Geschichte der Logik. Berlin: Junker & Dünnhaupt 1931. X, 78 p. (Gesch. d. Philosophie in Längsschnitten, 4.) **77635**
- Sertillanges, A. D. Saint Thomas d'Aquin.** Paris: Flammarion 1931. 219 p. **76173**
- Spranger, Eduard.** Der Kampf gegen den Idealismus. Berlin: Verl. d. Akademie 1931. 39 p. (Sitzungsber. d. Preuss. Akademie d. Wissenschaften. Philos.-Hist. Klasse, XVIII.) **77441**

- Strowski, Fortunat. Montaigne.** [1906.] 2. éd. Paris: Alcan 1931. [8], 356 p. (Les grands philosophes.) 76089
Bibliographie: p. 347—354.
- Strowski, Fortunat. Pascal et son temps.** Vol. 1—3. Paris: Plan-Nourrit 1913—1921. (Hist. du sentiment rel. en France au XVIIe siècle.) 77083/1—3
Partie: 1. De Montaigne a Pascal [1907.] 5. ed. 1921. 286 p.
2. L'histoire de Pascal [1907]. 5. ed. 1921. 419 p.
3. Les Provinciales et les Pensées. [1907.] 4. ed. 1913. 430 p.
- Varga Sándor. Rickert Henrik filozófiája.** A modern értékelés alapvetése. Bp.: Akadémia 1931. 123 p. (Az Akadémia filoz. könyvtára, 5.) 77797
- Ward, Leo Richard. Philosophy of value.** An essay in construct. criticism. New York: Macmillan 1930. VII, 263 p. 75878
Bibliographie: p. 233—263.
- Wasmuth, Ewald. Versuch einer Sphärentheorie.** Berlin: Schneider 1931. 321 p. 76116
- Weigand, Wilhelm. Montaigne.** München: Müller 1910. 280 p. 76064
Bibliographie: p. 272—280.
- Whithcote, Benjamin [etc.]. The Cambridge Platonists.** Being Selections from the writings of: —, John Smith & Nathanael Culverwel. Intr. by E. T. Compagnac. Oxford: Clarendon pr. 1901. XXXVI, 327 p. 77426
- Wundt, Max. Geschichte der Methaphysik.** Berlin: Junker & Dünhaupt 1931. VIII, 123 p. (Gesch. d. Philosophie in Längsschnitten, 2.) 77634
- 13 Okkult tudományok**
Okkultismus — Parapsychologie
Occultism — Parapsychology
- Bode H. & Heinrich Bode. Der Invertismus.** Die Kardinalfrage der Menschheit im invertistischen Sinne des Okkultismus. Lpzg: Mutze 1919. 174 p. 77366
- Brofferio, Angelo. Für den Spiritismus.** Übertr. v. Fritz Feilgenhauer. Lpzg: Spohr 1894. 365 p. 76025
- Carrington, Hereward. The story of psychic science (Psychical research).** London: Rider [1931.] 399 p. 16 t. 75714
Bibliographie: p. 359—392.
- Crawford, W. J. The reality of psychic phenomena. Raps, levitations, etc.** [1916.] 2. ed. London: Watkins 1919. VII, 264 p. 1 t. 77425
- Deleuze, J. P. F. Histoire critique du magnétisme animal.** [1812.] 2. éd. Tom. 1—2. Paris: Berlin-Leprieur 1819. 76846
- Deleuze, J. P. F. Mémoire sur la faculté de prévision. Notes et pièces justificatives recueillies par M. Miaille.** Paris: Crochard 1834. IX, 160 p. 76847
- Doyle, Arthur Conan. The edge of the unknown.** New York: Putmann 1930. 332 p. 75832
- Doyle, Arthur Conan. The new revelation** [19??.] 7. ed. London: Hodder & Stoughton 1918. 170 p. 77434
- Du Prel, Carl. Der Tod, das Jenseits, das Leben im Jenseits.** [1899.] 2. Aufl. Jena: Costenoble 1901. 179 p. 76020
- Fankhauser, Alfred. Das wahre Gesicht der Astrologie.** Zürich: Orel Füssli 1932. 293 p. 77666
- Gagern, Friedrich. Geister, Gänger, Gesichte, Gewalter.** Lpzg: Staackmann 1932. XLIV, 439 p. 77806
- Görres, Joseph v. Hinter der Welt ist Magie. Geschichten von Heiligen und Sehern, Zaubern u. Dämonen aus d. »Christlichen Mystik«.** Dresden: Jess 1931. XX, 299 p. 1 t. 76801
- Hartmann, Franz. Mysterien, Symbole und magisch wirkende Kräfte.** Lpzg: Lotus-Verl. 1902. VI, 250 p. 77374
- Hudson, Thomson Jay. Das Gesetz der psychischen Erscheinungen. Eine wirksame Hypothese f. d. systemat. Studium d. Hypnotismus, Spiritismus d. geistigen Therapeutik etc.** Übers. v. Eduard Hermann. [1899.] 2. Aufl. Lpzg: Strauch 1905. XV, 343 p. 77232
- Hyslop, James H. Contact with the other world. The latest evidence as to communication with the dead.** London: Century Comp. 1919. 493 p. 8 t. 77422
- Kiesewetter, Carl. John Dee, ein Spiritist des 16. Jahrhunderts. Kulturgeschichtl. Studie.** Lpzg: Spohr 1893. 79 p. 76027
- Kiesewetter, Carl. Franz Anton Mesmer's Leben und Lehre. Nebst einer Vorgeschichte d. Mesmerismus, Hypnotismus u. Somnambulismus.** Lpzg: Spohr 1893. 180 p. 76023

Klinkowstroem, Carl Graf & Maltzahn, Rudolph v. Handbuch der Wünschelrute. Geschichte, Wissenschaft, Anwendung. München: Oldenbourg 1931. VIII, 321 p. 15 t. 76894

Bibliographie: p. 88—92

Kyber, Manfred. Einführung in das Gesamtgebiet des Okkultismus. Stuttg.: Union dtische Verl.-Ges. 1923. 187 p. 77373

Lambert, Rudolf. Die okkulten Tatsachen und die neuesten Medienentlarvungen. Eine Entgegnung auf d. letzten Vorstösse d. Verächter d. Parapsychologie. Stuttg.: Union dtische Verl.-Ges. 1925. 97 p. 77372

Lapponi. Hypnotismus und Spiritismus. Mediz.-krit. Studie. Dtsche Ausg. v. M. Luttenbacher. Lpzg: Elischer 1906. XV, 257 p. Bibliographie: p. 255—257. 76022

Lépiciér, Cardinal. Le monde invisible. Le spiritisme en face de la théologie catholique. Paris: De Brouwer 1931. XX, 532 p. (Bibliothèque française de philos.) 77820

Lippmann, Edmund O. Entstehung und Ausbreitung der Alchimie. Bd. 1—2. Berlin: Springer 1919. 76440

Purucker, G. de. Theosophie and modern science. Vol. 1—2. Point Loma (California): Theosoph. univers. pr. 1930. 75829

Scott, Walter H. How know? An attempt to ascertain the facts of spiritual science. London: Daniel-comp. 1931. 181 p. 76552
Bibliography: p. 178—180.

Sidgwick, Mrs. Henry. A contribution to the study of the psychology of Mrs. Piper's trance phenomena. Glasgow: Maclehose 1915. XIX, 657 p. (Proceedings of the society for psychical research, XXVIII.) 77444

Sidgwick, Henry Mrs. On the development of different types of evidence for survival in the work of the society. Glasgow: Maclehose 1917. p. 245—409. (Proceeding of the Soc. for psych. research, LXXIV/XXIX.) 77445

Trikál József. Az okkultizmus bölcseleti szempontból. Bp.: Stephaneum-ny. 1931. 180 p. 75860

Winkel, Erich M. Naturwissenschaft und Astrologie. Augsburg: Seitz [192?.] 226 p. 77282

Zweig, Stefan. Die Heilung durch den Geist. Mesmer. Mary Baker-Eddy. Freud. Lpzg: Insel-Verl. 1931. 447 p. 75964

15 Léλεκταν

Psychologie — Psychology

Blumenfeld, Walter. Urteil und Beurteilung. Lpzg: Akad. Verl. Ges. 1931. (Archiv f. d. ges. Psychologie, Bd. III.) 76687

Bogen, Hellmuth & Otto Lipmann (Hg.) Gang und Charakter. Ergebnisse eines Preisausschreibens. Lpzg: Barth 1931. VIII, 122 p. (Beihefte z. Zeitschrift f. angewandte Psychologie, 58.) 76889
Bibliographie: p. 121—122.

Brunschwig, Léon. De la connaissance de soi. Paris: Alcan 1931. 197 p. (Bibl. de philosophie contemp.) 76726

Bumke, Oswald. Die Psychoanalyse. Berlin: Springer 1931. 75 p. 76658

Carus, [Carl] G[ustav]. Vorlesungen über Psychologie. Gehalten im Winter 1829/30 zu Dresden. Mit einer Einführung u. Anmerk. hg. v. Edgar Michaelis. [1831.] Neuausgabe. Erlenbach—Zürich: Rotapfel-Verl. [1931.] XXXIX, 460 p. 77599
Bibliographie: p. XXVI—XXVII.

Dénison, J. H. The enlargement of personality. Behavior patterns and their formation. New York: Scribner 1930. XXII, 340 p. 75827

Dieck, Hermann. Zur Eignungsprüfung für den Vermessungstechnikerberuf. Lpzg: Barth 1931. 81 p. 2077/40
= Schriften z. Psych. d. Berufseignung u. d. Wirtschaftslebens, 40.

Dietrich, G. Pneumatische Seelenführung im Verhältnis zur Suggestion und Psychoanalyse. Gütersloh: Bertelsmann 1931. 79 p. 76908

Dodge, Raymond. Conditions and consequences of human variability. New Haven: Yale univers. pr. 1931. X, 162 p. (Inst. of human relations.) 76675

Hirsch, Georg. Die Faulheit. Charakterologische Studien. Halle: Marhold 1931. 153 p. (Dtsche Psychologie, VII, 2.) 76256
Bibliographie: p. 150—153.

Jahn, Ernst. Tiefenpsychologie und Seelenführung. Schwelm i. W.: Meiners 1931. 115 p. (Reinheit u. Kraft, 5/6.) 75646
Bibliographie: p. 111—115.

Jung, C. S. Seelenprobleme der Gegenwart. Zürich: Rascher 1931. VII. 435 p. (Psycholog. Abhandl., III.) 77096

- Koehler, W.** L'intelligence des singes supérieurs. Trad. par P. Guillaumé. Paris: Alcan 1931. XX, 319 p. 7 t. (Bibl. de philosophie contemp.) **76458**
- Köhler, F.** Metaphysische Psychologie. Lpzg: Pfeiffer 1926. 31 p. (Veröffentl. d. Forschungsinstituts für vergleichende Religionsgeschichte a. d. Univers. Lpzg II, 2.) **76553**
- Krueger, Felix.** Die Tiefendimension und die Gegensätzlichkeit des Gefühlslebens. München 1931. **P 157**
- Kulcsár István.** Bevezetés az individuálpszichológiába. Bp.: Magy. individuálpszich. egyes. 1932. 112 p. **77544**
- Lloyd, Morgan C.** The animal mind. London: Arnold 1930. XII, 275 p. **75766**
- Maag, Paul.** Psychoanalyse und seelische Wirklichkeit. München: Lehmann 1930. 228 p. **75488**
- Märker, Friedrich.** Typen. Grundlagen d. Charakterkunde. Erlenbach: Rentsch 1930. 122 p. 21 t. **76397**
- Meyerson, Émile.** Du cheminement de la pensée. T. 1—3. Paris: Alcan 1931. (Bibl. de philosophie contemp.) **76620**
- Muszynski, Franz.** Die Temperamente. Wir Menschen n. d. natürlichen Stimmung unseres Wesens im Denken, Reden und Handeln [1907.] 3. verbess. Aufl. Paderborn: Schöningh 1930. 234 p. **75364**
- Müller-Freienfels, Richard.** Tagebuch eines Psychologen. Lpzg: Seemann 1931. IX, 210 p. **77637**
- Rank, Otto.** Die Analyse des Analytikers und seiner Rolle in der Gesamtsituation. Lpzg: Deuticke 1931. [6], 13 p. **76352**
- Reijnders, A. F. M.** Die psychologie der Biologen. Versuch einer Einteilung d. wissenschaftl. Charaktertypen im Allgemeinen. Haag: Nijhoff 1929. VIII, 207 p. **76031**
- Roemer, G. A.** Die wissenschaftliche Erschliessung der Innenwelt einer Persönlichkeit. Basel: Birkhäuser 1931. 42 p. (Schriftenreihe d. »Psychologischen Rundschau«, 2.) **76420**
Bibliographie: p. 41.
- Seifert, Friedrich.** Die Wissenschaft vom Menschen in der Gegenwart. Lpzg: Pan-Verl. 1930. 47 p. **75391**
- Székely Lajos.** A pszichológiai megismerés útjai. Bp.: Lórincz 1930. 55 p. **77399**
- Weymann, Albrecht.** Novalis' Gedanken zur Psychologie. Diss. Berlin 1919. 46 p. Bibliographie: p. [47] **75413**
- Zborovszky Ferenc.** A keresztény bölcsélet. Bp.: Korda r.-t. 1932. **66693/2**
II. K.: Pszichológia. Donát pszichológiája nyomán. 230 p.

158.4 Grafológia

Graphologie — Graphology

- Lee, C. D. & R. A. Abbey.** Classification and identification of handwriting. New York: Appleton 1922. XVIII, 113 p. **76555**
Bibliographie: p. 111.
- Menard, Pierre.** L'écriture et le subconscient, Psychoanalyse et graphologie. Paris: Alcan 1931. 172 p. **76970**
- Sylvus, Nöck.** Herkologische Graphologie als Eigenschaftsgrenzen bestimmende Handschriftendeutung. Anh.: Schriftproben. Stuttg.: Frommann 1932. XVI, 303 p. 16 t. **77622**
- Sylvus, Nöck.** Neue Wege in der Handschriftendeutung. Stuttg.: Frommann 1931. 40 p. (Zeichen d. Zeit. 4.) **76172**
- Wieser, Roda.** Die Verbrecherhandschrift. Bd. 1. Die Handschrift d. Betrüger, Diebe und Einbrecher. Eine charakterolog. Studie. Wien: Springer 1930. [43], 97 p. (Kriminolog. Abhandl., 10.) **75578**

17 Erkölcsbölcsélet. Életbölcsélet

Ethik — Lebensanschauung — Ethics — Practical philosophy

- Barth, Heinrich.** Das Problem des Bösen. Basel 1931. **P 17**
- Bayet, Albert.** Histoire de la morale en France. T. 1. Paris: Alcan 1930. **76621**
T. 1.: La morale des gaulois. XI, 295 p.
- Chamberlain, Houston Stewart.** Arische Weltanschauung. [1905.] 6. Aufl. München: Bruckmann 1931. 94 p. **76568**
- Dickinson, G. Lowes.** Points of view. A series of broad cast adresses. By: —, Dean Inge, H. G. Wells, J. B. S. Haldane, Olivier Lodge, Walford Davies. London: Allen & Unwin 1930. 149 p. **76785**
- Donat, J.** Ethica generalis. [1920.] Ed. 5. Oeniponte (Innsbruck): Rauch 1931. 228 p. (Summa philosophiae Christianae, VII.) **76731**
- Ernst.** Die Weltanschauung und ihre Problematik. Ein phänomenologischer Versuch zur Weltanschauungskunde. Gütersloh: Bertelsmann 1930. VIII, 199 p. **75495**

- Gross, Karl.** Die Befreiungen der Seele. Jena : Diederichs 1909. 28 p. 77368
- Heidecker, Karl.** Wie lassen sich die sittlichen Normen begründen? Augsburg : Filser 1931. VI, 90 p. (Schriften z. Philos. d. Neuzeit, II.) Bibliographie : p. 89—90. 77520
- Horváth, Barna.** Die Gerechtigkeitslehre des Aristoteles. Szeged : Városi ny. 1931. 48 p. (Acta litt. ac scient. R. Univers. Hung. Francisko-Josephinae, 4.) 77401
- Kassner, Rodolphe.** Les éléments de la grandeur humaine. [193?] 3. éd. Paris : Gallimard 1931. 221 p. 76101
- Kisch, Bruno.** Naturwissenschaft und Weltanschauung. Festrede anlässl. d. 25 jährigen Bestehens d. Vereins d. Natur- u. Heimatkunde in Köln. Lpzg : Ambrosius 1931. 67 p. 75911
- Klug, J.** Das Reich der Werte. Geleitwort v. Fr. X. Eggersdorfer. Paderborn : Schöningh 1931. 166 p. 75361
- Lange, Walter.** Weib und Welt. Ein Wagnerbuch. Lpzg : Dtsche Buchwerkstätten 1931. 222 p. 77385
- Le Senne, René.** Le devoir. Paris : Alcan 1930. 604 p. (Bibl. de philosophie contemp.) 76155
- Meurer, Waldemar.** Selbsterkenntnis, Weltanschauung u. Rechtfertigung. Berlin : Mittler 1931. VIII, 633 p. 77691
- Misch, Georg.** Lebensphilosophie und Phänomenologie. Eine Auseinandersetzung d. Dilthey'schen Richtung mit Heidegger u. Husserl. Bonn : Cohen 1930. VIII, 324 p. 75842
- Nelson, Leonard.** System der philosophischen Ethik und Pädagogik. A. d. Nachlass hg. v. Grete Hermann u. Minna Specht. Göttingen : Verl. »Öffentliches Leben« 1932. XXIV, 546 p. (Vorlesungen über d. Grundlagen d. Ethik, 2.) 39723/2
- Otto, Walter F.** Der europäische Geist und die Weisheit des Ostens. Frankfurt a. M. : Klostermann 1931. 27 p. 77642
- Russel, Bertrand [etc.].** Our changing morality. A symposium. By —, Arthur Garfield Hays, Charlotte Perkins Gilman [etc.] Ed. by Freda Kirchvey. New York : Boni 1930. XII, 249 p. 76993
- Sellei Ilona.** Herbart etikája. Bp. : [Szerző.] 1931. 60 p. 77207
Bibliográfia : p. 57—59.
- Spengler, Oswald.** Gép és ember. Egy új életfilozofia gondolatai. Bevezette Nagy József. Ford. Mátray Sándor. Bp. : Egyet. ny. 1932. 101 p. 77922
- Spengler, Oswald.** Der Mensch und die Technik. Beitrag z. einer Philosophie d. Lebens. München : Beck 1931. VIII, 89 p. 76860
- Stählin, Wilhelm.** Vom Sinn des Leibes. Stuttg. : Steinkopf 1930. 126 p. (Wege z. Wahrheit.) 75367
- [Temple], William.** More points of view. A second series of broad cast adresses. By archbishop of York, Grey of Falldon, James Jeans, Ethel Smyth, Josh. Stamp, Henry Newbolt, Hilaire Belloc. London : Allen & Unwin 1930. 148 p. 76786
- Weijenberg, Johann.** Die Verdienstlichkeit der menschlichen Handlung n. d. Lehre d. Hl. Thomas v. Aquin. Freiburg i. B. : Herder 1931. XIV, 212 p. 76613
Bibliographie : p. XI—XIV.
- Wentscher, Max.** Geschichte der Ethik. Berlin : Junker & Dünnhaupt 1931. VI, 113 p. (Gesch. d. Philosophie in Längsschnitten, 3.) 77636
Bibliographie : p. 111.

2 Vallás. Egyház

Religion. Theologie — Religion. Theology

- Aubrey, Edwin Ewart.** Religion and the next generation. New York : Harper & Brothers 1931. XI, 188 p. 76782
- Bloy, Léon.** Dans les ténèbres. Paris : Mercure de France 1918. 268 p. 76688
- Codd, Clara.** La méditation. Sa pratique et ses buts. Paris : Éd. Adyar 1931. 91 p. 77930
- Cs. Lázár László.** Isten és ember. Bp. : Egyet.-ny. 1931. 89 p. 77249
- Dóka, Carl.** Kirche und Völkergemeinschaft. Augsburg : Haas & Grabherr 1930. 195 p. (Kirche u. Gesellschaft, 3.) 75985
- Eckartshausen, Karl v.** Erlösung. Hochwichtige Wahrheiten für jeden denkenden Menschen. Hg. Joseph Hahn. [17??]. 2. Aufl. Lorch : Renatus-Verl. 1930. 104 p. 74612

- Gennrich, P.** Die Lehre von der Wiedergeburt, die christliche Zentrallehre in dogmengeschichtlicher und religionsgeschichtlicher Beleuchtung. Lpzg: Deichert 1907. VIII, 363 p. 77534
- Glondys Viktor.** Zur Problematik des schriftlichen Gottesglaubens. Ein Versuch z. Überwindung intellektueller Glaubenshemmung. Hermannstadt: Krafft & Drotleff 1929. 63 p. 75920
- Gnosticisme, Le—.** Son origine. Son histoire. Sa doctrine primitive. Paris: Bibliothèque Chacornac 1931. 116 p. 76145
- Göller, E.** Die Staats- und Kirchenlehre Augustins und ihre Fortwirkung im Mittelalter. Freiburg i. Br.: Herder 1930. 31 p. 75925
- Guardini, Romano.** Vom lebendigen Gott. Geistliches Wort. Mainz: Mathias Grunewald-Verl. 1930. 133 p. 76563
- Hesse, Hermann.** Im Banne des Unbedingten. Christoph Schrempf zugeeignet. Von: —, Otto Engel, Anna Schieber etc. Stuttg.: Frommann 1930. 92 p. 75698
- Kemmerich, Max.** Unter der Lupe. Zeitgemässe Betrachtungen. München: Langen 1931. [6], 262 p. 76104
- [Korn, Felix Adolf].** Der Mystagog oder Deutung der Geheimlehren, Symbole und Feste d. christlichen Kirche v. F. Nork. Lpzg: Künzle 1838. XII, 255 p 2 t. 77767
- Laun, J. Ferdinand (Hg.).** Unter Gottes Führung. Zeugnisse religiöser Erneuerung moderner Menschen. Gotha: Klotz 1931. VII, 220 p. 75946
- Lichtenberger, F.** Encyclopédie des sciences religieuses. Tom. 1—3. Paris: Sandoz & Fischbacher 1877. 76644
- Otto, Rudolf.** Sünde und Urschuld u. andere Aufsätze z. Theologie. München: Beck 1932. XI. 248 p. 77914
- Stange, Erich (Hg.).** Die Religionswissenschaft der Gegenwart in Selbstdarstellungen. Bd. 1—5. Lpzg: Meiner 1925—1929. 76161
- Symeon.** Der neue Theologe. Licht vom Licht. Hymnen. Hellerau: Hegner 1930. 217 p. 76375
- Tissot József.** A lelkiélet alapja. Ford. T a b ó d y Jenőné. Szolnok: »Szolnok és Vidéke«-ny. 1931. 471 p. 76799
- Török István.** B a r t h Károly teológiájának kezdetei. Pápa: Főiskolai könyvny. 1931. 92 p. 77947
- 21 Vallásbölcselet. Valláslélektan**
Religionsphilosophie—Religionspsychologie — Philosophy of religion — Psychology of religion
- Arnim, Hans.** Die Entstehung der Gotteslehre des Aristoteles. Wien: Hölder—Pichler—Tempsky 1931. 80 p. (Akad. d. Wissenschaften in Wien, Philos.-hist. Klasse, Sitzungsberichte, 212/5.) 77504
- Auberlen, Carl August.** Die Theosophie Friedrich Christoph Oetingers nach ihren Grundzügen. [1847.] 2. Aufl. Vorw. v. Richard R o t h e. Basel: Bahnmeier 1859. XXXII, 698 p. 75643
- Aulén, Gustaf.** Das christliche Gottesbild. Übers. v. Gretel J o n s s o n. Gütersloh: Bertelsmann 1930. VIII, 401 p. 75697
- Bartmann, Bernhard.** Unser Vorsehungsglaube. Paderborn: Bonifacius-Dr. Verl. 1931. VIII, 168 p. 1 t. 76998
- Berra, Luciano.** Augen die den Heiland sahen. Therese N e u m a n n v. Konnersreuth. Aus dem Italienischen. Dulmen in Westfalen: Laumann 1931. 167 p. 1 t. 77533
- Grasset, Johannes.** Anleitung zum innerlichen Gebet, mit einer neuen Art v. Betrachtungen. Paderborn: Bonifacius Dr. 1930. 190 p. 1 t. 75982
- Donáth Benjamin.** Az Isten nem bosszúálló. A bosszúálló Istenről szóló hamis legenda megdöntése. Bp.: Springer 1930. 72+[12] p. 77379
- Duhm, Hans.** Der Weg des modernen Menschen zu Gott. München: Reinhardt 1931. 198 p. 76723
- Fahsel, Helmut.** Gespräche mit einem Gottlosen. Freiburg i. Br.: Herder 1927. 214 p. 77403
- Gerlich, Fritz.** Der Kampf um die Glaubwürdigkeit der Therese N e u m a n n. Eine Auseinandersetzung m. d. Professoren Wunderle u. Mager. München: Naturverl. 1931. 123 p. (Untersuchungen z. Konnersreuth, 1.) 76995
- Grünhut, L.** Eros und Agape. Eine metaphysischreligionsphilosophische Untersuchung. Lpzg: Hirschfeld 1931. 242 p. (Bücher der Kommenden Gemeinde, 1.) 75977
- Iljin, J.** Wider die Gottlosigkeit. Berlin-Steglitz 1931. P 211(47)

- Heim, Karl.** Glaube und Denken. [1931.] 2. Aufl. Berlin: Furche-Verl. 1931. 441 p. (Der evang. Glaube u. d. Denken d. Gegenwart, 1.) 76703
- Jacoby, Samuel A.** The immortality of the soul. Los Angeles: Austin publ. co. 1931. 166 p. 1 t. 77473
- Kierkegaard, Sören.** Religion der Tat. Sein Werk in Auswahl. Deutsch v. Eduard Geismar & Rudolf Marx. Vorw. v. Gerhard v. Mutius. Hg. v. Eduard Geismar. Lpzg: Kröner 1930. XV, 264 p. 75930
- Kleinschrod, Franz.** Konnersreuth. Natürliches oder übernatürliches Geschehen? Hysterie oder höheres Gesetz? Waldsassen (Bay.): Angerer 1931. VI, 136 p. 76909
- Konnersreuther Jahrbuch.** Konnersreuther Chronik, 2. 1930. V. Friedrich v. Lama. Karlsruhe: Badenia 1931. X 2026
- Lagrange, M. J.** La morale de l'évangile. Reflexions sur «Les morales de l'évangile» de M. A. Bayet. Paris: Grasset 1931. 250 p. (Coll. de la «Vie chrétienne.») 77604
- Magdics Gáspár.** A természettudomány útjai Istenhez. Bp.: Szt. István-társ. 1932. 531 p. 77537
= Szt. István könyvek, 95—97.
- Marneck, F. H.** Glaubenslose Religion. München: Reinhardt 1931. 197 p. 75779
Bibliographie: p. 180—197.
- Otto, Rudolf.** Das Gefühl des Überweltlichen. (Sensus numinis.) München: Beck 1932. XI, 333 p. 3 t. 77748
- Plachte, Kurt.** Symbol und Idol. Über d. Bedeutung d. symb. Form im Sinnvollzug d. religiösen Erfahrung. Berlin: Cassirer 1931. [8] 185 p. 76896
- Schjelderup, Kristian.** Die Askese. Eine religionspsychologische Untersuchung. Berlin: Gruyter 1928. VI, 249 p. 75525
- Schlink, Edmund.** Emotionale Gotteserlebnisse. Ein empirisch-psychologischer Beitrag z. Problem d. natürlichen Religion. Lpzg: Barth 1931. [6], 168 p. (Abhandl. u. Monographien z. Philosophie d. Wirklichen, 5.) 77085
- Schott, Erdmann.** Das Problem der Glaubensgewissheit in Auseinandersetzung mit Karl Heim erörtert. Greifswald: Bamberg 1931. 109 p. (Schriften der Pommerschen Ges. 4.) 77189
Bibliographie: p. 4.
- Schwarz, Hermann.** Das Ungegebene. Eine Religions- u. Wertphilosophie. Tübingen: Mohr 1921. VIII, 291 p. 77785
- Seitz, Oskar.** Hiob. Eine Betrachtung über d. Leiden. Berlin: Seitz 1931. 105 p. 75672
- Selbie, W. B.** The psychology of religion. [1924.] Corr. impr. Oxford: Clarendon pr. 1926. XII, 310 p. 77423
- Selbie, W. B.** Religion and life. London: Oxford univers. pr. 1930. VII, 135 p. (Will. Belden Noble lecture. deliv. in Harvard Univers.) 75854
- Siegfried, Theodor.** Grundfragen der Theologie bei Rudolf Otto. Gotha: Klotz 1931. 62 p. (Marburger theolog. Studien, 7.) 77498
- Streeter, Brunett H. [etc.].** Immortality. An essay in discovery coordinating scientific, psychical, and biblical research. By —, A. Clutton Brock, C. W. Emmet [etc.]. London: Macmillan 1930. XIV, 380 p. 77583
- Tennant, F. R.** Philosophical theology. Vol. 1—2. Cambridge: Univers. pr. 1928—1930. 75749
1 The soul & its faculties. XVI, 422 t.
2. The world, the soul and God XIV, 276 p.
- Thouless, Robert H.** An introduction to the psychology of religion. [1923.] 2. ed. Cambridge: Univers. pr. 1928. VIII, 286 p. 77427
- Veit, Willy.** Der Gottheit lebendiges Kleid. Bilder v. Parallelismus zw. Natur u. Gott. Frankfurt a. M.: Englert & Schlosser 1930. [8], 199 p. 75529
- Venhues, J. van.** Das Geheimnis des ewigen Lebens. München: Müller 1930. 32 p. 75980

22 Biblia

Bibel — Bible

- Edelsheim, Frhr. v. Fery.** Das Evangelion nach Marcus. Anhang: Schallanalytische Auswertung d. Marcus-Evangelium v. E. Sievers. Lpzg: Pfeiffer 1931. 414 p. 76594
- Goldberger Zsigmond.** A targumokról általában, különös tekintettel Echa targumára. Dissz. Bp. 1893. 44 p. A 50.42/29
- Grün Albert.** Jób könyvének egyik kommentártörredéke. A magy. tud. akadémia birtokában levő Kaufmann könyvt. geniza-gyűjt.-ből. Diss. Bp. 1931. 33 p. 77105

- Hansmann, Karl.** Ein neuentdeckter Kommentar zum Johannesevangelium. Paderborn: Schöningh 1930. 322 p. (Forschungen z. christl. Literatur- u. Dogmengeschichte, XVI/4—5.) **75776**
- Jirku, Anton.** Das weltliche Recht im Alten Testament. Stilgeschichtl. u. rechtsvergl. Studien z. d. jurist. Gesetzen d. Pentateuchs. Gütersloh: Bertelsmann 1927. 160 p. 4 t. **A 50.34/11**
- Jühlicher, Adolf.** Einleitung in das Neue Testament. [1894.] 7. Aufl. Neubearb. v. Erich F a s c h e r. Tübingen: Mohr 1931. XVI, 629 p. (Grundr. d. theol. Wissenschaft, 7.) **76929**
- Klein Andor.** Midrás s'né k'thubim. Egymásnak ellentmondó bibliai helyek egyeztetése a Talmud hermeneutikája szerint. Diss. Bp. 1930. 70 p. **A 50.25/39**
- Klein József.** Ezra-Nehemia könyvének szir fordításáról. Dissz. Bp. 1930. 44 p. **77183**
- König, Eduard.** Die Gottesfrage und der Ursprung des Alten Testaments. Lichtenfelde-Berlin: Runge [18??.] 57 p. **77376**
- Kynshin yaku Zensho.** [Ó- és Újszövetség.] Kobe: Seisho kaisha 1918. 1625 p. **A 52.26/1**
- Lietzmann, Hans.** Ein Beitrag zur Mandäerfrage. Berlin 1930. **P 27**
- Löhr, Max.** Das Asylwesen im Alten Testament. Halle (Saale): Niemeyer 1930. [6], 41 p. (Schriften d. Königsberger Gelehrten Ges., 7/3.) **76610**
Bibliographie: p. 5.
- Nikel, Johannes.** Alte und neue Angriffe auf das Alte Testament. Münster i. W. 1931. **P 221**
- Rác Zoltán.** Józua Ben Szirach bölcsességének könyve. Diss. Bp. 1930. 43 p. **A 50.25/31**
Bibliográfia: p. 41—42.
- Roberts, Robert.** Christendom astray. From the Bible. Intr. by F. G. J a n n a v a y. London: Jannavay [192?] VIII, 342 p. **77793**
- Scholz, A.** Die Aegyptologie und die Bücher Mosis. Würzburg: Woerl 1878. 139 p. 2 t. **A 50.25/37**
- Soiron, Thaddaeus.** Das Evangelium und die heiligen Stätten in Palästina. Paderborn: Schöningh 1929. 212 p. **A 56.22/3**
- Tennen Béla.** A teremtés könyve. Dissz. Bp. 1931. XVIII, 64 p. **77215**
Bibliográfia: p. 63.
- Ungekürzte, Das Buch Hiob.** Deutsch v. Lazarus Weiser. Wien: Weiser 1931. 134 p. **A 50.25/41**
- Weiser, Artur.** Glaube und Geschichte im Alten Testament. Stuttg.: Kohlhammer 1931. 99 p. (Beitr. z. Wissenschaft v. Alten u. Neuen Testament, IV4.) **76301**
- Weisz Pál.** Az aggada Jonathán ben Uzziel targumában I. 1. 2. Józsau, Birák. Dissz. Bp. 1931. 50 p. **77211**
Bibliográfia: p. 47—48.

232 Krisztológia

Christologie — Christology

- Gröber, Conrad.** Christus Pastor. Ein Bildnis des guten Hirten. Freiburg i. B.: Herder 1931. 149 p. **77565**
- Schütz Antal.** Krisztus. 10 előadás. Bp.: Szt. István-társ. 1932. 271 p. **77535**
= Szent István könyvek, 100—1.
- Sheldon M. Károly.** Az ő nyomdokain vagy mit tenne Jézus. Angolból ford. Csizmadia Lajos. Bp.: Magy. protest. irod. társ. 1931. 167 p. (Házi kincstár, 4.) **76618**

235.3 Szentek

Heilige — Saints

- Cuthbert.** Der heilige Franz von Assisi. Übertr. v. Justitia Wildlöcher. [1927.]. Neue Ausg. Geleitw. v. Heinrich Federer. Stuttg.: Schloz 1931. 403 p. 1 t. **75517**
- Geuser, Marie-Antoinette de.** »Consummata« Aufzeichnungen u. Briefe ü. ihr Innenleben [Jus qu'aux sommets de l'union divine Consummata. 1921.] Hg. v. Raoul Plus. Übers. v. Max Schwarz. Regensburg: Hebbel 1930. 208 p. **75789**
- Gilson, Stefan.** Der heilige Bonaventura. Hellerau: Hegner 1929. 958 p. **77889**
- Gonzaga, Aloysius Hl.** Briefe und Schriften. Nach d. ital. Ausg. des Enrico Rosa. Übertr. v. Joseph Leufkens. München: Kösel & Pustet 1928. 3 t. **76744**
- Horn Emil.** Magyarországi szent Erzsébet életrajza. Serédi Jusztinián előszavával. Rada István ford. Átdolg. Várdai Béla [1907.], 2. kiad. Bp.: Szt. István-társ. 1931. 203 p. 13 t. **77590**

Horn, Émile. Sainte Élisabeth de Hongrie. Paris: Perrin 1914. VII, 284 p. 1 t. **76783**

Kolb, Viktor. Das Leben des hl. Ignatius von Loyola, Stiffters d. Gesellschaft Jesu. Freiburg i. B.: Herder 1931. X, 159 p. 1 t. (Jesuiten, Lebensbilder grosser Gottesstreiter.) **76251**

Puskásy Pál. Árpádházi boldog Kinga. Bp.: Lazarista Missióház 1931. 112 p. **77241**

Reiner Irma. Szent Zita. Bp.: Stephanium 1917. 78 p. **76857**

Riceputi, Filippo. Memorie di cose dalmatiche nella storia della vita di San Giovanni Orsini. Zara: Demarchi-Rougier 1864. 244 p. **A 49.92/25**

Salotti, Carlo. Der selige Johannes Bosco. Bd. 1. Deutsch v. Leo Schlegel. München: Salesianer-Verl. 1930. XVI, 558 p. **75406**

Stolcz Albán. Magyarországi Szent Erzsébet élete. Átdolg. & bőv. T. Pelikán Krizso [1902.]. 2. kiad. Bp.: Szt. István-társ. 1913. 302 p. **76565**

Weinrich, Johannes Franz. Die heilige Elisabeth von Thüringen. München: Kösel & Pustet 1930. 332 p. **76902**

248.2 Misztika

Mystik — Mysticism

Hermann, E. The meaning and value of mysticism. [1915.] 1. 2. impr. London: Clarke 1925. XVI, 391 p. **77424**
Bibliography: p. 379—389.

Hodgson, Geraldine E. English mystics. London: Mowbray 1922. XI, 387 p. **77517**
Bibliography: p. 380—383.

Jancsi László. A misztikus intuicio. Pécs: Dunántúl ny. 1931. 107 p. (Specimina diss. Facult. philos. R. Hung. Univers. Elisabethinae quinquecl., 25.) **77091**
Bibliográfia: p. 105—106.

Merswin, Rulman. Das Buch von den neun Felsen. V. d. Strassburger R. M. 1352. Hg. v. Carl Schmidt. Lpzg: Hirzel 1859. VIII, 147 p. 1 t. **77768**

Schryvers, Joseph. Die Hingabe an Gott. Ein Wegbereiter zu den Höhenpfaden seelischen Friedens. Ins Deutsche übertragen v. Joh. Emanuel Mossong. Kirnach-Villingen: Verl. d. Schulbrüder 1931. VII, 176 p. **75396**

Simon, Gottfried. Die Auseinandersetzung des Christentums mit der ausserchristlichen Mystik. Gütersloh: Bertelsmann 1930. 110 p. (Allg. Missions-Studien, 9.) **75645**

Stechert, Elsa. Vom Wesen handelnder und schauender Mystik. Berlin: Dünhaupt 1927. 62 p. **77747**
Bibliographie: p. 62.

Tanquerey, Ad. Grundriss der aszetischen und mystischen Theologie. Übertr. v. Johannes Sternaux. [1922.] 6. Aufl. Paris: Desclée 1931. LVI, 1104+32 p. **77670**

Upham, Thomas C. Life, religious opinions and experience of madame Guyon. Incl. an account of the personal history and religious opinion of Fénelon, Archbishop of Cambrai. [19 5.] new. ed. London: Allenson 1926. XVI, 0 p. **77516**

266 Missziók

Missionen — Mission

Bakula, Pietro. J. martirii nella missione francescana osservante in Erzegovina. Narrazione storica. Roma: Monaldi 1862. 173 p. **A 49.94/253**

De Gubernatis, Angelo. Gli scritti del padre Marco della Tomba. Firenze: Monnier 1878. XLVIII, 305 p. **A 54.91/25**

Netram, J. W. R. Will India become Christian? Intr. by W. T. Gunn. New York: Smith 1930. XVII, 142 p. **A 54.26/2**

Rhodes, Alexander de Voyages et missions. Paris: Julien & Lanier 1854. X, 448 p. **A 59.91/57**

27 Egyháztörténet

Kirchengeschichte — Church history

Balogh Albin. Pannónia őskereszténysége. Bp.: Szt. István-társ. 1932. 1. k. Történeti rész 165 p. **77536**
Bibliográfia: p. 159.
= Szent István könyvek, 102.

Binns, L. Elliott. Innocent III. London: Methuen 1931. XII, 212 p. 1 t. **77307**

Chesterton, G[ilbert] K[eith]. The resurrection of Rome. London: Hodder & Stoughton [193?] 346 p. **77287**

- Chobot Ferenc.** A romhányi plébánia története. Bp.: Szt. István-társ. 1913. 78 p. 1 t. (Szt. István társ. tud. és irodalmi felolvasó üléséből, 84.) **76307**
- Denis, Ernest.** Huss et la guerre des hussites. Paris: Leroux 1930. XII, 506 p. **75838**
Bibliographie: p. I—XII.
- Ender, Anton.** Die Geschichte der katholischen Kirche in ausgearbeiteten Dispositionen zu Vorträgen f. Vereine, Schule u. Kirche. [1899.] 4. verb. Aufl. Einsiedeln: Benziger 1926. 1105 p. **76647**
- Gams, Pius Bonifacius (ed.).** Series episcoporum Ecclesiae catholicae quotquot innoterunt a Beato Petro Apostolo. [1873.] 2. Aufl. — Series episcoporum Eccl. cath. qua series, quae apparuit 1873. compl. et contin. ab anno ca. 1870 ad. 20. II. 1885. [1885.] 2. Aufl. Lpzg: Hiersemann 1931. 40. XXIV, 963+148 p. **101699**
- Kádár Lajos.** A nagykanizsai református egyház története. Nagykanizsa 1931.
R 284.2(439.071)
- Kirsch, Johann Peter (Hg.).** Kirchengeschichte. Unter Mitw. v. Andreas Bigelmair, Josef Greven & Andreas Veit. Bd. 1. Freiburg i. B.: Herder 1930. **75864**
- Lecanuet, R. P.** Les premières années du Pontificat de Léon XIII. 1878—1894. [1910.] Nouv. ed. Paris: Alcan 1931. XXV, 630 p. (L'église de France sous la 3. république.) **76017**
- Maycock, A. L.** The inquisition. From its establishment to the great schism. Introd. by Ronald Knox. [1926.] 3. ed. London: Constable 1931. XXIV, 276 p. 9 t. **76346**
- Melichár Kálmán.** A zsinatok. Bp.: Szt. István-társ. 1932. 164 p. **77540**
= Szent István könyvek, 98.
- Netoliczka, Oskar.** Beiträge zur Geschichte des Johannes Honterus und seiner Schriften. Kronstadt: Verl. d. Evang. Presbyteriums 1930. 61 p. 7 t. **75775**
- Stoop, Em. de.** Essai sur la diffusion du manichéisme dans l'Empire romain. Gand: Van Goethem 1909. VIII, 151 p. (Univers. de Gand. Recueil de travaux publ. par la Fac. de philos. et lettres, 38.) **A 50.28/6**
- Szabó Vendel.** A pápaság. Bp.: Magyar szemle társ. 1931. 80 p. (Kincsestár, 75.) **77192**
- Tóth László.** Magyar volt-e III. Calixtus ellenpápa? Bp.: Franklin 1931. 18 p. **75422**
- Veit, Ludwig Andreas.** Die Kirche im Zeitalter des Individualismus 1648 bis zur Gegenwart. Freiburg: Herder 1931. **75864/4**
Bd. 1. Im Zeichen d. vordring. Naturalismus 1648—1800. XXIII, 528 p.
Bibliographie: p. 489—507.
= Kirsch: Kirchengeschichte, 4.
- Vogelstein, Max.** Kaiseridee — Romidee und das Verhältniss von Staat und Kirche seit Constantin. Breslau: Marcus 1930. VIII, 127 p. (Historische Untersuchungen, 7.) **75523**
Bibliographie: p. 117—119.
- Wiseman, Cardinal.** Erinnerungen an die vier letzten Päbste und an Rom während ihrer Regierungszeit. A. d. englischen v. G. Finck. Schaffhausen: Hurter 1858. XII, 448 p. **76907**

271 Szerzetesség

Mönchtum — Monachism

- Dombi Márk.** A szerzetes élet. Székesfehérvár: Debreczeni-ny. 1930. 197 p. **75370**
- Facin Domenico.** I frati Minori e le Suore Stinate durante l'assedio di Scutari del 1912—1913. Quaracchi: Coll. di S. Bonaventura 1913. [4], 100 p. **A 49.28/26**
- Soulier & Spörr.** A szervita rend hét szent alapítója. Ford. Arányi E. Bp.: Bpesti Szervita rendház kiad. 1918. 87 p. **75634**
- Szalay Jeromos.** Szent Benedek élete és műve. Bp.: Szt. István-Társ. 1932. 219 p. **77541**
Bibliográfia 215—217.
= Szent István könyvek, 99.

28 Keresztény felekezetek

Christliche Konfessionen Christian churches and sects

282 Katholikus egyház

Catholicismus — Catholicism

- Adam, Karl.** Das Wesen des Katholizismus. [1924.] 6. Aufl. Düsseldorf: Schwann 1931. 294 p. **77745**
- Albani, Johannes.** Katholische Aufgaben vor der Katholischen Aktion. Habelschwerdt: Franke [1930]. 137 p. **75400**

- Bopp, Linus.** Wir sind die Zeit. Zur kath. Zeit-, Menschen- und Lebenskunde. Freiburg i. B.: Herder 1931. VIII, 198 p. **77571**
- Brunner Emőd.** A francia felvilágosodás és a magyar katolikus hitvédelem. Pannonalma: [Saját kiad.] 1930. 65 p. (Bibl. de l'Inst. Français à l'univers. de Bp. 14.) **77179**
- De Ponte, Ludwig.** Betrachtungen über die vorzüglichsten Geheimnisse unseres Glaubens. Bd. 1—2. Dtsche Ausgabe v. Max Schmid. Regensburg: Verl. Anst. Mainz 1930. **75763**
- Goyau, Georges.** L'épanouissement social du credo. Paris: De Brouwer 1931. VIII, 392 p. **77821**
- Holzappel, Heribert.** Katholisch und Protestantisch. Eine leidenschaftlose Klarstellung. [1930.] 2. Aufl. Freiburg i. B.: Herder 1931. XIV, 196 p. **76614**
- Kofler, L. A.** Katholische Kirche und Judentum. [1928.] 2. Aufl. München: Eher 1931. 55 p. **76874**
- Misekönyv.** Az esztendő 52 vasárnapján, a pirosbetűs ünnepeken és gyászmiséken, továbbá a boldogságos szűz Mária, az Úr Jézus Krisztus és a különösen tisztelt szentek ünnepein bemutatott szentmise-áldozat imáinak szövege. Bp.: Palladis 1931. 479 p. **76849**
- Nötges, P.** Catholicismus und Kommunismus. Köln: Katholische Tat-Verl. 1931. 183 p. **77629**
- Overbeck, I. J.** Die providentielle Stellung des orthodoxen Russland und sein Beruf zur Wiederherstellung der rechthabigen katholischen Kirche des Abendlandes. Halle: Schmidt 1869. 60 p. **A 47.20/8**
- Prohászka Ottokár.** Meditations on the gospels. Transl. by Margaret de Pál. Rev. by Ada Lane. Foreword by C. C. Martindale. London: Sheed & Ward 1931. XIV, 248 p. 1 t. **76745**
- Tóth Tihamér.** Hiszek egy Istenben. Szentbeszéd. Bp.: Szerző 1931. 425 p. **76108**
- Pearson, Alfred.** Behold the bridegroom cometh. Sydney: Worker trustees 1930. 147 p. **75593**
- [Pécs.] Erzsébet tudomány egyetem evangélikus hittudományi kara.** Hitvallás és tudomány. Emlékkönyv az ágostai hitvallás 400 éves jubileuma alkalmából. Sopron: Székely-ny. 1930. [6], 273 p. **77454**
- Presbyteri Világszövetség** (keleti ágazatának) elberfeldi konferenciája 1930. évi IX. 8—12. Puky Endre & Forgács Gyula jelentése. Bp.: Bethlen Gábor r.-t. ny. 1931. 22 p. **77248**
- Raffay Sándor.** Amit az Úr üzen. Egyházi beszédek. 1. k. Bp.: Scholtz 1930. **77591**
1. k. Ünnepi félév. 404 p.
- Révész Imre.** A reformáció. Bp.: Magy. szemle társ. 1932. 80 p. (Kincsestár, 74.) **77193**
- Schöffel, J. S. & Adolf Kölblertle.** Lutherum und soziale Frage. Lpzg: Dörffling & Franke 1931. 110 p. **76636**
- Szele Miklós.** Apologétika. A ref. keresztyén világnézet védelme. Debrecen: Városi és tiszántúli ref. egyh. ker. ny. 1928. 148 p. Bibliográfia: p. 148. **75701**

29 Összehasonlító vallástudomány

Vergleichende Religionswissenschaft Comparative Religion

- Cumont, Franz.** La cosmogonie manichéenne d'après Theodore Bar Khoni. Bruxelles: Lamertin 1908. 80 p. (Recherches sur le manichéisme, 1.) **A 50.28/5**
- David—Neel, Alexandra.** Heilige und Hexer. Glaube u. Aberglaube im Lande d. Lamaismus. Lpzg: Brockhaus 1931. 296 p. 8 t. **A 51.24/2**
- Giesebrecht, Fr.** Friede für Babel und Bibel. Königsberg i. Pr.: Oppermann 1903. 62 p. **A 50.94/61**
- Kugler, Franz Xaver.** Babylon und Christentum. Bd. 1. Freiburg i. Br.: Herder 1903. **A 50.94/63**
[Több nem jelent meg.]
Bd. 1. Delitzschs Angriffe auf das Alte Testament. IV, 67 p.
- Mensching, Gustav.** Die Idee der Sünde. Ihre Entwicklung in den Hochreligionen des Orients und Occidents. Lpzg: Hinrichs 1931. 112 p. **77842**
Bibliographie: p. 110—112.
- Müller, Max.** Essais sur la mythologie comparée. Les traditions et les coutumes. Trad. par George Perrot. Paris: Didier 1873. VII, 487 p. **75654**

284 Protestáns egyház

Protestantismus — Protestantism

- Febure, Lucien.** Martin Luther. Transl. by Roberts Tapley. London: Dent 1930. X, 320 p. **77298**
Bibliography: p. 315—320.
- Inge, William R[alph].** Protestantism. London: Benn 1931. 160 p. (Benn's Essex library.) **76810**

- Otto, Rudolf.** Das Heilige. Über das Irrationale in der Idee des Göttlichen, und sein Verhältnis z. Rationalen. [1917.] 21—22 Aufl. München: Beck 1932. XI, 260 p. **A 38843**
- Scholl, Carl.** Die Messias — Sagen des Morgenlandes nebst vergleichenden Auszügen aus seinen heiligen Büchern. Hamburg: Meissner 1852. XII, 431 p. **A 50.20/15**
- Tholuck, A.** Die speculative Trinitätslehre des späten Orients. Eine religions-philos. Monographie. Berlin: Dümmler 1826. XII, 76 p. **A 50.27/28**
- Tiele-Söderblom.** Kompendium der Religionsgeschichte. [19??] 6. verb. Aufl. v. Nathan Söderblom. Berlin-Schöneberg: Biller 1931. XI, 392 p. **75988**
Bibliographie: p. 1—3, 16—17, 41, 47, 61 [etc.]
- Wellhausen, J[ulius].** Reste arabischen Heidentums. Gesamm. u. erläut. 2. Ausg. Neudr. Berlin: Gruyter 1927. VIII, 250 p. **A 53.20/1**
- 291+299 Nem keresztény vallások**
- Nicht-christliche Religionen*
Non-Christian religions
- Abhedananda, Swami.** Warum verwirft ein Hindu das moderne Kirchentum obgleich er Christus anerkennt? Lpzg: Jaeger [190?]. 28 p. (Vedanta philosophie, 1.) **A 54.20/11**
- Bacher Vilmos.** A babylóniai amórák agádája. Adalék az agáda történetéhez és a babyloniai talmudba való bevezetéshez. Bp.: Aigner 1878. XVI, 142 p. **A 50.25/36**
- Beer, Georg.** Welches war die älteste Religion Israels. Giessen: Töpelmann 1927. 39 p. **A 50.25/38**
- Behrens, Emil.** Assyrisch-babylonische Briefe kultischen Inhalts aus d. Sargonidenzeit. Lpzg: Hinrichs 1906. [4], 124 p. (Lpzger semitistische Studien II, 1.) **A 50.94/50**
- Berkovits József.** Pirké de R. Eliezer. Dissz. Bp. 1931. 36 p. **77116**
Bibliográfia: p. 36.
- Bruce, J. Percy.** Chu Shi and his masters. An introd. to Chu Shi and the Sung school of Chinese philosophy. Milwaukee: Caspar co. 1923. XVI, 336 p. (Probsthain's oriental series.) **A 51.22/4**
Bibliography: p. XIII—XIV.
- Burger Izidor.** Jusuf Al-Baszir Al-Kitab Al-Muhtavi c. munkájának VIII. fejezete Tóbija ben Mózes héber fordításával. Dissz. Bp. 1918. 18, XII p. **A 53.25/2**
- Dajanand, Saraswati Swami.** Licht der Wahrheit. Dtsche Übersetz. des Satjarth Prakasch v. D a u l e t R a m D e w. Lahore: Arja Prittinidhi Sabha Pandschab [1930] XII, 272 p. **A 54.25/5**
- Ebeling, Erich.** Quellen zur Kenntnis der babylonischen Religion. I—II. Lpzg: Hinrichs 1918—19. **A 50.08/5/23**
= Mitteil. d. vorderasiat. Ges. 23. 1—2.
- Ebeling, Erich.** Tod und Leben nach den Vorstellungen der Babylonier. T. 1. Berlin: Gruyter 1931. **A 50.29/13/1**
- Famaoka Mitsutaro.** Fufuikyo no sehinpiteké iroku. (A mohamedán vallás misztikus ereje.) Tokyo: Shinkosha 1921. 6+8+364p. **A 50.27/29**
- Feldmann József.** Chanaan el B. Chusi el élete és irodalmi munkálkodása. Diss. Bp. 1887. 30 p. **A 50.25/25**
- Fichtner-Jeremias, Christliebe.** Der Schicksalsglaube bei den Babyloniern. Lpzg: Hinrichs 1922 64 p. **A 50.80/5/27/2**
= Mitteil. d. vorderasiatischegypt. Ges. 27. 2.
- Fisch Adolf.** Koheleth targuma. Diss. Bp. 1930. 85 p. **77175**
- Glaserapp, Helmuth v.** Religiöse Reformbewegungen im heutigen Indien. Lpzg: Hinrichs 1928. 72 p. (Morgenland, 17.) **A 54.20/13**
- Hartmann, Martin.** Deutschland und der Islam. Berlin: [ny. n. 1900.] (Aus: Der Lotse.) **A 50.27/26**
- Herskovits Fábian.** Azarja dei Rossi. Dissz. Bp. [192?] 39 p. **77118**
- Hevesi Simon.** Etika a Talmudban. 1—2 rész. Irták: —, B l a u Lajos és W e i s z Miksa. Bp.: Athenaeum 1920. **A 50.25/32**
- Hopfner, Theodor.** Griechisch-ägyptischer Offenbarungszauber. Seine Methoden. Lpzg: Haessel 1924. 172 p. (Studien z. Palaeographie u. Papyruskunde.) **A 62.20/7**
- Hunger, Johannes.** Becherwahrsagung bei den Babyloniern. Nach 2 Keilschrifttexten a. d. Hammurabi Zeit. Lpzg: Hinrichs 1903. [4], 80 p. (Lpzger semitistische Studien I. 1.) **A 50.94/51**
- Jacobi, Hermann.** Die Entwicklung der Gottesidee bei den Indern u. deren Beweise f. d. Dasein Gottes. Bonn: Schroeder 1923. X, 136 p. (Geistesströmungen des Ostens, 1.) **A 54.20/12**
- Jatapatata, Das —** Lehrbuch des Jatapatha für den Rigveda, nebst dem Abschnitt der Pralicahtyajotsna über die Vikriti des Kramapatha. Übers. v. G. Thibaut. Lpzg: Brockhaus 1870. 53 p. **A 54.21/10**

- Kaneko** Taie. Shinron shonin no shukyo [*Shinron shonin vallása.*] 10. kiad. Tokyo: Mugatanbo 1921. 4+303 p. **A 52.21/2**
- Kaufmann**, Dávid. Die Spuren A1-Batljajusis in der jüdischen Religions-Philosophie. Bp.: Univers. Buchdr. 1880. 64+55 p. **A 50.25/33**
- Kees**, Hermann. Horus und Seth als Götterpaar. Teil 2. Lpzg: Hinrichs 1924. 88 p. **A 50.08/5/29/1**
= Mitteil. d. vorderasiatischegypt. Ges. 29, 1.
- Kohn** Ármín. Jehuda B. Áser élete és munkái. Dissz. Bp. 1886. 33 p. **A 50.25/26**
- Li** Gi. Das Buch der Sitte des älteren und jüngeren Dai. Aufzeichnungen ü. Kultur u. Religion d. alten China. Übers. u. erl. v. Richard Wilhelm. Jena: Diederichs 1930. XVIII, 449 p. **A 51.20/6**
- Lommel**, Herman. Die Religion Zarathustras nach dem Awesta dargestellt. Tübingen: Mohr 1930. VIII, 290 p. **75721**
- Mandäische** Schriften. Übers. & erläut. v. W. Brandt. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1893. XIX, 232 p. **A 50.28/4**
- Montefiore**, Claude G. Umriss des liberalen Judentums. [*Outlines of liberal judaism.*] Übers. v. Joseph Kauffmann. Hg. v. C. Seligmann. Lpzg: Engel [1931] XI, 305 p. **76949**
- Oertel**, Hanns. Zur indischen Apologetik. Stuttg.: Kohlhammer 1930. 91 p. (Beitrag z. indischen Sprachwissenschaft u. Religionsgeschichte, 5.) **A 54.29/17**
- Otto**, Rudolf. Indiens Gnadenreligion und das Christentum. Vergleich u. Unterscheidung. Gotha: Klotz 1930. V, 110 p. 1 t. **A 54.25/4**
- Oupnek'hat**, Das—. Die aus den Veden zusammengefasste Lehre von dem Brahm. A. d. sanskritpers. Übers. d. Mohammed Daraschekoh i. d. Lat. v. Anquetil Duperron i. d. Deutsche v. Franz Mischel. Anhang: Berichtigungen zu F. M.'s dtscher Übersetzung. Dresden: Heinrich 1882—1887. XXVII, 591+V, 70 p. (Die indische philosophie.) **A 54.22/2**
- Pieper**, Max. Die grosse Inschrift des Königs Neferhotep in Abydos. Ein Beitr. z. ägyptischen Religions- u. Literaturgeschichte. Lpzg: Hinrichs 1929. 80 p. 12 t. **A 50.08/5/32/2**
= Mitteil. d. vorderasiatischegypt. Ges. 32, 2.
Bibliografía: p. 32.
- Pozder** Károly. »A tudomány rózsaviránya.« Egy párszi vallástan. Bp.: Weiszmann ny. 1878. 71 p. (Az Egyetemes philologiai közlönyből.) **A 55.20/1**
- Rosenberg**, Otto. Die Weltanschauung des modernen Buddhismus im fernen Osten. Übers. v. Ph. Schaeffer. Biogr. Skizze v. Th. Tscherbatsky. Heidelberg: Harrassovitz 1924. 47 p. (Materialien z. Kunde d. Buddhismus, 6.) **A 50.24/9**
- Rosenstein** Mór. Maimuni és az iszlám. Dissz. Bp. 1885. 30 p. **A 53.25/1**
- Schächter** László. A hagyomány láncolata egy XVI. századbeli héber krónikás forrásairól. Diss. Bp. 1931. 32 p. (Magy. zsidó szemléből.) **77121**
Bibliografía: p. 32.
- Schmidt**, Ernst. Die Einführung der Serapis in Alexandria. Diss. Heidelberg 1909. p. 47—84. **A 62.20/6**
- Schmitz du Moulin**, Muhammed Adil. Keine Rasse! Keine Klasse! Brüder Alle! Lpzg: Uhlig 1904. XI, 173 p. (Ritter d. Lichtes, 1.) **A 50.26/7**
- Scheider**, Hermann. Die jungsteinzeitliche Sonnenreligion im ältesten Babylonien und Aegypten. Lpzg: Hinrichs 1923. 42 p. **A 50.08/5/27/3**
= Mitteil. d. vorderasiatischegypt. Ges. 27, 3
- Schomerus**, Hilko Wiardo. Buddha und Christus. Ein Vergleich zweier grosser Weltreligionen. Halle-Saale: Buchhandl. d. Waisenhauses 1931. VIII, 91 p. **A 50.24/10**
- Schrank**, Walther. Babilonische Sühnruten. Besonders mit Rücks. auf Priester u. Büsser. Lpzg: Hinrichs 1908. XII, 112 p. (Lpzger semitistische Studien, III, 1.) **A 50.94/52**
- Sinnott**, A. P. Die esotherische Lehre oder Geheimbuddhismus. Übers. aus d. engl. [1884.] 2. vermehrte u. verb. Aufl. Lpzg: Grieben 1889. XXVII, 295 p. **77371**
- Visuddhi-Magga**, oder »Der Weg zur Reinheit«. Die grösste u. älteste systemat. Darstellung des Buddhismus. Bd. 1. Übers. v. Nyana tiloka. München: Benares-Verl. 1931. **A 54.23/15**
- Wilamowitz—Moellendorff**, Ulrich v. Der Glaube der Hellenen. Bd. 1. Berlin: Weidmann 1931. **77277**
- Wolff**, Erich. Zur Lehre vom Bewusstsein (Vijnanavada) bei den späteren Buddhisten. Unter bes. Berücks. d. Lankavatarasutra. Heidelberg: Winter 1930. 90 p. (Materialien z. Kunde d. Buddhismus, 17.) **A 54.23/14**
Bibliographie: p. 85—90.
- Wüldiger** József. Elia del Medigo és a vallástörvény vizsgálata. (Adalék a quattrocentoi zsidó kultúra történetéhez.) Diss. Bp. 1930. 64 p. **77178**
Bibliografía: p. 62.

3 Társadalomtudomány

Sozialwissenschaft — Sociology

30 Szociológia

Soziologie — Sociology

- Allee, W. C.** Animal aggregations. A study in general sociology. Chicago: Univ. of Chicago pr. 1931. X, 431 p. **76339**
Bibliographie: p. 365—409.
- Bouglé, C.** De la sociologie à l'action sociale. Pacifisme — Feminisme — Cooperation. Paris: Alcan 1931. 133 p. **75984**
- Chalupny, E.** Précis d'un système de sociologie. Préf. de G. L. Duprat. Paris: Rivière 1930. 138 p. **76814**
- Davy, Georges.** Sociologues d'hier et d'aujourd'hui. Paris: Alcan 1931. 308 p. (Biblioth. de philos. contemp.) **76853**
- Dunkmann, Karl (Hg.).** Lehrbuch der Soziologie und Sozialphilosophie. Unter Mitarbeit v. Gerh. Lehmann & Heinz Sauer mann. Berlin: Dünnhaupt 1931. VII, 486 p. **77493**
- Horkheimer, Max.** Die gegenwärtige Lage der Sozialphilosophie und die Aufgaben eines Instituts für Sozialforschung. Frankfurt a. M. 1931. **P 30**
- Kampmann, Theoderich.** Licht aus dem Osten? Dostojewskis Grunderkenntnisse über die menschliche Gemeinschaft. Ein Beitrag z. Analyse seiner Weltanschauung. Breslau: Bergstadtverlag 1931. 240 p. 1 t. **77846**
- Kerner, Robert Joseph.** Social sciences in the Balkans and in Turkey. Berkeley: University of California pr. 1930. 137 p. **A 49.30/76**
- Mochi, Alberto.** Science et morale dans les problèmes sociaux. Paris: Alcan 1931. XXIV, 582 p. **77917**
- Neurath, Otto.** Empirische Soziologie. Der wissenschaftliche Gehalt d. Geschichte u. Nationalökonomie. Wien: Springer 1931. 151 p. (Schriften z. wissenschaftl. Weltanschauung 5.) **75989**
- Poty, J. A.** Esquisse d'une philosophie sociale envisagée du point de vue de la science moderne. Paris: Alcan 1931. IX, 151 p. **77802**
- Rice, Stuart, Ad. (ed.).** Methods in social science. A case book. Comp. under the direction of the Comm. on scient. method in the soc. sciences of the Social science research council. Chicago: Univ. of Chicago pr. 1931. XIII, 822 p. **75879**
Bibliography: p. 749—752.
- Rumpf, Max.** Deutsche Volksoziologie im Rahmen einer sozialen Lebenslehre. Nürnberg: Kriecher 1931. 131 p. (Nürnberger Beitr. zu d. Wirtschafts- u. Sozialwissensch., 28.) **77610**
- Sorokin, Pitirim.** Soziologische Theorien im 19. und 20. Jahrhundert. Deutsch v. Hans Kaspohl. München: Beck 1931. VII, 342 p. **76146**
- Tönnies, Ferdinand.** Einführung in die Soziologie. Stuttgart: Enke 1931. XX, 328 p. **77680**
- Ude, Johannes.** Soziologie. Leitfaden d. natürlichvernünftigen Gesellschafts- u. Wirtschaftslehre im Sinne d. Lehre d. hl. Thomas v. Aquin. Schaan: Alpenland-Verl. 1931. XXXII, 396 p. **77585**
- Ulrich, Dzenék.** La doctrine et l'enseignement sociologiques hors de France. Paris: Giard 1930. 35 p. **75527**
Bibliographie: p. 32—33.
- Vierkant, Alfred.** Handwörterbuch der Soziologie. In Verbindung mit G. Briefs, F. Eulenburg, F. Oppenheimer [etc.]. Lief. 1—2. Stuttgart: Enke 1931. **K 3000/1**
- Weber, Heinrich & Peter Tischleder.** Handbuch der Sozialethik. Bd. 1. Essen: Baedeker 1931. **75990**
Bd. 1: Wirtschaftsethik. XXXVI, 556 p.
Bibliographie: P. XV—XXXVI.

301.3 Civilizáció. Kultúra

Civilisation. Kultur — Culture

- Faut, Adolf.** Technik, technisches Zeitalter u. Religion. Eine Kritik d. technischen Zeitalters u. eine Apologie d. Technik. Tübingen: Mohr 1931. 51 p. (Samml. gemeinverst. Vortr. a. d. Gebiet d. Theologie u. Religionsgesch., 153.) **77579**
- Gyuris Gizella.** Rousseau és Tolsztoj kultúrpeszimizmusa. Diss. Pécs 1930. 67 p. (Specimina diss. Facult. philos. R. Hung. Univers. Elisabethinae Quinquecl., 23.) **77160**
- Hoyack, Louis.** Où va le machinisme? Analyse sociologique des temps modernes. — Le symbolisme dans l'état. Paris: Rivière 1931. 230 p. **77437**

- Jung, Franz.** Das geistige Russland von heute. Berlin: Ullstein 1924. 141 p. (Wege z. Wissen.) **A 47.30/105**
- Kirkconnell, Watson.** The European heritage. A synopsis of European cultural achievement. New York: Mccann 1930. VIII, 184 p. **75794**
- Kornis Gyula.** Az államcélök elmélete és a kultúrpolitika. Bp.: Akadémia 1931. 35 p. **3126**
= Érték. a filoz. és társ. tud. köréből. IV/3.
- New York. Columbia college associates.** An introduction to contemporary civilization to West. A syllabus. [1919] 8. ed. New York: Columbia Univers. pr. 1930. XVI, 453 p. **75716**
- Pastor, José Francisco.** Weltanschauung und geistiges Leben in Spanien. Übers. v. Gerda Hennig. Breslau: Neuer Breslauer-Verl. 1931. 89 p. 6 t. (Völker v. Heute, 2.) **77109**
- Scheidt, Walter.** Kulturpolitik. Lpzg: Reclam 1931. 75 p. (Rassenbiologie u. Kulturpolitik, 3.) **77931**
- Tennstadt, Konrad.** Die neue Kultur. Lpzg: Hillmann 1931. V, 128 p. **76652**
- Vida Imre.** Wo ist der Massstab für den Wert der Kultur? Langensalza 1931. **P 301.3**
- Weinreich, Hermann.** Bildungswerte der Technik. Berlin: VDI-Verl. 1928. XI, 151 p. **76051**
Bibliographie: p. 143—147.
- 301.5 Kultúrák kölcsönhatása**
Kulturelle Beziehungen
Cultural connections
- Becker, C. H.** Das Erbe der Antike im Orient und Okzident. Lpzg: Quelle & Meyer 1931. 42 p. **A 50.30/50**
- Ebersolt, Jean.** Orient et Occident. Recherches sur les influences byzantines et orientales en France pendant les croisades. Paris: Van Oest 1929. 115 p. 15 t. **A 49.70/9**
- Fiók Károly.** Az árják és ugorok érintkezéséről. Bp.: Pesti könyvny. 1894. 55 p. **A 50.90/37**
- Hopfner, Theodor.** Orient und griechische Philosophie. Lpzg: Hinrichs 1925. 89 p. (Beihefte z. Alten Orient, 4.) **A 50.08/11/4**
- Jacob, Georg.** Oriental elements of culture in the Occident. Washington: Governm. pr. off. 1903. p. 509—529. (From the Smithsonian report for 1902.) **A 50.30/44**
- Maass, Ernst.** Griechen und Semiten auf dem Isthmus von Korinth. Religionsgesch. Untersuchungen. Berlin: Reimer 1903. IX, 135 p. **A 49.20/11**
- Nörr.** Deutsches Leben und Wirken in Bulgarien. Darmstadt: Landesverband Hessen [1930.]. 16. p. (Schriftenreihe zu »Volk und Heimat«, 1.) **A 49.96/31**
- Woltmann, Ludwig.** Die Germanen in Frankreich. Jena: Diederichs 1907. [6], 151 p. 30 t. **76042**
- Zimmern, Heinrich.** Akkadische Fremdwörter als Beweis für babylonischen Kultureinfluss. [1914.] 2. verm. Aufl. Lpzg: Hinrichs 1917. [4], 93 p. **A 50.42/36**
- 302 Társadalmi tagozódás**
Soziale Differenzierung
Social structure
- Blanchard, Charles Elton.** Our altruistic individualism. A critical study of the social order. Joungetown: Medical succes pr. 1930. 251 p. **75803**
- Garet, A. & A. Billard.** La résurrection du village. Préf. de Paul Bourget. Paris: Libr. agricole 1930. 71 p. **75769**
Bibliographie: p. 63—67.
- Gyallay-Pap Zsigmond.** A nép és az intelligencia. Cluj-Kolozsvár: Erdélyi Fiatalok kiad. 1931. 67 p. (Az Erdélyi Fiatalok Falu-füzetei, 1.) **77447**
- Leinert, Martin.** Die Sozialgeschichte der Grossstadt. Hamburg: Vera-Verl. 1925. 299 p. Bibliographie: p. 295—299. **77335**
- Mairet, Philippe.** Aristocracy and the meaning of class rule. An essay upon aristocracy. London: Daniel 1931. 101 p. **76839**
- Radaković, Konstantin.** Individium und Gesellschaft. Graz 1931. **P 302.1**
- Ronsieck, Ewald.** Dogmenkritische Betrachtung zum Problem Klasse und Stand. Diss. Königsberg 1929. 55 p. **77128**
Bibliographie: p. 50—53.
- Weis István.** A magyar falu. Bp.: Magy. Szemle társ. 1931. 80 p. (Kincsestár, 10.) **77196**

302.5 Család. Nemi élet

Familie. Geschlechtsverkehr
Family. Sexual life

- Buchholz, P.** Die Familie in rechtlicher und moralischer Beziehung nach mosaich-talmudischer Lehre. Breslau: Schletter 1867. 139 p. A 50/25/29
- Heilborn, Adolf.** Weib und Mann. Berlin: Ulstein 1924. 153 p. (Wege z. Wissen.) 77825
- Kossmann, R. & Jul. Weiss (Hg.).** Der Mann. Das Weib. Stuttg.: Dtsche-Verl.-Ges. [18??.] XVIII, 434 p. 22 t. (Mann und Weib, 1.) 75686
- Lindsey, Ben B. & Wainwright Evans.** The companionate marriage. Introd. by Bertrand Russell. [1928.] 3. ed. New York: Brentano 1929. XXIV, 396 p. 76163
- March, H.** Der religiöse Sinn der sexuellen Krise. Lpzg: Pfeifer 1930. 46 p. (Kleine Schriften z. Menschenkenntnis und Seelsorge.) 75353
Bibliographie: p. 45—46.
- Niemeyer, Annemarie.** Zur Struktur der Familie. Statist. Materialien. Berlin: Herbig 1931. 176 p. (Dtsche Akad. f. soz. u. päd. Frauenarbeit, II.) 76648
Bibliographie: p. 172—175.
- Pius XI.** Rundschreiben über die christliche Ehe in Hinsicht auf die gegenwärtigen Verhältnisse, Bedrängnisse, Irrtümer u. Verfehlungen in Familie u. Gesellschaft. Berlin 1931. P 265.5
- Pomeray, Ralph de.** Aphrodite or the future of sexual relationships. London: Kegan Paul, Trench, Trubner 1931. 96 p. 76980
- Russell, Bertrand.** Divorce. By:—, Fannie Hurst, H. G. Wells etc. New York: John Day company 1930. 92 p. 75504
- Schmidt, Wilhelm.** Liebe, Ehe, Familie. Innsbruck: Verl.-Anst. Tyrolia 1931. 176 p. 76916
- Schmiedler, Edgar.** An introductory study of the family. New York: The Century Co. 1930. X, 384 p. (The Century cath. college texts.) 75764
- Schmitz, Oscar.** Tragikomödie der Geschlechter oder die Entfremdung zwischen Mann und Weib. München: Hauser 1931. 138 p. 77933
- Zborovszky Ferenc.** A keresztény család biológiai és etikai megvilágításban. Heim Pál előszavával. Pécs: Pécsi Jézus Szévetemplomépítő biz. 1929. 190 p. 77365
Bibliográfia: p. 158—189.

303.2 Fajszociológia

Soziologie der Rasse
Social anthropology

- Armstrong, Charles Wichsteed.** The survival of the unfittest. [1927.] 3. ed. London: Daniel comp. 1931. 192 p. 76974
- Bolla Márton.** Az oláhok eredetük szerint hun-bolgárok. [Dissertatio de Valachis qui Transylvaniam incolunt 1907.] Bev. ell. Zajti Ferenc. Bp.: Stádium 1931. 171 p. (Aveszta kvrtár, 17.) 75604
- Darwin, Léonard.** Qu'est-ce que l'eugénique? Préf. de Eugène Pittard. Traduit de l'anglais par M. Vanderstichele. Paris: Alcan 1931. 136 p. 76244
- Deutsches Volkstum.** Bd. 1—5. Stuttg.: Frommann 1930. 75787
Bd. 1. Deutsches Volkstum v. Tacitus bis Luther. Hg. Lutz Mackensen. 104 p.
Bd. 2. Deutsches Volkstum im Zeitalter d. Aufklärung. Hg. Karl Pagel. 100 p.
Bd. 3. Deutscher Volksgeist in d. Zeit d. Idealismus u. d. Romantik. Hg. Hans Thimme. 102 p.
Bd. 4. Deutscher Nationalstaat im Zeitalter Bismarcks. Hg. W. Michael. 96 p.
Bd. 5. Die deutschen Stämme. Hg. Jos. Nadler. 87 p.
- Garth, Thomas Russell.** Race psychology. A study of racial mental differences. Intr. by R. S. Woodworth. New York: Mc Graw-Hill comp. 1931. XIV, 260 p. 76554
Bibliography: p. 222—232.
- Goebel, Ferdinand.** Sind wir ein sterbendes Volk? Berlin 1930. P 303.42(43)
- Goldmann, Felix.** Der Jude im deutschen Kulturkreise. Ein Beitr. z. Wesen d. Nationalismus. Berlin: Philo-Verl. 1930. 177 p. 76537
- Hatzidakis, G. N.** Zur Abstammung der alten Makedonier. Athen: Perris 1897. 57 p. A 49.96/37
- Lenz, Fritz.** Menschliche Auslese und Rassenhygiene (Eugenik) [1921.] 3. verm. & verbess. Aufl. München: Lehmann 1931. VII, 593 p. (Menschliche Erblichkeitslehre und Rassenhygiene, 2.) 75843
Bibliographie: p. 576—582.
- Lessing, Theodor.** Der jüdische Selbsthass. Berlin: Jüdischer Verl. 1930. 254 p. 75502
- Marcus, Alfred.** Die wirtschaftliche Krise des deutschen Juden. Berlin: Stilke 1931. VIII, 184 p. 76598
- Metzger, Emil.** Der Zukunftskampf der weissen und der gelben Rasse. Hamburg: Richter 1894. 38 p. A 51.30/46

Oppenheimer, Franz. Rassenprobleme. Berlin 1930. P 303.21(4)

Parkes, James. The Jew and his neighbour. A study of the causes of antisemitism. London: Internat. student service 1930. 202 p. 77303
Bibliographie: p. 198—200.

Pessler, Wilhelm. Deutsche Volkstumsgeographie. Braunschweig: Westermann 1931. 108 p. 8 t. 77506

Phillips, Ray E. The Bantu are Coming. Phases of South Africa's race problem. Foreword by C. T. L o r a m. New York: Smith 1930. 238 p. 4 t. 75793

Plessner, Hellmuth. Macht und menschliche Natur. Ein Versuch z. Anthropologie d. geschichtl. Weltansicht. Berlin: Dünnhaupt 1931. 92 p. 76597

Reuter, Edward Byron. Race mixture. Studies in intermarriage and miscegenation. New York: McGraw-Hill Comp. 1931. VIII, 224 p. 76252

Wirth, Hermann. Was heisst deutsch? Ein urgeistesgeschichtlicher Rückblick zur Selbstbesinnung und Selbstbestimmung. Jena: Diederich 1931 60 p. 15 t. 75498

305.5. Nagyember. Vezető

Genie. Führer — Genius. Leader

De Wolfe Howe, Mark Antony. Representative twentieth-century Americans. Chicago: Amer. libr. assoc. 1930. 38 p. (Reading with a purpose, 63.) 76106

Lange-Eichbaum, Wilhelm. Genie — Irrsinn u. Ruhm. München: Reinhardt 1928. 498 p. 77281

Saint-Évremond, [Charles]. Réflexions sur les divers génies du peuple romain dans les divers temps de la république. Paris: Renouard 1795. 184 p. 1 t. 77470

305.5 Geopolitika. Emberföldrajz

Geopolitik — Geopolitics

Haushofer, Karl. Geopolitik der Pan-Ideen. Berlin: Zentral-Verl. 1931. 95 p. (Welt-polit. Bücherei, 21.) 76572
Bibliographie: p. 92—95.

Haushofer, Karl & Josef März. Zur Geopolitik der Selbst-Bestimmung. Südasiens Wiederaufstieg z. Selbstbestimmung. Das Schicksal überseeischer Wachstumsspitzen. München: Rösl 1923. 503 p. (Bibl. d. Weltgeschichte.) A 50.30/52
Bibliographie: p. 457—468.

Maul, Otto. Das politische Erdbild der Gegenwart. Berlin: Walter de Gruyter 1931. 159 p. (Samml. Göschen.) 76372
Bibliographie: p. 155—156.

307 Néplélektan

Völkerpsychologie — Social mind

Brandis, Clemens zu. Die ungarische Seele. Ein psychologischer Beitrag z. Verständnis Ungarns. Zürich: Amalthea-Verl. 1926. 154 p. 77957

Haase, Felix. Die religiöse Psyche des russischen Volkes. Lpzg: Teubner 1921. VI, 250 p. (Osteuropa-Institut in Breslau.) Bibliographie: p. 243—250. A 47.20/10

Odegard, Peter. The American public mind. London: Hopkinson 1931. IX, 308 p. 75935
Bibliographie: p. 280—291.

Roz, Firmin. L'évolution des idées et des mœurs américaines. Paris: Flammarion 1931. 281 p. (Bibl. de philosophie scientifique.) 76103

307.01 Társadalmi lélektan

Sozialpsychologie — Social psychology

Dewey, John. Individualism old and new. New York: Minton, Balch 1930. 171 p. 75986

Folsom, Joseph K. Social psychology. New York: Harper & Brother 1931. XVIII, 701 p. 76775

Keith, Arthur. The place of prejudice in modern civilization. (Prejudice and politics.) London: Williams & Norgate 1931. 54 p. 77653

Krueger, E. T. & Walter C. Reckless. Social psychology. New York: Longmans, Green 1931. VII, 578 p. 76661
Bibliographie: p. 477—563.

Young, Kimball. Social psychology. An analysis of social behavior. New York: Crofts 1930. XVII, 674+XXI p. 76003

308 Szociográfia

Soziale Zustandsschilderung
Sociography

- Atwood, Wallace W.** The United States among the nations. Boston: Ginn 1930. X, 262 p. 1 t. (The earth and its people series.) **101635**
- Barton, R. F.** The Half-Way Sun. Life among the headhunters of the Philippines. New York: Brewer & Warren 1930. [20], 315 p. 30 t. **75804**
Bibliographie: p. 307—309. p.
- Debrecen sz. kir. város.** A város multja és jelene és jövője rövid áttekintésben. Főszerk.: Csobán Endre & Csűrös Ferenc. Bp.: Vármegyei könyvkiadó 1931. 459 p. **76471/1**
= Magyar városok fejlődése, 1.
- Diesel, Eugen.** Germany and the Germans. Transl. by W. D. Robson-Scott. London: Macmillan 1931. IX, 299 p. **77294**
- Dömjén Miklós (szerk.).** Somogy megye Trianon után. Bp.: Sajtó kiad. [1931.] 359 p. **76999**
- Gruber, Josef (ed.).** Czechoslovakia. A survey of economic and social conditions. Transl. by A. Broz, S. V. Klima & J. J. Král. New York: Macmillan 1924. XX, 256 p. **A 49.38/201**
- Hamilton, Cicely.** Modern Germanies as seen by an English-woman. London: Dent 1931. 252 p. 21 t. **77305**
- Holitscher, Artur.** A viszontlátott Amerika. Az U. S. A. átalakulása. [Wiedersehen mit Amerika. Die Verwandlung d. U. S. A. 1930.] Ford.: Sas Andor. Munkácsy-Munkács: Nekudah 1931. 161 p. **76123**
- Holland, Clive.** Czechoslovakia. The land and its people. London: Jenkins 1931. 262 p. 34 t. **75858**
- Hunck Emil (szerk.).** Nyiregyháza és Szabolcs vármegye községei. Bp.: Magy. városok monogr. kiad. 1931. 362+141 p. 9 t. **63465/8**
= Magyar városok monográfiája, 8.
- Jász-Nagykun-Szolnok vármegye Trianon után.** Szerk.: Fröhwrth Mátyás & Wenzel István. Szolnok: Varga-ny. 1930. 269 p. **76012**
- Kern, Elga.** Vom alten und neuen Polen. Zürich: Rascher 1931. 168 p. 4 t. **A 47.30/101**
Bibliographie: p. 165—168.
- Kolofont József (szerk.).** Cegléd. Sajtó alá rendezte Ladányi Miksa. Bp.: Magyar városok monográfiája kiad. 1931. 455 p. = Magyar városok monográfiája, 10. **63465/10**
- Martel, René.** Les Blancs-Russes. Paris: Delpeuch 1929. 174 p. **A 47.96/2**
- Mothersole, Jessie.** Czechoslovakia, the land of an unconquerable ideal. London: Lake 1926. XXI, 296 p. 60 t. **77409**
Bibliographie: p. 289—90.
- Oroszlány Gábor (szerk.).** Nagykun városok. Karcag, Kunmadaras, Turkeve, Kunszentmárton, Kunhegyes, Kisújszállás. 1920—1930. Karcag: Klein-ny. 1930. 191 p. **101722**
- Ortsbeschreibungen von Bosnien-Herzegovina** in sozialer, ökonomischer, geschichtlicher und landschaftlicher Hinsicht. Sarajevo: Walny [1902.] 57 p. **A 49.94/256**
- Perret, Jean-Louis.** La Finlande. Préf. de A. de Lapradelle. Paris: Rieder 1930. 148 p. 4 t. (Les états contemporains.) Bibliographie: p. 145—146. **A 47.30/100**
- Prossinagg, Ernst.** Das Antlitz Amerikas. Zürich: Amalthea-Verl. 1931. 281 p. **76250**
- Randi, O.** La Jugoslawia. Roma: Ist. Romano ed. 1925. VIII, 582 p. 2 t. (Publ. dell'Ist. per l'Europa orient.) **A 49.97/157**
- Roger, Noelle.** En Asie Mineure. La Turquie du Ghasi. Préf. de Gabriel Hanotaux. Paris: Fasquelle éd. 1930. 264 p. 16 t. **A 56.30/31**
- Ronaldshay, Earl of.** India. A bird's-eye view. [1924.] 3. ed. London: Constable 1931. XIV, 322 p. 25 t. **A 54.30/29**
- Schott, Helena C.** Peeps at many lands. Czechoslovakia. London: Black 1926. VIII, 70 p. 12 t. **77432**
- Seton-Watson, R. W.** The new Slovakia. Prague: Borovy 1924. 131 p. **77561**
- Siegfried, André.** Les États-Unis d'aujourd'hui. Paris: Colin 1930. 362 p. (Bibliothèque du Musée social.) **77464**

309 Társadalomtörténet.
KultúrtörténetKulturgeschichte
History of civilization

- Bayet, Albert.** La morale paienne à l'époque Gallo-Romaine. Paris: Alcan 1931. 592 p. **76621/2**
= Histoire de la morale en France, II.
- Bode, Wilhelm.** Das Leben in Alt-Weimar. Weimar: Kiepenheuer 1912. 163 p. **77845**

- Boulenger, Jacques.** Sous Louis-Philippe: Les dandys. Préf. de Marcel Boulenger. Paris: Ollendorff 1907. IX, 426 p. **76517**
- Etlar, Carit.** Gjennem Ungarn og Siebenbürgen. Kjøbenhavn: Steen 1870. [4], 188 p. **75760**
- Dávid, A[n]tal.** Opération dentaire en Babylonie. La mesure de capacité «matu» sur les tablettes de Kirkuk. Paris: Leroux 1928. 4° p. 96—100. **A 50.61/2**
- Fournel, Victor.** Les rues du vieux Paris. Galerie populaire & pittoresque. Paris: Firmin-Didot 1879. VI, 663 p. **75650**
- Grünstein, Leo.** Das Alt-Wiener Antlitz. Bildnisse u. Menschen a. d. ersten Hälfte d. XIX. Jahrhunderts. Bd. 1—2. Wien: Gilhofer & Ranschburg 1931. **101690**
Bd. 1. [Text.] VIII, 301 p.
Bd. 2. [Tafeln] VIII p. 136 t.
- Harrison, G. B.** England in Shakespeare's day. London: Methuen 1928. XIV, 240 p. **77308**
- Hornyánszky Gyula.** Görög társadalomrajz. Szeged 1931. **R 301(38)**
- Kadner, Siegfried.** Urheimat und Weg des Kulturmenschen. Jena: Wirth 1931. 112 p. 8 t. **75754**
- Kirsch, Johann Peter.** Die Kirche in der antiken griechisch-römischen Kulturwelt. Freiburg i. B.: Herder 1930. XIX, 875 p. 1 t. **75864/1**
Bibliographie: p. 766—850.
= Kirsch: Kirchengeschichte, 1.
- Kleinberg, Alfred.** Die europäische Kultur der Neuzeit. Umrisslinien einer Sozial- und Geistesgeschichte. Lpzg: Teubner 1931. XII, 233 p. 8 t. **75932**
Bibliographie: p. 223—228.
- Korostewetz, W. K.** Neue Väter — neue Söhne. Drei russische Generationen. Ins Deutsche übers. v. M. von Busch. Berlin: Verl. f. Kulturpolitik 1926. 353 p. **A 47.32/275**
- Lanciani, Rudolfo.** The golden days of the renaissance in Rome from the pontificate of Julius II. to that of Paul III. Boston: Houghton, Mifflin 1906. XII, 340 p. 32 t. **76530**
- Leifer, Franz.** Studien zum antiken Ämterwesen. Bd. 1. Lpzg: Dieterich 1931. (Klio, Beiträge z. alten Geschichte.) **76685**
Bd. 1. Zur Vorgeschichte des römischen Führer-amts XVIII, 328 p.
- Meissner, Bruno.** Assyriologische Studien. VI. Das Pferd in Babylonien. [etc.]. Lpzg: Hinrichs 1913. 79 p. **A 50.08/5/18/2**
= Mittell. d. Vorderasiatischen Ges., 18/2.
- Meyer, Eduard.** Blüte und Niedergang des Hellenismus in Asien. Berlin: Curtius 1925. 82 p. **A 50.30/48**
- Milleker, Felix.** Kulturgeschichte der Deutschen im Banat. 1716—1918. Wrschatz: Kirchner 1930. 128 p. **76721**
- Monnier, Philippe.** Venise au XVIIIe siècle. Paris: Perrin 1907. 412 p. **76492**
- Olrik, Axel.** Viking civilization. Revised by Hans Ellekilde. New York: Norton 1930. 246 p. **75509**
Bibliography: p. 237—242.
- Ozaneaux, Georges.** La vie à Colmar sous la restauration. Lettres de 1817 à 1820. Publ. par Jules Joachim. Paris: Hartmann 1929. 198 p. 2 t. (Bibl. de la Revue d'Alsace.) **76562**
- Pauls, Eilhard Erich.** Der Beginn der bürgerlichen Zeit. Biedermeier Schicksale. [1924.] 3. Aufl. Lübeck: Quitzow 1927. 266 p. 10 t. **77715**
- Rachel, Hugo.** Kulturen, Völker und Staaten von Urbeginn bis heute. Berlin: Sieben-Stäbe-Verl. 1931. XII, 544 p. **76370**
Bibliographie: p. 535—544.
- Rác Lajos.** Adalékok a XVIII. század magyar művelődéstörténetéhez. Sárospatak 1930. **R 309(439)16c**
- Ripa Memoirs.** During thirteen years' residence at the court of Peking in the service of the emperor of China. Translat. by Fortunato Prandi. London: Murray 1861. VIII, 160 p. **A 51.92/4**
- Rostovitzeff, Michael.** Gesellschaft und Wirtschaft im römischen Kaiserreich. Übers. v. Lothar Wickert. Bd. 1—2. Lpzg: Quelle & Meyer 1929. **76438**
- Tóth L[ászló].** Recenti studi ungheresi sul rinascimento e sul umanesimo. Paris 1930. **R 309(439)14:15c**
- Van Hook, La Rue.** Greek life and thought. A portrayal of greek civilization. [1923.] 3. rev. ed. New York: Columbia univers. pr. 1930. XIV, 331 p. 15 t. **76670**
Bibliographie: p. 297—317.
- Voelcker, H.** Die Stadt Goethes. Frankfurt am Main im XVIII. Jahrhundert. Frankfurt a. M.: Hauserpresse 1932. 493 p. **77902**
- Weimann, Karl.** Der gesellschaftliche Aufbau des deutschen Volkes im Mittelalter. Lpzg 1931. **P 309(43)**

31 Statisztika

Statistik — Statistics

- Annuaire du Canada.** Publ. par H. H. Stevens. Ottawa: Acland 1930. 1107 p. 1 t. (Bureau fed. de la statist.) **K 0580/56**
- Csehszlovákia. Office de statistique.** Aperçu statistique de la République Tchécoslovaque. Prague: Off. de statist. 1930. 13+326 p. 6. t. **77222**
- Csehszlovákia. Statistisches Staatsamt.** Statistische Übersicht d. Cechoslovakischen Republik. Prag: Selbstverl. 1930. 16, 322+VI p. 7 t. **75813**
- Hiess, Franz.** Methodik der Volkszählungen. Jena: Fischer 1931. XII, 242 p. **75900**
Bibliographie: p. 233—242.
- Japan yearbook, The** — Complete cyclopaedia of general information and statistics on Japan and Japanese territories for the year 1928. By. Y. T a k e n o b u. Tokyo: The Japan yearbook off. 1928. **A 52.05/1**
- Keltsch, E. R.** Vereinheitlichung der Betriebsstatistik. Berlin: Hobbing 1930. 77 p. 14 t. (Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit R. K. W.-Veröffentl. 50.) **101686**
Bibliographie: p. 74—77.
- Magyar kir. központi statisztikai hivatal.** A hivatalos statisztikai szolgálat szabályzata. Bp.: M. kir. közp. statiszt. hivatal 1930. 63 p. **75636**
- Nagy Iván, vitéz.** A magyarság világstatisztikája. Bp.: Egyetemi ny. 1931. 52 p. 1 t. (Jancsó Benedek Társaság kiadv. 11.) [Magyar és német.] **76965**
- Reiner, H. & J. Griesmeier.** Grundriss der Statistik. München: Bayer. Kommunalschriften-Verl. 1930. 110 p. (Die Studienmappe, 7.) **75834**
- Statistisches Jahrbuch** der freien Hansastadt Bremen. Jg. 1930. Bremen: Statist. Landesamt. 1930. **X 2023**
- Szászország. Statistisches Landesamt.** Statistisches Jahrbuch für den Freistaat Sachsen. 1930. Dresden: Heinrich 1931. **X 2027**
- Steffensen, J. F.** Some recent researches in the theory of statistics and actuarial science. Cambridge: Univers. pr. 1930. [8], 52 p. **75824**
- Williams, J. Harold.** Elementary statistics. Pref. by Lotus D. C o f f m a n. New-York: Heath 1929. XVI, 220 p. **75833**
- Winkler, Wilhelm.** Statistisches Handbuch der europäischen Nationalitäten. Wien: Braumüller 1931. VII, 248 p. **76776**

312 Népesedés

Bevölkerungsbewegung — Population

- Holder, Gottlob.** Das Deutschtum in der unteren Baranya. Eine bevölkerungs- u. siedlungsgeographische Studie über d. schwäbische Türkei. Stuttg.: Ausland u. Heimat Verl. 1931. VI, 118 p. 3 t. (Schriften d. dtischen Ausland-Inst. Stuttg., 29.) **77276**
Bibliographie: p. 107—109.
- Isbert, Otto Albrecht.** Das südwestliche ungarische Mittelgebirge. Bauernsiedlung und Deutschtum. Berlin: Beltz 1931. XVI, 240 p. 13 t. (Dtsche Hefte f. Volks- u. Kulturbodenforschung, 1.) **77562**
Bibliographie: p. 217—234.
- Kahn, Ernst.** Der Internationale Geburtenstreik. Umfang, Ursachen, Wirkungen, Gegenmassnahmen. Frankfurt a/M.: Societäts-Verlag 1930. 218 p. **75905**
- Mombert, Paul.** Bevölkerungslehre. Jena: Fischer 1929. 490 p. (Grundrisse z. Studium d. Nationalökonomie, 15.) **76134**
- Nawratzki, Curt.** Bevölkerungsstillstand als Wirtschaftsproblem unter besonderer Berücksichtigung der Landwirtschaft. Berlin: Beuth 1930. 151 p. (Schriften d. Reichskuratoriums f. Technik i. d. Landwirtschaft, 16.) **75342**
- Peller, Sigismund.** Fehlgeburt und Bevölkerungsfrage. Stuttg.: Hippokrates Verl. 1930. 295 p. **75494**
- Ranadive, B. T.** Population problem of India. Ed. by C. N. V a k i l. Calcutta: Longmans Green 1930. XVIII, 216 p. **A 54.31/6**
- Rüdiger, Hermann.** Die Donauschwaben in der südslawischen Batschka. Stuttg.: Ausland u. Heimat 1931. 136 p. (Schriften d. Dtschen Ausland-Instituts Stuttg., 28.) **77665**
- Schneller Károly.** A standard népesség. Bp.: Szerző 1930. 18 p. **75632**
- Seeler, Hans.** Die Bevölkerungspolitik in Frankreich nach dem Weltkriege. Diss. Berlin 1930. IV, 117 p. **75439**
Bibliographie: p. 114—116.
- Société des nations. Organisation d'hygiène.** Memorandum relatif aux enquêtes sur les causes et la prévention de la mortalité et de la mortalité pendant la première année de vie. Genève: Soc. des nat. 1930. 102 p. 1 t. (Publ. III. Hygiène.) **75897**
- Thirring Gusztáv.** A születések csökkenése és népmozgalmunk újabb fejleményei. 1931. **R 312.1 (43 9**

32 Államtudomány

Staatwissenschaft — Political science

- Andreae**, Wilhelm. Staatssozialismus und Ständestaat. Ihre grundlegenden Ideologien u. d. jüngste Wirklichkeit in Russland u. Italien. Jena: Fischer 1931. VIII, 227 p. 77682
- Baxa**, Jakob. Einführung in die romantische Staatswissenschaft. [1923.] 2. Aufl. Jena: Fischer 1931. XV, 295 p. (Ergänzungsbände z. Samml. Herdflamme, 4.) 76349
- Boos**, Roman. Wirklichkeit und Schein im modernen Staatsbegriff. Berlin-Grünwald: Rothschild 1931. 60 p. 76858
- Chi-Chao**, Liang. History of Chinese political thought. London: Kegan Paul, Trench, Trubner 1930. VIII, 210 p. A 51.30/47
- Crisp**, Dorothy. The rebirth of conservatism. With five essays from the universities. Intr. by Col. John Buchan. London: Methuen 1931. XII, 203 p. 76100
- De Ruggiero**, Guido. Geschichte des Liberalismus in Europa. Deutsch v. K. Waldler & K. Wandell. München: Drei Masken Verl. 1930. 458 p. 75383
Bibliographie: p. 429—451.
- Essen**, Ludwig. Staat und Wirtschaft in der zeitgenössischen englischen Staatslehre. Heidelberg: Weiss 1930. 80 p. (Heidelberger Studien, I. 2.) 75773
Bibliographie: p. 78—80.
- Furger**, Franz. Politische Schriften. Hg. v. Johann Furger. Kalksburg: Furger 1930. 272 p. 75357
- Gandhi**, Mähátmá. Válogatott írásai és beszédei. Ford. Baktaý Ervin. Bp.: Athenaeum [192?] 222 p. (Gondolat és írás, VII.) A 54.32/50
- Gerber**, Hans. Die Idee des Staates in der neueren evangelisch-theologischen Ethik. Berlin: Junker & Dünhaupt 1930. 92 p. 75538
Bibliographie: p. 82—92.
- Gerland**, Heinrich. Der Rechtsschutz gegen politische Unehrllichkeit. Berlin 1931. P 323.5
- Hermens**, Ferdinand Aloys. Demokratie und Kapitalismus. Ein Versuch z. Soziologie d. Staatsformen. München: Duncker & Humblot 1931. VIII, 242 p. 77412
- Jäckh**, Ernst (Hg.). Politik als Wissenschaft. Zehn Jahre deutsche Hochschule für Politik. Berlin: Reckendorf 1931. IX, 310 p 3 t. 75489
- Kahl**, Wilhelm. Staat und Volk. Berlin 1931. P 321.06 (43)
- Klamroth**, Kurt. Staat und Nation bei Paul de Lagarde. Ein Beitr. z. Geschichte d. politischen Ideenlehre im 19. Jahrhundert. Diss. Göttingen 1928. 96 p. 77107
Bibliographie: p. 94—95.
- Kleinschmied**, Oskar. Schöber. Wien: Manz 1930. 322 p. 24 t. 75524
- Krisztics** Sándor. Politika. 1. k. Bp.: Franklin 1931. K 3200/24 & 75945
1. k. Alapvetés. Társadalomtan. Államtan. Alkotmánytan. 495 p.
- Künkel**, Fritz. Grundzüge der politischen Charakterkunde. Berlin: Dünhaupt 1931. VIII, 118 p. 77663
Bibliographie: p. 117—118.
- Lakhovsky**, Georges. L'étatisme mort des nations. Conseil a mes enfants. Paris: Hachette [1931.] 213 p. 77433
- Laski**, Harold J. Politics. Philadelphia: Lippincott 1931. 160 p. 76784
- Litt**, Theodor. Idee und Wirklichkeit des Staates in der staatsbürgerlichen Erziehung. Lpzg: Quelle & Meyer 1931. 33 p. 76107
- Malaparte**, C. Technique du coup d'état. Trad. de l'Italien Juliette Bertrand. Paris: Grasset 1930. 293 p. (Les écrits.) 77856
- Marguerite**, Victor. La patrie humaine. Paris: Flammarion 1931. 385 p. 76865
- Martin**, Gaston. Joseph Caillaux. Paris: Alcan 1931. 209 p. (Les questions du temps présent.) 77800
- Mowrer**, Edgar Ansel. Sinon or the future of politics. London: Kegan Paul, Trench, Trubner 1930. 96 p. 75924
- Ottopal**, Max. Antipolitik. Die Welt ohne Grenzen. Lpzg: List 1931. 171 p. 76868
- Pethő**, Alexander. Le comte Albert Apponyi Suivi d'un choix des discours français du comte Apponyi. Paris: Oeuvres représent. 1931. 353 p. 1 t. (Bibl. Hongroise.) 77461
- Rosenstock**, Eugen. Revolution als politischer Begriff in der Neuzeit. Breslau 1931. P 323.25(01)
- Salomon**, G. Allgemeine Staatslehre. Berlin: Spaeth & Linde 1931. [8], 166 p. 76535
Bibliographie: p. 162—163.
- Salz**, Arthur. Das Wesen des Imperialismus. Lpzg: Teubner 1931. VI, 201 p. 77413

- Schaefer, Wilhelm.** Bestechung und Korruption als Machtmittel der Politik. Hannover: Restaso Verl. 1931. XI, 183 p. **76156**
- Scheidig, Heinrich.** Die Montesquieu'sche Forderung nach Teilung der Gewalten im Staate und ihre Durchführung in den drei bayerischen Verfassungen. Diss. Erlangen 1930. [8] 77 p. **77065**
Bibliographie: p. [6—8]
- Schroth, Hansgeorg.** Welt- und Staatsideen des deutschen Liberalismus in der Zeit der Einheits- und Freiheitskämpfe 1859—1866. Berlin: Ebering 1931. 120 p. (Historische Studie, 201.) **75491**
- Seipel, Ignaz.** Wesen und Aufgaben der Politik. Innsbruck 1930. **P 323(01)**
- Stahlberg, Max.** Die Wiedergeburt des Liberalismus. Erfurt 1931. **P 321.93**
- Unruh, Adalbert v.** Dogmenhistorische Untersuchungen über den Gegensatz von Staat und Gesellschaft vor Hegel. Diss. Göttingen 1927. XII, 101 p. **77099**
Bibliographie: p. VIII—XII.

321.64 Fascismus

Fascismus — Fascism

- Balabanoff, Angelica.** Wesen und Werdegang des italienischen Fascismus. Wien: Hess 1931. 289 p. **75902**
- Barnes, J. S.** Fascism. London: Butterworth 1931. 252 p. (Home univers. libr. of modern knowledge.) **76351**
Bibliography: p. 246—249.
- Bernhard, Ludwig.** Der Staatsgedanke des Fascismus. Berlin: Springer 1931. 44 p. **75704**
- Dechant, Hans.** Der Berufsverein als Staatsorgan. Ein Beitr. z. Lehre v. fascistischen Staatssystem. Wien: Springer 1931. 75 p. (Aus Zeitschr. f. öffentl. Recht.) **76926**
- Meletti, Vincenzo.** Die Revolution des Fascismus. (Civiltà Fascista.) Dtsche Ausgabe v. Hellmut Ludwig. München: Eher 1931. 164 p. 1 t. **76899**
- Müller, W.** Der Fascismus als soziale Wirtschaftsmacht. Berlin: Springer 1928. VII, 64 p. **76016**
- Sillani, Tomas.** L'état Mussolini et les réalisations du fascisme en Italie. Préf. de Charles Benoist. Paris: Plon 1931. 379 p. 1 t. **77448**

321.82 Demokrácia

Demokratie — Democracy

- Barthélemy, Joseph.** La crise de la démocratie contemporaine. Paris: Recueil Sirey 1931. 227 p. (Bibl. constitutionnelle et parlementaire contemp.) **76795**
- Blumenstein, Ernst.** Der rechtsstaatliche Ausbau der schweizerischen Demokratien. Bern 1929. **P 321.82(494)**
- Percy, Eustace lord.** Democracy on trial. A pref. to an industrial policy. London: Lane 1931. [8], 197 p. **77407**
- Rohden, Peter Richard (Hg.)** Demokratie und Partei. Mit Beiträgen von Kingsley B. Smellie, Adolf Rein etc. Wien: Seidel 1932. 364 p. **77732**
- Scherer, Edmond.** La démocratie et la France. Paris: Libr. nouvelle 1883. IV, 87 p. **75947**
- Schultz, Edmund (Hg.)** Das Gesicht der Demokratie. Ein Bildwerk z. Geschichte der deutschen Nachkriegszeit. Einleitung v. Frdr. Georg Jungfer. Lpzg: Breitkopf & Härtel 1931. 152 p. **77817**
- Zimmern, Alfred.** The prospects of democracy and other essays. London: Chatto & Windus 1929. X, 275 p. **76336**

322 Állam és egyház

Staat und Kirche — State and church

- Castell-Castell, Luitpold Graf zu.** Die Kirchenhoheit des Reiches und der Länder. Diss. Erlangen 1929. VIII, 102 p. **77011**
Bibliographie: p. 99—102.
- Laumann, Walter.** Der Vertrag des Freistaates Preussen mit dem Heiligen Stuhle vom 14. VI. 1929 und die Reichsverfassung von Weimar. Diss. Tübingen 1930. 77 p. **77140**
Bibliographie: p. 69—77.
- Reck, Theobald v.** Die Verträge vom 11. II. 1929. zwischen dem Hl. Stuhl und dem Königreich Italien. Diss. Erlangen 1929. 80 p. **77006**
Bibliographie: p. 78—79.
- Zagorac, Stjepan.** Aus der kirchenpolitischen Vergangenheit der Kroaten. Freiburg i. Br.: Willibrod 1930. 23 p. **A 49.23/4**

323 Belpolitika

Innere Politik — Home politics

- Asztalos Miklós** (szerk.) Jancsó Benedek emlékkönyv. Az E[rdélyi] F[érfiak] E[gyes.] »Jancsó Benedek Társasága« megbíz. szerk. A. M. Bp.: Erdélyi férfiak egyes. 1931. 415 p. 1 t. **76076**
- Bajza József.** Jugoszlávia. Bp.: Magyar szemle társ. 1931. 77 p. (Kincsestar, 27.) **A 49.97/156**
- Bajza József** [etc.] A mai Európa. A főbb államok politikai helyzetképe. A magy. külügyi társ. előadásorozata. Írták: —, Berzevicsy Albert, Bonkáló Sándor, Csekónics Iván gr. [etc.] Bp.: Külügyi társ. 1931. 209 p. (Időszerű kérdések, aktuális problémák IV.) **77201**
- Bertele, Konstantin.** Reichsland Gross-Schwaben mit Stuttgart und Augsburg. Ein Beitr. z. Reichsreform u. Reichsneugliederung unter bes. Berücks. Bayerisch-Schwabens d. i. Ostschwabens. Kempten: Oechelhäuser 1930. VIII, 67 p. 1 t. **76157**
- Beumelburg, Werner.** Deutschland in Ketten. Von Versailles bis zum Young-Plan. Oldenburg: Stallung 1931. 438 p. **76575**
- Bosshard, Walter.** Indien kämpft. Das Buch der indischen Welt von heute. Stuttg.: Strecker & Schröder 1931. XI, 290 p. 67 p. **A 54.32/44**
- Brüning, [Heinrich].** Das Programm der Reichsregierung. Berlin 1930. **P 323(43)'193''**
- Canaway, A. P.** The failure of federalism in Australia. Oxford: Univers. pr. 1930. VIII, 215 p. **75767**
- Ein Volk steht auf.** Die Lappobewegung in Finnland. [Helsingfors: Akad. Buchhandlung 1930.] 113 p. (Publikationen d. finnischen Schutzverbandes, 4.) **A 47.32/286**
- Germain, André.** La révolution espagnole en vingt-cinq tableaux. Paris: Grasset 1931. 237 p. **77406**
- Günther, Raimund.** Diktatur oder Untergang. Neue Wege für Staat u. Wirtschaft. Wien: Konegen 1930. [4], 150 p. **75736**
- Habicht, Theo.** Wider den Unstaat? Gesammelte Aufsätze. [192?] 2. Aufl. Lpzg: Fritsch [1931]. 123 p. **75922**
- Halévy, Daniel.** Décadence de la liberté. Paris: Grasset 1931. 243 p. (Les »écrits«). **76750**
- Kaul, Johann.** Wie steht es eigentlich mit Lettland. Riga 1931. **P 308(474.3)**
- Lewis, Wyndham.** Hitler. London: Chatto & Windus 1931. IX, 202 p. 8 t. **77297**
- Luehr, Elmer.** The new German Republic. The Reich in transition. New-York: Minton & Balch 1929. [10], 442 p. 6 t. **75730**
- Mattschass, Annemarie.** Die Entwicklung der politischen Ansichten des Pariser Parlaments in den Jahren 1715—1789. Diss. Tübingen 1929. 76 p. **78005**
- Müller, Ernst.** »Bolschewismus — Faschismus oder Freistaat«. Kritische Glossen zur politischen Bilanz des »zweiten Reiches«. München: Wittkop 1931. V, 301 p. 2 t. **77617**
- Posse, Ernst H.** Die politischen Kampfbünde Deutschlands. Berlin: Junker & Dünnhaupt 1930. [6], 89 p. **76406**
- Quatz, R. G.** Die politische Entwicklung der letzten Jahre. Rede auf d. Schulungstagung am 7. VIII. 1930 in Berlin. Berlin 1930. **P 323(43)'193''**
- Roland.** Grossösterreichische Gemeinschaft. Wien 1930. **P 282(436.01)**
- Roy, Manabendra Nath.** Revolution und Konterrevolution in China. Berlin: Soz. Verl. Anst. 1930. 480 p. **A 51.32/37**
- Sforza, Carlo, Graf.** Europäische Diktaturen. Deutsch v. Hans Reisinger. Berlin: Fischer 1932. 233 p. **77741**
- Siegfried, André.** Das heutige Frankreich. Sein Charakter, seine Politik, seine Parteien. Stuttg.: Dtsche Verl.-Anst. [1931.] 166 p. **76812**
- Standenath, Franziska.** Vier Monate Gast Mahatma Gandhis. Indiens Freiheitskampf 1930. Graz: Leuschner & Lubensky 1931. 478 p. 9 t. **A 54.32/45**
- Szász Zsombor.** Románia. Bp.: Magyar szemle társ. 1931. 80 p. (Kincsestar, 28.) **A 49.98/63**
- Tibal, André.** Problèmes politiques contemporains de l'Europe orientale. Paris: Dot. Carnegie 1930. [693 p.] (Centre europ. de la dot. Carnegie pour la paix internat.) **76277**
- Wirth, [K. Joseph].** Verfassungsrede. Gehalten v. Reichsminister d. Innern — bei d. Feier d. Reichsregierung am 2. VIII. 1930. Berlin: Reichszentr. f. Heimatdienst 1930. 16 p. **75581**
- Wolff, Richard.** Ideenkrise, Parteienwirrwarr. Eine historisch-politische Betrachtung. Berlin: Hobbing 1931. 141 p. **76333**
- Ziegler, Leopold.** Fünfundzwanzig Sätze vom Deutschen Staat. Darmstadt: Reichl 1931. 72 p. **75405**

323(439) Magyar belpolitika

Innere Politik Ungarns
Hungarian home politics

Berecz Sándor (szerk.) Emlékalbum **B e t h l e n** István gróf miniszterelnöksége tizedik évfordulójára 1921—1931. Bp.: Egységes párt 1931. 99 p. 1 t. **101702**

Erdélyi László. A királyellenes népizgatás történeti tévedései. Szeged 1931. **R 323(439)''193''**

Friedrich István. Vádat emelek a dicsőségesen uralkodó rendszer ellen! 1931. **R 323(439)''193''**

Halmay Elemér. Revízió, választójog, királykérdés. **A p p o n y i** Albert előszavával. Bp.: Revízió-Kelet népe kiad. 1931. [8], 104 p. **76194**

Magyar világnézet. 1930. **R 323(439)''193''**

Mályusz Elemér. Sturm auf Ungarn. Volkskommissäre und Genossen im Auslande. München: Dresler 1931. 297 p. **76804**

Némethy Béla. Az egyetlen út! 1931. **R 323(439)''1931''**

Padányi Gulyás Jenő. Seregszemle. 1930. **R 323(439)''193''**

Schmidt—Pauli, Edgar v. Graf Stefan B e t h l e n. Ein Abschnitt ungarischer Geschichte. Berlin: Hobbing 1931. 299 p. 4 t. Bibliographie: p. 296—298. **76717**

Vass Sándor. A válság szekerén. **A B e t h l e n**-kormány uralma, a válság és a kibontakozás. Bp.: Sylvester-ny. 1931. 80 p. **77808**

Weis István. Hová? A magyar jövő útja. Bp.: Athenaeum 1931. 238 p. **77567**

323.1 Nemzetiségi kérdés

Nationalitätenfrage — National question

Ajthay [József]. L'avenir des hongrois. 1929. **R 323.1 (405) (=1)**

Aubin, Hermann. Staat und Nation an der deutschen Westgrenze. Berlin 1931. **P 341.222(43)**

Grothe, Hugo. Die deutsche Sprachinsel Gottschee in Slovenien. Münster i. W.: Aschendorff 1931. XV, 264p. 13t. (Dtschtum u. Ausland, 40/41.) **76655**
Bibliographie: p. 258—264.

Deutschtum des Südostens, Das — Rückblick über das Schicksal der Deutschen in Südtirol, d. Tschechoslovackei, Südslawien, Ungarn, Rumänien, sowie i. d. österreichischen Grenzgebieten. 1928. Graz: Verl. d. Alpenland-Buchhandl. 1929. (Schriften d. Dtschen Schulvereins Südmärk.) **X 2021**

Egyed István. A kisebbségi kérdés. A kisebbségi fogalma, kisebbségi jogrendszerek, kisebbségi eljárás. Bp.: Gergely 1930. 57 p. (Aktuális problémák, III.) **75607**
Bibliográfia: p. 56—57.

És mégis élünk! Magyarország 1920—1930. Bp.: Budapesti Hírlap 1931. 160p. 11t. **101733**

Ethnopolitischer Almanach. Ein Führer durch die europäische Nationalitätenbewegung. Im Auftr. d. »Inst. für Grenz- u. Auslandsstudien hg. v. Otto Junghann u. Max Hildebert Boehm. 2. Jg. Wien: Braumüller 1931. VIII, 167p. **K 3231/9**

Ferrara, Orestes. L'Amérique et l'Europe. Le panaméricanisme et l'opinion européenne. Trad. par Francis de Miomandre. Paris: Oeuvres représent. 1930. XXIX, 293 p. **75857**

Fischer, P. Das Recht und der Schutz d. polnischen Minderheit in Oberschlesien. Berlin: Hobbing 1931. 83 p. **75788**

Grentrup, Theodor. Das Deutschtum an der Mittleren Donau in Rumänien und Jugoslawien, unt. bes. Berücks. seiner kulturellen Lebensbedingungen. Münster: Aschendorff 1930. VIII, 336 p. (Dtschtum u. Ausland, 32/33.) **75708**

Grosschmid Géza. Kisebbségi sors. G. G. beszédei és írásai. Kosice-Kassa: Sajat kiad. 1930. 499 p. **76080**

Gurian, Waldemar. Der integrale Nationalismus in Frankreich. Charles Maurras und die Action française. Frankfurt a. M.: Klostermann 1931. VIII, 131 p. **76912**

Hayes, Carlton J. H. The historical evolution of modern nationalism. New York: Smith 1931. VIII, 327 p. **77514**

Hull, William J. India's political crisis. Baltimore: Hopkine pr. 1930. XVII, 190 p. **A 54.32/43**

Hungarian minorities in the succession states. Bp.: Hornyánszky 1929. 104 p. **75545**

Ito, N. La protection des minorités. Paris: Duchemin 1931. 289 p. **77822**

- Jakabffy Elemér.** Adatok a románság történetéhez a magyar uralom alatt. Lugoj: Husvéth & Hoffer 1931. 216 p. **77438**
- Junghann, Otto.** Die nationale Minderheit. Berlin: Zentral-Verl. 1931. 76 p. (Welt-polit. Bücherei, 22.) **76573**
Bibliographie: p. 76.
- Kohn, Hans.** Nationalismus und Imperialismus im vorderen Orient. Frankfurt a. M.: Societäts-Verl. 1931. 455 p. **A 50.94/68**
- Koht, Halvdan [etc].** La nationalité et l'histoire. Ensemble d'études par —, Louis Eisenmann, Marcel Handelsmann, Hermann Oncken [etc]. Paris: Pr. univers. de France 1929. 109 p. (Bulletin of the Internat. comm. of hist. scienc. II/2.) **75768**
- Kostrzewski, J.** Vorgeschichtsforschung und Politik. Poznan 1930. **P 323.1(475)(=3)**
- Krafft-Bonnard, A.** Für Armenien Gerechtigkeit und Genugtuung. Zürich: Wanderer-Verl. 1930. 39 p. 4 t. **A 50.32/34**
- Ludendorff, Erich.** Weltkrieg droht auf deutschem Boden. München: Ludendorff's Volkswarte Verl. 1930. 93 p. 1 t. **75505**
- Maddison, Eugen.** Die nationalen Minderheiten Estlands und ihre Rechte. Tallinn (Reval): Keiserman 1930. 37 p. **A 47.94/15**
Bibliographie: p. 35—37.
- Mandelstam, André N.** Das armenische Problem im Lichte des Völker- und Menschenrechts. Anhang: Die deutsch-russischen Beziehungen während d. armenischen Reformation. Berlin: Stilke 1931. 149 p. (Aus d. Inst. f. internat. Recht an d. Univers. Kiel. I. Reihe, 15.) **A 56.32/72**
- Mesterházy Ambrus.** A második évtized küszöbén. Bp.: Horizont 1931. 124 p. **77569**
- Miquel, Paul.** De la patrie et de patriotisme ou constitution et evolution des sociétés. Paris: Figuière 1931. 300 p. (Biblioth. du XX. siècle.) **77934**
- Nagy Iván, vitéz.** A nemzetiségi törvény a magyar parlament előtt 1861—1868. 1930. **R 323.1(439)»1861—1868«**
- Privat, Edmond.** Le choc des patriotismus. Les sentiments collectifs et la morale entre nations. Paris: Alcan 1931. 179 p. (Biblioth. de philos. contemp.) **77733**
- Rádl, Emanuel.** Der Kampf zwischen Tschechen und Deutschen. Reichenberg: Stiepel 1928. IV, 208 p. **76075**
- Recke, Walther.** Die polnische Frage als Problem der europäischen Politik. Berlin: Stilke 1927. XII, 399 p. 1 t. **A 47.32/271**
- Schacht, Horand Horsa.** Die mazedonische Frage um die Jahrhundertwende. Halle (Saale): Niemeyer 1930. 96 p. **A 49.93/48/1**
Bibliographie: p. 9—10.
- Schleuning, Johannes.** In Kampf und Todesnot. Die Tragödie des Russlanddeutschtums. Berlin: Bernard & Graefe 1930. 255 p. **75562**
- Surányi—Unger, Theo.** Der nationale Gedanke in China und Indien. Berlin: Verl. d. Nationalwirtschaft 1930. p. 332—350. **A 50.30/49**
- Tritsch, Walther.** Erneuerung einer Nation. Die Deutschen u. ihr Staat. Potsdam: Protte 1931. 247 p. **76863**
- Truhart, Herbert v.** Völkerbund und Minderheitenpetitionen. Ein Beitr. z. Studium d. Nationalitätenproblems. Wien: Braumüller 1931. 181 p. **76631**
- Ullrich, Konrad.** Die Volkswirtschaftliche Bedeutung der Siebenbürger Sachsen für Rumänien. Lpzg: Deichert 1930. VIII, 160 p. 1 t. (Wirtschaftsstudien mit bes. Berücks. Bayerns, 115.) **75350**
Bibliographie: p. VI—VIII.
- Volker, Riss.** Unser Grenz- und Auslandsdeutschum. München 1931. **P 323.1(=3)(∞)**
- Weinreich, Eckart.** Die Nation als Lebensgemeinschaft. München: Lehmann 1931. 120 p. **77871**
- Wilcke, Fritz.** Das Problem des Rechtsschutzes der nationalen Minderheiten unt. bes. Berücks. d. Rechtsverhältnisse im ehemaligen Oesterreich-Ungarn u. d. Tschecho-Slowakei. Diss. Göttingen 1928. VIII, 102 p. **77162**
Bibliographie: p. V—VII.
- Wilson, Francesca M.** Jugoslavian Macedonia. Foreword by G. B. Gosch. London: Women's internat. league 1930. 24 p. **A 49.32/280**

325 Gyarmatpolitika

Kolonialpolitik — Colonies

- Bauer, H. W.** Regierung und Kolonialfrage. Erlangen 1930. **P 325.3(43)**
- Cohn, Josef.** England und Palästina. Ein Beitr. z. britischen Empire-Politik. Berlin-Grunewald: Vowinckel 1931. 327 p. (Beihfte z. Zeitschr. f. Geopolitik, 8.) **75904**
Bibliographie: p. 311—316.

- Johnston, H. H.** The opening up of Afrika. [1911] 3. Impr. London: Butterworth 1928. 254 p. (Home univers. libr.) **A 60.90/2**
- Kaepelin, Paul.** La compagnie des Indes Orientales et François Martin. Étude sur l'histoire du commerce et des établissements français dans l'Inde sous Louis XIV. (1664—1719.) Paris: Chollamel 1908. XV, 673 p. 2 t. (Les origines de l'Inde Française.) **A 54.90/22**
Bibliographie: p. VII—XII.
- Lyautey, [Louis Hubert].** Paroles d'action. Madagascar Sud-Oranais, Oran, Maroc. (1900—1926.) Préf. de Louis Barthou. Paris: Colin 1927. XXXVI, 479 p. **A 64.32/8**
- ewman, E. W.** Polson. Grossbritanniens Kampf um Aegypten. Zürich: Orell Füssli 1930. [8], 300 p. 1 t. (Weltmachtprobleme, 2.) **A 62.90/37**
- Palmer, Julian.** Sovereignty and paramountcy in India. London: Stevens 1930. 104 p. **A 54.32/46**
- Reinhard, Ernst.** Kampf um Suez. Dresden: Kaden 1930. 328 p. (Die Weltpolitik, 1.) **A 62.32/10**
- Steeg, F.** La paix française en Afrique du Nord. En Algérie. Au Maroc. Paris: Alcan 1926. XL, 288 p. **A 64.32/7**
- Woolacott, J. E.** India on trial. A study of present conditions. London: Macmillan 1929. XV, 257 p. **A 54.30/27**
- 325.1 + 325.3 Kivándorlás.
Település**
- Auswanderung. Siedlungswesen
Emigration Colonisation**
- Althoff.** Siedlungsarbeit in der Freien Stadt Danzig 1920—1930. Danzig: Kafemann 1930. 20 p. 9 t. (Danziger Schriften f. Politik u. Wirtschaft, 2.) **75571**
- Elshoff, Friedrich.** Das Umsiedlungsproblem. Beitr. z. seiner Systematik. Nachkriegserscheinungen in Deutschland unt. bes. Berücks. d. Rheinisch-Westfälischen Industriegebietes. Berlin: Hobbing 1931. 120 p. 2 t. (Veröffentl. d. Forschungsstelle für Siedlung- u. Wohnungswesen a. d. Univers. Münster i. W., II.) **77391**
- Grimm, Hans.** Die dreizehn Briefe aus Deutsch-Südwest-Afrika. München: Langen 1928. 103 p. **77990**
- Lamm, Hermann.** Auswanderung- und Kolonialfrage. Dresden 1930. **P 325.3(43)**
- Louis, Ferdinand Prinz v. Preussen.** Theorie der Einwanderung dargest. am Beispiel Argentinien. Berlin: Mittler 1931. X, 153 p. 1 t. **76956**
Bibliographie: p. 146—147.
- Nake, Franz.** Die deutsche Nachkriegsauswanderung. Diss. Berlin 1930. 69 p. **75414**
Bibliographie: p. 67—69.
- Nowotny, Ernst.** Die Transmigration ober- und innerösterreichischer Protestanten nach Siebenbürgen im 18. Jahrhundert. Jena: Fischer 1931. X, 114 p. (Schriften d. Inst. für Grenz- u. Auslandsdeutschum a. d. Univers. Marburg, 8.) **76942**
Bibliographie: p. 113—114.
- Tanácsadó** Franciaországba kivándorló magyar munkások részére. Bp: Magy. kivándorlókat és visszavándorlókat védő iroda kiad. 1931. 72 p. 1 t. **77966**

327 Külpolitika

Auswärtige Politik — Foreign policy

- Barnes, Harry Elmer.** La genèse de la guerre mondiale. Intr. au problème des responsabilités de la guerre. Trad. par L. Laurent. Avantpropos par Georges Demartial. Paris: Rivière 1931. XXIV, 555 p. **76120**
Bibliographie: p. 18—21.
- Bonnet, Francis.** Die Wahrheit. Ein Weg zur Gerechtigkeit u. Wiederversöhnung. Vorw. u. Übers. v. Th. H. Cordier. Essen: Baedeker 1931. 340 p. **76914**
- Bowman, Isaiah.** International relations. Chicago: American libr. assoc. 1930. 52 p. (Reading with a purpose, 60). **75856**
- Carroll, E. Malcolm.** French public opinion and foreign affairs 1870—1914. New York: Century comp. 1931. IX, 348 p. (The American hist. Assoc.) **77513**
- Crane, John O.** The Little entente. New York: Macmillan 1931. XII, 222 p. 1 t. **76109**
- Egyesült államok. Council on foreign relations.** Survey of American foreign relations. Under the direction of Charles P. Howland. Vol. 1—2. New Haven: Yale Univers. pr. 1929—1930. **X 2008**
- Evain, Emmanuel.** Le problème de l'indépendance de l'Ukraine et la France. Préf. de Édouard Soulier. Paris: Alcan 1931. 133 p. **77734**

- Everth, Erich.** Die Öffentlichkeit in der Aussenpolitik [Bd. 1—2]. Jena: Fischer 1931. (Politik u. Öffentlichkeit). 75927
Bd. 1. Von Karl V. bis Napoleon. X, 500 p. Bibliographie: p. 479—500.
- Gooss, Roderich.** Das österreichisch-serbische Problem bis zur Kriegserklärung Österreich-Ungarns an Serbien, 28. Juli 1914.—Hermann Wendel: Die Habsburger und die Südslawenfrage. Berlin: Dtsche Verl.-Gesellsch. f. Politik u. Geschichte 1930. 419 p. (Die Vorgeschichte des Weltkrieges, 10.) 76127
- Gratz Gusztáv.** Európai külpolitika. Bp.: Magy. szemle-társ. 1929. 80 p. (Magy. szemle kincsestára, 25.) 77194
- Hagemann, Walter.** Deutschland am Scheideweg. Gedanken zur Aussenpolitik. Einführung von Ludwig Kaas. Freiburg i. Br.: Herder 1931. VII, 150 p. (Schriften z. dtischen Politik, 25—26.) 75403
- Hervé, Gustave.** Versöhnung oder Krieg. Stuttg.: Union dtische Verl.-Ges. 1931. 159 p. 76885
- Hevesy [Pál].** Comment résoudre les difficultés qui divisent l'Europe? Genève 1929. R 327(4)
- Hrauda, C. F.** Um Österreichs Freiheit. Wien 1930. P 327(43):(436.01)
- Jaffé, Fritz.** Zwischen Deutschland und Frankreich. Zur elsässischen Entwicklung. Stuttg.: Cotta 1931. 413 p. 75379
- Jusserand, I. I.** Le sentiment américain pendant la guerre. Paris: Payot 1931. 157 p. (Coll. de mémoires, études et documents pour servir à l'histoire de la guerre mondiale). 76833
- Kampf, Der** — um die deutsche Aussenpolitik von **. Lpzg: List 1931. 425 p. 1 t. 76094
- Keller, Rudolf.** Deutschland und Frankreich. München: Piper [193?] 112 p. 76577
- Maier, Hans.** Die Mandschurei in Weltpolitik und Weltwirtschaft. Lpzg: Deutsche wissenschaftl. Buchhandlung 1930. 59 p. (Weltwirtschaftl. Vorträge u. Abhandlungen, 9.) A 51.38/12
- Malynski, Emanuel.** Problèmes de l'Est et la Petit-Entente. Paris: Libr. Cervantès 1931. 560 p. (La mission du peuple de Dieu, 6.) 76144
- Marabini, Camillo.** Le problème France — Italie. Préf. de Émile B u r é. Paris: Les éd. européenne 1931. 203 p. 76811
- Martel, René.** La France et la Pologne. Réalités de l'Est Européen. Paris: Rivière 1931. [6], III, 325 p. (Les grands problèmes.) 75596
Bibliographie: p. 293—313.
- Mayr, Kaspar.** Ist die Verständigung zwischen Polen und Deutschland möglich? Wien 1931. P 327(43):(475)
- Nevins, Allan. Henry White.** Thirty years of American diplomacy. New-York: Harper 1930. XII, 518 p. 17 t. 75770
- Powell, E. Alexander.** The danger on the Danube. New-York: Century Co. [1930]. IV, 88 p. 6 t. 75398
- Rohde, Hans.** Italien und Frankreich in ihren politischen, militärischen u. wirtschaftlichen Gegensätzen. Berlin: Mittler 1931. 189 p. Bibliographie: p.) 185—189. 76796
- Schmidt-Pauli, Edgar.** Fürst Bülow's Denkwürdigkeiten. Ein Protest. Berlin: Schlieffen 1931. 216 p. 75324
Bibliographie: p. 215—216.
- Seeckt [Hans].** Wege deutscher Aussenpolitik. Lpzg 1930. P 327(43)"193"
- Thoma, Erich.** Der Einfluss der Randbemerkungen Bis marck's und Kaiser Wilhelm's II. auf die deutsche auswärtige Politik. Diss. Tübingen 1930. 104 p. 77143
Bibliographie: p. 103.
- Vallentin, Antonina. Stresemann.** Vom Werden einer Staatsidee. Lpzg: List 1930. 325 p. 75531
- Werkmann, Karl.** Deutschland als Verbündeter. Kaiser Karl's Kampf um den Frieden. Berlin: Verl. f. Kulturpolitik 1931. 350 p. 12 t. 77545
- Zimmern, Alfred.** The study of international relations. Oxford 1931. P 341

327.3 Békemozgalom

Friedensbewegung International peace

- Annuaire statistique** du commerce des armes et des munitions. Genève: Soc. d. nations 1931. 438 p. (Désarmement). 1925
[francia—angol]
- Blum, Léon.** Les problèmes de la paix. Paris: Stock 1931. 215 p. 76790
- Lefebure, Victor.** Scientific disarmament. London: Gollancz 1931. 318 p. 76098

- Marcovitch, Lazare.** Le désarmement et la politique de Belgrade. Paris : Soc. générale d'impr. & d'éd. 1932. XII, 387 p. **77918**
- Money, Leo Chiozza.** Can war be averted? London : Butterworth 1931. 293 p. **77288**
- Page, Kirby.** National defense. A study of the origins, results and prevention of war. New-York : Farrar & Rinehart 1931. X, 403 p. Bibliographie : p. 359—385. **76917**
- Quadt, Hubert.** Um deines Bruders Blut. Vortr. über Völkerrecht, Krieg u. Frieden. Freiburg : Caritasverl. 1931. [8], 143 p. **75784**
- Rode, Walther.** Frieden und Friedensleute. Berlin : Transmare Verl. 1931. 218 p. **77801**
- Scherer, B.** Die Vorbedingungen des internationalen Friedens. Zürich : Amalthea-Verl. 1931. 164 p. 6 t. **76248**
- Schuldfrage.** Friede und Verständigung. Die Klärung d. Schuldfrage u. ein gerechter Friede als Forderung d. Verständigungspolitik. Von M. S. Augsburg 1930. **P 341.31**
- Société des nations. Comm. préparatoire de la conf. du désarmement.** Projet de convention. Genève 1930. **Pq 341.014**
- Société des Nations. Comm. préparatoire de la conf. du désarmement.** Documents de la préparation de la conf. p. la reduction et la limitation des armements. Sér. X. Procès-verbaux de la 6. session (2. partie). Genève : Soc. des Nat. 1931. 620 p. (Série de publ. de la Soc. des Nat. IX.) **101706**
- Tiresias.** A nemzetközi béke előfeltételei. Bp. : Benedek 1929. 107 p. **77477**
- Williams, Benjamin.** The United States and disarmament. New York : Whittlesey house 1931. XI, 361 p. **77942**
- Wirtschafts-Friedensbund, Der — Der Weg zum allgemeinen und dauernden Frieden und Wohlstand aller Völker.** Von Pacifici. Würzburg 1930. **P 327.3**
- Lambert, Jacques.** Les États-Unis d'Europe et l'exemple américain. Paris 1929. **P 327.4**
- Mirkine-Guetzevitch, B. & Georges Scelle.** L'union européenne. Paris : Delagrave 1931. 334 p. (Bibl. d'hist. & de politique.) **76789**
- Nelböck, Friedrich.** Kleine Beiträge zum Kampf um Völkerbund, Paneuropa, Mitteleuropa. Brünn : Rohrer 1930. 102 p. **75895**
- Quartara, Giorgio.** Les États-Unis d'Europe et du Monde. Trad. par B. Le Clerc. de la Herverie. Paris : Les oeuvres représent. 1931. 246 p. **75792**
- Société des nations. Commission d'étude pour l'union européenne.** Procès-verbal de la 2. Session à Genève 16—21 I. 1931. Genève : Soc. des nat. 1931. 82 p. (Publ. VII. Question pol.) **101711**
- Société des nations. Commission d'étude pour l'union européenne.** Procès-verbal de la 1. session à Genève 23. IX. 1930. Genève 1930. **P 327.4**

329 Pártok

Politische Parteien — Political parties

- Billung, R. N. S. D. A. P.** [Nationalsozialistische deutsche Arbeiterpartei.] Die Geschichte einer Bewegung. München : Funck 1931. 191 p. **76570**
- Dessauer, Fr.** Das Zentrum. Berlin : Pan Verl. 1931. [8], 54 p. (Die geistige Struktur d. polit. Parteien Europas. Deutsches Reich.) **76569**
- Hartmann, Paul.** Die politische Partei in der Tschechoslowakischen Republik. Eine juristische Studie. Brünn : Rohrer 1931. 259 p. (Rechts- u. Staatswirtschaftl. Abhandlungen, 2.) **77882**
- Lymington, Viscount.** Ich dien. The tory path. London : Constable 1931. 127 p. **77315**
- Magyarország. Magyar nemzeti szociálista párt.** Mit akar a magyar nemzeti szociálista párt? [1930.] **R 329(439)17**
- Magyarország. Nemzeti párt.** Programm. 1930. **R 329(439)17**
- Sass, Johannes.** Die 27 deutschen Parteien und ihre Ziele. Hamburg 1931. **P 323(43) »1931«**
- Schulte, Karl Anton (Hg.)** Nationale Arbeit. Das Zentrum u. sein Wirken in d. dtchen Republik. Unter Mitwirk. v. Hans Bell, Johannes Blum, [etc.] Berlin : Andermann 1929. 494 p. 17 t. **101678**

327.4 Paneuropa

- Auer Pál.** Briand páneurópa-memorandum és Magyarország érdekei. 1930. **R 327.4**
- Heineman, D. N.** Skizze eines neuen Europa. Köln 1931. **P 327.4**
- Kont [Dezső].** Europa, wie lange zögerst du noch? Eine wirtschaftspolitische Studie. Pestujhely : Németi 1931. 45 p. **77961**

Völkische Organisationen. Parteien, Vereine, Verbände, Orden. V. einem dtshen Hochschullehrer. Lpzg: Oldenburg 1931. 264 p. (Deutschvölkischer Katechismus, II.) **76730**

Weberstedt, Hans. Die politischen Parteien und ihre Sünden. [1930.] 2. Aufl. München: Eher 1931. 63 p. (Nationalsozialist. Bibl., 20.) **76361**

33 Társadalmi kérdés

Sociale Frage — Social question

Brauer, Th. Sozialpolitik und Sozialreform. Jena: Fischer 1931. 116 p. **77951**

Bureau international du travail. Dix ans d'organisation internationale du travail. Préf. de Albert Thomas. Genève: Bureau internat. du travail 1931. XV, 499 p. **76859**

Csehszlovákia. Social Institut. Social policy in the Czechoslovak Republik. Ed. for the Internat. congress on social policy. Prague: »Orbis« 1924. 261 p. **77519**
Bibliography: p. 249—260.

Csikay Pál. Szociálpolitikai intézményeink együttműködése. 1929. **R 388.4(439)**

Davis, Jerome. Contemporary social movements. NewYork: The Century co. 1930. XX, 901 p. (The century social science servies.) **76117**

Dolan, Winifred. History of social reform... During one hundred years. London: Love & Malcomson [1910.] 112 p. **77795**

Faulkner, Harold Underwood. The quest for social justice 1898—1914. NewYork: Macmillan 1931. XX, 390 p. 14 t. (A history of American life, 11.) **76835**
Bibliography: p. 334—369.

Freytag, Kurt. Die Sozialpolitische Schlichtung. Diss. Berlin 1930. XI, 123 p. **75436**
Bibliographie: p. VII—XI.

Hewes, Anny. The contribution of economics to social work. NewYork: Columbia univers. pr. 1930. IX, 135 p. **75782**
Bibliography: p. 128—130.

Internationales Jahrbuch der Sozialpolitik 1930. Genf: Internat. Arbeitsamt 1931. XII, 580 p. 3 t. **K 3300/3**

Kamocsay Jenő. Közigazgatás és szociálpolitika 1931. **R 35: 33**

Nemzetközi kongresszus. Première conférence internationale du service social. Paris 8—13. VII. Vol. 1—3. Paris: Imp. Union 1929. **X 2037/1**

Pinoli, Alexander. Der Weg aus dem Elend des 20. Jahrhunderts. Teil 1—2. Erlangen: Selbstverl. 1930. 202 p. **75808**

Pipkin, Charles W. Social politics and modern democracies. Vol. 1—2. NewYork: Macmillan 1931. **76832**

Rauschenbusch, Walter. Christianity and the social crisis. NewYork: Mcmillan comp. 1924. XVI, 429 p. **77586**

Salomon, Kurt. Die Lösung des sozialen Problems: Die Bibel. Breslau: Marcus 1931. 74 p. **76596**

Schmieder, Arno. Lösung und Losung. Der Weg aus der Volksnot. Lpzg: Klein 1931. VIII, 185 p. **76425**

Weber, Adolf & Eduard Heiman n. Grundlagen und Grenzen der Sozialpolitik. Einführung v. Christian Eckert. München: Duncker & Humblot 1930. XI, 64 p. **75390**

Weber, Adolf. Sozialpolitik. Reden u. Aufsätze. München: Duncker & Humblot 1931. XII, 235 p. **77414**

331 Munkáskérdés

Arbeiterfrage — Labor question

American labor year book 1930. NewYork: Rand school of social science 1930. 283 p. **K 3310/13**

Arbeitsuntersuchung. Berlin: Verl.-Ges. des Allg. Deutschen Gewerkschaftsbundes. 1930. 175 p. (Dreikellen Bücher, 1.) **75518**

Ausztria. Törvények, rendeletek. Untersagung der Vergebung gewisser Arbeiten an Heimarbeiter aus Rücksichten der öffentlichen Gesundheitspflege. — Verbot der Ausführung von Arbeiten unter Verwendung gesundheits-schädlicher Stoffe in der Heimarbeit. — Verarbeitung von Zelluloid in der Heimarbeit. Wien 1931. **P 331.18(436.01)**

Baum, Georg. Kollektivismus und Individualismus im Arbeitsgerichtsprozess. Berlin: Hobbing 1931. 28 p. (Schriften d. Instituts f. Arbeitsrecht a. d. Univ. Leipzig, 24.) **75734**

Bureau international du travail. Les réfugiés ret les conditions du travail en Bulgarie. Genève: Bureau intern. 1926. (Études et documents, B. 15.) **A 49.36/2**

- Cowdrick, Edward S.** Arbeiter-Probleme in U. S. A. (Manpower in industry) Bearb. v. H. W. Hamm & B. Buxbaum. Berlin: V. D. I.-Verl. 1931. [4] 55 p. **77515**
- Csehszlovákia. Törvények, rendeletek.** Das tschechoslowakische Arbeitsrecht. Hg. v. Franz Freudenfeld & Jar. Riha. Reichenberg: Stiepel 1930. 1519 p. (Stiepel's Gesetz-Sammlung des tschechoslowakischen Staates, 58.) **75501**
- Csopey Dénes.** Sztrájkprobléma. Figyelemmel a sztrájkstatisztikák újabb eredményeire. Bp.: Egyetemi ny. [1931.] [4], 111 p. (Balás Károly hallg. szemináriumi dolg. a Pázmány Péter tud. egyetem jog- és államtud. karán, I.) **77110**
- Fanta Károly etc.** Gyárak, ipari telepek, vállalatok, üzemek munkaadójának és üzemvezetőinek gyakorlati kézikönyve. Összeáll.: —, Vadas Béla, Lakos Berthold & Forstner Tivadar. Bp.: »Iparfelügyelők könyve« kiad. 1930—1931. 340 p. (Iparfelügyelők könyve.) **76767**
- Frantzen, Walter.** Die neue arbeitsrechtliche Gesetzgebung in ihrer Bedeutung für den Handelsgelhilfen. Diss. Erlangen 1929, 54 p. Bibliographie: p. 5—6. **77029**
- Gáthy István.** A munka társadalma. Bp.: Génius [1931.] 425 p. **76635**
- Geck, L. H. Ad.** Die sozialen Arbeitsverhältnisse im Wandel der Zeit. Berlin: Springer 1931. VIII, 173 p. (Schriftenreihe d. Inst. f. Betriebsoz. a. d. Techn. Hochschule z. Berlin, 1.) **76651**
- Gotschlich, E. [etc].** Fabrikspeisung. V. —, Hermann Gerbis & Karl Reutti. Berlin: Springer 1930. IV, 61 p. (Beihefte z. Zentralblatt f. Gewerbehyg. u. Unfallverhütung, 16.) **75618**
- Gruhl, Heinrich.** Die Selbstverwaltung im Arbeitsrecht. Diss. Lpzg 1930. 100 p. **76414**
Bibliographie: p. 97—100.
- Grünberg, Hans Bernhard.** Zur Theorie der Landarbeitskrise. Diss. Königsberg 1929. VIII, 80 p. **77134**
Bibliographie: p. V—VI.
- Hueck, Alfred & H. C. Nipperdey.** Lehrbuch des Arbeitsrechts. [1927.] 3. Aufl. Bd. 1. Mannheim: Bensheimer 1931. **76430**
- Ilyefalvi I. Lajos.** A munkások szociális és gazdasági viszonyai Budapesten. Bp.: Budapest székesfőváros statiszt. hivatalának kiad. 1930. 1143 p. **K 3310/2 és 101698**
- Internationales Arbeitsamt.** Entwurf eines Übereinkommens über Zwangs- oder Pflichtarbeit. Genf. 1930. **P 331.52(∞)**
- Internationales Arbeitsamt.** Studien über die Beziehungen zwischen Arbeitgebern und Arbeitnehmern. Bd. 1. Genf: Internat. Arbeitsamt 1930. **76684**
- Jahrbuch des Arbeitsrechts.** Bd. XI. Hg. v. Heinrich Hoeninge. Mannheim: Bensheimer 1931. **K 3311/3**
- Juhász László.** A mezőgazdasági napszámokosok mai helyzete Magyarországon. Dissz. Bp. 1931. 90 p. **77453**
Bibliográfia: p. 90.
- Kadden, Werner.** Die Kurzarbeit. Diss. Erlangen 1930. 95 p. **77136**
Bibliographie: p. 88—94.
- Kahn-Freund, Otto.** Das soziale Ideal des Reichsarbeitsgerichts. Eine kritische Untersuchung z. Rechtsprechung d. Reichsarbeitsgerichts. Mannheim: Bensheimer 1931. X, 66 p. (Abhandl. z. Arbeitsrecht, 7.) **76877**
- Kreuzer, Karl.** Streikrecht und Strafrecht unt. bes. Berücks. der neueren Entwürfe. Diss. Erlangen 1930. VI, 57 p. **77042**
Bibliographie: p. IV—VI.
- Kuczynski, Jürgen & Marguerite.** Die Lage des deutschen Industrie-Arbeiters 1913/14. u. 1924. bis 1930. Statist. Studien. Berlin: Internat. Arbeiter-Verl. 1931. 166 p. **77512**
- Labour Year-Book of Japan** 7. issue. App.: Labour laws during the year 1925. Osaka: Inst. of soc. research 1926. 5+3+[2]+505 p. Bibliographie: p. 21—86. **A 52.05/2**
- Lamberg, Rudolf.** Der Volontär, seine Stellung im Arbeitsrecht, insbes. sein Verhältnis zum Lehrling. Diss. Göttingen 1927. 48 p. **77150**
Bibliographie: p. 5—7.
- Leubuscher, Charlotte.** Der südafrikanische Eingeborene als Industriearbeiter und als Stadtbewohner. Jena: Fischer 1931. X, 222 p. 3 t. **76945**
Bibliographie: p. 219—222.
- Németország. Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit.** Der Mensch und die Rationalisierung. Bd. 1. Jena: Fischer 1931. (R. K. W.-Veröffentlichungen, 71.) **76580**
Bd. 1. Fragen der Arbeits- und Berufsausbildung der Berufsausbildung und Bestgestaltung der Arbeit. XV, 370 p.
- Németország. Törvények, rendeletek.** Betriebsrätegesetz vom 4. Februar 1920 mit den einschlägigen Nebengesetzen und Verordnung über Betriebsstillegung. Nürnberg: Fränkische Verl.-Anst. 1931. 105 p. **76384**

Németország. Törvények, rendeletek. Das Arbeitsrecht des Buchdruckers. Gesamm. & bearb. v. Hans H i n k e. Berlin: Georgi & Vergin 1930. 118 p. **76579**

Nemzetközi kongresszus. Das Mindestalter für die Zulassung von Kindern zur Arbeit in nichtgewerblichen Berufen. Genf: Internationales Arbeitsamt 1931. IV, 148 p. (Internat. Arbeitskonferenz, Genf 1931. 15. Tagung.) **76710**

Nemzetközi kongresszus. Entwürfe von Übereinkommen und Empfehlungen die von der Internationalen Arbeitskonferenz im Laufe ihrer 14 Tagungen 1919—1930 angenommen worden sind. Genf: Internat. Arbeitsamt 1930. 198 p. (Internat. Arbeitsorganisation.) **75574**

Rennschmid, Luwig. Der Lehrling in der Industrie. Jena: Fischer 1931. [8], 88 p. Bibliographie: p. 86—88. **76943**

Saposs, David J. The labor movement in post-war France. New-York: Columbia univers. pr. 1931. XVIII, 508 p. **76884**
Bibliography: p. 493—502.

Schultze, Otto. Arbeitswissenschaft als sozialwirtschaftliches Problem. Grundgedanken f. eine Systematisierung d. Möglichkeiten u. Massnahmen z. Beeinflussung d. Arbeitsleistung. Heidelberg: Weiss 1931. 270 p. (Heidelberger Studien a. d. Inst. für Sozial- u. Staatswiss. I/5.) **77689**

Svédország. K. Socialstyrelsen. Anställnings — och avlöningsförhållandena för lägre personal i allmän tjänst. Stockholm: Marcus tr. 1931. (Sveriges officiella statistik. Socialstatistik.) **X 2053**

Walling, William English. Le mouvement ouvrier et la démocratie aux États-Unis. Préf de Alberth Thomas. Trad.: M. Oertel. Paris: Rivière 1930. XXII, 345 p. (Systèmes et faits sociaux.) **76823**

Wessel, Helene. Lebenshaltung aus Fürsorge und aus Erwerbstätigkeit. Eberswalde: Müller 1931. VIII, 207 p. **77681**
Bibliographie: p. 194—204.

Wiener Kammer für Arbeiter und Angestellte. Löhne und Lebenshaltung der Wiener Arbeiterschaft im Jahre 1925. [Jg. 1.] Wien: Verl. d. Kammer 1928. 4°. **1923**
= Statistische Veröffentlich.

Wilhelm, [Walter]. Volk im Dienst. Wesen u. Wirkung d. allg. Arbeitspflicht. Ein dtscher Sieben-Jahr-Plan. Lpzg: List 1931. 227 p. 1 t. **77220**

331.11 Munkaszerződés

Arbeitsvertrag — Working contract

Ehrenwerth, Otto. Die mehrfache Tarifgebundenheit eines Arbeitsverhältnisses. Eine Untersuchung über Tarifkonkurrenz u. verwandte Erscheinungen. Berlin: Hobbing 1931. 128 p. (Schriften d. Inst. f. Arbeitsrecht a. d. Univers. Lpzg, 26.) **77676**

Fischer, Karl. Rückwirkung von Tarifverträgen. Diss. Erlangen 1930. 66 p. **77034**
Bibliographie: p. 65—66.

Friedrich, Karl. Der Entlassungsschutz der Arbeitnehmer nach dem Betriebsrätegesetz. Diss. Erlangen 1929. VII, 91 p. **77053**
Bibliographie: p. 6—7.

Homölle, Heinrich. Die Tarifparteien nach österreichischem Rechte im Vergleich mit dem deutschen Rechte. Diss. Erlangen 1928. VIII, 57 p. **77021**
Bibliographie: p. IV—VII.

Nipperdey, Hans Karl. Lehrgeld und Tarifvertrag. Mannheim 1931. **P 331.86 (43)**

Strauss, Ruprecht. Wandlungen und Neubildungen im Arbeitsvertragsrecht des Handlungsgehilfen. Diss. Erlangen 1929. 48 p. Bibliographie: p. 47. **77018**

Ziervogel, Friedrich Wilhelm. Der Tarifvertrag und die Unzulässigkeit von Eingriffen. Diss. Erlangen 1929. VI, 37 p. Bibliographie: p. 36—37. **77008**

331.2 Munkabér

Arbeitslohn — Wages

Bayle, F. Les hauts salaires. [1926.] Nouv. éd. Paris: Alcan 1930. 624 p. **76167**

Colman, A. Wege zur Steigerung des Reallohnes über die Landwirtschaft. Stuttgart: Dtsche Verl.-Anst. 1930. 66 p. **76421**

Fedisch, Robert. Berufsständische Gehaltspolitik. Tatsachen und Forderungen. Hamburg: Hanseatische Verl.-Anst. 1930. 95 p. (Schriftenreihe des D. H. V., 20.) **75733**

Leeds, Morris E. & C. Canby Balderston. Wages. A mean of testing their adequacy. Philadelphia: Univ. of Pennsylvania pr. 1931. 76 p. **76680**

Linde, H. Lohntheorie und Lohnpolitik der Sozialdemokratie. Wien: Verl. f. Literatur u. Politik 1931. 79 p. **77613**

- Mannstaedt**, Heinrich. Lohn- und Preissenkungspolitik im Lichte der Wirtschaftswissenschaften. Jena 1931. P 380.43
- New York. National industrial conference board.** Wages in the United States 1914—1930. New York: Nat. industr. conf. board 1931. XVI, 226 p. 77683
- Scheffbuch**, Adolf. Der Einfluss der Rationalisierung auf den Arbeitslohn. (Arbeitsmarkt.) Vorwort v. Paul Arndt. Stuttg.: Kohlhammer 1931. XV, 335 p. 76303
- Simiand**, Francois. Le salaire, l'évolution sociale et la monnaie. Essai de théorie expérimentale du salaire. Tom. 1. Paris: Alcan 1932. (Nouv. bibl. économique.) 77805
- Svédország. K. Socialstyrelsen.** Lönestatistik arsbök för Sverige 1929. Stockholm: Marcus 1931. 98 p. (Sveriges officiella statistik—Socialstatistik.) X 2011
- Theodoresco**, Hans. Die Entwicklung der deutschen Industrielöhne nach dem Kriege unter dem Einfluss der lohngestaltenden Faktoren. Berlin-Charlottenburg: Hoffman 1930. IV, 129 p. 76545
Bibliographie: p. 120—123.
- Zagorsky**, Simon. Die Löhne und die Regelung der Arbeitsbedingungen in Sowjetrußland. Genf: Internationales Arbeitsamt 1930. VIII, 224 p. A 47.33/59
Bibliographie: p. 221—224.
- 331.61 Munkanélküliség**
Arbeitslosigkeit — Unemployment
- Bensel**, Karl. Wirtschaftsnot — Arbeitslosenelend. Rettung durch eigene Kraft. Mannheim 1931. P 380.35 (43)
- Beseitigung der Arbeitslosigkeit** durch soziale Aufwertung. Magdeburg 1931. P 331.61 (439)
- Beveridge**, W[illiam] H[enri]. Unemployment. A problem of industry. (1909—1930) [1909] New ed. London: Longmans 1930. XXVIII, 514 p. 76881
- Butler** H. B. Probleme der Arbeitslosigkeit in den Vereinigten Staaten. Genf: Internationales Arbeitsamt 1931. 132 p. 77876
- Claussen**, Wilhelm & Clara Mleinek. Arbeitslosigkeit und Völkerschicksal. Berlin-Spandau 1931. P 331.61
- Colcord**, Joanna C. Community planning in unemployment emergencies. New York: Russel Sage found 1930. 86 p. 75616
Bibliography: p. 85—86.
- Curius**, D. Otto Hörsing's Kriegsplan zur Niederringung der Arbeitslosigkeit. Berlin-Schmargendorf: Helios-Verl. 1931. 48 p. 76393
- Engler**, Wilhelm. Die Ursachen der Arbeitslosigkeit und ihre Bekämpfung. Frankfurt a. M. 1930. P 331.61
- Fricke**, Rolf. Die Ursachen der Arbeitslosigkeit. Berlin: Junker & Dünhaupt 1931. 92 p. 76681
- Friedlaender-Prechtl**, Robert. Wirtschaftswende. Die Ursachen d. Arbeitslosen-Krise u. deren Bekämpfung. Lpzg: List 1931. 285 p. 76759
- Graf**, Otto. Zur Lösung der Arbeitslosen-Frage. Wien 1930. P 331.61 (436.01)
- Halász Elemér.** Javaslatok a munkanélküliség megszüntetésére és a mezőgazdasági termelés átszervezésére ügyében. Bp.: Szerző 1931. 45 p. 77994
- Häussermann**, Erich. Wirtschaftsgemässe Gestaltung der Arbeitslosenversicherung. (Nürnberger Beiträge z. d. Wirtschaftswissenschaften, 22.) 76168
- Kiehl**, Hermann. Wertschaffende Arbeitslosenfürsorge und strukturelle Arbeitslosigkeit in Deutschland. Diss. Königsberg 1929. 77. p. Bibliographie: p. 5—6. 77130
- Kirchner** Gyula. Gondolatok a munkanélküliségről. 1930. R 331.61(439)
- Kupfer**, Thdr. Der Arbeitsmarkt, das Ende der Arbeitslosigkeit. Schwaig bei Nürnberg: Verl. f. Wirtschaftsreform [1931.] 41 p. 77952
- Kühne**, Hans & Erwin Rawicz. Die Krisenfürsorge des Reiches und der Gemeinden. Berlin: Heymann 1931. VIII, 135 p. 75880
- Lederer**, Emil. Technischer Fortschritt und Arbeitslosigkeit. Tübingen: Mohr 1931. VII, 126 p. 76629
- Mahlberg**, Walter. Kapitalleitung und Arbeitslosigkeit. Lpzg 1931. Pq 380.332 : 331.61
- Mahr**, Alexander. Hauptprobleme der Arbeitslosigkeit. Lpzg: Deuticke 1931. 93 p. 3927/20
= Wiener staats- u. rechtswissenschaftl. Studien, XX.

Mayr, Franz Xaver. Rationalisierung der Maschine Mensch. Die radikale Lösung d. Arbeitslosenfrage. Wien: Braumüller 1931. VIII, 87 p. 11 t. **76888**

Németszág. Törvényjavaslatok. Entwurf eines Gesetzes über Arbeitslosenfürsorge. Berlin 1930. **Pq 331.615(43)**

Rittershausen, Heinrich. Arbeitslosigkeit und Kapitalbildung. Zugl. ein bankpolitisches Programm z. Bekämpfung d. Wirtschaftskrise. Jena: Fischer 1930. XIV, 154 p. Bibliographie: p. 149—50. **76132**

Rudolf Loránt. A munkanélküliség problémája. Bp.: Szerző 1931. 77 p. **77394**

Stewart, Bryce M. Unemployment benefits in the United States. The plans and their setting. New York: Industrial relations counselors 1930. XVIII, 727 p. **76676**

Suhren, Heinrich. Krisenarbeit. Hamburg: Bitter 1931. 84 p. **76540**

Svédország. K. Socialstyrelsen. Arbetslösheten inom fackförbunden samt därmed sammanhängande bestämmelser i förbundsstadgar och kollektivavtal. Stockholm: Nerstedt & Söner 1931. XIV. 152. p. (Sveriges off. statistik. Socialstatistik.) **77224**

Wegeleben, A. Deutschlands Arbeitslosigkeit in 3 Monaten beseitigt. Hannover 1931. **P 331.61(43)**

331.68 Munkaközvetítés

Arbeitsvermittlung Employment agency

Németszág. Törvények, rendeletek. Gesetz über Arbeitsvermittlung u. Arbeitslosenversicherung in d. Fassung d. Notverordnung v. 1. XII, 1930. Bd. 1. Erläut. v. Herbert Schmeisser. Berlin: Gruyter 1931. (Guttentag'sche Samml. 165.) **76551**
Bd. 1. Einführung u. §§. 1—130. XVI, 639 p.

Schröder, Fritz. Die Reichsanstalt für Arbeitsvermittlung und Arbeitslosenversicherung. Berlin: Verl. d. Zentralverbandes d. Angest. [1930.] 88 p. 1 t. (Fortbildungsschriften f. d. Personal d. Arbeitsämter, 1.) **76423**

Stier-Somlo, Fritz. Gesetz über Arbeitsvermittlung und Arbeitslosenversicherung, n. d. Stande v. 26. VII. 1930 nebst ergänzenden Anhang. [1927] 2. verb. Aufl. München: Beck 1930. XXXVII, 541 p. **75554**

331.81 Munkaidő

Arbeitszeit — Hours of labor

Hennig, Franz. Die privatrechtliche Seite der Arbeitszeitverordnung. Mannheim: Bensheimer 1931. 139 p. (Abhandl. z. Arbeitsrecht, 6.) **75907**

Leipart, Theodor [Hg.] Die 40 Stunden-Woche. Untersuchungen über Arbeitsmarkt, Arbeitertrag u. Arbeitszeit. Berlin: Allg. dtischer Gewerkschaftsbund 1931. 224 p. **77678**

Stege, Wilhelm. Die Wirkungsmöglichkeit der Internationalen Organisation der Arbeit. Diss. Berlin 1930. 42 p. **75419**

331.88 Szakszervezetek

Gewerkschaften — Trade unions

Chevallerie, Otto de la. Die Gewerkschaften als Unternehmer. Berlin-Zehlendorf 1930. **P 334.26**

Internationales Arbeitsamt. Das Recht der beruflichen Vereinigung. Bd. 1—5. Genf: Selbstverl. 1927. (Studien u. Berichte, A. 28.) **65450**

Bd. 1. Rechtsvergleichende Untersuchung. XV, 143 p.

Bd. 2. Grossbritannien, Irischer Freistaat, Frankreich, Belgien, Luxemburg, Niederlande, Schweiz. XII, 443 p.

Bd. 3. Deutschland, das vormalige Österreich-Ungarn, Österreich, Ungarn, Tschechoslowakische Republik, Polen, Baltische Staaten, Dänemark, Schweden, Finnland. XVI, 435 p. Bibliographie: p. 434—435;

Bd. 4. Italien, Spanien, Portugal, Griechenland, Königreich d. Serben, Kroaten u. Slovenen, Bulgarien, Rumänien. XV, 440 p. Bibliographie: p. 438—440.

Bd. 5. Vereinigte Staaten von Amerika, Kanada, Lateinamerika, Südafrikanische Union, Australien u. Neuseeland, Indien, China, Japan. XVI, 537 p. Bibliographie: p. 536—537.

Winkler, Erick. Die Politik und ihre Gesetze. Jena: Zwing 1930. 164 p. (Gewerkschafts-Archiv-Bücherei, 9. Organisations- u. Werbetechnik, 1.) **76872**

333.32 Lakáskérdés

Wohnungsfrage — Housing

Bellman, Harold. Die stille Revolution. [The silent revolution.] Deutsch von Marianne Steinmetz. Hannover: Verl. »Der Weg z. Eigenheim« 1930. 95 p. **76378**

Berlin. Gross-Berliner Verein für Kleinwohnungs-wesen. Wohnungspolitik von gestern und morgen. Der Berliner Wohnungsbau seit dem Kriege. Wie wird das Baujahr 1931 aussehen? Berlin: Loewenthal 1931. 32 p. **76921**

Feigion, Arthur. Die Finanzierung des Eigenheimbaues durch private Kollektivbausparverbände. Diss. Erlangen 1930. VIII, 196 p. **77045**
Bibliographie: p. 185—195.

Hanser, Hans. Vom Bauen und von Baugenossenschaften. Dresden: Jess 1930. 36 p. **76830**

Köln. Statistisches und Wahlamt. Die Bautätigkeit in Köln im Kalenderjahre 1928. Köln: Statist. u. Wahlamt 1930. 10 p. **881**

Luppe. Gemeinden und Wohnungsfrage. Vorträge von: —, **Fresdorf, Schröter, Knutzen, Heinrich:** Organisation und Zukunft des Berliner Wohnungsbaues. Berlin: Kommunale Vereinigung f. Wohnungswesen 1931. 78 p. (Kommunale Vereinigung f. Wohnungswesen, 14.) **77873**

Németerszág. Kongresszus. Zwölfte Hauptversammlung der Kommunalen Vereinigung für Wohnungswesen in Frankfurt a. M. 5—6. VI. 1930. [Vorträge u. Bericht.] Regensburg: Buchdr. Aumüller 1930. 128 p. **75883**

Németerszág. Verband Reinischer Baugenossenschaften. Verhandlungen der Mitglieder-versammlung und des Verbandstages am 18. u. 19. X. 1930 in Köln. Düsseldorf: Selbstverl. 1930. 75 p. (Mitwirk. d. gemeinnütz. Bauvereine a. d. Wohnungsfürsorge f. Leistungsschwache.) **75885**

Nemzetközi kongresszus. Internationaler Wohnungskongress. Berlin 1931. Die sozialpolitische Bedeutung der Wohnungswirtschaft in Gegenwart und Zukunft. Frankfurt a. M.: Internat. Verband f. Wohnungswesen [1931.] 553 p. (Kongresspubl., II/1. Vorber. der Länder.) **76985**
[Német, francia, angol.]

Neumann, Ferdinand. Neue Wege der Wohnungswirtschaft. Bauförderung durch das Treuhandwesen. Vorw. v. Ernst N a d o l n y. Berlin: Rosenthal 1931. VIII, 104 p. **77509**
Bibliographie: p. 97—102.

Weiss, Wisso. Die Sozialisierung des Wohnungswesens, unter bes. Berücks. d. Verhältnisse in Deutschland u. Oesterreich. Heidelberg: Selbstverl. 1930. 246 p. **75821**
Bibliographie: p. 236—246.

Wibaut, F. M. Private und gemeinnützige Wohnbautätigkeit. Die sozialpol. Bedeutung d. Wohnungswirtschaft in Gegenwart u. Zukunft. Frankfurt a. M.: Verl. d. Internat. Verb. f. Wohnungswesen [1931] 68 p. [Német, angol, francia.] **101710**

Wist, Emil. Wohnung, Miete, Hauszinssteuer. Berlin-Lichtenrade 1931. **P 333.32(43)**

334 Szövetkezés

Genossenschaftswesen — Cooperation

Faucherre, H. Vergleichende Darstellung des organisatorischen Aufbaues der Konsumgenossenschaftsverbände im Auslande. Basel 1931. **P 334.5**

Fleiner, Elisabeth. Genossenschaftliche Siedlungsversuche der Nachkriegszeit. Heidelberg: Weiss 1931. 152 p. (Heidelberger-Studien a. d. Inst. für Sozial- u. Staatswissenschaften, I., 3.) **76158**
Bibliographie: p. 150—152.

Himler, Franz. Bank- und Staatskapitalismus. Wo bleibt die Förderung des Genossenschaftswesens? Brünn 1930. **P 334(437.2)**

Országos Központi Hitelszövetkezet, A harminc esztendő — 1898—1928. Bp.: Pátria 1929. 44 p. 8 t. **75613**

Politzer Imre. A közvetlen kapcsolatok lehetőségei, termelő és fogyasztási szövetkezetek között. Dissz. Bp. 1931. 63 p. **77702**
Bibliográfia: p. 3.

Schandi Károly. A szövetkezeti mozgalom helyzete Magyarországon a háború után. Bp.: Pátria 1929. 59 p. **75606**

Tilff, Gustav. Geschichte und Gegenwart der siebenbürgisch-sächsischen Genossenschaften. Stuttg.: Ausland- u. Heimat-Verl. 1931. 154+XIII p. (Schriften d. deutschen Ausland-Inst. Stuttg., 5.) **77497**

Wanke Gusztáv. A magyar szövetkezeti mozgalom feladatai és teendői. 1930. **R 334(439)**

Wanke Gusztáv. Szövetkezeti problémák és szövetkezetellenes támadások. Bev. Schandi Károly. Bp.: Pátria 1930. 45 p. **75608**

335 Sozialismus

Sozialismus — Socialism

- Adler, Max.** Lehrbuch der materialistischen Geschichtsauffassung. (Sociologie d. Marxismus) Bd. 1. Berlin: Laub 1930. 75928
Bd. 1. Allg. Grundlegung. 252 p.
- Bauer, Otto.** Kapitalismus und Sozialismus nach dem Weltkriege. Bd. 1. Wien: Wiener Volksbuchhandl. 1931. 77483
Bd. 1. Rationalisierung-Fehlrationalisierung. 226 p.
- Brandis, Kurt.** Die deutsche Sozialdemokratie bis zum Fall des Sozialisten-Gesetzes. Lpzg: Hirschfeld 1931. VIII, 124 p. 76332
- Cheyney, Edward P.** Modern english reform. From individualism to socialism. Philadelphia: Univers. of Pennsylvania pr. 1931. VIII, 223 p. 76867
- De Man, Hendrik.** Sozialismus und National-Fascismus. Potsdam 1931. P 335
- Dietzgen, Eugen.** Fort mit dem Klassenkrieg! Marxismus u. Kapitalismus im Lichte des entwickelungshist. Materialismus. Zürich: Rascher 1929. VIII, 120 p. 77402
- Ebeling, Hans.** Der Kampf der Frankfurter Zeitung gegen Ferdinand Lassalle und die Gründung einer selbständigen Arbeiterpartei. Lpzg: Hirschfeld 1931. IV, 191 + [8] p. (Beihefte z. Archiv f. d. Gesch. d. Sozialismus u. d. Arbeiterbewegung, 4.) 75891
- Goitein, Irma.** Probleme der Gesellschaft und des Staates bei Moses Hess. Ein Beitr. z. d. Thema Hess u. Marx. Lpzg: Hirschfeld 1931. VI, 181 p. (Beihefte z. Archiv f. d. Gesch. d. Sozialismus u. d. Arbeiterbewegung, 5.) 76356
Bibliographie: p. 179—181.
- Gough, George W.** The economic consequences of socialism. London: Allan 1926. VIII, 278 p. 77389
- Greulich, E.** Eugen Dühring und das Arbeiterproblem. Zugleich Menschheitsproblem. Lpzg: Reisland 1930. 90 p. 1 t. 75626
- Gürtler, Alfred.** Jesus Christus oder Karl Marx? Graz 1931. P 232.3
- Harnack, Arvid.** Die vormarxistische Arbeiterbewegung in den Vereinigten Staaten. Jena: Fischer 1931. X, 167 p. 76641
Bibliographie: p. 164—167.
- Heller, Hermann.** Sozialismus und Nation. [1925.] 2. Aufl. Berlin: Rowohlt 1931. 107 p. 76340
- Horneffer, E.** Der Sozialismus und der Totenkampf der deutschen Wirtschaft. Lpzg: Voigtländer 1931. 124 p. 76463
- Hurd, Archibald.** State socialism in practice. London: Allan 1925. 234 p. (The Westminster libr.) 77390
- Lipinski, Richard.** Die Geschichte der sozialistischen Arbeiterbewegung in Leipzig. Bd. 1. Lpzg: Lpzger Buchdr. 1931. 76936
Bd. 1. Bis 1857. 189. p.
Bibliographie: p. 187—189.
- Marx, Karl & Friedrich Engels.** Historisch-kritische Gesamtausgabe. Werke, Schriften, Briefe. Hg. v. D. Rj a z a n o v. Bd. 1—2. Frankfurt a. M.: Marx-Engels-Archiv 1927—1929. 77273
- Münchmeyer, D. L.** Marxisten als Mörder am deutschen Volke. Im Solde des Feindes. [193?] 2. Aufl. München: Selbstverl. 1931. 127 p. 1 t. 75923
- Németszág, Sozialdemokratische Partei.** Unser Programm in Wort und Bild. Berlin 1931. P 335
- Nitsch, Arthur.** S o m b a r t ' s Stellung zum Sozialismus. Lpzg: Hirschfeld 1931. VIII, 91 p. 77618
Bibliographie: p. VII—VIII.
- Schnittmann, Benedict.** Die Verwirklichung der sozialen Demokratie. Köln 1931. P 335
- Shaw, Bernard [etc.]** Fabian essays in socialism. By: —, Sidney Olivie r, Wm Clarke, [etc.] [1889] Intr. by Sidney Webb. London: Fabian soc. 1931. XLIX, 220 p. 75963
- Sosnosky, Theodor v.** Die rote Dreifaltigkeit. Freiheit- Gleichheit- Brüderlichkeit. Jakobiner u. Bolschewiken. Einsiedeln: Benziger 1931. 267 p. 76798
- Spann, Othmar.** Irrungen des Marxismus. Berlin 1931. P 335 Marx
- Strasser, Otto & Bruno Frei.** Internationaler Marxismus oder nationaler Sozialismus? Berlin 1930. P 335 Marx
- Tchitchovszky, T.** The socialist movement in Bulgaria. Lecture. London: Lamley 1931. 32 p. A 49.33/17

335.1 Agrárszocializmus

Agrarsozialismus — Agrarian socialism

Agrárkérdés, Az —. I. Az 1930. évi pártgyűlés elé terjesztett agrárprogram. II. Anyaggyűjtemény. Belföldi és külföldi agrárprogramok és tervezetek. [1930.]

R 335.16(439)

Takács József. Mit akarunk? A magyarországi szociáldemokrata párt agrárprogramjának magyarázata. 1930. R 329(439)14

335.6 Nemzeti szocializmus

*Nationalsozialismus
National socialism*

Becker, Heinz. Das dritte, das »goldene« Reich. Eine Kritik d. heutigen Nationalsozialismus Adolf Hitler's u. d. heutigen nationalsozialistischen Führung. Neumarkt: Holland [1931.] 140 p. 76385

Berner, Alfred. Vom Gesellenverein zum nationalen Sozialismus. Betrachtungen ü. d. Entwicklung d. nationalsozialistischen Bewegung unter bes. Bedachtnahme auf d. Land Schlesien. Troppau: »Neue Zeit«-Verl. 1930. 192 p. 1 t. 75556

Everling, Friedrich. Organischer Aufbau des Dritten Reichs. München: Lehmann 1931. VIII, 128 p. 76994

Hildebrandt, Friedrich. Nationalsozialismus und Landarbeiterschaft. [1930]. 2. Aufl. München: Eher 1930. 46 p. (Nationalsozialist. Bibl. 17.) 76366

Hoegner, W. Die Frau im dritten Reich. Berlin 1931. P 339.6(43)

Lüing, Pidder. National-Sozialismus. Berlin: Pan-Verl. [193?] 64 p. (Die geistige Struktur d. polit. Parteien Europas. Dtsches Reich.) 76663

Mulert, H. Baumgarten und die Nationalsozialisten. Neumünster i. H. [1930]. P 92.25 Baumgarten

Müller. Beamtentum und Nationalsozialismus. München: Eher 1931. 62 p. (Nationalsoz. Bibl., 30.) 77608

Nationalsozialistisches Jahrbuch. Hg. unter Mitwirkung d. Reichsleitung der N[ational]s[ozialistischen] d[itschen] A[rbeiter]-P[artei]. 5. Jg. München: Eher 1931. X 2029

Nötges, Jakob. Nationalsozialismus und Katholizismus. Köln: Gilde Verl. 1931. 228 p. 76869

Oehme, Walter & Kurt Caro. Kommt »das dritte Reich«? Berlin: Rowohlt 1930. 125 p. 76354
Bibliographie: p. 124—125.

Reupke, Hans. Der Nationalsozialismus und die Wirtschaft. Berlin: Elsner 1931. 68 p. 76887

Schwerber, Peter. Nationalsozialismus und Technik. Die Geistigkeit d. nationalsozialistischen Bewegung. München: Eher 1930. 64 p. (Nationalsozialist. Bibl., 21.) 75780
Bibliographie: p. 64.

Stark, Johannes. Adolf Hitler's Ziele und Persönlichkeit. München 1930. P 32 Hitler

Stark, Johannes. Nationalsozialismus und katholische Kirche. Th. 1—2. München: Eher 1931. 68+23 p. 76396

Trossmann, K. Hitler und Rom. Nürnberg: Sebaldis-Verl. 1931. 208 p. 77518
Bibliographie: p. 208.

335.75 Keresztényszocializmus

*Christlicher Sozialismus
Christian socialism*

Binyon, Gilbert Clive. The christian socialist movement in England. London: Soc. for promot. christ. knowledge 1931. X, 238 p. 76924

Mumm, Reinhard. Die christlichsoziale Fahne empor! Siegen 1930. P 335.75(43)

Németország. Görres-Gesellschaft. Sektion f. Sozial- u. Wirtschaftswissenschaft. (Hg.) Die soziale Frage und der Katholizismus. Festschrift z. 40jährigen Jubiläum d. Enzyklika »Rerum Novarum«. Paderborn: Schöningh 1931. 488 p. 76950

Raven, Charles E. Christian socialism 1848—1854. London: Macmillan 1920. XII, 396 p. 77430

Schilling, Otto. Die soziale Frage. Geleitet v. Kardinal Berra m. München: Hueber 1931. VII, 359 p. 75890

Wienecke, Friedrich. Christentum und Nationalsozialismus. Küstrin-Neustadt 1931. P 335.75(43)

Worlitschek, Anton. Soziales Christentum. München: Kösel & Pustet 1931. 216 p. 76247

335.86 Kommunizmus. Bolszevizmus

Kommunismus. Bolshevismus Communism. Bolshevism

- Batsell**, Walter Russel. Soviet rule in Russia. New York: Macmillan comp. 1929. IX, 857 p. **A 47.34/57**
- Bessedowsky**, Grigorij. Im Dienste der Sowjets. Erinnerungen. Deutsch v. N. von Gersdorff. Lpzg: Grethlein 1930. 306 p. **A 47.32/266**
- Bolschewismus** in Deutschland. Berlin 1930. **P 335.86(43)**
- Counts**, George Sylvester. The soviet challenge to America. New York: Day comp. 1931. XV, 372 p. **76778**
Bibliography: p. 341—362.
- Farbman**, Michael. »Piatiletka«. Der fünfjahres Plan, die neue Offensive des Bolschewismus. Berlin: Fischer 1931. 135 p. **A 47.38/123**
- Gurian**, Waldemar. Der Bolschewismus. Freiburg: Herder 1931. XII, 337 p. **A 47.33/60**
- Harper**, Samuel N. Making Bolsheviks. Chicago: The University of Chicago pr. 1931. XVII, 167 p. **A 47.32/284**
- Kanzler**, Rudolf. Bayerns Kampf gegen den Bolschewismus. Geschichte der bayer. Einwohnerwehren. München: Parcus 1932. X, 295 p. **77819**
Bibliographie: p. 282—295.
- Marcé**, Victor de. La constitution soviétique et le contrôle des finances en Russie. Paris: Rev. politique et parlement. [1927.] 40 p. **A 47.38/121**
- Schiller**, Otto. Die Kollektivbewegung in der Sowjetunion. Ein Beitrag zu den Gegenwartsfragen der russischen Landwirtschaft. Berlin: Ost-Europa Verl. 1931. VII, 120 p. (Osteur. Forschungen, 8.) **A 47.38/110**
- Seraphim**, Hans Jürgen. Treibende Kräfte der Handelspolitik im zarischen und bolschewischen Russland. Berlin: Sack 1926. 58 p. (Vorträge & Aufsätze, 1.) **A 47.38/112**
- Surányi-Unger**, Theo. Über das theoretische Grundproblem der sowjetrussischen Wirtschaftspolitik. München: Duncker & Humblot 1931. 32 p. **A 47.38/126**
- Svájc. Schweizerischer Landesausschuss des internat. Verbandes gegen die III. Internationale.** Der Bankrott des Kollektivismus in Russland. Zürich: Neue Züricher Ztg. 1928. 56 p. **A 47.38/122**

339.5 Parasztkérdés

Bauernfrage — Small holders

- Bernát Gyula.** A magyar jobbágyfelszabadítás eszmeáramlatai. 1790—1848. Előszót írta Czettler Jenő. Bp.: »Patria ny. 1930. VIII, 192 p. **76087**
- Németország. Deutscher Verein f. ländliche Wohlfahrts- u. Heimatspflege.** Wege aus der Not des Landvolkes. Bericht über die 34. Hauptversaml. 5—6. II. 1931. Berlin: Selbstverl. 1931. 95 p. **X 2025**
- Wer hilft dem Landvolk?** Berlin 1930. **P 383 : 331(43)**

339.6 Nőkérdés

Frauenfrage — Women's question

- Bäumer**, Gertrud. Die Frau im neuen Lebensraum. Berlin: Herbig 1931. 285 p. **75915**
- Castagné**, J. Le mouvement d'émancipation de la femme musulmane en Orient. Paris: Geuthner 1929. p. 161—226. 6 t. (Extr. de la Revue d. Études Islamiques. 1929 II.) **A 50.33/2**
- Christiansen**, Hans. Der Gleichberechtigungswahn (Die Tragödie der Gattung). Wiesbaden: Schaukel-Verlag 1930. 271 p. **75388**
- Dantier**, Alfonse. Les femmes dans la société chrétienne. Tome 1—2. Paris: Firmin-Didot 1879. **101725**
- Frauenbewegung.** Frauenbildung und Frauenarbeit in Österreich. Wien: Selbstverlag des Bundes österr. Frauenvereine 1930. 348 p. **75521**
- Stein**, Edith. Das Ethos d. Frauenberufe. Augsburg: Haas & Grabherr 1931. 27 p. **76752**

339.83. Szabad szellemi foglalkozások

Freie geistige Berufe Free intellectual professions

- Anraths**, Kaspar. Das Wesen der sogenannten freien wissenschaftlichen Berufe. Düsseldorf: Hoch 1930. 350 p. **76353**
- Barcza** Ferenc. A közjegyzői és az ügyvédi hivatásról. Győr: Győri Hírlap-ny. 1931. 66 p. **77824**

Döblin, Alfred. Wissen und Verändern! Offene Briefe an einen jungen Menschen. Berlin: Fischer 1931. 171 p. **77186**

Magnus, Julius. Die Notlage der Anwaltschaft. Lpzg: Noeser 1930. 52 p. (Dtscher Anwaltverein. Druckschriften, 30.) **75557**

Magyar társadalomtudományi társulat. Az értelmiség válsága. [Értekezleti előadások.] Bp.: Saját kiad. 1931. 92 p. (Társad.-tud. füzetek. 14—16.) **76259**

Niessen, Ludwig. Der Lebensraum für den geistigen Arbeiter. Münster i. W.: Aschendorff 1931. XIV, 72 p. (Deutschum u. Ausland, 45.) **77736**

Bibliographie: p. 51—72.

Rajniss Ferenc. A magyar értelmiség válsága. Írták: —, Trettina Jenő, Mandorff Emil, Acsay Tihamér. Bp.: Egyet. ny. 1931. 167 p. **75929**

339.85 Alkalmazottak

Angestellte — Employees

Goerrig, Franz. Kurzarbeit der Angestellten. Berlin: Goerrig [1930]. 41 p. **101617**

Kasten, A. etc. Die wirtschaftliche und soziale Lage d. Angestellten. Ergebnisse u. Erkenntnis aus d. grossen soz. Erhebung d. Gewerkschaftsbundes d. Angestellten. V. —, A. Vogel, H. Horbat etc. Vollst. erw. Ausg. Berlin: Sieben Stäbe-Verl. 1931. 334 p. **101701**

34 Jogtudomány

Rechtswissenschaft — Law

Dárday—Szentirmay—Angyal. Igazságügyi törvénytár. 1—4. k. Bp.: Athenaeum 1928.

1. Magánjog. 816 p. **K 3400/87**

2. Híteljog. 902 p.

3. Perjog és döntvényjog. 1019 p.

Hofacker, W. Die Auslegung der Grundrechte. Stuttg. 1931. **P 34(43)83**

Juristisches Konversationslexikon. Ein Nachschlagbuch des deutschen Rechtes für alle Kreise. Von Hellmuth Lehmann. Berlin: Schwabacher 1931. 272 p. **77664**

Bibliographie: p. 257—263.

Kästner, Alexander. Das Problem einer Geo- und Ethnojurisdiktion. Zur Kritik der Lehre von Manfred Langhans-Ratzeburg. Lpzg: Noske 1931. VII, 79 p. **75991**

Bibliographie: p. V—VII.

Magyarország. Törvények, rendeletek. Az utolsó évtized új élő jogszabályai. Törvények, rendeletek és felsőbb bírósági határozatok. Szerk. Szende Péter Pál [1925]. 2. bőv. kiad. Bp.: Grill 1926. (Magyar törvények Grill-féle kiad.) **77558**

1—2. k.: Közjog. Büntetőjog. XVI, 466 p.

Pufendorf, Sámuel. Elementorum jurisprudentiae universalis libri duo. Vol. 1—2. Oxford: Clarendon pr. 1931. (The classics of international law, 15.) **77363**

Vol. 1. The fotogr. reproduction of the ed. of 1672. Intr. by Hans Wehberg. XXVI, [16], 377 p. 1 t.

Vol. 2. The translation. By William Abbott Oldfather. XXXIII, 304 p.

Szentirmay Ödön. A jog eszményiségének uralma és a cselekvő magyar kötelesség. Bp.: Magy. nemz. szöv. 1931. 16 p. **101693**

Wegner, Arthur. Einführung in die Rechtswissenschaft. Bd. 1—2. Berlin: Gruyter 1931. (Sammlung Göschen, 1047—48.) **77852**

Yerma. A római jog rövid vázlat. [1904.] 2. kiad. Bp.: Politzer 1906. 138 p. (Jogi compendiumok gyűjt., XXII.) **77238**

340.12 Jogbölcselet

Rechtsphilosophie — Philosophy of law

Fees, Karl. Die Krisis im Recht. Karlsruhe: Kairos Verl. 1931. 61 p. 1 t. (Krisis u. Aufbau, 2.) **76362**

Glunger, Wilhelm. Prolegomena zur Rechtspolitik. Bd. 1. München: Maidl 1931. **76387**

Bd. 1. Rechtswelt u. Lebensgrundgefühl. 192 p.

Kováts Elemér. A jogi gondolkodás ökonómiaja. Bp.: Gergely [1927.] 121 p. (A Magyar jogi szemléből.) **76122**

Lorenz, Karl. Rechts- und Staatsphilosophie der Gegenwart. Berlin: Junker & Dünhaupt 1931. 114 p. (Philos. Forschungsberichte, 9.) Bibliographie: p. 110—114. **75820**

Poulimenos, [Aristoteles.] Macht und Recht. Lpzg: Europa-Verl. 1930. 284 p. **75806**

Schönfeld, Walther. Von der Rechtserkenntnis. Eine metaphys. Studie. Berlin: Gruyter 1931. 120 p. (Greifswalder Studien z. Lutherforschung u. neuzeitl. Geistesgesch., 5.) **77421**

Tripp, Erich. Untersuchungen zur Rechtspsychologie des Individuums mit bes. Berücks. d. Problems d. Erfolgshaftung. Lpzg: Barth 1931. VI, 142 p. (Beihefte z. Zeitschrift. f. angewandte Psychologie.) **75703**

Bibliographie: p. 142. L.

Wallenfels, Walter. Die Rechtsphilosophie David Humes. Diss. Göttingen 1928. VII, 67 p. **77103**

Bibliographie: p. V—VII.

Walter, Otto Ludwig. Wahrheit und Rechtskraft. München: Maidl 1931. 95 p. **75566**

Bibliographie: p. 5—7.

Wender, Hans. Beiträge zur Lehre vom richtigen Rechte. Borna—Lpzg: Noske 1930. VIII, 59 p. **75356**

Bibliographie: p. VII—VIII.

341 Nemzetközi jog

Internationales Recht International law

Annuaire de la Société des Nations. 5. année. Préparé de Georges Ottlik. Genève: Soc. des Nat. 1931. XVI, 723 p. **K 3412/1**

Annuaire interparlementaire. Publ. sous el patronage de l'Union interparlementaire. Par Léopold Boissier, B. Mirkine-Guetzévitch & J. Laferrière. Année 1. Paris: Delagrave 1931. **K 0580/4**

Apáthy Jenő. A kártérítés kérdése a légi jogban és a varsói egyezmény. Bp.: Pallas 1931. 58 p. **76302**

Basdevant, Susanne. Les fonctionnaires internationaux. Préf. de Gilbert Gide. Paris: Recueil Sirey 1931. [8], IV, 335 p. **76130**

Bibliographie: p. 327—331.

Beauplan, Robert de. Où va la Syrie? Le mandat sous les cedres. Paris: Tallandier 1929. 222 p. 4 t. (Coll. du temps présent.) **A 50.94/73**

Brandt, Otto. Selbstbestimmungsrecht der Völker und Nationalitätsprinzip. Erlangen: Palm & Enke 1930. 24 p. (Erlanger Univers. Reden, 8.) **76190**

Brière, de la. La conception du droit international chez la théologiens catholiques. Paris: Centre Européen de la dotation Carnegie 1930. 24+27+30+24+27+26+39 p. **76764**

Bynkershoek, Cornelius van. Quaestionum juris publici libri duo. Vol. 1—2. Oxford: Clarendon pr. 1930. (Publ. of the Carnegie endowment for internat. peace. Classics of internat. law.) **75664**

Vol. 1. The photographic reproduction of the ed. of 1737. VIII, [28]+417 p. 1 t.

Cohn, Georg. Kriegsverhütung und Schuldfrage. Mit einer Einl. über d. Mischung völkerrecht. u. landesrechtl. Elemente. Lpzg: Noske 1931. XVIII, 199 p. (Frankfurter Abhandl. z. modernen Völkerrecht, 23.) **76922**

Bibliographie: p. XV—XVIII.

Cornéjo, Mariano H. L'équilibre des continents. Paris: Alcan 1932. XI, 237 p. (Les questions du temps présent.) **77849**

Czakó István. A népszövetség szervezeti reformja. Pécs 1931. **R 341.014**

Deschiètere, Raymond. Les réparations. La protection des obligataires. La banque des reglements internationaux. Paris: Pr. univers. de France 1931. 240 p. 1 t. **76135**

Bibliographie: p. 236—7.

Dobrin, Caius Jean. Les optants hongrois et la réforme agraire roumaine. Paris: Pedone 1929. 249 p. **75815**

Bibliographie: p. 237—249.

Dörge, Heinrich. Der autonome Verband im geltenden Staats- und Völkerrecht. Ein Beitr. z. d. Grundlagen d. Rechts d. nationalen Minderheit. Wien: Braumüller 1931. VIII, 110 p. (Quellen u. Studien z. Nationalitätenrecht, 2.) **76460**

Dupuis, Charles. Les grands systèmes de politique internationale. 1—10 leçons. Paris: Centre Européen de la dotation Carnegie 1930. 24+23+20+22+24+28+26+26+23+26 p. **76278**

Eberspächer, Richard. Die Stellung Deutschlands im internationalen Recht der Verkehrsluftfahrt. Diss. Erlangen 1929. 123 p. **77010**

Bibliographie: p. 7—10.

Erler, H. J. Das Recht der nationalen Minderheiten. Münster i. W.: Aschendorff 1931. XXVII, 350 p. (Deutschum u. Ausland, 37/39.) **76139**

Bibliographie: p. XVII—XXVII.

Faluhelyi Ferenc. A honosság problémái a nemzetek szövetségének jogkodifikáló programjában. Pécs: Dunántúl-ny. 1928. 43 p. (Egyetemi tanulmányok, 2.) **76185**

Fonck, A. Schrotschüsse in Belgien. Die Ergebnisse einer Untersuchung über die Franktireurfrage. Berlin: Stilke [1931]. 32 p. 1 t. **76359**

Francqueville de. Les progrès de la justice internationale. Paris: Centre Européen de la dotation Carnegie 1930. 26+24+22+24+20+30 p. **76766**

Geőcze Bertalan. Nemzetközi bíróságok hatásköre. Bp.: Magyar jogászegylet kiad. 1931. 335 p. (Magy. jogászegyl. kvtára, 6.) **76642**

Bibliográfia: p. 11—23.

- Gudohr**, Herbert. Die Exterritorialität der Reichsratsmitglieder. Diss. Tübingen 1931. IX, 57 p. **78003**
Bibliographie: p. VII—IX.
- Hecker**, Gottfried. Der völkerrechtliche Wohnsitzbegriff. Untersuchungen in Anknüpfung an den griechisch-türkischen Streit über den Bevölkerungsaustausch. Berlin—Grunewald: Rothschild 1931. XVIII, 87 p. (Internat. Abhandlungen, 8.) **77879**
Bibliographie: p. X—XVIII.
- Heilborn**, Paul. Die Anerkennung neuer Staaten. Berlin 1931. **P 341.218**
- Hodges**, Charles. The background of international relations. Our world horizons: national and international. New York: Wiley 1931. XVI, 743 p. (Wiley social science series.) **77737**
- Holmbäck**, Ake. Der ständige internationale Gerichtshof in den Jahren 1922—1929. Königsberg 1930. **P 341.5**
- Horváth** [Jenő.] Ungarn und der Weltkrieg. Eine Quellenstudie. Bp.: Sárkány-ny. 1931. 163 p. **77729**
Bibliographie: 161—162 p.
- Interparlamentáris unió**. XXVIe conférence Londres 16—22 VII. 1930. Documents préliminaires. Genève: Bureau Interparlement. 1930. 406 p. **1152/26**
[Francia, angol, német]
- Junckerstorff**, Kurt. Die Völkerbundsgarantie des Minderheitenrechts. Haag: Nijhoff 1930. XII, 77 p. **75892**
Bibliographie: p. 73—77.
- Kann**, J. H. Some observations on the policy of the mandatory government of Palestine. With regard to the Arab attacks on the Jewish population in August 1929 and the Jewish and the Arab sections of the population. Hague: Nijhoff 1930. 60 p. **A 50.94/71**
- Kempe**, Richard. Das britische Weltreich als völkerrechtliche Organisation. Diss. Erlangen 1929. [4], 98 p. **77012**
Bibliographie: p. 96—98.
- Keyser**, Erich. Der Weichselkorridor im Urteil des Auslandes. Berlin 1931. **P 341.013**
- Kiesselbach**, Wilhelm. Problems of the German-American claimscommission. Transl. by Edwin H. Zeydel. Washington: Carnegie endowment for internat. peace 1930. [8], 135 p. **77227**
- Klärner**, Rudolf. Die Stellung der Dominiens beim Abschluss völkerrechtlicher Verträge im Britischen Weltreich. Lpzg: Noske 1931. VIII, 90 p. **77674**
Bibliographie: p. V—VII.
- Korovine**, E. La guerre chimique et la droit international. Paris 1929. **P 341.306**
- Krause**, Gerhard. Die internationalen Stromschiffahrtskommissionen. Berlin—Grunewald: Rothschild 1931. XII, 104 p. (International-rechtl. Abhandl., 7.) **76951**
- Lapradelle**, A. de. Les principes généraux du droit international. Paris: Dot. Carnegie 1930. [615 p.] (Centre europ. de la dot. Carnegie pour la paix internat.) **76279**
- Loesch**, Karl C. v. & Max Hildebert Boehm [Hg.] Grenzdeutschland seit Versailles. Die grenz- u. volkspolitischen Folgen d. Friedensschlusses. Berlin: Brückenverl. 1930. VIII, 450 p. **76897**
Bibliographie: p. 450.
- Magyarország. Külügyminisztérium**. Európai államok legfontosabb politikai szerződésai 1919 óta. Bp.: Saját kiad. 1931. fol. [16] p. **5533**
- Mandelstam**, André N. La protection internationale des minorités. Vol. 1. Paris: Recueil Sirey 1931. **76335**
Vol. 1.: La protection des minorités en droit international positif. XX, 223 p.
- Marcus**, Ernst. Palästina. Ein werdender Staat. Lpzg: Noske 1929. XIX, 328 p. 2 t. (Frankfurter Abhandl. z. modern. Völkerrecht, 16.) **A 56.99/18**
Bibliographie: p. XV—XVIII.
- Mary**, Raoul. Contribution à l'étude de la condition juridique des territoires sous mandat de la Société des nations. Paris: Pr. univers. de France 1930. 140 p. **75772**
Bibliographie: p. 135—138.
- Mehrmann**, Karl & Wilhelm Scheffen. Denkschrift über die Besetzung und Befreiung der Rheinlande. Berlin—Charlottenburg: Bernard & Graefe 1930. 77 p. **75561**
- Mirkine-Guetzévitch**. Les traités internationaux de l'Europe Orientale. Paris: Centre Européen de la dotation Carnegie 1930. 23+22+22+16+16 p. **76765**
- Mower**, Edmund C. International government. Boston: Heath 1931. XX, 736 p. **76777**
- Nemzetközi kongresszus**. Internationales Handbuch politischer Auskunftsstellen. Paris: Völkerbundsinstitut für geistige Zusammenarbeit 1931. 172 p. (Konferenz d. Institutionen für das wissenschaftliche Studium internationaler Beziehungen.) **77939**

- Nemzetközi kongresszus.** The international conferences of American states 1889—1928. Ed. & intr. by James Brown Scott. New York: Oxford univers. pr. 1931. XLIX, 551 p. (Publ. of the Carnegie endowment for international peace.) **77228**
- Newfang,** Oscar. The United States of the World. A comparison between the League of nations and the United States of America. New York: Putnam 1930. X, 284 p. **77221**
- Olay** Ferenc. La campagne de destruction contre les monuments hongrois 1918—1930. Bp.: Athenaeum 1931. 88 p. **77474**
- Olay** Ferenc. Csonka-Magyarország hatáiról. 1930. **R 341.222(439)**
- Peregriny** Géza. Külföldi ellenőrzés. I. k. Írták: —, Jacobi Roland, Kotsis Árpád etc. Bp.: Szerzők 1929. 584 XXXII p. **76392**
- Petrasco,** N. N. La réforme agraire roumaine et les réclamations hongroises. Préf. par M. Albert Wahl. Bucaresti: Tip. »Bucovina« 1931. **76988**
- Philips,** August. Economic aspects of reparations and inter-allied debts. Leyden: Doesburgh 1930. VII, 200 p. **75536**
- Raafat,** Waheed. Le problème de la sécurité internationale. Paris: Pedone 1930. 684 p. Bibliographie: p. 673—677. **75801**
- Raschhofer,** Hermann. Hauptprobleme des Nationalitätenrechts. Stuttg.: Enke 1931. 156 p. (Tübinger Abhandl. z. öffentl. Recht, 25.) **75574**
- Rothbarth,** Margarete. Geistige Zusammenarbeit im Rahmen des Völkerbundes. Münster i. W.: Aschendorff 1931. VII, 195 p. (Deutschtum u. Ausland.) **76656**
Bibliographie: p. 195.
- Ruppel,** Julius. Der Young-Plan. Eine Etappe der Reparation. Berlin 1931. **P 341.385(43)**
- Société des nations.** Actes de la conférence pour la codification du droit international. Vol. 1—3. Genève: Soc. des nat. 1930. **101623**
Vol. 1. Séances plénières. 178 p.
Vol. 2. Procès-verbaux de la première commission. Nationalité. 321 p.
Vol. III. Procès-verbaux de la deuxième commission. Eaux territoriales. 221 p.
- Société des nations.** Commission préparatoire de la conférence du désarmement. Comité d'arbitrage et de sécurité. Projet de conv. sur l'assistance financière. Genève: Soc. des nat. 1930. 51 p. (VII. Questions politiques.) **101642**
- Société des nations.** Convention pour l'assistance financière. Genève, le 2. X. 1930. Genève: Soc. des nat. 1930. 23 p. (IX. Désarmement.) **101640**
- Société des nations.** Mandats. Statut organique de la Syrie et du Liban. Genève: Soc. des nat. 1930. 33 p. (Serie de publ. VI. A.) **101737**
- Société des nations.** Rapport sur l'oeuvre accomplie par la société depuis la dernière session de l'assemblée. Genève: Soc. des nat. 1930. 115 p. **101649**
- Société des nations.** Recueil des traités et des engagements internationaux enregistrés par le Secrétariat. Genève: Soc. des nat. 1930. 553 p. **76957**
[Francia, angol etc.]
- Société des nations.** Recueil des traités et des engagements internationaux enregistrés par le Secrétariat. Vol. C. IV. 1—4. Genève: Soc. des nat. 1930. 550 p. **X 2050**
[Német, francia, angol.]
- Société des nations.** Commission préparatoire de la conférence du désarmement. Rapport du comité sur les travaux de sa quatrième session. Genève 1930. **Pq 341.014**
- Société des nations.** Comité pour l'amendement du pacte de la Société des nations en vue de le mettre en harmonie avec le pacte de Paris. Procès-verbal. Genève: Soc. des nat. 1930. 126 p. **101650**
- Société des nations.** Conférence pour la codification du droit international. Convention . . . rel. aux conflits de lois sur la nationalité. Genève: Soc. des nat. 1930. 14 p. (V. Questions juridiques.) **101639**
- Société des nations.** Conférence pour la codification du droit international. Protocole relatif à un cas d'apatridie. Genève: Soc. des nat. 1930. 14 p. (V. Questions juridiques.) **101647**
- Société des nations.** Conférence pour la codification du droit international. Protocol relatif aux obligations militaires dans certains cas de double nationalité. Genève: Soc. des nat. 1930. 14 p. (V. Questions juridiques.) **101648**
- Société des nations.** Conférence pour la codification du droit international. Protocole spécial rel. à l'apatridie. Genève: Soc. des nat. 1930. 14 p. (V. Questions juridiques.) **101638**
- Spanyolország. Ministerio de trabajo y prevision.** Organización internacional permanente del trabajo. Madrid: Ministerio 1930. LIX, 399+[581] p. 1 t. (Dirección gen. de trabajo Servicio internat.) **75609**

- Ströhle**, Albert. Von Versailles bis zur Gegenwart. Der Friedensvertrag u. seine Auswirkungen. Berlin: Zentralverl. 1931. 118 p. **75778**
- Strupp**, Karl. Das Recht des internationalen Richters, nach Billigkeit zu entscheiden. Lpzg: Noske 1930. 175 p. (Frankfurter Abhandlungen zum modernen Völkerrecht, 20.) **75392**
- Strupp**, Karl. Der Versailler Friedensvertrag. Berlin: Spaeth & Linde 1930. 54 p. **75496**
- Teghze** Gyula. Nemzetközi jog. Debrecen: Városi ny. 1930. XVI, 740 p. **76532**
Bibliográfia: p. X—XVI.
- Unden**, Oesten. La guerre d'agression comme problème de droit international. — Karl Vossler: L'Espagne, l'homme et le peuple. — Edmond Vermeil: Démocratie française et démocratie allemande. Paris: Publ. de la Conciliation internat. 1930. 107 p. **75635**
- Völkerbund ohne Larve!** Die herannahende Weltkatastrophe. Lorch-Württemberg 1930. **P 341.014**
- Waldecker**, Ludwig. Die Stellung der menschlichen Gesellschaft zum Völkerbund. Versuch einer Darst. d. Kampfes um die Weltorganisation. Berlin: Heymann 1931. XII, 374 p. **77581**
Bibliographie: p. 347—374.
- Wlassics** [Gyula] [etc]. Le rappel du jure roumain du Tribunal arbitral mixte roumano — hongrois. Opinions en Hongrie. Par —, Géza de Magyary, Joseph Sztterényi & Eugene Marko. Paris: Éd. internat. 1928. 63 p. **A 49.34/109**

341.380 Revízió

Revision

- De Cesare**, Sergio. Il problema magiaro. [1930.] 2. ed. Napoli: Chiurazzi 1930. 72 p. (Politica-Economia-Corporativismo, 7.) **76992**
Bibliografía: p. 71.
- Horváth** Kázmér. Délbaranya és a trianoni békeszerződés revíziója. Pécs: Dunántúl-ny. 1931. 133 p. **76084**
- Iványi** Béla. Pro Hungaria superiore. Felső-magyarorszáért. Debrecen: Debrecen városi könyvny. 1919. 92 p. **76178**
- Olay** Ferenc. Tetemrehívás a magyar emlékek romjain. 1931. **R 323.12(=918.6)**
- Revision in Mitteleuropa?** Von M. S. Augsburg 1930. **P 327(405)**
- Roux**, Georges. Réviser les traités? Paris: Éd. de la Revue Plans 1931. 189 p. **77095**
- Schacht**, Hjalmar. Das Ende der Reparationen. Oldenburg: Stalling 1931. 246 p. **75677**

342 Közjog

Staatsrecht — Constitutional law

- Althaus**, Wilhelm E. Die föderalistischen Elemente in den Verfassungen des Deutschen Reiches vom 16. IV. 1871. und vom 11. VIII. 1919. Diss. Erlangen 1929. VIII, 62 p. **77043**
Bibliographie: p. IV—VI.
- Aschenauer**, Franz. Der Anspruch der Staatsangehörigen auf Schutz ihres Staates im Ausland. Diss. Erlangen 1929. VI, 56 p. **77004**
Bibliographie: p. V—VI.
- Austria. Törvények, rendeletek.** Die österreichischen Verfassungsgesetze des Bundes samt Ausführungs- und Nebengesetzen. [1923.] 2. Aufl. Hg. v. Ludwig Adamovich & Georg Froelich. Wien: Staatsdr. 1930. XII, 357 p. (Handausgabe österr. Gesetze u. Verordnungen, 212.) **75975**
- Berlin. Institut für ausländisches öffentliches Recht u. Völkerrecht.** Das Recht des Ausnahmezustandes im Auslande. (Frankreich, Belgien, Niederlande, Italien, England, Irland.) Berlin: Gruyter 1928. 295 p. (Beiträge z. ausländischen öffentl. Recht u. Völkerrecht, 9.) **76977**
- Bähr**, Wilhelm. Der württembergische Staatsgerichtshof. Diss. Tübingen 1931. 77 p. **78001**
Bibliographie: p. 75—77.
- D'ham**, Ernst. Staatslehre und Staatsrecht. Mannheim: Bensheimer 1931. XII, 124 p. (Lehrbücher f. Verwaltungsschulen.) **75755**
- Ehrlich**, Kurt. Über Staatsangehörigkeit, zugleich ein Beitr. z. Theorie des öffentlich-rechtl. Vertrages u. d. subjektiven öffentl. Rechte. Aarau: Sauerländer 1930. XVIII, 290 p. (Züricher Beitr. z. Rechtswissenschaft, 22.) **76000**
Bibliographie: p. IX—XVI.
- Fleiner**, Fritz. Unitarismus und Föderalismus in der Schweiz und in den Vereinigten Staaten von Amerika. Jena 1931. **P 342.24(494)**
- Gretton**, R. H. The king's majesty. A study in the hist. philos. of modern kingship. London: Faber & Faber 1930. 197 p. **77310**

- Handjoeff, Nikola.** Organisation der Staats- und Selbstverwaltung in Bulgarien. München: Reinhardt 1931. 113 p. (Schriften d. Dtschen Akademie, 4.) **A 49.34/103**
Bibliographie: p. 6—7.
- Hawranke, Leo Alexander.** Verfassungsrecht der Freien Stadt Danzig. Danzig: Stilke 1931. VI, 97 p. **77188**
Bibliographie: p. II—V.
- Hellingrath, Karl Max v.** Die rechtliche Struktur Sowjet-Russlands (U. S. S. R.) Unter bes. Berücks. d. Stellung d. autonomen Rechtsteile. Diss. Erlangen 1929. 120 p. **77060**
Bibliographie: p. 5—6.
- Hoffmann, Ernst.** Die Freiheit der Forschung und der Lehre. Heidelberg 1931. **P 342.733(43)**
- Kadecka, Ferdinand.** Das österreichische Pressrecht. Berlin: Stilke 1931. 163 p. (Pressgesetze des Erdballs, VII.) **76590**
Bibliographie: p. 8—9.
- Kelsen, Hans.** Wer soll der Hüter der Verfassung sein? Berlin-Grunewald: Rothschild 1931. 56 p. **77877**
- Kertész János.** Az igazi legitimizmus. 1930. **R 342.22(439)**
- Kiefer, Rolf.** Das Recht der Notgesetzgebung im badischen Staatsrecht. Diss. Erlangen 1929. III, 33 p. **77032**
Bibliographie: p. 32—33.
- Lengyelország. Alkotmány.** Constitution de la République de Pologne. Loi du 17. III. 1921. Avant-pr. p. Jos. Barthélémy. Intr. historique p. Mich. Potulicki. Trad. de Henri Grappin. Paris: Impr. Contant-Laguerre. 1926. 39 p. **A 47.32/289**
- Loewenstein, Karl.** Erscheinungsformen der Verfassungsänderung. Tübingen: Mohr 1931. XVII, 308 p. (Beiträge z. öffentl. Recht d. Gegenwart, 2.) **76678**
- Maass, Gustav.** Die Stellung der Parlamente zu den Volksbeschlüssen nach dem Verfassungsrecht des Deutschen Reichs und der deutschen Länder unt. bes. Berücks. Bayerns. Diss. Erlangen 1929. 52 p. **77172**
Bibliographie: p. 5—6.
- Maury, Jacques.** Nationalité. (Théorie générale et droit française.) Paris: Recueil Sirey 1931. 276 p. **76327**
- Maxson, Charles Hartshorn.** Citizenship. New York: Oxford univers. pr. 1930. VIII, 483 p. **75728**
- Mirkine-Guetzévitch, B.** Les nouvelles tendances du droit constitutionnel. Paris: Giard 1931. XII, 218 p. **76838**
- Molnár Kálmán.** A király gyámsága és nagykorúsága. Válasz Reiner János »A magyar király kora« c. cikkére. Pécs 1931. **R 321.61(439)**
- Molnár Kálmán.** A szent korona jegyében. Pécs [193?.] **R 342.22(439)**
- Müller, Georg.** Die Gräven des siebenbürger Sachsenlandes mit bes. Berücks. d. Dorfgemeindegerichtsbarkeit, Gerichtsverfassung d. Deutschen in Siebenbürgen. Hermannstadt: Kräfte & Drotleff 1931. 76 p. (Beitr. z. Verfassungs- u. Verwaltungsgesch. d. Dtschen in Rumänien, 6.) **77679**
- Nawiascky, Hans.** Der Sinn der Reichsverfassung München 1931. **P 342(43)**
- Oresco, Victor.** Le contrôle de la constitutionnalité des lois en Roumanie. Thèse. Paris 1929. 148 p. **A 49.34/104**
Bibliographie: p. 146—148.
- Rommen, Heinrich.** Grundrechte, Gesetz und Richter in den Vereinigten Staaten von Nordamerika. Ein Beitrag z. angelsächsisch-nordamerikanischen Staatsrechtskunde. Münster i. W.: Aschendorff 1931. 141 p. (Deutschtum u. Ausland, 42.) **76987**
- Rooschütz, Gerhart.** Das württembergische Staatsministerium. Diss. Tübingen 1931. 81 p. **78012**
Bibliographie: p. 6—8.
- Schelcher.** Gibt es ein höchstes Organ im Deutschen Reiche. Berlin 1930. **P 342.3(43)**
- Schott, Walter.** Sind Religionsgesellschaften Selbstverwaltungskörper des öffentlichen Rechts? Diss. Erlangen 1930. 40 p. **77005**
Bibliographie: p. 7—8.
- Türingia. Thüringisches Staatsministerium.** Staatshandbuch für Thüringen. Weimar: Weimarerischer Verl. 1931. XVI, 569 p. x **2049**
- Wappes, Otto.** Die rechtliche Gestaltung des Oberhauses in der Republik und das Oberhaus als Problem. Diss. Erlangen 1929. 68 p. **77169**
Bibliographie: p. 5—6.
- Wilhelm, Hugo.** Die Regierungsbildung in Württemberg nach der Überfassung v. 25. IX. 1919. Eine staatsrechtl. Studie. Nürtingen a. N.: Kenzler 1930. XIII, 99 p. **75818**
Bibliographie: p. VII—XII.
- Winsnes, H.** Das norwegische Pressrecht. Berlin: Stilke 1931. 68 p. (Pressgesetze d. Erdballs, VIII.) **76589**
Bibliographie: p. 7—8.
- Zsedényi Béla.** A törvényhatóságok képviselője az országgyűlésen. Miskolc: Magyar jövő kiad. 1927. 191 p. (Miskolci ev. jogakadémia tud. értéktára, 30.) **77835**

342.8 Választójog

Wahlrecht — Suffrage

Magyarország. Törvények, rendeletek. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1925: XXVI. t.-c. és magyarázata. Összeáll. Reszler Sándor & Hunyor Imre. Előszót írta Br. Urban Gáspár. Bp.: Wodianer 1931. 310 p. **76531**

Rupprecht, Hermann. Vergleich der deutschen Landtagswahlrechte. Diss. Erlangen 1929. VIII, 56 p. **77170**
Bibliographie: p. V—VI.

Techlenburg, Adolf. Personenwahl nicht Parteienwahl. Kirchhain 1931. **P 342.829(43)**

343 Büntetőjog

Strafrecht — Criminal law

Ament, Heinrich. Die ärztliche Behandlung beurteilt nach dem Entwurfe zu einem allgemeinen deutschen Strafgesetzbuche von 1927. Diss. Erlangen 1930. IV, 96 p. **77137**
Bibliographie: p. I—II.

Angyal Pál. Adócsalás. Bp.: Athenaeum 1930. XX, 137 p. **64301/8**
= A magyar büntetőjog kézikönyve, 8.

Angyal Pál. A közigazgatásellenesség büntetőjogi értékelése. Bp.: Akadémia 1931. 62 p. **3126/**
= Érték. a filoz. és társ. tud. köréből, III/12.

Angyal Pál. A magyar büntetőjog tankönyve. [1909.] 5. kiad. 1—2. k. Bp.: Steiner-ny. 1930—31. **77539**

Angyal Pál. A magyar büntető eljárásjog. Összeáll. Angyal Pál előadásai alapján Bertl Emil és Jencs Árpád. Bp.: Attila-ny. 1931. 136+VII p. **77538**

Auer György. Előkészítő eljárás, vádirat és kifogás. Az 1930: XXXIV. t.-c. módosításával. Bp.: Athenaeum 1931. 234 p. (Bűnvádi eljárási jog. III.) **77410**

Balzer, Gottfried. Die Erpressung im geltenden und künftigen Strafrecht unter bes. Berücks. des amtlichen Entwurfes 1927. Diss. Erlangen 1929. 70 p. **77062**
Bibliographie: p. 68—70.

Bergen, Johannes. Der Begriff des Mehrheitsdelikts und seine Bedeutung für die Teilnahmelehre. Ein Beitr. z. d. Streit ü. d. sog. notwendige Teilnahme. Breslau: Schletter 1931. XIV, 104 p. (Strafrechtl. Abhandl. 279.) **76543**
Bibliographie: p. VII—XIV.

Berl, Heinrich. Die Heraufkunft des fünften Standes. Zur Soziologie d. Verbrechertums. Karlsruhe: Kairos Verl. 1931. 104 p. **76002**

Best, Harry. Crime and the criminal law in the United States. New York: Macmillan comp. 1930. XVII, 615 p. **75506**

Betz, Michael. Der Zweikampf nach geltendem Recht und den Entwürfen zu einem neuen deutschen Strafgesetzbuch. Diss. Erlangen 1929. 40 p. **77003**
Bibliographie: p. 3—4.

Bosshard, Eugen. Die Arbeitspflicht des Gefangenen nach Schweizer Recht. Aarau: Sauerländer 1930. 198 p. (Zürcher Beitr. z. Rechtswissenschaft, 20.) **76005**
Bibliographie: p. XII—XVII.

Brunner, Eduard. Die Geldfälschung im geltenden Recht und in den Entwürfen. Diss. Erlangen 1930. VI, 57 p. **77048**
Bibliographie: p. IV—VI.

Djoritsch, S. Die strafrechtliche Gesamthftung im slavischen Rechte. [H. & ny. n.] [1909.] p. 261—275. (Aus Zeitschr. f. vergl. Rechtswissenschaft.) **A 49.34/108**

Einberger, Friedrich. Landstreicherei nach den Entwürfen zu einem deutschen Strafgesetzbuch, verglichen mit dem geltenden Recht. Diss. Erlangen 1929. 66 p. **77061**
Bibliographie: p. 65—66.

Emrich, Hans. Die strafrechtliche Bedeutung des Selbstmordes. Diss. Erlangen 1930. 54 p. **77164**
Bibliographie: p. 5—6.

Fischer, Ludwig. Die unterlassene Verbrechens-Anzeige. Diss. Erlangen 1929. 48 p. **77054**
Bibliographie: p. 47—48.

Friedrich, Kurt. Verbrechen und Vergehen in Beziehung auf den Personenstand. Diss. Erlangen 1929. 64 p. **77030**

Funk, Georg. Das Verhältnis von Raub zu Mord. Diss. Erlangen 1930. 39 p. **77064**
Bibliographie: p. 5—6.

Gampp, Friedrich. Lehrbuch des österreichischen Strafrechtes. [1905.] 4. Aufl. Wien: Gusek 1931. XVI, 472 p. **76825**

Gelhaar, Wolfgang. Der Missbrauch von Rauschgiften. Eine strafrechtliche Untersuchung. Diss. Königsberg 1930. XI, 169 p. **77223**
Bibliographie: p. V—XI.

Heimberger, Joseph. Strafrecht. Berlin: Spaeth & Linde 1931. 177 p. **76844**

- Heller Erik.** A magyar büntetőjog tankönyve. I. k. Szeged: Szent István társ. szegedi fiókja 1931. **77885**
I. k. Beszerzés és általános rész. 340 p.
- Hutt, Friedrich.** Die Schuldfähigkeit der Kinder und Jugendlichen im älteren und neueren Strafrecht. Diss. Erlangen 1929. XII, 83 p. Bibliographie: p. VII—XIII. **77135**
- Hüttinger, Robert.** Die Einzelhaft nach geltendem Recht und als Gesetzgebungsfrage. Diss. Erlangen 1929. [4], 84 p. **77013**
Bibliographie: p. 1—8.
- Klare, Hans.** Das Kriminalbiologische Gutachten im Strafprozess. Eine Untersuchung auf Grund des Materials der bayer. kriminalbiologischen Sammelstelle in Straubing. Breslau: Schletter 1930. 141 p. (Strafrechtl. Abhandlungen. 277.) **75328**
Bibliographie: p. 137—141.
- Kováts Andor.** L'internazione della prescrizione in diritto penale. Roma 1930. **P 343.155**
- König, Franz Josef.** Der Begriff der Urkunde im Lichte des neuen Strafgesetzentwurfes von 1925. Diss. Erlangen 1927. 78 p. **77009**
Bibliographie: p. 5—7.
- Lindner, Georg.** Der Schutz des Wahlrechtes im geltenden Strafgesetzbuch und im Entwurf von 1927. Diss. Erlangen 1929. 48+II p.) **77024**
Bibliographie: p. I—II.
- Magyarország. Törvények, rendeletek.** Az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921. évi III. t.-c. Bp.: Politzer 1931. 120 p. (Büntetőjogszabályaink a gyakorlatban, 1.) **77853**
- Magyarország. Törvények, rendeletek.** A magyar kir. honvédség katonai bűnvádi perrendtartása. 1912. évi XXXIII. t.-c. Bp.: Pallas 1917. 340 p. **77826**
- Marks, Ernst.** Der eigenmächtige ärztliche Eingriff in strafrechtlicher Beurteilung. Diss. Erlangen 1930. XIII, 67 p. **77049**
Bibliographie: p. VII—XIII.
- Mayer, Joseph.** Frauenraub. §. 276 des Entwurfes eines allg. dtshen Strafgesetzbuches vorgelegt dem Reichstag im Jahre 1927. Diss. Erlangen 1930. 48 p. **77019**
Bibliographie: p. 3—4.
- Németország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines allgemeinen deutschen Strafgesetzbuches. Berlin: Heymann 1930. 85 p. **101653**
- Nielsen, Georg.** Der sog. diplomatische Landesverrat nach geltendem Recht (§ 692. R. St. G. B.) und nach dem Strafgesetzentwurf 1927. Diss. Tübingen 1931. 81 p. **77982**
Bibliographie: p. 7—9.
- Panzer, Franz.** Der Zusammenhang im Strafprozess. Diss. Erlangen 1930. 67 p. **77037**
Bibliographie: p. 4.
- Pester, Martin.** Der Schutz des Privatlebens gegen Indiskretion im gegenwärtigen und künftigen Strafrecht unt. bes. Berücksicht. d. Sensationspresse. Breslau: Schletter 1931. XV, 138 p. I t. (Strafrechtl. Abhandl. 282.) Bibliographie: p. IX—XV. **77503**
- Rechtsstaatsidee und Erziehungsstrafe.** Abhandlungen zur Erinnerung an M. Liepmann von seinen Schülern. Heidelberg: Winter 1930. VI, 161 p. (Monatsschrift f. Kriminalpsychologie u. Strafrechtsreform, 3.) **75441**
- Richter.** Der Kampf gegen Schund- und Schmutzschriften in Preussen auf Grund d. Ges. z. Bewahrung d. Jugend v. Schund- u. Schmutzschriften v. 18. XII. 1926. [1929.] 2. erw. Aufl. Berlin: Schenck 1931. 158 p. (Veröffentl. d. Preuss. Ministeriums f. Volkswohlfahrt, VIII.) **76920**
- Sándorfi Kamill.** Az autóbaleset büntető- és kártérítési joga. Az autótartó, az úrvezető és a soffőr a bíróság előtt. Bp.: Autó- és motorújság kiad. 1929. 71 p. **69311**
- Schlindwein, Karl.** Der grobe Unfug in Theorie und Praxis. Diss. Erlangen 1930. 216 p. Bibliographie: p. 5—10. **77057**
- Schmidt, Eberhard.** Strafrechtsreform und Kulturkrise. Tübingen 1931. **P 343(01)**
- Schmidt, Richard.** Grundriss des deutschen Strafrechts. Vergleichende Darst. d. geltenden Rechts, sowie d. geplanten neuen Strafrechts n. d. im Rechtsausschuss d. Reichstags beratenen Entwurf v. 1927. [1919.] 2. neubearbeit. Aufl. Lpzg: Hirschfeld 1931. XVI, 342 p. **76876**
- Schultheisz Emil.** A katonai büntetőtörvény (1930. évi II. törvénycikk) magyarázata. I. k. Bp.: Politzer 1931. **76137**
I. k. Általános rész. 160 p.
- Schwinge, Erich.** Teleologische Begriffsbildung im Strafrecht. Ein Beitr. z. strafrechtl. Methodenlehre. Bonn: Röhrscheid 1930. XI, 72 p. (Bonner rechtswissenschaftl. Abhandl. 14.) **75575**
Bibliographie: p. IX—XI.
- Selgrad, Carl Luwig.** Die Staatsverleumdung §. 131 des Reichsstrafgesetzbuches. Diss. Erlangen 1930. XII, 68 p. **77036**
Bibliographie: p. VI—VII.

- Suermann, Hans Georg.** Die Revolutionstheorien, unt. bes. Berücks. der Praxis der deutschen Nationalversammlung und Rechtspflege. Diss. Göttingen 1928. IX, 55 p. **77098**
Bibliographie: p. VII—IX.
- Szondy Viktor.** Az idegen állami érdekek és a nemzetközi érdekek védelme a büntetőjogban. 1929. **R 343.33(439)**
- Tönnies, Ferdinand.** Uneheliche und verwaiste Verbrecher. Studien über Verbrechertum in Schleswig-Holstein. Lpzg: Wiegandt 1930. 48 p. (Kriminalistische Abhandl., XIV.) **75943**
- Walter, Ludwig.** Die Wiederaufnahme des Verfahrens zugunsten des Verurteilten. Diss. Erlangen 1929. 95 p. **77059**
Bibliographie: p. 5—7.
- Weil, Ernst.** Der ausgezeichnete Diebstahl nach § 243. Nr. 2., 3. u. 7. im geltenden Recht und in den Entwürfen. Diss. Erlangen 1930. 86 p. **77066**
Bibliographie: p. 83—86.
- Weintz, Adolf.** Der Rechtsirrtum und die deutschen Strafgesetz-Entwürfe von 1909., 1911., 1913., 1919., 1925. und 1927. Diss. Erlangen 1930. 66 p. **77016**
Bibliographie: p. 65—66
- Wolff, Konrad.** Der Parteiverrat des Sachwalters. Mannheim: Bensheimer 1930. XII. 171 p. **75438**
Bibliographie: p. IX—XII.
- Wossidlo, Otto.** Das Recht der polizeilichen Daktyloskopie und Photographie. Diss. Erlangen 1930. [6], XII, 72 p. 2 t. **77138**
- Zöldy Miklós.** A halmazat büntetőjogi alap elmélete, kül. tek. az egység-többség gyakorlati tanára. Bp.: Kilián 1931. 140 p. **76258**
- Brüning, Paul.** Die Haftung für den durch den fehlerhaften Zustand eines Gebäudes oder Werkes entstandenen Schaden. Diss. Erlangen 1929. 12 p. **77052**
Bibliographie: p. 5—9.
- Csehszlovákia. Törvények, rendeletek.** Die Ehe-reformgesetzgebung der tschechoslowakischen Republik. Komm. von Edmund Prochaska. [1924.] 2. Aufl. Reichenberg: Stiepel 1931. 88 p. **76364**
- Friese, Hans.** Das Recht am Markenartikel. Diss. Erlangen 1929. 132 p. **77033**
Bibliographie: p. 129—132.
- György [Ernő].** Neue Wege des Insolvenzrechtes. Wien: Perles 1930. 90 p. **77988**
- Heck, Philipp.** Grundriss des Sachenrechts. Tübingen: Mohr 1930. XVI, 540 p. **76428**
Bibliographie: p. XIV—XV.
- Hösl, Christian.** Der Widerruf des Testaments. Dis. Erlangen 1930. VI, 59 p. **77027**
Bibliographie: p. V.
- Hupfauer, Wilhelm.** Grenzen der Haftung des Kraftfahrzeughalters im Vergleich zur Haftung für andere Verkehrsmittel. Diss. Erlangen 1930. 100 p. **77058**
Bibliographie: p. 7.
- Kina. Törvények, rendeletek.** Code civil de la République de Chine. Trad. par Ho Tschong-Chan. Intr. de Foo Ping-Sheung. Préf. de Hu Han-Min. Paris: Recueil Sirey 1930. XXX, 195 p. **A 51.34/7**
- Krüger, Werner.** Optionsrecht und Optionsverträge. Diss. Göttingen 1928. VIII, 42 p. **77094**
Bibliographie: p. VII—VIII.
- Kulzinger, Adolf.** Die Schuldübernahme bei der Grundstückveräußerung. Diss. Erlangen 1930. VIII, 50 p. **77165**
Bibliographie: p. IV—VI.
- Liebhold, Trude.** Die Reform der Rechtsstellung des unehelichen Kindes als Problem d. Rechtsangleichung m. Österreich. Heidelberg: Winter 1930. 136 p. (Heidelberger rechtswissenschaftl. Abhandl., 11.) **75727**
Bibliographie: p. 5—7.
- List, Friedrich.** Elektrische Strömungs- und elektrische Schwingungs-Energie als Rechtsbegriff. Zugl. ein Versuch z. rechtlichen Erfassung d. Begriffes »Kraft«. Einführung v. Johann Baerwald: »Elektromagnetische Energie u. Materie.« Mannheim: Bensheimer 1931. VI, 48 p. (Technik u. Recht, 1.) **76363**

347 Magánjog

Privatrecht — Private law

- Adalékok a magánjogi kodexjavaslat öröklési és házasságjogának bírálatához.** Bp.: Franklin 1931. 88 p. (A Jogtudományi Közlöny kvrtára, 17.) **77601**
- Ausztria. Törvények, rendeletek.** Das österreichische allgemeine bürgerliche Recht. Nach d. Stande d. Gesetzgebung v. 15. XII. 1930. Hg. v. Ludwig Altman, Siegfried Jacob & Max Weiser. [1811.] 4. Aufl. Wien: Österr. Staatsdr. 1931. XIV, 947 p. (Handausg. österr. Gesetze u. Verordnungen, 210.) **76389**

- Magyarország. Törvények, rendeletek.** Az 1931. évi VIII. törvénycikk a földteherrendezés előmozdítására szükséges intézkedésről. Magyarázta D e m e l Aladár. Bp.: Tébe 1931. 124 p. (Tébe könyvtár, 66.) **76639**
- Magyarország. Törvények, rendeletek.** A villamos energia fejlesztéséről, vezetéséről és szolgáltatásáról szóló 1931: XVI. t.-c. Bp.: Athenaeum-ny. 1931. 47 p. **77614**
- Moór Gyula.** A jogi személyek elmélete. Bp.: Akadémia 1931. 379 p. (A m. tud. Akadémia jogtud. bizotts. kiadványsorozata, 2.) **77236**
- Németország. Törvények, rendeletek.** Das Vereinsgesetz für das Deutsche Reich mit Nebengesetzen. Hg. v. Heinrich v. J a n. München: Beck 1931. VI, 190 p. **76390**
- Németország. Törvények, rendeletek.** Die neuen Aufwertungsgesetze. Gesetz über die Bereinigung der Grundbücher. Gesetz über die Fälligkeit und Verzinsung der Aufwertungshypotheken. Erl. v. L. Q u a s s o w s k i. Mannheim: Bensheimer 1930. XIX, 196 p. **75382**
- Rumohr, Henning v.** Die Staatsaufsicht über Forsten nach preussischem Recht. Diss. Göttingen 1928. VIII, 55 p. **77163**
Bibliographie: p. III—V.
- Rühl, Helmut.** Bürgerliches Recht und Arbeitsrecht. Berlin: Gruyter 1931. VI, 152 p. (Juristischer Anschauungsstoff, 1.) **76882**
- Saalfrank, Josef.** Das Pfandrecht am Inventar des landwirtschaftlichen Pächters nach dem Reichsgesetz vom 9. VII. 1926. München: Schweitzer 1930. 41 p. **75624**
Bibliographie: p. 41.
- Schildberg, Gerd.** Die Haftung der Eisenbahn im Personenverkehr. Diss. Erlangen 1929. 63 p. **77017**
Bibliographie: p. 6—8.
- Schnatzenberg, Willy.** Die rechtliche Stellung der im gesetzlichen Güterstande lebenden Ehefrau im Geschäftsleben. Diss. Erlangen 1930. XI, 124 p. **77022**
Bibliographie: p. VII—XI.
- Szekeres, Endre, zsarolyáni.** A földhaszonbérlet reformja Magyarországon. Javaslat a földhaszonbérleti jogviszony törvényes szabályozására. Debrecen: »Korvin« ny. 1931. 100 p. **76149**
Bibliografia: p. 97—98.
- Ujlaki Miklós.** A magyar magánjog módosulásai Csehszlovákiában. Bp.: Grill 1931. XII, 258 p. **77494**
- Vál Ottó.** Magánjogi fejtegetések. A kötelező írásbeliség hiányának jogkövetkezményei és az utólagos teljesítés jogi hatása. Bp.: Saját kiad. 1930. 49 p. **101694**
- Zeis, Karl.** Das Recht auf Herausgabe eines Kindes. Diss. Erlangen 1929. 48 p. **77007**
Bibliographie: p. 47—48.

347.453.3 Lakbérleti jog

Mietrecht — Right of house tenancy

Baden. Törvények, rendeletek. Badisches Miet- und Wohnrecht v. I. XII. 1930. Hg. v. Landesverband d. badischen Mieteinigungsämter. Heidelberg: Emmerling 1931. 8+112 p. **75938**

Dahm, August. Die gesetzliche Miete. Berlin: Struppe & Winckler 1931. 55 p. (Mietfragen d. täglichen Lebens, 13.) **75797**

Hertel, Franz. Der Mietwucher. Berlin: Struppe & Winckler 1931. 59 p. (Mietfragen d. täglichen Lebens, 12.) **75796**

Lilienthal, Adolf. Der Wohnungstausch nach der neuesten Rechtsprechung. Berlin-Charlottenburg 1931. **P 333.32(43)**

Németország. Törvények, rendeletek. Das gesamte Miet- und Wohnrecht, mit sämtl. Gesetzen, Verordnungen, Erlassen, Verfügungen [etc.] im Reich u. i. Preussen v. Richard U h l i g. Dresden: Bund dtscher Mietervereine 1931. IX, 303 p. **76704**

Németország. Törvények, rendeletek. Mieterschutz und Mieteinigungsämter. Mieterschutzgesetz. Erläutert v. Martin E b e l & Adolf L i l i e n t h a l. [1926.] 4. Aufl. Berlin: Heymann 1930. XXIII, 530 p. **75548**
Bibliographie: p. IX—XIII.

Németország. Törvények, rendeletek. Das Gesetz über Mieterschutz und Mieteinigungsämter in der ab 1. April 1931 geltenden Fassung. Berlin 1931. **P 347.453.3(43)**

Schubart, Erich. Moderne Mietrechtsfragen. Ehwohnung nach Scheidung. — Aussenantenne. — Lichtleitung. Halle: Sack & Montanus 1930. 112 p. (Rechtsfragen der Praxis, 33—34.) **75401**

Szászország. Törvények, rendeletek. Die Gesetze über das Siedlungswesen in Sachsen, nebst Ausführungsvorschriften, Erläuterungen u. Sachregister. Hg. v. Ernst W. F i s c h e r. Dresden: Verl. Aus- u. Fortbildung 1930. 80 p. **75936**

347.7+347.8 Kereskedelmi jog, Iparjog

Handelsrecht. Gewerberecht *Commercial law. Trade law*

- Ausztria. Törvények, rendeletek.** Die österreichische Gesetzgebung gegen den unlauteren Wettbewerb n. d. Stände v. XII. 1930. Erl. v. Albert S a c h s. Wien: Perles 1931. 124 p. (Österreichische Gesetze, 119.) **75884**
- Barcza** Ferenc. Váltójog a gyakorlatban. Dunavecse: Weiner-ny. 1931. 80 p. **76748**
- Becker**, Heinrich. Die Gründung der eingetragenen Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaft. Diss. Erlangen 1929. 48 p. **77028**
Bibliographie: p. 46—48.
- Bender**, Clemens. Firmenschutz. Diss. Erlangen 1929. VI, 32 p. **77051**
Bibliographie: p. V—VI.
- Claren**, Wolfgang. Die Frage des sog. Betriebsrisikos, insbesondere ihre Behandl. in d. Rechtsprechung u. d. Reichsarbeitsgerichts. Bonn: Röhrscheid 1930. XV, 80 p. (Bonner rechtswissenschaftl. Abhandl., 15.) **75576**
Bibliographie: p. XI—XIV.
- Cohn**, Richard. Die nichtige offene Handelsgesellschaft im Rechtsverkehr und der Gläubigerschutz. Lpzg: Noske 1930. XI, 106 p. (Beitr. z. Handelsrecht, 3.) **75748**
- Csehszlovákia. Törvények, rendeletek.** Handelsgesetzbuch. Nach dem Stände vom Juli 1930. Hg. v. Edmund P r o c h a s k a. Reichenberg: Stiepel 1931. VII, 858 p. (Stiepels Gesetz-Sammlung, 60.) **76861**
- Derenberg**, Walter. Warenzeichen und Wettbewerb in den Vereinigten Staaten von Amerika. Berlin: Heymann 1931. XI, 400 p. **76925**
- Düby**, Oskar. Die rechtliche Natur d. Kollektivversicherung mit bes. Berücks. ihrer Stellung im schweiz. V. V. G. Bern: Stämpfli 1930. VI, 146 p. (Abhandl. z. schweiz. Recht. Neue Folge, 59.) **75572**
- Eppenhauer**, Alfons. Die Haftung der Eisenbahn für ihre Leute. Diss. Erlangen 1930. [8], 45 p. **77063**
Bibliographie: p. [5—6.]
- Glücksthal** Andor. A részvénytársaságok nyilvános számadása. (A német 1930. évi részvényjogi reform nyomán.) Bp.: Grill 1930. 57 p. (A »Polgári jog kvtára, 7.) **77361**
- Heinrich**, Eberhard. Die Angestellten-Erfindung unter bes. Berücks. der Reformvorschläge. Berlin: Vahlen 1931. VIII, 126 p. Bibliographie: p. V—VII. **75898**
- Holtz**, Walter. Deutsches und französisches Genossenschaftsrecht. Diss. Königsberg 1929. 79 p. **77132**
Bibliographie: p. 76—78.
- Homburger**, Max. Neugestaltung des Aktienrechts. Zur Kritik des Vorentwurfs. Berlin: Heymann 1931. 91 p. **76968**
- Jlligens**, Engelbert. Die Verwaltung der deutschen und schweizerischen Aktiengesellschaften unt. bes. Berücks. der Reformbestrebungen. Diss. Erlangen 1929. VIII, 55 p. **77031**
Bibliographie: p. V—VIII.
- Jugoszlávia. Törvények, rendeletek.** Das neue Konkurs- und Ausgleichsrecht Jugoslawiens. In Kraft ab 1. Mai 1930. Von: Hugo L a c h n e r. Vorwort v. Ernest C i m i c. Wien: Kammer f. Handel, Gewerbe u. Industrie 1930. IX, 182 p. **A 49.34/105**
- Jugoszlávia. Törvények, rendeletek.** Das neue Wechsel- und Scheckrecht Jugoslawiens. 19. Dez. 1929. Hg. v. Hugo L a c h n e r. Wien: Verl. d. Verbandes österr. Banken 1929 78 p. **77986**
- Katona** Artur. Váltójog az életben levő jogforrások, valamint a bírói gyakorlat teljes figyelembevételével. Bp.: Radó 1930. 104 p. **77652**
- Keim**, Otto. Das sogenannte Publizitätsprinzip im deutschen Handelsrecht unt. Berücksicht. verwandter Rechtsgrundsätze. Lpzg: Noske 1930. XIV, 105 p. (Beitr. z. Handelsrecht, 2.) **75756**
Bibliographie: p. XI—XIV.
- Laufke**, Franz. Die Handelsgesellschaften und das zwingende Recht. Prag: Calve 1931. XV, 279 p. **76673**
Bibliographie: p. 264—269.
- Lutter**, August. Die Haftung des Kommissionärs nach den Vorschriften des Handelsgesetzbuches und des alten und neuen Depotgesetzes. Diss. Erlangen 1929. VIII, 60 p. Bibliographie: p. VII—VIII. **77020**
- Magyarország. Törvények, rendeletek.** A fizetésképtelenségi jog kézikönyve. (Csődjog, kényszeregyesség, kényszerfelszámolás.) Összeáll. és magy. László Jenő közreműködésével S z e n d e Péter Pál. Bp.: Grill 1931. XX, 482 p. **K 3477/18**

- Magyarország. Törvények, rendeletek.** Az iparhatósági telepengedélyre és az üzembesorozásra vonatkozó jogszabályok gyűjteménye. Előszót írta Szegedy-Maszák Elemér. Összeáll. Fenyvesy József és Moizer Imre. Bp.: Magyar Géniusz 1931. 227 p. (Iparfelügyelői kvtár, 3.) **K 3319/4**
- Meszlény Artúr.** Csődönkívüli kényszeregyesség és kényszerfelszámolás. [1915.] 4. kiad. Bp.: Tébe 1931. 377 p. (Tébe könyvtár, 64.) **76969**
- Muddemann, August.** Der Schutz der Aktionäre nach dem schweizerischen Recht vergl. mit dem Deutschen. Diss. Erlangen 1930. VIII, 60 p. **77000**
Bibliographie: p. VII—VIII.
- Nánassy Béla.** A vasúti árufuvarozási jog kézikönyve. Bp.: Hellas irod. r.-t. 1929. 415 p. 1 t. **76254**
- Németország. Törvények, rendeletek.** Gewerbeordnung für das Deutsche Reich, nebst den wichtigsten Reichsnebensetzen, Verordnungen und Bekanntmachungen. Lpzg: Hirschfeld [1930.] VI, 417 p. **76368**
- Németország. Törvények, rendeletek.** Der gewerbliche Rechtsschutz der deutschen Reichsgesetze und Staatsverträge. Hg. v. Wilhelm Gadow. [1922.] 2. Aufl. Berlin: Stilke 1931. 477 p. (Stilke's Rechtsbibl., 110.) **76567**
- Németország. Törvények, rendeletek.** Handelsrecht. Sammlung der Reichsgesetze und Verordnungen ausserhalb des Handelsgesetzbuches. Hg. v. Arthur B. Schmidt. München 1931. **P 347.7(43)**
- Pettenburg, Fritz.** Die aktienrechtliche Untertreue. Diss. Erlangen 1930. 36 p. **76997**
Bibliographie: p. 35—36.
- Prater, Hans.** Die Übertragung der Handelsfirma, ihre Voraussetzungen und Wirkungen. Diss. Erlangen 1929. [8], 46 p. **77002**
Bibliographie: p. 6.
- Riedl, Artur H.** Die Wechselintervention. Eine rechtsvergl. Studie. Diss. Erlangen 1930. VIII, 104 p. **77041**
Bibliographie: p. V—VII.
- Románia. Törvények, rendeletek.** Das Gesetz über die Börsen. Übers. v. Mayer Ebner & Lucius Cremnitzer. Czernowitz: Pardini 1929. 62 p. **77355**
- Röthlisberger, Ernst.** Der interne und internationale Schutz des Urheberrechts in den Ländern des Erdballs. [1904.] 4. Neubearb. Auflage v. Curt Hillig & Georg Greuner. Lpzg: Verl. des Börsenvereins d. dtischen Buchhändler 1931. X, 296 p. **76939**
- Sailer, Josef.** Das deutsche öffentliche Lichtspielrecht unter bes. Berücks. der bayerischen Verhältnisse. Diss. Erlangen 1929. XII, 100 p. **77167**
Bibliographie: p. VII—XI.
- Schafheutle, Josef.** Gesellschaftsbegriff und Erwerb in das Gesellschaftsvermögen. Nachwort v. Heinrich Hoeninge: Zur Struktur des Gesellschaftsbegriffes. Mannheim: Bensheimer 1931. X, 101 p. (Abhandl. z. Bürgerl., Handel- u. Arbeitsrecht, 6.) **76426**
Bibliographie: p. VIII—X.
- Schön, Josef.** Das bosnisch-herzegowinische und kroatische Handelsrecht in ihren Verschiedenheiten. Ein vergl. u. ergänzender Kommentar. Wien: Manz 1913. XVIII, 386 p. **A 49.34/107**
- Schwerin, Claudius Frh. v.** Recht der Wertpapiere. (Einschliesslich Wechsel- u. Scheckrecht.) Berlin: Gruyter 1924. X, 234 p. (Grundrisse d. Rechtswissenschaft, 7.) **76906**
- Société des nations.** Comptes rendus de la conférence internationale pour l'unification du droit en matière de lettres de change, billets à ordre et chèques. Tenue à Genève, 13. V. — 7. VI. 1930. 1. session. Genève: Soc. des nat. 1930. 470 p. **101662**
- Société des nations.** Conférence internationale pour l'unification du droit en matière de lettres de change, billets à ordres et chèques. Genève: Soc. des nat. 1931. 3+18+41 p. **101683**
- Société des nations.** Conférence internationale pour l'unification du droit en matière de lettres de change, billets à ordre et chèques. Genève: Soc. des nat. 1930. 88 p. **101684**
- Tausch, Albert.** Das Aktienbezugsrecht in Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft. Diss. Erlangen 1930. 46 p. **77015**
Bibliographie: p. 4—6.
- Tsirintanis, Alexander n.** Die Order-Polize. Hamburg: Friedrichsen, Gruyter 1930. 95 p. (Hamburger Rechtsstudien, 6.) **75847**
Bibliographie: p. 8—11.
- Voss, Wilhelm.** Handbuch für das Revisions- und Treuhandwesen. Stuttg.: Poeschel 1930. XII, 498 p. **76456**
Bibliographie: p. 483—498.
- Wassermann, Martin.** Werkspionage und Vorschläge zu ihrer Bekämpfung. Berlin-Grunewald: Rotschild 1931. 147 p. **77878**
- Wieland, Karl.** Handelsrecht. [1921.] Neudr. Bd. 1—2. München: Duncker & Humblot 1931. (Systemat. Handbuch d. dtischen Rechtswissenschaft, 3. Abt. I/1—2.) **76841**
Bd. 1. Das kaufmännische Unternehmen u. d. Handelsges. 1931. XX, 854 p.
Bd. 2. Kapitalges. XII, 406 p.

347.727 Kartelljog

Kartellrecht — Trust law

Bergmann, Gorski, F. K. Das Verdingungs-kartell. Berlin: Heymann 1931. VIII, 201 p. **76587**
Bibliographie: p. 189—197.

Berkenhoff, Friedrich Gustav. Die Kündigung von Kartellen. Diss. Erlangen 1930. IX, 62 p. **77046**
Bibliographie: p. V—VI.

Feger, Guido. Holding-Gesellschaften. Eine Orientierung über ihre wirtschaftl. Missionen u. über ihre privileg. Stellung. Zürich: Rascher 1931. VII, 40 p. **76870**

Kelemen Sándor. A magyar kartelltörvény javaslata a külföldi törvényhozás tükrében. Pécs: Pécsi irod. és könyvnyomdai r.-t. 1930. 57 p. (A pécsi m. kir. Erzsébet tud. egyet. nemzetközi jogi intézetének kiadványai, 15.) **75381**

Magyar gyáriparosok országos szövetsége. A kartelljavaslat. Előterjesztés az országgyűlés tagjaihoz. Bp.: Egyetemi ny. 1931. 48 p. **77247**

Ranschburg Nándor. Kartelljog. Kartellszervezet. A gazd. versenyt szabályozó megállapodásokról szóló 1931. évi XX. t.-c. magyarazatával és végrehajtási rendeletekkel. Bp.: Iparjogvédelmi egyes. 1931. 227 p. **77572**

Ricker, Helmut. Die Stellung des §. 12 der Verordnung gegen Missbrauch wirtschaftlicher Machtstellungen im deutschen Kartellrecht. Wege f. d. Praxis a. d. Dilemma des §. 12 der Kartellverordnung. Berlin: Heymann 1931. 94 p. **77943**
Bibliographie: p. 92—94.

Dombovány Géza. Ügyvédkezés száz év előtt. 1931. **R 347.965(439)*18***

Ferner, Othmar. Die Stellung des Staatsanwalts in Frankreich vergl. mit GVG. § 141 ff. Diss. Erlangen 1929. VIII, 59 p. Bibliographie: p. VII. **77038**

Magyarország. Törvények, rendeletek. A polgári perrendtartás törvénye és joggyakorlata. 1911: I. t.-c., 1912: LIV. t.-c., 1925: VIII. t.-c. és 1930: XXXIV. t.-c. 1—k. Összeáll. & jegyz. ell. Fabinyi Tihamér. Bp.: Grill 1931. IX, 960 p. (Magyar törvények Grill-féle kiad.) **K 3400/3**

Magyary Géza. Magyar polgári perjog. [1914.] 2. átdolg. kiad. Bp.: Franklin [192?] XV, 758 p. **K 3479/17**

Monzie, A. de 4. Grandeur et servitude judiciaires. Paris: Éd. Kra 1931. 202 p. (Grandeur servitude.) **76981**

Müller. Amt und Stellung des Richters. München 1930. **P 347.962**

Magyarország. Törvények, rendeletek. A királyi közjegyzőkről szóló 1847. XXXV. és az ennek módosítása és kiegészítése tárgyában hozott 1886. VII. t.-c. mai érvényükben Összeáll. Berzsenyi László. Keszthely: Szerző 1930. 298 p. **76113**

Németország. Törvények, rendeletek. Das Zwangsversteigerungsgesetz. Ausführlich erl. v. Paul Reinhard. Unter Mitwirk. v. Hans Müller [1930.] 3—4. Aufl. Stuttg.: Kohlhammer 1931. 320 p. **75861**

Zarnow, Gottfried. Gefesselte Justiz. Politische Bilder aus deutscher Gegenwart. [1930.] 10. Aufl. Bd. 1. München: Lehmann 1931. 184 p. **76879**

348 Egyházjog

*Kirchenrecht — Canon law**Zivilprozessordnung — Civil procedure*

Chiovenđa, Giuseppe. Principii di diritto processuale civile. [1906.] 4. ed. Napoli: Jovene 1928. XLV, 1328 p. **76073**

Dárday Sándor & Szentirmay Ödön [szerk.]. Polgári perrendtartás, végrehajtási eljárás, telekkönyvi rendtartás és lakásügy, valamint a döntvényjog. [1922.] 9. kiad. Bp.: Athenaeum 1931. 1019 p. **K 3400/87**
= Dárday—Szentirmay—Angyal Igazságügyi törvénytár, III.

Clavel, Eug[en]. Introduction à l'étude du wakf. Alexandrie: Lafitte 1895. 31 p. **A 53.38/3**

Fries, Josef. Vergleich zwischen dem bayerischen und dem polnischen Konkordat. Diss. Erlangen 1929. 76 p. **77055**
Bibliographie: p. 5—6.

Hohenlohe, P. Konstantin. Grundlegende Fragen des Kirchenrechts. Wien: Mayer 1931. VIII, 169 p. **77490**

Kissling, Helmut. Abschluss und Inhalt der neueren Konkordate. Diss. Tübingen 1931. 88 p. **77979**

Bibliographie: p. 5—8.

Perathoner, Anton. Das kirchliche Gesetzbuch. (Codex juris canonici.) Sinngemäß wiederg. und mit Anmerk. versehen. [1919.] 5. verm. Aufl. Bressanone: Weger 1931. XXIV, 780 p. **76419**

Bibliographie: p. IX—XII.

Poroszország. Szerződésék. Das preussische Konkordat v. 14. VI. 1929. u. die Zirkumskriptionsbulle v. 13. VIII. 1930. Erl. v. Albert M. Koeniger. Bonn: Röhrscheid 1931. 75 p. **76662**

Schwiegk, Fritz. Staat und Kirche in Russland unter vergleichsw. Heranziehung d. Bestimmung d. dtischen Reichsverfassung v. 1919. Diss. Göttingen 1927. VIII, 60 p. **A 47.34/54**

Bibliographie: p. I—V.

Sipos [István]. Enchiridion iuris canonici. Pécs: Typ. Haladás 1931. XIV, 1040 p. **76432**

Völker, Karl. Das Zustandekommen des österreichischen Protestantentpatents vom 8. April 1861. Wien: Manz 1931. 68 p. **76829**

Wagenmann, Karl. Der Pfarrzwang nach evangelischem Kirchenrecht. Diss. Göttingen 1928. IV, 53 p. **77100**

Bibliographie: p. I—IV.

349 Jogtörténet

Rechtsgeschichte — History of law

Beck, Alexander. Römisches Recht bei Tertullian und Cyprian. Eine Studie z. frühen Kirchenrechtsgeschichte. Halle: Niemeyer 1930. p. X, 27—175. (Schriften d. Königsberger gelehrten Ges., 72.) **76609**

Cruveilhier, P. Recueil de lois assyriennes. Traduction annotée. — Étude. — Comparaison. Part. 1—3. Paris: Geuthner 1926—1929. **A 50.34/10**

Daiches, Samuel. Altbabylonische Rechtsurkunden aus d. Zeit d. Hammurabi-Dynastie. Lpzg: Hinrichs 1903. IV, 100 p. (Lpzger semitistische Studien, 1. 2.) **A 50.94/49**

Eisser, Georg & Julius Lewy. Die altassyrischen Rechtsurkunden vom Kültepe. Teil I—II. Lpzg: Hinrichs 1930. XX, 340 p. **A 50.08/5/33**

= Mitteil. d. vorderasiatischägypt. Ges. 33.

Fischer, Herbert. Die verfassungsrechtliche Stellung der Juden in den deutschen Städten während des dreizehnten Jahrhunderts. Breslau: Marcus 1931. 220 p. (Untersuchungen z. dtischen Staats- u. Rechtsgeschichte, 140.) **76603**

Bibliographie: p. 207—215.

Friedrich, Johannes. Staatsverträge des Hattireiches in hethitischer Sprache. 1. Teil: die Verträge Muršiliš II. mit Duppi-Tesup v. Amurru. Lpzg: Hinrichs 1926. VI, 182 p. (Hethitische Texte in Umschrift m. Übersetz. Hg. v. Ferdinand Sommer, I.) **A 50.08/5/31/1**

= Mitteil. d. vorderasiatischägypt. Ges. 31/1.

Friedrich, Johannes. Staatsverträge des Hattireiches in hethitischer Sprache. 2. Teil: Die Verträge Muršiliš II. mit Manopa-Dattas. Lpzg: Hinrichs 1930. [4], 228 p. (Hethitische Texte in Umschrift. m. Übersetz. Hg. v. Ferdinand Sommer, IV.) **A 50.08/5/34/1**

= Mitteil. d. vorderasiatischägypt. Ges. 34/1.

Galling, Kurt. Die israelitische Staatsverfassung in ihrer vorderorientalischen Umwelt. Lpzg: Hinrichs 1929. 64 p. **A 50.08/4/28**

= Der Alte Orient, 28.

Hartmann, Gotthold. Der Primat des römischen Bischofs bei Pseudo Isidor. Stuttg.: Kohlhammer 1930. VI, 101 p. **75389**

Bibliographie: p. V—VI.

Hildesheimer, Esriel Erich. Das jüdische Gesellschaftsrecht. Lpzg: Harrassowitz 1930. XIII, 172 p. **A 50.34/13**

Illés József. A Quadripartitum közjogi interpolatioi. Bp.: Akadémia 1931. 53 p. **3126**

= Érték. a filoz. és társ. tud. köréből, IV/2.

Kérészy Zoltán. Hübéri eszmék és magyar jogfejlődés. Észrevételek Eckhardt Ferencnek »Jog- és alkotmánytörténet« c. dolgozatára. Bp.: Hornyánszky 1931. 64 p. (Az Erzsébet egyet. barátai tud. szöv. jog- és társ.-tud. szakoszt. kiadv., V.) **77456**

Kogler, Ferdinand. Die Stellung Tirols in der deutschen Rechtsgeschichte bis ins 16. Jahrhundert. Rede. Innsbruck 1930. **P 349(436.4)**

Koroseć, Viktor. Hethitische Staatsverträge Ein Beitrag zu ihrer juristischen Wertung. Lpzg: Weicher 1931. VIII, 118 p. **A 50.34/9**

Neubabylonische Rechts- u. Verwaltungsurkunden. Übers. u. erl. v. M. San Nicolò & A. Ungnad. Bd. 1. Lpzg: Hinrichs 1929. **A 50.34/12/1**

Bd. 1. Rechts- u. Verwaltungsurkunden d. Berl. Museen 1929—30. 558 p.

- Peiser, F. E.** Babilonische Verträge des Berliner Museums in Autographie. Transcription u. Übersetzung. Hg. u. comment. v. —. Nebst einem jurist. Excurs V. J. Köhler. Berlin: Peiser 1890. XLIX, 351+56 p. **A 50.94/57**
- San Nicolo, Marian.** Beiträge zur Rechtsgeschichte im Bereiche der keilschriftlichen Rechtsquellen. Oslo: Aschehoug 1931. XIV, 273 p. 11 t. (Inst. for sammenlignende Kulturforskning, XIII.) **A 50.34/8**
- Suhrawardy, Al-Ma-Mun.** The history of muslim legal institutions with special reference to the law of waqf. Calcutta: Kerr 1910. 118 p. 2 t. **A 56.34/28**
- Szilágyi Loránt.** A magyar királyi kancellária szerepe az államkormányzatban. 1458—1526. Bp.: Franklin-ny. 1930. 118 p. (A »Turuléból.) **77180**
- Zalán Kornél.** A régi magyar zálogbirtok és mai jogunk. Pécs: Dunántul ny. 1931. 100 p. (A Pázmány Péter tud.-egyetem magánjogi szemináriumának kiadv., 3.) **77600**
- Magyary Zoltán.** A magyar közigazgatás gazdaságosságának és eredményességének biztosítása. A m. kir. miniszterelnök úr elé terjesztett javaslat. Bp.: Athenaeum 1931. 30 p. 1 t. **77881**
- Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye.** Általános ismertetője és címtára, 1—4. körzet. Főszerk F. Szabó Géza. Bp.: Vármegyei tisztv. orsz. egyes. 1931. (A vármegyék országos címtára.) **K 3530/4**
- Rottmann, H.** Verwaltung und Verwaltungsgerichtsbarkeit. München: Schweitzer 1931. VI, 71 p. **76435**
- Swietoslawski, Moritz.** Der Organismus der territorialien Selbstverwaltung in der Republik Polen. Lpzg: Noske 1931. XI, 113 p. (Abhandl. d. Inst. für Politik, ausl. öffentl. Recht u. Völkerrecht a. d. Univers. Lpzg. 13.) Bibliographie: p. IX—XI. **A 47.34/53**
- Takács Imre (szerk.).** Tanulmányok a társadalom- és igazgatáspolitikai köréből. Steinecker Ferenc közszolgálatának 30. évford. alkalmából. Bev. Mayer Károly. Homok: Beniczky fiúotthon-ny. 1931. IX, 280 p. **77225**

35 Közigazgatás

Verwaltung — Administration

- Baden. Törvények, rendeletek.** Handbuch der badischen Verwaltung. Zusammengest., v. Wilhelm Merk. [1925.] 2. neubearb. Aufl. Heidelberg: Emmerling 1930. XVI, 1072 p. **75870**
- Erekly István.** Közigazgatási jogi jegyzetek. Szeged: Szt. István-társ szegedi fiókja 1931. 438 p. **101664**
- Giese, Friedrich (Hg.).** Deutsches Verwaltungsrecht. Von: —, Erhard Neuwie, Ernst Cahn. Berlin: Spaeth & Linde 1930. XV, 470 p. **76842**
- Hantos Gyula.** A magyar közigazgatás területi alapjai. Emlékirat. Előszót írta: Teleki Pál. A m. kir. miniszterelnök úr elé terjeszti Magyary Zoltán. Bp.: Athenaeum 1931. 14 p. 55 t. **77880**
- Hawel (Hg.).** Preussen nach dem Weltkriege. Aufbau u. Wirken d. Freistaates Preussen in Wort u. Bild. Köln: Gilde Verl. 1931. 140 p. **76592**
- Magyarország. Törvények, rendeletek.** Közjog. Törvényhatóságok, községek. Népszéki ügy. Rendészet. Gyám és gondnoksági ügyek. Szerk. Ladi Gusztáv. Bp.: Grill 1931. LII, 783 p. (Az utolsó évtized közigazgatási jogszabályai.) **K 3400/33**
- Württemberg. Törvényjavaslatok.** Verwaltungsrechtsordnung. Entwurf eines Gesetzes mit Begründung. Stuttg.: Kohlhammer 1931. XIV, 675 p. **76696**
- Zala vármegye. Szabályrendeletek** Gyűjteménye. Összeáll. Buzás Béla. Nagykanizsa: Délzalai ny. 1930. 413 p. **76701**

350.8 Köztisztviselők

Öffentliche Beamte — Civil service

- Anschütz, Gerhard.** Das Beamtentum und die revolutionären Parteien. Heidelberg: Emmerling 1930. p. 177—182+1931. p. 1—4. (Aus Zeitschrift für badische Verwaltung u. Verwaltungsrechtspflege, Jg. 52—53.) **101661**
- Bajorország. Landesverband der bayer. Staatsbeamten.** Bericht über die 5. Vertreterversammlung 1930. München: Selbstverl. 1930. **1916/5**
- Basse, F. v.** Grundfragen des Beamtenrechts bes. d. preuss. Kommunalbeamtenrechts. Berlin: Weller 1931. 135 p. **76588**
- Bohlen, Adolf.** Finanzkrise und Berufsbeamtentum. [1930.] 5. Aufl. Lpzg: Quelle & Meyer 1931. 84 p. **76398**

- Fausser, Manfred.** Die Pflicht zur Amstverschwiegenheit nach deutschem Staatsrecht. Diss. Tübingen 1931. [8], 84 p. **77141**
Bibliographie: p. 81—83.
- Hartung, Fritz & Hans Leisegang.** Berufsbeamtentum. Volksstaat u. Ethik. Vorträge. Lpzg.: Meiner 1931. 32 p. **75912**
- Jahn, Gusztav.** Die Besoldungsgesetzgebung des Reiches und ihre Entwicklung. Berlin: Selbstverl. 1930. XII, 207 p. **75909**
- Kákósy József.** A tisztviselőképzés problémájának megoldása. 1930. **R 350.8**
- Poroszország. Törvények, rendeletek.** Die zusätzliche Alters- und Hinterbliebenenversorgung der Staats-Angestellten u. Arbeiter. Berlin: Gundlach & Hawranke 1930. XVI, 187 p. **76459**
- Poroszország. Törvények, rendeletek.** Verordnung zum Schutze von Tier- und Pflanzenarten in Preussen. Berlin 1930. **P 351.765(43)**
- Wilhelm.** Die polizeiliche Überwachung der Gaststättenbetriebe. Stuttg. 1931. **P 351.761(43)**
- Wolfstieg, Friedr. & Otto Schnabel.** Der preussische Polizeibeamte. Eine Einführung in den Polizeiberuf. Lübeck: Dtscher Polizeiverl. 1930. XI, 128 p. 5 t. **75368**
Bibliographie: p. 119—128.
- Württemberg. Szabályrendeletek.** Dienstvorschriften für Leichenschauer unter Einbeziehung d. Vorschriften f. d. Öffnung u. Beförderung v. Leichen, sowie f. d. Leichenbestattung in Württemberg. [193?] 3. Aufl. Stuttg.: Kohlhammer 1931. 63 p. (Württembergische Gesetzsamml.) **76549**

351.7 Rendészet

Öffentliches Sicherheitswesen Public safety and order

- Berlin. Szabályrendeletek.** Die Polizeiverordnungen für Berlin. Bearb. v. Weiss. Bd. 1—2. Berlin: Weller 1931. (Polizeiverordnungen d. Dtschen Reiches u. d. deutschen Länder, II. c.) **77563**
- Herskovits Fábán.** Vásártartási jog és kapcsolatos kérdései. Diss. Bp. 1931. 32 p. **77263**
Bibliográfia: p. 3.
- Lassaly, Oswald.** Grundzüge des hamburgischen Polizeirechts. Anhang: Gesetz- und Verordnungsverzeichnis. Hamburg: Meisner 1931. 204+64 p. 1 t. **75918**
- Magyarország. Törvények, rendeletek.** A magy. hajózási, vízjogi és folyamrendészeti jogszabályok gyűjteménye. 1—2. k. Összeáll. Faba János & Weninger László. Bp.: Jókai-ny. 1931. **76904**
- Németország. Törvények, rendeletek.** Verordnungen zur Bekämpfung politischer Ausschreitungen. Zus.-gest. H. Vouatta. Berlin 1931. **P 351.75(43)**
- Oehler, H.** Das allgemeine Polizeirecht in den deutschen Ländern und in Österreich. Lübeck: Deutscher Polizei-Verl. 1930. 102 p. **75358**
- Páskándy János.** Egyesületi (egyesülési) és gyűlekezési jogszabályok kézikönyve. Bp.: Pannonia ny. 1931. 387, VIII p. **K 3517/13**
- Petzet, Wolfgang.** Verbotene Filme. Eine Streitschrift. Frankfurt a. M.: Societäts-Verl. 1931. 160 p. **77938**
- 351.81 Útügyi közigazgatás**
- Verkehrswesen — Traffic-regulations**
- Ausztria. Törvények, rendeletek.** Die neuen Regeln des Strassenverkehrs in Österreich. [1930.] 2. Aufl. Zus.-gest. v. Carl J. Rössler. Wien: Harbauer 1931. 376 p. **76813**
- Berlin. Szabályrendeletek.** Berliner Strassenordnung, nebst Bekanntmachung und Verordnung über Parkverbote. Hg. v. Georg Kemnitz. Berlin: Schwabacher 1930. 47 p. **76582**
- Borchert, Walter.** Der Auto- und Strassenverkehr, f. Kraftfahrer, Fuhrwerkslenker, Radfahrer, Strassenbahn- u. Droschkenführer... sowie f. alle Verkehrs-Interessenten [1929.] 2. Aufl. Berlin: »Schutz und Wehr« 1931. VIII, 310 p. **77185**
- Hartmann, Heinz.** Die Bahnpolizei im Bereich der deutschen Reichsbahn. Diss. Göttingen 1928. 73 p. **77097**
Bibliographie: p. 5—10.
- Innsbruck. Szabályrendeletek.** Sammlung der neuen Verkehrsvorschriften. Zusammen-gest. v. Al. Halhammer. Innsbruck: Wagner 1931. XXVII, 198 p. **76755**
- Németország. Törvények, rendeletek.** Die Kraftfahrzeuggesetzgebung. Erläut. v. Ludwig Lechner. [192?] 2. Aufl. München: Beck 1931. XV, 594 p. **76382**
Bibliographie: p. X—XII.
- Takács József (összeáll.).** Az új autoközlekedési rendszabályok. [1926.] 7. kiad. Bp.: Fővárosi-ny. 1931. 319 p. **K 3858/2**

352 Községi igazgatás

Gemeindeverwaltung
Local government

- Berlin. Szabályrendeletek.** Quellensammlung zum Berliner Stadtverfassungsrecht. Mit Nachtrag hg. Edmund Barz. Berlin: Selbstverl. 1930. 96 p. 16 p. **76462**
- Boldt, Walter & Gerhard Boldt.** Stadtverfassung und Stadtverwaltung in Preussen. Berlin: Stilke 1931. XVI, 272 p. **75563**
Bibliographie: p. XV—XVI.
- Brendle, A. & Hubert Dassel.** Die kaufmännische Buchführung in den wirtschaftlichen Einrichtungen der Gemeinden nebst Bilanzlehre u. Bilanzbeurteilung. Mannheim: Bensheimer 1931. XII, 155 p. (Lehrbücher f. Verwaltungsschulen, 19.) **77628**
- Budapest székesfőváros.** Az új városháza. A főváros főtisztviselőinek és a törvényhatósági bizottság tagjainak életrajza, a főváros hivatalainak, intézményeinek és üzemeinek ismertetése. Az 1931—1937. évi törvényhatóság. Bp.: Weichert 1931. 150 p. **K 3520/39**
- Budapest székesfőváros szociálpolitikai ügyosztály.** Szociálpolitikai, közjótékonyossági és közművelődési közigazgatásának kézikönyve. Szerk.: Venczell Geyza & Medriczky Andor. Előszót írta: Liber Endre. Bp.: Saj. kiad. 1930. 552 p. **76192**
- Csehszlovákia. Törvények, rendeletek.** Gemeindegesetze. [1919.] 3. Aufl. Hg. v. J. Riha. Brünn: Rohrer 1930. 309 p. (Gesetze d. Tschechoslowakischen Republik, Rohrer Ausgabe, VI.) **75362**
- Csehszlovákia. Törvények, rendeletek.** Handbuch der Gemeinden. Bd. 1—4. Hg. v. Hans Senn. Reichenberg: Stiepel 1924—1931. (Stiepels Gesetz-Samml. d. Tscheslowakischen Staates, Folge 8.) **K 3500/30**
Bd. 1. Böhmen. 1924. XX, 1232 p.
Bd. 2. Mähren u. Schlesien. 1924. XX, 1401 p.
Bd. 3. Slovakien u. Karpathorussland. 1925. XVII, 1138 p.
Bd. 4. Nachtrag. 1931. XXV, 1346 p.
- Dalchov, Joachim.** Was können wir von der englischen Selbstverwaltung lernen? Berlin: Stilke 1931. XIV, 82 p. **76886**
Bibliographie: p. 77—82.
- Fiehler, Karl.** Nationalsozialistische Gemeindepolitik. [1930.] 3. Aufl. München: Ehler 1931. 80 p. (Nationalsozialist. Bibl., 10.) **76394**
- Goetz, Harry.** Die Verwaltungsorganisation der Weltstädte Paris, London, New York, Wien. Ein Beitrag zur Berliner Verfassungsreform. Von: —, Kurt Jeserich, Otto Kleine, Albert Zollikofer. Berlin: Vahlen 1931. 153 p. (Sonderschriften des Kommunalwiss. Instituts a. d. Univ. Berlin, 1.) **76677**
- Hessen. Törvények, rendeletek.** Hessische Gemeindeordnung v. 10. VII. 1931 mit Nebengesetzen. Hg. u. erl. v. Otto Sturmfels. Darmstadt: Schröter 1931. VIII, 134 p. **77673**
- Hessen. Törvények, rendeletek.** Die Landgemeinde-Ordnung für den Volksstaat Hessen. Darmstadt: Staatsverl. 1930. 53 p. (Kommunale Gesetzgebung, 97.) **76671**
- Kastner, Adolf.** Die Selbstverwaltung der badischen Gemeinden und Gemeindeverbände. Pforzheim: Wenz 1931. XVI, 211 p. (Verfassung, Verwaltung u. Finanzwirtschaft in Baden, 1.) **77502**
- Kernstock, Otto.** Handbuch der Gemeindeverwaltung in Niederösterreich. Wien: Österr. Staatsdr. 1931. XIV, 553 p. **75844**
Bibliographie: p. XIII—XIV.
- Klotz, Erich.** Das Selbstverwaltungsrecht der württembergischen Gemeinden nach der neuen Gemeindeverordnung vom 19. März 1930. Diss. Tübingen 1931. 175 p. **78011**
- Leyden, V.** Die Berliner Verfassung. Berlin: Heymann 1930. 42 p. **75868**
- Lovett, William P.** Detroit rules itself. Boston: Badger 1930. 235 p. 5 t. **75791**
- Magyar városok fejlődése.** Magyarország városai és vármegyéi. 1. k. Szerk. Kiszeley Gyula. Bp.: Vármegyei kvkiadó 1931. **76471**
- Manny, Theodore Bergen.** Rural municipalities. A sociological study of local government in the United States. New York: Century Co. 1930. XVII, 343 p. **75790**
- Németország. Deutscher Städtetag.** Reichsstädteordnung. Entwurf u. Begründung 1930. 3. Aufl. Berlin: Selbstverl. 1930. 60 p. (Schriftenreihe d. dtischen Städtetages, 11.) **75723**
- Németország. Törvények, rendeletek.** Anweisung d. MdI. zur Ausführung des Gesetzes über die vorläufige Regelung verschiedener Punkte des Gemeindeverfassungsrechts für die Hauptstadt Berlin v. 30. 3. 1931. Berlin 1931. **Pq 352(43) Berlin**

Németország. Törvények, rendeletek. Das Gemeindeverfassungsrecht der Stadt Berlin. Zus. gest. v. Ernst Hardenberg—Schattschneider & Theobald Mosheim. Berlin: Heymann 1931. IV, 143 p. (Taschengesetzsammlung, 146.) **77937**

Németország. Törvényjavaslatok. Referenten Entwurf eines Gesetzes über die kommunale Selbstverwaltung und eines Gesetzes z. Einführung d. Gesetze ü. d. kommunale Selbstverwaltung u. d. allgemeine Landesverwaltung. — Wegweiser. [1932.] 2. Aufl. Berlin: Decker 1931. 55+16+8 p. **101685**

Németország. Törvényjavaslatok. Entwurf eines Selbstverwaltungsgesetzes für die Hauptstadt Berlin. Berlin: Schenck 1930. [13] p. (Preuss. Landtag 3. Wahlper. 1.) **101632**

Oettich, Curt. Die Rechtsstellung des Bürgermeisters im sächsischen Gemeinderecht. Lpzg: Weichner 1930. XI, 116 p. (Leipziger rechtswissenschaftl. Studien 58.) **75497**
Bibliographie: p. X—XI.

Pietsch, Wilhelm. Die Scheidung zwischen eigenen und übertragenen Gemeindeangelegenheiten nach der sächsischen Gemeindeordnung. Dresden: Sächs. Gemeindetag 1930. 113 p. **75919**
Bibliographie: p. 7—15.

Poroszország. Törvények, rendeletek. Gesetz über die vorläufige Regelung verschiedener Punkte des Gemeindeverfassungsrechts für die Hauptstadt Berlin vom 30. III. 1931. Berlin 1931. **P 352(43) Berlin**

Raymond-Laurent. Paris, sa vie municipale. Vers le plus grand Paris. Préf. de Jean de Castellane. Paris: Libr. des juristes-classeurs 1931. 296 p. **76584**

Sellmann, Wilhelm. Presse und Kommunalverwaltung. Vorwort v. Gerhard Kallen. Köln 1930. **P 07: 352**

Steinkopff, Otto. Die Selbstverwaltung der französischen Gemeinde. Diss. Göttingen 1928. [6], 42 p. **77153**
Bibliographie: p. 6.

Vitze, J. Gemeindepolitik. Ein Handbuch für den Gemeindepolitiker ohne Unterschied der Partei. Dornbirn: Mayer & Karrer 1930. 175 p. **75549**

Wildner Ödön. Várostudományi tanulmányok, különös tekintettel a nagyvárosokra. Kérdések, munkaterv, vázlatok. Bp.: Háziny. 1930. 128 p. (A Városi szemléből.) **75693**

Württemberg. Törvények, rendeletek. Württembergische Gemeindeordnung vom 19. III. 1930. Textausg. mit Anhang. Württemberg: Bauern- und Weingärtner-Bund 1930. XII, 144 p. **75835**

355 Hadügy

Heerwesen — Military science

Baja Benedek (szerk.). Hadifogoly magyarok története. 1—2. k. Szerk.: —, Lukinich Imre, Pilch Jenő, Zilahy Lajos. Bp.: Athenaeum 1930. **101626**

Berkó István. Magyar önkéntes csapatok az 1859. évi háborúban. Pécs: Dunántul ny. 1930. 89 p. **75622**

Carl, Erzherzog von Oesterreich. Ausgewählte Schriften. Hg. v. Erzherzoge Albrecht & Wilhelm. Bd. 1—7. Wien: Braumüller 1893—1894. **76805**

1. Allgemeine Einleitung. Grundsätze d. höheren Kriegskunst f. d. Generäle d. österr. Armee. XXIII, 343 p. 2 t.
2. Grundsätze d. Strategie, erläut. durch d. Darstellung d. Feldzuges v. 1796. in Dtschland. 415 p.
3. Geschichte d. Feldzuges v. 1799 in Dtschland u. in d. Schweiz. VI, 436 p.
4. Kleinere Kriegsgeschichtliche Schriften. VI., 657 p.
5. Kleine militärische Aufsätze. Ausgewählte Denkschriften, Vorträge, Berichte u. Gutachten, 1. Th. VII, 667 p. 1 t.
6. Ausgewählte Denkschriften, Vorträge, Berichte u. Gutachten, 2. Th. Vermischte Schriften. Register. VII, 632 p.
7. Kartenband. VI p. 23 t.

Campaign of the British army in Mesopotamia 1914—1918. London: Pitman 1930. XXI, 179 p. **A 50.90/40**

Deltour, Clément. Enthüllungen. Innsbruck: Tyrolia 1931. 246 p. **76464**

Emin, Ahmed. Turkey in the world war. New Haven: Yale univers. pr. 1930. XIII, 310 p. **A 56.35/10**

Enderes, Bruno. Verkehrswesen im Kriege. Die österreichischen Eisenbahnen. — Emil Ratzenhofer: Militärische Verkehrsprobleme Österreich-Ungarns, Eisenbahn- u. Schifffahrtswesen. — Paul Höger: Telegraphien- u. Postwesen. — Mit Anhang. Wien: Hölder—Pichler—Tempsky 1931. XVIII, 224+20 p. (Wirtschafts- u. Sozialgesch. d. Weltkrieges.) **77690**

Foch, [Ferdinand]. Meine Kriegserinnerungen 1914—18. Übers. v. Fritz Eberhardt. Lpzg: Koehler 1931. 486 p. 5 t. **76602**

Gibson, R. H. & Maurice Prendergast. The German submarine war 1914—1918. Foreword by Earl [A. F.] Jellicoe. [1931] 2. ed. New York: Smith 1931. XIX, 438 p. 34 t. **77523**

Gyalókey Jenő. Az első orosz megszállás és Erdély felszabadítása. (1849. jan. 31.—márc. 28.) Bp.: Akadémia 1931. 131 p. **77987**

- Julier** Ferenc. Magyar hadvezérek. Bp.: Stádium [1930.] 472 p. **75360**
- Landwehr.** Hunger. Die Erschöpfungsjahre der Mittelmächte 1917/18. Zürich: Amalthea-Verl. 1931. 325 p. **76762**
- Lépes** Győző, vitéz lépesfalvi. Debrecen háborus multja. Debrecen: Magy. nemz. kv. és lapkiadó 1931. 71 p. **77446**
- Maderspach** Viktor. Az oláhok vérnymában a Feketetengerig. [1930.] 2. kiad. Miskolc: Ludvig & Janovits 1930. XII, 318 p. 2 t. **76124**
- Magyarország. Hadsereg.** A cs. és kir. 82. székely gyalogezred története 1883—1919. Bev. írta: József kir. herceg. Bp.: Az ezred tisztikara 1931. 342 p. **76758**
- Magyarország. Honvédelmi minisztérium.** Szolgálati szabályzat a m. kir. honvédség számára. I. rész. Bp.: Pallas 1931. 551 p. **K 3555/1**
- Mitchell,** William A. Outlines of the world's military history. Washington: Nat. service publ. comp. 1931. VIII, 751 p. **76770**
- Munch,** P. [etc.] Wie würde ein neuer Krieg aussehen? Von —, Requin v. Metzsch etc. Eingel. v. Interparlamentar. Union. Zürich: Füssli 1932. X, 395 p. (Weltmarktprobleme, 4.) **77746**
- Nónay** Dezső. A volt m. kir. szegedi 5. honv. gy. ezred a világháborúban. Bp.: Szerző 1931. 190 p. 2 t. **77796**
- Pershing,** John J. My experiences in the world war. Vol. 1—2. New York: Stokes 1931. **76948**
- Rátz** Kálmán. Az oroszországi cseh-szlovák légió története. Bp.: Madách 1930. 126 p. **A 47.35/37**
- Sakharow,** Konstantin W. Die tschechischen Legionen in Sibirien. Berlin-Charlottenburg: Handriock 1930. 99 p. 1 t. **A 57.35/3**
- Sassy** Csaba. Hét ország frontján. Háborus napló 1915—18. 1. k. Miskolc: Miskolci ny. 1930. **76376**
- Schneider,** Paul. Die Organisation des Heeres. Berlin: Mittler 1931. VIII, 276 p. 1 t. **76622**
- Takács** János. II. Rákóczi Ferenc hadszervezete. Diss. Bp. 1930. 68 p. **75993**
- Von der Hellen,** G. Die Erziehung zum Soldaten. Graz: Leuschner & Lubensky 1931. 191 p. **77977**
- Wagner,** Rudolf. Hinter den Kulissen des grossen Hauptquartiers. Berlin: Schultz 1931. 239 p. **76092**
- Weltkriegsspionage,** Die — (Original Spionage-Werk). Authentische Enthüllungen über Entstehung, Art, Arbeit, Technik, Schliche, Handlungen, Wirkungen u. Geheimnisse d. Spionage vor, während u. nach d. Kriege. Bd. I. Unter Mitw. v. Ludwig Altman, Busso v. Bismarck, von Borries etc. München: Moser 1931. 680 p. 24 t. **101659**
- Wrangel,** [Pierre]. Mémoires du Général Wrangel. Paris: Tallandier 1930. 332 p. 15 t. **A 47.92/76**

36 Jótékonyág. Szegényügy

Armenwesen — Charity

- Blau,** Nelly. Das Krüppelfürsorgegesetz v. 6. V. 1920. u. seine Wirkung in d. Praxis unter bes. Berücks. d. Stadtkreises Bonn a. Rh. Berlin 1930. **P 362.1(431.9) Bonn(001)**
- Bopp,** Karl. Die Wohlfahrtspflege des modernen deutschen Sozialismus. Freiburg i. Br.: Caritasverl. 1930. 94 p. **76424**
- Briefs,** J. Die soziale Fürsorge der Schwerbeschädigten in der heutigen Gesetzgebung. Berlin: Gersbach 1931. XII, 106 p. **76119**
Bibliographie: p. VII—IX.
- Burchardt,** Erick. Die öffentliche Wohlfahrtsorganisation der Landeshauptstadt Braunschweig in ihrer Entwicklung bis zur Gegenwart. Mit Anhang. Braunschweig: Waisenhaus-Dr. 1930. 190 p + 34 p. **75908**
- Csepely** György & Oslay Oswald. Szegénygondozás. Az egri norma. 1931. **R 361.21(439.034) Eger**
- 25 Jahre Mutterschutz.** 1905—1930. Berlin-Nikolassee 1930. **P 362.15**
- Hartrodt,** Georg. Organisationsfragen der Reichsversorgung. Stuttgart. 1931. **P 362.625(43)**
- Kecskeméti szegényügyi bizottság.** Kecskeméti szegénygondozás. Beszámoló 1929. XI. 1-től 1930. XII. 31-ig. Kecskemét: Sajat kiad. 1931. 175 p. **X 2043**
- Kleis,** Friedrich. Ratgeber für die öffentliche Fürsorge. Lpzg 1930. **P 361.6(43)**
- Montandon,** George. Im Schmelztiegel des fernen Ostens. Geschichte d. Sibirischen Mission d. Internat. Com. v. Roten Kreuze, III. 1919—VI. 1921. Übers. v. Ernst Klarwill. Wien: Manz 1923. VIII, 341 p. 1 t. **A 47.36/2**

Németország. Deutscher Verband f. d. berufliche Kranken- und Wohlfahrtspflege. Das deutsche Pflege- und Anstaltspersonal. Seine berufl. wirtschaftl. u. rechtl. Lage. Köln: Selbstverl. [1931] 107 p. **75914**

Németország. Kongresszus. Die Stellung der Wohlfahrtspflege zur Wirtschaft, zum Staat und zum Menschen. Bericht über den 41. dtischen Fürsorgetag in Berlin am 26—27. XI. 1930. Karlsruhe: Braun 1931. 126 p. (Schriften d. Dtschen Vereins f. öffentl. u. private Fürsorge, Neue Folge, 15.) **76986**

Németország. Törvények, rendeletek. Die Reichsfürsorgepflichtverordnung und die dazu gelt. Ausführungsbestimmungen. Erl. v. Karl Rutz. München: Beck 1930. XII, 838 p. **75917**

Országos Stefánia Szövetség. Az Országos Stefánia Szövetség 15 éves működése. (1915. VI. 13-tól 1930. XII. 31-ig) Összeáll.: Keller Lajos. Bp.: Egyesült könyvny. r.-t. 1931. 170 p. 11 t. **1149/68**
= Orsz. Stefánia Szöv. kiadv. 68.

Sand, René. Le service social a travers le monde. Assistance—Prévoyance—Hygiène. Préf. de Paul Strauss. Paris: Colin 1931. VII, 250 p. **76654**

Sellheim, H. & F. Rott. Anya- és újszülöttvédelmi rendszer. Ford. Szénásy József. Megjegyzések H. Sellheim és F. Rott professzorok anya- és újszülöttvédelmi rendszeréhez. Irták Keller Lajos & Szénásy József. Bp.: Egyesült kő- és könyvny. 1931. 47 p. (Orsz. Stefánia Szövets. anyák és csecsemők védelmére kiadv. 67.) **1149/67**

Société des nations. Réfugiés russes arméniens, assyriens, assyro-chaldéens et turcs. Rapport du secrétaire gén. sur l'organisation future de l'oeuvre des réfugiés. Genève: Soc. des nations 1930. 28 p. (Serie de publ., XIII.) **101736**

Steiner, Jesse Frederich. Community organization. London: The century co. 1930. XII, 453 p. (The cos. workers' library.) Bibliography: p. 421—443. **76660**

Szentkeresztyné Nyegre Rózi. S. O. S. Útmutató a szociális karitatív és közhasznú intézményekhez és eljárásokhoz. Bp.: Orion irod. vál. 1931. 251 p. **76246**

Wien. Wohlfahrtsamt. Das Wohlfahrtsamt der Stadt Wien und seine Einrichtungen. Wien: Magistrat 1931. 69 p. **77612**

Zeck, Wilh[elm]. Die öffentliche Wohlfahrtspflege. Stuttg.: Kohlhammer 1930. V, 234 p. (Sozialpol. u. Wohlfahrtspflege, 2.) **75783**

362.8 Gyermekvédelem

Jugendfürsorge — Care of the young

Friedländer, Walter. Jugendrecht und Jugendpflege. Berlin: Arbeiterjugend-Verl. 1930. 116 p. **76126**

Klumker, Chr. J. Vom Werden deutscher Jugendfürsorge. Zugl. eine Geschichte d. dtischen Berufsvormundschaft. Berlin: Heymann 1931. IV, 104 p. **77584**

Maass, Hermann. Hundert Jahre Kampf um Jugendschutz. Berlin: Reichsausschuss d. dtischen Jugendverb. 1931. 98 p. **77416**

Röhm, Otto. Abgrenzung zwischen Minderjährigenfürsorge u. Fürsorgeerziehung (§§ 55 und 63 RJWG). Diss. Tübingen 1931. 106 p. **78002**

Webler, Heinrich (Hg.) Jahrbuch des Jugendrechts für die Jahre 1928 u. 1929. Berlin: Heymann 1930. XI, 286 p. **x2007/1**

37 Közoktatás. Közművelődés

Unterrichtswesen. Kultur

Education. Culture

Baden-Powell, Robert. Scouting and youth movements. New York: Cape & Smith 1931. 109 p. **76666**
Bibliography: p. 109.

Bagley, William C[handler]. Education, crime and social progress. New York: Macmillan 1931. XV, 150 p. **76787**

Copei, Friedrich Otto. Der fruchtbare Moment im Bildungsprozess. Diss. Berlin 1930. 50 p. **75417**

Écsy Ö. István (szerk.) Csurgói diákalbum 1931. Csurgó: Csurgói ref. gimn. öregdiákjainak szövets. 1931. 200 p. **76151**

Engelhardt, Fred. Public school organization and administration. [Boston]: Ginn 1931. XVI, 595 p. 1 t. **76601**
Bibliography: p. 26—27, 56, 83, 100, [etc.]

Fekete József. A magyar népművelés körvonalai. (Dolgozatok.) Bp.: Hollósy ny. 1930. 176 p. **76133**

Günther, Kurt. Preussisches Berufsschulrecht. Bd. 1. Langensalza: Beltz 1931. (Samml. v. Vorschriften d. Preuss. gewerbl. Unterrichtsverwaltung, 2.) **77632**

Bd. 1. Die Pflicht z. Besuche d. Berufsschule. Mit Anh. XVI, 301 p.

- International handbook of adult education.** London: World assoc. for adult education 1929. XVI, 476 p. **75644**
- Japán. Department of education.** General survey of education in Japan. Tokio: Departm. of educ. 1926. [4], 88 p. 10 t. **A 52.37/4**
- Jordan, Riverda Harding.** Education as a life work. An introd. into education. New York: The century co. 1930. 303 p. **76659**
- Hamerák Izabella.** A reális tárgyak oktatása a filantropistáknál. Diss. Pécs 1930. 51 p. (Specimina diss. Facult. philos. R. Hung. Univ. Elisabethinae Quinquecl. 24.) **77159**
- Hasslewood, H. L.** Child slavery in Hong Kong, the mui tsai system. London: Sheldon pr. 1930. 130 p. **A 51.36/1**
- Hetzer, Hildegard.** Kind und Schaffen. Experimente u. konstruktive Betätigungen im Kleinkindalter. Jena: Fischer 1931. VIII, 108 p. (Quellen u. Studien z. Jugendkunde.) Bibliographie: p. 105—108. **75887**
- Horváth Kálmán.** Magyar diákkaluz. Milyen anyagi támogatásban részesülhet a tanuló ifjúság. Bp.: Madách ny. 1931. 106 p. **76455**
- Klebelsberg Kunó gr.** Világválságban. Bp.: Athenaeum [1931]. 363 p. **75966**
- Kühner, Martin.** Die bäuerlichen Fachschulen im Rahmen des deutschen landwirtschaftlichen Schulwesens. Waldkirch: Waldkircher Verl. Ges. 1930. 168 p. 1 t. Bibliographie: p. 153—157. **75995**
- Lighthart, Jan.** Pädagogik des vollen Lebens. Weimar: Böhlau 1931. 230 p. **76299**
Bibliographie: p. 229—230.
- Lukashek.** Das Schulrecht der nationalen Minderheiten in Deutschland. Von: —, Fischer, Weinholt. Berlin: Hobbing 1930. 49 p. (Das Schulrecht der eur. Minderheiten, 4.) **75365**
- Masante, Maresa.** Notizia di un manoscritto italiano inedito, d'argomento pedagogico, esistente nella Biblioteca ungherese di Debrecen. Torino 1930. **P 371**
- Meier, Günther.** Berufsschulung und Berufserziehung der Jugendlichen durch die Arbeitergewerkschaften. Rostock: Hinstorff 1930. 139 p. (Hamburger wirtschafts- und sozialwissenschaftl. Schriften, 13.) **75354**
- Pius XI.** Rundschreiben über die christliche Erziehung der Jugend. Freiburg i. Br. 1930. **P 377**
- Sárpy István (szerk.)** Budapest székesfőváros leventemozgalma 1924—1930. Bp.: Hollós ny. 1931. 140 p. **75875**
- Smogorzewski, Casimir.** L'instruction publique en Pologne. Paris: Gebethener & Wolff 1930. 28 p. **A 47.37/9**
- Thalhofer, Franz Xaver.** Unterricht und Bildung im Mittelalter. München: Kösel & Pustet 1928. [8], 183 p. (Samml. Kösel, 105.) **76069**
Bibliographie: p. 179—183.
- Thwing, Charles Franklin.** American society. Interpretations of educational and other forces. New York: Macmillan 1931. XIV, 271 p. **76553**
- Veress István.** A debreceni református kollégium tanítóképző-intézetének története 1855—1930. Debrecen: A város ny. 1931. 104 p. **77602**
- Veress István.** Das Lehrerbildungswesen in Ungarn. Debrecen 1930. **R 371.1(439)**
- Zerbe, Erich.** Die Bedeutung der Schule und der Berufsberatung für die Berufsausslese. Diss. Berlin 1930. 55 p. **75410**

378 Egyetemek

Universitäten — Universities

- Anthony, R.** Pour la défense de notre culture intellectuelle. Paris: Giard 1930. 149 p. **75503**
- Führer** durch die Deutschen freien Corporationen (mit Auslands-Anhang) 1931. Lpzg: Grasshoff 1931. VII, 159. **76379**
- Gulyás József.** A sárospataki ref. főiskola rövid története. Sárospatak: Ref. főiskola ny. 1931. 55 p. **77946**
- Hanffstengel, Georg & Adolf Hezner.** Die neuzeitlichen Aufgaben der deutschen Hochschulen. Berlin: Verl. d. Verkehrswissenschaftl. Lehrmittelges. 1931. 56 p. **77531**
- Kersten, Ulrich.** Das deutsche Studentenrecht. Berlin-Zehlendorf: Kranich Verl. [1931.] [8]. 166 p. **76591**
Bibliographie: p. [5—8].
- Közzgazdák Egyetemi Szövetsége.** Vélemények a magyar sajtóban a Közzgazdasági egyetemről. Bp.: »Pátria« 1931. 76 p. **77260**
- Lenz, Max.** Geschichte der königlichen Friedrich-Wilhelms-Universität zu Berlin. Bd. 1—4. Halle a. d. S.: Buchhandl. d. Waisenhauses 1910—1918. **101691**
1. Gründung u. Ausbau. XV, 644 p.
2/1. Ministerium Altenstein. XI, 514 p.
2/2. Auf dem Wege zur deutschen Einheit im neuen Reich, XI, 512 p.
3. Wissenschaftliche Anstalten. Spruchkollegium. Statistik. VIII, 536 p. 5 t.
4. Urkunden. Akten und Briefe. XII, 602 p.
- Marton János.** A sárospataki református főiskola története. 1. k. Sárospatak: Ref. főiskola ny. 1931. **77945**

- Németsország. Hochschulverwaltungen.** Deutsche Hochschulstatistik. Mit textlichen Erläuterungen. Bd. 6. Winterhalbjahr 1930/31. Berlin: Struppe & Winckler 1931. VIII, 26+259 p. 1924/6
- Regenbogen, Otto.** Denkschrift über einige Fragen des altsprachlichen Universitätsunterrichts. Berlin: Weidmann 1930. 54 p. 75558
- Schilpp, Paul Arthur (ed.).** Higher education faces the future. New York: Horace Liveright 1930. 408 p. 75511
- Stier-Somló, Fritz.** Die neue juristische Studienreform. Erlass d. preuss. Ministers f. Wissenschaft, Kunst u. Volksbildung v. 17. II. 1931. Berlin: Stilke 1931. 99 p. (Stilkes Rechtsbibliothek 114.) 76747

38 Közgazdaság

Volkswirtschaft — Political economy

- Abert, H.** Das Geldkapital als Perpetuum Mobile. Über die unendliche Zinspflicht. Vorwort v. Wilhelm Ostwald [193?] 2. Aufl. Darmstadt: Hofmann 1931. 66 p. 76871
- Bonn, M. J.** »Prosperity« Wunderglaube und Wirklichkeit im amerikanischen Wirtschaftsleben. Berlin: Fischer 1931. 177 p. 75959
- Böckenhoff, Karl.** Der Wirtschaftsbegriff Franz Oppenheims. Münster i. W.: Baader 1930. VII, 72+[9] p. (Münsterer Wirtschafts- u. Sozialwissenschaftl. Abhandl., 7.) 76001
- Budge, Siegfried.** Lehre vom Geld. Bd. 1—2. Jena: Fischer 1931. (Grundrisse z. Studium d. Nationalökonomie, 5—6.) 76946
Bd. 1. Theorie des Geldes.
Bd. 1/1. Wesen und Wert des Geldes. VIII. 308 p.
Bibliographie: p. 49—51 & 307—308.
- Bülow, Friedrich.** Volkswirtschaftslehre. Eine Einführung in d. wirtschaftliche Denken. Lpzg: Kröner 1931. XI, 615 p. (Kröners Taschenausg. 81.) 76627
Bibliographie: p. 586—593.
- Carell, Erich.** Wirtschaftswissenschaft als Kulturwissenschaft. Untersuchungen z. verstehenden Nationalökonomie insbesondere. Tübingen: Mohr 1931. 131 p. 76679
- Cassel Gusztáv.** A tőke és haladás. Svédbőlford. Neubauer Ferenc. Bp.: Tébe 1931. 79 p. (Tébe könyvtár, 65.) 76640
- Del Vecchio, Gustavo.** Grundlinien der Geldtheorie. Übers. u. eingel. v. Otto Weinberger. Tübingen: Mohr 1930. XII, 160 p. (Beitr. z. ökonomischen Theorie, 1.) 75706
- Döblin, Ernst.** Theorie des Dumpings. Jena: Fischer 1931. X, 128 p. (Probleme d. Weltwirtschaft, 55.) 77685
Bibliographie: p. VII—IX.
- Drenkhahn, Friedr[ich] & Erich Schneider.** Wirtschaft und Mathematik. Eine Einführung in d. mathemat. Behandl. wirtschaftl. Probleme unt. Zugrundelegung d. Funktionsbegriffs. Lpzg: Teubner 1931. VI, 47 p. (Mathematisch-physikal. Bibl., 77.)
Bibliographie: p. 47. 77436
- Elster, Ludwig.** Wörterbuch der Volkswirtschaft [1898] 4. Aufl. Bd. 1—3. Jena: Fischer 1931. K 3800/3
- Evans, Griffith C.** Mathematical introduction to economics. New York: Mc Graw-Hill comp. 1930. XI, 177 p. 75300
- Filene, Edward A.** Reichtum für Alle. Der neue Kapitalismus. Wien: Braumüller 1931. 90 p. 76722
- Fischer, Adalbert.** Der gesunde Wirtschaftskörper. Breslau 1930. P 38(01)
- Fisher, Irving.** A pénz illuziója. Ford. Dsida Ákos. Bp.: Gergely 1931. 112 p. (Közigazdasági kvrtár, XI.) 77199
- Frietsch, C. O.** Das Wesen der Geldpolitik. Eine klassifikatorische Studie z. Begriffsbildung der Sozialökonomik. Helsingfors: Akad. Buchhandlung 1931. XIV, 242 p.
Bibliographie: p. VII—XIV. 77813
- Gebhardt, Hans.** Freie und gebundene Wirtschaft. Jena: Fischer 1931. 98 p. 77950
Bibliographie: p. 97—98.
- Glockemeier, Georg.** Von Naturalwirtschaft zum Milliardentribut. Ein Längsschnitt durch Technik, Wissenschaft u. Wirtschaft zweier Jahrtausende. Zürich: Amalthea-Verl. 1931. 245 p. 77359
- Goldschmidt, Hans.** Das neue Zeitalter der Organisationswirtschaft. Berlin: Heymann 1931. VIII, 50 p. 76334

- Gottl-Ottlilienfeld**, Friedrich v. Wirtschaft und Wissenschaft. Bd. 1—2. Jena: Fischer 1931. 76947
- Gross**, Gustav Adolf. Die wirtschaftstheoretischen Grundlagen des »modernen Kapitalismus« von S o m b a r t. Eine krit. Untersuchung v. Standpunkt einer sozialindividualist. Wirtschaftsauffassung. Jena: Fischer 1931. VIII, 159 p. 75745
Bibliographie: p. 159.
- Hammesfahr**, Fritz. Volkswirtschaft der praktischen Vernunft. Berlin: Elsner 1930. 142 p. 75514
- Hayek**, Friedrich A. Gibt es einen Widersinn des Sparens? Ein Beitr. z. Kritik d. Unterkonsumtionstheorie u. z. Lehre v. Einfluss d. Geldmenge auf d. Kapitalbildung. Wien: Springer 1931. VI, 54 p. 77218
- Heimann**, Eduard. Kapitalismus und Sozialismus. Reden u. Aufsätze z. Wirtschafts- u. Geisteslage. Potsdam: Protte 1931. 252 p. 75901
- Janson**, G. Zwischen Freiheit und Ordnung. Berlin 1930. P 38(04)
- Katona** Artur & F e k e t e Oszkár. Glorérendvizmus. A világválság vége. 1931. R 380.351(∞)
- Keiser**, Günter. Die kapitalistische Konzentration. Berlin: Struppe & Winckler 1931. 124 p. 76672
Bibliographie: p. 119—122.
- Keynes**, John Maynard. A treatise on money. Vol. 1—2. London: Macmillan 1930. 76138
Vol. 1. The pure theory of money. XVIII, 363 p.
Vol. 2. The applied theory of money. VIII, 424 p.
- Kiss** Mihály. A naturalismus befolyása az európai kontinens gazdasági életére. Bp.: Grill 1912. 142 p. (Magy. közgazd. kvrtár.) 77360
- Klug**, Oskar. Grundprobleme der kapitalistischen Gebildetheorie und ihre praktischen Folgerungen. Berlin: Junker & Dünnhaupt 1931. III, 54 p. 76952
- Knolle**, Herbert. Konjunktüregewinn im Verhältnis zum Unternehmergewinn. Jena: Fischer 1931. [6], 103 p. (Untersuchungen z. theoret. Nationalökonomie, 8.) 76427
Bibliographie: p. 100—103.
- Lederer**, Emil. Aufriss der ökonomischen Theorie. [1922] 3. erweit. Aufl. Tübingen: Mohr 1931. XII, 353 p. 76556
[Titel d. 1. Aufl.: Grundzüge d. ökonomischen Theorie.]
- Lenhard**, Walther. Zur Methode der Physiokraten unter dem Gesichtspunkte: Individualismus-Funktionalismus. Heidelberg: Weiss 1931. 111 p. (Heidelberger Studien a. d. Inst. f. Soz. u. Staatswiss. I, 4.) 76649
Bibliographie: p. 107—111.
- Lüddecke**, Theodor. Meisterung der Maschinenwelt. Bd. 1. Lpzg: List 1931. 76078
Bd. 1. Menschentum u. Möglichkeit. XVI, 295 p.
- Madrid. Sociedad de estudios economicos.** La cuestion economica y sus raices. (Manifesto para todos y para nadie) Madrid: Garcia 1931. 56 p. (Publicaciones, 2.) 76180
- Marschak**, Jakob. Elastizität der Nachfrage. Tübingen: Mohr 1931. XIX, 143 p. (Beiträge z. ökonom. Theorie, 2.) 76159
- Mayer**, Fritz. Das Publizitätsproblem in der Wirtschaft. Lpzg: Noske 1930. XVI, 441 p. (Abhandl. a. d. Staatswissenschaftl. Seminar a. d. Univ. Erlangen, 9.) 75394
- Mises**, Ludwig & Arthur Spiethoff [Hg.] Probleme der Wertlehre. 1. Teil. München: Duncker & Humblot 1931. 295 p. 3358/183/1
= Schriften des Vereins für Sozialpolitik, 183/1.
- Richter-Altschäffer**, Hans. Einführung in die Korrelationsrechnung. Eine Darstellung d. Grundlagen rationaler Schätzungen, Analysen u. Vorhersagen f. Wirtschaftstheorie u. Wirtschaftspraxis. Berlin: Inst. für landw. Marktforschung 1931. 59 p. (Schriftenreihe d. Inst. für landw. Marktforschung, 1.) 76402
Bibliographie: p. 59.
- Schilling**, Otto. Moderne Wirtschaftsfragen im Lichte der katholischen Weltanschauung. München: Hueber 1930. 107 p. 75366
- Schnettler**, Albert. Der betriebswirtschaftliche Zins. Stuttg.: Poeschel 1931. XII, 255 p. 76941
Bibliographie: p. 250—253.
- Schumpeter**, Joseph. Theorie der wirtschaftlichen Entwicklung. Eine Untersuchung ü. Unternehmerrgewinn, Kapital, Kredit, Zins u. d. Konjunkturzyklus. [1911] 3. Aufl. München: Duncker & Humblot 1931. XIV, 369 p. 76707
- Société des nations.** Conférence internationale concernant les statistiques économiques. (26. XI. —14. XII. 1928.) Genève: Soc. des nat. 1928. 79 p. (II. Questions économ. et financières.) 101622
- Sombart**, Werner. Nationalökonomie und Soziologie. Jena 1930. P 38:30

- Stark, Hans.** Die Theorie der Monopole. Berlin: Heymann 1931. VIII, 57 p. **76716**
- Stephinger, Ludwig.** Systematik der Oekonomik. Stuttg.: Kohlhammer 1931. VI, 160 p. (Tübinger wirtschaftswissenschaftl. Abhandl. 11.) **76267**
- Theiss Ede.** Az áralakulás, termelés és jövedelemeloszlás matematikai elmélete. Bp.: Egyetemi ny. 1931. 98 p. **77271**
- Vogel, E. H.** Grundzüge einer sozialorganischen Privatwirtschaftsverfassung. Berlin: Parey 1931. VI, 129 p. **77816**
- Vogel, Emanuel Hugo.** Hauptprobleme der theoretischen Volkswirtschaftslehre auf sozialorganischer Grundlage. Berlin: Parey 1931. XXXIV, 484 p. **75717**
- Vorwerk, Karl.** Theoretische u. praktische Volkswirtschaftslehre. [1927] 3. umgearb. Aufl. Dresden: Ehlermann 1930. 153 p. **75555**
- Waltershausen, A. Sartorius.** Die Entstehung der Weltwirtschaft. Geschichte d. zwischenstaatl. Wirtschaftslebens v. letzten Viertel d. 18. Jh. bis. 1914. Jena: Fischer 1931. X, 276 p. **76645**
- Wilken, Folkert.** Die Metamorphosen der Wirtschaft. Eine Neubegründung d. Nationalökonomie nach geisteswiss. Methode. Jena: Fischer 1931. VIII, 333 p. **77688**
- Winter, Arno.** Das wirtschaftliche Prinzip ein Vorurteil. Jena: Fischer 1931. IV, 76 p. **76595**
- Bouniation, Mentor.** Les crises économiques. Essai de morphologie et théorie des crises économiques périodiques. [1921] 2. éd. Paris: Giard 1930. XVIII, 430 p. (Bibl. internat. d'économie politique.) **75876**
- Buchberger, Michael.** Gibt es noch eine Rettung. Regensburg: Pustet 1931. 147 p. **76304**
- Chase, Stuart.** Moloch Maschine. Die Kultur- u. Wirtschaftskrise der Welt. Stuttg.: Dieck [1930.] 279 p. **75795**
- Czettler Jenő etc.** Válasz gróf Károlyi Imrének »A kapitalista világrend válsága« könyvére. A magyar válság kibontakozásának útja. Irták: Éber Antal, Friedrich István, Györki Imre & Mónus Illés. Bp.: Gutenberg ny. 1931. 104 p. **77593**
- D'Abernon, viscount.** The economic crisis. Its causes and the cure [1930] 2. ed. London: Hodder & Stoughton 1931. 30 p. **75798**
- Ely, Richard T.** Hard Times — the way in and the way* out. With a special consideration of the »Seen and the Unseen«. New York: Macmillan 1931. X, 193 p. **76866**
- Fried, Ferdinand.** Das Ende des Kapitalismus. Jena: Diederichs 1931. 264 p. **77431**
- Fromm, H.** Heraus aus der Krise. Eine wirtschaftspolitische Betrachtung. München [1930]. **P 380.35(43)**
- Glaser Aladár.** Az európai gyarmatosítás befejezése, mint a gazdasági világrkrisis okozója. 1931. **R 380.351**
- Heimberg, Adolf.** Der geschichtliche Weg der Rettung aus Deutscher Not. Stade/Elbe 1931. **P 380.351(43)**
- Hermberg, P.** Krisenablauf einst und jetzt. Berlin 1931. **P 380.351**
- Hirsch, Julius.** Die Wirtschaftskrise. Berlin: Fischer 1931. 81 p. **76249**
- Kampf der Krise!** Die Wirtschaftskrise, ihre Ursachen und ihre Bekämpfung. Berlin 1931. **P 380.351(43)**
- Károlyi Imre gróf.** A kapitalista világrend válsága. Bp.: Pantheon ny. 1931. 78 p. **77393**
- Kleindin Hugó.** A gazdasági krízis megoldása. 1931. **R 380.351(439)**
- Kovács Gyula.** Világválságban. Bp.: Egyet. ny. 1932. 93 p. (A világgazdaság újabb jelenségei, 6.) **75012/6**

380.351 Gazdasági válság

Wirtschaftskrise — Economic crisis

- Agahd, Ernst.** Wir und die Weltwirtschaft. Ursachen u. Überwindung d. Wirtschaftsnot. Berlin: Weitsicht-Verl. 1931. 357 p. (Planeta) **76984**
- Ascher, M.** Beitrag zur Ueberwindung der Krisen (im Lichte d. Judentums). Frankfurt a. M. 1931. **P 380.351(43)**
- Ausztria. Wirtschaftskommission.** Bericht über die Ursachen der Wirtschaftlichen Schwierigkeiten Österreichs. Wien: Staatsdr. 1931. IV, 172 p. **76837**
- Berkenkopf, Paul.** Die deutsche Wirtschaft am Scheidewege. Berlin 1931. **P 380.351(43)**

- Lederer, Emil.** Wege aus der Krise. Tübingen 1931. P 380.351(43)
- Loewenstein, Jan.** Die Weltwirtschaftskrise, ihre Diagnose und Therapie. Der Kapitalismus am Scheidewege. Brünn: Rohrer 1931. 83 p. 77924
- Mangelsdorf, Friedrich Sigmund.** Clément Juglar's Krisenbarometer. Seine Grundlagen und seine Bedeutung. Diss. Berlin 1930 74 p. 2 t. 75418
Bibliographie: p. 69—72.
- Mises, Ludwig.** Die Ursachen der Wirtschaftskrise. Tübingen: Mohr 1931. 34 p. (Recht u. Staat in Geschichte u. Gegenwart, 82.) 77203
- Nachid, Hachim.** Les symptomes de la crise turque et son remède. Paris: Vrin 1931. 88 p. A 56.32/75
- Patterson, Ernest Minor.** The worlds economic dilemma. London: Mc Graw-Hill comp. 1930. VII, 323 p. 76110
- Pohlmann, Arno K.** Weltenwende im Wirtschaftsleben. Berlin: Hausen 1931. 97 p. 77814
- Regensperger István.** A világkrisis oka. 1931. R 380.35
- Schmitt, Alfons.** Die Weltwirtschaftskrise. Berlin: Junker & Dünnhaupt 1931. 70 p. (Wirtschaftsprobl. d. Gegenwart, 15.) 77527
- Siegfried, André.** La crise britannique au XXe siècle. Paris: Colin 1931. 215 p. (Collection Colin, 142.) 76105
- Siegfried, André.** Die englische Krise. Berlin: Fischer 1931. 237 p. 77380
Bibliographie: p. 233—34.
- Société des nations.** Le cours et les phases de la dépression économique mondiale. Genève: Soc. des nat. 1931. 367 p. 77948
- Spitaler, Armin.** Die Ursachen der Weltwirtschaftskrise und die Möglichkeiten ihrer Milderung. [1931] 2. erw. Aufl. Lpzg: Stiepel 1931. 66 p. 76355
- Steuermann, Carl.** Weltkrise—Weltwende. Kurs auf Staatskapitalismus. Berlin: Fischer 1931. 355 p. 77382
- Wagel, Srinivas Ram.** World economic depression: Remedies. New York: Hill 1931. 152 p. 76819
- Wild, Karl Conrad.** Unverbindliche Ratschläge zur Hebung der wirtschaftlichen Depression. St. Gallen 1930. P 380.35

380.359 Konjunktura

Konjunktur — Conjuncture

- Gater, Rudolf.** Die Konjunkturprognose des Harvard-Institutes. Eine Kritik ihrer Methoden u. ihrer Ergebnisse. Zürich: Girsberger 1931. X, 162 p. (Zürcher volkswirtschaftl. Forschungen, 17.) 76608
Bibliographie: p. VII—XI.
- Mitchell, Wesley C.** Der Konjunkturzyklus, Problem u. Problemstellung. Hg. Eugen Altschul. Übers. v. Ulrich Kuntzel & Hanna Stern. Lpzg: Buske 1931. XVIII, 487 p. 76955
- Országos gazdaságstatisztikai és konjunktúra-kutató bizottság** Közleményei. 1929. Bp.: Sajtó kiad. 1929. X 2004
[Magyar és német nyelven.]
- Schreiber, Edmund.** Die Konjunkturtheorie Franz Oppenheims. Diss. Tübingen 1931. 97 p. 78006
Bibliographie: p. 95—96.
- Wagemann, Ernst.** Struktur und Rhythmus der Weltwirtschaft. Grundlagen einer weltwirtschaftl. Konjunkturlehre. Berlin: Hobbings 1931. XXVI, 419 p. 76715
- 380.8+380.9 Gazdasági leírás és gazdaságtörténet**
- Wirtschaftsbeschreibung und Wirtschaftsgeschichte — Economic description and economic history*
- Andreades, A.** Geschichte der griechischen Staatswirtschaft. Bd. 1. Deutsch v. Ernst Meyer. München: Drei Masken Verl. 1931. 76840
Bd. 1. Von der Heroenzeit bis zur Schlacht bei Chaironeia. XVI. 459 p.
- Antipa, Gr.** L'occupation ennemie de la Roumanie et ses conséquences économiques et sociales. Paris: Pr. univers. de France 1931. XII, 185 p. A 49.32/279
- Battenberg, Franz Joseph.** Die volkswirtschaftliche Entwicklung Bulgariens von 1879 bis zur Gegenwart. Diss. Lpzg 1890. 202 p. A 49.38/192
- Berchem, Max v.** La propriété territoriale et l'impôt foncier, sous les premiers califes. Étude sur l'impôt du kharâg. Diss. Lpzg 1886. 75 p. A 53.38/2

- Bern. Eidgen. Volkswirtschaftsdepartement.** Das Wirtschaftsjahr 1929 mit Wirtschaftszahlen bis März 1930. Bern: Eidgen. Volkswirtschaftsdep. 1930. 4°. 55 p. («Wirtschaftl. u. sozialstatist. Mitteilungen» Sonderheft, 9.)
101645
- Bevilaqua Borsody Béla.** A budai és pesti mézárós céhek ládáinak okiratai. 1270—1872. Az ipartársulat és az ipartestület története. 1873—1930. 1—2. k. Bp.: Franklin 1931. 77897
- Bowden, Witt.** The industrial history of the United States. New York: Adelphi comp. 1930. X, 511 p. 75811
- Csikay Pál de.** L'Europe centrale économique et sociale. Préf. par Charles G i d e. Paris: Alcan 1931. IX, 160 p. 75979
- Dánia. Ministerium des Aeussern.** Dänemark. Kopenhagen: Luno 1931. 412 p.
K 9100/19
- Dunham, Arthur Louis.** The Anglo-French treaty of commerce of 1860 and the progress of the industrial revolution in France. Ann Arbor: Univ. of Michigan pr. 1930. XIV, 409+IX p. 1 t. (Univ. of Michigan publ. History and pol. science, IX.) 75711
Bibliographie: p. 377—391.
- Eberan von Eberhorst, Alexander.** Die österreichische Post in Constantinopel gegen Ende des 18. Jahrhunderts. Wien: Selbstverl. 1902. 26 p. 1 t. A 49.38/190
- Ehmer, Willi.** Südwestdeutschland als Einheit und Wirtschaftsraum. Stuttg.: Kohlhammer 1930. IV, 223 p. 75893
Bibliographie: p. 214.
- Freudenberg, Walther.** Von deutscher Arbeit auf Ceylon. Erinnerungen u. Erfahrungen d. Hauses Freudenberg & Co., Colombo seit 1873. Stuttg.: Ausland & Heimat Verl. 1926. VIII, 79 p. (Schriften d. dtschen Ausland-Inst. Stuttg. A. Kult.-hist. Reihe, 17.) A 54.98/3
- Fukuda Tokuzo.** Nihon keizai shiron. [*Japáni gazdaságtörténet.*] Ford. Sakanishi Joshizo. Tokyo: Hobunkan 1911. 295 p. A 52.38/21
- Gáspár István.** A városok történeti fejlődése nyugat és közép Európában. 1931.
R 386.112(4)(09)
- Gratz, Gustav & Richard Schüller.** Der wirtschaftliche Zusammenbruch Österreich-Ungarns. Die Tragödie der Erschöpfung. Wien: Hölder-Pichler-Tempsky 1930. XV, 307+17 p. 75522
- Hahn, Walter.** Die Verpflegung Konstantinopels durch staatliche Zwangswirtschaft. Nach türkischen Urkunden aus dem 16. Jahrhundert. Stuttg.: Kohlhammer 1926. 64 p. A 49.93/42
- Hasan, Jafer.** Die Armut Indiens. Eine ökonomisch-soziologische Betrachtung. Heidelberg: Hörning 1931. 139 p. A 54.38/23
Bibliographie: p. 138—139.
- Hofhauser Margit.** A kereskedő testületek mozgalmá a magyar kereskedelem fellendítése érdekében a XVIII. század végén és a XIX. század elején. Bp.: Szerző 1930. 100 p. 77156
Bibliographie: p. 94—96.
- Honjo, Eijiro.** Keizai skiko. [*Gazdaságtörténeti tanulmányok.*] Tokyo: Naigai shuppan kabuskihai kaisha 1931. 5+358 p.
A 52.38/20
- Honjo Eijiro.** Keizai shikenkyu. [*Gazdaságtörténeti tanulmányok.*] Tokyo: Kobundo shobo 1920. 8+[2]+14+594 p. A 52.38/22
- Honjo, Eijiro.** Nihon keizaishi. [*Japán gazdaságtörténete.*] Tokyo: Naigai shuppan kabushiki kaisha 1921. 7+7+478+60 p.
A 52.38/19
- Indien in der modernen Weltwirtschaft und Weltpolitik.** Stuttg.: Fleischhauer & Spohn 1931. 94 p. (Auslandkundl. Vorträge d. techn. Hochschule Stuttg., 2.) A 54.38/26
- Jenny Ilona.** Sopron úrbéri falvainak viszonya a városhoz 1765-től 1836-ig. Dissz. Bp. 1930. 96 p. 77146
Bibliográfia: p. 96.
- Jármay Edith & Bakács István.** A regéci uradalom gazdálkodása a XVIII. században. Jármay: A regéci uradalom üzeme a XVIII. sz. első felében. Bakács: Trautsohn herceg regéci uradalmának terméseredményei a XVIII. sz.-ban. Bp.: Sárkány ny. 1930. 162 p. (Tanulmányok a magy. mezőgazdaság tört. 1.) 77154
Bibliográfia: p. 9—10.
- Jireček, Constantin.** Die Bedeutung von Ragusa in der Handelsgeschichte des Mittelalters. Vortr. Wien: Hof- u. Staatsdr. 1899. 88 p. A 49.94/259
- Koch, Ludwig.** Ostafrika in der Geschichte der Weltwirtschaft. Berlin: Reimer 1930. VIII, 194 p. 76329
Bibliographie: p. 191—194.
- Köster, August.** Schifffahrt und Handelsverkehr des östlichen Mittelmeeres im 3. u. 2. Jahrtausend v. Chr. Lpzg: Hinrichs 1924. 38 p. 4 t. (Beihefte z. Alten Orient, 1.) A 50.08/11/1

- Mussaeljan**, Heirapet. Die Agrarverhältnisse Transkaukasiens in ihrer geschichtlichen Entwicklung. Diss. Erlangen 1909. 115 p. 1 t. Bibliographie: p. 7—9. **A 47.38/117**
- Olaszország. Banca commerciale italiana.** Movimento economico dell'Italia. Racc. di notizie statist. per l'anno 1927. Milano: Banca comm. ital. 1928. XVI, 437 p. **2925**
- Pasvolsky**, Leo. Bulgaria's economic position. Washington: The Brookings institution 1930. XIII, 409 p. **A 49.38/193**
- Rachel**, Hugo. Das Berliner Wirtschaftsleben im Zeitalter des Frühkapitalismus. Berlin: Rembrandt-Verl. 1931. 273 p. (Berlinische Bücher, 5.) **77887**
- Savary**, H. R. La Tchecoslovaquie. Préf. de M. E i b e l. Paris: Éd. de l'économie nouv. 1930. 95 p. (Coll. d. Guides pratiques du commerce extérieur, II.) **75830**
- Schaal**, H. Vom Tauschhandel zum Welt-handel. Bilder v. Handel u. Verkehr d. Vorgeschichte u. d. Altertums. Lpzg: Teubner 1931. XII, 202 p. 20 t. **76090**
- Schacher**, Gerhard. Die Nachfolgestaaten. Österreich, Ungarn, Tschechoslowakei und ihre wirtschaftlichen Kräfte. Stuttg.: Enke 1932. V, 286 p. 1 t. **77884**
- Schlenker**, Max. Die wirtschaftliche Entwicklung Elsass-Lothringens 1871—1918. Frankfurt a. M.: Elsass-Lothringen-Institut 1931. [6], 652 p. 7 t. **101703**
- Schwenzner**, Walter. Zum altbabylonischen Wirtschaftsleben. Lpzg: Hinrichs 1915. VIII, 130 p. **A 50.08/5/19/3**
= Mitteil. d. Vorderasiat. Ges. 19. 3.
- Seifert**, Bruno. Der Anteil Deutschlands an der wirtschaftlichen Entwicklung Afghanistans. Stuttg.: Ausland u. Heimat Verl. 1929. 66 p. 1 t. (Schriften d. dtshen Ausland Inst., 3.) **A 58.38/8**
Bibliographie: p. 65—66.
- Shann**, Edward. An economic history of Australia. Cambridge: Univers. pr. 1930. XIV, 456 p. **76772**
- Société des nations. Section économique financière.** Memorandum sur la production et le commerce 1923—1928/29. Genève: Soc. des nations 1930. 109 p. **101656**
- Société des nations. Service d'études économiques.** Memorandum sur la production et le commerce 1925—1929/30. Genève: Soc. des nations 1931. 147 p. **101753**
- Stead**, K. W. Report on the economic and financial situation of Palestine. London: Stat. off. 1927. 31 p. (Departm. of overseas trade.) **A 50.94/45**
- Studnicki**, Wladislaw. Die wirtschaftliche und kulturelle Entwicklung des wiederauferstandenen Polens. Berlin: Verl. Völkermagazin 1930. 150 p. **75343**
- Surányi—Unger**, Theo. Zur weltwirtschaftlichen Stellung Afrikas. Jena: Fischer 1931. p. 464—502. (Aus: Weltwirtschaftliches Archiv.) **76319**
- Udránszky** Elemér. Trencsén vármegye északi részének gazdaságtársadalmi viszonyai különös tekintettel Rudinszka községre. Diss. Bp. 1931. 59 p. **77452**
- Unterausschuss für allgemeine Wirtschaftsstruktur.** Die innere Verflechtung der deutschen Wirtschaft. Berlin: Mittler 1930. VI, 495 p. (I. Ausschuss, 2. Arbeitsgruppe. Verhandl. u. Berichte, 2.) **1845/**
= Németség. Ausschuss z. Untersuchung d. Erzeugungs- u. Arbeitsbedingungen d. dtshen Wirtschaft.
- Volckmann**, Erwin. Alte Gewerbe und Gewerbe-gassen. Deutsche Berufs-, Handwerks- u. Wirtschaftsgeschichte älterer Zeit. Würzburg: Memminger 1921. VIII, 354 p. **76043**
- Weider**, Manfred. Das Recht der deutschen Kaufmannsgilden des Mittelalters. Breslau: Marcus 1931. XXII, 518 p. (Dtsche Staats- u. Rechtsgeschichte, 141.) **77886**
- Weitnauer**, Alfred. Venezianischer Handel der Fugger. Nach der Musterbuchhaltung des Matthäus Schwarz. München: Duncker & Humblot 1931. XVI, 323 p. (Studien z. Fugger-Geschichte, 9.) **75742**
Bibliographie: p. XII—XVI.
- Wilhelm**, Richard. Chinesische Wirtschaftspsychologie. Lpzg: Dtsche wissenschaftl. Buchhandl. 1930. 120 p. 1 t. (Schriften d. Weltwirtschafts-Instituts d. Handels-Hochschule Leipzig, 5.) **A 51.38/13**
- Zielenziger**, Kurt. Juden in der deutschen Wirtschaft. Berlin: Welt-Verlag 1930. 287 p. 8 t. **75513**
- Zielinszki**, St. Polen 1918—1930. Beitr. z. Aussenwirtschaftl. Entwicklung. Berlin: Verl. Völkermagazin 1930. 34 p. (A. d. Dtsch-polnischen Wirtschaftszeitung.) **A 47.38/120**
- Zschüntzsch**, Fritz. Die Kapitalgesellschaften im Mitteldeutschen Wirtschaftsbezirk und ihre Entwicklung in den letzten zwei Jahrzehnten. Ein Beitr. z. Kenntnis d. grossindustriellen Entwickl. Mittel-dtschlands. Halberstadt: Meyer 1931. XII, 104 p. (Beitr. z. mitteldtschen Wirtschaftsgeschichte u. Wirtschaftskunde, 12.) **76416**
Bibliographie: p. IX—XII.

380.89 Gazdasági földrajz

Wirtschaftsgeographie — Economic geography

Fodor Ferenc. A Szörénység tájrajza. Bp.: Athenaeum 1930. 220 p. (Gazdaság-földrajzi gyűjt., VI.) **76195**
Bibliográfia: p. 9—14.

Grohmann, Adolf. Südarabien als Wirtschaftsgebiet. Bd. 1. Brünn: Mohr 1930. XXII, 272 p. 18 t. (Schriften d. Philos. Fakultät d. Dtschen Unvers. in Prag, 7.) **A 53.38/4/1**

Kayser, Kurt. Westmontenegro. Eine kultur-geogr. Darstellung. Stuttg.: Engelhorn 1931. 134 p. 8 t. (Geogr. Abhandl., III/4.)
Bibliographie: p. 128—131. **A 49.97/159**

Lewin, Evans. The commonwealth of Australia, its development and resources. London: Allen & Unwin 1917. 64 p. (British empire section, III.) **75595**

Taylor, E. G. R. Production and trade. A geographical survey of all the countries of the world. London: Philip 1930. XVI, 473 p. 1 t. **75710**

381 Gazdaságpolitika

Wirtschaftspolitik — Applied economics

Bayer, S. R. J. Rettung der deutschen Wirtschaft. München 1930. **P 381(43)**

Bell Miklós. Gazdasági reformterv. [1930.] 2. kiad. Bp.: Szerző 1931. 166 p. **77237**

Bredt, Otto. Individuelle Wirtschaftsführung. (Konzentration oder Kooperation?) Berlin: Ges. f. Organisation 1931. 67 p. (Schriftenreihe d. G[es.] f. O[rganisation], 3.) **76915**

Büchner, Richard. Nationalökonomie und Betriebswirtschaftslehre. Zürich 1931. **P 381.2**

Danielewicz, Kurt. Die Bedeutung der Dieselmachine für die Volkswirtschaft unter besonderer Berücksichtigung der deutschen Verhältnisse. Diss. Berlin 1930. 91 p. **75437**
Bibliographie: p. 87—90.

Dittrich, Erich. Die deutsch-französischen Wirtschaftsverhandlungen der Nachkriegszeit. Berlin: Gruyter 1931. X, 241 p. (Moderne Wirtschaftsgestaltungen, 14.) **76260**
Bibliographie: p. 210—241.

Dunkmann, Karl. Kooperation als Strukturprinzip der Wirtschaft. München: Duncker & Humblot 1931. 52 p. (Verwaltung, Interessenvertrag u. Forschung, 4.) **76436**

Düssel, Carl. Unternehmer oder Beamter? Grundzüge eines Gesinnungsbildes unternehmerischer Wirtschaft. Berlin: Verl. d. wirtschaftspolit. Schulungskreises 1931. 42 p. **76650**

Eickstedt, Klaus. Die innere Versklavung der deutschen Wirtschaft und ihre Überwindung. Langensalza: Beyer 1931. 53 p. (Manns Pädag. Magazin 1139. Schriften zur polit. Bildung, III/17.) **76919**

Findeisen, Franz. Organik. Der Betrieb als Lebewesen. Eine Betriebswirtschaftslehre d. Warenhandels. Lpzg: Lindner 1931. 312 p. (Absatzforschungen, 1.) **77501**

Fleeger-Althoff, Fritz. Die notleidende Unternehmung. Bd. 1. Stuttg.: Poeschel 1930. (Betriebswirtschaftl. Abhandlungen, XIV.) **75492**

Bd. 1. Krankheitserscheinungen und Krankheitsursachen. XI, 172 p.

Gerhardt, Johannes. Unternehmertum und Wirtschaftsführung. Tübingen: Mohr 1930. VII, 237 p. **75539**

Glungler, Wilhelm. Entwicklung und Gestaltung als Prinzipien der Rechts- und Wirtschaftspolitik. München 1931. **P 301**

Gonder, Gustav. Armes Deutschland. Armes Frankreich. Eine Kritik zur deutsch-französischen Annäherung. Metz: Even 1930. 174 p. **75369**

Gonzenbach. Rationalisierung und Mensch. Zürich 1930. **P 381.211**

Gottl-Ottlilienfeld, Friedrich v. Vom Sinn der Rationalisierung. Geleitwort v. Karl Friedrich v. Siemens. Jena: Fischer 1929. VIII, 103 p. (Reichskuratorium f. Wirtschaftlichkeit R. K. W.-Veröffentl., 31.) **76472**

Gross, Hermann (Hg.). Mittel- und Südosteuropäische Wirtschaftsfragen. Lpzg: Böttger 1931. XII, 183 p. **77872**

Henzel, Fritz. Erfassung und Verrechnung der Gemeinkosten in der Unternehmung. Berlin: Spaeth & Linde 1931. 308 p. (Betriebs- u. Finanzwirtschaftl. Forschungen, II, 51.)
Bibliographie: p. 289—308. **77500**

Hermant, Max. Les paradoxes économiques de l'Allemagne moderne 1918—1931. Paris: Colin 1931. IX, 202 p. **76800**
Bibliographie: p. 195—197.

- Hollós József & Hollós István.** A racionalizálás. Bp.: Szerzők 1931. 168 p. **77184**
- Lehmann, M. R.** Echte Rationalisierung als Zentralproblem positiver Wirtschaftspolitik. Lpzg: Gloeckner 1931. VIII, 199 p. **77484**
- Löwenstein, Rudolf.** Kalkulationsgewinn und bilanzmäßige Erfolgsrechnung in ihren gegenseitigen Beziehungen. Lpzg: Gloeckner 1922. VIII, 144 p. (Betriebs- und finanzwirtschaftl. Forschungen, 16.) **76544**
Bibliographie: p. 143—144.
- Madgearu, Virgil.** Rumania's new economic policy. London: King 1930. VIII, 63 p. **A 49.38/191**
- Morgan, K. Phillips.** Nicht warten — Wirken! Amerikas Glaube an Deutschland. München: Müller 1931. 291 p. **76623**
- Müller, Paul.** Wesen und Grenzen der Rationalisierung. Berlin: Heymann 1931. VII, 121 p. **76927**
Bibliographie: p. 118—121.
- Neuling, Willy.** Deutschlands Wirtschaftserfolg 1924—1929. Theorie u. Praxis. volkswirtschaftl. Erfolgsrechnungen. Jena: Fischer 1931. 142 p. **76418**
- Nicklisch, H.** Die Betriebswirtschaft. [1912.] 7. Aufl. Teil 1. Stuttg.: Poeschel 1929. **75535**
Titel d. 1. Auflage: Wirtschaftliche Betriebslehre.
- Papacharalampous, Konstas.** Die Möglichkeit der Beurteilung des Erfolges einer Unternehmung. Diss. Tübingen 1930. 102 p. **77981**
Bibliographie: p. 101—102.
- Pethoud, J.** Principes modernes d'organisation industrielle et commerciale. Neuchâtel: Delachaux & Niestlé 1931. 312 p. (Bibl. profess. et sociale.) **76165**
Bibliographie: p. 305—307.
- Philippe, Raymond.** Le drame financier de 1924—1928. Paris: Gallimard 1931. 149 p. (Les documents bleus notre temps, 42.) **76794**
- Prion, W.** Selbstfinanzierung der Unternehmungen. Berlin: Springer 1931. [4], 52 p. **76944**
- Rieger, Wilhelm.** Einführung in die Privatwirtschaftslehre. Nürnberg: Kriecher 1928. VIII, 331 p. 1 t. **77669**
- Schäfer, Erich.** Beschäftigung und Beschäftigungsmessung in Unternehmung und Betrieb. Nürnberg: Kriecher 1931. IV, 175 p. **77616**
- Schnittkind, Ljubow.** Abriss einer Geschichte der Lehre vom Unternehmerrfolg. Berlin: Ebering 1930. 124 p. (Volkswirtschaftl. Studien, 33.) **75490**
- Sieber, Eugen H.** Objekt und Betrachtungsweise der Betriebswirtschaftslehre. Lpzg: Scholl 1931. [4], 160 p. (Betrieb u. Unternehmung, 12.) **76938**
- Société des nations.** Comptes rendus de la conférence préliminaire en vue d'une action économique concertée. Genève du 17 II. au 24. III. 1930. Genève: Soc. des nat. 1930. 443 p. (Série de publications de la Société des nations II. Questions économique et financières.) **101681**
- Société des nations.** Mémoire relatif au règlement pacifique des différences internationales en matière économique et plus particulièrement en matière commerciale et douanière. Dispositions en vigueur à la date du 15. I. 1931. Genève: Soc. des nat. 1931. 73 p. 1 t. (Série de publications de la Société des nations II. Questions économiques et financières.) **101728**
- Surányi-Unger, Theo.** Verschiebungen gemeinschaftlicher Ziele im Pazifik. München: Duncker & Humblot 1930. p. 87—125. **A 52.38/18**
- Surányi-Unger, Theo.** Wirtschaft und Nationalismus im fernen Osten. Tübingen: Mohr 1930. p. 278—311. (Aus Zeitschr. f. d. gesamte Staatswissenschaft, 89/2.) **A 50.38/11**
- Surányi-Unger, Theo.** Wirtschaftspolitische Verschiebungen in Lateinamerika. Jena 1931. **P 381(8)**
- Urwick, L.** Das Wesen der Rationalisierung. Stuttg.: Poeschel 1930. XII, 131 p. **75542**
- Vajda Ákos.** A vállalati revíziók és jogi kihatásuk. 1930. **R 381.51(439)**
- Weber, Karl.** Die Einwirkungen der Reparationen auf die Weltwirtschaft. Jena: Fischer 1931. X, 98 p. (Münchener volkswirtschaftl. Studien, 15.) **75752**
Bibliographie: p. 97—98.
- Weber, Max.** Fragen der Rationalisierung. Zürich 1930. **P 381.211**
- Welter, Erich.** Die Ursachen des Kapitalmangels in Deutschland. Tübingen: Mohr 1931. XII, 221 p. **77485**

381.32 Kartellek. Trösztök

Kartelle — Trusts

Feldmann, M. Kartelle, Trusts und Monopole im Verhältnis z. Handels- u. Gewerbefreiheit. Basel: Helbing & Lichtenhahn 1931. VI, 156 p. **76653**
Bibliographie: p. 151—156.

Hantos Elemér. Mitteleuropäische Kartelle im Dienste des industriellen Zusammenschlusses. Berlin: Organisation Verl.-Ges. 1931. 86 p. (Mitteleurop. Wirtschaftsfragen, V.) **77560**

Lammers, Clemens. Internationale Industrie-Kartelle. Eine wirtschaftspolitische Studie. Berlin: Heymann 1930. 140 p. **75540**

Nemzetközi szerződés. Deutsche ausländische internationale Kartellverträge im Wortlaut. Eingel. u. erl. v. Horst Wagenführ. Nürnberg: Krische 1931. X, 103 p. **77640**

Stark, Hans. Die Theorie der Kartelle. Berlin: Heymann 1930. XV, 144 p. **75881**
Bibliographie: p. 143—144.

Wagenführ, Horst. Kartelle in Deutschland. Nürnberg: Krische 1931. XVI, 416 p. **77641**
Bibliographie: p. 8—9, 17—18, 23, 58—61, [etc.]

Wolfers, Arnold. Das Kartellproblem im Lichte der deutschen Kartellliteratur. München: Duncker & Humblot 1931. VIII, 170 p. **3358/180/2**

= Schriften des Vereins für Sozialpolitik, 180.

383 Östermelés

Landwirtschaft — Agriculture

Baade, Fritz. Deutsche Roggenpolitik. Berlin: Dtscher Volkswirt 1931. 94 p. (Schriftenreihe d. Dtschen Volkswirt, 10.) **76404**

Bauer-Mängelberg, Käthe. Agrarpolitik in Theorie, Geschichte und aktuelle Problematik. Lpzg: Teubner 1931. VIII, 248 p. **75786**

Brinkmeyer, Aloys. Die Preisgestaltung auf dem Brotmarkt. Berlin: Parey 1930. 62 p. (Berichte über Landwirtschaft, 31.) **75325**

Csergő Károly. Az Alföld problémái. Bp.: Stádium 1931. 141 p. 3 t. **76616**

Dammang, Andreas. Die deutsche Landwirtschaft im Banat und in der Batschka. München: Reinhardt 1931. 198, [32] p. (Schriften d. Dtschen Akad., 1.) **76646**
Bibliographie: p. 198.

Egyesült Államok. Departement of agriculture. The agricultural outlook for 1931. Washington 1931. **P 383(73)**

Entschuldigung der Landwirtschaft! Das Hugenberg-Programm. Berlin 1931. **P 383.1(43)**

Enyedi Simon. La crise agraire des états exportateurs de produits agricoles du bassin du Danube. 1931. **P 383.3(405)**

Eörsi Béla. Magyar mezőgazdasági válság. Bp.: Uj Európa-kvtár 1931. 90, IV p. **76626**

Grünseis, Franz & Ludwig Strobl. Die Rentabilität der österreichischen Landwirtschaft im Jahre 1929. Wien 1931. **R 383(436.01)»1929«**

Hantos Elemér. Das mitteleuropäische Agrarproblem und seine Lösung. Berlin: Hirzel 1931. 95 p. (Mitteleurop. Wirtschaftsfragen, IV.) **76702**

Hilmer, Franz. Die Notlage der Landwirtschaft und die Mittel zur Abhilfe. Brünn 1930. **P 383(437)**

Husain, Zakir. Die Agrarverfassung von Britisch-Indien. Vorw. v. Max Sering. Berlin: Parey 1930. 138 p. (Berichte über Landwirtschaft, Neue Folge 25. Sondh.) Bibliographie: p. 135—138. **A 54.38/22**

Keztyüs Lajos. A nyírségi szeszgyári gazdaságok üzemszere. Dissz. Bp. 1930. 103 p. 13 t. **77713**
Bibliográfia: p. 102.

Koch-Weser, Geert. Die Standardisierung in der Milchwirtschaft. Berlin: Parey 1931. VIII, 115 p. **76088**
Bibliographie: p. 113—115.

Kourek, Alois. Zur Rettung des Getreidebaues. Linz 1930. **P 383(436.01)**

Krolopp Hugó. Lefejőtehenészetek jövedelmezőségének alakulása az 1913—1930-as években. Bp.: »Patria« ny. 1931. 76 p. **76761**
Bibliográfia: p. 75.

Lamor, Henry. Le problème national et international du blé. Paris: Pedone 1931. 159 p. **77577**
Bibliographie: p. 153—155.

Lombert, Curt. Landarbeiter und Agrarpolitik. Berlin: Enkehaus-Verl. 1929. 78 p. **75387**

Lucas, Werner. Die Berufsausbildung des landwirtschaftlichen Akademikers und seine Bestätigungsmöglichkeiten. Berlin: Parey 1931. 110 p. (Berichte über Landwirtschaft, 28.) **76843**
Bibliographie: p. 105—110.

- Magyarország. Földművelésügyi minisztérium.** Amtliche Übersetzung des ung. Weingesetzes v. J. 1924, der damit vereinigten Weingesetznovelle v. J. 1929 und der Durchführungsvorordnung derselben v. J. 1929. Bp. : Pester Lloyd Dr. 1930. 102 p. **75621**
- Mátyus Viktor.** Svájc. Mezőgazdasági termelési viszonyok Svájcban. Miskolc : Ludvig & Janovits ny. 1931. 87 p. **77631**
- Milhoffer Sándor.** A magyar búza ára és értékesítése. Bp. : Dick [1931.] VIII, 248 p. **76083**
- Németország. Reichsverband der deutschen Industrie.** Beiträge zu einem Agrarprogramm. Berlin : Reichsverband d. Dtschen Industrie 1930. 24 p. (Veröffentl. d. Reichsverbandes d. dtschen Industrie, 52.) **101655**
- Németország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines Gesetzes betreffend Entschuldigung der Landwirtschaft. Berlin 1930. **Pq 387.71(43)**
- Oppen, Joachim.** Mussolini und die italienische Landwirtschaft. Bericht über eine Studienreise im Mai 1930. Berlin : Selbstverl. 1930. 62 p. (Arbeiten d. Landwirtschaftskammer f. d. Provinz Brandenburg u. f. Berlin.) **75942**
- Országos mezőgazdasági kamara.** A magyar búzatermelés irányelvei. Az orsz. mezőgazd. kamara 1931. I. 8—11. 20. tartott búzánapjain elhangzott előadások és hozzászólások. Bp. : Pátria 1931. [4], 408 p. **75968**
- Orwin, C. S.** The future of farming. Oxford : Clarendon pr. 1930. 156 p. **75855**
- Rege Károly.** A magyar búza áralakulása és termelési költsége 1820-tól 1930-ig. Bp. : Pátria ny. 1931. 104 p. **76972**
- Reichenbach Béla.** Mezőgazdasági üzemtan. I. k. Bp. : Pátria 1930. **K 3832/3**
1. k. A mezőgazdasági termelés alapkéllékei és ezek üzemszervezési vonatkozásai. 268 p.
- Rosenthal Andor.** A magyar búza áralakulása és értékesítése. Miskolc : Miskolci könyvny. [1931.] 85 p. **76381**
- Schandl [Károly].** Le rôle de l'agriculture de la Hongrie dans la reconstruction de l'Europe. 1931. **R 383(439)**
- Schindler, Alex (Hg.).** Agrarstatistisches Handbuch. Berlin : Deutsche Verl.-Ges. [1931.] 604 p. **77954**
- Schneider, Hermann.** Unser täglich Brot. Lebensfragen d. deutschen Landwirtschaft. München : Eher 1930. 78 p. (Nationalsozialist. Bibl., 19.) **76365**
Bibliographie : p. 78.
- Seress László.** Magyar agrárreformáció. Bp. : Athenaeum 1931. 275 p. **76797**
Bibliográfia : p. 273—275.
- Szalay István.** A mezőgazdasági üzemek kézimunkaszükséglete és kézimunkaköltsége. Dissz. Bp. 1931. 68 p. **77707**
Bibliográfia : p. 3.
- Szarka Miklós.** Gabonatermelés alakulása 1920 óta általában és Magyarországon. Dissz. Bp. 1930. 21 p. **77711**
- Teleki Mihály gr.** Magyarország állatainak és állati termékeinek értékesítési lehetőségei, különös tekintettel kisgazdatársadalmának helyzetére. Dissz. Bp. 1931. 95 p. **77705**
Bibliográfia : p. 3.
- Végh Jenő.** A mezőgazdasági közigazgatás szervezete Hollandiában. 1931. **R 383(492)**
- Waismann, H.** L'économie rurale de la Turquie. Paris : Geuthner 1928. 558 p. (De la Revue d. études islamiques.) **A 56.38/38**
- Wölfler, Paul.** Die Entwicklung des menschlichen Arbeitsaufwandes in den Jahren 1924/29, untersucht an einigen Grossbetrieben. Lpzg : Jänecke 1931. 67 p. 4 t. (Arbeiten d. Institutes f. landwirtschaftl. Betriebslehre a. d. Univ. Halle, 30.) **76437**
- Zessner-Spitzberg, Hans Karl.** Das österreichische Agrarrecht. Für Studium und Praxis im Grundriss systematisch dargestellt samt Rechtsquellenverzeichnis. Wien : Agrarverl. 1930. XVI, 384 p. **76809**
Bibliographie : p. 288—361.

383.1 Földbirtok

Grundbesitz — Property in land

- Bélich, Radmilo.** La propriété foncière en Yougoslavie. Paris : Bossuet 1930. IV, 292 p. **A 49.97/152**
Bibliographie : p. I—IV.
- Benedek, [Pál] Paul.** Le régime foncier de la Transylvanie. (Étude de droit comparé.) Paris : Recueil Sirey 1929. 154 p. **75713**
Bibliographie : p. 175—147.
- Hanefeld, Kurt.** Die Geschichte des deutschen landwirtschaftlichen Grundeigentums. Meissen : Nestler 1930. 229 p. **75910**
Bibliographie : p. 217—229.
- Kellen, Josef Martin.** Die ländliche Vererbung in der Rheinprovinz insbesondere am Niederrhein und das moderne Auerbenrechtproblem. Diss. Tübingen 1931. 95 p. **78000**

- Laeuen, Harald.** Tschechische Bodenpolitik. Berlin : Schwarz 1930. 195 p. 1 t. (Der Nahe Osten.) **75944**
Bibliographie : p. 193—195.
- Magyar földbirtok balkanizálása, A — [1920.]** 2. kiad. Kiadja : A népies irod. társ. Bp. : Hornyánszky-ny. 1921. 167 p. **75951**
- Prauser, Reinhold.** Die Grundstücksschätzung. [1931.] 2. erw. Aufl. Berlin : Heymann 1931. [8], 92 p. **76341**
- Rockhausen, Rudolf.** Das landwirtschaftliche Grundeigentum in Sachsen und seine Beeinflussung durch die Gesetzgebung. Lpzg : Deichert 1930. XVI, 110 p. (Wirtschaftsstudien mit bes. Berücks. Bayerns, 112.) Bibliographie : p. X—XV. **75349**
- Rothkegel, Walter.** Handbuch der Schätzungslehre für Grundbesitzungen. Bd. 1. Berlin : Parey 1930. **76698/1**
Bd. 1. Die wirtschaftswissenschaftl. Grundbegriffe u. d. theoret. u. prakt. Schätzungslehre d. Landwirtschaft. XI, 439 p. 22 t.
- Sávoly Lajos (szerk.).** Közbirtokosságok, az 1913. évi X. t.-c. alapján megalakult legeltetési társulatok vagyonekezelése és számtartása. Eger : Egri ny. 1931. 108 p. **77582**
- Schloz, Wilhelm.** Landhunger. Gedanken über Boden und neues Bauerntum. Heidelberg : Bündischer Verl. 1931. 111 p. **77875**
- Somló Béla.** A parcellázás és birtokpolitikai jelentősége Magyarországon. Bp. : »Magyar Pénzügy« kiad. 1931. [4], 158 p. 6 t. **77552**
Bibliográfia : p. 157—158.
- 384 Iparpolitika**
Industriepolitik — Industry
- Bajza Jenő.** A magyar iparfejlesztési törvények és szociális vonatkozásaik. Dissz. Bp. 1931. 31 p. **77697**
Bibliográfia : p. 30.
- Bruck, W. F. & H. Weber.** Probleme der Handwerkswirtschaft. Münster i. W. : Verl. der westfälischen Verwaltungsakademie 1930. 136 p. **75385**
- Fenyő Miksa.** A gyáripar a magyar termelésben. Vitairat a gyáripar védelméről és közterheiről. Bp. : Globus-ny. 1931. 76 p. **77420**
- Gruber, Karl.** Die Lage des Baumarktes in Deutschland während des Krieges. Diss. Erlangen 1930. VIII, 80 p. **77171**
Bibliographie : p. V—VII.
- Isaac, Alfred.** Der Industriebetrieb. Lpzg : Gloeckner 1930. XII, 244 p. (Grundr. d. Betriebswirtschaftslehre, 9.) **75739**
Bibliographie : p. 238—244.
- Kaufmann, Rudolf.** Die Webspitzenindustrie. Diss. Berlin 1930. 143 p. **75412**
Bibliographie : p. 7—9.
- Mitchell, Broadus & George Sinclair Mitchell.** The industrial revolution in the South. Baltimore : Hopkins pr. 1930. XIV, 298 p. **75237**
- Németország. Bank für deutsche Industrie-Obligationen (Hg.)** Zahlen aus Deutschlands Wirtschaft. Berlin : Hobbing 1931. [8], 617 p. **101707**
- Németország. Statistisches Reichsam.** Industrielle Produktion. Samml. produktionsstatist. Ergebnisse b. z. Jahre 1930. Berlin : Hobbing 1931. 207 p. (Sonderhefte zu Wirtschaft u. Statistik, 8.) **101178**
- Outline of industrial policies and practices in time of reduced operation and employment.** Washington 1931. **P 384(73)**
- Pilz, Helmut.** Die indische Baumwollindustrie. Produktionsgrundl., Entwickl. vor u. nach d. Weltkriege, soz. Fragen, Zollpolitik. Berlin : Springer 1930. VII, 188 p. **A 54.38/20**
Bibliographie : p. 186—188.
- Schlenker, Erich.** Die Massenproduktion in der deutschen Silberwarenindustrie. Diss. Berlin 1930. 151 p. **75411**
Bibliographie : p. 147—150.
- Tamás, Ferenc, ifj.** Háziipari termelésünk és annak kiviteli lehetőségei. Dissz. Bp. 1931. 18 p. **77703**
Bibliográfia : p. 18.
- Wolf, Friedrich.** Die deutsche Textilwirtschaft im Weltkrieg. Diss. Erlangen 1929. IV, 101 p. **77026**
Bibliographie : p. 98—100.
- 385 Közlekedés**
Verkehrswesen — Communication
- Béldi Béla.** A repülőgépközlekedés gazdasági kérdései. Előszót írta Neumann Károly. Bp. : Szerző 1931. 136 p. **76475**
- Beyer-Desimon, Max v. (Hg.).** Flughafenanlagen. Unt. Mitwirkung v. Otto Dinkler [etc.]. Berlin : Ernst 1931. VIII, 156 p. **77111**
Bibliographie : p. 154—156.

- Eberan von Eberhorst, Alexander.** Die österreichische Post in Konstantinopel von ihrem Entstehen bis zur Mitte des 18. Jahrhunderts. Wien : Selbstverl. 1903. 39 p. **A 49.38/190**
- Hennig, Richard.** Weltluftverkehr und Weltluftpolitik. Berlin : Zentralverl. 1930. 67 p. (Weltpolitische Bücherei, 20.) **75553**
- Linn, Walter.** Die internationalisierung der Meerengen von Konstantinopel. Diss. Erlangen 1930. [8], 55 p. **A 49.34/106**
Bibliographie : p. [5—6].
- Löbner, Walther.** Die finanziellen Auswirkungen der Reichswasserstrassenpolitik von 1918—1930. Lpzg : Akad. Verl.-Ges. 1931. IX, 140 p. (Beitr. z. Finanzkunde, VI.) **77491**
Bibliographie p. 138—140.
- Maass, Max.** Die Unternehmungen im Luftverkehr, ihre Entstehung, Entwicklung, sowie ihre Formen, Verbände u. Zusammenschlüsse b. z. Jahre 1926. unt. bes. Berücks. d. dtchen Verhältnisse. Diss. Göttingen 1927. 112 p. 1 t. **77151**
Bibliographie : p. 110—111.
- Moll, Bruno.** Die Finanzpolitik der Reichsbahn. Dargest. auf Grund d. Ergebnisse d. ersten Periode d. Bestehens d. Dtschen Reichsbahn-Ges. (1924—29.) Lpzg : Akad. Verl.-Ges. 1931. [8], 56 p. (Probleme d. Geld- u. Finanzwesens, 11.) **75849**
- Posta- és táviróévkönyv.** XXVI. évf.: Szerk.: Szalay Gábor. Bp.: Orsz. postás zene- és kultúregyes. kiad. 1931. **K 3853/1**
- Puky Péter.** Vasútvillamosítás az Észak-amerikai Egyesült Államokban. Bp.: Egyet. ny. [1931.] 36 p. 14 t. **75407**
- Reinke, Gerhard.** Das Landstrassenproblem unter dem Einfluss des Kraftwagenverkehrs. Greifswald : Bamberg 1930. 107 p. (Greifswalder staatswissenschaftl. Abhandl., 41.)
Bibliographie : p. 101—107. **75726**
- Remy.** Die Elektrisierung der Berliner Stadt-, Ring- und Vorortbahnen als Wirtschaftsproblem. Berlin : Springer 1931. VIII, 239 p. 15 t. (Archiv f. Eisenbahnwesen.)
Bibliographie : p. 225—239. **76686**
- Schmidt, Armin.** Die Verkehrsentwicklung Kassels, während der letzten 100 Jahre. Diss. Göttingen 1927. 175 p. **77126**
Bibliographie : p. 103—106.
- Siegert, Friedrich P.** Die Subventionen der Weltauffahrt und ihre sozialökonomischen Wirkungen. Berlin : Springer 1930. VI, 111 p. **75719**
Bibliographie : p. 100—111.
- Société des nations. Organisation de la communication et du transit.** Conférence européenne sur la circulation routière. Genève : Soc. des Nations 1930. 13 p. **101621**
- Szabó László.** Az egyes korok eltérő közlekedési karaktere. Dissz. Bp. 1931. 16 p. (A közlekedés hatása az emberiség gazdasági és kulturális haladására, 1. fej.) **77706**
Bibliográfia : p. 5.
- Wlassics, Hanns.** Jahrbuch für das Strassenwesen in Österreich 1931. Wien : Selbstverl. 1931. 379 p. **X 2031**

386 Kereskedelem

Handel — Commerce

- György Ernő.** Az árak kialakulása a kereskedelmi forgalomban. Bp. : Magy. gazdaságkutató int. 1931. 67 p. **1874/4**
= Magy. gazdaságkutató int. kiadv. 4.
- Hickmann, Ernst.** Einfuhrersparnis. Geleitwort v. H a m m. Berlin 1931. **P 386.2(43)**
- Jeszenszky Ferenc, ifj.** Csonkamagyarország külkereskedelmi mérlegének alakulása 1920—1930. Dissz. Bp. 1931. 65 p. **77699**
Bibliográfia : p. 65.
- Koffler, Charles (red.).** Annuaire des industriels et des exportateurs hongrois. Bp. : L'institut hongrois pour le commerce extérieur 1931. XII, 273 p. **K 3860/16**
- Kolbenheyer, E.** Ungarns Aussenhandelspolitik nach dem Kriege. Berlin : Gruyter 1931. 65 p. (A. d. Ung. Jahrbüchern, XI/3—4.) **77479**
- Kraemer, Hans.** Europäische Handelspolitik. Berlin : Reichverband d. Dtschen Industrie 1930. 55 p. (Veröffentl. d. Reichverbandes d. dtchen Industrie, 54.) **101660**
- Kramer, Heinz.** Warenhausprobleme der jüngsten Zeit. Eine volkswirtschaftl. Studie. Lpzg : Scholl 1931. XII, 118 p. 1 t. (Wirtschaftsstudien, CXVII.) **76932**
Bibliographie : p. X—XII.
- Krippel Móric.** Erdészeti kereskedelemtan. Sopron : M. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főisk. 1930. XX, 395 p. **75579**
Bibliográfia : p. XVII—XIX.
- Lampe, Adolf.** Der Einzelhandel in der Volkswirtschaft. Berlin : Junker & Dünhaupt 1930. VI, 94 p. (Wirtschaftsprobleme der Gegenwart, 11—12.) **75537**

- Loveday, A.** Britain & world trade. Quo vadimus and other economic essays. London: Longmans, Green 1931. XXII, 229 p. **76344**
- Magy. kir. központi statisztikai hiv.** Magyarország 1929. évi külkereskedelmi forgalma. Bp.: Stephaneum ny. 1931. 110+546 p. **3882/80**
[Magyar és francia.]
= Magyar statisztikai közlemények, Uj sor. 80.
- Magy. kir. központi statisztikai hiv.** Magyarország 1930. évi külkereskedelmi forgalma. Bp.: Stephaneum 1931. 103+547 p. **3882/81**
[Magyar és francia.]
= Magyar statisztikai közlemények, Uj sor. 81.
- Magyar külkereskedelmi intézet r.-t.** Jelentés és zárószámadás. 1930. Bp.: Saját kiad. 1931. 19 p. **1920**
- Meisner, Andreas.** Das Problem der handelspolitischen Neuordnung Mitteleuropas. Berlin 1930. **P 386(405)**
- Michels, Robert.** Das psychologische Moment im Welthandel. Lpzg: Dtsche Wissenschaftl. Buchhandl. 1931. 113 p. (Schriften d. Weltwirtschaftsinstit. d. Handels-Hochschule Leipzig, 7.) **76928**
- Németország. Deutsche Industrie- u. Handelskammern.** Jahrbuch. Hg. v. Wendtland. Ausgabe 1928/30. Lpzg: Leiner 1930. XII, 771 p. **X 2001**
- Németország. Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit.** Einkaufs- und Lagerwesen. Lpzg 1929. **P 658**
- Nemzetközi kongresszusok.** Verhandlungen des internationalen Kongresses für das kaufmännische Bildungswesen. Amsterdam 2—5. IX, 1929. Purmerend: Muusses 1929. XLIV, 471 p. **77983**
[Német — francia — angol].
- Quatz, R. G.** Handelspolitik und Tributpolitik. Berlin 1930. **P 386(43)**
- Saal, Josef.** Strukturwandlungen des deutschen Aussenhandels nach dem Weltkrieg. Bonn: Schroeder 1931. XII, 180 p. (Schriften d. Industr.- u. Handelskammer zu Köln.) **76931**
Bibliographie: p. IX—XII.
- Sándor László.** A merkantilizmus és a nemzeti irány a külkereskedelmi politikában. Dissz. Bp. 1931. 152 p. **77400**
Bibliográfia: p. 149—152.
- Schuster, Walter.** Finanzierungsprobleme im Aussenhandel. Stuttg.: Poeschel 1931. XII, 141 p. (Die Bücher: Organisation, 12.) **76822**
Bibliographie: p. 136—141.
- Selfridge, H. Gordon.** L'apologie du commerce. Ed. franç. par C. & A. Hirsch. Paris: Payot 1931. 293 p. (Bibl. politique & économique.) **75888**
- Vágó Anikó.** A hitelszolgálat és a kereskedelmi tudakozódás. Dissz. Bp. 1931. 15 p. (Szemlévelény.) **77709**
Bibliográfia: p. 15.

386.3 Vámügy

Zollwesen — Customs

- Benes, Edouard.** L'accord austro-allemand. Exposé sur les propositions relatives à la solution de la crise économique européenne. Prague: «Orbis» 1931. 84 p. (Sources et documents tchécoslovaques, 16.) **76306**
- Gratz Gusztáv.** A német-osztrák vámunió kérdéséhez. 1931. **R 386.391(436.01): (43)**
- Grotkopp, Wilhelm.** Europäische Zollunion als Weg aus deutscher Wirtschaftsnot. Berlin-Grünwald: Rothschild 1931. 30 p. **76633**
- Halász Albert.** Egy nagyobb vámterület kialakulásának lehetősége Középeurópában. Bp.: Gergely 1931. 15 p. **76186**
- Johnsen, Julia E.** Free trade. New York: Wilson 1930. 198 p. (The reference shelf, VI, 9.) **75889**
Bibliography: p. 25—45.
- Liang, Ingwen.** Versteckter Protektionismus in der Handelspolitik. Greifswald: Bamberg 1930. XII, 144 p. (Greifswalder staatswissenschaftl. Abhandl., 40.) **75725**
Bibliographie: p. III—XI.
- Riedl, Richard.** Ausnahmen von der Meistbegünstigung. Wien 1931. **P 386.394**
- Takách Gyula, gyöngyöshalászi.** Germán veszedelem. Német-osztrák közös vámterület magyar szemszögből nézve. 1931. **R 327(43): (436.01)**

387 Pénz- és hitelügy

Geld und Kredit — Money. Credit

- Bagehot, Walter.** Lombardstreet. Der Weltmarkt des Geldes i. d. Londoner Bankhäusern. Vorw. v. Franz v. Holtzendorff. Übers. v. H. Beta. Lpzg: Hartung 1874. VI, 173 p. **75601**

- Baumgärtner, Walter.** Die Rechtsstellung und Bedeutung der kommunalen Sparkasse im Bankverkehr. Diss. Tübingen 1931. 95 p. **77978**
- Biberstein, Max Arnold.** Der Eigenwechsel. Bern: Stämpfli 1925. VIII, 131 p. (Abhandlungen z. schweizerischen Recht. Neue Folge, 11.) **71098**
- Buchère, Ambroise.** Traité théorique et pratique des opérations de la bourse. [188?] 3. éd. Paris: Chevalier-Mareseq 1892. VII, 850 p. **76281**
- Chevrot, René.** Pour devenir financier. Traité théorique et pratique de banque et de bourse. Paris: Gauthiers-Villars 1893. XIX, 401 p. **76286**
- Clare, George.** The A B C of the foreign exchanges. A practical guide. London: Macmillan 1895. XV, 160 p. **76294**
- Compass.** Finanzielles Jahrbuch 1931. Gegründet v. Gustav Leonhardt. Personenverzeichnis. 64. Jhg. Wien: Compassverl. 1931. XI, 2342 p. **K 3870/1**
- De'Stefani, Alberto.** La deflazione finanziaria nel mondo (La vendetta dei fatii). Milano: Treves 1931. VII, 384 p. **76856**
- Domány, Julius.** Die Golddevisen-Währung. Eine währungstheoret. Untersuchung. Berlin: Heymann 1931. 36 p. **77354**
- Einzig, Paul.** The fight for financial supremacy. London: Macmillan 1931. XII, 144 p. **77717**
- Elster, Karl.** Vom Rubel zum Tschernonjenz. Zur Geschichte der Sowjet-Währung. Jena: Fischer 1930. VIII, 316 p. **A 47.38/115**
- Endemann, Adolf.** Das moderne Börsen-Kommissionsgeschäft im Effektenverkehr. Berlin: Vahlen 1895. 71 p. **76283**
- Feis, Herbert.** Europe the world's banker 1870—1914. An account of European foreign investment and the connection of world finance with diplomacy before the war. Intr. by Charles P. Howland. New-Haven: Yale univers. pr. 1930. XXIII, 469 p. **75709**
- Flink, Salomon.** The German Reichsbank and economic Germany. A study of the policies of the Reichsbank in their relation to the econ. development of Germany, with spec. reference to the period after 1923. Intr. by Henry Parker Willis. New York: Harper & Brothers 1930. X, 267 p. **75805**
Bibliographie: p. 259—262.
- Gergely Ernő & Mészöly Imre.** A földteherrendezésről szóló törvény és végrehajtási rendelete. Bp.: Szerzők 1931. 62 p. **77972**
- Hantos Elemér.** Die Kooperation der Notenbanken als Mittel zur Rationalisierung der Wirtschaft. Tübingen: Mohr 1931. VIII, 116 p. **77219**
- Heilperin, Michel A.** Le problème monétaire d'après-guerre et sa solution en Pologne, en Autriche et en Tchécoslovaquie. Préf. par William E. Rappard. Paris: Recueil Sirey 1931. XVII, 303 p. **77449**
Bibliographie: p. 290—300.
- Heldermann, Leonard C.** National and state banks. Boston: Houghton Mifflin comp. 1931. XI, 178 p. **76818**
Bibliography: p. 167—174.
- Hörstmann, Alexander.** Die Konkurrenz zwischen öffentlichen Sparkassen und Kreditgenossenschaften. Diss. Göttingen 1928. VI, 186 p. **77152**
Bibliographie: p. 181—184.
- Hugenberg, A.** Bank- und Kreditwirtschaft des deutschen Mittelstandes. München: Lehmann 1906. VIII, 121 p. **76287**
- Institut international d'agriculture.** Documentation relative au crédit agricole internationale. Red. par Adalbert de Póka-Pivny. Rome: Inst. internat. 1930. XI, 273 p. **101670**
- Jöhr, Adolf.** Die Valutaentwertung und die Schweiz. Zürich: Schweiz. Kreditanst. 1920. 55 p. **77256**
- Kanin, Else.** Inflation und öffentliche Meinung. Diss. Königsberg 1929. 91 p. **77127**
Bibliographie: p. 7—10.
- Keynes, J. M.** Reflexions sur le franc et sur quelques autres sujets. Trad. par René Lelu. Paris: Kra 1928. 181 p. **77627**
- Klersch, Joseph.** Spargedanke und Sparkassen. Soziologische und historische Betrachtung. Bonn: Schroeder 1930. 52 p. (Tatsachen d. wirtschaftl. u. soz. Lebens, 2.) **75326**
- Koepfel, Wilhelm.** Kapitalflucht. Berlin: Christian 1931. 312 p. 3 t. (Finanzrechtl. Zeitfragen, 7.) **76657**
- König Géza (szerk.)** Hol vannak a részvények? A magy. bankok és vállalatok látható részvényesei. Bp.: Tőzsdei kurir 1931. 147 p. **76964**
- Lengner, A.** Der Wechsel in seiner wirtschaftlichen Bedeutung. Eine Einführung in d. Credit- u. Geldmarkt-Verhältnisse. Berlin: Hüttig 1895. VIII, 187 p. **77264**
Bibliographie: p. VII.

- Leon, Eugène.** Étude sur la coulisse et ses opérations. Paris: Rousseau 1896. 227 p. 76285
- Machlup, Fritz.** Börsenkredit, Industriekredit und Kapitalbildung. Wien: Springer 1931. XII, 220 p. (Beitr. z. Konjunkturforschung, 2.) 77739
- Magyarország és a külföld gazdasági kapcsolatai.** Külföldi tőkeérdekeltségek bankoknál, takarékpénztáraknál, iparvállalatoknál, az államnál és községeknél. Bp.: Globus ny. 1930. 34 p. 101624
- Marinitsch, O.** La bourse théorique et pratique. Paris: Ollendorff 1892. 320 p. 1 t. 76284
- Marmorek, B.** Das Geheimniss erfolgreicher Börsen-Speculation. Hamburg: Nielsen 1896. 70 p. (Börsen-Technik.) 76732
- Mendés-France, Pierre.** La banque internationale. Contribution à l'étude du problème des États-Unis d'Europe. Paris: Libr. Valois 1930. 293 p. (Bibl. écon. univers.) 75762
- Mlynarski, Feliks.** The functioning of the gold standard. Geneva: League of nations 1931. 115 p. 77888
- Mori, Paul.** Das Geld. Eine wirtschaftstheoretische Untersuchung. Bern: Huber 1930. 117 p. 75532
- Mook, Otto.** Vom Kreditwesen des Reichs. Berlin: Christians 1930. 94 p. (Finanzrechtl. Zeitfragen, 3.) 75559
- Müller, Hans.** Die Staatsaufsicht über Versicherungs- und Hypothekenbankuntersuchungen. Diss. Erlangen 1930. 50 p. 77044
Bibliographie: p. 3—4.
- Nagy Tibor.** Die ungarische Nationalbank. München: Duncker & Humblot 1931. [8], 174 p. 77113
Bibliographie: p. 172—174.
- Nagybritannia. Parliament. Committee on finance & industry.** Report. London: Stat. off 1931. VI, 322 p. 77694
- Németország. Deutscher Sparkassen und Giroverband.** Das Schrifttum über das deutsche Sparkassenwesen 1900—1929. Berlin: Mittler 1931. XIX, 229 p. (Schriftenreihe d. Forschungsinst. f. d. kommunale Sparkassen- u. Kreditwesen, 1.) 01638/104
- Németország. Törvények, rendeletek.** Das Aufwertungsschlussgesetz. Fälligkeitengesetz nebst Grundbuchbereinigungsgesetz vom 18. VII. 1930. Hg. v. Bruno Stern und Josef Humar. Berlin: Verl.-Anst. des Dtschen Hausbesitzes 1930. 119 p. 75348
- Németország. Törvények, rendeletek.** Die Reichsbank nach dem neuen Plan. Erl. v. Hans Neufeld. Berlin: Heymann 1931. XII, 130 p. 76350
- Noell, Günter.** Die Ergebnisse der Goldbilanzierung bei den Aktiengesellschaften in Oesterreich. Diss. Göttingen 1927. XV, 132 p. Bibliographie: p. XIII—XV. 77142
- Obst, Georg.** Kapitalsanlage und Vermögensverwaltung. Lpzg: Poeschel 1911. [8], 78 p. 77255
- Pethick-Lawrence, F. W.** This gold crisis. London: Gollancz 1931. 244 p. 77799
- Puky Ferenc.** Modern pénzelméletek. Dissz. Bp. 1931. 90 p. 77992
Bibliografia: p. 90.
- Radványi László.** A hitel alapja, a megelőző hitelvédelem és a sajtó. Előszót írta Éber Antal. Bp.: Szerző 1931. X, 69 p. 77384
- Ries, Hans.** Die Devisengesetzgebung des Deutschen Reiches als kriegswirtschaftliche Massnahme. Diss. Göttingen 1928. IV, 118 p. 77093
Bibliographie: p. 114—117.
- Robert-Milles, S.** Grammaire de la bourse. Traité pratique élémentaire des opérations de bourse. [1889.] 2. éd. Paris: Sévin 1892. VII, 422 p. 76282
- Saar, Friedrich.** Wirkliches Geld. München: 1930. P 380.52
- Scharling, William.** Bankpolitik. Jena: Fischer 1900. XII, 371 p. 76272
Bibliographie: p. XI—XII.
- Schaum, Friedrich.** Das französische Bankwesen. Stuttg.: Poeschel 1931. IX, 123 p. Bibliographie: p. 119—123. 76326
- Schäfer, Heinrich.** Der kurz- und langfristige Kommunalkredit. Düsseldorf: Lintz 1931. 88 p. (Verwaltungsakad. Studien.) 77522
Bibliographie: p. 87—88.
- Schleidt, Alexander.** Die Kooperation der Notenbanken. Basel: Helbing & Lichtenhahn 1931. VIII, 176 p. 77687
- Schweitzer, Georg [Bearb.].** Katechismus des Börsen- und Bankwesens auf Grund d. Bestimmungen d. neuen Börsen- u. Depotgesetzes. Lpzg: Webers 1897. VIII, 172 p. (Webers ill. Katechismen, 160.) 77242
- Seefried, F. J.** Die Kreditlage der Landwirtschaft Österreichs. Wien: Agrarverlag 1931. 120 p. 76836
Bibliographie: p. 118—120.

- Semper, Carl.** Die Konzentrationsbewegung im landwirtschaftlichen Kreditwesen Deutschlands. Berlin : Heymann 1931. VIII, 178 p. Bibliographie : p. VI—VIII. **76576**
- Société des nations. Comité financier.** Le credit agricole en Tchecoslovaquie. Genève 1931. Pq **387.71(437)**
- Société des nations.** Le credit agricole dans certains pays de l'Europe Centrale et orientale. Genève : Soc. d. nations 1931. 65 p. (Questions économiques et financières.) **101682**
- Société des nations.** Législation sur l'or. Genève : Soc. d. nations 1930. 386 p. **75546**
- Société des nations.** Société internationale de credit hypothécaire agricole. Convention, charte et statuts. Approuvés le 21. V. 1931. Genève : Soc. d. nations 1931. 37 p. (Questions économiques et financières.) **101727**
- Somary, Felix.** Bankpolitik. [1914.] 2. Aufl. Tübingen : Mohr 1930. VII, 353 p. **75499**
- Sruoga, Kazys.** Die Wirtschaft der Republik Litauen und ihre Notenemission. Kaunas : Verl. d. dtshen Buchhandl. 1930. 128 p. **A 47.38/118**
- Steuer, Willi.** Konsum- und Absatzfinanzierung in Deutschland. Diss. Berlin 1930. 75 p. Bibliographie : p. 74—75. **75420**
- Székely István.** A pénztartozások elmélete ; különös tekint. a készpénzkölcsönök átértékelésére. Eger : Érseki liceum ny. 1929. 370 p. **76262**
- Szűsz András.** Az infláció okai és összefüggésük. Dissz. Bp. 1931. 24 p. (Infláció és stabilizálás I. fej.) **77708**
Bibliográfia : p. 24.
- Tagán Galimdsán.** Oroszország valutája a háború alatt és a háború után. Előszót írta Heller Farkas. Bp. : Légrády 1929. 112 p. (Közgazdasági kvtár, 8.) **A 47.38/113**
- Trimborn, Wilhelm.** Der Weltwährungsgedanke. Eine hist.-kritische Untersuchung. Jena : Fischer 1931. IX, 122 p. (Münchener volkswirtschaftl. Studien, 16.) **76607**
Bibliographie : p. 116—119.
- Varga Lajos.** Bankpolitika és nemzetpolitika. Debrecen : Városi ny. 1931. 79 p. **76112**
- Voigt, Paul.** Hypothekenbanken und Beleihungsgrenze. Ein Beitr. z. Frage d. Mündelsicherheit d. Hypothekenspfandbriefe. Berlin : Stilke 1899. 41 p. **76315**
- Weber, Adolf.** Depositenbanken und Spekulationsbanken. Ein Vergl. dtshen u. engl. Bankwesens. Lpzg : Duncker & Humblot 1902. 303 p. **77253**
- Wehli, Albert.** Der englische und amerikanische Wechsel und Scheck im Geschäftsverkehr. Wien : Manz 1928. 17 p. **71099**
- Woodbrun, Arthur.** An outline of finance. London : N. C. Z. C. publ. soc. 1927. VIII, 162 p. **76170**
- Wolfgang, Ernst.** Die Kursbildung am Rentenmarkt. Stuttg. : Poeschel 1931. XII, 183 p. (Betriebswirtschaftl. Abhandl., XVI.) **75746**
Bibliographie : p. 178—183.

388 Biztosításügy

Versicherungswesen — Insurance

- Csury Jenő & Marosi Imre.** A magyar biztosításügy története. Bp. : Gyarmati 1931. VI, 227 p. **77202**
Bibliográfia : p. 225—227.
- Goldzieher [Károly].** Methodische Untersuchungen zu den Bevölkerungsstatistischen Grundlagen der schweizerischen Alters- und Hinterlassenenversicherung. 1930. **P 388.331(494)**
- Meyer, Fritz.** Die Kapitalanlagen europäischer und amerikanischer Lebensversicherungsgesellschaften und deren Wandlungen in den letzten Jahrzehnten mit besonderer Berücksichtigung der deutschen Verhältnisse. Lpzg : Deichert 1930. X, 155 p. 19 t. (Wirtschaftsstudien, 63.) **75327**
- Románia. Törvények, rendeletek.** Das rumänische Versicherungsgesetz vom 4. VII, 1930. Berlin : Dtsche Versicherungs-Zeitung [1931.] 35 p. **A 49.34/111**
- Rothe, Bodo.** Grundlegung zu einer sozialökonomischen Theorie der Versicherung. Jena : Fischer 1931. [10], 149 p. (Abhandl. d. Wirtschaftswiss. Seminars z. Jena, 21.) Bibliographie : p. 147—149. **77684**
- Svájc. Törvények, rendeletek.** Militärversicherung, Kranken- und Unfallversicherung nebst den zivil- und haftpfllichtrechtlichen Bestimmungen über die Haftung aus Körperverletzung oder Gesundheitsschädigung. Zusgest. P. Piccard. Bern : Huber 1930. 96 p. **75541**
- Tarcsay Pál.** Civilkárak rendezése. (Tűz-, villámcsapás-, robbanás-károk.) I. k. Épület- és gépkárok. Előszóval ell. Koller Oszkár. Bp. : Rada 1931. 153 p. 25 t. (Technikai újdons. kvtára 20—30.) **77626**

- Topel, Bernhard.** Der Einfluss der Konjunkturschwankungen auf die Lebens- und Feuerversicherung in Deutschland. Diss. Erlangen 1930. 91, VII p. **77047**
Bibliographie: p. I—V.
- Tschelnitz, Heinz.** Kreditversicherung. Berlin: Stilke 1931. 91 p. (Betriebswissenschaftl. Bücher, 15.) **76667**
- Weber, Heinz.** Die öffentlichen Lebensversicherungsanstalten in Deutschland. Diss. Göttingen 1928. 160 p. **77101**
Bibliographie: p. 154—159.
- ### 388.4 Társadalombiztosítás
- #### *Sozialversicherung — Social insurances*
- Addicks, Aenne.** Die Schadenverhütung in der deutschen Sozialversicherung. Lpzg: Scholl 1931. XII, 127 p. (Wirtschaftsstudien, 118.) **76937**
- Berlin. Allgemeine Ortskrankenkasse.** Bericht. 1929. Berlin: Selbstverl. 1930. **x 2019**
- Biztosítási útmutató.** Kézikönyv gyárosok, kereskedők, gazdák, iparosok számára. Bp.: Biztosítási és közgazdasági lapok kiad. [1930.] 216 p. 17 t. **77967**
- Crew, Albert.** The unemployment insurance acts. 1920—1930. By: —, R. J. Blackham & Archibald Forman. London: Jordan 1930. XVIII, 220 p. **76827**
- Didier, Paul.** Kernfragen der Unfallverhütung mit Kommentar zu neuen Unfallverhütungsvorschriften für Hüttenwerke. Düsseldorf: Verl. Stahleisen G. m. b. H. 1931. 122 p. **77530**
- Digard, Henri.** Les assurances sociales et l'agriculture. Préf. de Pierre Cathala. Paris: Recueil Sirey 1931. 108 p. **76136**
Bibliographie: p. 105—6.
- Fahringer, Franz & Karl Friedrich Büsch.** Die Ansprüche nach den Sozialversicherungs- und sozialen Entschädigungsgesetzen. Wien: Österreich. Staatsdr. 1930. XIII, 132 p. **75882**
- Hoch, Gustav.** Die internationale Regelung der Sozialversicherung. Berlin 1930. **P 388.4(∞)**
- Kleis, Friedrich.** Aufbau und Verfahren der sozialen Versicherung. Lpzg 1931. **P 388.4(43)**
- Köhn, Hermann.** Die Unfallversicherung. [1930.] 2. Aufl. Berlin: Urban 1930. 70 p. (Fortbildungsschriften f. Angestellte i. d. Sozialversicherung, 10.) **76422**
- Lincke, Werner.** Krankenstand und Arbeitswille. Untersuchung über den Einfluss sekundärer Faktoren auf den Krankenstand. Berlin: Elsner 1930. 187 p. **75515**
Bibliographie: p. 185—187.
- Magyar munkaadók központjának és a magy. orsz. gyáriparosok orsz. szövetsége.** Előterjesztés a munkásbiztosítás szanálása ügyében. 1930. **R 388.4(439)**
- Magyarország. Törvények, rendeletek.** Társadalombiztosítási törvénykönyv. Összeáll.: Bernyó József. Nagykanizsa: Délzalai ny. 1930. 474 p. **76754**
- Martineck.** Zur Ausbildung des ärztlichen Nachwuchses in der sozialen Medizin. München 1931. **P 614.2**
- Németország. Statistisches Reichsamt.** Die Krankenversicherung im Jahre 1929 nebst vorläufigen Ergebnissen für das Jahr 1930. Berlin: Hobbing 1931. 80 p. **1224/389**
= Németország. Stat. Amt. Statistik d. dtschen Reichs, 389.
- Németország. Törvények, rendeletek.** Änderungen in der Krankenversicherung nebst Durchführungsvorschriften. Erl. v. Helmut Lehmann. [1930.] 3. Aufl. Berlin: Verl. Ges. dtscher Krankenkassen 1930. 151 p. **75913**
- Németország. Törvények, rendeletek.** Führer durch die knappschaftliche Versicherung, enthaltend die vollständigen Texte des Reichsknappschaftsgesetzes. Erläut. v. Fritz Espéy. Bochum: Ludolph 1930. 201 p. **76409**
- Németország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines Gesetzes über den Vertrag zwischen dem deutschen Reich und der Republik Österreich über Sozialversicherung. Berlin 1930. **Pq 388.4: 341.24(43)**
- Németország. Törvényjavaslatok.** Entwurf eines Gesetzes über Änderung in der Krankenversicherung. Berlin 1930. **P 388.42(43)**
- Reutti, Karl.** Neuorientierung in der Sozialversicherung. Berlin: Heymann 1932. 105 p. **77941**
- Richter, Lutz.** Vereinheitlichung der Sozialversicherung. Berlin 1931. **P 388.4(43)**

- Roeder, Richard.** Die Sozialisierung der ärztlichen Heiltätigkeit im Verbands der Gesundheitsversicherung. Berlin: Schoetz 1920. 66 p. (Veröffentl. aus d. Gebiete d. Medizinalverwaltung, XI/5.) **77087**
- Társadalombiztosítási évkönyv.** 1. évf. 1930. Bp.: Sajtó kiad. 1930. **K 3884/7**
- Thielmann, Hans.** Die Knappschaftsversicherung. Stuttg. 1931. **P 388.47(436.01)**
- Weber, Heinrich (Hg.)** Gegenwartsfragen der deutschen sozialversicherung. Münster (Westf.): Baader 1931. 110 p. (Münsterer wirtschafts- u. sozialwissenschaftl. Abhandl., 9.) **76720**
- Weber, Heinrich.** Streit und Wahrheit um die deutsche Sozialversicherung. Freiburg: Caritasverl. 1931. 72 p. **76417**
- Weddingen, Walter.** Grundfragen der Sozialversicherungsreform. Jena: Fischer 1931. X, 118 p. **75738**
- Wien. Arbeiter-Krankenversicherungskasse.** Bericht für das Jahr 1928. Wien: Selbstverl. 1929. **x 2024**
- ## 389 Állami pénzügyek
- ### *Finanzwesen — Public finance*
- Bajorország. Statistisches Landesamt.** Die Finanzwirtschaft der öffentlichen Verwaltung in Bayern im Rechnungsjahr 1926/27. München: Lindauer 1930. 4°. 60 p. (Beitr. z. Statistik Bayerns, 119.) **101637**
- Cost of Government in the United States** 1927—1928. New York: Nat. industr. conference board 1930. X, 149 p. **75862**
- Dieben, Wilhelm.** Anleiheteknik. Berlin: Christian 1931. 196 p. 1 t. (Finanzrechtl. Zeitfragen.) **75958**
- Engliš, Karel.** Finanzwissenschaft. Abriss einer Theorie der Wirtschaft der öffentl. Verbände mit bes. Berücksichtigung der Tschechoslowakei. Übers. von Eduard Kleinschnitz. Brünn: Rohrer 1931. 431 p. **77926**
- Grosbuis, Adrien.** La dette publique allemande depuis 1914 et la crise monétaire. Paris: Dalloz 1930. 239 p. **75744**
Bibliographie: p. 235—236.
- Jèze, Gaston.** Cours élémentaire de science des finances et de législation financière française. [1927.] Nouv. éd. Paris: Giard 1931. XIII, 432 p. **76933**
Bibliographie: p. 32—35, 191—193.
- Koltermann, Franz.** Finanzausgleich als Problem der Finanzgesetzgebung des Reichs nach dem Kriege. Greifswald: Bamberg 1931. 143 p. (Greifswalder staatswissenschaftl. Abhandl. 45.) **76983**
Bibliographie: p. 138—143.
- Kunz, Kamillo.** Methode und Ergebnisse der Reichsfinanzstatistik. Diss. Berlin 1930. 96 p. **75416**
Bibliographie: p. 93—96.
- Magyarország. Kereskedelemügyi miniszter.** Közszállítási szabályzat. A hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907: III. t.-c. 14. §-a és a miniszter tanácsnak 1929. VI. 15-én hozott határozata alapján. Bp.: Állami ny. 1929. 96 p. **76189**
- Magyarország. Kereskedelemügyi miniszter.** Közszállítási szabályzat. — Füg. : Az óvadékképes papírok jegyzéke. — Magyarázatokkal ell. Gyárfás Oszkár. Az előszót írta Sugár Ottó. Bp.: »Honi Ipar« 1929. 276 p. (A »Honi Ipar« kvttára, 2.) **77239**
- Magyarország. Pénzügyminisztérium.** Közlemények Magyarország pénzügyi helyzetéről. 1. f. Bp.: Állami ny. 1931. **X 2066**
- Magyarország. Pénzügyminisztérium.** Önkormányzati területek háztartási joga és statisztikája. Bp.: Állami ny. 1931. 4°. 210 p. **101721**
- Mitzakis, Michel.** Les grands problèmes italiens. Vol. 1. Paris: Alcan 1931. (Nouvelle bibl. écon.) **75971**
Vol. 1. L'économie, les finances et les dettes. XVI, 442 p.
- Munzer, Egbert.** Dynamischer Staatshaushalt? Der Einfluss d. Wirtschaftskonjunkturen auf d. öffentl. Haushalt. Jena: Fischer 1931. VI, 54 p. **76612**
- Nagybritannia. Parliament. Committee on national expenditure.** Report. London: His majesty's stationery office 1931. **x 2037**
- Németország. Statistisches Reichsamt.** Die deutsche Finanzwirtschaft vor und nach dem Kriege nach d. Hauptergebnissen d. Reichsfinanzstatistik. Berlin: Hobbing 1930. 224 p. (Einzelschriften z. Statistik d. dtschen Reichs, 14.) **1865/14**
- Németország. Statistisches Reichsamt.** Der Finanzausgleich im Deutschen Reich. Teil. 1. Berlin: Hobbing 1931. **1865/16**
Teil 1. Der Finanzausgleich zwischen Reich und Ländern 400 p. 1 t.
= Einzelschriften z. Statistik d. Dtschen Reichs, 16.
- Németország. Statistisches Reichsamt.** Finanzen und Steuern im In- und Ausland. Berlin: Hobbing 1930. 896 p. 1 t. **K 3890/7**

- Németország. Törvények, rendeletek.** Die neue Notverordnung. Verordnung d. Reichspräsidenten z. Sicherung v. Wirtschaft u. Finanzen v. 1. XII. 1930. Einf. v. Fritz K o p p e. Berlin: Spaeth & Linde 1930. X, 344 p. **75799**
- Pfaundler, Richard.** Der Finanzausgleich in Österreich. Das System, seine Begründung u. Durchführung. Wien: Springer 1931. X, 546 p. **77200**
- Rössing, Heinrich.** Die parlamentarische Budgetinitiative im Reich. Diss. Tübingen 1930. 101 p. **77139**
Bibliographie: p. 5—10.
- Schwarzenberger, Georg.** Die Kreuger-Anleihen. Ein Beitr. z. Auslegung d. internat. Anleihe- u. Monopolverträge, sowie z. Lehre v. Staatsbankrott. München: Duncker & Humblot 1931. XII, 69 p. **77639**
Bibliographie: p. IX—XII.
- Spangenberg, Bernhard.** Die Zukunft der Reparationen. Berlin: Stilke 1931. 127 p. **76405**
- Svájc. Eidgenössisches Statistisches Amt.** Der Finanzhaushalt des Bundes in den Jahren 1930 und 1920 bis 1928. [Genève]: Bureau fédéral de statistique [1930]. 40 p. (Statist. Quellenwerke d. Schweiz. 5.) **101652**
- Teghze-Gerber Ferenc.** Az államszámviteltani államvizsgálóhoz szükséges alapismeretek a közjog, közigazgatási jog, közgazdaságtan, pénzügytan [stb.] köréből. Bp.: Fővárosi ny. 1931. VIII, 159 p. **77495**
- Terhalle, Fritz.** Deutschlands Finanznot. Das Problem der öffentlichen Lasten. Berlin: Jünker & Dünnhaupt 1931. [6], 54 p. (Wirtschaftsprobleme d. Gegenwart, 14.) **77508**
Bibliographie: p. 54.
- Teschemacher, Hans.** Die geistesgeschichtliche Linie in der Entwicklung des Finanzwirtschaftlichen Denkens. Tübingen 1931. **P 389(04)**
- Wetzel, Rudolf.** Das Danziger Tabakmonopol im Vergleich mit den Tabakmonopolen Schwedens und Polens unt. bes. Berücks. der Entschädigungsfrage. Diss. Göttingen 1928. 203 p. 1 t. **77102**
Bibliographie: p. 11—13.
- 389.2 Adók és illetékek**
- Steuern und Gebühren — Taxation**
- Angelopoulos, Angelos.** Die Einkommensverteilung im Lichte Einkommensteuerstatistik. Lpzg: Akad. Verl.-Ges. 1931. (Probleme d. Geld- u. Finanzwesens, 12.) **75848**
Bibliographie: p. 125—128.
- Arendt, Herbert.** Entwicklung und innerer Aufbau der englischen Einkommensteuer. Jena: Fischer 1931. VIII, 108 p. (Finanzwiss. u. volkswirtschaftl. Studien, 23.) **77686**
Bibliographie: p. 101—105.
- Balás Károly.** Ár-adók és residuum-adók. Bp.: Akadémia 1931. 19 p. **3126**
= Értekezések a filoz. és társadalmi tudományok köréből. IX. k. 1. 12.
- Besteuerung, Die — ausländischer Gesellschaften in Frankreich, England u. den Vereinigten Staaten.** Paris: Recueil Sirey 1931. 183 p. (Aufsätze über ausländisches Recht, 1.) **76578**
- Besteuerung, Die — ausländischer Gesellschaften in Holland, Polen, Spanien und Schweiz.** Paris: Recueil Sirey 1931. 155 p. (Aufsätze über ausländisches Recht, 1bis.) **76578**
- Beuck, W.** Steuerlich zweckmässige Gesellschaftsformen. Die Besteuerung der Unternehmung. [1927.] 5. Aufl. Berlin: Spaeth & Linde 1931. 175 p. **76638**
Bibliographie: p. 11—12.
- Colm, Gerhard & Hans Neisser.** Kapitalbildung und Steuersystem. Verhandlungen u. Gutachten der Konferenz von Eilsen. Bd. 1—2. Berlin: Hobbing 1930. (Veröffentl. d. Friedrich List-Gesellschaft e. V., 3—4.) **77408**
- Csehszlovákia. Törvények, rendeletek.** Die neuen Steuergesetze vom Jahre 1930. Hg. & erläut. v. Arthur Flanz. Reichenberg: Selbstverl. d. Hg. [1931.] 56 p. (Samml. Volkswirtschaft u. Arbeitsrecht.) **76386**
- Hamvassy Izabella.** A vagyonadó és szerepe a magyar egyenesadórendszerben. Dissz. Bp. 1931. 49 p. **77457**
Bibliográfia: p. 3.
- Illés Sándor.** Boletta és forgalmiadó. (Útmutató malmok számára.) Bp.: Molnárók Lapja kiad. 1931. XVI, 336 p. **76380**
- Jugoszlávia. Törvények, rendeletek.** Das Gesetz über die Pauschalumsatzsteuer vom 12. August 1930. Hg. v. Slavko Stanic. Novi Sad [Újvidék]: Piliser i Stanic 1931. XXXI, 20+85 p. **101674**
- Laky Dezső.** Az általános forgalmiadó Budapest 1921—1927. Bp.: Szfv. statiszt. hiv. 1929. 476 p. **648**
= Statiszt. közlemények, 57/3.
- Meier, Johannes.** Zur Reform der Umsatzsteuer. Berlin: Heymann 1931. [4], 59 p. (Dtscher Industrie- u. Handelstag.) **76342**

Mészárovs Tibor. Értékelési eljárások a társulati adónál. I. Értékpapírok, valuták és devizák. II. Az áruaktár és nyersanyagkészlet értékelése. Bp.: Adó- és könyvvitel kiad. 1931. 18 p. **77700**

Németország. Statistisches Reichsamt. Die Einkommen- und Körperschaftsteuerveranlagungen für 1926. u. 1927. Berlin: Hobbing 1931. 4°. 439 p. (Statistik d. dtischen Reichs, 375.) **1224/375**

Németország. Statistisches Reichsamt. Einkommen- und Körperschaftsteuerveranlagung für 1928. Berlin: Hobbing 1931. 159 p. (Statistik d. dtischen Reichs, 391.) **1224/391**

Németország. Törvények, rendeletek. Finanzausgleich. — Gemeindebiersteuer, Gemeindegetränksteuer, Bürgersteuer. — Senkung der Realstauern. Berlin: Landgemeinde-Verl. 1931. VIII, 159 p. **76729**

Németország. Törvények, rendeletek. Gesetz über staatliche Verwaltungsgebühren. Vom 29. IX. 1923. Verwaltungsgebührenordnung und Gebührentarif. Vom 24. VII. & 30. XII. 1930. [1923.] 4. Aufl. Hg. v. Max H a h n. Berlin: Galle 1930. 271 p. **75534**

New York. Guaranty trust company. Federal taxes on income and profits. Imposed by the revenue act of 1918. New York: Guaranty trust comp. 1920. 196 p. **77233**

Pflaum, Ilse. Die sozialpolitischen Ideen in der Steuerlehre. Eine theoriegesch. Untersuchung. Diss. Königsberg 1929. XII, 149 p. Bibliographie: p. IV—XII. **77108**

Pöhler, Hermann. Die Börsenumsatzsteuer. Eine finanzwissenschaftl. Studie. Münster: Baader 1930. XVI, 110 + [8] p. (Münsterer wirtschafts- u. soz.-wissenschaftl. Abhandl., 6.) **75997**

Quint, Martin. Übersicht über die indirekten Steuern, Gebühren und über die Organisation der Finanzbehörden in der Tschechoslowakei. Prag 1931. **P 389.3(437)**

Schmitt, F. A. Steuerbilanz u. Steuerersparnis. [1930.] 2. Aufl. Birkenau: Bitsch [1931.] 72 p. **75785**

Szepesy Mihály (összeáll.). Betűsoros adóügyi kiskaté. Az érvényben lévő adók és eljárási szabályok. Fellebbezés-, panasz-, kérvénymenták. Bp.: Adózók lapja kiad. 1931. 75 p. (Adó- és vámügyi évkönyv.) **75404**

Walb, Ernst. Kriegssteuern und Bilanzen. [1916.] 2. Aufl. Bonn: Schmidt 1916. 90 p. **76292**

Weimar, Paul Hans. Die Entstehung der deutschen Lohnsteuer als Entsprechungsform zur modernen Kapitalwirtschaft. Bonn: Schroeder 1930. 85 p. **75395**
Bibliographie: p. 83—85.

389.41 Közmunkák

Öffentliche Arbeiten — Public labour

Capitant, René. La double notion de travail public. Paris: Giard 1929. 47 p. **75526**

Landmann, Julius (Hg.). Moderne Organisationsformen der öffentlichen Unternehmung. Bd. 2—4. München: Duncker & Humblot 1931. **3358/176/2—4**

Riepert, H. Die Finanzierung des deutschen Strassenbaus. Charlottenburg 1930. **P 625.7(43)**

Saitzew, Manuel. Die öffentliche Unternehmung der Gegenwart. Tübingen: Mohr 1930. [4], 109 p. **75705**

389.5 Községi pénzügyek

Gemeindefinanzen — Common finance

Csehszlovákia. Törvények, rendeletek. Durchführungsverordnungen zu den Gemeindefinanznovellen vom 3. XI. 1927. u. 26. I. 1928. Hg. v. J. R i h a. Brünn: Rohrer 1930. 92 p. (Gesetze d. Tschechoslowakischen Republik, Rohrer Ausgabe, XV.) **75363**

Fuhs, Friedrich Karl. Grenzen der Kommunalwirtschaft. Köln: Müller 1930. 67 p. **75939**
Bibliographie: p. 65—67.

Heiter, Franz. Die Gemeindefinanzkommission. Brünn 1931. **P 389.7(437)**

Latendorf, Otto. Die Entwicklung der städtischen Kassenorganisation Berlins v. d. Einführung d. Städteordnung bis z. Gründung d. Stadthauptkasse (1809—1843). Ein Beitr. z. Gesch. u. Lehre v. städtischen Haushaltwesen. Berlin: Gsellius 1931. VI, 123 p. (Einzelschr. d. hist. Kommission f. d. Provinz Brandenburg u. d. Reichshauptstadt Berlin, 4.) **77578**

Bibliographie: p. 119—123.

389.65 Községi üzemek

Kommunal-Betriebe — Municipal ownership

Hold, Carl. Elektrizitätsversorgung und Gemeinden. Jena 1931. **P 389.65 : 621.3**

Malott, E. Orth. Forces affecting municipally owned electric plants in Wisconsin. Chicago. Illinois: Inst. for research in land economics and publ. utilities 1930. VII, 101 p. (Studies in publ. utility economics.) **76769**

Wittig, Hermann. Der Betriebsvergleich kommunaler Gaswerke. Berlin: Ost-Europa-Verl. 1931. 159 p. (Wissenschaftl. Veröffentl. a. d. Kommunalverwaltung: Königsberg i. Pr., 1.) **77619**
Bibliographie: p. 159.

39 Néprajz

Ethnographie — Ethnography

- Anderson, Walter.** Über P. Jensens Methode der vergleichenden Sagenforschung. Dorpat: Mattiesens Dr. 1930. 48 p. **75573**
- Bogatyrev, Pierre.** Actes magiques, rites et croyances en Russie subcarpathique. Paris: Champion 1929. XI, 163 p. (Travaux publ. par l'institut d'études slaves, XI.) **A 47.39/32**
- Budapest. Szent István ünnepe.** Útmutató. Az ünnepek teljes programja. Bp.: Jakabny. 1931. 131 p. **76976**
- Castiglione, Baldassare comt.** The book of the courtier. English by Thomas Hoby [1561.] Intr. by W. H. D. Rouse, critical notes by Drayton Henderson. London: Dent [192?] XX, 324 p. (Everyman's libr.) **77330**
Bibliography: p. X—XI.
- Champsaur, Félicien.** Poupée japonaise. Paris: Charpentier & Fasquelle 1912. [6], 387 p. **A 52.39/5**
- Fábián Tibor.** Halotteltakarítás az Avesztában. Dissz. Debrecen 1930. 40 p. **A 55.42/1**
Bibliográfia: p. 39—40.
- Freudenthal, Herbert.** Das Feuer im deutschen Glauben und Brauch. Berlin: Gruyter 1931. XX, 571 p. 6 t. **76074**
Bibliographie: p. XV—XX.
- Ghallab, Mohammed.** Les survivances de l'Égypte antique dans le folklore égyptien moderne. Paris: Geuthner 1929. 293 p. Bibliographie: p. 7—9. **A 62.39/2**
- Gobron, Gabriel.** Au pays des Cocolinjos et des Colindindins. Histoires lorraines. Tom. 1—2. Reethel: Ambiorix 1928—29. **77480**
- Grässe, Joh. Georg Thdr.** Beiträge zur Literatur und Sage des Mittelalters. Dresden: Kuntze 1850. X, 105 p. **75648**
- Hoffmann Miksa.** A házasság a régi hébereknél a biblia és a talmud alapján. Dissz. Bp. 1930. 48 p. **A 50.39/8**
- Honti, Hans.** Volksmärchen und Heldensage. Beitr. z. Klärung ihrer Zusammenhänge. Helsinki: Silomal. Tiedeakat 1931. 63 p. (FF. communications, 95.) **77357**
- Jankó János.** A balatonmelléki lakosság néprajza. Bp.: Kilián 1902. VIII, 429 p. 6 t. (A Balaton környékének társad. és ember-tani földr. 2. r.) **6841/24**
= A Balaton tud. tanulm. eredm. III, 2. [24. k.]
- Jean, Charles — F.** Le péché chez les babyloniens et les assyriens. Paris: Geuthner 1925. 177 p. (Monografie del Coll. Alberoni, 3.) **A 50.29/14**
- Karutz, Richard.** Vorlesungen über moralische Völkerkunde. Hg. v. d. Naturwissenschaftl. Sektion d. freien Hochschule f. Geisteswissensch. am Goetheanum Dornach. Lief. 1—7. Stuttg.: Surkamp 1931. [Steindr.] **101658**
1. Vorwort. Vom Schauplatz d. Völkerkunde. 23 p.
2. Moralische Wissenschaft. 23 p.
3. Die frühen Völker u. wir. 30 p.
4—5. Vom Werden u. v. Wege der Völkerkunde. 30+33 p.
6. Der neue Weg. 19 p.
7. Die Kultur. 35 p.
- Körte, Wilhelm.** Die Sprichwörter und sprichwörtlichen Redensarten der Deutschen. Lpzg: Brockhaus 1837. XL, 567 p. **77397**
- Krappe, Alexander Haggerty.** The science of folk-lore. New York: Macveagh 1930. XXIV, 334 p. **75823**
Bibliography: p. 41—44, 58—59, 98—100, 135—137 etc.
- Krcsmárik János.** A török népdalról. Bp.: Tettey 1879. 4, 49 p. **A 56.39/11**
- Lévy-Bruhl, Lucien.** Le surnaturel et la nature dans la mentalité primitive. Paris: Alcan 1931. XL, 526 p. (Bibl. de philosophie contemp.) **76725**
- McBride, Robert Medill.** Romantic Czechoslovakia. New York: McBride 1930. XVIII, 220 p. 48 t. **75750**
- Prause, Karl.** Deutsche Grussformeln in neuhochdeutscher Zeit. Breslau: Marcus 1930. XII, 286 p. (Wort u. Brauch, 19.) **76115**
Bibliographie: p. 252—258.
- Roska Márton.** Néprajzi feladatok Erdélyben. Cluj-Kolozsvár: Minerva 1930. 83 p. (Magy. népkvtára, 42.) **76239**
- Schiffmann, Konrad.** Neue Beiträge zur Ortsnamenkunde Oberösterreichs. Heft 1—4. Linz: Winkler 1926—1931. **76893**
- Schullerus, Adolf.** Siebenbürgisches Märchenbuch. Hg. v. Ausschuss d. Vereins f. siebenbürgische Landeskunde. Hermannstadt: Honterus 1930. 164 p. **76538**

- Spence, Lewis.** The mysteries of Britain. Or the secret rites and traditions of ancient Britain restored. [19??] 3. ed. London: Rider [193?] 256 p. 16 t. **76164**
- Thurnwald, Richard.** Repräsentative Lebensbilder von Naturvölkern. Berlin: Gruyter 1931. XXIV, 311 p. 6 t. (Die menschliche Gesellschaft, 1.) **77198**
Bibliographie: p. 276—308.
- Vanden Plas, Joseph.** Les Kuku (Possessions anglo-égyptiennes.). Préf. de Cyr. Van Overberghe. Bruxelles: Dewit 1910. XLII, 407 p. 7 t. (Coll. de monogr. ethnographiques, VI.) **A 66.39/3**
Bibliographie: p. 1.
- Wähler, Martin.** Die weisse Frau. Vom Glauben d. Volkes an den lebenden Leichnam. Erfurt: Strenger 1931. 87 p. 2 t. **75937**
Bibliographie: p. 86—87.
- Winkler, H. A.** Siegel und Charaktere in der muhamedanischen Zauberei. Berlin: Gruyter 1930. VIII, 187 p. (Stud. zur Gesch. u. Kultur d. islam. Orients, VII.) **A 50.08/7/7**
- Winthuis, J.** Einführung in die Vorstellungswelt primitiver Völker. Neue Wege d. Ethnologie. Lpzg: Hirschfeld 1931. X, 364 p. 4 t. **76153**
Bibliographie: p. 362—364.

4 Nyelvészet

Philologie — Philology

- Bang, W. & A. von Gabain.** Türkische Turfan — Texte. Heft 1. Berlin: Gruyter 1929. **A 56.57/4**
- Behnk, Frida.** Grammatik der Texte aus El Amarna. Paris: Geuthner 1930. 72 p. [Könyomat.] **A 62.40/9**
- Brugsch, Mohammed.** Arabisch-deutsches Handwörterbuch. Umfass. d. arabische Schriftsprache m. Einschluss d. Sprachgebrauchs d. Gegenwart. Lieferung I. Hannover: Lafaire 1924. **A 53.42/5**
- Dalman, Gustaf.** Aramäische Dialektproben. Lpzg: Hinrichs 1927. VII, 72 p. **A 50.42/27**
- Deimel, Anton.** Keilschrift — Paleographie. H. 1. Roma: Schola typ. 1929. **A 50.42/40**
H. 1. Keilschriftlehre. 40 p.
- Delacroix, Henri.** Le langage et la pensée. [1927.] 2. éd. Paris: Alcan 1930. 624 p. Bibliographie: p. 611—620. **75512**
- Delaporte, Louis.** Éléments de la grammaire hittite. — Syllabaire hittite cunéiforme. Paris: Maisonneuve 1929. [8], 188+VII, [44] p. (Manuel de langue hittite, 1—2.) **A 56.49/6**
- Delesalle, Georges.** Dictionnaire argot-français & français-argot. Préface de Jean Richépin. Paris: Ollendorf 1899. XXIV, 426 p. **76528**
- De Saussure, Ferdinand.** Grundfragen der allgemeinen Sprachwissenschaft. Hg. v. Charles Bally und Albert Sechehoye unter Mitwirkung v. Albert Riedlinger. Übers. v. Hermann Lommel. Berlin: Gruyter 1931. XVI, 285 p. **75735**
- Didovác György.** A budai jogkönyv (Ofner Stadtrecht) hangtana. Bp.: Pfeifer 1930. 63 p. (Német philologiai dolgozatok, XLIII.) **75425**
- Dörfler M. Sándor.** Quintilián és a magyar nyelvújítás. Bp.: Sárkány 1931. 225 p. **76433**
Bibliographie: p. 219—224.
- Dunand, Maurice.** Nouvelle inscription decouverte a Byblos. Paris: Geuthner 1930. 10 p. 1 t. **A 50.40/16**
- Ember, Aaron.** Egypto-semitic-studies. Ergänzt v. Frida Behnk. Vorw. v. Kurt Sethe. Lpzg: Asia major 1930. XXVII, 118 p. (Veröffentl. d. Alex. Kohut memorial foundation, Phil. Reihe, 2.) **A 50.42/32**
- Engel, Eduard.** Deutsche Stilkunst. [1911.] 24. Aufl. Wien: Tempsky 1914. 501 p. **77076**
- Ernst Teréz.** Adalékok a galgócí tót nyelv-járáshoz és Galgóc település történetéhez. Dissz. Bp. 1931. 42 p. **77204**
- Genouillac, H.** Hymnes en l'honneur des rois d'Isin. Paris: Geuthner 1928. p. 126—138. (Extr. du Journal Asiatique.) **A 50.42/28**
- Haenisch, E.** Lehrgang der chinesischen Schriftsprache. Bd. I. Lpzg: Verl. d. Asia major 1929. **A 51.48/1/1**
Bd. 1. Textband. [164 p.]
- Haury, J.** Über babilonisch-assirische Namen u. Namensbildung bei d. Etruskern, Kleinasiaten, Ägyptern etc. München: Selbst-Verl. 1930. 147 p. **A 50.94/55**

- Holthausen**, Ferd. Etymologisches Wörterbuch der englischen Sprache [1917.] 2. ed. Lpzg: Tauchnitz 1927. 208 p. **76817**
- Horger Antal**. A magyar igeragozás története. Szeged: Ferencz József Tud. Egy. barátainak Köre 1931. 158 p. (Acta litt. ac scient. Reg. Univers. Hung. Franciscus-Josephinae. Sect.: Philologico-historica, 2.) **76131**
- Jäschke**. Tibetan grammar. Addenda by A. H. Francke. Assisted by W. Simon. Berlin: Gruyter 1929. VIII, 161 p. **A 51.45/1**
- Karlgren**, Bernhard. Philology and ancient China. Oslo: Aschehoug 1926. 176 p. **A 51.42/1**
- Karst**, Joseph. Geschichte der armenischen Philologie. In krit. Beleuchtung nach ihren ethnologischen Zusammenhängen dargestellt. mit Beil. ü. d. asianisch-mediterraneische Vorgeschichte. Heidelberg: Winter 1930. XII, 213 p. (Schriften d. Elsass-Lothrischen wissenschaftl. Gesellsch. Reihe C., II.) **A 47.99/25**
- Karst**, Joseph. Die vorgeschichtlichen Mittelmeervölker nach Ursprung, Schichtung u. Verwandtschaft. Ethnologisch-linguistische Forschungen. Heidelberg: Winter 1931. XXXVI, 725 p. (Origines mediterraneae.) Bibliographie: p. XXI—XXXVI. **76536**
- Kraus**, Paul. Altbabylonische Briefe aus der Vorderasiatischen Abteilung der Preussischen Staatmuseen zu Berlin. Lpzg: Hinrichs 1931. VIII, 76 p. **A 50.08/5/35/2** — Mitteil. d. Vorderasiat.-aegypt. Ges. 35/2.
- Kürz**, Leopold. Der naturlautliche Ursprung von Sprache und Schrift. Aus sumer., ägypt. u. chines. Schriftbildern. Bearb. v. Richard Hadl. Lpzg: Hadl 1930. 179 p. 6 t. **A 50.40/18**
Bibliographie: p. 177—178.
- Le Coq**, A. v. Köktürkisches aus Turfan. (Manuskriptfragmente in köktürkischen »Runen« aus Toyog u. Idiqt-Schähri [Oase v. Turfan].) [Berlin: Reichsdr. 1909] p. 1047—1061. 4. t. (Sitzungsber. d. Preuss. Akademie d. Wissenschaften, XLI.) **A 56.47/2**
- Leskien**, A. Handbuch der altbulgarischen (altkirchenslavischen) Sprache. Grammatik. Texte. Glossar. [1871.] 2. umgearb. Aufl. Weimar: Böhlau 1886. XVI, 332 p. **A 49.41/11**
- Luckenbill**, Daniel David. Inscriptions from Adab. Chicago: Univers. of Chicago pr. 1930. IX., 87 p. **A 50.08/19/14** — Chicago. University. Oriental inst. publ., XIV.
- Macaulay**, T. C. & J. A. Smith. Interlanguage. Artificial languages. Oxford 1930. **P 408.92**
- Magyar eszperantó évkönyv**. I. évf. 1930. Szerk. K ö k é n y Lajos. Bp.: Hungara Heroldo 1930. **x 2012**
- Mencken**, H. L. Die amerikanische Sprache. (Das Englisch der Vereinigten-Staaten) Deutsch bearb. v. Heinrich S p i e s. Lpzg: Teubner 1927. VIII, 176 p. 1 t. **76706**
Bibliographie: p. IV—V.
- Mészöly Gedeon**. A halotti beszéd tárgyas elbeszélő mult alakjai magyar és finnugor szempontból. Bp.: Akadémia 1931. 147 p. **77463**
- Mijatev Péter**. Adalékok a baskir törzsnevek magyarázatához. Bp.: Egyetemi ny. 1931. 48 p. **A 50.46/20**
- Moór Elemér**. Bolgártörökök és szlávok és a Melich-féle helynévkutatás. Szeged: Szerző 1930. 43 p. **A 43.41/2**
- Moravcsik Gyula**. Klasszika-filológiánk és a nemzeti tudományok. Szeged 1930. **Rq 48(07)(439)**
- Noel-Armfield**, G. General phonetics. Cambridge: Heffer 1931. XII, 188 p. 2 t. **76348**
Bibliography: p. 188.
- Persson**, Axel W. Schrift und Sprache in Alt-Kreta. Uppsala: Almqvist & Wiksell 1930. 32 p. (Uppsala Universitets Arsskrift.) **A 49.99/80**
- Pierson**, J. L. 10.000 Chinese — Japanese characters. Leiden: Brill 1926. XI, 746 p. **A 51.43/5**
- Radloff**, W. Die alttürkischen Inschriften der Mongolei. Lieferung 1—2. St. Petersburg: Akad. d. Wissenschaften 1894. **A 50.46/19**
Lief. 1—2. Die Denkmäler v. Koscho-Zaidam.
- Rose — Innes**, Arthur (comp.) Beginners' dictionary of Chinese — Japanese characters. Yokohama: Yoshikawa [é. n.] XIX, 507 p. **A 52.43/4**
- Sansom**, G. B. An historical grammar of Japanese. Oxford: Clarendon pr. 1928. 347 p. **A 52.45/8**
- Schmitt**, Alfred. Akzent und Diphthongierung. Heidelberg: Winter 1931. VII, 137 p. **76816**
Bibliographie: p. 1—4.
- Steller**, Walther. Die Krisis des gesprochenen Wortes. Ein Versuch zu ihrer Lösung. Breslau: Marcus 1931. 96 p. **77861**
- Székely Károly**. Pálóczi Horváth Ádám nézetei a nyelv műveléséről. Pécs: Dunántúl ny. 1929. 55 p. (Specimina diss. Facult. phil. R. Hung. Univers. Elisabethinae Quinqueecl., 10.) **75690**

Timár Kálmán. Legrégibb magyar bibliának naptára és helyesírása. Kalocsa: Szerző 1931. 32 p. (Pannonia, 4.) **77944**

Tomokazu, Hiraoka & Suzuki Waiti. A Japanese—English dictionary. Tokyo: Nippen-no-romazi-sya 1930. 425 p. **A 52.43/3**

Wartburg, W. Das Ineinandergreifen von deskriptiver und historischer Sprachwissenschaft. Lpzg 1931. **R 41**

Winkler, Heinrich. Der baskische und der vorderasiatische-mitteländische Völker- und Kulturkreis. Breslau: Barth 1909. 52 p. **A 47.48/11**

5 Természettudomány

Naturwissenschaft — Science

Brieger—Wasservogel, Lothar. Plato und Aristoteles. Lpzg: Thomas 1905. [12], 184 p. 1 t. (Klassiker d. Naturwissenschaften, 5.) **76046**

Einstein, A[bert]. Zum kosmologischen Problem der allgemeinen Relativitätstheorie. Berlin 1931. **P 121.3**

Helmholtz, Hermann. Goethe's naturwissenschaftliche Arbeiten. — Goethe's Vorahnungen kommender naturwissenschaftlicher Ideen. Braunschweig: Vieweg 1917. [8], 64 p. **76052**

Liertz, Rhaban. Der selige Albert der Grosse als Naturforscher und Lehrer. München: Salesianer Verl. [1931] 62 p. 1 t. **76465**
Bibliographie: p. 53—62.

Lippmann, Edmund O. v. Beiträge zur Geschichte der Naturwissenschaften und der Technik. Berlin: Springer 1923. VIII, 314 p. **76038**

Oldekop, Ewald. Über das hierarchische Prinzip in der Natur und seine Beziehungen zum Mechanismus-Vitalismus-Problem. Reval: Wassermann 1930. 64 p. **75732**

Strunz, Franz. Die Vergangenheit der Naturforschung. Ein Beitr. z. Geschichte d. menschlichen Geistes. Jena: Diederichs 1931. VIII, 198 p. 12 t. **76045**

51 Mathematika

Mathematik — Mathematics

Bachmann, Paul. Grundlehren der neueren Zahlentheorie. [1907] 3. neu durchges. Aufl. Hg. v. Robert Haussner. Berlin: Gruyter 1931. XVI, 252 p. (Göschens Lehrbücherei I. 3.) **75941**

Fueter, Rudolf. Das mathematische Werkzeug des Chemikers, Biologen, Statistikers u. Soziologen. [1926] 2. Aufl. Zürich: Orell Füssli 1930. 303 p. (Veröffentl. d. schweiz. mathem. Ges., 3.) **76546**

Goldzieher [Károly]. Extremalungleichheiten trigonometrischer Funktionen. 1929. **P 514**

Kliem, Fritz & Georg Wolff. Archimedes. Berlin: Salle 1927. 142 p. 2 t. (Mathemat.-naturwissenschaftl. techn. Bücherei, 1.) **76060**

Knopf, Otto. Wahrscheinlichkeitsrechnung. Bd. 1—2. Berlin: Gruyter 1923. (Samml. Göschens, 508, 871.) **75602**

Pringheim, Alfred. Kritisch-historische Bemerkungen zur Funktionentheorie. Heft 1—4. München: Verl. d. Bayer. Akad. d. Wissenschaften 1928—1930. (Sitzungsber. d. Bayer. Akademie d. Wissenschaften. Mathemat.-naturwissenschaftl. Abteilung.) **75567**

52 Csillagászat

Astronomie — Astronomy

Ebelt, Otto. Die Grundzüge der Weltelehre. Berlin 1931. **P 521.1**

Gáspár, Cornelius. Neues System der Astronomie, nebst Lösung v. 170 Problemen. Nagykánizsa: Keresk. ny. 1921. 64 p. **76184**

Jeans, James. Sterne, Welten und Atome [The universe around us]. Übersetzt v. Rudolf Nutt. Stuttg.: Deutsche Verl. Anst. 1931. 384 p. 25 t. **75812**

Jeans, James. Der Weltenraum und seine Rätsel. [The mysterious universe. 1930.] Übers. v. Rudolf Nutt. Stuttg.: Dtsche Verl. Anst. 215 p. 2 t. **77279**

Uhlemann, Max. Grundzüge der Astronomie und Astrologie der Alten, besonders der Aegypter. Lpzg: Wigand 1857. 32 p.

A 50.52/1

Weidner, Ernst F. Handbuch der babylonischen Astronomie. Bd. 1. Lpzg: Hinrichs 1915. 4° (Assyriolog. Bibl. XXIII/1).

A 50.52/2/1

Bd. 1. Der babil. Fixsternhimmel. Beitr. z. ältesten Gesch. d. Sternbilder. 146 p.

Wenzel, Alfred. Galilei. Berlin: Salle 1927. [8], 72 p. 1 t. (Mathemath. naturwissenschaftl.-techn. Bücherei, 4.)

76063

Bibliographie: p. 71—72.

53 Mechanika. Fizika

Mechanik. Physik—Mechanics. Physics

Abraham, [Max.] Theorie der Elektrizität. Neuberarb. v. R. Becker. Bd. 1. Lpzg: Teubner 1930.

76699

1. Einführung in die Maxwellsche Theorie d. Elektrizität. [1894.] 8. Aufl. VII, 242 p. [1. Aufl. v. A. Föppl.]

Boleman Géza. Elektrotechnika. Az elektromos áramfejlesztők, áramátalakítók és motorok működésének alapelvei. [1917]. 2. kiad. Sopron: Tóth 1931. XVI, 640 p.

77089

Born, Max & Pascual Jordan. Elementare Quantenmechanik. Berlin: Springer 1930. 434 p. (Struktur d. Materie IX.)

76719

Bragg, William. Was ist Materie? Sechs gemeinverständliche Vorträge, gehalten in der Royal Institution. Lpzg: Akad. Verl. Gesellsch. 1931. [8] 32 t.

75931

Csonka Pál. Rugalmasságtan. 1—2. k. Bp.: Egyetemi ny. 1930.

76411

1. Az elemi test rugalmasságtana. 292 p.

Eddington, A. S. Das Weltbild der Physik. Ein Versuch seiner philosophischen Deutung. [The nature of the physical world — 1929.] Übers. v. Marie Rausch v. Traubenberg & H. Diesselhorst. Braunschweig: Vieweg 1931. VIII, 356 p.

77807

Gerlach, Walter. Materie, Elektrizität, Energie. Grundlagen u. Ergebnisse d. experimentellen Atomforschung. [1923.] 2. erweít. Aufl. Dresden: Steinkopff 1926. XII, 291 p. 1 t. (Wissenschaftl. Forschungsberichte, 7.)

76875

Israel, Hans [etc]. 100 Autoren gegen Einstein. Hg. v. —, Erich Ruckhaber & Rudolf Weinmann. Lpzg: Voigtländer 1931. 104 p.

75969

Bibliographie: p. 75—78.

Kohlrausch, Friedrich. Lehrbuch der praktischen Physik. [1870.] 17. verm. Aufl. Neu bearb. v. W. Bothe, E. Brodhun, E. Giebe etz. Lpzg: Teubner 1930. XXX, 860 p.

76700

La Cour & Jakob Appel. Die Physik auf Grund ihrer geschichtlichen Entwicklung. Übers. v. G. Siebert. Bd. 1—2. Braunschweig: Vieweg 1905.

77068

March, Arthur. Die Grundlagen der Quantenmechanik. [1919.] 2. umgearb. Aufl. Lpzg: Barth 1931. VIII, 293 p.

76890

[Tittel d. 1. Aufl.: Theorie d. Strahlung u. d. Quanten.]

Millikan, Robert Andrews. Das Elektron. Seine Isolierung u. Messung. Bestimmung einiger seiner Eigenschaften. Übers. v. Karl Stöckel. Braunschweig: Vieweg 1922. X, 263 p.

76873

Pohl, R. W. Einführung in die Elektrizitätslehre. [1927.] 3. verb. Aufl. Berlin: Springer 1931. VIII, 264 p. (Einführung i. d. Physik, 2.)

76713

Pohl, R. W. Einführung in die Mechanik und Akustik. Berlin: Springer 1930. 250 p. (Einführung i. d. Physik, 1.)

76714

Röntgen, W[ilhelm] C[onrad.] Grundlegende Abhandlungen über die Strahlen. Hg. v. d. Physikalisch-medizinischen Gesellsch. in Würzburg. Würzburg: Kabitzsch 1915. 43 p. 1 t.

76039

Thomson, G. p. The atom. New-York: Holt 1930. 252 p. 1 t. (Home univers. libr. of modern knowledge, 136.)

75800

Tietjens, O. Hydro- und Aeromechanik nach Vorlesungen v. L. Prandtl. Geleitwort v. L. Prandtl. Bd. 1. Berlin: Springer 1929.

76807

Bd. 1. Gleichgewicht u. reibunglose Bewegung. VIII, 238 p.

Valter László. A mikroszkóp és kezelése. — Dudich Endre: A polarizációs mikroszkóp. — Szabó Elemér: Mikrofotografálás. Bp.: Természettud. Társ. 1931. 255 p. (Népszerű természettud. kvrtár, 11.)

77777

Verebely László. Jedlik Ányos két úttörő találmánya. Bp.: Magy. elektrotechnikai egyes. 1930. 39 p.

76033

Westphal, Wilhelm H. Physik. [1928.] 2. Aufl. Berlin: Springer 1930. XIV, 571 p.

76712

54 Vegytan

Chemie — Chemistry

- Foster**, William. Welt und Wunder der Chemie. München: Drei Masken Verl. 1931. XVI, 520 p. 17 t. **76261**
Bibliographie: p. 496—504.
- Remsen**, Ira. Einleitung in das Studium der Chemie. [1885.] 7. Aufl. Deutsche Ausgabe v. Karl Seubert. Dresden: Steinkopf 1930. XIV, 347 p. 2 t. **75533**
- Wolf**, Ludwig. Grundzüge der anorganischen Chemie. [1924.] 2. verbess. Aufl. Lpzg: Deuticke 1931. VIII, 230 p. 2 t. **76461**

55+56 Geológia. Paleontológia

*Geologie. Paläontologie**Geology. Palaeontology*

- Bubnoff**, Serge. Grundprobleme der Geologie. Eine Einführung in geologisches Denken. Berlin: Borntraeger 1931. VIII, 237 p. **76923**
- Reichert** Róbert. [stb.]. Ásványhatározó. Írták: —, Zeller Tibor, Koch Sándor. Bp.: Term. tud. társ. 1931. [4], 222 p. (Népszerű term.-tud. kv. társ., 10.) **77589**
- Zsivny** Viktor. A XV. nemzetközi földtani kongresszus és afrikai tanulmányútam. Bp.: M. kir. földtani intézet 1930. VIII, 77 p. 2 t. **77996**

551 Fizikai földrajz

Physiogeographie — Physical geography

- Aujeszký** László. Védekezés az időjárás károk ellen. Bp.: Magyar meteorológiai társ. 1930. 157 p. (A magy. meteorológiai társ. kiadv., 2.) **77815**
- Baggesgaard-Rasmussen** & J. P. Jacobsen. Contribution to the hydrography of the waters round Greenland in the year 1925. Köbenhavn: Rietzer 1930. 4° 24 p. (Meddel. fra Kommis. Havundersögels., Ser. Hydrografi, II/10.) **101606**
- Behm**, Hans Wolfgang. Von Sintflut zu Sintflut. Lpzg: Koehler & Amelang 1926. XII, 364 p. 23 t. **76429**
- Bereczky** Margit. A Sajó és Hernád vízgyűjtő-területe. Bp.: Félé ny. [193?.] 13 p. 1 t. **77114**
- Cholnoky** Jenő. A tenger. Bp.: Singer & Wolfner 1931. 324 p. 40 t. **77573**
- Clayton**, H. Helm. The atmosphere and the sun. Washington: Smithsonian inst. 1930. 49 p. **2361**
= Smithsonian miscell. coll. Vol. 82. 207.
- Johnstone**, James. An introduction to oceanography. With special reference to geography and geophysics. [1923.] 2. ed. Liverpool: Univers. pr. 1928. XI, 368 p. 5 t. **77442**
- Kodsmat**, Franz. Das Erdbild und seine Veränderungen. Lpzg: Akad. Verl.-Ges. 1931. 66 p. **76605**
Bibliographie: p. 65—66.
- Naumann**, Joh. Wilh. & Max Hohenester (Hg.) Professor Piccards Forschungsflug in die Stratosphäre. Augsburg: Haas & Grabherr 1931. 128 p. 16 t. **76793**
- Schaffer**, Josef & Franz Stummer. Die Formen der Seebecken der Hohen Tatra. T. 1. Prag: Geogr. Institut 1930. (Arbeiten d. geogr. Institutes d. dtshen Univ. i. Prag, Neue Folge, 8.) **76410**

57 Antropológia. Biológia

*Anthropologie. Biologie**Antropology. Biology*

- Bateson**, W. Mendel's principles of heredity. [1909.] 4. ed. Cambridge: Univers. pr. 1930. XVI, 413 p. 13 t. **75816**
Bibliographie: p. 387—402.
- Dewar**, Douglas. Difficulties of the evolution theory. London: Arnold 1931. VII, 192 p. **76828**
- Haldane**, I. S. The philosophical basis of biology. London: Hodder & Stoughton 1931. X, 169 p. **77387**
- Jollos**, Victor. Genetik und Evolutionsproblem. Lpzg: Akad. Verl.-Ges. 1931. 44 p. **77874**
- Jones**, Frederic Wood. Man's place among the mammals. London: Arnold 1929. XII, 372 p. 12 t. **75825**
- Lakhovsky**, Georges. Das Geheimnis des Lebens. Kosmische Wellen und vitale Schwingungen. Deutsch v. Hedwig Specht. Vorwort v. D'Arsonval. München: Beck 1931. VII, 264 p. **76855**
Bibliographie: p. 261—264.
- Lindsay**, Arthur Ward. The problems of evolution. New York: Macmillan 1931. XIII, 236 p. **76781**

Magyar biológiai kutató-intézet, A—. 1930. évi jelentése. Tihany: Biol. kutató-int. 1931. 16 p. 1 t. x 2035

Russel, E. S. The interpretation of development and heredity. A study in biological method. Oxford: Clarendon pr. 1930. [6], 312 p. 76337

Weiss, Paul. Aus den Werkstätten der Lebensforschung. Berlin: Springer 1931. 192 p. (Verständl. Wissenschaft, 12.) 77605

571 Ősrégészet

Paläoarchäologie — Palaeoarchaeology

Aberg, Nils. Bronzezeitliche und früheisenzeitliche Chronologie. Bd. 1—2. Stockholm: Verl. d. Akademie 1930—31. 101475
Bd. 1. Italien. 216 p.
Bd. 2. Hallstattzeit. 109 p.

Bölsche, Wilhelm. Die Eroberung des Menschen. Ziele u. Grenzen unserer Kenntnis v. Ursprung d. Menschen. Lpzg: Haberland 1930. 17 t. 76391

Butavond, F. Glozel et ses inscriptions néolithiques. Paris: Chiron 1928. 31 p. 64651

Csalogovits József. Földrajzi tényezők hatása Magyarország neolithikus kultúráinak kialakulására és elterjedésére. Bp.: Franklin ny. 1930. (Az Archeol. Értesítőből.) 77144

Gerhart, Dieter. Kurzer Abriss der Rassenkunde. München 1931. P 303.2(=3)

Guiard, Émile. La trépanation crânienne chez les néolithiques et chez les primitifs modernes. Préf. de Poul Rivet. Paris: Masson 1930. 126 p. 14 t. 101636
Bibliographie: p. 109—126.

Kadic Ottokár. A magyar barlangkutatás ősrégészeti eredményei. Bp.: Stephaneum ny. 1930. 12 p. 2271/2/8
= Szent István Akadémia mennyiségt. term. tud. oszt. felolvasásai, 2/8.

Rosenberg, G. Kulturströmungen in Europa zur Steinzeit. Kopenhagen: Höst 1931. 176 p. 77496
Bibliographie: p. 174—176.

Speiser, Ephraim A. Mesopotamian origins. The basic population of the near East. Philadelphia: Univers. pr. 1930. XIV, 198 p. A 50.57/11
Bibliography: p. 179—190.

59 Állattan

Zoologie — Zoology

Ábrahám Ambrus Andor. Az állati szervezet őrei a környezetben. Bp.: Stephaneum 1931. 41 p. (Szent István akadémia mennyiségtan —, természettud. oszt. felolvasásai, II, 10.) 2271/2/10
Bibliográfia: p. 39—41.

Berg, Bengt. Die letzten Adler. Berlin: Vohsen 1930. 145 p. (Illustr. Tierbücher, I/4.) 76708

Howard, L. O. A history of applied entomology. (Somewhat anecdotal.) Washington: Smithsonian Inst. 1930. VIII, 564 p. 26 t. 2361/84
= Smithsonian miscellaneous coll. 84.

Lovassy Sándor. Az ecsedi-láp és madárvilága fennállása utolsó évtizedeiben. Bp.: Akadémia 1931. 87 p. 1 t. 75599

Verlaine, L. L'âme des bêtes. Quelques pages d'histoire. Paris: Alcan 1931. 202 p. 76971

6 Alkalmazott tudományok

Angewandte Wissenschaften — Useful arts

61 Orvostudomány

Medizin — Medicine

Aschoff, L. Die Arteriosklerose. (Arteriopathia deformans.) Ein Ernährungs- u. Abnutzungsproblem. Berlin: Urban & Schwarzenberg 1930. 20 p. (Beihefte z. Mediz. Klinik, 26, 1.) 75620

Budapest. Az orvosi továbbképzés központi bizottsága. Orvosi továbbképzőtanfolyamok programja. 1931. R 614.21

Goldhahn, Richard. Der menschliche Körper und seine Leistungen. Lpzg: Dürr 1930. 424 p. 76091
Bibliographie: p. 413—417.

Gyenes Ernő. Anatómiai compendium. Bp.: Universitas [192?.] 363 p. (Orvosi compendiumok gyűjt., I.) 76241

Haggard, Howard W. Devils, drugs and doctors. The story of the science of healing from medicine-man to doctor. New York: Harper 1929. XXII, 405 p. 16 t. 77364

- Hollingsworth, H. L.** Abnormal psychology. Its concepts and theories. New York: Ronald pr. comp. 1930. XII, 590 p. **75826**
Bibliography: p. 573—579.
- Imre József & Scholtz Kornél.** Gyakorlati szemészet [1922.] 2. kiad. Bp.: Studium 1931. XII, 370 p. 11 t. **77644**
- Issekutz Béla.** Gyógyszerrendelés. Bp.: Eggenberger 1931. IV, 313 p. **77462**
- Lustig, Walter.** Anatomie und Psychologie. Lpzg: Fischer 1931. XI, 141 p. (Laboratoriumstechnik u. Röntgenverfahren, III.) **77378**
- Lustig, Walter.** Laboratorium und Röntgeninstitut in Gesetz und Recht. Lpzg: Fischer 1931. VIII, 145 p. (Laboratoriumstechnik u. Röntgenverfahren, II.) **76593**
- Magyarország. Kongresszus.** A magyar orvosi nagyhét első ülészakának jegyzőkönyve. Bp. 1931. VI. 31—VII. 7. Bp.: Orvosi hetilap kiad. 1931. 225 p. **X 2042**
- Müller, Franz.** Physiologische und klinische Chemie. Lpzg: Fischer 1931. XII, 201 p. 1 t. (Laboratoriumstechnik u. Röntgenverfahren, IV.) **77623**
- Petzelt, Alfred.** Vom Problem der Blindheit. Erfurt: Stenger 1931. 120 p. (Akad. gemeinnütziger Wissenschaften zu Erfurt. Abt. f. Erziehungswissensch. u. Jugendkunde, 26.) **76821**
- Pflüger, Walter.** Differentialdiagnostik in der Pädiatrie. Vorw. v. Joseph Husler. Dresden: Steinkopff 1931. IX, 160 p. (Praktische Differentialdiagnostik f. Ärzte u. Studierende, 7.) **72587/7**
- Schmid, Frenzolf.** Heilung — Verjüngung — Lebensverlängerung. Ein Beitrag zur neuen Strahlen-Therapie. Frankfurt a. M.: Verl. d. Reinstrahlen Gesellsch. 1930. 92 p. **75344**
- Simicska Gábor.** A belső betegségek physikális terápiája. Bp.: Mai 1931. 489 p. **77190**
- Szepessy Árpád [etc].** Magasfrekvenciás gyógykezelés. Mesterséges napfény, rádium és víz alkalmazása a modern orvostudományban. Technikai részt írta —. A gyógyászati részt írta & összeáll. S a s s István & V e r m e s Dezső. Bp.: Admiral ny. 1931. 220 p. **76728**
- Tachau, P.** Spezifische und unspezifische Behandlungsmethoden bei Haut- und Geschlechtskrankheiten unter bes. Berücks. neuerer Methoden. Berlin: Urban & Schwarzenberg 1930. p. 49—78. (Beihefte z. Mediz. Klinik, 26. 3.) **75623**
- Vámossy Zoltán.** Gyógyszertan. [1907.] 8. kiad. Írták: —, Mansfeld Géza és Fenyvessy Béla. Bp.: Eggenberger 1932. VIII, 564 p. **76960**
- Völgyesi Ferenc.** Üzenet az ideges embereknek. Bp.: Bibliotéka kiad. 1931. 318 p. **77920**
- Wach, J.** Das Problem der Kultur und die ärztliche Psychologie. Von: —, A. Kronfeld, E. Jolovicz [etc.] Lpzg: Thienne 1931. 136 p. (Votr. d. Inst. f. Geschichte d. Medizin a. d. Univ. Leipzig, 4.) **77723**
- Ziemssen, [Hugo] v.** Rezepttaschenbuch für Klinik und Praxis. [1863—64.] 14. Aufl. Neubearb. v. Hugo Kämmerer, Walt. Fischer & C. A. Rothenheim. Lpzg: Thieme 1931. VII, 412 p. **77648**
- Zondek, Bernhard.** Die Hormone des Ovariums und des Hypophysenvorderlappens. Untersuchung z. Biologie u. Klinik d. weiblichen Genitalfunktion. Berlin: Springer 1931. X, 343 p. **76360**

613 Közegészségügy

Gesundheitswesen — Public health

- Adam, Curt & Curt Thomalla (Hg.)** Wirtschaft und Volksgesundheit. Lpzg: Helingsche Verl.-Anst. 1930. 133 p. **2975/1**
= Harvardblätter, 1.
- Belgium. Törvények, rendeletek.** Code de l'hygiène publique. Tom. 1—2. Bruxelles: Weissenbruch 1926. **77975**
- Dublin, Louis J.** Gesundheit als Wirtschaftsgut. Übersetz. v. Felix Tietze. Geleitwort v. Martin Vogel. Lpzg: Barth 1931. X, 193 p. **76358**
- Frank Miklós [etc.]** Magyarország fürdőinek, ásványvizeinek, üdülőhelyeinek ismertetése. Össeáll.: —, Kunszt János és Rausch Zoltán. Bp.: Orsz. balneológiai egyes. 1931. 100 p. 1 t. **77226**
- Haag, Friedr. Erh.** Die geistige Gesundheit des Volkes und ihre Pflege. München: Lehmann 1931. 255 p. **77524**
Bibliographie: p. 13, 17—18, 25, 31. [etc.]
- Internationale Antituberkulose Liga. Sektion Deutschland.** Die besiegte Tuberkulose. Berlin: Gruyter 1931. 150 p. **77740**

Kionka, H. Vom Trinken und Rauchen. Eine krit. Betrachtung v. Standpunkt d. Mediziners. Berlin: Reiss 1931. 98 p. **77543**
Bibliographie: p. 97—98.

Kraepelin, Emil Die Psychologie des Alkohols. Berlin: Neuland-Verl. 1930. 31 p. **75921**

Melly József & Zuckermann Ferenc. A magyar egészségügyi közigazgatás útmutatója. Bp.: Eggenberger 1931. 256 p.
Bibliográfia: p. 221—222. **77381**

Newman, George. Health and social evolution, London: Allen & Unwin 1931. 200 p. (Halley Stewart lecturds, 1930.) **76345**

Schmidt, Otto. Das preussische Wassergesetz vom 7. VII. 1913. vom Standpunkt der öffentlichen Gesundheitspflege. Berlin: Schoetz 1931. 48 p. (Veröffentl. a. d. Gebiete d. Medizinalverwaltung, XXXIV/6.) **77529**

Société des nations. Comité de la traite des femmes et des enfants. Étude des lois et règlements propres à protéger l'ordre et la santé publics dans les pays où le système des maisons de tolérance a été aboli. Genève: Soc. des nat. 1930. 93 p. **101651**

Société des nations. Rapport annuel de l'organisation d'hygiène pour 1929. Genève: Soc. des nat. 1930. 62 p. (III. Hygiène.) **101644**

Steadman, Robert F. Public health organization in the Chicago region. Chicago: Univers. pr. 1930. XV, 279 p. (Soc. science studies, 20.)
Bibliography: p. 270—273. **75828**

Szél Tivadar. Egészségügyi statisztika orvosok és orvostanhallgatók számára. Bp.: Magy. orvosi kvkiadó társ. 1930. 461 p. (Magy. orvosi kvkiadó társ. kvtára, CXXIV.,) **77487**

613.2 Táplálkozás

Ernährung — Nutrition

Auerbach, Joseph S. An indictment of prohibition. New York: Harper 1930. 94 p. **75853**

Gratz Otto. A tej és tejtermékek. Bp.: Eggenberger 1925. VIII, 602 p. **77786**

Hoesslin, Heinrich v. Verdaulichkeit, Bekömmlichkeit und Wirksamkeit unserer Nahrung. München: Lehmann 1931. 53 p. (Aus Jahreskurse f. ärztl. Fortbildung, 1930.)
Bibliographie: p. 52—53. **76892**

Lenzner, Curt. Gift in der Nahrung. Lpzg: Dyk 1931. XII, 180 p. **76619**
Bibliographie: p. 172—175.

613.6 Ipari egészségügy

Gewerbehygiene

Hygiene of employment

Baader, Ernst W. Gewerbekrankheiten. Klinische Grundlagen d. 22 meldepflichtigen Berufskrankheiten. Berlin: Urban & Schwarzenberg 1931. [8], 144 p. 8 t. **77677**

Bettmann, [etc]. Therapie gewerblicher Berufskrankheiten. T. 1. Therapie d. gewerblich. Hautschädigungen, Vergiftungen durch Ätzgase, Kohlenoxidvergiftung. V. —, Chajes, Flury [etc.] Berlin: Springer 1930. [4], 70 p. (Beihefte z. Zentralblatt f. Gewerbehyg. u. Unfallverhütung, 17.) **75617**

Bureau international du travail. Les méthodes de la statistique de la morbidité et de la mortalité professionnelles. Genève: Bureau internat. 1930. 232 p. (Études et documents. Serie N. 16.) **76711**

Drigalski, W. v. [etc.] Arbeit und Wohnung. V. —, H. P. Hermann & F. Richter. Berlin: Springer 1931. IV, 67 p. (Beihefte z. Zentralbl. f. Gewerbehygiene u. Unfallverhütung, 22.) **77362**

Gerbis, H. [etc.] Arbeit und Sport. Von: —, E. Kling, F. W. v. d. Linde, [etc.] Berlin: Springer 1931. VI, 73 p. (Beih. z. Zentralblatt f. Gewerbehygiene u. Unfallverhütung, 21.) **77551**

Gyürky Tibor & Melly József (szerk.) Az iparüzés útmutatója. Az iparüzés egészségügyi feltételei. Bp.: »Iparfelügyelők könyve« 1931—32. 255 p. **77744**

Hahn, Martin. Fabrikbau. Beiträge von: —, Kurt B. Eisenberg, Eduard Emele, Hans Poelzig. Berlin: Springer 1930. 40 p. (Beihefte z. Zentralblatt f. Gewerbehygiene u. Unfallverhütung, 18.) **75619**

Heinrich, H. W. Industrial accident prevention. A scientific approach. New York: McGraw-Hill comp. 1931. X, 366 p. (McGraw-Hill insurance series.) **76343**
Bibliography: p. 357.

Internationales Arbeitsamt. Die Entschädigung von Berufskrankheiten. Genf: Arbeitsamt 1925. 83 p. (Studien u. Berichte, 3.) **76469**

Kremer & Ernst Holstein. Hygiene im kaufmännischen Betriebe. Berlin: Springer 1931. VI, 61 p. (Beihefte z. Zentralblatt f. Gewerbehyg. u. Unfallverhütung, 20.) **75691**

614.784 Építésrendészet

Bauordnung — Building laws

Düwer, Frdr. W. Die Feuersicherheit des Pappdaches. Halle: Knapp [1931.] 55 p. **77921**

Németország. Törvények, rendeletek. Bau-polizeiverordnung des Verbandspräsidenten f. d. Siedlungsverband Ruhrkohlenbezirk v. 4. IV. 1930. Hg. v. Waldemar Kuhn. Essen: Boeckling & Müller 1930. 85 p. **76581**

Schmidt, Robert [etc]. Das Reichsbauand-gesetz. Der Stand d. Städtebaulichen Gesetzgebung in d. dtchen Ländern. V. —, Walter Lehweß, A. Blössner [etc.] Referate anlässl. d. Tagung in Dresden 5. IX. 1930. Berlin: Staritz 1931. 112 p. (Freie dtische Akad. d. Städtebaues.) **76574**

62 Technika. Technológia

Technik, Technologie — Engineering

Bock, Günther. Grossflugzeuge. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1931. 40 p. 21 t. **76718**

Hohm, Fritz. Handbuch für den Flugzeugbau. [1928.] 2. verbess. Aufl. Berlin: Harrich 1930. IX, 50+168 p. **101700**
[Német, francia, angol.]

Jaffé, Albert. Zur Geschichte des Papieres und seiner Wasserzeichen. Eine kulturhistorische Skizze unter besonderer Berücksichtigung des Gebietes der Rheinpfalz. Kaiserslautern: Kayser Dr. 1930. 29 p. **101618**

Legge, Joseph. Grundsätzliches und Tatsächliches zu den Elektrizitätswirtschaften in Europa. Vorw. v. Ruppert Schneider. Dortmund: Lensing 1931. XI, 206 p. 5 t. Bibliographie: p. 187—190. **76934**

Magyar villamos művek országos szövetsége. A magyar közhasználatú villamos művek 1930. évi leíró statisztikája. Bp.: Farkas ny. 1931. 89 p. **101754**

Magyarország. Földművelésügyi miniszter. A magyar vízmunkálatok története 1867—1927. Bp.: Stádium 1929. X, 196+V p. 1 t. Bibliográfia p. II—III. **76467**

Mersereau, Samuel Foster. Materials of industry, their distribution and production. Intr. by Albert L. Colston. New York: Mc Graw-Hill book comp. 1931. XVIII, 478 p. (Mc Graw-Hill Technical texts.) **76773**

Mises, Richard v. Fluglehre. Vorträge über Theorie u. Berechnung d. Flugzeuge. [1913.] 3. Aufl. Berlin: Springer 1926. VI, 321 p. **76806**

Pétery István szerk. Magyarország villamosításának fejlődése az 1928. és 1929. években. Melléklet: Címjegyzék. Bp.: Kereskedelem-ügyi min. 1931. 4° 109+8 p. 1 t. **101720**

63 Agronómia

Agronomie — Agriculture

Hajtó Frigyes. Hazánk műtrágyafogyasztása Európa keretében. Bp.: »Patria» 1931. 144 p. Bibliográfia: p. 142—143. **77455**

Haselhoff, Emil. Agrikulturchemische Untersuchungsmethoden. Berlin: Gruyter 1921. 128 p. (Samml. Göschen, 470.) **75603**

Kazal Zsigmond. Talajművelés, története, elmélete és okszerű alkalmazása a kisgazdák többtermelésének előmozdítására. Kunszentmárton: Wolf ny. 1929. 73 p. **75397**

Kmoskó Sándor. A gyümölcsfák termés-fokozása és termésvédelem. Előszóval ell. Serényi Gusztáv. Bp.: Szerző 1931. 78 p. **75863**

König, J. Die Untersuchung landwirtschaftlich wichtiger Stoffe. [1897.] 5. Aufl. Bd. 1—2. Berlin: Parey 1923—26. **77592**

Magyarország. Földművelésügyi ministerium. Az öntözésről. Bp.: Egyet. ny. 1931. 420 p. Bibliográfia: p. 417—420. **77841**

Nostitz, A. V. Anleitung zur praktischen Bodenuntersuchung und Bodenbeurteilung, nebst d. Bodenbewertung zu Steuerzwecken. Berlin: Parey 1929. [4], 156 p. **76705**

Ruffy Varga Kálmán. Az öntözés jelentősége a magyar Alföldön. Bp.: Légrády 1930. 16 p. **101687**

Sass Gábor. Az aratás és cséplés mechanikai eszközeinek legújabb fejlődése. Bp.: Patria 1931. 64 p. **76637**

Schomerus, Johannes. Die Bodenbedeckung, ein wertvolles Kulturverfahren. Dresden: Heinrich [1931.] 165 p. **76400**

Tetőtleni Pál. Öntözőgazdaság. Dissz. Bp. 1931. 44 p. **77704**
Bibliográfia: p. 43.

Villax Ödön. A lucerna termesztése, különös tekintettel hazai viszonyainkra. Magyaróvár: [Szerző] 1931. 167 p. **77712**
Bibliográfia: p. 154—167.

Weiser István & Zaitschek Artur. Takarmányozás. [1924.] 2. bőv. kiad. Bp.: Légrády 1929. XII, 535 p. **76560**

65 Kereskedelmi ismeretek

Handelskunde — Commerce

Altmann, Josef. Die Grundgesetze der Buchführung von Wirtschaftsbetrieben. Berlin: Spaeth & Linde 1928. 68 p. 14 t. **77980**

Baum, Richard. Neuzeitliche Buchhaltungsmethoden, unter Berücksicht. d. Maschinenbuchhaltung. Geleitw. v. Richard Reisch. [1928.] 3. Aufl. Berlin-Lichterfelde: Wichert 1931. VIII, 393 p. (Neue kaufmännische Bibliothek.) **76142**

Erdélyi Sándor. Mérleg és adómérleg készítésének irányelvei és bírálata. Bp.: Grill 1930. 123 p. **76291**

Erdélyi Sándor. Organizáció, könyvvitel — mérleg — számlaterv, kalkuláció, üzemgazdasági stat. — budget — újkori könyvelés. Bp.: Grill 1931. X, 209 p. **77521**
Bibliográfia: p. 206—209.

Fischer, Guido. Die kurzfristige Abrechnung (Zwischenbilanz und kurzfristige Erfolgsrechnung.) Stuttg.: Poeschl 1930. VIII, 136 p. **76967**
Bibliographie: p. 133—136.

Herzog, Friedrich. Handbuch der Geschäftsführung für industrielle und kaufmännische Betriebe. Wien: Hartleben 1922. XXXII, 532 p. **76966**

Jores, Arthur. Doppelte Buchhaltung ohne System. Stuttg.: Muth 1931. 55 p. **76154**

Knoppe, Otto. Die Bilanzen der Aktiengesellschaften v. Standpunkte d. Buchhaltung, Rechtswissenschaft u. d. Steuergesetze. Hannover: Meyer 1903. VIII, 122 p. **77265**

Kováts Alajos. Egy gyorsíró története. Bp.: Magy. gyorsírók egyes. 1931. 32 p. (Nagy Sándor gyorsíró kvtár, 17.) **77262**

Lauterer, Karl. Lehrbuch der Reklame. Einführung in das Werbewesen. Wien: Barth 1923. VIII, 351 p. 1 t. **77647**

Raith Tivadar & Winternitz Károly. A mechanizált irodatechnika. 1. k. Bp.: Stádium 1931. **K 6510/1**
1. k. Az írás mechanizálása. 208 p.

Schranz András [szerk.] Mechanikus számvitel alapelvei és hazai gyakorlata. Bp.: Kilián 1931. 306 p. **76082**
Bibliographie: p. 286—299.

Traeger Ernő. Az egységes magyar gyorsírás életbeléptetése. 1930. **R 653(439)**

655 Könyvnyomtatás. Könyvkiadás

Buchdruckerkunst. Verlag Printing. Publishing

Buchdruckzeichnung, Die — oder Glyphographie. Lpzg: Glyphographisches Inst. 1846. 24 p. 22 t. **091/278**

Buzello, Siegfried. Der ausländische und der deutsche Buchhandel. Ein Vergleich der organisatorischen Entwicklungstendenzen. Berlin: Ebering 1930. 127 p. (Volkswirtschaftl. Studien, 32.) **75384**
Bibliographie: p. 125—127.

Enschedé, Joh. Proeve van drukletteren. Haarlem: Enschedé 1841. [626 p. 3 t.] **77547**

Keéri-Szántó Andor. Erdősi Károly. 1906—1931. 1931. **R 92.65 Erdősi Károly**

Kner Izidor. Félévszázad mesgyéjén 1882—1932. Gyoma: Kner 1931. 177 p. 1 t. **77476**

Koehler & Volckmar. [Geschichte der Verlagsfirma —.] Leipzig: Koehler & Volckmar [1930.] 83 p. **101633**

Marcus, Theodor. Kapitalverlag oder Individualverlag. Reichenberg 1930. **P 655.4**

Niel, Max. Die Arbeit des Buchdruckers. Klagenfurt: Kollitsch 1931. 119 p. (Samml. Kollitsch: Österr. Handwerksbücherei, II.) **76741**

Niel, Richard L. Die Arbeit des Schriftsetzers. Klagenfurt: Kollitsch 1931. 135 p. (Samml. Kollitsch: Österr. Handwerksbücherei, I.) **76742**

Renner, Paul. Mechanisierte Grafik. Berlin: Reckendorf 1930. 207, XL p. **75584**

Scherer, Erich. Das Unternehmertum des deutschen Verlagsbuchhandels. Diss. Göttingen 1926. 239 p. **77104**
Bibliographie: p. 5—11.

Tissier, Louis. Tissierographie. Gravure en relief sur pierre lithographique, inventée en 1839. Paris, copié à la plume sur pierre, par Colette & Sanson 1841. 31 t. [2 p.] Histoire de l'invention de l'imprimerie par les monuments. Paris: Lenoir 1840. [17 t.] 15 [& 1.] p. **091/286**

7 Művészet

Kunst — Fine arts

- Albrizzi, Isabella.** (nat. Teotochi.) Opere di scultura e di plastica di Antonio Canova. Tomo 1—4. Pisa: Capurro 1821. 77398
- Egger, Adrian.** Kirchliche Kunst- und Denkmalpflege. T. 1—3. Bressanone: Weger 1930. 76820
T. 1—2. Geschichte und Organisation. Erhaltung des vorhandenen Kunstbesitz. 114 p.
- Kaán Károly.** Természetvédelem és természeti emlékek. Bp.: Révai 1931. 313 p. 100 t. 101723
- Künste, Karl.** Ikonographie der christlichen Kunst. Bd. 1—2. Freiburg i. Br.: Herder 1928. 100383
Bd. 1. Prinzipienlehre, Hilfsmotive, Offenbarungstatsachen XVII, 670 p.
- Liefmann, M.** Kunst und Heilige. Ein ikonographisches Handbuch z. Erklärung der Werke d. italienischen u. dtschen Kunst. Jena: Diederich 1912. 319 p. 76065
- Radowitz, J. v.** Ikonographie der Heiligen. Ein Beitr. z. Kunstgeschichte. Berlin: Dümmler 1834. X, 102 p. 75668

701 Eszthetika

Ästhetik — Aesthetics

- Kozmutza Flóra.** Jean-Marie Guyau mint esztétikus. Bp.: Műgyetem ny. 1931. 63 p. 77157
- Németsország. Kongresszusok.** Vierter Kongress für Aesthetik und allgemeine Kunstwissenschaft. Hamburg, 7—9. X. 1930. Ber. im Auftr. d. Ortsausschusses hg. v. Hermann Noack. Stuttg.: Enke 1931. IV, 265 p. 13 t. (Beilageheft z. Zeitschr. f. Aesthetik u. Allg. Kunstwiss. 25.) x 2030

703 Stílusok

Stile — Styles

- Bán Tibor.** Ékítménytan. Az ékítményes formanyelv fejlődésének és jellegetezetességének rövid ismertetése az őskorszakból napjainkig. Bev. Jáschik Álmos. Bp.: Saját kiad. 1931. 126 p. 101679
Bibliográfia: p. 126.

Bourgeois, Émile. Le style empire. Ses origines et ses caractères. Paris: Laurens 1930. 132 p. 20 t. 76128

Jaeger, Werner (Hg.) Das Problem des Klassischen und die Antike. Acht Vortr. geh. auf d. Fachtagung d. klassischen Altertumswissenschaft zu Naumburg 1930. v. J. Stroux, W. Schadewaldt, P. Friedländer etc. Lpzg.: Teubner 1931. VIII, 128 p. 76408

Wölfflin, Karl. Italien und das deutsche Formgefühl. München: Bruckmann 1931. XI, 222 p. (Die Kunst d. Renaissance.) 76558

708 Muzeografia

Museographie — Museography

- Boulton, W. H.** The romance of the British Museum. The story of its origins, growth and purpose and some of its contents. Foreword by Frederic Kenyon. London: Low & Marston [1931.] XIV, 242 p. 38 t. 76878
- Brieger, Lothar.** Die grossen Kunstsammler. Berlin: Grote 1931. VIII, 307 p. 32 t. 77620
- Collectionneurs, Les** — de l'ancienne Rome. Notes d'un amateur. Paris: Aubry 1867. VII, 128 p. 75669
- Eudel, Paul.** Le truquage. Altérations, fraudes et contrefaçons dévoilées. Paris: Librairie Molière [191?.] 419 p. 77935
- Values of antiques.** The values of old English silver, Sheffield plate, pewter, China furniture, clocks, etc. [1906.] 2. ed. Bath: Caldicott [193?.] XI, 736 p. 76911

709 Művészettörténet

Kunstgeschichte — History of arts

- Artistes of the Italian Renaissance.** Transl. from the Chroniclers and arranged by E. L. Seeley. [London]: Chatto & Windus 1907. XI, 422 p. 25 t. 76496
- Divald Kornél.** Old Hungarian art. London: Oxford univ. pr. 1931. 228 p. 101755
- Hekler Antal.** Antik művészet. Bp.: Könyvbarátok Szöv. [1930.] 184 p. 76253
Bibliográfia: p. 179—184.

- Mauclair, Camille.** Florenz. Übers. v. Rosa Schapire. München: Müller 1914. 267 p. 84 t. **77913**
- Michel, André (direct.)** Histoire de l'art. Depuis les premiers temps chrétiens jusqu'à nos jours. T. 1—8. Paris: Colin 1905—1929. **100725**
- T. 1. Des débuts de l'art chrétien à la fin de la période romane.
P. 1. L'art pré-roman.
P. 2. L'art roman.
- T. 2. Formation, expansion et évolution de l'art gothique. 991 p.
P. 1. Formation et expansion de l'art gothique.
P. 2. Évolution de l'art gothique.
- T. 3. Le réalisme. Les débuts de la renaissance.
P. 1. Le style flamboyant. Les débuts du réalisme.
P. 2. Les débuts de la renaissance en Italie. La peinture et la sculpture espagnoles au XIVe et XVe siècle. Les arts mineurs en Europe. La dernière évolution de l'art byzantin.
- T. 4. La renaissance. 817 p.
P. 1. La renaissance en Italie.
P. 2. La renaissance en France, en Espagne et en Portugal.
- T. 5. La renaissance dans les pays du Nord. Formation de l'art classique moderne. 887 p.
P. 1. La renaissance en Allemagne et dans les pays du Nord.
P. 2. La fin de la renaissance et la transition à l'art moderne.
- T. 6. L'art en Europe au XVIIe siècle. 933 p.
P. 1. L'art italien sous le Bernin. — Les débuts de l'art monarchique français. — L'art aux Pays — Bas et en Espagne.
P. 2. L'art monarchique français.
- T. 7. P. 1—2. L'art en Europe au XVIIIe siècle 851 p.
- T. 8. P. 1—3. L'art en Europe et en Amérique au XIXe siècle et au début du XXe.
- [Paget, Violet.]** Renaissance fancies & studies. [1895]. 2. ed. By Vernon Lee. London: Lane 1909. XI. 260 p. **77304**
- Potter, Mary Knight.** The art of the Vatican. A brief history of the palace and an account of the principal works of art within its walls. London: Bell 1903. XIV, 345 p. 37 t. **76497**
Bibliography: p. 337—9.
- Schäfer, Heinrich.** Die Leistung der ägyptischen Kunst. Lpzg: Hinrichs 1929. 54 p. 2 t. = Der Alte Orient, 28. **A 50.08/4/28**
- Schreyer, Lothar.** Die bildende Kunst der Deutschen. Geschichte u. Betrachtung. Hamburg: Hanseatische Verl.-Anst. 1931. 406 p. 23 t. **75903**
- Hartmann, Karl O.** Die Entwicklung der Baukunst v. d. Urzeit bis zur Gegenwart. Eine Einführung in Geschichte, Technik u. Stil. Bd.: 1—3. [1910—1911.] 2. Aufl. Berlin: Dtsche Bauzeitung 1931. **76374**
1. Altertum u. Islam. VII, 241 p.
2. Mittelalter u. Renaissance. VII, 347 p.
3. Barock, Rokoko u. Neuzeit. VIII, 416 p.
- Hauser, Alois.** Spalato und die römischen Monumenten Dalmatiens. Die Restaurierung des Domes zu Spalato. Zwei Vorträge. Wien: Hölder 1883. 52 p. 1 t. **A 49.72/6**
- Hilberseimer, Ludwig (Hg.)** Internationale neue Baukunst. [1927.] 2. vermehrte Aufl. Stuttg.: Hoffmann 1928. 55 p. **101695**
- Horváth, Walter.** Siebenbürgisch-sächsische Kirchenburgen. Hermannstadt: Honterus Dr. 1931. 32 p. **101634**
- Mandola Aladár.** A szegedi fogadalmi templom. (Az orgonáról szóló részt írta Antos Kálmán.) Előszóval ell. Somogyi Szilveszter. Szeged: Endrényi 1930. 62 p. **76443**
- Nemzetközi kongresszus.** XII. nemzetközi építész-kongresszus és építészeti tervek kiállítás. Bp.: Hornyánszky 1930. 192 p. (Architektúra.) **1919**
[magyar, német, francia, angol, olasz.]
- Neutra, Richard J.** Wie baut Amerika? Stuttg.: Hoffmann 1927. 78 p. (Gegenwärtige Bauarbeit, amerikanischer Kreis.) **101697**
- Óriás Zoltán (szerk.)** Családi lakóházak. Tervgyűjteménysorozat 1. Bp.: Kunststädter 1931. IV, [8], 10 p. 32 t. **101673**
- Pinder, Wilhelm.** Der Bamberger Dom und seine Bildwerke. Berlin: Dtscher Kunstverl. 1927. 87 p. 48 t. **101616**
- Rados Jenő.** Magyar kastélyok. Bp.: Műemlékek orsz. bizotts. & Könyvbarátok szövets. 1931. 238 p. **101735**
Bibliográfia: p. 233.
[magyar- német- francia- angol.]
- Reifenberg, Adolf.** Architektur und Kunstgewerbe im alten Israel. Wien: Löwit 1925. 68 p. **A 50.94/46**
- Smith, H. Clifford.** Buckingham palace. Its furniture, decoration & history. Intr. by Christopher Hussey. New York: Scribner 1931. 105 t. **101672**
- Tankó Sámuel (szerk.)** A lakóház tervezése és építése. II. rész. Bp.: Magy. mérnök és építész egyesület 1895—1903. 337 p. (Magy. mérnök és építész egyes. kvkiadó váll., II.) **77596**

72 Építészet

Baukunst — Architecture

- Eicken, Hermann.** Studien zur Baugeschichte S. Maria im Kapitol. Heidelberg: Winter 1915. IV, 58 p. (Zeitschrift f. Geschichte d. Architektur, Beiheft 12.) **101620**

Tömöry Edith. Az aacheni magyar kápolna története. Bp.: Németh 1931. 74 p. 13 t.
Bibliográfia: p. 62—64. **76308**

Weingartner, Josef. Römische Barockkirchen. München: Kösel & Pustet 1930. 225 p. **76901**

Wick Béla. Kassa régi temetői, templomi kriptái és síremlékei. Kassa: Szent Erzsébet ny. 1931. 280 p. **76300**

725 Városépítés

Städtebau — Town planning

Berzenczey Domokos (szerk.). A városépítés időszerű kérdései. I. k. Szeged: Prometheus ny. 1931. **101757/1**

I. k. A városi mérnökök tanulmányúti beszámolója a berlini építésügyi kiállításról. 151 p.

Borzi, Luigi. Piano regolatore della città di Messina. Messina: Alico 1912. 109 p. **5530**

Diversis, Philippus de Quartagianis. Situs aedificiorum, politicae et laudabilium consuetudinum inclitae civitatis Ragusij. Cod. ined. pubbl. da V. Brunelli. Zara: Woditzka 1882. V, 134 p. **A 49.35/44**

Gallina Frigyes. Utcáink esztétikája. Bp.: Háziny. 1931. 89 p. **77489**

Heiligenthal, Roman. Deutscher Städtebau. Heidelberg: Winter 1921. XVIII, 335 p. 100 t. **101751**

Hilberseimer, Ludwig. Grosstadt Architektur. Stuttgart: Hoffmann 1927. 106 p. **101696**
Bibliographie: p. 104.

Lavedan, Pierre. Histoire de l'urbanisme. Antiquité — Moyen âge. Paris: Laurens 1926. 520 p. 32 t. **101752**

Mattyók Aladár. Strandfürdők és uszodák létesítése. Bp.: Stephaneum 1931. 108 p. **77439**

Müller, E. Die Altstadt von Breslau. Citybildung u. Physiognomie. Breslau: Marcus 1931. 131 p. 17 t. (Veröffentl. d. Schles. Ges. für Erdkunde u. d. Geograph. Inst. d. Univers. Breslau, 14.) **77510**
Bibliographie: p. 120—127.

Schallenger, Jakob & Erwin Gutkind. Berliner Wohnbauten der letzten Jahre. Berlin: Loewenthal 1931. 132 p. **101669**

745 Iparművészet

Kunstgewerbe — Decorative art

Csatkai Endre. Soproni ötvösök a XV—XIX. században. Sopron: Röttig-Romwalter ny. 1931. 39 p. **77418**
[magyar és német.]

Lehnert, Georg. Geschichte des Kunstgewerbes. Bd. 1—4. Berlin: Gruyter 1921—1931. (Samml. Göschen 819, 820, 926, 1033.) **77388**
Bd. 1. Das Kunstgew. im Altertum 1921. 88 p. XXXII. t.
Bd. 2. Das Kunstgew. d. vorromant. u. d. romant. Zeit 1922. 112 p. XXXII t.
Bd. 3. Das Kunstgew. d. gotischen Zeit 1926. 112 p. XXXII. t.
Bd. 4. Das Kunstgew. d. Renaissance 1931. 112 p. XXXII. t.

Oettingen, R. & Werner Grote-Hasenbalg. Meisterstücke orientalischer Knüpfkunst. Bd. 1—2. Berlin: Scarabeus-Verl. 1922. **A 50.74/3**

75 Festészet

Malerei — Painting

Bodmer, Heinrich (Hg.). Leonardo. Des Meisters Gemälde u. Zeichnungen. Stuttg.: Dtsche Verl.-Anst. 1931. XXXVIII, 426 p. (Klassiker d. Kunst in Gesamtausg., 17.) **100052/37**

Dessins, aquarelles et pastels du XVIIIe siècle. Oeuvres de Baudouin, Boucher, Chardin, Cochin, Fragonard, etc. Paris: Duchesne 1897. XVI, 176 p. (Collection des Goncourt.) **101630**

Dutuit, M. Eugène. L'oeuvre complet de Rembrandt. Tom. 1—2. Paris: Lévy 1883. **5529**

Fokker, T. H. Jan Siberechts. Peintre de la paysanne flammande. Bruxelles: Libr. nationale d'art et d'histoire 1931. 130 p. 48 t. **101704**

Genthon István. A régi magyar festőművészet. Vác: Pestvidéki ny. 1932. 127 p. 48 t. **77925**

Glatz [Károly]. Dürer. Übers. v. Franz Radványi. Bp.: Studium 1929. 65 p. 1 t. **77417**

Temesváry János. A szamosújvári Rubens-kép. Szamosújvart: »Aurora« ny. 1900. 15 p. **77270**

Venturi, Adolfo. Die Malerei des fünfzehnten Jahrhunderts in der Emilia. Firenze: Pantheon 1931. IX, 111 p. 80 t. **101705**

Weigelt, Curt H. (Hg.). Giotto. Des Meisters Gemälde. Stuttg.: Dtsche Verl.-Anst. 1925. LVII, 248 p. **100052**
= Klassiker d. Kunst, 29.

76 Grafika

Graphik — Graphics

- Brauer, Heinrich u. Rudolf Wittkower** (Hg.). Die Zeichnungen des Gianlorenzo Bernini. Bd. 1—2. Berlin: Keller 1931. (Römische Forschungen d. Bibl. Hertziana, IX—X.) 5532
1. Textband. 205 p.
2. Tafelband. 22 p. 198 t.
- Chodowiecki, Daniel.** Verzeichniss sämtlicher Kupferstiche, welche D. Ch. v. 1758 bis z. seinem Tode 1800 verfertigt. Berlin: Jacoby 1814. XII, 163 p. 1 t. 75663
- Ecsedi István.** A rézmetszés művészete a debreceni református kollégiumban. A rézmetsző deákok. Debrecen: Magy. nemz. könyvkiadó váll. 1931. 80 p. 77932
- Heller, Joseph.** Praktisches Handbuch f. Kupferstichsammler oder Lexicon d. vorzüglichsten u. beliebsten Kupferstecher, Formschneider u. Lytographen. Bd. 1—3. Bamberg: Kunz 1823. 75664
- Kubin, Alfred.** Mein Werk. Dämonen u. Nachtgesichte. Dresden: Reissner 1931. 62+128 p. 77725
- Whitman, [Alfred].** Whitman's print collector's handbook. [1907.] 6. ed. Rev. & enlarg. by Malcolm C. Salmon. London: Bell 1921. XII, 376 p. 61 t. 77440
Bibliography: p. 339—360.

78 Zene

Musik — Music

- Almanach der deutschen Musikbücherei** auf das Jahr 1926. Hg. v. Gustav Bosse. Regensburg: Bosse 1926. 407 p. 16 t. 77274
- Bartók Béla.** Hungarian folk music. Transl. by M. D. Calvocoressi. Oxford: Univers. pr. 1931. [6, 218+87 p.] 76845
Bibliography: p. 97—98.
- Benz, Richard.** Die Stunde der deutschen Musik. Bd. 1—2. Jena: Diederichs 1923—1927. 77598
- Gárdonyi Zoltán.** Die ungarischen Stileigentümlichkeiten in den musikalischen Werken Franz Liszts. Berlin: Gruyter 1931. 84 p. 2502/16
= Ungarische Bibliothek: 1/16.
- Hajek, Egon.** Die Musik. Ihre Gestalter u. Verkünder in Siebenbürgen einst jetzt. Kronstadt: Klingsor 1927. 126 p. (Siebenbürgische Kunstbücher, II.) 75906
- Heller, M. P.** Die Musik als Geschenk der Natur. Berlin: Birnbach 1930. 142 p. 75741
- Jahn, Otto.** Gesammelte Aufsätze über Musik. [1866.] 2. Aufl. Lpzg: Breitkopf & Härtel 1867. [6], 337 p. 76453
- Kelley, Gwendolyn Dunlevy & George P. Upton.** Eduard Reményi musician, litterateur and man. Chicago: Mc Clurg 1906. 255 p. 9 t. 76488
- Lorenz, Alfred.** Abendländische Musikgeschichte im Rhythmus der Generationen. Berlin: Hesse 1928. 123 p. 1 t. 77904
- Major Ervin. Michalovich Ödön.** 1929. Rq 92.78 Mihalovich Ödön
- Major Ervin.** Ungarische Tanzmelodien in Haydn's Bearbeitung. Lpzg 1930. Rq 781.508.57(439)
- Mersmann, Hans.** Zenei nyelvújítás. [Die Ton-sprache der neuen Musik 1928.] Ford Kenesey Sándor. Bp.: Springer 1931. 111 p. 1 t. 76975
- Naumann, Hans.** Strukturkadenzen bei Beethoven. Ein Beitr. z. Geschichte d. harmonischen Sprachformen v. Haydn, Mozart, Beethoven. Diss. Lpzg 1931. 72 p. 10 t. 76182
Bibliographie: p. 71.
- Petz Lajos, felpécsi.** Győr város zenei életet 1497—1926. Győr: Ének- és zeneegylet 1930. 442 p. 75550
- Polak, A. J.** Die Harmonisierung indischer, türkischer und japanischer Melodien. Lpzg: Breitkopf & Härtel 1905. 107 p. A 50.78/3
- Pougin, Arthur.** Massenet. Paris: Fischbacher 1914. 187 p. 3 t. 76499
- Schumann, Robert.** Gesammelte Schriften über Musik und Musiker. Hg. v. Heinrich Simon. Bd. 1—3. Lpzg: Reclam 1883. (Reclams Univers. Bibl.) 76454
- Specht, Richard.** Wilhelm Furtwängler. Wien: Wiener liter. Anst. 1922. 53 p. (Die Wiedergabe, 1/4.) 76756
- Specht, Richard.** Gustav Mahler. [1913.] 17. u. 18. Auflage. Stuttg.: Dtsche Verl.-Anst. 1925. 327 p. 1 t. (Klassiker d. Musik.) 77467
- Tóth Dénes.** A magyar népszínmű zenei kialakulása. Bp.: Sárkány ny. 1930. 64 p. 77176
- Wagner, Richard.** Oper und Drama. Berlin: Dtsche Bibliothek [190?] X, 332 p. 77907
- Weber, Carl Maria.** Sämtliche Schriften [1908.] Kritische Ausg. v. Georg Kaiser. Lpzg: Breitkopf 1921. CXXIV, 585 p. 76628

792 Színház

Theater — Theatre

- Boehn**, Max. Puppen und Puppenspiele. Bd. 1—2. München: Bruckmann 1929. 75519
- Julien**, Adolphe. Histoire du costume au théâtre. Depuis les origines du théâtre en France jusqu'à nos jours. Paris: Charpentier 1880 XII, 356 p. 27 t. 101628
- Lehel** István. Jászai Mari utolsó szerepe. Bp.: Lampel 1930. 243 p. 1 t. 75582
- Maday**, [Andor] André de. Enquête sur le cinématographe, faite dans les écoles de Neuchâtel, de Lausanne et de Genève. Avec collab. de H. Aellig & R. Jung. Rome: Revue internat. du Cinéma éduc. 1930. 56 p. 75627
- Magyarország. Vallás- és közoktatásügyi miniszter.** A nem állami színészképzőiskolák tanterve, felvételi, tanulmányi, fegyelmi és belső igazgatási szabályzata. 1930. R 792(439)(07)
- Olay** Ferenc. A magyar színjátszás története az utódállamok területén 1918—1928. 1929. R 792(439.002)(09)
- Rahfs**, Heinz. Die städtischen Bühnen zu Hannover und ihre Vorläufer in wirtschaftlicher und sozialer Hinsicht. Diss. Göttingen 1927. VI, 122 p. 77092
Bibliographie: p. 121—122.
- Szekeresné, Flachner** Margit Mária. Lady Augusta Gregory. Az ír nemzeti színház megalapítása. Dissz. Bp. 1931. 64 p. (Kir. magy. Pázmány Péter tud. egyet. angol philol. kiadv. VII.) 77145

796 Sport

- Általános jelentés az amszterdami Olympián szereplésünkről.** 1930. R 796.82(439)
- Budapest. Testnevelési főiskola.** Almanach. 1925—1930. Bp.: Testnevelési főisk. igazg. 1930. XVI, 194 p. 2 t. 2033
- Defer**, Walter. Mein Segelbuch. [197?] 3. Aufl. Stuttg.: Dieck 1926. 126 p. 7 t. 77086
- Doros** György. A versenysport etikai és lélektani problémái. Bev. Kornis Gyula & a Rendőrtiszti Atl. Club elnöksége. Bp.: Légrády 1931. 220 p. 76625
- Göncz** Lajos. A teniszjáték. Bp.: Athenaeum [192?]. 124 p. (Az Athenaeum sportkönyvtára, 7.) 76072
- Mester**, Ludwig. Die Körpererziehung an den Universitäten. Langensalza: Betz 1931. 132 p. (Göttinger Studien z. Pädagogik, 17.) 76413
- Sport-Évkönyv.** 1930. Összeáll. a Nemzeti Sport szerk. Bp.: Nemzeti Sport 1931. 280 p. K 7960/5
- Szerbák** Elek. Az egyetemi testnevelés és szükséges reformjai. Bp.: Orsz. testnev. tanács 1931. 84 p. (Orsz. testnev. tanács kvtára, XLVII.) 77714
- Temple**, Hans. Die Hygiene des Bergsteigens. Lpzg: Verl. Berg u. Buch 1931. 128 p. 76757

8 Irodalom

Literatur — Literature

- Charbonnel**, Victor. Les mystiques dans la littérature présente. Ser. 1. Paris: Mercure de France 1897. 203 p. 75983
- Dézi** Lajos. Világirodalmi lexikon. (Külföldi irodalom.) 1. k. Bp.: Studium 1930. 75846
- Dormuth** Árpád. Világnézet az irodalomban és művészetben. Székesfehérvár 1930. R 701
- [**Paget**, Violet]. The handling of words and other studies in literary psychology. By Vernon L e e. [1923.] 2. ed. London: Lane 1927. XI, 315 p. (Week-end library.) 77348
- Schuster**, Wilhelm & Max Weser (Hg.). Weltliteratur der Gegenwart. 1891—1931. Bd. 1—3. Berlin: Sieben-Stäbe-Verl. 1931. 77927
Bd. 1. Germanische u. nordische Länder. XV, 427 p.
Bd. 2. Romanische u. östliche Länder. XV, 429 p.
Bd. 3. Büchertafel. XIX, 121 p.
- Schücking**, Levin L. Die Soziologie der literarischen Geschmacksbildung. [1923.] 2. erweit. Aufl. Lpzg: Teubner 1931. IV, 119 p. 75809
- Tiegheim**, Paul van. Le prèromantisme. Études d'histoire littéraire européenne. Paris: Alcan 1930. VIII, 324 p. 76099
- Zlinszky** Aladár. Eufémizmus. Bp.: Akadémia 1931. 89 p. 78009

Angol irodalom

- Bunyan, John.** The pilgrim's progress, from this world to that which is to come; delivered under the similitude of a dream. [1677—85.] Ster. ed. London: Wilson 1811. XIII, 366 p. 6 t. **77396**
- Drinkwater, John.** Patriotism in literature. London: Williams & Norgate 1924. 255 p. (Home univers. libr.) **77338**
- Eppinger Dóra.** W. Somerset Maugham. (Regény és short-story.) Bp.: Egyet. ny. 1930. 98 p. (K. magy. Pázmány Péter tud. egyet. angol philol. int. kiadv., III.) **77212**
Bibliográfia: p. 97—98.
- Fischer, Walter.** Die englische Literatur der Vereinigten Staaten von Nordamerika. Wildpark-Potsdam: Athenaeon 1929. 134 p. 3 t. (Handbuch d. Literaturwissenschaft.) **101715**
Bibliographie: p. 128—131.
- Franz Elsa.** George Gissing munkás-regényei. Diss. Bp. 1931. 76 p. (K. M. Pázmány P. tud. egyet. angol phil. int. kiadv., VI.) **77216**
Bibliográfia: p. 72—74.
- Fyvie, John.** Some literary eccentrics. London: Constable 1906. [6], 296 p. 10 t. **76486**
- Gosse, Edmund.** Aspects and impressions. [1922.] 2. ed. London: Cassell 1928. 316 p. (Cassel's pocket libr.) **77349**
- Gosse, Edmund.** Father and son. A study of two temperaments. London: Heinemann 1930. VI, 335 p. 1 t. **77350**
- Lamb, Charles (ed.).** Selected letters. Chosen and ed. G. T. Clapton. London: Methuen 1925. X, 215, 8 p. **77346**
- Mézières, A.** Prédécesseurs et contemporains de Shakespeare. [1863.] 4. éd. Paris: Hachette 1894. XVI, 367 p. **76500**
- Pfisterer Miklós.** Realitás és irrealitás viszonya Ben Jonson klasszikus naturalizmusában. Bp.: Egyetem ny. 1931. 75 p. (K. magy. Pázmány Péter tud. egyet. angol philol. int. kiadv., IV.) **77147**
Bibliográfia: p. 75.
- Tholt Erzsébet.** Jane Welsh-Carlyle, a levélró és humorista. Bp.: Egyetemi ny. [192?] 71 p. (K. magy. Pázmány Péter tud. egyet. angol philol. int. kiadv., V.) **77177**
Bibliográfia: p. 67—70.

Francia irodalom

- Ábrányi Tibor.** A francia szimbolizmus lírai formái. Bp.: Sárkány ny. 1930. 72 p. (Bibl. de l'Inst. franç. à l'Univers. de Budapest, 18.)
Bibliographie: p. 70—71. **76270**
- Arnould, Arthur.** Béranger, ses amis, ses ennemis et ses critiques. T. 1—2. Paris: Cherbuliez 1864. **76851**
- Cim, Albert.** Mystifications littéraires et théâtrales. Paris: Fontemoing 1913. 395 p. **76512**
- Janin, Jules.** Béranger et son temps. T. 1—2. Paris: Pincebourde 1866. (Bibl. originale.) **76852**
- Mann, Heinrich.** Geist und Tat. Franzosen 1780—1930. Berlin: Kiepenheuer 1931. 301 p. **75955**
- Rónai Pál.** Jegyzetek Honoré de Balzac fiatalkori regényeihez. Bp.: Rónai 1930. 127 p. 1 t. (Bibl. de l'Inst. franç. à l'Univers. de Budapest, 16.) **77155**
Bibliográfia: p. 3—8.
- Ruutz-Rees, Caroline.** Charles de Sainte-Marthe (1512—1555.). New York: Columbia univers. pr. 1910. XIV, 664 p. **76295**
Bibliographie: p. 611—644.
- Strowski, Fortunat.** Tableau de la littérature française au XIXe siècle et au XXe siècle. [1912.] Nouv. éd. Paris: Mellottée 1924. XI, 722 p. **76763**
- Varga Bálint.** Marot Kelemen első francia protestáns zsoltáránekszerző élete és költészete. Bp.: Sylvester kiad. 1931. 64 p. **77478**
- Zaitschek Ervin.** Corneille-tanulmányok. Bp.: [Szerző] 1931. 104 p. (Bibl. de l'Inst. franç. à l'Univers. de Budapest, 19.) **77213**
Bibliográfia: p. 100—102.
- Bessenyei György.** Kisebb költeményei. Eredeti XVIII. sz. nyomtatványok alapján. Nyiregyháza: Nyiregyházi ág. ev. gimn. önképzőköre 1931. 96 p. **76293**
- Buday Erzsébet.** A népballada iránti érdeklődés története 1880-ig. Dissz. Bp. 1930. 55 p. **77205**
Bibliográfia: p. 50—54.
- Emlékkönyv** Négyesy László hetvenedik születésnapja alkalmából. Bp.: Magyar irodalomtörténeti társ. 1931. 213 p. 2 t. **75859**

Magyar irodalom

- Farkas Gyula.** A »fiatal Magyarország« kora. Bp.: Magyar Szemle társ. 1932. 318 p. **77916**
- Farkas [Gyula] Julius v.** Die ungarische Romantik. Berlin: Gruyter 1931. VII, 321 p. 1 t. **2502/15**
= Ung. Bibliothek, I/15.
- Gyalui Farkas.** A D ö b r e n t e i-pályázat és a Bánk bán. Cluj-Kolozsvár: Minerva 1931. 15 p. (Erdélyi tud. füzetek, 32.) **76314**
- György Lajos.** La vie intellectuelle des hongrois de Transylvanie (1919—1925.). Paris: Champion 1928. 25 p. (De la Revue des études hongr.) **77475**
- Györy Aranka.** Szász Károly, mint költő. Diss. [Bp.] 1930. 71 p. **77217**
Bibliográfia: p. 69—70.
- Harsányi István.** Rokokózlás a magyar irodalomban. Sárospatak: Fischer ny. 1930. 56 p. **75994**
- Helmecki István.** A klasszikus irodalom hatása magyar nyelvű irodalmunkban a XVI. század közepéig. Bp.: [Szerző] 1930. 32 p. **77119**
- Herczeg Ferenc** breviárium. Bp.: Singer & Wolfner 1932. 206 p. **77848**
- Horváth János.** A magyar irodalmi műveltség kezdetei Szent István tól Mohácsig. Bp.: Magyar Szemle társ. 1931. 311 p. (Magyar Szemle könyvei, IV.) **75960**
- Imre Ilma.** Balassa Bálint hatása a XVII. század névtelen költőire. (A vásárhelyi daloskönyv alapján.) Bp.: [Szerző] 1930. 155 p. **77115**
- Just Béla.** Mécs László 1930. **R 81 Mécs László**
- Kováts József.** Török Gyula élete. Kolozsvár: »Ardealul« ny. 1930. 59 p. 1 t. **76032**
Bibliographie: p. 58—59.
- Merényi Oszkár.** A magyar lélek és ideáljai a XIX. sz. első évtizedeiben. (Irod. tört. vázlat.) Kaposvár: [Saját] 1930. 33 p. **76008**
- Muzsnai Ágnes.** Victor Hugo hatása a magyar regényirodalomra. Pécs: Dunántul ny. 1930. 40 p. **77158**
Bibliográfia: p. 39.
- Novák László.** Az ifjú E ö t v ö s és a francia irodalom. Bp.: Eggenberger 1930. 78 p. (Bibl. de l'Inst. franç. à l'Univers. de Budapest, 15.) **76269**
- Osztern Rózsa.** Zsidó újságírók és szépirok a magyarországi német nyelvű időszaki sajtóban a »Pester Lloyd« megalapításáig, 1854-ig. Bp.: Pfeifer 1930. 92 p. (Német philológiai dolgozatok, XLV.) **73423**
- Palágyi Lajos.** Levél íróársaimhoz. 1931. **Rq 81**
- Pintér Jenő** magyar irodalomtörténete. Tudományos rendszerezés. Bp.: Magyar irod.-tört. társ. 1930—1931. **71116**
1. k. Magyar irodalom a középkorban 769 p.
2. k. Magyar irodalom a XVI. sz.-ban 575 p.
3. k. Magyar irodalom a XVII. sz.-ban 630 p.
- Pongrácz Alajos.** Szépirodalmi folyóirataink 1848-ig. Bp.: Franklin 1930. 55 p. (A Budapesti Szemléből.) **77181**
- Romhányi Gyula.** A magyar politikai vígjáték fejlődése. Bp.: Pallas ny. 1930. 51 p. **77173**
- Schöner Magda.** Erdélyi János élete és művei. Bp.: Műegyet. techn. int. ny. 1931. 114 p. **77210**
- Speneder Andor.** Kisfaludy Károly. Bp.: Egyetemi ny. 1930. 122 p. (Bécsi Coll. Hung. füzetek, IX.) **76263**
- Staud Géza.** Az orientalizmus a magyar romantikában. Bp.: Sárkány ny. 1931. 161 p. **77206**
- Szegedy Róza.** Levelei Kisfaludy Sándorhoz a győri csata idejéből. Bevezetéssel ell. és kiad. Horváth Konstantin. Győr: Győri szemle társ. 1930. 42 p. (Győri szemle könyvt., 4.) **75998**
- Szent-Iványi Béla.** Szilágyi Sándor szerepe az irodalmi életben. Hatvan: Hoffmann 1930. [4], 76 p. **77214**
Bibliográfia: p. 72—74.
- Szép Ernő.** Magyar drámák a bécsi színpadokon. Bp.: Egyet. ny. 1930. 105 p. (A bécsi collegium hungaricum füzetek, 6.) **77148**
- Véghely Dénes.** Báró E ö t v ö s József: »Magyarország 1514-ben« c. regényének történeti alapja. Dissz. Bp. [193?] 52 p. **77174**
Bibliográfia: p. 51.
- Veszprémy Dezső.** Thaly Kálmán védelme a tíz kuruc ballada hitelessége kérdésében. Eger: Érseki liceumi kvny. 1931. 37 p. **77450**

Német irodalom

- Adressbuch** der deutschen Schriftsteller. Jg. 1931. Lpzg: Vieweg 1931. 183 p. **K 8300/10**
- Berzenczey Margit.** Wildgans-tanulmányok. Bp.: Pfeifer 1930. 138 p. (Német philológiai tanulmányok, XLIV.) **75424**
- Beyer-Fröhlich, Marianne.** Die Entwicklung der deutschen Selbstzeugnisse. Lpzg: Reclam 1930. 226 p. (Deutsche Selbstzeugnisse, 1.) **75871/1**
- Beyer-Fröhlich, Marianne (Hg.).** Aus dem Zeitalter des Humanismus und der Reformation. Lpzg: Reclam 1931. 314 p. (Deutsche Selbstzeugnisse, 4.) **75871/4**
- Beyer-Fröhlich, Marianne (Hg.).** Selbstzeugnisse aus dem dreissigjährigen Krieg und dem Barock. Lpzg: Reclam 1930. 330 p. (Deutsche Selbstzeugnisse, 6.) **75871/6**
- Biese, Alfred.** Deutsche Literaturgeschichte. Bd. 1—3. München: Beck 1930. **76697**
Bd. 1. Von den Anfängen bis Herder. XVII, 658 p.
Bd. 2. Von Goethe bis Mörike. VIII, 673 p.
Bd. 3. Von Hebbel bis z. Gegenwart. Hg. v. Joh. Alt. X, p. 864
- Bietak, Wilhelm.** Das Lebensgefühl des »Biedermeier« in der österreichischen Dichtung. Wien: Braumüller 1931. XVI, 254 p. **77721**
- Cysarz, Herbert.** Zur Geistesgeschichte des Weltkriegs. Die dichterischen Wandlungen d. deutschen Kriegsbilds 1910—1930. Halle: Niemeyer 1931. 201 p. **75810**
- Hollitzer Gyula.** Liszt Ferenc és a weimari irodalmi élet. Bp.: Pfeifer 1913. 124 p. (Német philológiai dolgozatok, VI.) **75428**
- Meunier, Ernst & Hans Jessen.** Das deutsche Feuilleton. Ein Beitr. z. Zeitungskunde. Berlin: Duncker 1931. [6], 220 p. (Zeitung u. Zeit, II.) **75569**
Bibliographie: p. 210—124.
- Monsberger, R. Ulrik.** A hazai német naptár-irodalom története 1821-ig. Bp.: Pfeifer 1931. 77 p. (Német philológiai dolgozatok, XLVI.) **75688**
- Neumeister, Heddy.** Geistlichkeit und Literatur zur Literatursoziologie des 17. Jahrhunderts. Münster i. W.: Helios-Verl. 1931. 219 p. (Universitas-Archiv, 51.) **77883**
Bibliographie: p. 209—219.
- Peter, Hans Armin.** Thomas Mann und seine epische Charakterisierungskunst. Bern: 1929. XII, 223 p. (Sprache und Dichtung, 43.) **76037**
Bibliographie: p. 220—223.

Picht, Werner. Stefan George. Eine kritische Huldigung. Heidelberg 1931.

P 83 George, Stefan

Polczer Ágota. Hazai német alkalmi költészet a dinasztia dicséretére. Bp.: Sárkány ny. 1930. 84 p. **77235**

Bibliográfia: p. 68—84.

Pukánszky Béla. Geschichte des deutschen Schrifttums in Ungarn. Bd. 1. Münster i. W.: Aschendorff 1929. **75508**

Bd. 1. Von der ältesten Zeit bis um die Mitte des 18. Jahrhunderts. XX. 490 p. 7. t.

Schröfl, Aloys. Und dennoch — die Nibelungenfrage gelöst! Neue Beweise hierfür u. Wiederlegung aller Einwände d. Kritiker. München: Selbstverl. 1931. 288 p. **76330**

Egyéb irodalmak

Brachfeld Olivér. Magyar vonatkozások a régi katalán irodalomban és a katalán népballadában. Bp.: Sárkány ny. 1930. 101 p. (Bibl. de l'Inst. franç. à l'Univers. de Budapest, 17.) **76271**

Bibliographie: p. 97—100.

Egler Dózsa. Ibsen drámaköltészete. Győr 1930. **R 839.8 Ibsen**

Eliot, T. S. Dante. London: Faber 1929. 69 p. (The poets on the poets, 2.) **77306**

Gesemann, Gerhard. Die serbo-kroatische Literatur. Wildpark-Potsdam: Athenaiion-Verl. 1930. 46 p. **A 49.82/63**

Bibliographie: p. 43—44.

Kampmann, Theoderich. Dostojewski in Deutschland. Münster i. W.: Helios-Verl. 1931. [8], 238 p. (Universitas-Archiv. Literarhist. Abteil., 10.) **75585**

Bibliographie: p. 222—238.

Kunos [Ignác]. De la poésie populaire turque. Stamboul: Ikbal 1925. [208] p. **A 56.89/4**

Peet, T. Eric. A comparative study of the literatures of Egypt, Palestine and Mesopotamia. London: British academy 1931. 136 p. **A 50.82/5**

Pfandl, Ludwig. Geschichte der spanischen Nationalliteratur in ihrer Blütezeit. Freiburg i. B.: Herder 1929. XIV, 620 p. **76111**
Bibliographie: p. 563—605.

Sakulin, P. N. Die russische Literatur. Wildpark-Potsdam: Athenaiion 1931. 259 p. 9 t. (Handbuch d. Literaturwissensch. Lit. d. slaw. Völker.) **A 47.81/165**

Bibliographie: p. 247—254.

Schestow, Leo. Dostojewski u. Nietzsche. Philosophie d. Tragödie. Berlin: Schneider 1931. XXXI, 389 p. **75965**

9 Történelem

Geschichte — History

- Breysig, Kurt.** Die Geschichte der Seele im Werdegang der Menschheit. Breslau: Marcus 1931. XXXVII, 526 p. **76669**
- Hassinger, Hugo.** Geographische Grundlagen der Geschichte. Freiburg: Herder 1931. XIV, 331 p. 6 t. (Geschichte der führenden Völker, 2.) **76265**
Bibliographie: p. 33, 64—65, 85, 114—117 [etc.]
- Heussi, Karl.** Vom Sinn der Geschichte. Augustinus und die moderne Rede. Jena: Fischer 1930. 20 p. (Jenaer Akad. Reden, 11.) **75577**
- Horkheimer, Max.** Anfänge der bürgerlichen Geschichtsphilosophie. Stuttg.: Kohlhammer 1930. 117 p. **75819**
- Kaufmann, Fritz.** Geschichtsphilosophie der Gegenwart. Berlin: Junker & Dünhaupt 1931. 138 p. (Philosophische Forschungsberichte, 10.) **76611**
Bibliographie: p. 130—136.
- Kayser, Ulrich.** Das Problem der Zeit in der Geschichtsphilosophie Hegels. Diss. Berlin 1930. 88 p. **75409**
Bibliographie: p. 86—87.
- Keyser, Erich.** Die Geschichtswissenschaft. Aufbau und Aufgaben. München: Oldenbourg 1931. IV, 243 p. **76674**
- Krauss, Herbert.** Das Weltengesetz in der Geschichte. Kunsthist. Studie z. Festlegung d. geschichtl. Periodizität. Bern: Haupt 1929. 120 p. **77609**
Bibliographie: p. 116.
- Lacaze-Duthiers, Gérard de.** Philosophie de la préhistoire. Introd. à la philosophie de l'histoire. Préf. de Han R y n e r. Paris: Flammarion 1931. 394 p. **75970**
- Le Bon, Gustave.** Bases scientifiques d'une philosophie de l'histoire. Paris: Flammarion 1931. 326 p. (Bibl. de philosophie scientifique.) **76102**
- Ligeti [Pál].** Der Weg aus dem Chaos. Eine Deutung des Weltgeschehens aus dem Rhythmus der Kulturentwicklung. München: Callwey 1931. 308 p. 136 t. **101689**
Bibliographie: p. 308.
- Piper, Hartmut.** Die Gesetze der Weltgeschichte. 2. Abt. Völkerbiographie und Biologie der Menschheit. Bd. 1. Lpzg.: Weicher 1929. **A 50.90/46**
- Ryser, E.** Der Untergang des Abendlandes. Zürich 1931. **P 901**
- Szentirmai Imre.** Középkor. Néhány gondolat a modern Európa gyermekkoráról. Bp.: Saját kiad. 1930. 91 p. **76753**
- Szücs-Szomor Lajos.** Tacitus mint tömegpszichológus. Tudományelméleti kísérlet a tömegpszichológia és történelem viszonyáról. 1. k. Bp.: Pallas-ny. 1928. **77106/1**
1. k. Elméleti rész. 89 p.
- Turgeon, Charles.** Critique de la conception matérialiste de l'histoire. Paris: Recueil Sirey 1931. IV, 530 p. **76129**

Világtörténet

- Gooch, G. P.** History of our time 1885—1913. London: Butterworth 1929. 256 p. (Home Univers. libr.) **77343**
- Bibl, Viktor.** Lügen der Geschichte. Hellerau b. Dresden: Avalun-Verl. 1931. 311 p. **77895**
- Freyer, Hans.** Das Erwachen der Menschheit. Die Kulturen der Urzeit Ostasiens und des vorderen Orients. Von: —, Frdr. Hertz, Walther Vogel etc. Berlin: Propyläen-Verl. 1931. XXVIII, 626 p. 32 t. (Propyläen-Weltgeschichte, 1.) **101295/1**
- Ranke, Leopold.** Illustrierte Weltgeschichte. Auf Grundlage d. Geschichtswerke v. L. R., hg. v. Paul Hartung. Bearb. u. ergänzt v. Bernhard Schneider. Einführung v. Heinrich Otto Meisner. Berlin: Franke 1931. 623 p. 33 t. **77574**
- Rohden, Peter Richard & Georg Ostrogorsky (Hg.).** Menschen, die Geschichte machten. 4000 Jahre Weltgeschichte in Zeit- und Lebensbildern. Bd. 1—3. Wien: Seidel 1931. **75962**
- Schmitt, Bernadotte E.** The coming of the war 1914. Vol. 1—2. New York: Scribner 1930. **75731**

Európa története

- Adler, Bruno.** Der Schuss in den Weltfrieden. Die Wahrheit über Sarajevo. Stuttg.: Dieck 1931. 192 p. 1 t. **76125**
- Bauer, Hans.** Sarajevo. Die Frage d. Verantwortlichkeit d. serbischen Regierung a. d. Attentat v. 1914. Stuttg.: Kohlhammer 1930. VIII, 66 p. (Beitr. z. Geschichte d. nachbismarkischen Zeit u. d. Weltkrieges, 7.) Bibliographie: p. 65—66. **A 49.97/154**
- Csekey István.** Észtország története a világháború után. Bp.: Globus-ny. 1931. 44 p. **76978/5**
Bibliográfia: p. 44.
= Történelem a világháború után, 5.
- Davis, H[enri] W[illiam] C[arless].** Medieval Europe. London: Butterworth 1930. 254 p. (Home univers. library) **77339**
- Foch, Ferdinand.** Mémoires pour servir à l'histoire de la guerre de 1914—1918. T. 1—2. Paris: Plon 1931. **75961**
- Goetz, Walter.** Das Zeitalter des Absolutismus 1660—1789. Bearb. v.: —, Walter P l a t z h o f f, Franz S c h n a b e l [etc.] Berlin: Propyläen-Verl. 1931. XVIII, 572 p. (Propyläen-Weltgeschichte.) **101295**
- Kekule v. Stradonitz, Stephan.** Der Mord von Sarajevo. Eine Aufklärung. Lpzg: Ver. deutscher Freimaurer 1931. 48 p. **77187**
- Mac Laughlin, Martin.** Newest Europe. London: Longmanns 1931. VIII, 214 p. **76788**
- Meyer, Hans.** Die Militärpolitik Friedrich Barbarossas im Zusammenhang mit seiner Italienpolitik. Berlin: Ebering 1930. [8], 122 p. (Historische Studien, 200.) **75493**
Bibliographie: p. 119—122.
- Oppenheimer, Friedrich.** Sarajevo. Das Schicksal Europas. Wien: Phaidon-Verl. 1931. 298 p. **A 49.32/274**
- Renouvin, P.** Histoire diplomatique. (1815—1914.) Paris: Dot. Carnegie. 1930. [616 p.]. (Centre européen de la dotation Carnegie pour la paix internat.) **76280**
- Syrett, Netta.** Sketches of European history. London: Murray 1931. 170 p. 1 t. **77321**
- Történelem a világháború után.** Szerk. V a s k a Géza. I—2. füzet. Bp.: Globus-ny. 1931. **76978**
1. Vaska Géza: Spanyolország. 32 p.
2. Máthé Elek: Nagybritannia. 39 p.

Ókori történet

- Berve, Helmut.** Griechische Geschichte. Bd. 1. Freiburg: Herder 1931. (Geschichte d. führenden Völker, 4.) **76268**
Bd. 1. Von den Anfängen bis Perikles. [8], 308 p. 9 t. Bibliographie: p. 305—308.
- Böhl, Franz M. Th.** Das Zeitalter Abrahams. Lpzg: Hinrichs 1930. 55 p. **A 50.08/4/29**
= Der Alte Orient, 29/1.
- Chicago. University. Oriental institute.** Assyriological studies. Vol. 1. Part. 1. Chicago: Univers. pr. 1931. **A 50.08/16**
- Chicago. University. Oriental institute.** Communications. Ed. by James Henry B r e a s t e d. Vol. 2. Chicago: Univers. pr. 1927. **A 50.08/18**
- Chicago. University. Oriental institute.** Publications. Vol. 14. Chicago: Univers. pr. 1930. **A 50.08/19**
- Cserép [József].** Unde sint orti Medi, Pannonii, Phoenices, Etrusci. De primordiis Madyarorum. Bp.: Pfeifer 1931. 76 p. 1 t. **77542**
- Courtillier, Gaston.** Les anciennes civilisations de l'Inde. Paris: Colin 1930. 216 p. 5. t. (Coll. Armand Colin, 22.) **A 54.30/26**
Bibliographie: p. 211—214.
- Goetz, Walter [etc].** Hellas und Rom. Die Entstellung des Christentums. Bearb. v.—, Karl Jul. B e l o c h, Gaetano D e S a n c t i s etc. Berlin: Propyläen-Verl. 1931. XXVIII, 630 p. 33 t. **101295/2**
= Propyläen Weltgeschichte, 2.
- Hommel, Fritz.** Grundriss der Geographie u. Geschichte des Alten-Orients. [1887.] 2. neubearb. Aufl. Bd. 1. Ethnologie d. Alten-Orients. Babylonien u. Chaldäa. München: Beck 1904. 400, VI p. [Handbuch d. klass. Altertumswissensch. III/1: 1.] **A 50.94/56**
[Titel d. 1. Aufl.: Abriss d. Geschichte d. Alten-Orients.]
- Jirku, Anton.** Geschichte des Volkes Israels. Lpzg: Quelle & Meyer 1931. XII, 222 p. (Theol. Lehrbücher.) **A 50.94/77**
- Karst, Joseph.** Atlantis und der liby-äthiopische Kulturkreis. Heidelberg: Winter 1931. 115 p. **A 60.90/1**
- Kolbe, Walther.** Thukydides im Lichte der Urkunden. Stuttg.: Kohlhammer 1930. VI, 104 p. **75737**
- Kortleitner, Franciscus Xav.** De Sumeriis eorumque cum vetere testamento rationibus. Oeniponte: Rauch 1930. VIII, 93 p. (Commentationes biblicae, V.) **A 50.94/54**

König, Friedrich Wilhelm. Geschichte Elams. Lpzg: Hinrichs 1931. 38 p. A 50.08/4/29
= Der Alte Orient, 29/4.

Langdon, S. & [John] K[night] Fotheringham. The Venus tablets of Ammizaduga. A solution of Babylonian chronology by means of the Venus observations of the First Dynasty. Tables for comput. by Carl Schoch. Oxford: Univers. pr. 1928. 109+[XVI.] p. A 50.52/3

Thomsen, Peter. Palästina und seine Kultur in fünf Jahrtausenden. [1917.] 3. Neubearb. Aufl. Lpzg: Hinrichs 1931. 120 p 8 t. Bibliographie: p. 115—120. A 50.08/4/30
= Der Alte Orient, 30.

Angol történet

Gretton, R. H. A modern history of the English people 1880—1922. London: Secher 1930. 1185 p. 75729

Happold, F. Crossfield. The making of England. From 55 B. C. to a. d. 1485. London: Christophers 1931. X, 184 p. 76815

Jones, J. Deane. The English revolution. An intr. to English history 1603—1714. London: Heinemann 1931. XVIII, 361 p. 77293
Bibliography: p. XV—XVII.

Máthé Elek. Nagybritánia története a világháború után. Bp.: Globus-ny. 1931. 39 p. (Történelem a világháború után, 2.) 76978/2

Morgan, R. B. By-roads in history. Select. from readings in English social history. Cambridge: Univers. pr. 1931. XX, 172 p. Bibliographie: p. 167—172. 77312

Muddiman, J. G. Trial of King Charles the first. Foreword by Earl of Birkenhead. Edinburgh: Hodge 1928. XVIII, 282 p. 14 t. 75510
Bibliography: p. XVII—XVIII.

Power, Rhoda. Richard the Lionheart and the third crusade. London: Putnam 1931. 184 p. 8 t. 77311

Rait, Robert S. History of Scotland. [1914.] 4. rev. ed. London: Butterworth 1929. 256 p. (Home Univers. libr.) 77341

Salzmann, L. F. A survey of English history. London: Harrap 1930. 267 p. 19 t. 77300

Woodward, William Harrison. A short history of the expansion of the British empire 1500—1930. Cambridge: University pr. 1931. VIII, 368 p. 76779

Német történet

Bühler, Johannes. Das Erste Reich der Deutschen. Von d. Völkerwanderung bis zur Reformation. Lpzg: Insel-Verl. [193?.] 447 p. 76824

Deutsche Reich, Das — von 1918 bis Heute. Hg. v. Cuno Horckenbach. Berlin: Verl. für Pr. Wirtschaft u. Politik 1930. 852 p. 76434

Dix, Arthur. Die deutschen Reichstagswahlen 1871—1930 und die Wandlungen der Volksgliederung. Tübingen: Mohr 1930. 54 p. (Recht u. Staat in Geschichte u. Gegenwart, 77.) 75707

Dungern, Otto. Wie Bayern das Österreich verlor. Geschichte einer staatsrechtlichen Fälschung. Graz: Leuschner & Lubensky 1930. 112 p. 75544

Eckardstein, Hermann Frhr. Die Entlassung des Fürsten Bülow. Berlin: Verl. f. Kulturpolitik 1931. 97 p. 75940

Etzdorf, Walther v. Totentanz und Auferstehung. Ein Beitr. z. Erkenntnis kosmobiol. Abhängigkeit irdischen Geschehens am Verlauf der deutschen Geschichte. Hamburg: Herpel 1930. 112 p. 75850
Bibliographie: p. 110—112.

Gold Schmidt, Hans. Das Reich und Preussen im Kampf um die Führung. Berlin: Heymann 1931. XVI, 363 p. 1 t. 76147
Bibliographie: p. XV—XVI.

Haller, J. The epochs of German history. London: Routledge 1930. XIV, 247 p. 77291

Historisch-politisches Archiv zur deutschen Geschichte des 19. und 20. Jahrhunderts. Hg. v. Ludwig Dehio. Bd. 1. Lpzg: Quelle & Meyer 1930. 76683

Huch, Ricarda. Alte und neue Götter. Die Revolution d. 19. Jahrhunderts in Deutschland. Berlin: Eigenbrödler-Verl. 1930. 547 p. 75877

Miller, Max. Die Organisation und Verwaltung von Neuwürttemberg unter Herzog und Kurfürst Friedrich (1802—1806). Diss. Tübingen 1930. 50 p. 78008

Schneider, Fedor. Kaiser Friedrich II. und der Staat. Rede z. Feier d. 18. I. 1930. Frankfurt a. M. 1930. P 92.943 II. Frigyes

Stein, [A.] Bülow und der Kaiser. Berlin: Bischoff 1931. 110 p. 76991

Osztrák történet

- Fugger, Nora.** Im Glanz der Kaiserzeit. Zürich : Amalthea-Verl. 1932. 460 p. 35 t. **77607**
- Mayer, Franz Martin.** Geschichte und Kulturleben Deutschösterreichs. Auf Grundl. d. »Geschichte Österreichs« v. F. M. M. bearb. v. Raimund Friedrich Kaindl & Hans Pirchegger. Bd. 1—2. Wien : Braumüller 1931. **77638**
Bd. 1. Von d. ältesten Zeiten bis 1526. Bearb. v. Raimund Friedrich Kaindl. XII, 401 p.
Bd. 2. Von 1526—1792. Bearb. v. Hans Pirchegger. XII, 360 p. 4 t.
- Troud, Jérôme.** Charles Ier, empereur d'Autriche, roi de Hongrie. Paris : Plon 1931. VIII, 244 p. 8 t. **77603**

Cseh történet

- Denis, Ernest.** La Bohême depuis la Montagne-Blanche. [1903.] 2. éd. T. 1—2. Paris : Leroux 1930. **75837**
T. 1. Le triomphe de l'église. Le centralisme, 644 p.
T. 2. La renaissance tchèque. Vers le fédéralisme. 675 p.
- Denis, Ernest.** Fin de l'indépendance bohême [1890.] 2. éd. T. 1—2. Paris : Leroux 1930. **75836**
T. 1. Georges de Podiébrad. Les Jagellons. VI, 433 p.
T. 2. Les premiers Habsbourgs. La défenestration de Prague. 563 p.
- Lützw, Count.** Bohemia. An historical sketch. [1895.] London : Dent 1920. XVI, 359 p. (Everyman's libr.) **77324**
- Lützw, Count.** The story of Pragues. Illustr. by Nelly Erichsen. London : Dent 1902. XXI, 212 p. 25 t. (Mediaeval town series.) **76508**
Bibliography : p. 203—204.

Magyar történet

- Angyal Dávid** (szerk.) A bécsi magyar történeti intézet évkönyve. Károlyi Árpád közreműködésével szerk. —. I. k. Bp. : Egyet. ny. 1931. **X 2059/1**
- Elkán László.** Ungarn im Zeitalter der französischen Revolution und die Krise des Feudalismus. Diss. Lpzg 1929. 117 p. **75421**
Bibliographie : p. 113—117.

- Erdélyi László.** Magyar történelem új rendszerben. Bp. : Saját kiad. 1931. VIII, 199 p. **76085**
- Hóman Bálint.** Külpolitikai irányok a magyar történetben. 1931. **R 327(439) (09)**
- Horváth [Jenő.]** History of Hungary. Bp. : Magy. külügyi társ. 1931. 64 p. **76854**
- Jancsó Benedek.** Erdély története. Kiadásra rend. Gyalla y Domokos. Cluj-Kolozsvár : Minerva 1931. 390 p. **77528**
Bibliográfia : p. 385—386.
- Jurkovich Emil.** Zólyomlipcse várának és uradalmának története. Pécs : Dunántúl-ny. 1929. 101 p. **77251**
- Kaas Albert, br. & Lazarovics Fedor.** Bolshevism in Hungary. The Béla Kun period. London : Grant Richards 1931. 411 p. 16 t. **75684**
- Kempelen Béla** (szerk.) Magyar főrangú családok. Bp. : Szerző 1931. 272 p. **K 9290/24**
- Király Aladár.** Harc Rákóczi becsületeért. 1931. **R 92.943.9 II. Rákóczi Ferenc**
- Lukinich [Imre]** Emeric. Les éditions des sources de l'histoire hongroise 1854—1930. Bp. : Académie des sciences hongroise 1931. 169 p. **76740**
- Macartney, C. A.** The Magyars in the ninth century. Cambridge : Univers. pr. 1930. VIII, 241 p. 1 t. **75753**
- Málnási Ödön.** Erdődi gróf Pálffy János nádor. Pálffy Pál Ferenc gróf előszavával. Eger : Érseki liceumi kny. 1929. 51 p. **76176**
- Málnási Ödön.** Gróf Pálffy János küzdelme Magyarország felszabadításáért. Eger 1930. **R 92.355(439) gr. Pálffy János**
- Milleker, Felix.** Geschichte der Gemeinden der Weisskirchner Gegend. Béla Crkva (Fehértemplom) 1930. **R 9.439.060 Fehértemplom**
- Miskolczi István.** A n d r á s herceg tragédiája és a nápolyi udvar. Bp. : Szent István akad. 1928. 55 p. **76774**
- Olay Ferenc.** A magyar történelemírás francia mestere : S a y o u s Eduárd. Bp. : Révai-ny. 1931. 55 p. **77250**
Bibliográfia : p. 46—53.
- Pesthy Pál.** Zalaegerszeg multja és jelene. Zalaegerszeg : Szerző 1931. 191 p. 1 t. **76240**
- Rexa Dezső.** Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye emlékei. Bp. : Stádium 1931. 28 p. 22 t. **101657**

Sebess Dénes. Két Magyarország. Az elmúlt század politikai eseményei. Bp.: Könyvbarátok szövets. kiad. [1931.] 258 p. **76850**

Sréter István. Megjegyzések P e t h ő »Görgey Artúr« c. művére. Bp.: »Bocskay« 1930. 61 p. **74970**

Szekfű Gyula. Magyar történet. A XVIII. század. Bp.: Egyetemi ny. [1931.] 495 p. 15 t. **K 9439/10**

= Hóman Bálint és Szekfű Gyula: Magyar történet, VI.

Szende Zoltán. Die Ungarn im Zusammenbruch 1918. Feldheer. Hinterland. Oldenburg: Schwartz 1931. [6], 227 p. 1 t. **75678**

Francia történet

Daudet, Léon. C l e m e n c e a u qui sauva la patrie. Étude de Paul Mathie x. Paris: Éd. du Capitole 1930. 237 p. 9 t. (Faits et gestes de la vie contemp., 7.) **75987**
Bibliographie: p. 231—236.

Duruy, Victor. A short history of France. Vol. 1—2. With append (1871—1914.) by Lucy Menzies and intr. by R. Wilson. London: Dent 1927—1928. (Everyman's libr.) **77334**

Fisher, H. A. L. Bonapartism. [1908.] 2. ed. Oxford: Univers. pr. 1928. 203 p. **77290**

Guedalla, Philip. The second empire. [1922.] 4. ed. London: Hodder & Stoughton 1928. 365 p. **77323**

Klaus, Wilhelm. Der Einfluss von Zeitströmungen auf die französische Geschichtsschreibung über das ancien régime. Diss. Tübingen 1931. 79 p. **78004**

Perreux, Gabriel. Au temps des sociétés secrètes. La propagande republ. au debut de la Monarchie de Juillet (1830—35.) Paris: Hachette 1931. XLII, 398 p. **76140**
Bibliographie: p. VII—XLII.

Wahl, Adalbert. Erhebung der Völker gegen Napoleon I. Langensalza 1931. **P 327(4)»17: 18«**

Olasz és spanyol történet

Beraud, Henri. Emeutes en Espagne [1930.] 20. éd. Paris: Éd. de France 1931. XII, 272 p. **76018**

Egger, Hermann (szerk.) Römische Veduten. Handzeichnungen aus d. XV—XVIII. Jh. z. Topographie d. Stadt Rom. Bd. 2. Wien: Schroll 1931. 50, 125 t. **5531**

Hartmann, Hans W. Korsika zur Zeit der französischen Revolution 1789—1794. Lpzg: Simmel 1930. 269 p. 2 t. **75380**

Lukcsics Pál. (kiadó) XV. századi pápák oklevelei. 1. k. Bp.: Akadémia 1931. (Olaszországi magy. oklevéltár, 1.) **77995**
1. k. V. Márton pápa (1417—1431.) 315 p.

Rodocanachi, E. Histoire de Rome. Le pontificat de Léon X. 1513—1521. Paris: Hachette 1931. 308 p. 42 t. **101665**
Bibliographie: p. 293—296.

Trevelyan, Janet Penrose. A short history of the Italian people from the barbarian invasions to the present day. [1920.] 3. rev. ed. London: Putman 1929. XVI, 595 p. 31 t. Bibliography: Op. 565—573. **77289**

Vaska Géza. Spanyolország története a világháború után. Bp.: Globus-ny. 1931. 32 p. (Történelem a világháború után, 1.) **76978/1**

Orosz történet

Eckardt, Hans. Russland. Lpzg: Bibliographisches Institut 1930. XII, 568 p. 4 t. (Provinzen d. Weltwirtschaft u. Weltpolitik.) **A 47.90/110**

Florinsky, Michael T. The end of the Russian Empire. New Haven: Yale univers. pr. 1931. XVI, 272 p. **A 47.90/105**

Bajanov, Boris. Avec Staline dans le Kremlin. Paris: Éd. de France 1930. 262 p. 1 t. **A 47.32/288**

Nowak, Frank. Medieval Slavdom and the rise of Russia. New York: Holt 1930. XII, 132 p. (The Berkshire studies of European hist.) **A 47.90/104**
Bibliography: p. 115—123.

Spiridovitsch, Alexandre. Histoire du terrorisme russe 1886—1917. Trad. par Vladimir L a z a r e v s k i. Paris: Payot 1930. 668 p. (Bibl. hist.) **A 47.93/8**

Balkán történet, szláv népek

Anrich, Ernst. Die jugoslawische Frage und die Julikrise 1914. Stuttg.: Kohlhammer 1931. 166 p. (Beiträge z. Geschichte d. nachbismarkischen Zeit u. d. Weltkrieses, 12.) Bibliographie: p. 164—166. **A 49.97/161**

History of the war in Bosnia. During the years 1737—8 and 9. Transl. by C. Fraser. London: Murray 1930. XIX, 96 p. **A 49.94/271**

Jorga, Nikolaus. Geschichte der Rumänen und ihrer Kultur. Hermannstadt-Sibiu: Krafft & Drotleff 1929. [6], 375 p. **A 49.98/57**
Bibliographie: p. 372—373.

Kutschbach, A[bin]. Der Brandherd Europas. 50 Jahre Balkan-Erinnerungen. Lpzg: Haberland. 1929. XI, 455 p. **A 49.90/54**

Riker, T. W. The making of Roumania. A study of an international problem. 1856—1866. London: Milford 1931. VIII, 596 p. **A 49.98/65**

Tzenoff, Gantscho. Die Abstammung der Bulgaren und die Urheimat der Slaven. Eine historisch-philolog. Untersuchung ü. d. Geschichte d. alten Thrakillyrier, Skythen, Goten, Hunnen, Kelten u. A. Berlin: Gruyter 1930. X, 358 p. **A 49.96/32**

Zunkovic, Davorin. Zur Geschichte der Slaven von der Urzeit bis zur Völkerwanderung. Kromeriz: Blanke 1929. VII, 213 p. **A 49.57/10**

Keleti történet

Brion, Marcel. La vie des Huns [1922?] 5. éd. Paris: Gallimard 1931. 249 p. (Le roman des peuples, 1.) **77568**

Edib, Halide. Turkey faces West. A turkish view of recent changes and their origin. Pref. by Eduard Mead Earle. New Haven: Yale univers. pr. 1930. XIV, 273 p. 6 t. **A 56.32/77**

Haenisch, Erich. Untersuchungen über das Yüan-Ch'ao Pi-Shi. Die geheime Geschichte d. Mongolen. Lpzg: Hirzel 1931. 100 p. (Abhandl. d. philolog.-hist. Klasse d. Sächs. Akad. d. Wissenschaften, 4.) **A 50.44/5**

Piper, Hartmut. Der gesetzmässige Lebenslauf der Völker Chinas und Japans. Lpzg: Weicher 1929. XV, 110 p. **A 50.90/46/1**
= Die Gesetze der Weltgeschichte, II/1

Piper, Hartmut. Der gesetzmässige Lebenslauf der Völker Indiens. Lpzg: Weicher 1931. XVI, 232 p. **A 50.90/46/2**
= Die Gesetze der Weltgeschichte, II/2.

Tschudi, Rudolf. Vom alten osmanischen Reich. Tübingen: Mohr 1930. 28 p. (Philosophie u. Geschichte, 25.) **A 50.93/4**

Wortham, H[ugh] E[velyn]. Mustapha Kemal of Turkey. Boston: Brown 1931. VII, 251 p. 8 t. **A 56.92/12**
Bibliography: p. 237—239.

Amerikai történet

Giles, Helen F. How the United States became a world power. New York: Merrill 1930. VII, 234 p. **75852**

Jordan, Donaldson & Edwin J. Pratt. Europe and the American civil war. Intr. by Samuel Eliot Morison. Oxford: Milford 1931. XIV, 300 p. 3 t. **76328**
Bibliography: p. 271—290.

Kennedy, Mary A. How the United States became a united nation. New York: Merrill 1930. VII, 224 p. **75851**

Riegel, Robert E. America moves West. New York: Holt 1930. X, 595 p. **75765**
Bibliography: p. 567—585.

902.4 + 902.5 Kronológia. Archivisztika.

Debrecen. Levéltár. Diplomagyűjtemények regesztái. Összeáll. Herpay Gábor. Debrecen: Városi tanács 1916. 197 p. **76179**

Grotfend, H. Taschenbuch der Zeitrechnung des deutschen Mittelalters und der Neuzeit. [1891.] 6. Aufl. Hannover: Hann 1928. [4], 216 p. **77903**

Iványi Béla. Eperjes szabad királyi város levéltára. Szeged: Városi ny. 1931. 240 p. (Acta litt. ac scient. reg. univ. hung. Francisco-Josephinae, II.) **76451**

Levillain, Léon. Examen critique des chartes mérovingiennes et carolingiennes de l'Abbaye de Corbie. Paris: Picard 1902. XIII, 382 p. (Mémoires et documents publ. p. la Soc. de l'École des chartes, V.) **47408**

Przybyłok, Erich. Unser Kalender in Vergangenheit und Zukunft. Lpzg: Hinrichs 1930. 94 p. (Morgenland, 22.) **A 50.08/11/22**

Wien. Haus-, Hof- und Staatsarchiv. Katalog der Archivalien-Ausstellung. Wien: Selbstverl. 1905. VII, 115 p. **76015**

902.6 Archeológia Archäologie — Archaeology

Brandenburg, Erich. Die Denkmäler der Fels-Architektur und ihre Bedeutung für die vorderasiatische Kulturgeschichte. Lpzg: Hinrichs 1930. 34 p. (Der alte Orient, 29/3.) **A 50.08/4/29/3**

- Dombart**, Th. Der babylonische Turm. Lpzg : Hinrichs 1930. 36 p. 2 t. (Der alte Orient, 29/2.) A 50.08/4/29/2
- Fehér Géza**. A bolgár-török műveltség emlékei és magyar őstörténeti vonatkozásaik. Bp. : Magy. nemz. múzeum régészeti oszt. kiad. 1931. 173 p. (Archeologia Hungarica, VII.) [Magyar-francia.] A 49.90/62
- Gnirs**, Anton. Istria praeromana. Beiträge zur Geschichte der frühesten und vorrömischen Kulturen an den Küsten der nördlichen Adria. Karlsbad : Heinisch 1925. 152 p. A 49.94/267
- Hall**, H. R. A season's work at Ur, Al-Ubaid, Abu Sharain (Eridu) and elsewhere. Being an unoff. account of the British museum archeological mission to Babylonia. 1919. London : Methuen 1930. XXIII, 299 p. A 50.90/47
- Herrmann**, Albert. Lou-lan. China, Indien u. Rom im Lichte d. Ausgrabungen am Lobnor. Vorw. v. Sven Hedin. Lpzg : Brickhaus 1931. 160 p. 16 p. A 51.96/12
Bibliographie : p. 159—160.
- Hertz**, Amelia. Die Kultur um den persischen Golf und ihre Ausbreitung. Lpzg : Dietrich 1930. [4], 152 p. 4 t. (Klio. 20. Beiheft.) A 55.30/11
- Keil**, Josef v. Ephoses. Ein Führer durch die Ruinenstätte u. ihre Geschichte. [1915.] 2. Aufl. Wien : Filser 1930. VI, 110 p. 2 t. A 56.72/3
- König**, Friedrich Wilhelm. Der Burgbau zu Susa nach dem Bauberichte des Königs Darius I. Lpzg : Hinrichs 1930. [6], 76 p. 8 t. A 50.08/5/35/1
= Mitteil. d. Vorderasiatisch-ägypt. Ges. 35, 1.
- Lamer**, H. Schätze unterm Schutt. Von : —, E. Unger, G. Venzmer etc. Stuttg. : Franckh 1930. 101 p. 12 t. A 50.90/42
- Oppenheim**, Max. Der Tell Halaf. Eine neue Kultur im ältesten Mesopotamien. Lpzg : Brockhaus 1931. 275 p. 64 t. A 50.90/49
- Randall-Mac Iver**, David. Greek cities in Italy and Sicily. Oxford : Clarendon pr. 1931. XII, 226 p. 28 t. 76808
- Rhé Gy[ula] & N[ándor] Fettich**. Jutas und Öskü. Zwei Gräberfelder aus d. Völkerwanderungszeit in Ungarn. Mit einem anthropologischen Anhang v. L[ajos] Bartucz. Prag : »Seminarium Kondakovianum« 1931. 92 p. 20 t. (Skythia, 4.) 101646
- Rostowzew**. Skythien und der Bosphorus. Bd. 1. Berlin : Schoetz 1931. A 50.90/45
Bd. 1. Kritische Übersicht d. Schriftl. u. archäolog. Quellen. XI, 651 p.
- Scharff**, Alexander. Grundzüge der ägyptischen Vorgeschichte. Lpzg : Hinrichs 1927. 69 p. 16 t. (Morgenland, 12.) A 50.08/11/12
- Sebestyén Károly**. Rejtélyes csontok népvándorláskori sírokban. Szeged : Somogyi-könyvtár és Városi múzeum kiad. 1931. 45 p. (Szegedi városi múzeum kiadv. 1.) x 2009
- Thompson**, R. Campbell & R. W. Hutchinson. The excavations on the Temple of Nabu at Niniveh. Oxford : Johnson 1929 p. 103—148. 15 t. (From »Archeologia«.) A 50.90/44
- Von der Osten**, H. H. Explorations in Hittite Asia Minor. A preliminary report. Chicago : Univers. of Chicago pr. 1927. 104 p. A 50.08/18/2
= Chicago. University. Oriental inst. Communications, 2.
- Wooley**, C. Leonard. Ur und die Sintflut. Sieben Jahre ausgrabungen in Chaldäa, der Heimat Abrahams. Lpzg : Brockhaus 1930. 137 p. 46 t. A 50.94/76

91 Földrajz

Geographie — Geography

- Babinger**, Franz. Ewlija Tschelebi's Reisewege in Albanien. Berlin : Reichsdr. 1930. 41 p. A 49.95/64
- Balbo**, Italo. Stormi in volo sull' oceano. Roma : Mondadori 1931. 256 p. 76979
- Baedeker**, Karl. Oberitalien mit Ravenna, Florenz und Pisa. [1861.] 20. Aufl. Lpzg : Selbstverl. 1931. LXXXII, 654 p. 106 t. K 9100/21/14-2
- Baktay** Ervin. India. Bp. : Singer & Wolfner 1932. 323 p. 142 t. A 54.30/30
- Barna János** (szerk.) Szerencs és vidéke. Bp. : Magy. városok monográfiája kiad. 1931. 153 p. 63465/9
= Magyar városok monográfiája, 9.
- Benyovszky**, Karl. Bratislava-Pressburg in Wort und Bild. Bratislava-Pressburg : Steiner 1931. 192 p. 2 t. K 9100/28
- Bernatzik**, Hugo Adolf. Europas vergessenes Land. Wien : Seidel 1930. 63 p. 58 t. A 49.30/74

- Birkás Géza.** Egy francia tudós dunántúli utazása 1818-ban. Győr: Győri szemle társ. 1931. 21 p. 1 t. (Győri szemle kvttára 7.)
77443
- Bormann, Artur.** Die Lehre vom Fremdenverkehr. Berlin: Verl. d. Verkehrswiss. Lehrmittelges. 1931. XII, 167 p.
75355
- Cholnoky Jenő.** Az egyenlítőtől a sarkvidékig. Bp.: Singer & Wolfner 1930. 332 p. 39 t.
76474
- Cohen-Portheim, Paul.** Paris. Berlin: Klinkhardt & Biermann 1930. 223 p. 16 t.
77278
- Delago, Hermann.** Dolomiten-Wanderbuch. Innsbruck: Tyrolia Verl.-Anst. 1930. 358 p. 17 t.
K 9100/27
- Druce, Gerald.** Wanderings in Czechoslovakia. London: Williams & Norgate 1930. 107 p. 32 t.
75831
- Dyhrenfurth, Günter Oskar (Hg.)** Himalaya. Unsere Expedition 1930. Bd. 1—2. Berlin: Scherl 1931.
A 50.98/17
- Felső-Olaszország.** Bp.: Lloyd könyvek 1929. 482 p. 12 t. (Lloyd útikönyvek.)
76692
- Frobenius, Leo.** Indische Reise. Ein unphilosophisches Reisetagebuch aus Südindien u. Ceylon. Berlin: Hobbing 1931. 295 p. 16 p.
A 54.39/10
- Glücksmann, Robert.** Die Bedeutung des Fremdenverkehrs für den deutschen Osten. Ratibor 1930.
P 91.02(431.1)
- Hedin, Sven.** Rätsel der Gobi. Die Fortsetzung der grossen Fahrt durch Innerasien in den Jahren 1928—1930. Lpzg: Brockhaus 1931. IX, 335 p. 76 t.
A 50.98/16
- Hefty Gy. Andor & Vigyázó János.** Magas-Tátra [1914.] 3. kiad. Bp.: Turistaság és alpinizmus kiad. 1931. 260 p. 14 t. (Thirring-Vigyázó: Részletes magyar útikalauzok, 12.)
K 9100/113
- Hielscher, Kurt.** Dänemark, Schweden, Norwegen. Landschaft, Baukunst, Volksleben. Mit Geleitworten v. Karin Michaelis. Selma Lagerlöf u. Sigrid Undset. Lpzg: Brockhaus 1932. XVI. p. 88 t.+V p. 102 t.+VII. p. 101 t.
101734
- Horváth Béla, vitéz.** Törökország szívében. 2300 km Kisázsiaiban. Bp.: Pfeiffer 1929. 154 p. 9 t.
A 56.91/35
- Kinzel, Karl.** Wie reist man in Italien? Ein Buch z. Lust- u. Planmachen. Schwerin: Bahn 1931. 250 p. 17 t.
76564
- Kohl-Larsen, L. [Hg.]** Die Arktisfahrt des »Graf Zeppelin«. Vorwort v. Hugo Eckener. Berlin: Union Dtsche Verl.-Ges. 1931. 202 p. 17 t.
77798
- Kredel, Otto & Thierfelder, Franz.** Deutsch-fremdsprachiges (fremdsprachig-deutsches) Ortsnahmenverzeichnis. Berlin: Dtsche Verl.-Ges. 1931. 1172 p.
K 9100/29
- Lyall, Archibald.** The Balkan road. London: Methuen 1930. 244 p. 18 t.
A 49.91/64
- Lyde, L. W.** Peninsular Europe. Some geographical peregrinations ancient and modern. London: Longmans, Green 1931. XII, 310 p. 1 t. (The Univers. geograph. ser.)
76880
- McGovern, William Montgomery.** To Lhasa in disguise. A secret expedition through mysterious Tibet. New York: Century comp. 1924. XIV, 462 p. 19 t.
A 51.95/8
- Marcel-Robillard.** Chartes et la Beauce Chartaine. Grenoble: Arthaud 1931. 148 p.
76097
- Martonne, Emmanuel de.** Europe Centrale. Vol. 1—2. Paris: Colin 1930. (Geographie Universelle, IV.)
K 9100/6
1. Généralités. — Allemagne. 379 p. 34 t.
- Miller, Francis Trevelyan.** The world's great adventure. One thousand years of polar exploration. Incl. the heroic achievements of admiral Richard Evelyn Byrd. Forewords by A. W. Greeley [&] Henry Fairfield Osborn. Philadelphia: Winston Comp. 1930. 383 p. 41 t.
75751
- Mistler, Jean.** Capitales du monde Vienne. [Paris]: Hachette 1931. 94 p.
76256
- Obermeyer, Jacob.** Die Landschaft Babylonien im Zeitalter des Talmud und des Gaonats. Geographie u. Geschichte nach talmudischen, arabischen u. anderen Quellen. Frankfurt a. M.: Kaufmann 1929. VIII, 362 p. 2 t. (Schriften d. Ges. z. Förd. d. Wissensch. d. Judentums, 30.)
A 50.91/54
- Orbók Attila.** Légy diplomata! Diplomáciai notesz külföldet járó magyarok részére. Bp.: Stádium 1931. 132 p.
77809
- Orientierungslexikon der Tschechoslowakischen Republik.** V. Ernst Pfohl. [1921.] 3. neubearb. Aufl. Reichenberg: Stiepel 1931. XXVI, 743 p. 1 t.
K 91437/1
Bibliographie: p. 743.
- Paris und Umgebung.** 19. Aufl. Berlin: Grieben Verl. 1930. 294 p. 19 t. (Griebens Reiseführer, 21.)
K 9100/22/6—2
- Pilon, Edmond.** Fontainebleau. Grenoble: Arthaud 1931. 206 p.
76096

- Propst, Hermann.** Die geographischen Verhältnisse Syriens und Palästinas nach Wilhelm von Tyrus, Geschichte der Kreuzzüge. Bd. 1. Lpzg: Hinrichs 1927. (Das Land der Bibel, IV. 5/6.) **A 50.94/62**
- Rohde, Hans.** Die deutsche Auslands- und Meeresforschung seit dem Weltkriege. Berlin: Mittler 1931. XV, 337 p. 24 t. **75972**
Bibliographie: p. 321—331.
- Romier, Lucien.** Le carrefour des empires morts. Du Danube au Dniester. Paris: Hachette 1931. 251 p. **76245**
- Seydlitz, Ernst von.** Geographie. Bd. 1—3. Hundertjahr Ausgabe. Hg. unter Mitwirkung v. Wilhelm Holz von K. Krause & R. Reinhard. Breslau: Hirt 1925. **K 9100/8**
- Taeschner, Franz** [Hg.]. A l - 'U m a r i ' s Bericht über Anatolien in seinem Werke Masalik al-absar fi mamalik al-amsar. Heft 1. Lpzg: Harrassowitz 1929. VIII, 90 p. **A 56.93/5/1**
Heft 1. Text. VII, 17+[78] p.
- Tammekann, August** [etc.]. Suomi, Eest, Unkari, Eesti, Soome, Ungari. Magyarorszag, Finnország, Észtorszag. Irták: —, P[ál] Teleki, V[áinó] Voionmaa. Szerk. Felix Jonasson. Porvoo: Söderström 1931. [33], 48+[18], 48+[20], 48 p. [Finn, észt és magyar.] **Aq 47.94/16**
- Thirring Gusztáv & Vigyázó János.** Autóúton a Tatrába. Utikalauz a Dunától a Kárpátokig. Delmár Walter & Hefty Gy. Andor közreműködésével szerk. —, Bp.: Turistaság és Alpinizmus 1931. 96 p. 2 t. **76751**
- Tzschirner, George.** Südamerika. Madeira, Westindien, Kanarische Inseln. [1925.] 2. Aufl. Berlin: Eisenschmidt 1929. VIII, 303. 5 t. **K 9100/26**
- Valló István.** Győr ismertetése és tájékoztatója. Győr: Győr barátai körének kiad. 1930. 220 p. 1 t. **77855**
- Vessereau, M.** Roumanie terre du dor. Intr. de Fortunat Strowski. Paris: Pr. univers. de France 1930. VIII, 133 p. 1 t. **A 49.98/56**
- Wagner, O. R. (red.).** Europa touring. Guide automobile d'Europe. Berne: Hallway 1930. 136 p. 1 t. **K 3858/5**
- Waldmann, Milton (Ed.).** The omnibus. Book of travellers' tales. Being the history of exploration. Told by the explorers. London: Stein & Gollancz 1931. 864 p. **77936**
- Wedderkop, H. v.** Das Buch von Oberitalien. München: Piper 1931. 253 p. (Was nicht im »Baedeker« steht, XI.) **76169**
- Wien und Umgebung.** Lpzg: Bibliographisches Institut 1931. XXXI, 240 p. 21 t. (Meyers Reisebücher.) **K 9100/30**
- Wilkins, Hubert.** Under the North Pole. The Wilkins-Ellsworth submarine expedition. [New York]: Brewer, Warren & Putnam 1931. XIV, 347 p. 17 t. **76918**

912 Térképek

Karten, Atlanten — Maps, Atlases

- Charte von Ungarn.** Weimar: Geogr. Institut 1813. 35×50 cm. **T 115**
- Götze, F.** Charte von Ungarn, Siebenbürgen. Weimar: Landes Industrie Comptoir 1802. 60×80 cm. **T 113**
- Kipferling, K. J.** Ungarn. Wien: Riedl 1819. 12 t. **T 112**
- Lichtenstern, Joseph.** Allgemeine Charte vom Königreiche Ungarn. Wien: Industrie Comptoir 1805. 80×60 cm. **T 114**

92 Életrajzok. Emlékiratok

Biographien. Memoiren

Biography. Memoirs

- Alexandra (orosz cárné).** Zarin Alexandra von Russland geb. Prinzessin v. Hessen-Darmstadt als deutsche Zarin im Weltbrand. Intime Aufzeichnungen aus d. Zeit Rasputins. Übertr. & hg. v. Arkadi Maslow. Bd. 1—2. Dresden: Reissner 1932. **A 47.92/83**
- Almquist, Ernst.** Grosse Biologen. Eine Geschichte der Biologie u. ihrer Erforscher. München: Lehmann 1931. 143 p. 16 t. **76257**
- Apponyi Henrik gr.** Uti- és vadásznaplóm Indiából és a Himalayából. 1930. Bp.: Vajna 1931. 400 p. **A 54.91/33**
- Aretz, Gertrude.** Eine Frau regiert. Das Leben der Kaiserin Katharina II. Berlin: Aretz 1931. 340 p. 8 t. **A 47.92/80**
- Arnim, Sophie Gräfin v. Carl Gustav Carus,** sein Leben und Wirken. Dresden: Zahn & Jaensch 1930. 115 p. 1 t. **75777**

- Bach, Anna Magdalena.** Die kleine Chronik der —. Lpzg: Koehler & Amelang 1930. 300 p. **76749**
- Bainville, Jaques.** Napoléon. Paris: Fayard 1931. 583 p. **77660**
- Balassa József.** Kossuth Amerikában 1851—1852. Bp.: Gergely 1931. 128 p. 8 t. **77621**
Bibliográfia: p. 125.
- Biach-Schiffmann, Flora.** Giovanni und Ludovico Burnacini. Theater u. Feste am Wiener Hofe. Wien: Krystall-Verl. 1931. 143 p. 23 t. **101680**
- Billung, R. Gandhi.** Sein Leben und sein Kampf um Indiens Freiheit. München: Funk 1930. 48 p. (Zeitgeist Bücher, 3.) **A 54.92/10**
- Bright, J. Franck.** Maria Theresia. [1897.] 4. ed. London: Macmillan 1930. X, 224 p. (Foreign statesmen.) **77318**
- Buchan, Susan.** The sword of state. Wellington after Waterloo [1928.]. Popular ed. London: Hodder & Stoughton 1931. 297 p. **77296**
- Churchill, Winston S[pen]cer.** Weltabenteuer im Dienst. Übers: v. Dagobert v. Mikusch. Lpzg: List 1931. 317 p. 1 t. **76081**
- Conrady, A.** Der Hochverräter. Dem Mann d. rettenden Tat. Yorck v. Wartenburg. Berlin: Brunnen-Verl. 1931. 175 p. **75886**
- Corey, Lewis.** The house of Morgan. A social biography of the masters of money. New York: Watt 1930. 479 p. 35 t. **76338**
Bibliography: p. 455—460.
- Czeglédy Emánuel.** Baltazár Dezső református püspök életrajza. Debrecen: Debrecen szab. kir. város kiad. 1931. 119 p. **77955**
- Daudet, Léon.** Le voyou de passage. Aristide Briand. Paris: Éd. du Capitole 1930. 189 p. (Les nouveaux chatiments.) **75933**
- Diebow, Hans & Kurt Goeltzer.** Hitler. Eine Biographie in 134 Bildern. Berlin: Kolk 1931. 160 p. **76617**
- Diebow, Hans & Kurt Goeltzer.** Mussolini. Eine Biographie in 110 Bildern. Berlin: Kolk 1931. 157 p. **101671**
- Dostoiowskaia, Anna Grigorievna.** Dostoiewski. Trad. par André Beucier [1922] 6. éd. [Paris]: Gallimard 1930. 466 p. **A 47.92/72**
- Einstein, Lewis.** Roosevelt. His mind in action. Boston: Houghton Mifflin Comp. 1930. [10], 259 p. 1 t. **75807**
- Elmer, Alexander.** Napoleons Leibspion Karl Ludwig Schulmeister. Berlin: Verl. f. Kulturpolitik 1931. 276 p. **76864**
Bibliographie: p. 275—276.
- Ford, Henry.** Mein Freund Edison. Lpzg: List 1931. 95 p. **77662**
- Fülöp-Miller René & Friedrich Eckstein** (Hg.). Polina Suslova Dostojewskis ewige Freundin. Tagebuch, Novelle und Briefe übers. v. Rosa Symchowsitsch. München: Piper [193?] 279 p. **77404**
- Gabányi János.** József főherceg tábornagy. Bp.: Gutenberg kvkiad. váll. 1931. 321 p. 39 t. **76004**
- Goethe als Benutzer d. Weimarer Bibliothek.** Ein Verzeichnis d. v. ihm entliehenen Werke. Bearb. v. Elise v. Keudell. Hg. v. Werner Deetjen. Weimar: Böhlau 1931. XIII, 391 p. **77525**
- Halmay Elemér.** A nyolcvanöt éves Apponyi. 1931. **R 92.32(439) gr. Apponyi Albert**
- Husztli József.** Janus Pannonius. Pécs: Janus Pannonius-társ. 1931. XVI. 448 p. Bibliográfia: p. 415—432. **77728**
- Ixtlilxochitl, Fernando de Alva.** Das Buch der Könige von Tezenco. Bearb. v. H. G. Bonte. Lpzg: Brockhaus 1930. 158 p. 10 t. (Alte Reisen u. Abenteuer, 24.) **75552**
- Junk, Victor.** Die Nobelpreisträger. Dreissig Jahre Nobelstiftung. Wien: Winkler 1930. [8], 303 p. 76 t. **75718**
- Kaufmann, Fritz.** Erfolgreiche deutsche Wirtschaftsführer. Berlin: Singer 1931. 204 p. Bibliographie: p. 203—204. **76547**
- Kincs Elek.** Kölcsey a közéletben. Szombathely: Martineum ny. 1931. 59 p. **77962**
- Kopp Jenő.** Borsos József. 1821—1883. Diss. Bp. 1931. 61 p. **77840**
- Kováts József.** Török Gyula élete. Diss. Pécs 1930. 59 p. 1 t. (Specimina diss. Facult. philos. R. Hung. Univers. Elisabethinae Quinqueecl. 18.) **77125**
- Kötzschke, Richard.** Thomas Woodrow Wilson, sein Leben und sein Wirken. Dresden: Jess 1931. XII, 274 p. **76600**
Bibliographie: p. 271—274.

- Kukula, Richard.** Erinnerungen eines Bibliothekars. Weimar: Straubing & Müller 1925. 245 p. **77965**
- Kühn, Paul.** Die Frauen um Goethe. Bearb. v. Georg Biermann. Graz: Verl. »Das Bergland-Buch« 1931. 547 p. 32 t. **77919**
- Lafont D'Aussonne.** Histoire de Mme de Maintenon et de la cour de Louis XIV. Tom. 1—2. Paris: Impr. Magimel 1814. **75671**
- Lamb, Harold.** La vie de Tamerlan. Traduit de l'anglais par Pierre-Jean Robert. Paris: Gallimard 1931. 255 p. (Vies des hommes illustres, 69.) **76243**
- Lawrence, T[homas] E[dward].** Revolt in the desert. New York: Garden city publ. comp. 1927. XII, 335 p. 1 t. **A 53.32/6**
- Lenard, Philipp.** Grosse Naturforscher. Eine Geschichte der Naturforschung in Lebensbeschreibungen. [1929.] 2. Aufl. München: Lehmann 1930. 332 p. **76831**
- Lindsey, Ben B. & Rube Borough.** Das gefährliche Leben. Übers. v. Rud. Nutt. Stuttgart: Dtsche Verl.-Anst. 1931. 305 p. **76760**
- Living authors.** A book of biographies. Ed. by Dilly Tante. New York: Wilson comp. 1931. VIII, 466 p. **76982**
- Lósy-Schmidt Ede.** Hatvani István élete és művei 1718—1786. I. r. H. I. élete és önéletrajza. Az őrdöngösségéről szárnyrakelt mondák. Debrecen: Tisza István tud. társ. 1931. 218 p. 1 t. (Debreceni Tisza István tud. társ. I. oszt. kiadv. IV/7.) **76802**
- Lowrie, Donald A.** Masaryk de Tchécoslovaquie. Paris: Éd. »Je sers.« [1929.] 304 p. 8 t. **76166**
- Ludwig, Emil.** Geschenke des Lebens. Ein Rückblick. Berlin: Rowohlt 1931. 865 p. 13 t. **77466**
- Magyar asszonyok lexikona.** Összeáll. és előszót írta Bózzay Margit. Bp.: Dajkovich-ny. 1931. 1066 p. 80 t. **76561**
- Magyar legújabb kor lexikona, A —.** (A magyar feltámadás könyve.) Szerk. Kerkápoly M. Emil. Bp.: Saját kiad. 1930. 115 p. **K 9200/30**
- Mainzer, Ferdinand.** Clodia. Politik und Liebe auf dem Palatin. Berlin: Klinkhardt & Biermann 1931. 232 p. **76473**
- Málnási Ödön.** Hellebronth János kuruczredes. 1930. **R 92.355(439) Hellebronth J.**
- Mayr, Josef Karl (Hg.).** Das Tagebuch des Polizeiministers Kempen von 1848 bis 1859. Wien: Österr. Bundesverl. 1931. 559 p. **76439**
- Michon, Georges.** Clemenceau. Paris: Rivière 1931. 295 p. **76834**
- Nagy József,** szárazberki. Emlékjegyzetei. (1800—1878.) Bp.: Egyetemi-ny. 1931. 276 p. **76086**
- Narischkin-Kurakin, Elisabeth.** Unter drei Zaren. Memoiren. Hg. v. René Fülöp-Miller. Zürich: Amalthea Verl. 1930. 278 p. **A 47.32/74**
- Négyesy László.** Kazinczy pályája. Bp.: Akadémia 1931. 170 p. **77998**
- Nietzsche, Frdr.** Freundesbriefe. Ausgewählt von Richard Oehler. Lpzg: Insel Verl. 1931. 94 p. **77905**
- Osváth Ferenc.** Mentovich Ferenc. Nagykőrös: Dajka-ny. 1931. 18 p. 2 t. **76317**
- Plus, Raoul.** »Consummata« Leben d. Marie-Antoinette de Geuser nach ihren Briefen. [Marie-Antoinette de Geuser. Vie de »Consummata.«] Übers. v. Max Schwarz. Regensburg: Habel 1930. 283 p. **76071**
- Raabe, Peter.** Franz Liszt. Bd. 1—2. Stuttgart: Cotta 1931. **77804**
Bd. 1. Liszt's Leben. 325 p. 1 t.
Bd. 2. Liszt's Schaffen 379 p. 5 t.
- Rác Lajos.** Comenius Sárospatakon. Bp.: Akadémia 1931. 264 p. **78010**
- Rathenau, Walter.** Briefe an eine Liebende [Lore Karrenbrock]. Dresden: Reissner 1931. 92 p. **76431**
- Ravasz László.** A lélek embere. Emlékezés Prohászka Ottokárról. Bp.: »Stúdium« 1931. 37 p. **76141**
- Rosen, Friedrich.** Oriental memories of a German diplomatist. London: Methuen 1930. XVI, 295 p. 24 t. **A 50.92/14**
- Schaafhausen, F. W. Hindenburg,** Vater des Volkes. Jena: Diederich [1931.] 84 p. 12 t. **76586**
- Schöler, Hermann.** Die Denkwürdigkeiten des Fürsten Bülow. Detmold: Meyer 1931. 217 p. **76668**
- Schultze-Pfaelzer, Gerhard.** Hindenburg. Drei Zeitalter deutscher Nation. Lpzg: Grethlein 1930. 367 p. 8 t. **75399**
- Sencourt, Robert.** La vie de Meredith. Trad. de l'anglais par Georges Luciani. Préf. de Andrée Maurois. Paris: Gallimard 1931. 263 p. (Vies des hommes illustres, 68.) **76242**

- Sforza**, comte. Les bâtisseurs de l'Europe moderne. [1930.] 11. éd. Paris : Gallimard 1931. 406 p. (Les contemporains vus de près.) 76143
- Temesváry János**. Manza dor Pius erdélyi püspök élete és irodalmi működése. Bp. : Stephaneum-ny. 1931. 32 p. 1 t. 77269
- Thiel**, Rudolf. Männer gegen Tod und Teufel. Berlin : Neff 1931. 416 p. 9 t. 76095
- Thimme**, Friedrich. Front wider Bülow. Staatsmänner, Diplomaten und Forscher zu seinen Denkwürdigkeiten. München : Bruckmann 1931. VIII, 396 p. 76632
- Tisza [István]**. Lettres de guerre (1914—1916). Notice biographique et trad. de Viktor Régnier. Préf. de Jérôme & Jean Tharaud. Paris : Oeuvres représentatives 1931. XXXI, 210 p. 8 t. 75630
- Tóth Endre**. Márton István élete. Pápa : Főiskolai ny. 1931. IV, 206 p. 77949
- Traeger Ernő**. Thallóczy Lajos bécsi magyar tanyáján. 1930. R 653(439)
- Trebitch-Lincoln**, J. T. Der grösste Abenteurer des XX. Jahrhunderts? Die Wahrheit über mein Leben. Zürich : Amalthea-Verl. 1931. 290 p. 19 t. 76369
- Van Loon**, Hendrik. Der Überwirkliche. Zeitbild um Rembrandt van Rijn. Berlin : Mosse 1932. 352 p. 77847
- Vargha Zoltán**. Gróf Vigyázó Sándorné báró Podmaniczky Zsuzsánna (1838—1923) életrajza. Bp. : Akadémia 1931. 223 p. 75633
- Vázsonyi Vilmosné**. »Az én uram.« Bp. : Génius [1931.] 468 p. 10 t. 77606
- Vécsey Tamás**. Tisza Kálmán. Politikai és publicisztikai tanulmány. Celldömök : Dinkreve 1931. 339 p. 76383
- Vértes József**. Egy ember a forradalomban. Nyiregyháza : Tiszavidéki ny. [1931.] 169 p. 75560
- Voigt**, F. A. & M. Goldsmith. Hindenburg. Sein Leben, sein Wirken. Übertr. v. G. Fischer. Lpzg : Kindt & Bucher 1930. 276 p. 1 t. 75781
- Warshow**, Robert Irving. Von Drew bis Pierpont Morgan. Die Geschichte d. Wallstreet-Milliardäre. Übers. v. Paul Fohr. Berlin : Transmare-Verl. 1931. XVI, 263 p. 76388
- Wendel**, Hermann. Französische Menschen. Berlin : Rowohlt 1932. 286 p. 77890
- Werkmann**, Karl. Otto von Habsburg. Ein ungelöstes europäisches Problem. Berlin : Höger 1932. 303 p. 15 t. 77787
- Who's who in Filmland**. A biographical year boock of over 2.450 men & women of the screen [1932?] 3. ed. Ed. by Langford Reed & Hetty Spiers. London : Chapman & Hall 1931. X 2020
- Wilhelm I.**, Kaiser. Briefe an Politiker und Staatsmänner. Bearb. v. Johannes Schultze. Bd. 1—2. Berlin : Gruyter 1930—31. (Die Briefe Kaisers Wilhelms, I.) 76367
Bd. 1. 1830—1853. XXIV, 249 p.
Bd. 2. 1854—1869. XXVI, 254 p.
- Wolf Rózsi**. Ismeretlen Michelangelo iratok. Documenti inediti su Michelangelo. Roma—Budapest : Római magy. int. 1931. 94 p. (A Római Magy. Int. kiadv.) 76694
- Zessner**, Freiherr v. Otto von Österreich. Seine Kindheit u. Jugend, sein Bildungsgang. Wien : Gsur 1931. 137 p. 8 t. 77894

**A Budapesti Gyűjtemény 1931. évi szerzeményeinek
válogatott jegyzéke. Időrendben.**

*Chronologisches Verzeichnis ausgewählter Zugänge d. Budapester Sammlung, 1931.
Select chronological list of works added to the Budapest Collection, 1931.*

- Muntz, Johannes.** Tabula Minutionū super meridiano Budensi Anno dñi MCCCCXCV. Impressum Vienne Per Joannem Winterburg. Imp. 2° Char. goth. 1 fol. **B 0930/14**
Ballagi: 46.
- Pelbartus de Themeswar.** Pomerium de sanctis fratris Pelbarti ordinis sancti Francisci. [T. Pelbartot ábrázoló fametszettel. A kép sarkán a négy evangélista szimbolikus jele.] Sine Col. 1., typ. & a. [149?] 2° Char. goth. aa—zz + Aa—zz = 300 nn p. **B 0930/12**
Ballagi nem említi, Szabó K. III. 78.
- Missale** scd'm chorum alme ecclesie Strigoniensis. [Colophon:] Finit Missale s3m chorū alme ecclesie Strigoniens. Impressum Venetijs Impensis Johannis paep librarij Budeñ. Anno dñi M.CCCCC. ij kal'. Aprilis. 4° Char. goth. 20 nn. & CCLXXII n. fol. Ballagi: 87. **B 0930/12**
- Celtes [Pickel] Conradus.** Conradi Celtis Protucij, primi in Germania poete coronati, libri Odar quatuor, cum Epodo, & saeculari carmine diligēter & accurate impreassi, & hoc primū typō in studiosor emolumentum editi. [In fine:] Argentorati, ex officina Schüreriana, ductu Leonhardi & Luce Alantsee fratrum, Ann. M.D.XII. Mense Maia. 8° a—b₆, A—O₃. = 102 nn. p. **B 0941/177**
Ad Sodalitatem Litterarum Ungarorum, de situ Budae, et monstris quae praesesserant mortem Divi Mathiae Pannoniae regis, penthice: p. D₄. Ballagi: 148.
- Bessarion.** Bessarionis Cardinalis Niceni & Patriarchae Constantinopolitani, Oratio de Sacramento Eucharistiae, & quibus verbis Christi corpus perficiatur. Eivsdem Epistola ad Graecos. Index eorum omniū quae hic pertractantur. [In fine:] Argentorati, Ex aedibus Schurerij, Men. Decemb. An. MDXIII. 8° Char. Rom. 2 nn., 66 n. (A—Z bis + A—S), 8 nn. p. **B 0941/180**
D₂—S₂: Bessarionis ... epistola ad Graecos incipit. Ex libro syncaerae fidei transcripta, qui in Bibliotheca Buden. Pannoniae inferioris habetur, Cura Augustini Moram viri doctissimi. Ballagi nem ismeri.
- Ryss [Reyss], Conrad.** Antwort dem Hochgelerten Doctor Joan. Pugenhag vss Pomern, Hirt zu Wittenberg, uff die Missiue so er an den Hochgelerten Doctor Hesso Leerer zu Presslaw geschickt, das Sacrament betreffende. Durch Conrad Ryssen zu Ofen gemacht. [Zürich: Christof Froshower 1525.] 4°. Char. goth. A₁—B₄+2= 10 nn p. **B 0941/87**
Ballagi: 280.
- Sleidanus, Ioan.** De statu religionis & reipublicae, Carolo quinto, Caesare commentarii. [Baseliae:] Ex officina Simonis a Bosco 1556. [14,] 960, [8] p. **B 943/358**
Ferdinandi exercitus Budam obsidet: p. 410.
Turca Budam ingreditur (p. 410—411.
Ballagi: 603.
- Chytraeus [Kochhaff], David.** Oratio Davidis Chytraei, cum post reditum ex Austria, ad chronici lectionem remerteretur. In qua, de statu ecclesiarum hoc tempore in Graecia, Asia, Vngaria, Boemia &c, narationes... exponuntur. Argentorati excudebat Nicolaus Vviriot MDLXXIII. 8°. Char. Rom. A—Dj = 26 nn. p. **B 0941/179**
Ballagi: 743.
- Bry, Theodorus de.** — Pannoniae historia chronologica res per Vngariam, Transylvaniam iam inde à cōstitutione regnorum illorum usqz ad invictiss. Rom. Im. Rodolphum II. & Sereniss. Sigismvdm Bathorium Trans. &c Ducem, maxime vero hoc bello gestae... Icones gēuinae regum, ducum & procerum... omnia in aes... incisa... [In fine:] Francofurti impressum per Johannem Koltitium MDXCVI. [12], 192 [& 3] p. 9 t. **B 943/360**
Buda amissa: p. 27.
Buda obsessa: p. 29.
Ballagi nem ismeri.
- Buda ouero Offen e Pest.** Vero disegno e pianta della citta di —. [Jelz.:] Dara in luce da Gio. Giacomo de Rossi alla Pace in Roma all Insegna di Partgi. 1683. [A jobb felső sarokban Buda látképe nyugat felől.] 62×49 cm. **Bq 769/358**
- Ausführliche Vorstellung und Beschreibung der weltberühmten ehemals der Königen in Ungarn gewöhnlichen Residenz- bishero aber unter des Türkischen Bluthunds Gebiet gestanden und nunmehr von Kaisrl. Maj. Armée durch dapfermühtige Anführung Ihro Hochfürstl. Durchl. Herzog von Lothringen belägerten ungarischen Stadt Ofen. Frankfurt a. M.: Andrea 1684. 69 p. **B 943/359****

- Ghelen, G. V.** Relazione compendiosa, e veridica del famoso assedio dell' imperiale citta di Vienna, attaccata da turchi li 14. di luglio e liberata li 13. di settembre 1683. Stampata in Vienna... Bistampata in Venezia: Poletti 1684. [12. &] 139 p. 3 t. Buda: p. 108, 111, 115 etc. **B 355/51**
- Courier.** Der geschwindte —, von der Haupt-Vestung Ofen in Nieder-Ungarn, oder Ausführlicher Bericht, was sich zeitwährend dieser letzten Belagerung bemeldter Vestung, von Anfang an biss zu glücklicher Eroberung derselben, so wohl inn-als ausserhalb der Stadt, von Tage zu Tage merckwürdiges zugetragen. Leipzig: Ball 1686. [24 p.] **B 355/92**
- Kunnen, Henricus.** Triumphus christianitatis victoriosus pro impetrata subjugatae Buda e aeternum nobis gloriosa palma xenii loco sincero orthodoxo dedicatus. [S. L. & Typ. 1686. 4 p.] **B 943/357**
- Lettre d'un bourgeois de Cologne, a un ami, sur la prise de Bude, et sur les autres affaires presentes.** A Cologne: Marteau 1686. [14 p.] **B 355/93**
- Lettre Seconde — d'un bourgeois de Cologne, a son ami sur les affaires presentes.** A Cologne: Marteau 1686. [14 p.] **B 355/94**
Buda: p. 13—14.
- Panceri, Antonio.** Veridici, e distinti successi dell' armi imperiali, ribelli et ottomane, seguiti nell Austria & Vngheria l'anni 1683., 84., e 85. Milano: Agnelli [1686. 12 &] 418 p. 4 t. **B 355/95**
Assedio di Buda: p. 221—227.
- Buda 1686.** Pianta della real citta é fortezza di — capitale del regno d'Ungeria assediata dall'armi della Sra. Cremaesra di Leopoldo imperatore li 20 gingi e presa a viva forza li 2. settembre 1686. sotto il felice pontif din. s. P a p a I n n o c e n t i o XI. [Sign. :] Si stampano da Gio. Giacomo de Rossi in Roma. 58×46 cm. **Bq 769/357**
- Ofen 1686.** Die eroberte ungarische Hauptstadt —. Hoch-erfreuliche Relation, was massen die belagerte Vestung Ofen, in Gegenwart des vermeinten Türckischen Entsatzes, ernstlich bestürmet den 2. Sept. dises 1686. Jahres glücklich erobert... worden. Augspurg: Koppmayer [1686.] 38×41 cm. **B 769/356**
- Mars Orientalis et Occidentalis.** Das ist: Eine kurtze... historische Erzählung Sr. triumphierenden Römischen Kayserl. Majestät Leopoldi I. gegen die Unchristen in Orient... und Ludovici XIV. des tyrannisirenden Königs in Franckreich, Im Gegentheil wieder die Christen in Occident unbilliger Weise beschehene Einfälle... [O. O. u. Dr. 1689.] 108 p. 5 t. **B 943/356**
Ofen: p. 11.
- Sagredo, Giovanni.** Die neu-eröffnete ottomanische Pforte, bestehend: Erstlichen in einer grundrichtigen Beschreibung dess gantzen türkischen Staats- und Gottesdienstes... die vornehmste Stück und Artikul der mahumetischen Lehre... bevorab die gantze türckische Kriegs-Verfassung... übersetz aus des Herrn Ricaut... Buch. Augsburg: Schönig 1694. [14] 569 [72] p. — Der neu-eröffneten Ottomanischen Pforten Fortsetzung, oder: Continuirter historischer Bericht betreffend der türkischen Monarchie Staats-Maxime... und was dabey von Anno 1664 biss zu Ende dieses 1700 Jahres, ...zu Wasser und Land... vorgegangen. Augsburg: Wagner 1701. [10,] 864 [42] p. — Curioser Anhang dess gegenwärtigen Zustandes deren unter der türkischen Tyranny seuffzenden griechisch u. armenischen Kirchen... 116 p. **Bq 949/27**
Ofen: I. p. 121, 129, 132—133, 338—352, etc.
II. p. 265, 275, 278—279, 375—378 etc.
Pest: I. p. 79, 386 etc.
II. p. 263, 279.
- Stocker, Laurentius.** Ofnerischer Pest-Schild, oder gründlich kurtz-verfasste Deduction, von Beschaffenheit der Anno 1709 und 1710. fast durch das gantze Königreich Ungarn grassirenden Pestilentialischen Seuch ... Wienn: Heyinger 1711. 96 p. **B 614/465**
- Türckenfeind.** Neue und accurate Vorstellung des grossen ottomanischen oder türckischen Reichs... nebst einen Anhang türckischer aus den besten autoribus zusammengetragener Prophezeyhungen. Nürnberg: Buggee 1717. [16,] 574 [34] p. **B 949/28**
Buda: p. 356.
- Pürkenstein, Burckhard von.** Auserlesener Anfang zu denen höchst-nützlichen mathematischen Wissenschaften. Augsburg: Mertz & Mayer 1731. 184 [& 2] p. 123 t. **B 934/109**
Pest: p. 74.
Ofen: p. 75.
- Abbildung, Eigentliche —** wie das von Ihro Kaiserl. Majestät allergnädigst ratificirte End-Urtheil an denen im Jahre 1735. aus Ober-Ungarn eingebrachten Tumultuanten den 4. April des 1736 sten Jahrs, allhier zu Ofen in der Königlichen Haupt-Vestung exequirt worden. [Jelz. nékül] 33×31 cm. **Bq 769/343**
- Samlung merckwürdiger Medaillen.** Drittes Jahr 1739. In welcher wöchentlich ein curioses Gepräg... durch eine historische Erläuterung... erklärt... nebst den meis-

- ten Medaillen von... Johann Smelzing enthalten sind... an das Licht gegeben durch Johann Hieronymus Lochner. Nürnberg: Monath 1739. [38 &] 280 p. 1 t. **B 737/8**
 Medaille auf die Eroberung Ofen 1686.: p. 97, 113.
- Osiminka, Andreas.** Schwäche und Stärke des Glaubens in dem grossen Blut-Zeugen Antonius Neurot an d. heil. Prediger Ordens... i. d. herrlichen Gottes-Haus der... Vätern des bemeldeten heiligen Ordens in d. königl. Frey Stadt Pest den 31sten Tag des Monats May 1767. ... vorgestellt. Ofen: Landerer 1767. 16 [& 2] p. **B 252/124**
- Werthes, Friedr. Aug. Clemens.** Rede bey dem Antritt des öffentlichen Lehramts der schönen Wissenschaften auf der Universität von Pesth. Pest: Weingand & Köpf 1784. 16 p. **B 378/111**
- Sententiae tam in clytae tabulae regiae judiciariae, quam excelsae tabulae septemviralis contra criminis laesae majestatis seu perduellionis reos latae.** Pestini: Landerer 1795. [68 p.] 1 t. [Hozzákötvé: Martynovics és társainak elítéléséről szóló 4 darab magyar és német nyelvű nyomtatvány.] — Klaus, Franz Xav.: Rede, welche nach der Hinrichtung der Staatsverbrecher gehalten hat ... in Ofen den 3ten Juny 1795. Ofen: Univ. Dr. 1795. 2 p. **Bq 323/48**
- Anekdoten aus der Theater-Welt.** Eine erheiternde Abend-Lektüre. Erstes Heft. Pesth: Leyrer 1816. 29 p. **B 792/152**
- [Richter, Josef].** Eipeldauer-Brief über die Theatralische Vorstellung des Trauerspiels: Die Ahnfrau. Pesth: [O. Dr.] 1818. 16 p. **B 792/151**
- Megele Ágoston.** Beszéd mellyet a pesti királyi fő nemzeti oskolák zászlójának felszentelése alkalmatosságával ... mondott ... Pesten: Trattner 1821. 29 p. **B 815/9**
- Köppen, Peter v.** Nachricht von einigen in Ungarn, Siebenbürgen und Polen befindlichen ... Alterthümern. Wien: Gerold 1823. 42 p. 3 t. **B 902/48**
 Ein Mithras, gefunden in Buda-Örs: p. 9.
 Mithras in Pest: p. 13.
- Darstellung der Ordnung und herkömmlichen Gebrauche der ungarischen Königs-Kronung, samt der Geschichte und Beschreibung der ungarischen Reichs-Krone ...** Pesth: Leyrer 1825. 14 p. 1 t. **Bq 394/65**
- Ló-futtatás.** Első — Magyar-országban. Az első csikósi ló-futtatás 1827-dik eszt. június 6-dik napján sz. kir. Pest városa mezején a negyedik rendü jutalomért... [Jelz.:] Felvette és rajzolta Presztel és Clarot Budán. Kőre metsz. Schmid Pesten. 54×75 cm. **f 769/361**
- Hevánszky, Leopold.** Predigt am Tage des H. Joseph Calasancz vorgetragen in der Kirche der C. C. Väter der frommen Schulen zu Pesth im Jahre 1830. Pesth: Beimel 1830. 16 p. **B 252/121**
- Landerer.** Verzeichniss der Verlags-Bücher, welche in denen k. k. priv. Landerer'schen Buchdruckereyen in Pesth und Pressburg ... en bekommen sind. 1830. [O. O. & Dr. 1830.] 33 p. **B 017/207**
- Burton, Nathanael.** Narrative of a voyage from Liverpool to Alexandria touching at the Island of Malta, and from Thence to Beirout in Syria; with a journey to Jerusalem, voyage from Jaffa to Cyprus and Constantinople and a pedestrian journey from Constantinople, through Turkey, Wallachia, Hungary, and Prussia, to the town of Hamburg, in the years 1836—37. Dublin: Yates 1838. VIII, 335 p. 2 t. **B 910/250**
 Pesth: p. 317—320.
- Magyar Nemzeti Játékszín.** A — arczképe. Eberl Károly építő mester készítette Pesten, Schmid Ján. kőre írta és nyomtatta. (Kiadta Kultsár István) [1837.] 24×27 cm. **B 769/352**
- Brecht v. Brechtenberg, Andreas.** National-Palladium der Ungarn, oder Erinnerung an Pest und Ofen, in dreissig poetischen Bildern. Pesth: Beimel 1840. 20 p. **B 831/18**
- Vachot Imre.** Még egy szózat a pesti magyar színház ügyében. Pesten: Beimel 1840. 52 p. **B 792/148**
- Kanya Pál.** A pesti á. v. evang. iskola történetének rövid vázlata, melyet Scheidius Lajos J. ... az itteni á. v. evang. egyház s iskola javának szentelt félszázados munkásságának ... örömmünnepe alkalmával közre bocsájtott K. P. Pesten: Trattner-Károlyi 1843. VIII, 27 p. **B 377/22**
- Sámuel Alajos.** Josephinum szabad kir. Pest városi árva intézet ünnepélyes megnyitására 1843-ki márczius 19-kén tartott beszéd. Pesten: Trattner 1843. 12 p. **B 362/354**
- Emlény a pesti magyar polgári őrhád zászlószentelési ünnepélyére, mely Rákos mezején az 1844. VIII. 15.-én nemzeti alakban ment véghez.** Irták: K. B. R., T. M. Pesten: Trattner-Károlyi 1844. 103 p. **B 810/52**

- Klapperlpost, Dö Pesther** —, oder: Da ung'rische Hansjörgl. Die Tagesereignisse in Pesth und Ofen betreffend. Erstes Briefpacket. Pesth: Landerer & Heckenast 1844. 46 p. **B 398/13**
- [**Pesti magyar polgári őrhad.** A — zászlószentelési ünnepélye a Rákos mezején 1844. aug. 15-én. Színes lithogr. jelzés n.] 47×63 cm. **Bf 769/369**
- Verzeichniss** der unter der insurrectionellen Regierung Ungarns durch Martial- oder Statialgerichte hingerichteten, oder ohne alle Justiz hingeschlachteten Individuen. [O. Ö. & Dr. 1849.] **B 342/39**
Militärdistrict Ofen-Pesth: p. 6—7, 9—10.
- Középponti vaspálya.** Rajzképe a Pest-Buda sz. k. városokat az északi vasútnak összekapcsolása által... több országgal összekötendő Szitány Ullmann Mórícz által alapított-nak. Übersichtskarte der ... Ungarischen-Central-Eisenbahn. [Jelz.] Confalonieri Antal vezérlete alatt tervezve és rajzolva. [185?.] 57×77 cm. **BT 143**
- Schwartzter, Alois.** Denkschrift in Betreff der bevorstehenden Errichtung der Wien-Pester Weinhandels-Gesellschaft. Wien: Manz [185?] 16 p. **B 386/196**
- Mátyás király temploma** a budai várban. Rajz: Zombory Gusztáv. Kiadó: Vahot Imre. Pest: Mihalovics 1857. (4 keretkép: Mátyás király, a Hunyadi címer és a templom külső ábrázolása.) 34×44 cm. **Bq 769/349**
- Buda-Pest** a Császár-fürdő melletti szőlő hegyekről. — Ofen: Pesth von den Weingärten beim Kaiser Bade. [Jelz.:] Rajzolta Molnár J. Nyomt. Reiffenstein és Rösch Bécsben. [185?.] 71×55 cm. **Bq 769/345**
- Blackie, W. G. ed.** The imperial gazetteer; a general dictionary of geography, physical, political, statistical and descriptive. Vol. I—II. London: Blackie and Son 1860. **Bq 034/3**
Buda: V. I. p. 523.
Pest: V. II. p. 618—619.
- Wallace, Sigismundus.** Auf der Donau von Wien nach Constantinopel und nach den Dardanellen. Wien: Zamarski & Dittmarsch 1864. 208 p. 23 t. **B 910/246**
Ofen-Pest: p. 35—55.
- Ofen und Pest Plan** von —. Pest: Emich 1867. 55×37 cm. **BT 144**
- Török Sándor** szerk. Koronázási emléklapok. — Krönungs-Gedänkbblätter. Tervezte és kiadta Pataki József. Pest: Pataki [1867.] 12 t. 38 p. **Bq 394/66**
- Molnár György.** A népszínházi eszme. M. Gy. előterjesztése a népszínházi igazgató bizottmányhoz. Budán: Bagó 1868. 16 p. **B 792/150**
- Vajda Viktor** szerk. Dalár-emplény a Pest-Budán 1870. augusztus 18—22. napjain tartott orsz. dalár- és zeneünnepély emlékeül. Pest: Kertész 1870. 129 p. **B 784/16**
- Kvassay Jenő.** A műegyetem. Bp: Athenaem 1874. 88 p. **B 620/46**
- Toldy László & Klösz György.** Hazánk jelesei. Képes album életrajzokkal. Bp.: Klösz 1886. 20 p. 8 t. [Mintafüzet.] **Bf 920/17**
- Budapest. Erzsébetvárosi plébánia templom.** Az — alapkövetételének emléklapja. Bp.: Pesti könyvny. r.-t. 1895. 6 p. **Bq 726/44**
- Mehrtens, Prof.** Hängebrücken der Neuzeit. Düsseldorf: Bagel 1897. 11 p. 2 t. (Sonder-Abdruck aus »Stahl und Eisen« 1897. No. 12.) **Bq 624/20**
A budapesti Erzsébet-híd: p. 11. & t. 1.
- Leosini, V.** Ponte ferroviario sul Danubio presso nuova Pest. Roma: Centenari 1898. 9 p. 1 t. **Bq 624/21**
- Budapest. Erzsébet híd.** The Elizabeth bridge Budapest. **Bq 624/23**
= The Engineer. 1904. p. 379, 429—330, 503—504 579—581, 628—630.
- Budapest. Erzsébet híd.** The chain suspension bridge at Budapest, Hungary. **Bq 624/22**
= Engineering News 1905. No. 8. p. 187—192.
- Hittrich Ödön.** A budapesti ágostai hitvallású evangélikus főgimnázium első száz esztendejének története. — Historia gymnasii Budapestinensis Augustanam confessionem amplectentium centum annorum. Bp.: Kerner 1923. 274 p. **B 373/92**
- Fővárosi törvény.** A — módosításra vonatkozó javaslat. Bp.: Lith. 1923. 60 p. **Bq 352/285**
- Malade, Theo. Semmelweis.** Der Retter der Mütter Der Roman eines ärztlichen Lebens 3. Aufl. München: Lehmann 1924. 136 p. **B 926/33**
- Porzolt Kálmán** szerk. Blaha Lujza emlékalbum. Élete és művészete. Kortársai. A jelenkor színészei és drámaírói. Bp.: Arany János irod. müint. r.-t. [1926.] 240 p. **B 927/33**
- Márkus György.** A községi üzemek várospolitikai és közgazdasági szempontból. Bp.: Franklin 1927. 89 p. **B 389/277**

- Horánszky Lajos.** Gróf Batthyány Lajos tragédiája. Bp.: Budapesti Hirlap r. t. 1928. 44 p. **B 923/106**
- Schafarzik Ferenc & Vendl Aladár.** Geológiai kirándulások Budapest környékén. Bp.: Stádium r. t. 1929. 343 p. 16 t. **B 550/25**
- Vállalkozók Lapja.** Az 50 éves —. Jubileumi album 1879—1929. A magyar építőművészet és építőipar 50 éve. Szerk.: Lakatos Mihály, Mészáros L. Edgár és Oriás Zoltán. Bp.: Bíró ny. [1929. 12 &] 614 p. **B 725/217**
- Magyar Bálint.** A nemzeti Színház-előtti magyar színészet történetének vázlata. Bp.: Athenaeum [193?.] 36 p. **B 792/153**
- Eötvös József reáliskola.** Emlékkönyv a Budapest szfv. IV. ker. közs. — fennállásának hetvenötödik évfordulójára. Szerk.: Erődi Kálmán & Bodnár Gyula. Bp.: Háziny. 1930. 229 p. **B 373/91**
- Illyefalvi I. Lajos.** A munkások szociális és gazdasági viszonyai Budapesten. — Die Soziale und wirtschaftliche Verhältnisse der Arbeiter in Budapest. Bp.: Szfv. Statisztikai Hivatal 1930. 38*, 1143 p. **B 310/20**
- Jardot, André.** Hungaria. Paris: Ed. de la Ligue D'Union Latine 1930. 120 p. **B 308/119**
Bude: p. 11—16.
Pest: p. 12—36.
- Köhler, Albert.** Sonne über dem Balkan. Ein Reisebuch zwischen Baedeker und Homer. Durch Jugoslawien, Albanien, Hellas, Türkei und Ungarn. Dresden: Reissner 1930. 220 [& 1] p. 16 t. **B 910/259**
Budapest: p. 206—214.
- Patay Pál.** A 100 éves Kálvin-téri templom 1830—1930. Ravasz László előszavával. Bp.: Sylveszter ny. 1930. 47p. **B 726/45**
- Purcell, L. Baroness.** Notes on Hungarian art and guide to the Hungarian National Gallery. Translated by E. M. Habershon. Bp.: Centrum 1930. 63 p. **B 708/125**
- Szerédi Jusztinián.** Ünnepi beszéd Szent Imre herceg 900 éves jubileuma alkalmából a budapesti Szent István bazilikában 1930. aug. 20-án. — Solemnis oratio quam occasione 900. anniversarii ... S. Emerici ducis ... dixit J. S. Strigoni: Typ. Buzárovits [1930.] 10 p. **B 252/122**
- Szollás Ella.** A Duna-Tisza csatorna terve Pest és Szolnok közt 1803—1826. Bp.: Centrum 1930. 46 p. **B 385/219**
- Vámos Ferenc.** Budapest és pályaudvarai. Bp.: Egyet. ny. [1930.] 16 p. (Különlenyomat a Magyar Mérnök és Építész-Egylet Közlönye 1930. 7—8. sz.-ból) **Bq 725/214**
- Balla, Ignazio.** Budapest. Milano: Agnelli 1931. 216 [& 3] p. 8 t. **B 910/245**
- Bevilaqua-Borsody Béla.** A magyar serfőzés története. 1—2. köt. Bp.: Athenaeum 1931. **B 663/3**
2. k.: A budai és pesti serfőzés története.
- Bíró Lajos Pál.** A Nemzeti Színház története 1837—1841. Bp.: Pfeifer 1931. 145 p. **B 792/149**
- Budapest székesfőváros térképe 1:25.000**
Budapest és környéke utcái, középületei és egyéb adatainak jegyzéke. 4. kiad. Bp.: M. Kir. Áll. Térképészet 1931. 120 [& 3] p. **B 912/13**
- Csahihen Károly.** Pest-Buda irodalmi élete. 1780—1830. 1. k. — Bp.: Stephaneum r. t. 1931. **B 810/51**
- Eddelbuttel, Herbert F. R.** Schön ist die Welt. Eine Europareise rund um Deutschland. Berlin: Safari. Verl. 1931. 256 p. **B 910/251**
Das Königreich Ungarn (Budapest): p. 183—184.
- Eperjessy István.** A Horthy Miklós VII. kerületi leventesporttelep története és leírása. Bp.: Hollóssy ny. 1931. 15 p. **B 371/211**
- Gallina Frigyes.** Utcáink esztétikája. Bp.: Háziny. 1931. 89 p. (Különlenyomat a Városi Szemle XVII. évfolyamából.) **B 725/216**
- Kelényi B. Ottó.** A szent szövetségben egyesült uralkodók látogatása Budapestén. Bp.: Háziny. 1931. 21 p. (Különlenyomat a Városi Szemle XVI. évfolyamából.) **B 394/68**
- Könyves Tóth Kálmán.** Budapest székesfőváros közjótékonyági szociálpolitikai és közművelődési közigazgatása történetének vázlata. Bp.: Fráter ny. 1931. 70 p. (Különlenyomat »Budapest szfv. szociálpolitikai, közjótékonyági és közművelődési közigazgatásának közikönyvé«-ből.) **B 330/4**
- Mikulich Károly & ifj. Pataki Mihály.** Ismerjük meg Budapestet. Budapest főbb nevezetességeinek és emlékeinek kalauza rövid története és magyarázata. 3. kiad. Bp.: Bethlen Gábor ny. 1931. 46 p. 1 t. **B 910/248**
- Polakovits Gergely Zsigmond.** Budapest-fürdőváros kérdésének megoldása. Bp.: Uránia 1931. 20 p. **B 613/174**

- Réthy Antal.** Budapest hőmérsékletének havi középértékei. Bp.: Athenaeum 1931. 4 p. (Különlenyomat »Az Időjárás« 1931. évi XXXV. kötetének jan.-febr.-i számából. **B 536/1**)
- Rexa Dezső.** Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye emlékei. Bp.: Stádium 1931. 28 p. XXII t. **B 353/4**
- Sárpy István szerk.** Budapest székesfőváros leventemozgalma 1924—1930. Bp.: Hollósy 1931. 138 p. **B 371/212**
- Siklóssy László.** A Fővárosi Közmunkák Tanácsa története. Hogyan épült Budapest? (1870—1930.) Rakovszky Iván előszavával. Bp.: Főv. Közmunkák Tanácsa kiad. 1931. 623 p. **B 725/213**
- Thirring Lajos.** Fővárosunknak és környékének újabb fejlődése. — Le récent développement de Budapest et de ses environs. Bp.: Hornyánszky 1931. (Különlenyomat a »Magyar Statisztikai Szemle« 1931. évi IX. évf. 3. sz. p. 240—261.) **B 312/38**
- Türr, Stefánia.** Il collando della »Colombina Due«. Firenze: Bemporad & Figlio 1931. 212 p. 3 t. **B 910/253**
Budapest: p. 38—65, 161—176.
- Venczell Geyza & Medriczky Andor.** Budapest székesfőváros szociálpolitikai, közjótékonyági és közművelődési közigazgatásának kézikönyve. Bevezetést írta: Libér Endre. Bp.: Fráter & Tsa. 1931. 522 p. **B 330/3**
- Viener András.** Budapest nehézipara. Bp.: Fortuna 1931. 31 p. **B 384/236**

Betűrendes tárgymutató a szerzemények jegyzékéhez

Sachregister — Subject index

Adók és illetékek	141	Ipari egészségügy	151	Népesedés	84
Agrárszocializmus	100	Írás	59	Néplekktan	81
Agronómia	152	Irodalom	158	Néprajz	143
Alkalmazott tudományok	149	Jogbölcsélet	102	Nőkérdés	101
Alkalmazottak	102	Jogtörténet	115	Nyelvészet	144
Állam és egyház	86	Jogtudomány	102	Okkult tudományok	66
Állami pénzügyek	140	Jótékonyosság	120	Orvostudomány	149
Államtudomány	85	Kartellek	131	Ósrégészet	149
Állattan	149	Kartelljog	114	Óstermelés	131
Általános munkák	59	Katolikus egyház	74	Osszehasonlító vallástudomány	75
Antropológia	148	Kereskedelem	134	Paleontológia	148
Archeológia	167	Kereskedelmi ismeretek	153	Páneurópa	92
Archivisztika	167	Kereskedelmi jog	112	Parasztkérdés	101
Békemozgalom	91	Keresztény felekezetek	74	Pártok	92
Belpolitika	87	Keresztény szocializmus	100	Pénz- és hitelügy	135
Biblia	71	Kivándorlás	90	Perrendtartás	114
Bibliofília	62	Kommunizmus	101	Protestáns egyház	75
Biológia	148	Konjunktura	126	Rendészet	117
Biztosításiügy	138	Könyvészet	59	Revízió	106
Bolsevizmus	101	Könyvkiadás	153	Sport	158
Bölcsélet	63	Könyvnyomtatás	153	Statisztika	84
Büntetőjog	108	Könyvtárügy	60	Stílusok	154
Címtárak	61	Közegészségügy	150	Szabad szellemi foglalkozások	101
Civilizáció	78	Közgazdaság	123	Szakszervezetek	97
Család	80	Közigazgatás	116	Szegényügy	120
Csillagászat	146	Közjog	106	Szettek	72
Demokrácia	86	Közlekedés	133	Szerzetesség	74
Egyetemek	122	Közmunkák	142	Szinház	158
Egyház	69	Közművelődés	121	Szocializmus	99
Egyházjog	114	Közügy	121	Szociográfia	82
Egyháztörténet	73	Községi igazgatás	118	Szociológia	78
Életbölcsélet	68	Községi pénzügyek	142	Szövetkezés	98
Életrajzok	170	Községi üzemek	142	Táplálkozás	151
Életrajzok	170	Köztisztviselők	116	Társadalombiztosítás	139
Emberföldrajz	81	Krisztológia	72	Társadalomtörténet	82
Emlékiratok	170	Kronológia	167	Társadalomtudomány	78
Enciklopédiák	61	Kultúra	78	Társadalmi kérdés	93
Építészet	154	Kultúrák kölcsönhatása	79	Társadalmi lélektan	81
Építésrendészet	152	Kultúrtörténet	82	Társadalmi tagozódás	79
Erkölcsebölcsélet	68	Külpolitika	90	Technika	152
Esztetika	154	Lakáskérdés	97	Technológia	152
Évkönyvek	61	Lakbérleti jog	111	Település	90
Fajsociológia	80	Lélektan	67	Térképek	170
Fascizmus	86	Magánjog	110	Természettudomány	146
Festészet	156	Magyar belpolitika	88	Történelem	162
Fizika	147	Mathematika	146	Trósztok	131
Fizikai földrajz	148	Mechanika	147	Tudomány és tudás	59
Földbirtok	132	Misztika	73	Tudományos társulatok és intézetek	61
Földrajz	168	Missziók	73	Ujságrás	62
Gazdaságpolitika	129	Munkabér	95	Utügyi közigazgatás	117
Gazdaságtörténet	126	Munkaidő	97	Választójog	108
Gazdasági földrajz	129	Munkaközvetítés	97	Vallás	69
Gazdasági leírás	126	Munkanélküliség	96	Vallásbölcsélet	70
Gazdasági válság	125	Munkaszerződés	95	Valláslélektan	70
Geológia	148	Munkáskérdés	93	Vámügy	135
Geopolitika	81	Muzeográfia	154	Városépítés	156
Grafika	157	Művészet	154	Vegytan	148
Grafológia	68	Művészettörténet	154	Vezető	81
Gyarmatpolitika	89	Nagyember	81	Zene	157
Gyermekevédelem	121	Nem keresztény vallások	76		
Hadügy	119	Nem élet	80		
Hitelügy	135	Nemzeti szocializmus	100		
Iparjog	112	Nemzetiségi kérdés	88		
Iparművészet	156	Nemzetközi jog	103		
Iparpolitika	133				

A Fővárosi Nyilv. Könyvtár kurrens folyóiratainak jegyzéke. 1931.

Alphabetisches Verzeichnis der laufenden Zeitschriften der Stadtbibliothek. 1931. — Alphabetical list of periodicals currently received in the Library. 1931.

A cím utáni zárójelben levő szám, pl. (10) azt jelenti, hogy a folyóirat hányszor jelenik meg évente. A jobboldali oszlopban levő szám, pl. 2024 jelzi a raktári helyszámot.

Action communale, L'. Paris (52)		Asiatic review, The. London (4)	A 50.05/9
Adó, Az. (10)	2024	Athenaeum. Bp. (6)	3900
Akadémiai Értesítő. Bp. (12)	3453	Atlantis. Berlin (12)	1892
Állatorvosi Lapok. Bp. (24)	1662	Auslanddeutsche. Stuttg. (24)	1863
Alldeutsche Blätter. Berlin (24)	1272	Autó- és gépvásár. Bp.	
Allgemeine Musikzeitung. Berlin (52)	1890	Ärztliche Mitteilungen. Lpzg. (52)	1913
Allgemeines statistisches Archiv. München (2)	3919		
Alte Orient, Der. Lpzg. (4)	A 50.08/4	Babyloniaca. Paris (4)	A 50.05/30
American city, The. New York (12)	4020	Bank-Archiv. Berlin (24)	1132
American journal of international law. Washingt- ton (4)	2734	Bányászati és Kohászati Lapok. Bp. (24)	4447
American journal of sociology, The. Chicago (6)	3337	Baromfityenyésztők Lapja. Bp. (24)	
American political science review. New York (4)	3727	Békés vármegye hivatalos lapja. Gyula (26—30)	562
Amtliche Nachrichten d. Österr. Bundesministeri- ums f. soziale Verwaltung. Wien (12)	1488	Belügyi Közlöny. Bp. (52)	1003
Amtsblatt d. Stadt. Berlin. Berlin (52)	1244	Betriebswirtschaft. Stuttg. (12)	1113
Amtsblatt d. Stadt Wien. Wien (104)	690	Bibliofilia, La. Firenze (12)	1682
Annalen d. Deutschen Reichs f. Gesetzgebung, Verwaltung u. Volkswirtschaft. München (4)	4781	Bibliografia italiana. Milano (12)	01504/19
Annalen d. Gemeinwirtschaft. Genf (4)	2725	Bibliographie de Belgique. Bruxelles (12)	01504/7
Annals of the American academy of political and social science. Philadelphia (6)	3057	Bibliographie de la France. Paris (52)	01504/4
Annals of the Entomological Society of America. Columbus (4)	2662	Bibliographie d. Sozialwissenschaften. Berlin (12)	01630/4
Anthropologie, L'. Paris (6)	2669	Biblische Zeitschrift. Freiburg im Breisgau (4)	1650
Anthropos. Wien (6)	1218	Biometrika. Cambridge (4)	752
Antike, Die. Berlin (4)	1696	Biztosítási és közgazdasági lapok. Bp. (26)	
Antike u. Christentum. Münster in Westfalen (4)	2880	Blätter f. Bücherfreunde. Lpzg. (6)	0100/17
Arbeit u. Wirtschaft. Wien (24)	1645	Blätter d. Staatspartei. Berlin (24)	
Arbeiterschutz. Wien (24)	1232	Bollettino delle opere moderne stranieri. Roma (12)	0171/114
Arbeiterversorgung, Die. Berlin-Lichterfelde (36)	1450	Book bulletin of the Chicago Public Library. Chicago (10)	0171/175
Archiginnasio, L'. Bologna (6)	0200/34	Bouquiniste française. Paris (52)	
Archiv. f. Anthropologie. Braunschweig (4)	1296	Bőripari Munkás. Bp. (26)	
Archiv f. Buchgewerbe. Lpzg. (4)	0204/25	Budai Napló. Bp. (52)	Bq 071/21
Archiv f. Eisenbahnwesen. Berlin (6)	4783	Budapest szföv. statisztikai havi füzetel. Bp. (12)	B 310/6
Archiv f. d. gesamte Psychologie. Lpzg. (4)	4895	Budapest szföv. törvhat. bizotts. közgyűléseinek jegyzőkönyvei. Bp. (szbt.)	Bq 352/85 Bq 352/4 és 757
Archiv f. Geschichte d. Philosophie. Berlin (3)	2083	Budapesti Közlöny. Bp. (naponkint.)	74
Archiv f. d. Geschichte d. Sozialismus u. d. Arbeiterbewegung. Lpzg. (3)	3327	Budapesti Szemle. Bp. (12)	3440 és 3441
Archiv. f. katholisches Kirchenrecht. Mainz (4)	2080	Bulletin bibliographique. Paris (12)	0105/1
Archiv. f. Kriminologie. Lpzg. (4)	4924	Bulletin du bibliophile et du bibliothécaire. Paris (12)	091/10
Archiv. f. Kulturgeschichte. Lpzg. (4)	4718	Bulletin of the British Library of political science. London (4)	
Archiv f. Orientforschung. Berlin (4)		Bulletin intern. de la protection de l'enfance. Bruxelles (12)	2535
Archiv d. öffentl. Rechts. Tübingen (3)	3448	Bulletin mensuel de statistique. Genève (12)	2901
Archiv f. Rassen- u. Gesellschaftsbiologie. Lpzg. (4)	3339	Bulletin of the New York Public Library. New York (12)	0274/27
Archiv f. Rechts- u. Wirtschaftsphilosophie. Berlin (4)	3765	Bulletin de la Société française d'habitations à bon marché. Paris (6)	3393
Archiv f. Religionswissenschaft. Lpzg. (4)	2168	Bundesgesetzblatt. Wien (szbt.)	823
Archiv f. Sozialwissenschaft u. Sozialpolitik. Tübingen (3)	3050		
Archivio storico italiano. Firenze (4)	2573		

Bücherei und Bildungspflege. Lpzg. (4)	0205/3	Film és művelődés. Bp. (12)	
Büntetőjog Tára (Magy. Jogi Szemle mell.)		Filmkultúra. Bp. (12)	
Bp. (10)	4835	Finanz-Archiv. Stuttg. (2)	3668
Büntetőjogi Döntvénytár (Jogtud. Közl. mell.)		Fischers Zeitschrift f. Verwaltungsrecht.	
Bp. (12)	K 3400/29	Lpzg. (6)	3646
Byzantinische Zeitschrift. Lpzg. (4)	A 49.05/2	Fogorvosi Szemle. Bp. (12)	2399
		Fogtechnikai Szemle. Bp. (12)	2687
Cél, A. Bp. (12)	4467	Forschungen und Fortschritte. Berlin (36)	1861
Chemische Rundschau. Bp. (24)	1691	Fotóélet. Bp.	
Commercial review, The. London (12)		Fotóművészeti Hírek. Bp. (12)	2873
Connoisseur, The. London (12)	1770	Földrajzi Közlemények. Bp. (10)	3922
Contemporary review, The. London (12)	3998	Főváros és környéke. Bp.	
Correspondant, Le. Paris (24)	2385	Fővárosi Hírlap. Bp. (52)	Bq 352/68
Corvina. Bp. (2)	1653	Fővárosi Közlöny. Bp. (52)	Bq 352/3 és K 3520/58
Csütörtök. Bp. (52)		Frau, Die. Berlin (12)	1211
Cultura, La. Roma (12)	1749	Freie Donau, Die. Regensburg (24)	1055
		Freie Volksbildung. Frankfurt a. M. (4)	2638
		Funk. Berlin (52)	1782
		Független Budapest. Bp. (52)	Bq 352/61
Debreceni szemle. Debrecen (12)	2737		
Deutsch-Ungarische Wirtschaftszeitung. Bp. (12)		Garden cities and town planning. London (12)	3893
Deutsche Buch, Das. Lpzg. (12)	0153/2	Gazdasági szemle. Bp. (24)	
Deutsche Juristen-Zeitung. Berlin (24)	1231	Geisteskultur (Azelőtt: Monatschriften d.	
Deutsche Kunst u. Dekoration. Darmstadt (12)	1661	Commenius-Gesellschaft). Berlin (12)	4698
Deutsche Literatur-Zeitung. Berlin (52)	01543/18	Gemeinde, Die. Berlin (24)	2655
Deutsche medizinische Wochenschrift. Berlin-		Genova. — (12)	
Lpzg. (52)	1636	Geographica hungarica. Bp. (4)	X 2002
Deutsche Rundschau. Berlin (12)	4647	Géographie, La. Paris (12)	4733
Deutsche Selbstverwaltung. Berlin (12)	2956	Geographische Zeitschrift. Lpzg. (6)	4796
Deutsche Volkswirt, Der. Berlin (52)	1805	Georgikon. Bp. (52)	1806
Deutsche Wirtschafts-Zeitung. Berlin (24)	1234	Gesellschaft, Die. Berlin (12)	2600
Deutsche Zeitschrift f. Wohlfahrtspflege. Berlin		Gesundheits-Ingenieur. München (52)	1750
(12)	2957	Gewerkschaft, Die. Berlin (52)	672
Deutscher Aussenhandel. Berlin-Charlotten-		Gewerkschafts-Zeitung. Berlin (52)	3592
burg (12)	1307	Giornale storico d. litteratura italiana. Torino.	
Deutscher Geschichtskalender. Lpzg. (12)	K 9000/1	Gnomon. Berlin (12)	2586
	és 3435	Grafológia, A. Bp.	
Deutsches Handels-Archiv. Berlin (24)	1035	Gyermekvédelem, A. Bp. (12)	1911
Deutsches statistisches Zentralblatt. Lpzg. (10)	749	Gyógyászat. Bp. (52)	1320
Deutschland. Berlin (12)	1918		
Deutschlands Erneuerung. München (12)	2031	Hadirokkantak lapja. Bp. (52)	
Diplomaten-Zeitung. Berlin (12)	1888	Hadtörténelmi Közlemények. Bp. (4)	3462
Dolgozatok. Szeged (2)	2654	Hammer, Der. Lpzg. (24)	2013
		Hefte f. Büchereiwesen. Lpzg. (szbt.)	0205/14
Economist, The. London (52)	611	Heti újság. Bp. (52)	
Économiste française, L'. Paris (52)	553	Hibbert journal. London (4)	4942
Egészség. Bp. (12)	3047	Hilfe, Die. Berlin (24)	1196
Egyenlőség. Bp. (52)	1063	Historia. Bp. (10)	2813
Egyetemes Philológiai Közlöny. Bp. (10)	4442	Historische Vierteljahrschrift. Dresden (4)	2843
Ekonomisk tidskrift. Uppsala (12)	4561	Historische Zeitschrift. München (6)	4756
Elektrotechnika. Bp. (24)	1660	Hitel. Bp. (48)	
Elektrotechnische Zeitschrift. Berlin (52)	1669	Hiteljog Tára. (Magy. Jogi Szemle mell.) Bp. (10)	2395
Élet. Bp. (26)	1694	Hiteljogi Döntvénytár (Jogtud. Közl. mell.)	
Előőrs. Bp. (52)	1830	Bp. (12)	K 3400/28
Építőipari Szemle. (Vállalkozók Lapja mell.)		Hivatalos Árjegyzés. Bp. (52)	Bq 381/16 és 29
Bp. (12)	2912	Hivatalos Közlöny. (Vallás- és közoktatásügyi	
Építőmunkás. Bp. (24)	51	min.) Bp. (24—30.)	1116
Erdélyi helikon. Kolozsvár (12)	2854	Hochland. München (12)	4702
Erdélyi múzeum. Kolozsvár (12)	2659	Honi ipar. Bp. (24)	
Erkenntnis. Lpzg. (10)	2548	Honvédségi Közlöny. (Azelőtt: Rendeleti	
Esperanto. Genève (12)	1775	Közlöny.) Bp. (52)	1156
Esprit international Paris (4)	2993	Hörrohr, Das. (Ärztliche Mitteil. mell.)	
Ethnographia. Népelet. Bp. (4)	4364 és 2575	Hygiène du travail. Genève (szbt.)	1680
Europäische Revue. Lpzg. (12)	2562		

Ifjúság és élet. Bp. (26)		Közlekedés. Bp. (12)	530
Ifjúsági Vezető. Bp. (12)	1464	Közmunka. Bp. (26)	1019
Igazságügyi Közlöny. Bp. (12)	628	Központi Értesítő. Bp. (52)	
Illatszerész, Az. Bp. (24)		Községfejlesztés. Bp. (12)	1793
Illustration, L. Paris (52)	118	Községi Közlöny. Bp. (52)	1127
Industrielle Psychotechnik. Berlin (12)		Köztelek. Bp. (104)	39
International Affairs. London (6)	X 2011	Kritische Vierteljahrschrift f. Gesetzgebung u. Rechtswissenschaft. München (4)	2066
Internationales Archiv f. Ethnographie. Leiden (6)	1414	Kunst, Die. München (12)	1681
International conciliation special bulletin. New York (12)		Kunst und Künstler. Berlin (12)	1657
International labour review. London (12)	X 2028	Kunstsammler, Der. München (5)	
Irodalomtörténet. Bp. (10)	4478	Kunstwanderer, Der. Berlin (24)	1493
Irodalomtörténeti Közlemények. Bp. (4)	3302	Kunstwart, Der. München (12)	2404
Írás, Az. Bp. (12)		Kühn-Archiv. Berlin (szbt.)	4777
Islam, Der. Berlin (4)	A 50,27/3	Külügyi Szemle. Bp. (4)	2391
Jabneh (Magyar zsidó szemle mell.)		Landwirtschaftliche Jahrbücher. Berlin (3)	1393
Jahrbuch d. Bodenreform. Jena (4)	3410	Leibesübungen. Berlin (24)	1818
Jahrbücher f. Nationalökonomie u. Statistik. Jena (6)	3051	Lélekkutatás. Bp. (szbt.)	
Jegyzőkönyv a kerületi előljárók értekezleteiről. Bp. (szbt.)	Bq 352/56	Levéltári Közlemények. Bp. (4)	2470
Jogállam. Bp. (10)	3745	Levente. Bp. (24)	1860
Jogtudományi Közlöny. Bp. (24)	62	Libraries. (Azelőtt: Public libraries) Chicago (10)	0200/29
Journal of the American medical association. Chicago (52)	1866	Library Journal, The. New York (22)	0200/31
Journal des économistes. Paris (12)	3916	Library quarterly. Chicago (4)	
Journal du droit international. Paris (6)	2730	Library world. London (12)	0200/25
Journal of political economy. Chicago (6)	3709	Light, The. Lahore (52)	
Journal de la Société hongroise de statistique. Budapest.	2855	Lira. Békéscsaba (12)	2640
Journal de la Société de statistique de Paris. Paris (12)	4848	Literarisches Zentralblatt. Lpzg. (24)	q 01504/37
Jövő útjain, A. Bp. (4)	2663	Literatur. Stuttg. (12)	1217
Juristische Wochenschrift. Lpzg. (24)	1415	Literatura. Bp. (12)	1767
Kant-Studien. Berlin (4)	4661	Logos. Tübingen (3)	4722
Karpathenland. Reichenberg (4)	2890	Magánalkalmazott, A. Bp. (12)	1042
Kartell Rundschau. Berlin (12)	3028	Magánjog Tára. (Magy. Jogi Sz. mell.) Bp. (10)	2396
Kartelljog tára. (Magyar Jogi Szemle mell.) Bp. (4)	X 2072	Magánjogi Döntvénytár. (Jogtud. Közl. mell.) Bp. (szbt.)	K 3400/31
Katholikus Szemle. Bp. (10)	3891	Magazin d. Wirtschaft. Berlin (52)	1416
Kávésok Lapja. Bp. (24)		Magyar biztosítástudományi Szemle. Bp. (4)	
Kéményseprők orsz. közp. értesítője. Bp. (12)		Magyar botanikai Szemle. Bp. (12)	
Képzőművészet. Bp. (10)	1862	Magyar Detektív. Bp. (24)	B 351/97
Kerek, A. Bp. (12)		Magyar Építőművészet. Bp. (12)	1002
Kereskedelmi Jog. Bp. (12)	1023	Magyar fotográfia. Bp. (24)	
Kertészet. Bp. (12)	2811	Magyar Grafika. Bp. (10)	1557
Kísérletügyi Közlemények. Bp. (6)	4638	Magyar Gyáripár. Bp. (24)	508
Kohó (Az Előőr mell.)		Magyar Ipar. Bp. (24) (1870—78: Anyagi érdekeink.)	1158
Kommunale Umschau. Berlin (24)	2584	Magyar Iparművészet. Bp. (10)	511
Kommunalpolitische Blätter. Köln (24)	887	Magyar Iparosnevelés. Bp. (12)	
Kommune, Die. Bp. (12)	1922	Magyar Jogi Szemle. Bp. (10)	2344
Kölnier Vierteljahrshefte f. Soziologie. Lpzg. (4)	2710	Magyar kereskedelem és pénzügy. Bp. (52)	1880
Könyvkötők lapja. Bp. (26)		Magyar Kereskedők Lapja. Bp. (52)	1016
Kőrösi Csoma-archivum. Bp. (szbt.)	530	Magyar kir. közig. bíróság közigazg. osztályának döntvényei. Bp. (4)	1403
Közgazdasági Értesítő. Bp. (52)	1891	Magyar kir. közig. bíróság pénzügyi osztályának döntvényei. Bp. (4)	1402
Közgazdasági Szemle. Bp. (12)	3041	Magyar kisebbség. Lugos (24)	2617
Közigazgatási Döntvénytár. (Jogtud. Közl. mell.) Bp. (szbt.)	K 3400/27	Magyar könyvszemle. Bp. (4)	0100/4
Közigazgatási Közlöny. Bp. (12)	1329	Magyar Könyvvitelli Folyóirat. Bp. (12)	2460
		Magyar Közélemezés. Bp. (szbt.)	1432
		Magyar Közélet. Bp. (24)	
		Magyar Középiskola. Bp. (10)	4675

Perjogi Döntvénytár. (Jogtud. Közl. mell.) (szbt.)		Revue de l'institut du sociologie. Bruxelles (4)	2755
	K 3400/38	Revue internationale de l'enfant. Genève (12)	2647
Pesti Futár. Bp. (24)		Revue internationale de sociologie. Paris (12)	4846
Pesti Tözsde. Bp. (52)	200	Revue internationale du travail. Genève. (12)	2537
Pest megye. Bp. (52)		Revue des loyers. Paris (12)	2958
Petermanns Mitteilungen aus Justus Perthes geographische Anstalt. Gotha (12)	1033	Revue municipale. Paris (12)	698
Philobiblon. Wien (12)	2955	Revue de Paris. Paris (24)	4814
Philosophisches Jahrbuch d. Görres-Gesellsch. Fulda (4)	0161/3	Revue politique et parlementaire. Paris (12)	3476
Pilishegyvidéki hírek. Budakalász (52)		Revue des sciences politiques. Paris (4)	3725
Political science quarterly. New York (4)	3713	Revue des sciences religieuses. Strassbourg (4)	2572
Polgári jog. Bp. (12)	2821	Revue universelle. Paris (12)	2704
Polgári Törvénykezési Jog Tára. (Magy. Jogi Szemle mell.) Bp. (10)	2342	Revue des vivants. Paris (12)	2869
Polybiblion. Paris (12)	A) Partie littéraire 01544/7 B) Partie techniques. 01544/8	Rivista musicale italiana. Torino (4)	2646
Prager Rundschau. Prága (6)	X 2084	Rokkantegyleti Értesítő. Bp. (12)	
Preussische Jahrbücher. Berlin (12)	4691	Round table. London (4)	4890
Preussisches Archiv. Berlin (szbt.)	2250	Rumänischer Lloyd. Kolozsvár (52)	184
Proceedings of the Academy of Political Science. New York (2)	2849	Rundschau f. Kommunalbeamte. Berlin (52)	1075
Protestáns Szemle. Bp. (12)	4432	Saint Louis Public Library. St. Louis (12)	02512/8
Psychoanalytische Bewegung. Die. Wien (4)	2877	Sajtó. Bp. (12)	2787
Psychotechnische Zeitschrift. München (6)	1756	Schmollers Jahrbuch f. Gesetzgebung. Ver- waltung u. Volkswirtschaft im Deutschen Reiche. München (4)	3052
Public health reports. Washington (52)	4530	Schönere Zukunft. Wien (52)	1912
Rádió és fotóamatőr. Bp. (12)		Scientia. Milano (12)	3872
Rádióélet. Bp. (52)	1881	Secolo XX, II Milano (12)	1752
Rádióújság. Bp. (52)	1762	Selbstverwaltung und Demokratie. Berlin (12)	
Radiowelt. Wien (52)	1820	Social forces. Baltimore (4)	2815
Rajzoktatás. Bp. (12)		Social science abstracts. Menaska, Wisconsin (12)	1889
Recueil de documents en matière pénale et péni- tenciaire. Berne (4)		Sociala meddelanden. Stockholm (12)	4556
Réforme sociale. La. Paris (12)	4460	Société des nations. Bern (12)	2384
Reichs-Arbeitsblatt. Berlin (48)	952	Solidaritás. Bp. (2)	
Reichsgesetzblatt. Berlin (szbt.)	3643	Soziale Praxis u. Archiv f. Volkswohlfahrt. München (52)	587
Reichsgesundheitsblatt. Berlin (52)	1751	Sozialistische Monatshefte. Berlin (12)	3340
Reichstädtebund. Berlin (24)	769	Spectator, The. London (52)	1337
Reichsverwaltungsblatt. (Azelőtt: Preussisches Verwaltungsblatt.) Berlin (52)	691	Speculum (4)	2784
Rendőr. Bp. (104)	192	Statistische Nachrichten. Wien (12)	1786
Résumé mensuel d. travaux de la Société d. Nations. Genève (12)	1640	Statisztikai Havi Közlemények. Bp. (12)	4444
Review of reviews. London (12)	4786	Städtetag. Berlin (12)	1628
Revizio. (Azelőtt: Kelet népe.) Bp. (24)	A 49.32/22	Stella. Bp. (4)	2985
Revue d'Allemagne. Paris (12)	2871	Stimmen der Zeit. Freiburg (12)	4644
Revue des arts asiatiques. Paris (4)	A 50.05/36	Studio. London (12)	1704
Revue d'Assyriologie. Paris (szbt.)	A 50.05/29	Sudhoffs Archiv für die Geschichte der Medizin. Lpzg. (61)	4955
Revue communale. Paris (12)	3968	Survey, The. London (24)	3588
Revue des deux mondes. Paris (24)	3298	Süddeutsche Monatshefte. München (12)	4709
Revue de droit international. Genève (4)	2736	Syria-Revue d'art oriental et d'archéologie. Paris (4)	Aq 50.05/25
Revue d'économie politique. Paris (6)	3672	Szabadalmi Közlöny. Bp. (24)	579
Revue des établissements de bienfaisance et d'assistance. Paris (6)	3888	Szakszervezeti Értesítő. Bp. (12)	3653
Revue des études hongroises et finno-ougriennes. Paris (4)	2685	Századok. Bp. (4)	3049
Revue franco-hongroise. Bp. (12)		Századunk. Bp. (6)	2668
Revue générale du droit de la législation et de la jurisprudence en France et à l'étranger. Paris (4)	2596	Szent György. Bp. (24)	1875
Revue hebdomadaire. Paris (52)	4929	Széphalom. Szeged (12)	1784
Revue historique. Paris (6)	4927	Színházi Élet. Bp. (52)	792/48
Revue de Hongrie. Bp. (12)	4255	Szocializmus. Bp. (12)	3359
		Szombat. Bp. (52)	
		Szövetkezeti Értesítő. Bp. (52)	1266
		Társadalombiztosítási Közlöny. Bp. (24)	4362
		Társadalompolitika. Bp. (12)	2952
		Társadalompolitikai füzetek. Bp. (szbt.)	
		Társadalomtudomány. Bp. (6)	2450

Tägliche Praxis. Wien (12)			
Technik und Wirtschaft. Berlin (12)	3662 és 1665		
Technisches Gemeindeblatt. Berlin (24)	695		
Teleia. Bp. (12)	1642		
Tenger, A. Bp. (12)	1260		
Tér és Forma. Bp. (12)	1801		
Természet, A. Bp. (24)	4992	Bq 727/14	
Természettudományi Közlöny. Bp. (12)	2648		
Testnevelés. Bp. (12)	2673		
Theologiai Szemle. Debrecen (6)	1638		
Theologische Revue. Münster (20)	1689		
Therapia. Bp. (12)	1896		
Töke. Bp. (24)	3011		
Történeti Szemle. Bp. (4)	387/52	Bq 387/52	
Tőzsdei Kurir. Bp. (52)	A 50.05/7		
Turán. Bp. (4)	2726		
Turisták Lapja. Bp. (12)	2790		
Turistaság és Alpinizmus. Bp. (12)	557		
Turul. Bp. (szbt.)	743		
Tüdőbeteg gondozás és tuberkulózis. Bp. (24)	36		
Typographia. Bp. (52)	189		
Új Budapest. Bp. (52)	162		
Új Gazdaság. (Azelőtt: Magyar Külkereskedelem.) Bp. (24)	1790		
Új Idők. Bp. (52)	734		
Új Magyarország. Bp. (52)	2085		
Umschau, Die. Frankfurt a. M. (52)	81		
Ungarische Jahrbücher. Berlin (4)	B 347/9		
Ungarische Rundschau. Bp. (12)	70		
Ügyvédek Lapja. Bp. (12)	55		
Ügyvédi Kamarai Közlöny. Bp. (szbt.)	3720 és K 3520/35		
Üzlet, Az. Bp. (52)	203		
Vállalkozók Lapja. Bp. (52)	998		
Vármegye. Bp. (36)			
Városfejlesztés. Bp. (24)			
Városi Szemle. Bp. (6)			
Városi Újság. Bp. (5)			
Városok Lapja. Bp. (12)			
Verhandlungen d. Ung. Ärztl. Gesellschaften. Bp. (24)			
Verkehrstechnik. Berlin (52)	1330		
Vie communale et départementale, La. Paris. (12)	2705		
Vie urbaine, La. Paris (6)			
Vierteljahrschrift f. Sozial- u. Wirtschaftsgeschichte. Stuttgart. (4)	3518		
Vierteljahrshefte zur Konjunkturforschung. Berlin (4)	1769		
Vierteljahrshefte z. Statistik d. Deutschen Reichs. Berlin (4)	940		
Vízügyi Közlemények. Bp. (szbt.)	3360		
Volkswirte, Die. München (24)	2054		
Volkswohl. Wien (12)	2499		
Wasmuths Monatshefte f. Baukunst. Berlin (12)	1225		
Weisse Fahne, Die. Pfullingen (12)	2943		
Welt d. Islams, Die. Berlin (szbt.)	A 50.05/8		
Weltkunst. Berlin (52)	219		
Weltwirtschaftliches Archiv. Jena (4)	4394		
Wiener medizinische Wochenschrift. Wien (52)	1686		
Wiener Zeitschrift f. d. Kunde d. Morgenlandes. Wien (4)	A 50.05/12		
Wilson bulletin. New York (10)			
Wirtschaft u. Statistik. Berlin (24)	1649		
Wirtschaftliche Nachrichten. (Azelőtt: Berichte aus d. neuen Staaten.) Wien (36)	1646		
Wirtschafts-Berichte der Geldinstituts-Zentrale. Bp. (4)	2732		
Zeitschrift f. d. alttestamentliche Wissenschaft. Giessen (4)	2731		
Zeitschrift f. Assyriologie. Berlin u. Lpzg. (2)	A 50.05/18		
Zeitschrift f. Ästhetik u. allg. Kunstwissensch. Stuttg. (4)	2980		
Zeitschrift f. bildende Kunst. Lpzg. (12)	1760		
Zeitschrift f. Bücherfreunde. Lpzg. (6)	q 0900/9		
Zeitschrift d. deutschen morgenländischen Gesellschaft. Lpzg. (4)	A 50.05/1		
Zeitschrift f. Ethnologie. Berlin (6)	4961		
Zeitschrift f. Geopolitik. Berlin (12)	2552		
Zeitschrift f. d. gesamte Handelsrecht u. Konkursrecht. Stuttg. (4)	4947		
Zeitschrift f. d. gesamte Krankenhauswesen. Berlin (26)	1374		
Zeitschrift f. d. gesamte Staatswissenschaft. Tübingen (6)	3046		
Zeitschrift d. Gesellschaft f. Erdkunde. Berlin (10)	2103		
Zeitschrift f. handelswissenschaftliche Forschung. Lpzg. (12)	2582		
Zeitschrift f. Indologie u. Iranistik. Lpzg. (2)	A 50.05/19		
Zeitschrift f. Kommunalwirtschaft. Berlin-Friedenau (24)	1242		
Zeitschrift f. Menschenkunde. Heidelberg (6)	2953		
Zeitschrift f. Musik. Lpzg. (12)	2578		
Zeitschrift f. Nationalökonomie. Wien (5)	X 2041		
Zeitschrift f. Organisation. Berlin (24)	1837		
Zeitschrift f. Ostrecht. Berlin (12)	2592		
Zeitschrift f. öffentliches Recht. Wien (4)	2397		
Zeitschrift f. Parapsychologie. Lpzg. (12)	2868		
Zeitschrift f. Politik. Berlin (12)	3473		
Zeitschrift d. Savigny-Stiftung f. Rechtsgeschichte. Weimar (1)	3537		
Germanistische Abteilung			
Kanonistische Abteilung			
Romanistische Abteilung			
Zeitschrift f. Semitistik u. verwandte Gebiete. Lpzg. (2)	A 50.05/20		
Zeitschrift f. slavische Philologie. Lpzg. (4)	A 47.05/23		
Zeitschrift f. vergleichende Rechtswissenschaft. Stuttg. (3)	4009		
Zeitschrift f. Volksernährung. Berlin (24)	1794		
Zeitschrift f. Völkerpsychologie u. Soziologie. Lpzg. (4)	2588		
Zeitschrift f. Völkerrecht. Breslau (4)	3547		
Zeitschrift f. Wohnungswesen. Berlin (24)	619		
Zene, A. Bp. (24)	2757		
Zentralblatt f. Bibliothekswesen. Lpzg. (12)	0200/33		
Zentralblatt d. christlichen Gewerkschaften Deutschlands. Berlin (26)	1625		
Zentralblatt f. d. gesamte Medizin. Lpzg. (52)	2900		
Zentralblatt f. Gewerbehygiene u. Unfallverhütung. Lpzg. (12)	1198		
Zentralblatt f. Jugendrecht u. Jugendwohlfahrt. Berlin (12)	2954		
Zsidó Szemle	207		

Névmutató — Index

Abbey.....	68	Appel.....	147	Balassa József.....	171
Aberg.....	149	Apponyi Albert: Halmay 88,	171	Balbo.....	168
Abert.....	123	Apponyi Albert: Pethő.....	85	Balderston: Leeds.....	95
Abhedananda.....	76	Apponyi Henrik.....	170	Balla.....	179
Ábrahám Ambrus Andor.....	149	Arányi: Soulier.....	74	Bally: De Saussure.....	144
Abraham, Max.....	147	Archimedes: Kliem.....	146	Balogh.....	73
Ábrányi.....	159	Arendt.....	141	Baltazar: Czeglédy.....	171
Aby.....	63	Aretz.....	170	Balzac: Rónai.....	159
Ackerknecht.....	60	Aristoteles: Arnim.....	70	Balzer.....	108
Acsay.....	102	Aristoteles: Brieger-Wasser-		Bán.....	154
Adam, Curt.....	150	vogel.....	146	Bang.....	144
Adam, Karl.....	74	Armstrong.....	80	Bangha.....	61
Adamovich.....	106	Arndt: Scheffbuch.....	96	Bar Khoni: Cumont.....	75
Addicks.....	139	Armin, Hans.....	70	Barbarossa lásd Frigyes I.	
Adler, Bruno.....	163	Armin, Soph.....	170	Barcza.....	101, 112
Adler, Max.....	99	Arnould.....	159	Barna.....	168
Aellig: Maday.....	155	Aschaffenburg.....	62	Barnes, Harry Elmer.....	90
Agahd.....	125	Aschenauer.....	106	Barnes, J. S.....	86
Ágoston, Szent: Göller.....	70	Ascher.....	125	Barth: Török István.....	70
Ágoston, Szent: Hessen.....	64	Aschoff.....	149	Barthel.....	63
Ágoston, Szent: Heussi.....	162	Asztalos.....	87	Barthélemy.....	86
Ajthay.....	88	Atwood.....	82	Barthou: Lyautey.....	90
Al-Baszir: Burger.....	76	Auberlen.....	70	Bartmann.....	70
Al Umari: Taeschner.....	170	Aubin.....	88	Bartók.....	157
Alajos, Szent, Gonzágal.....	72	Aubrey.....	69	Barton.....	82
Albani.....	74	Auer György.....	108	Bartucz: Rhé.....	168
Albert főhg. lásd Habsburg		Auer Pál.....	92	Barz.....	118
Albertus Magnus: Liertz... 146		Auerbach.....	151	Basdevant.....	103
Albrecht lásd Albert		Augustinus lásd Ágoston		Bateson.....	148
Albrizzi.....	154	Aujeszky.....	148	Báthori: Bry.....	175
Alexandra, cárné.....	170	Aulén.....	70	Batsell.....	101
Allée.....	78			Battenberg.....	126
Allgeier.....	62	Baade.....	131	Batthyány: Horánszky.....	179
Almquist.....	170	Baader.....	151	Baudouin.....	156
Alt: Biese.....	161	Babinger.....	168	Bauer, H. W.....	89
Althaus.....	106	Bach.....	171	Bauer, Hans.....	163
Althoff.....	90	Bacher.....	76	Bauer, Otto.....	99
Altmann, Alexander.....	63	Bachmann.....	146	Bauer-Mängelberg.....	131
Altmann, Josef.....	153	Baden-Powell.....	121	Bauerfeind.....	63
Altmann, Ludwig..... 110,	120	Baedeker.....	168	Baum, Georg.....	93
Altschul: Mitchell.....	126	Baerwald: List.....	110	Baum, Richard.....	153
Ament.....	108	Bagehot.....	135	Baumgarten: Maulert.....	100
Anderson.....	143	Baggesgaard-Rasmussen.....	148	Baumgärtner.....	136
András lásd Anjou		Bagley.....	121	Baxa.....	85
Andreades.....	126	Bainville.....	171	Bayer.....	129
Andreae.....	85	Baja.....	119	Bayet.....	68, 82
Angelopoulos.....	141	Bajanov.....	166	Bayet: Lagrange.....	71
Angyal Dávid.....	165	Bajza Jenő.....	133	Bayle.....	95
Angyal Pál..... 102, 108 (4)		Bajza József..... 87 (2)		Bäumer.....	101
Angyal Pál: Dárday.....	114	Bakács.....	127	Beauplan.....	103
Anjou András hg.: Miskolczy	165	Baker-Eddy: Zweig.....	67	Beck.....	115
Anraths.....	101	Baktay.....	168	Becker, C. H.....	79
Anrich.....	166	Baktay: Gandhi.....	85	Becker, Heinrich.....	112
Anthony.....	122	Bakula.....	73	Becker, Heinz.....	100
Antipa.....	126	Balabonoff.....	86	Becker, R.: Abraham.....	147
Antos: Mondola.....	155	Balás.....	141	Beer.....	76
Apáthy.....	103	Balassa Bálint: Imre Ilma..	160	Beethoven: Naumann, Hans	157

Behm	148	Bettmann	151	Bonavantura, Szent.....	72
Behnk	144	Betz	108	Bonhoefer	63
Behnk : Ember	144	Betzendörfer	63	Bonkáló : Bajza	87
Behrens	76	Beuck	141	Bonn.....	123
Béldi	133	Beucler : Dostoiowskaia	171	Bonnet	90
Bélitch	132	Beumelburg	87	Bonte : Ixtlilxochitl	171
Bell, Hans : Schulte	92	Beveridge.....	96	Boos	85
Bell Miklós	129	Bevilaqua Borsody	127, 179	Bopp, Karl.....	120
Bellman	97	Beyer-Desimon	133	Bopp, Linus	75
Belloc : Temple	69	Beyer-Fröhlich	161 (3)	Borchert.....	117
Beloch : Goetz	163	Biach-Schiffmann	171	Borchling	60
Ben Szirach : RácZ Zoltán ..	72	Biberstein	136	Bormann	169
Bender	112	Bibl.....	162	Born	147
Benedek, Szent : Szalay	74	Bibó	60	Borough	172
Benedek	132	Biermann : Kühn	172	Borries	120
Benes	135	Biese	161	Borsos : Kopp	171
Benoist	86	Bietak	161	Borzi	156
Bensel.....	96	Bigelmair : Kirsch	74	Bosco : Salotti	73
Benyovszky	168	Bihl	106	Bosse	157
Benz	157	Billard	79	Bosshard, Eugen	108
Béranger : Arnould	159	Billig.....	63 (2)	Bosshard, Walter	87
Béranger : Janin	159	Billung	92, 171	Bothe : Kohlrausch	147
Berchem	126	Bingham-Stillwell	59	Boucher	156
Berdiajew	63	Binns	73	Bouglé	78
Berecz	88	Binyon	100	Boulenger, Jacques	83
Bereczky	148	Birkás	169	Boulenger, Marcel : Boulenger, Jacques	83
Berg	149	Biró	179	Boulton	154
Bergen	108	Bismarck, Busso	120	Bouniation.....	125
Bergmann	114	Bismarck, Otto : Schulze	62	Bourgeois	154
Bergson : Krakowski.....	64	Bismarck, Otto : Thoma	91	Bourget : Garet	79
Berkenhoff.....	114	Bisztray	61	Bowden	127
Berkenkopf	125	Blackham	139	Bowman	90
Berkó	119	Blackie	178	Bowzay	172
Berkovits Ilona	62	Blaha : Porzsolt	178	Böckenhoff	123
Berkovits József.....	76	Blanchard	79	Böhl	163
Berl.....	108	Blau Lajos : Hevesi	76	Böhm	121
Bernát	101	Blau Nelly	120	Bölsche.....	149
Bernatzik	168	Bloy	69	Brachfeld	161
Berner	100	Blössner	152	Bragg	147
Bernhard	86	Blum, Johannes : Schulte	92	Brandenburg	167
Bernini : Brauer.....	157	Blum, Léon.....	91	Brandis, Clemens	81
Bernyó	139	Blumenfeld	67	Brandis, Kurt.....	99
Berra	70	Blumenstein	86	Brandt, Otto	103
Bertele	87	Bock	152	Brandt, W.	77
Bertl : Angyal Pál	108	Bode, H.	66	Brauer, Heinrich	157
Bertram : Schilling	100	Bode, Heinrich	66	Brauer, Th.	93
Bertrand : Malaparte	85	Bode, Johann Joachim : Montaigne	65	Breasted.....	163
Beraud	166	Bode, Wilhelm	82	Brecht	177
Berve	163	Bodmer	156	Bredt	129
Berzenczey Domokos	156	Bodnár Gyula.....	179	Brendle	118
Berzenczey Margit	161	Bodnár Remig	59	Breysig	162
Berzeviczy : Bajza.....	87	Boeckler	61	Briand : Auer Pál	92
Berzsenyi	114	Boehm	88, 104	Briand : Daudet.....	171
Bessarion	175	Boehn	158	Briefs, G. : Vierkandt.....	78
Bessedowsky	101	Bogatyrev	143	Briefs, J.	120
Bessenyei	159	Bogen	67	Brieger	154
Best	108	Boissier	103	Brieger-Wasservogel	146
Bestermann	59	Boldt	118	Brière	103
Beta : Bagehot	135	Boleman	147	Bright.....	171
Bethlen : Berecz	88	Bolla	80	Brinkmeyer	131
Bethlen : Schmidt		Bolzano : Fels	64	Brion	167
Pauli	88	Bommersheim	63	Brodhun : Kohlrausch	174
Bethlen : Vass Sándor	88				

Brofferio	66	Caro : Oehme	100	Comenius : Rác Lajos.....	172
Broz : Gruber	82	Carolus lásd Károly		Compagnac : Whithcote	66
Bruce	76	Carrington	66	Conrady	171
Bruce : Chu Shi	63	Carroll	90	Copel	121
Bruck	133	Carus	67	Cordier : Bonnet	90
Brugsch	144	Carus : Armin.....	170	Corey	171
Brunelli : Diversis	156	Cassel	123	Corneille : Zaitschek Ervin..	159
Brunner, Eduard	108	Castagné	101	Cornéjo.....	103
Brunner Emőd	75	Castell-Castell	86	Counts	101
Brunschweig	67	Castellane : Raymund-		Courtillier	163
Brüning, Heinrich	87	Laurent	119	Cowdrick	94
Brüning, Paul.....	110	Castiglione	143	Crane	90
Bry	175	Cathala	139	Crawford	66
Bubnoff	148	Celtes	175	Cremnitzer	113
Buchan, John : Crisp	85	Chajes.....	151	Crew	139
Buchan, Susan	171	Chalupny	78	Crisp	85
Buchberger	125	Chamberlain	68	Cruveilhier	115
Buchère	136	Champsaur	143	Cs. Lázár	69
Buchholz	80	Chananel : Feldmann József .	76	Csahihen	179
Buday Erzsébet	159	Charbonnel	158	Csalogovits	149
Buday Júlia	60	Chardin	156	Csatkai	156
Buddha : Schomerus	77	Charles lásd Károly		Csekey	163
Budge	123	Chase	125	Csekonics : Bajza	87
Bumke	67	Chesterton	73	Csepely	120
Bunyan	159	Chevallerie	97	Cserép.....	163
Burchardt	120	Chevrot	136	Csergő.....	131
Buré : Marabini	91	Cheyney	99	Csikay	93, 127
Burger	76	Chi-Chao	85	Csizmadia : Sheldon	72
Burnacini : Biach-Schiffmann.	171	Chiovenda	114	Csobán	82
Burton	177	Chobot	74	Csonka	147
Busch : Korostowetz	83	Chodowiecki	157	Csopey	94
Busse	63	Cholnoky	148, 169	Csury	138
Butavond.....	149	Christiansen.....	101	Csürös : Csobán	82
Butler	96	Chu Shi	63	Culverwel : Whithcote	66
Buxbaum : Cowdrich	94	Churchill	171	Cumont	75
Buzás	116	Chytraeus	175	Curius	96
Buzello	153	Cicognara	60	Cuthbert	72
Büchner	129	Cim	159	Cyprian : Beck	115
Bühler	164	Cimic	112	Cysarz	161
Bülow, Bernhard : Eckardstein	164	Clapton	159	Czakó	103
Bülow, Bernhard : Schmidt-		Clare	136	Czeglédy.....	171
Pauli	91	Claren	112	Czettler	125
Bülow, Bernhard : Schöler ..	172	Clarke : Shaw	99	Czettler : Bernát	101
Bülow, Bernhard : Stein	164	Clarot	177		
Bülow, Bernhard : Thiemme.	173	Claussen, Bruno	60	D'Abernon	125
Bülow, Friedr.	123	Claussen, Wilhelm	96	Dacqué	63
Büsch	139	Clavel	114	Dahm	111
Bynkershoek	103	Clayton	148	Daiches	115
Byrd : Miller.....	169	Clémenceau : Daudet	166	Dajanand	76
Byron : Reuter.....	81	Clémenceau : Michon	172	Dalchov	118
		Cluttonbrock : Streeter	71	Dalman	144
Cahn : Giese	116	Cobham	60	Dammang	131
Caillaux : Martin.....	85	Cochin	156	Dampier-Whetham	59
Calasancs lásd József		Codd	69	Danielewicz	129
Calixtus III.	74	Cohen-Portheim	169	Dante : Eliot	161
Calvocoressi : Bartók	157	Cohn, Georg	103	Dantier	101
Canaway	87	Cohn, Josef	89	Darasczekoh	77
Canditt	62	Cohn, Richard	112	Dárday	102, 114
Canova : Albrizzi	154	Coffman : Williams	84	Dareios : König	168
Capitant	142	Colcord	96	D'Arsonval : Lakhovsky	148
Carell	123	Colm	141	Darwin	80
Carl lásd Károly		Colman	95	Dassel	118
Carlé	62	Colston : Mersereau	152	Daudet	166, 171

Daulet : Dajanand.....	76	Domány	136	Ebner	113
Dávid	83	Dombart	168	Eckardstein	164
David-Neel	75	Dombi	74	Eckardt	166
Davis, H. W. C.	163	Dombováry	114	Eckartshausen	69
Davis, Jerome	93	Donat	68	Eckert : Weber, Adolf	93
Davy	78	Donáth	70	Eckhardt : Kérészy.....	115
De Cesare	106	Dormuth	158	Eckstein	171
Dechant	86	Doros	158	Ecsedi.....	157
Dee : Kiesewetter	66	Dostoiewskaia	171	Écsy	121
Deetjen : Kendell	171	Dostoiewski : Dostoiewskaia ..	171	Eddelbuttel	179
De Gubernatis	73	Dostoiewski : Fülöp—Miller ..	171	Eddington	147
Dehio	164	Dostoiewski : Kampmann 78,	161	Edelsheim	71
Deimel	144	Dostoiewski : Schestow.....	161	Edison : Ford	171
Delacroix	144	Dovifat.....	62	Egger, Adrian.....	154
Delago	169	Doyle	66 (2)	Egger, Hermann	166
Delaporte	144	Döblin, Alfred	102	Eggersdorfer : Klug.....	69
Deleuze	66 (2)	Döblin, Ernst	123	Egler.....	161
Delesalle.....	144	Döbrentel.....	160	Egyed	88
Delmár : Thirring	170	Dömjén	82	Ehmer	127
Deltour.....	119	Dörfler	144	Ehrenwerth	95
De Man	99	Dörge	103	Ehrlich	106
Demartial : Barnes	90	Drenkhahn	123	Eicken	155
Demel	111	Dresler	62	Eickstedt	129
Denis	74, 165 (2)	Drew : Warshow	173	Einberger	108
Dénison	67	Drigalski	151	Einstein, Albert : Israel	147
De Ponte	75	Drinkwater	159	Einstein, Lewis	171
Derenberg	112	Druce	169	Einzig	136
De Ricci	60	Dsida : Fisher.....	123	Eisenberg	151
De Ruggiero	85	Dublin	150	Eisenhuth	63
De Saussure	144	Dudich : Walter	147	Eisenmann : Koht	89
Deschiétère	103	Duhm	70	Eisser	115
Dessauer	92	Dunand	144	Elbel : Savary	128
De'Stefani	136	Dungern	164	Eliot	161
Deter	158	Dunham	127	Elisabeth lásd: Erzsébet	
Del Vecchio	123	Dunkmann	78, 129	Elisséev : Sakurazawa	65
Dewar.....	148	Duperron	77	Elkán	165
Dewey	63, 81	Duppi-Tesup : Friedrich,		Ellekilde : Olrik	83
De Wolfe Howe	81	Johannes	115	Elmer	171
Dézsi.....	158	Duprat : Chalupy	78	Elshoff	90
D'Ham	106	Du Prel	66	Elster, Karl	136
D'Heylli	60	Dupuis	103	Elster, Ludwig	123
Dickinson	68	Duruy, Victor.....	166	Ely	125
Didier	139	Dutuit	156	Ember	144
Didovácž	144	Düby	112	Emele	151
Dieben	140	Dühring : Greulich	99	Emin	119
Diebow	171 (2)	Dürer : Glatz	156	Emmet : Streeter	71
Dieck	67	Düssel.....	129	Emrich	108
Diesel	82	Düwer	152	Endemann	136
Diettrich	67	Dyrenfurth	169	Ender	74
Dietzgen.....	99	Ebbinghaus	63	Enderes	119
Digard	139	Ebel	111	Engel	135
Dilthey : Misch	69	Ebeling, Erich	76 (2)	Engel, Ed.....	144
Dingler	63 (2)	Ebeling, Hans	99	Engel, Otto : Hesse	70
Dinkelaecker : Beyer-Desimon	133	Ebelt	146	Engelhardt	121
Dittrich	129	Éber	125	Engels : Marx, Karl	99
Divald	154	Éber : Radványi László	137	Engler	96
Diversis	156	Eberan von Eberhorst ..	127, 134	Engliš	63, 140
Dix	164	Eberhardt	119	Enschedé	153
Djoritsch	108	Eberl	177	Enyedi	131
Dobrin	103	Ebersolt	79	Eörsi	131
Dodge	67	Eberspächer	103	Eötvös : Novák	160
Dóka.....	69	Ebid	167	Eötvös : Véghely	160
Dolan	93			Eperjessy	179

Eppenhauer	112	Feldmann József	76	Freudenberg	127
Eppinger	159	Feldmann, M.	131	Freudenfeld	94
Erdélyi János: Schöner	160	Fels	64	Freudenthal	143
Erdélyi László	88, 165	Fenyő	133	Freyer	162
Erdélyi Sándor	153 (2)	Fenyvessy Béla	150	Freytag	93
Erdey	63	Fenyvessy József	113	Fricke	96
Erdősi: Keéri-Szántó	153	Ferdinánd, I.	175	Fried	125
Ereký	116	Ferenc, Szent, Assisi: Cuthbert	72	Friedemann	64
Erichsen: Lützow	165	Ferner	114	Friedlaender-Prechtl	96
Eriugena: Kletler	64	Ferrara	88	Friedländer, P.: Jaeger,	
Erler	103	Fettich	168	Werner	154
Ernst	68	Fichtner	76	Friedländer, Walter	121
Ernst Teréz	144	Fiehler	118	Friedrich: lásd Frigyes	
Erődi	179	Filene	123	Friedrich, Johannes	115 (2)
Erzsébet, Szent: Stolcz	73	Findeisen	129	Friedrich István	88, 125
Erzsébet, Szent Thüringiai:		Fink: Wiseman	74	Friedrich, Karl	95
Horn	72, 73	Fiók	79	Friedrich, Kurt	108
Erzsébet, Szent Thüringiai:		Fisch	76	Fries, Jakob Friedrich	64
Weinrich	73	Fischer: Lukascsek	122	Fries, Josef	114
Eschenmayer	64	Fischer, Ad.	123	Friese	110
Espey	139	Fischer, Ernst	111	Frietsch	123
Essen	85	Fischer, Guido	153	Frigyes I. német-római csá-	
Etlar	83	Fischer, Herbert	115	szár: Meyer, Hans	163
Etdorf	164	Fischer, Karl	95	Frigyes II. német császár:	
Eudel	154	Fischer, Ludwig	108	Schneider, Fedor	164
Eulenburg: Vierkandt	78	Fischer, P.	88	Frigyes, választófejedelem:	
Evain	90	Fischer, Walter	159	Miller	164
Evans, Griffith C.	123	Fischer, Walter: Ziemssen ..	150	Fritz	61
Evans, Wainwright	80	Fisher, H. A. L.	166	Frobenius	169
Everling	100	Fisher, Irving	123	Froelich	106
Everth	91	Flake: Montaigne	65	Fromm	125
Ewlja Tschelebi: Babinger	168	Flanz	141	Frühwirth	82
Ezra-Nehemia: Klein József ..	72	Fleege-Althoff	129	Fueter	146
		Fleiner, Elisabeth	98	Fugger család: Weitnauer ..	128
Faba	117	Fleiner, Fritz	106	Fugger, Nora	165
Fábián	143	Flink	136	Fuhs	142
Fabinyi	114	Florinsky	166	Fukuda	127
Facin	74	Flottroug	62	Funk	108
Fahringer	139	Flury	151	Furger, Franz	85
Fahsel	70	Foch	119, 163	Furger, Johann: Furger Franz	85
Fallodon: Temple	69	Fodor	129	Furtwängler: Specht, Richard	157
Faluhelyi	103	Fokker	156	Fülöp-Miller	171
Famaoka	76	Folsom	81	Fülöp-Miller: Narischkin-	
Fankhauser	66	Fonck	103	Kurakin	172
Fanta	94	Foo Ping-Scheung	110	Fyvie	159
Farbman	101	Ford	171		
Farkas	160 (2)	Forgács	75	Gabain	144
Fascher: Jühlicher	72	Forman	139	Gabányi	171
Faucherre	98	Forstner: Fanta	94	Gadow	113
Faulkner	93	Foster	148	Gagern	66
Fausser	117	Fotheringham	164	Gallilei: Wenzel	147
Faut	78	Fournel	83	Gallina	156, 179
Febure	75	Fragonard	156	Galling	115
Federer: Cuthbert	72	Francke: Jäschke	145	Gampp	108
Fedisch	95	Francqueville	103	Gams	74
Fees	102	Frank	150	Gandhi	85
Feger	114	Frantzen	94	Gandhi: Standenath	87
Fehér	168	Franz: lásd Ferenc		Gárdonyi	157
Feigion	98	Franz	159	Garet	79
Feilgenhauer: Brofferio	66	Fraser	166	Garth	80
Fels	136	Frei: Strasser	99	Gáspár, Cornelius	146
Fekete József	121	Fresdorf: Luppe	98	Gáspár István	127
Fekete Oszkár	124	Freud: Zweig	67	Gater	126

Gáthy	94	Goldhahn	149	Guedalla	166
Gebhardt	123	Goldmann	80	Guiard	149
Geck	94	Goldschmidt	123, 164	Guillaume : Koehler	68
Gedő	62	Goldsmith	173	Gulyás	122
Geismar : Kierkegaard	71	Goldzieher	138, 146	Gunn : Netram	73
Gelhaar	108	Goldziher	60	Gurian	62, 88, 101
Gennrich	70	Gonder	129	Gutkind	156
Genouillac	144	Gonzoga lásd : Alajos, szt.		Guyau : Kozmutza	154
Genthon	156	Gonzenbach	129	Guyon : Upham	73
George : Picht	161	Gooch	162	Günther, Kurt	121
Geöcze	103	Gooss	91	Günther, Raimund	87
Gerber	85	Gosch : Wilson, Francesca	89	Gürtler	99
Gerbis	151	Gosse	159 (2)	Gyallay : Jancsó	165
Gerbis : Gotschlich	94	Gotschlich	94	Gyallay-Pap	79
Gergely	136	Gottl-Ottlilienfeld	124, 129	Gyalóky	119
Gerhardt	129	Gough	99	Gyárfás	140
Gerhart	149	Goyau	75	Gyenes	149
Gerlach	147	Göller	70	György Ernő	110, 134
Gerland	85	Göncz	158	György Lajos	160
Gerlich	70	Görland	64	Györki	125
Germain, André	87	Görres	66	Györy	160
Germain, Sophie	59	Götze	170	Gyula II. : Lanciani	83
Gersdorff : Bessedowsky	101	Graf	96	Gyuris	78
Gesemann	161	Grappin	107	Gyürky	151
Geuser	72	Grasset	70		
Geuser : Plus	172	Gratz Gusztáv	91, 127, 135	Haag	150
Ghallab	143	Gratz Ottó	151	Haase	81
Ghasi lásd Kemal		Grässe	143	Habicht	87
Ghelen, G. V.	176	Grebe	64	Habsburg, Albert fõhg. :	
Ghyka	64	Gredt : Sajó	65	Habsburg Károly fõhg.	119
Gibson	119	Greely : Miller	169	Habsburg József fõhg.	120
Gide, Charles : Csikay	127	Gregory : Szekeresné, Flachner	158	Habsburg József fõhg. :	
Gide, Gilbert : Basdevant	103	Grentrup	88	Gabányi	171
Giebe : Kohlrausch	147	Gretton	106, 164	Habsburg Károly fõhg.	119
Giese	116	Greulich	99	Habsburg Ottó fõhg. : Werk-	
Giesebrecht	75	Greuner : Röthlisberger	113	mann	173
Giles	167	Greven : Kirsch	74	Habsburg Ottó fõhg. : Zessner	173
Gilman : Russel	69	Griesmeier : Reiner, H.	84	Habsburg Vilmos fõhg. :	
Gilson	72	Grimm	90	Habsburg Károly fõhg.	119
Giotto : Weigelt	156	Grisebach	60, 64	Hadl : Kürcz	145
Gissing : Franz	159	Groethuysen	64	Haenisch	144, 167
Glasenapp	76	Grohmann	129	Hagemann	91
Glaser	125	Grosbuis	140	Haggard	149
Glatz	156	Gross, Gust. Ad.	124	Hahn, Josef : Eckartshausen.	69
Glockemeier	123	Gross, Hermann	129	Hahn, Martin	151
Glondys	70	Gross, Karl	69	Hahn, Walter	127
Glungler	102, 129	Grosschmid	88	Hajek	157
Glücksmann	169	Grote-Hasenbalg	156	Hajtó	152
Glücksthal	112	Grotefend	167	Halász Albert	135
Gnirs	168	Grothe	88	Halász Elemér	96
Gobron	143	Grotkopp	135	Haldane	148
Goebel	80	Grousset : Sakurazawa	65	Halévy	87
Goedewaagen	64	Gröber	72	Halhammer	117
Goeltzer	171 (2)	Gruber, Josef	82	Hall	168
Goerrig	102	Gruber, Karl	133	Haller	164
Goethe : Biese	161	Grühl	94	Halnay	88, 171
Goethe : Heimholtz	146	Grün	71	Hamerák	122
Goethe : Keudell	171	Grünberg	94	Hamilton	82
Goethe : Kühn	172	Grünhut	64, 70	Hamm : Hickmann	134
Goetz, Harry	118	Grünseis	131	Hamm, H. W. : Cowdrick	94
Goetz, Walter	163 (2)	Grünstein	83	Hammesfahr	124
Goltein	99	Guardini	70	Hammurabi : Daiches	115
Goldberger	71	Gudohr	104	Hamvassy	141

Handelsmann : Koht	89	Heilperin	136	Hickmann	134
Handjieff	107	Heim, Karl	71	Hielscher	169
Hanefeld	132	Heim, Karl : Schott	71	Hiess	84
Hanfstengel	122	Heim Pál : Zborovszky	80	Hilberseimer	155, 156
Hanotaux : Roger	82	Heimann	124	Hildebrandt, Friedrich	100
Hanser	98	Heimann : Weber, Adolf	93	Hildebrandt, Kurt : Friede- mann	64
Hansmann	72	Heimberg	125	Hildesheimer	115
Hantos Elemér	131 (2), 136	Heimberger	108	Hillig : Röthlisberger	113
Hantos Gyula	116	Heimholtz	146	Hilmer	131
Happold	164	Heinemann	92	Himler	98
Hardenberg-Schattschneider	119	Heinrich : Luppe	98	Hincke	95
Harnack	99	Heinrich, Eberhard	112	Hindenburg : Schaaafhausen	172
Harper, Lathrop C.	62	Heinrich, H. W.	151	Hindenburg : Schultze- Pfaelzer	172
Harper, Samuel	101	Heiter	142	Hindenburg : Voigt	173
Harrison	83	Hekler	154	Hirsch, A. : Selfridge	135
Harsányi	160	Heldermann	136	Hirsch, Geo.	67
Hartmann, Eduard	64	Hellborn	80	Hirsch, Jul.	125
Hartmann Franz	66	Hellebronth : Málnási	172	Hitler : Becker, Heinz	100
Hartmann, Gotthold	115	Heiler Erik	109	Hitler : Diebow	171
Hartmann, Hans	166	Heller Farkas : Tagán	138	Hitler : Lewis	87
Hartmann, Heinz	117	Heller, Hermann	99	Hitler : Stark, Johannes	100
Hartmann, Karl O.	155	Heller, Joseph	157	Hitler : Trossmann	100
Hartmann, Martin	76	Heller, M. P.	157	Hittrich	178
Hartmann, Paul	92	Hellgrath	107	Ho Tschong-Chan	110
Hartrodt	120	Hellwig	62	Hoby : Castiglione	143
Hartung, Fritz	117	Helmezi	160	Hoch	139
Hartung, Paul : Ranke	162	Henderson : Castiglione	143	Hodges	104
Hasan	127	Hengstenberg	64	Hodgson	73
Haselhoff	152	Hennemann	64	Hoegner	100
Hassinger	162	Hennig, Franz	97	Hoeniger	94
Hasslewood	122	Hennig, Richard	134	Hoeniger : Schafheutle	113
Hatvani : Lósy-Schmidt	172	Henning : Pastor	79	Hoesslin	151
Hatzidakis	80	Henzel	129	Hofacker	102
Haury	144	Herbart : Sellei	69	Hoffmann, Ernst	107
Hauser	155	Herczeg	160	Hoffmann Miksa	143
Haushofer	81 (2)	Herder : Biese	161	Hoffmann, Rich. Rud.	64
Hausser	146	Hermann, Carol. Frid. : Platon	65	Hofhauser	127
Hawel	116	Hermann, E.	73	Hofmann	61
Hawranke	107	Hermann, Eduard : Hudson	66	Hohenester	148
Haydn : Major	157	Hermann, Grete : Nelson	69	Hohenlohe	114
Haydn : Naumann, Hans	157	Hermann, H. P.	151	Hohenzollern Lajos Ferdinánd herceg	90
Hayek	124	Hermant	129	Hohm	152
Hayes	88	Hermberg	125	Hold	142
Hays : Russel, Bertrand	69	Hermens	85	Holder	84
Häussermann	96	Herpay	167	Hollitscher	82
Hearst : Winkler, John K. ..	62	Herrmann	168	Holland	82
Hebbel : Biese	161	Herskovits	76, 117	Hollingworth	150
Heck	110	Hertel	111	Hollitzer	161
Hecker	104	Hertz, Amelia	168	Hollós István	130
Hedin	169	Hertz, Frdr.	162	Hollós József	130
Hedin : Herrmann	168	Hervé	91	Holmbäck	104
Hefty	169	Herzog	153	Holstein	151
Hefty : Thirring	170	Hess : Goitein	99	Holthausen	145
Hegel : Busse	63	Hesse	70	Holtz	112
Hegel : Kayser, Ulrich	162	Hessen	64	Holtzendorff : Bagehot	135
Hegel : Nadler	65	Hetzer	122	Holz : Seidlitz	170
Hegel : Nink	65	Heussi	162	Holzappel	75
Hegel : Unruh	86	Hevánszky	177	Holzhausen	59
Heide	62	Hevesi	76	Hóman	165
Heidecker	69	Hevesy	91	Homburger	112
Heidegger : Misch	69	Hewes	93		
Heilborn	104	Heyde	59		
Heiligenthal	156	Hezner	122		

Hommel	163	Ibsen : Egler	161	Jensen : Anderson	143
Homölle	95	Ignác, Szent, Loyalai : Kolb.	73	Jeserich : Goetz	118
Honjo	127 (3)	Ignatius lásd Ignác		Jessen	161
Honterus : Netoliczka	74	Iljin	70	Jesus Christus : Gürtler	99
Honti	143	Illés József	115	Jeszenszky	134
Hopfner	76	Illés Sándor	141	Jéze	140
Horánszky	179	Illyefalvi	94, 179	Jireček	127
Horbat : Kasten	102	Imre, Szent : Bodnár	59	Jírku	72, 163
Horger	145	Imre, Szent : Serédi	179	Jlligens	112
Horkenbach	164	Imre Ilma	160	Joachim : Ozaneaux	83
Horkheimer	78, 162	Imre József	150	Johnsen	135
Horn	72, 73	Ince III. : Binns	73	Johnston	90
Horneffer	99	Ince XI.	176	Johnstone	148
Hornyánszky	83	Inge	75	Jollos	148
Horváth Ádám, páloáci :		Innocent lásd Ince		Jolovicz	150
Székely Károly	145	Isaac	133	Jonasson : Tammekann	170
Horváth Barna	64, 69	Isbert	84	Jonathán ben Uzziel : Weisz	
Horváth Béla	169	Israel	147	Pál	72
Horváth János	160	Issekutz	150	Jones, Frederic Wood	148
Horváth Jenő	104, 165	István, Szent, király : Horváth		Jones, J. Deane	164
János	160	János	160	Jonson : Pfisterer	159
Horváth Kálmán	122	Ito	88	Jonsson : Aulén	70
Horváth Kázmér	106	Iványi	106, 167	Jordan, Donaldson	167
Horváth Kelemen	64	Ixtliilxochitl	171	Jordan, Pascual	147
Horváth Konstantin :		Jacob, Georg	79	Jordan, Riv. Hard.	122
Szegegy	160	Jacob, Siegfried	110	Jores	153
Horváth, Walter	155	Jacobi, Herm.	76	Jorga	167
Houben	63	Jacobi, Roland	105	József főhg. lásd Habsburg	
Howard	149	Jacobsen	148	József	
Howland	90	Jacoby	71	József, Szent, Calasanti :	
Howland : Feis	136	Jaeger	154	Hevánszky	177
Hoyack	78	Jaensch	64	Jöhr	136
Höger : Enderes	119	Jaffé, Albert	152	Juglar : Mangelsdorf	126
Hörsing : Curius	96	Jaffé, Fritz	91	Juhász	94
Hörstmann	136	Jahn, Ernst	67	Julien	158
Hösl	110	Jahn, Gustav	117	Julier	120
Hrauda	91	Jahn, Otto	157	Julius lásd Gyula	
Hu Han-Min	110	Jakabffy	89	Junckerstorff	104
Huch	164	Jan	111	Jung, C. S.	67
Hudson	66	Jancsi	73	Jung, Franz	79
Hueck	94	Jancsó	165	Jung, R. : Maday	158
Hugenberg, A.	136	Jancsó : Asztalos	87	Junghann	88, 89
Hugenberg, Alfred	131	Janin	63, 159	Junk	171
Hugo : Muzsnai	160	Jankó	143	Jura	59
Hull	88	Jannavay : Roberts	72	Jurkovich	165
Humar	137	Janson	124	Jusserand	91
Hume : Wallenfels	103	Janus Pannonius : Huszti	171	Just	160
Hunck	82	Jardot	179	Jühlicher	72
Hunger	76	Jármay	127	Jünger : Schultz	86
Hunyor	108	Jaschik : Bán	154	Kaán	154
Hupfauer	110	Jászai : Lehel	158	Kaas Albert	165
Hurd	99	Jatapatala	76	Kaas, Ludwig : Hagemann	91
Hurst : Russel	80	Jäckh	85	Kádár	74
Husain	131	Jäschke	145	Kadden	94
Husler : Pflüger	150	Jean	143	Kadecka	107
Husserl : Misch	69	Jeans	146 (2)	Kadic	149
Hussey : Smith, H. Clifford	155	Jeans : Temple	69	Kadner	83
Husztí	171	Jedlik : Verebély	147	Kaepelin	90
Hutchinson	168	Jehuda B. Áser : Kohn Ármin	77	Kahl	85
Hutt	109	Jellicoe : Gibson	119	Kahn	84
Hüttinger	109	Jencs : Angyal Pál	108	Kahn-Freund	94
Hüttner	61	Jenny	127	Kaindl : Mayer	165
Hyslop	66				

Kaiser : Weber, Karl Maria .. 157	Keller, Rudolf .. 91	Kleinschrod .. 71
Kákósy .. 117	Kelley .. 157	Klersch .. 136
Kámocsay .. 93	Kelsen .. 107	Kletler .. 64
Kampmann .. 78, 161	Keltsch .. 84	Kliem .. 146
Kaneko .. 77	Kemal : Roger .. 82	Klima : Gruber .. 82
Kanin .. 136	Kemmerich .. 70	Kling .. 151
Kann .. 104	Kemnitz .. 117	Klinkowstroem .. 67
Kant : Hoffmann .. 64	Kempe .. 104	Klotz .. 118
Kant : Kraus .. 64	Kempelen .. 165	Klösz .. 178
Kant : Maier, Amneliese .. 65	Kempfen : Mayr .. 172	Klug, J. .. 69
Kanya .. 177	Kenesev : Mersmann .. 157	Klug, Oskar .. 124
Kanzler .. 101	Kennedy .. 167	Klumker .. 121
Karigren .. 145	Kenyon : Boulton .. 154	Kmoskó .. 152
Karl lásd Károly	Kérészy .. 115	Kner .. 153
Károly I. angol kir. :	Kerkápolv .. 172	Knolle .. 124
Muddiman .. 164	Kern .. 82	Knopf .. 146
Károly, V. német római	Kerner .. 78	Knoppe .. 153
császár .. 175	Kernstock .. 118	Knox : Maycock .. 74
Károly, V. német római	Kersten .. 122	Knutzen : Luppe .. 98
császár : Everth .. 91	Kertész .. 107	Kock, Ludwig .. 127
Károly, I. osztrák császár :	Keudell .. 171	Koch Sándor .. 148
Troud .. 165	Keynes .. 124, 136	Koch-Weser .. 131
Károly, I. osztrák császár :	Keyser, Cassius Jackson .. 59	Kodsmat .. 148
Werkmann .. 91	Keyser, Erich .. 104	Koehler & Volckmar .. 153
Károly főhg. lásd Habsburg	Keyser, Erich .. 162	Koehler, K. F. .. 60
Károlyi Árpád : Angyal Dávid	Keztyüs .. 131	Koehler, W. .. 68
Károlyi Imre .. 125	Kiefer .. 107	Koeniger .. 115
Károlyi Imre : Czettler .. 125	Kiehl .. 96	Koeppel .. 136
Karst .. 145 (2), 163	Kierkegaard .. 71	Koffler .. 134
Karutz .. 143	Kiesewetter .. 66 (2)	Kofler .. 75
Kassner .. 69	Kiesselbach .. 104	Kogler .. 115
Kasspohl : Sorokin .. 78	Kincs .. 171	Kohl-Larsen .. 169
Kasten .. 102	Kinga, Boldog, Árpádházi :	Kohler : Peiser .. 116
Kastner .. 118	Puskásy .. 73	Kohlrausch .. 147
Katalin II. : Aretz .. 170	Kinzel .. 169	Kohn Ármin .. 77
Katona .. 112, 124	Kionka .. 151	Kohn, Hans .. 89
Katharina lásd Katalin	Kipferling .. 170	Koht .. 89
Kaufmann Dávid .. 77	Király .. 165	Kolb .. 73
Kaufmann, Fritz .. 162	Kirckner .. 96	Kolbe .. 163
Kaufmann, Fritz .. 171	Kirchvey : Russel .. 69	Kolbenhever .. 134
Kaufmann, Jos. : Montefiore .. 77	Kirkconnell .. 79	Koller : Tarcsay .. 138
Kaufmann, Rudolf .. 133	Kirsch .. 74, 83	Kolofont .. 82
Kaul .. 87	Kisch .. 69	Koltermann .. 140
Kaus .. 64	Kisfaludy Károly : Speneder .. 160	Kont .. 92
Kayser, Kurt .. 129	Kisfaludy Sándor : Szegedy .. 160	Kopfner .. 79
Kayser, Ulrich .. 162	Kiss .. 124	Kopp .. 171
Kazal .. 152	Kissling .. 115	Koppe .. 141
Kazinczy : Négyessy .. 172	Kiszely .. 118	Korn .. 70
Kämmerer : Ziemssen .. 150	Klamroth .. 85	Kornis .. 79
Kästner .. 102	Klare .. 109	Kornis : Doros .. 158
Keéri-Szántó .. 153	Klarwill : Montandon .. 120	Korosec .. 115
Kees .. 77	Klaus, Fr. Xav. .. 177	Korostowetz .. 83
Keil .. 168	Klaus, Wilh. .. 166	Korovine .. 104
Keim .. 112	Klärner .. 104	Kortleitner .. 163
Keiser .. 124	Klebelsberg .. 62, 122	Kossmann .. 80
Keith .. 81	Kleis .. 120, 139	Kossuth : Balassa József .. 171
Kekule v. Stradonitz .. 163	Klein Andor .. 72	Kostrzewski .. 89
Kelemen .. 114	Klein József .. 72	Kotšis .. 105
Kelényi .. 179	Kleinberg .. 83	Kourek .. 131
Kellen .. 132	Kleindin .. 125	Kovács .. 125
Keller, Erich .. 64	Kleine : Goetz .. 118	Kováts Alajos .. 153
Keller Lajos .. 121	Kleinschmied .. 85	Kováts Andor .. 109
Keller Lajos : Sellheim .. 121	Kleinschnitz : Engliš .. 140	Kováts Elemér .. 102

Kováts József	160	Küntzel : Mitchell	126	Lazarovics	165
Kozmutza	154	Kürzc	145	Lebas : Winkler	62
Köhler, Alb.	179	Kvassay	178	Le Bon	162
Köhler, F.	68	Kyber	67	Lecanuet	74
Köhn	139			Lechner	117
Kökény	145	Lacaza-Duthiers	162	Le Clerc : Quatara	92
Kölberle	75	Lachner	112 (2)	Le Coq	145
Kölcsey : Kincs	171	La Cour	147	Lederer	96, 124, 126
König, Ed	72	Ladányi : Kolofont	82	Lee, C. D.	68
König, Franz Josef	109	Ladik	116	Lee, Vernon : Paget ...	155, 158
König, Friedr. Wilh.	164, 168	Laeuen	133	Leeds	95
König Géza	136	Laferrière	103	Lefebure	91
König, J.	152	Lafont D'Aussone	172	Legge	152
Könyves Tóth	179	Lagarde : Klamroth	85	Lehel	158
Köppen	177	Lagerlöf : Hielscher	169	Lehmann, Gerhard	64
Körte	143	Lagrange	71	Lehmann, Gerhard : Dunk-	
Köster	127	Lajos, XIV.	176	mann	78
Kötzschke	171	Lajos, XIV. : Kaepelin ...	90	Lehmann, Hellmuth ...	102, 139
Kraemer	134	Lajos Ferdinánd hg. lásd		Lehmann, M. R.	130
Kraepelin	151	Hohenzollern		Lehnert	156
Krafft-Bonnard	89	Lajos Fülöp, francia király..	83	Lehwess	152
Krakowski	64	Lakatos	179	Leifer	83
Král : Gruber	82	Lakhovsky	85, 148	Leinert	79
Kramer	134	Lakos : Fanta	94	Leipart	97
Krappe	143	Laky	141	Leisegang	117
Kraus	145	Lama	71	Lelu : Keynes	135
Krause, Gerhard	104	Lamb, Charles	159	Lemallier	60
Krause, K. : Seydlitz	170	Lamb, Harold	172	Lenard	172
Krauss	162	Lamberg	94	Lengner	136
Krcsmárk	143	Lambert, Jacques	92	Lenhard	124
Kredel	169	Lambert, Rudolf	67	Lenz, Fritz	80
Kremer	151	Lamer	168	Lenz, Max	122
Kreuger : Schwarzenberger ..	141	Lamm	90	Lenzner	151
Kreuzer	94	Lammers	131	Leo X. : Rodocanachi	166
Krippel	134	Lamor	131	Leo XIII. : Lecanuet	74
Krisztics	85	Lampe	134	Léon lásd Leó	
Krolopp	131	Lanciani	83	Leon. Eugène	137
Kronfeld	150	Landerer	177	Leonardo da Vinci : Bodmer.	156
Krueger, E. T.	81	Landmann	142	Leonhardt	136
Krueger, Felix	68	Landwehr	120	Leopold lásd Lipót	
Krüger	110	Lane : Prohászka	75	Leosini	178
Krzesinski	64	Lang	60	Lépes	120
Kubin	157	Langdon	164	Lépicier	67
Kuczynski, Jürgen	94	Lange	69	Le Senne	69
Kuczynski, Marguerite :		Lange-Eichbaum	81	Leskien	145
Kuczynski, Jürgen	94	Langhans-Ratzeburg :		Lessing	80
Kugler	75	Kästner	102	Leubuscher	94
Kühn	152	Lapponi	67	Leufkens : Alajos, Szent,	
Kukula	172	Lapradelle	104	Gonzágai	72
Kulcsár	68	Lapradelle : Perret	82	Leval	60
Kultsár	177	Laski	85	Levillain	167
Kulzinger	110	Lassalle : Ebeling, Hans ...	99	Lévy-Bruhl	143
Künnen	176	Lassaly	117	Lewin	129
Kunos	161	László	112	Lewis	87
Kunszt	150	Latendorf	142	Lewy	115
Kunz	140	Laufke	112	Leyden	118
Kupfer	96	Laumann	86	Liang	135
Kutschbach	167	Laun	70	Liber	118
Kühn	172	Laurent : Barnes	90	Liber : Venczell	180
Kühne	96	Lauterer	153	Lichtenberger	70
Kühner	122	Lavedan	156	Liebold	110
Künkel	85	Lawrence	172	Liechtenstern	170
Künstle	154	Lazarevski : Spiridovitsch ...	166	Liefmann	154

- Liepmann 109
 Liertz 146
 Lietzmann 72
 Ligeti 162
 Lighthall 64
 Lighthart 122
 Lilienthal 111
 Lincke 139
 Linde, F. W. 151
 Linde, H. 95
 Lindner 109
 Lindsay 148
 Lindsey 80, 172
 Linn 134
 Lipinski 99
 Lipmann 67
 Lipót I. (2) 176
 Lippmann 67, 146
 Lipps 65
 List 110
 Liszt : Gárdonyi 157
 Liszt : Hollitzer 161
 Liszt : Raabe 172
 Litt 85
 Lloyd 68
 Locher 177
 Lochner 62
 Loesch 104
 Loewenstein, Jan. 126
 Loewenstein, Karl 107
 Lomberg 131
 Lommel 77
 Lommel : De Saussure 144
 Loram : Phillips 81
 Lorenz, Alfred 157
 Lorenz, Karl 102
 Lósy-Schmidt 172
 Lotharingiai Károly hg. 175
 Louis lásd Lajos
 Lovassy 149
 Loveday 135
 Lovett 118
 Lowrie 172
 Löbner 134
 Löhr 72
 Löwenstein 130
 Lucas 131
 Luciani : Sencourt 172
 Luckenbill 145
 Ludendorff 89
 Ludovicus lásd Lajos
 Ludwig Emil 172
 Ludwig, Hellmut : Meletti ... 86
 Luehr 87
 Lukaschek 122
 Lukcsics 166
 Lukinich 165
 Lukinich : Baja 119
 Luppe 98
 Lustig 150 (2)
 Luther : Febure 75
 Luther : Mackensen 80
 Luttenbacher : Lapponi 67
 Lutter 112
 Lüddecke 124
 Lüng 100
 Lützow 165 (2)
 Lyall 169
 Lyautey 90
 Lyde 169
 Lymington 92
 Maag 68
 Maass, Ernst 79
 Maass, Gustav 107
 Maass, Hermann 121
 Maass, Max 134
 Macartney 165
 Macaulay 145
 Mac Bridge 143
 Mach 65
 Machlup 137
 Mackensen 80
 Mac Laughlin 163
 Maday 158
 Maddison 89
 Maderspach 120
 Madgearu 130
 Magdics 71
 Mager : Gerlich 70
 Magnus 102
 Magyar 179
 Magyary Géza 106, 114
 Magyary Zoltán 59, 116
 Magyary Zoltán : Hantos
 Gyula 116
 Mahlberg 96
 Mahler : Specht, Richard ... 157
 Mahr 96
 Maier, Anneliese 65
 Maier, Hans 91
 Maimuni : Rosenstein 77
 Maintenon : Lafont D'Aussone 172
 Mainzer 172
 Mairet 79
 Major 157 (2)
 Malade 178
 Malaparte 85
 Málnási 165 (2), 172
 Malott 142
 Maltzahn : Klinkowstroem ... 67
 Malynski 91
 Mályusz 88
 Mandelstam 89, 104
 Mandola 155
 Mandorff : Rajniss 102
 Mangelsdorf 126
 Mann, Heinrich 159
 Mann, Thomas : Peter 161
 Mannstaedt 96
 Manny 118
 Manopa-Dattas : Friedrich,
 Johannes 115
 Mansfeld 150
 Manzador : Temesváry 173
 Marabini 91
 Marcé 101
 Marcel-Robillard 169
 March, Arthur 147
 March, H. 80
 Marcovitch 92
 Marcus lásd Márk
 Marcus, Alfred 80
 Marcus, Ernst 104
 Marcus, Theodor 153
 Margueritte 85
 MáriaTerézia, uralkodó: Bright 171
 Marinitsch 137
 Márk, Szent : Edelsheim 71
 Marko 106
 Marks 109
 Márkus 178
 Marmorek 137
 Marneck 71
 Marosi 138
 Marot : Varga Bálint 159
 Marschak 124
 Martel 82, 91
 Martin, François : Kaepelin 90
 Martin, Gaston 85
 Martindale : Prohászka 75
 Martinovics 177
 Márton V. : Lukcsics 166
 Márton István : Toth 173
 Marton János 122
 Martonne 169
 Marx, Karl 99
 Marx, Karl : Goitein 99
 Marx, Karl : Gürtler 99
 Marx, Rud. : Kierkegaard .. 71
 Mary 104
 Masante 122
 Masaryk : Lowrie 172
 Maslow : Alexandra, cárné... 170
 Massenet : Pougin 157
 Máthé 163, 164
 Mathiex : Daudet 166
 Mátray : Spengler 69
 Mattschass 87
 Mattyók 156
 Mátyus 132
 Mauclair 155
 Maugham : Eppinger 159
 Maulert 100
 Maull 81
 Maurois : Sencourt 172
 Maurras : Gurian 88
 Maury 107
 Maxson 107
 Maycock 74
 Mayer, Franz Martin 165
 Mayer, Fritz 124
 Mayer, Joseph 109
 Mayer Károly 116
 Mayr, Franz Xaver 97
 Mayr, Josef Karl 172
 Mayr, Kaspar 91
 Märker 68
 März : Haushofer 81

Mead	167	Michelangelo : Wolf Rózi ..	173	Mörike : Biese	161
Mécs : Just	160	Michels	135	Muddemann	113
Medigo : Würdiger	77	Michon	172	Muddiman	164
Medriczky	118, 180	Mijatev	145	Muirhead	65
Megele	177	Mikulich	179	Mumm	100
Megovern	169	Mikusch : Churchill	171	Munch	120
Mehring	59	Milhofffer	132	Muntz, Joh.	175
Mehrmann	104	Milkau	61	Munzer	140
Mehrtens	178	Milleker	83, 165	Muršiliš II. : Friedrich,	
Meier, Günther	122	Miller, Francis	169	Johannes	115 (2)
Meier, Johannes	141	Miller, Max	164	Mussaeljan	128
Meisner, Andreas	135	Millikan	147	Mussolini : Diebow	171
Meisner, Heinrich Otto :		Miomendre : Ferrara	88	Mussolini : Oppen	132
Ranke	162	Miquel	89	Muszynski	68
Meisser	141	Mirkine-Quetzvitch	92, 103, 104,	Mutius : Kierkegaard	71
Meissner	83	107		Muzsnaí	160
Meister	62	Misch	69	Müller	100
Meletti	86	Mischel	77	Müller	114
Melich : Moór Elemér	145	Mises, Ludwig	124, 126	Müller, Aloys	65
Melichár	74	Mises, Richard	152	Müller, E.	156
Melly	151 (2)	Miskolczy	165	Müller, Erich	60
Menard	68	Mistler	169	Müller, Ernst	87
Mencken	145	Mitchell, Broadus	133	Müller, Franz	150
Mendel : Bateson	148	Mitchell, Georg Sinclair	133	Müller, Georg	107
Mendés-France	137	Mitchell, Wesley C.	126	Müller, Hans.	114
Mensching	75	Mitchell, William A.	120	Müller, Hans.	137
Mentovich : Osváth	172	Mitzakis	140	Müller, Max	75
Menzies : Duruy	166	Mleinek : Claussen	96	Müller, Paul	130
Meredith : Sencourt	172	Mlynarski	137	Müller, W.	86
Merényi	160	Mochi	78	Müller-Freienfels	68
Mergan	130	Moizer	113	Münchmeyer	99
Merk	116	Moll	134	Nachid	126
Mersereau	152	Molnár György	178	Nadler, Joseph	80
Mersmann	157	Molnár J.	178	Nadler, Käte	65
Merswin	73	Molnár Kálmán	107 (2)	Nadolny : Neumann	
Mesmer : Kiesewetter	66	Mombert	84	Ferdinand	98
Mesmer : Zweig	67	Money	92	Nagy Iván	84, 89
Mess	65	Monnier	83	Nagy József : Spengler	69
Messer	65	Monsberger	161	Nagy József, szárazberki	172
Mester	158	Montaigne	65	Nagy Tibor	137
Mesterházy	89	Montaigne : Strowski	66	Nake	90
Mészáros	179	Montaigne : Weigand	66	Nánassy	113
Mészárovsits	142	Montandon	120	Napoleon I. : Bainville	171
Meszlény	113	Montefiore	77	Napoleon I. : Elmer	171
Mészöly Gedeon	145	Montesquieu : Scheidig	86	Napoleon I. : Everth	91
Mészöly Imre	136	Mónus	125	Napoleon I. : Wahl	166
Metzger	80	Monzie	114	Narischkin-Kurakin	172
Metzsch : Munch	120	Mook	137	Naumann, Hans.	157
Meunier	161	Moór Elemér	145	Naumann, Joh. Wilh.	148
Meurer	69	Moór Gyula	111	Nawiasy	107
Meyer, Eduard	83	Moravcsik	145	Nawratzki	84
Meyer, Ernst : Andreades	126	Morgan, Pierpont : Warshow	173	Neferhotep : Pieper	77
Meyer, Fritz	138	Morgan, R. B.	164	Négyesy	159, 172
Meyer, Hans	163	Mori	137	Nelböck	92
Meyerson	68	Morison : Jordan	167	Nelson	69
Mézières	159	Mosheim	119	Nelson : Fries	69
Mialle : Deleuze	66	Mosse	61	Némethy	88
Michael	80	Mossong : Schryvers	73	Netoliczka	74
Michaelis, Edg. : Carus	67	Mothersole	82	Netram	73
Michaelis, Karin : Hielscher	169	Mousset	59	Neubauer : Cassel	123
Michaelis, L. : Germain, Soph.	157	Mower	104	Neufeld	137
Michalovich : Major	59	Mowrer	85	Neuling	130
Michel	155	Mozart : Naumann, Hans	157		

Neumann, Ferdinand	98	Oppenheimer, Franz	81	Peet	161
Naumann Károly: Béldi ...	133	Oppenheimer, Franz:		Peiser	116
Neumann, Therese: Berra ...	70	Böckenhoff	123	Pelbartus de Themeswar ...	175
Neumann, Therese: Gerlich ...	70	Oppenheimer, Franz: Schreiber	126	Pelikán: Stolcz	73
Neumeister	161	Oppenheimer, Franz:		Peller	84
Neurath	78	Vierkandt	78	Perathoner	115
Neurot: Osiminka	177	Oppenheimer, Friedr.	163	Percy	86
Neutra	155	Oppenheimer, Friedrich:		Peregriny	105
Neuwiem: Giese	116	Jaensch	64	Perler	65
Nevins	91	Orbók	169	Perret	82
Newbolt: Temple	69	Oresco	107	Perreux	166
Newfang	105	Óriás	155, 179	Perrot	75
Newman, E. W.	90	Oroszlány	82	Pershing	120
Newman, George	151	Orsini: Riceputi	73	Persson	145
Niel, Max	153	Orwin	132	Pessler	81
Niel, Richard	153	Osborn: Miller	169	Pester	109
Nielsen	109	Osiminka	177	Pesthy	165
Niemeyer	80	Oslay	120	Péter, Apostol: Gams	74
Niessen	102	Ostrogorsky	162	Peter	161
Nietzsche	172	Ostwald: Abert	123	Peters	62
Nietzsche: Mess	65	Osváth	172	Pétery	152
Nietzsche: Schestow	161	Osztérn	160	Pethick-Lawrence	137
Nikel	72	Ottlik	103	Pethoud	130
Niklisch	130	Otto von Habsburg lásd:		Pethó	85
Nink	65	Habsburg Ottó		Pethó: Sréter	166
Nipperdey	95	Otto von Österreich lásd:		Petrasco	105
Nipperdey: Hueck	94	Habsburg Ottó		Petrus lásd Péter	
Nitsch	99	Otto, Rudolf	70, 71, 76, 77	Pettenburg	113
Noack	154	Otto, Rudolf: Siegfried	71	Petz	157
Noel: Armfield	145	Otto, Walter F.	69	Petzelt	150
Noell	137	Ottopal	85	Petzelt	117
Nónay	120	Overbeck	75	Pfandl	161
Nostitz	152	Overbergh: Vanden Plas	144	Pfaundler	141
Novák	160	Ozaneaux	83	Pfisterer	159
Novalis: Weymann	68	Pacotte	65	Pflaum	142
Nowak	166	Padányi Gulyás	88	Pflüger	150
Nowotny	90	Paep	175	Pfohl	169
Nörr	79	Page	92	Philippe	130
Nötges, Jakob	100	Pagel	80	Phillips	105
Nötges, P.	75	Paget	155, 158	Phillips	81
Nutt: Jeans	146 (2)	Pál III. pápa: Lanciani	83	Piccard	138
Nuzubidse	65	Pál, Marg.: Prohászka	75	Piccard: Naumann, Joh. Wilh.	148
Nyanatilska	77	Palágyi	160	Picht	161
Obermeyer	169	Pálffy János: Málnási	165 (2)	Pieper	77
Obst	137	Pálffy Pál Ferenc: Málnási	165	Pierson	145
Odegard	81	Palmer	90	Pietsch	119
Oehler, H.	117	Pálóczi Horváth lásd Horváth		Pilch: Baja	119
Oehler, Richard: Nietzsche	172	Pancéri	176	Pilon	169
Oehme	100	Panzer	109	Pilz	133
Oertel, Hans	77	Papacharalampous	130	Pinder	155
Oertel, M.: Walling	95	Parkes	81	Pinoli	93
Oetinger: Auberlen	70	Pascal: Strowski	66	Pintér	160
Oettich	119	Páskándy	117	Piper, Mrs.: Sidgwick	67
Oettingen	156	Pastor	79	Piper, Hartmut	162, 167 (2)
Olay ... 62, 105 (2), 106, 158,	165	Pasvolsky	128	Pipkin	93
Oldekep	146	Pataki József: Török Sándor	178	Pirchegger: Mayer, Franz	
Oldfather: Pufendorf	102	Pataki Mihály	179	Martin	165
Olivier: Shaw	99	Patay	179	Pirké: Berkovits József	76
Olrik	83	Patterson	126	Pittard: Darwin	80
Oncken: Koht	89	Paul lásd Pál		Pius XI.	80, 122
Oppen	132	Pauls	83	Plachte	71
Ooenheim	168	Pearson	75	Platon	65
				Platon: Brieger-Wasservogel.	146

Platon : Friedemann	64	Raabe	172	Reinke	134
Plessner, Hellmuth	81	Raafat	105	Reisch : Baum, Richard	153
Plessner, Martin	59	Rachel	83, 128	Reisiger : Sforza	87
Plus	172	Rác Lajos	83, 172	Reisner	65
Plus : Geuser	72	Rác Zoltán	72	Rembrandt : Dutuit	156
Poelzig	151	Rada : Horn	72	Rembrandt : Van Loon	173
Pohl	147	Radakovic	79	Reményi : Kelley	157
Pohlmann	126	Rádl	89	Remsen	148
Póka-Pivny	136	Radloff	145	Rennschmid	95
Polak	157	Rados	155	Renny	134
Polakovits	179	Radowitz	154	Renouvin	163
Polczar	161	Radványi, Franz : Glatz	156	Reszler	108
Politzer	98	Radványi László	137	Réthly	180
Pomeray	80	Raffay	75	Reupke	100
Pongrácz	160	Rahlfs	158	Reuter	81
Porzsołt	178	Rait	164	Reutti	139
Posse	87	Raith	153	Reutti : Gotschlich	94
Potter	155	Rajniss	102	Révész	75
Potulicki	107	Rákóczi Ferenc II. : Király	165	Rexa	165, 180
Poty	78	Rákóczi Ferenc II. : Takács János	120	Rhé	168
Pougin	157	Rakovszky : Siklóssy	180	Rhodes	73
Poulimenos	102	Ranadive	84	Ricaut	176
Powell	91	Randall—Mac	168	Rice	78
Power, Effie L.	61	Randi	82	Riceputi	73
Power, Rhoda	164	Rank	68	Richard, lásd Rikárd	109
Pozder	77	Ranke	162	Richter	151
Pöhler	142	Ranschburg	114	Richter, F.	177
Prandi : Ripa	83	Rappard : Heilperin	136	Richter, Lutz	139
Prandtl : Tietjens	147	Rarth	68	Richter—Altschäffer	124
Prater	113	Raschhofer	105	Ricker	114
Pratt	167	Rasputin : Alexandra, cárné	170	Rickert	65
Prause	143	Rathenau	172	Rickert : Varga Sándor	66
Prauser	133	Rathenau : Carlé	62	Riedl, Artur H.	113
Predeek	61	Rátz	120	Riedl, Richard	135
Prendergast	119	Ratzenhofer : Enderes	119	Riedlinger : De Saussure	144
Presztel	177	Rausch	150	Riegel	167
Pringheim	146	Rauschenbusch	93	Rieger	130
Prion	130	Ravasz	172	Riepert	142
Privat	89	Raven	100	Ries	137
Prochaska	110, 112	Rawicz : Kühne, Hans	96	Riha	94, 118, 142
Prohászka	75	Raymund—Laurent	119	Rikárd I. : Power	164
Prohászka : Ravasz	172	Reck	86	Riker	167
Propst	170	Recke	89	Ripa	83
Prossinagg	82	Reckless : Krueger	81	Rittershausen	97
Przybyłlok	167	Reed	173	Rivet : Guiard	149
Pseudoisidor : Hartmann, Gotthold	115	Rege	132	Rjazanov : Marx, Karl	99
Pufendorf	102	Regenbogen	123	Robert-Milles	137
Pukánszky	161	Regensperger	126	Roberts	72
Puky Andre	75	Regnier : Tisza	173	Robson-Scott : Diesel	82
Puky Ferenc	137	Reichenbach	132	Rockhausen	133
Puky Péter	134	Reichert	148	Rode	92
Purcell	179	Reifenberg	155	Rodocanachi	166
Purucker	67	Reijnders	68	Roeder	140
Puskásy	73	Rein : Rohden	86	Roemer	68
Pürkenstein	176	Reiner, H.	84	Roger	82
Quaatz	87, 135	Reiner, Hans	65	Rohde, Alfred	59
Quadt	92	Reiner Irma	73	Rohde, Hans	91, 170
Quartara	92	Reiner János : Molnár Kálmán	107	Rohden	86, 162
Quassowski	111	Reinhard, Ernst	90	Roland	87
Quint	142	Reinhard, Paul	114	Romhányi	160
Quintilián : Dörfler	144	Reinhard, R. : Seydlitz	170	Romier	170
		Reininger	65	Rommen	107

Rónai	159	Sainte-Marthe: Ruutz-Rees	159	Scherer, B.	92
Ronaldshay	82	Saitzew	142	Scherer, Edmond	86
Ronsard: De Ricci	60	Sajó	65	Scherer, Erich	153
Ronsieck	79	Sakanishi: Fukuda	127	Schestow	65, 161
Roschütz	107	Sakharow	120	Schieber: Hesse	70
Roosevelt: Einstein	171	Sakulin	161	Schiffmann	143
Rosa: Alajos, Szent, Gonzágai	72	Sakurazawa	65	Schildberg	111
Rose—Innes	145	Salamon: Whitman	157	Schiller	101
Rosen	172	Salamon, G.	85	Schilling	100, 124
Rosenberg, G.	149	Salamon, Kurt	93	Schilpp	123
Rosenberg, Otto	77	Salotti	73	Schindler	132
Rosenstein	77	Salz	85	Schjelderup	71
Rosenstock	85	Salzmann	164	Schlegel: Salotti	73
Rosenthal	132	Sámuel	177	Schleidt	137
Rosin	61	Sand	121	Schlenker, Erich	133
Roska	143	Sándor	135	Schlenker, Max	128
Rossi	175	Sándorfi	109	Schleuning	89
Rostovitzeff	83	San Nicolo	115, 116	Sch lindwein	109
Rostowzew	168	Sannwald	65	Schlink	71
Rothbarth	105	Sansom	145	Schloz	133
Rothe	138	Saposs	95	Schmeisser	97
Rothenheim: Ziemssen	150	Sárpy	122, 180	Schmid, Frenzolf	150
Rothkegel	133	Sas: Holitscher	82	Schmid János	177
Rott	121	Sass Gábor	152	Schmid, Max: De Ponte	75
Rottmann	116	Sass István	150	Schmiederer	93
Rouse: Castiglione	143	Sass, Johannes	92	Schmiedler	80
Rousseau: Gyuris	78	Sassy	120	Schmidt, Armin	134
Roux	106	Sauermann: Dunkmann	78	Schmidt, Artur B.	113
Roy	87	Savadjian	59	Schmidt, Carl: Merswin	73
Roz	81	Savary	128	Schmidt, Eberhard	109
Römer	61	Sávoly	133	Schmidt, Ernst	77
Röntgen	147	Sayous: Olay	165	Schmidt, Franz	59
Rössing	141	Scelle: Mirkine-Guetzevitch	92	Schmidt, Otto	151
Rössler	117	Schaafhausen	172	Schmidt, Richard	109
Röttlisberger	113	Schaal	128	Schmidt, Robert	152
Rubens: Temesváry	156	Schacher	128	Schmidt, Wilhelm	80
Ruckhaber: Einstein	147	Schacht, Hjalmar	106	Schmidt—Pauli	88, 91
Rudolf II.: Bry	175	Schacht, Horand Horsa	89	Schmitt, Alfons	126
Rudolf	97	Schadenwaldt: Jaeger	154	Schmitt, Alfred	145
Ruemann	63	Schaefer	86	Schmitt, Bernadotte	162
Ruffy Varga	152	Schaeffer: Rosenberg, Otto	77	Schmitt, F. A.	142
Rumohr	111	Schafarzik	179	Schmittkind	130
Rumpf	78	Schaffer	148	Schmittmann	99
Ruppel	105	Schafheutle	113	Schmitz	80
Rupprecht	108	Schallenberger	156	Schmitz du Moulin	77
Russel, Bertrand	69, 80	Schandl	98, 132	Schnabel	117
Russel, Bertrand: Lindsey	80	Schandl: Wanke	98	Schnatenberg	111
Russel, E. S.	149	Schapire: Mauclair	155	Schneider, Bernhard: Ranke	162
Rutz	121	Scharff	168	Schneider, Erich	123
Ruutz-Rees	159	Scharling	137	Schneider, Fedor	164
Rüdiger	84	Schaum	137	Schneider, Hermann	132
Rühl	111	Schächter	77	Schneider, Paul	120
Ryner: Lacaze-Duthiers	162	Schäfer, Erich	130	Schneider, Ruppert: Legge	152
Ryser	162	Schäfer, Heinrich	137	Schneller	84
Ryss	175	Schäfer, Heinrich	155	Schnettler	124
		Schedius	177	Schnorr	61
Saal	135	Scheffbuch	96	Schober: Kleinschmied	85
Saalfrank	111	Scheffen	104	Schoch: Langdon	164
Saar	137	Scheider	77	Schoerer	65
Sachs	112	Scheidig	86	Scholl	76
Sagredo	176	Scheidt	79	Scholtz	150
Sailer	113	Schelcher	107	Scholz, A.	72
Saint-Évremond	81	Scheler: Altmann	63	Scholz, Heinr.	65

Schomerus, Hilko Wiardo	77	Seeler	84	Sombart	124
Schomerus, Johannes	152	Seeley	154	Sombart : Gross	124
Schopenhauer : Aby	63	Seifert, Bruno	128	Sombart : Nitsch	99
Schopenhauer : Grisebach	60, 64	Seifert, Friedrich	68	Somló	133
Schott, Erdmann	71	Seipel	86	Sommer : Friedrich, Johannes	115 (2)
Schott, Helena	82	Seitz	71	Sorokin	78
Schott, Walter	107	Selbie	71 (2)	Sosnosky	99
Schottenloher	63	Selfridge	135	Soulier	74
Schöffel	75	Selgrad	109	Soulier, Edouard : Evain	90
Schöler	172	Seligmann : Montefiore	77	Söderblom	76
Schön	113	Sellei	69	Spangenberg	141
Schöner	160	Sellheim	121	Spann	99
Schönfeld	102	Sellmann	119	Specht, Hedwig : Lakhovsky	148
Schrank	77	Semmelweis : Malade	178	Specht, Minna : Nelson	69
Schranz	153	Semper	138	Specht, Richard	157 (2)
Schreiber	126	Sencourt	172	Speiser	149
Schrempf : Hesse	70	Senn	118	Spence	144
Schreyer	155	Seraphim	101	Spender	160
Schroth	86	Serédi	179	Spengler	69 (2)
Schröder	97	Serédi : Horn	72	Spies	173
Schröfl	161	Seress	132	Spies : Mencken	145
Schröter : Luppe	98	Sering	131	Spiehoff	124
Schryvers	73	Sertillanges	65	Spiridovitsch	166
Schubart	111	Sethe : Ember	144	Spitaler	126
Schullerus	143	Seton-Watson	82	Spörr	74
Schulmeister : Elmer	171	Seubert : Remsen	148	Spranger	65
Schulte	92	Seydlitz	170	Sréter	166
Schultheisz	109	Sforza	173	Sruoga	138
Schultz	86	Sforza, Carlo	87	Stahlberg	86
Schultze, Joh. : Vilmos I. német császár	173	Shakespeare : Harrison	83	Staline : Bajanov	166
Schultze, Otto	95	Schakespeare : Mézières	159	Stamp : Temple	69
Schultze-Pfaelzer	172	Shann	128	Standenath	87
Schulze	62	Shaw, Bernhard	99	Stange	70
Schumann	157	Shaw, Daphne	60	Stanic	141
Schumpeter	124	Sheldon	72	Stark, Hans	125, 131
Schuster, Walter	135	Siberechts : Fokker	156	Stark, Johannes	100 (2)
Schuster, Wilhelm	158	Sidgwick	67 (2)	Staud	160
Schücking	158	Sieber	130	Stählin	69
Schüller	127	Siebert : La Cour	147	Stead	128
Schütz Antal	72	Siegert	134	Steadman	151
Schütz, Arth.	62	Siegfried, André	82, 87, 126 (2)	Stechert	73
Schwartz	178	Siegfried, Theodor	71	Stege	90
Schwartz, Hermann	71	Siemens : Gottl—Ottlilienfeld	129	Stein	164
Schwartz, Matthäus : Weitnauer	128	Siemens : Edelsheim	71	Stein, Edith	101
Schwarz, Max : Genser	72	Siklóssy	180	Steinecker	116
Schwarz, Max : Plus	172	Sillani	86	Steiner	121
Schwarzenberger	141	Simiand	96	Steinkopff	119
Schweitzer	137	Simicska	150	Steinmetz : Bellmann	97
Schwenzner	128	Simon, Gottfr.	73	Steller	145
Schwerber	100	Simon, Heinrich : Schumann	157	Stephan	62
Schwerin	113	Simon, W. : Jäschke	145	Stephinger	125
Schwiegk	115	Sinnett	77	Stern, Bruno	137
Schwinge	109	Sipos	115	Stern, Hanna : Mitchell, Wesley C.	126
Scott, James Brown	105	Sleidanus	175	Sternaux : Tanquerey	73
Scott, Walter	67	Smellie : Rohden	86	Suteer	138
Sears	60	Smelzing	177	Steuermann	126
Sebess	166	Smith, A.	145	Stevens	84
Sebestyén	168	Smith, H. Clifford	155	Stewart	97
Sechenhoye : De Saussure	144	Smith, John : Whithcote	66	Stier-Somló	97, 123
Seeckt	91	Smogorzewski	122		
Seefried	137	Smyth : Temple	69		
		Soiron	72		
		Somary	138		

Stocker	176	Szerbák	158	Thibaut : Jatapatala	76
Stolcz	73	Szilágyi Lóránd	116	Thiel	173
Stoop	74	Szilágyi Sándor : Szent-Iványi	160	Thielmann	140
Stöckel : Millikan	147	Szollás	179	Thierfelder : Kredel	169
Strasser	99	Szondy	110	Thimme, Friedrich	173
Strauss, Paul : Sand	121	Szterényi	106	Thimme, Hans	80
Strauss, Ruprecht	95	Szűcs-Szomor	162	Thirring Gusztáv	84, 170
Streeter	71	Szűsz	138	Thirring Lajos	180
Stresemann : Vallentin	91			Tholt	159
Strobl	131	Tabódy : Tissot	70	Tholuck	76
Stroux : Jaeger	154	Tachau	150	Thoma	91
Strowski	66 (2), 159	Tacitus : Mackensen	80	Thomalla	150
Strowski : Vessereau	170	Tacitus : Szűcs-Szomor	162	Thomas lásd Tamás	
Ströhle	106	Taeschner	170	Thomas	93
Strunz	146	Tagán	138	Thomas : Walling	95
Strupp	106 (2)	Takách	135	Thompson	168
Studnicki	128	Takács Imre	116	Thomsen	164
Stummer	148	Takács János	120	Thomson	147
Sturmfels	118	Takács József	61	Thouless	71
Suermann	110	Takács József	100	Thukydides : Kolbe	163
Sugár : Gyárfás	140	Takács József	117	Thurnwald	144
Suhrawardy	116	Takenobu	61, 84	Thwing	122
Suhren	97	Tamás, Szent, Aquinói : Erdey	63	Tibal	87
Sulyok	61	Tamás, Szent, Aquinói :		Tiegheim	158
Surányi-Unger	89, 101, 128, 130 (3)	Sertillanges	65	Tiele	76
Suslova : Fülöp—Miller	171	Tamás, Szent, Aquinói : Ude	78	Tietjens	147
Svedenborg : Hoffmann	64	Tamás, Szent, Aquinói		Tietze : Dublin	150
Swietolawski	116	Weijenberg	69	Tilff	98
Sylvus	68 (2)	Tamás Ferenc	133	Timár	146
Symchowitsch : Fülöp—Miller	171	Tamerlan : Lamb, Harold	172	Tiresias	92
Symeon	70	Tammekann	170	Tischleder : Weber, Heinrich	78
Syrett	163	Tanakadate	59	Tissier	153
Szabó Elemér : Valter	147	Tanquerey	73	Tissot	70
Szabó Géza	116	Tapley : Febure	75	Tisza István	173
Szabó László	134	Tarcsay	138	Tisza Kálmán : Vécsey	173
Szabó Vendel	74	Tausch	113	Tobija ben Mozes : Burger	76
Szalay Gábor	134	Taylor	129	Toldy	178
Szalay István	132	Tchitchovszky	99	Tolsztoj : Gyuris	78
Szalay Jeromos	74	Techlenburg	108	Tomba : De Gubernatis	73
Szarka	132	Teghze	106	Tomokazu	146
Szász Károly : Győry	160	Teghze-Gerber	141	Topel	139
Szász Zsombor	87	Tegnant	71	Tóth Dénes	157
Szegedy	160	Teleki Domokos	61	Tóth Endre	173
Szegedy—Maszák	113	Teleki Mihály	132	Tóth Lajos	61
Székely István	138	Teleki Pál : Hantos Gyula	116	Tóth László	74, 83
Székely Károly	145	Teleki Pál : Tammekann	170	Tóth Tihamér	75
Székely Lajos	68	Temesvári Pelbart lásd Pelbartus		Tömöry	156
Szekeres	111	Temesváry János	156	Tönnies	78, 110
Szekeresné, Flachner	158	Temesváry János	173	Török Gyula : Kováts József	160
Szekfű	166	Temple Hans	158	Török István	70
Szél	151	Temple, William	69	Török Sándor	178
Szele	75	Tennen	72	Traeger	153, 173
Szénásy : Sellheim	121	Tennstadt	79	Trautsohn : Bakács	127
Szende Péter Pál	102, 112	Terhalle	141	Trebitsch—Lincoln	173
Szende Zoltán	166	Tertullian : Beck	115	Trettina : Rajniss	102
Szent-Iványi	160	Teschmacher	141	Trevelyan	166
Szentirmai	162 (2)	Tetétleni	152	Trikál	67
Szentirmay	102 (2), 114	Thalhofer	122	Trimborn	138
Szentkeresztyné, Nyegre	121	Thallóczy : Traeger	173	Tripp	102
Szép	160	Thaly : Veszprémy	160	Tritsch	89
Szepessy	150	Thaurand : Tisza	173	Trossmann	100
Szepesy	142	Theiss	125	Troud	165
		Theodoresco	96	Truhart	89

Tschelnitz	139	Venzmer : Unger	168	Walling	95
Tscherbatsky: Rosenberg, Otto	77	Verebely	147	Walter	135
Tschudi	167	Veress András	59	Walter, Ludwig	110
Tsirintanis	113	Veress István	122	Walter, Otto Ludwig	103
Turgeon	162	Verlaine	149	Waltershausen	125
Türr	180	Vermeil : Unden	106	Walther : Berdiajew	63
Tzenoff	167	Vermes	150	Wandel : De Ruggiero	85
Tzschirner	170	Vértes	173	Wanke	98 (2)
Ude	78	Vessereau	170	Wappes	107
Udránszky	128	Veszprémy	160	Ward	66
Uhlemann	147	Vida	79	Warshow	173
Uhlig	111	Viener	180	Wartburg	146
Ujlaki	111	Vierhandt	78	Wasmuth	66
Ullrich, Dzenék	78	Vigyázó János	170	Wassermann	113
Ullrich, Konrad	89	Vigyázó Sándorné : Vargha ..	173	Wähler	144
Ulmann	178	Villax	153	Webb : Shaw, Bernhard	99
Unden	106	Vilmos I. német császár	173	Weber, Adolf	93 (2), 138
Undset : Hielscher	169	Vilmos II. német császár : Thoma	91	Weber, Carl Maria	157
Unger : Lamer	168	Vilmos, főherceg lásd Habsburg		Weber, H.	133
Ungnad	115	Vitze	119	Weber, Heinrich	78, 140 (2)
Unruh	86	Voelcker	83	Weber, Heinz	139
Upham	73	Vogel, A. : Kasten	102	Weber, Karl	130
Upton	157	Vogel, E. H.	125	Weber, Max	130
Urbán	108	Vogel, Martin : Dublin	150	Weberstedt	93
Urwick	130	Vogel, Walther	162	Webler	121
		Vogelstein	74	Wedderkop	170
Vachot	177, 178	Voigt, F. A.	173	Weddingen	140
Vadas : Fanta	94	Voigt, Paul	138	Wegeleben	97
Vágó	135	Voionmaa : Tammekann	170	Wegner	102
Vahot lásd Vachot		Volckmann	128	Wehberg : Pufendorf	102
Vajda Ákos	130	Volckmar lásd Koehler és Volckmar		Wehli	138
Vajda Viktor	178	Volker	89	Weider	128
Vakil : Ranadive	84	Von der Hellen	120	Weidner	147
Vál	111	Von der Osten	168	Weigand	66
Vallentin	91	Vorwerk	125	Weigand : Montaigne	65
Valló	170	Voss	113	Weigelt	156
Valter	147	Vossler : Unden	106	Weijenberg	69
Vámos	179	Voutta	117	Weil	110
Vámosy	150	Völgyesi	150	Weimann	83
Vanden Plas	144	Völker	115	Weimar	142
Vanderstichele : Darwin, Léonard	80	Vutt : Lindsey	172	Weinberger, Del Vecchio	123
Van Hock	83			Weingartner	156
Van Loon	173	Wach	150	Weinhold : Lukascsek	122
Várdai : Horn	72	Wagel	126	Weinmann : Einstein, Albert	147
Varga Bálint	159	Wagemann	126	Weinreich, Erhart	89
Varga Lajos	138	Wagenführ	131 (2)	Weinreich, Hermann	79
Varga Sándor	66	Wagenmann	115	Weinrich	73
Vargha	173	Wagner, O. R.	170	Weintz	110
Vaska	163 (2), 166	Wagner, Richard	157	Weis	79, 88
Vass	88	Wagner, Rud.	120	Weiser, Artur	72
Vázsonyi	173	Wahl, Adalb.	166	Weiser István	153
Vécsey	173	Wahl, Albert : Petrasco	105	Weiser, Max	110
Végh	132	Waismann	132	Weiss	117
Véghely	160	Waiiti	146	Weiss, Julius : Kossmann	80
Veit, Ludw. Andr.	74	Walb	142	Weiss, Paul	149
Veit, Ludw. Andreas : Kirsch	74	Waldeck	106	Weiss, Wiso	98
Veit, Willy	71	Walder : De Ruggiero	85	Weisz Miksa : Hevesi	76
Venczell	180	Waldkirch	62	Weisz Pál	72
Vendl	179	Waldmann	170	Weitnauer	128
Venhues	71	Wallace	178	Wellhausen	76
Venturi	156	Wallenfels	103	Wellington : Buchan	171
				Wells : Russell, Bertrand	80
				Welsh-Carlyle : Tholt	159

Welter	130	Winkel	67	Yerma	102
Wenczell	118	Winkler, Erich	97	Yorck v. Wartenburg: Conrady	171
Wendel	173	Winkler, H. A.	144	Young, Kimball	81
Wendel: Gooss	91	Winkler, Heinr.	146	Young, Owen: Beumelburg .	87
Wender	103	Winkler, John K.	62	Young, Owen: Ruppel	105
Wendtland	135	Winkler, Wilhelm	84	Zagorac	86
Weninger	117	Winsnes	107	Zagorsky	96
Wentscher	69	Winter	125	Zaitschek Artur	153
Wenzel, Alfr.	147	Winternitz	153	Zaitschek Ervin	159
Wenzel István	82	Winthuis	144	Zajti: Bolla	80
Werkmann	91, 173	Wirth, Hermann	81	Zalán	116
Werthes	177	Wirth, K. Joseph	87	Zanutto	60
Weser	158	Wiseman	74	Zarnow	114
Wessel	95	Wist	98	Zborovszky	68, 80
Westphal	147	Wittig	143	Zeck	121
Wetzel	141	Wittkower	157	Zeis	111
Weymann	68	Wlassics, Gyula	106	Zeller	148
White: Nevins	91	Wlassics, Hans	134	Zellinger	60
Whithcote	66	Wohrab: Platon	65	Zerbe	122
Whitmann	157	Wolf, Friedrich	133	Zessner	173
Wibaut	98	Wolf, Ludwig	148	Zessner-Spitzenberg	132
Wick	156	Wolf Rózsi	173	Zeydel: Kiesselbach	104
Wickert: Rostovitzeff	83	Wolfers	131	Ziegler	87
Wieland	113	Wolff, Erich	77	Zielenziger	128
Wienecke	100	Wolff, Geo	146	Zielinszki	128
Wieser	68	Wolff, Konrad	110	Ziemssen	150
Wilamowitz-Moellendorff	77	Wolff, Richard	87	Ziervogel	95
Wilcke	89	Wolfgang	138	Zilahy: Baja	119
Wild	126	Wolfstieg	117	Zimmermann	62
Wildgans: Berzenczey	161	Woltmann	79	Zimmern, Alfred	86, 91
Wildlöcher: Cuthbert	72	Woodbrun	138	Zimmern, Heinrich	79
Wildner	119	Woodward	164	Zita, Szent: Reiner Irma ...	73
Wilhelm lásd Vilmos		Woodworth: Garth	80	Zlinszky	158
Wilhelm	117	Woolacott	90	Zollikofer: Goetz	118
Wilhelm, Hugo	107	Wooley	168	Zombory	178
Wilhelm, Richard	77, 128	Worlitschek	100	Zondek	150
Wilhelm, Walter	95	Wortham	167	Zöldy	110
Wilken	125	Wossidlo	110	Zschüntzsch	128
Wilkins	170	Wöflin	154	Zsedényi	107
Williams, Benjamin	92	Wölfli	132	Zsivny	148
Williams J. Harold	84	Wrangel	120	Zuckermann	151
Willis: Flink	136	Wunderle: Gerlich	70	Zunkovic	167
Wilson, Francesca	89	Wundt	66	Zweig	67
Wilson, R.: Duruy	166	Würidiger	77		
Wilson, Thom. Woodrow: Kötzschke	171				

A Fővárosi Nyilvános Könyvtár kiadványai.

Verzeichnis der Veröffentlichungen der — List of publications of the Budapest
Budapester Stadtbibliothek Public Library

A Fővárosi Nyilv. Könyvtár Értesítője. 1—12. évf. 1907—1918. ; Új folyam. 1—10. k. 1921—1930
Közlemények

1. Szakkatalógus. 1. füzet : A lakáskérdés és a városépítés kapcsolatos kérdései. 1907. (Elfogyott.)
Pótlék 1907-ről és 1908-ról. (Elfogyott.)
2. Szakkatalógus. 2. füzet : A községi pénzügy. 1908. Ára 80 fill. (Elfogyott.)
3. A választóreform. Válogatott jegyzék a parlamenti és községi választójog és a parlamentarizmus irodalmából. 1909. Ára 30 fill. (Elfogyott.)
4. Szakkatalógus. 3. füzet : Községi szocializmus. Függelékül : Munkaviszonyok községi vállalatokban 1909. Ára 80 fill. (Elfogyott.)
5. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1909-ről. Ára 30 fill. (Elfogyott.)
6. Emlékirat községi nyilvános könyvtár létesítéséről Budapesten. 1910. (Elfogyott.)
7. Községi nyilvános könyvtár létesítése ügyében tartott szakértekezlet jegyzőkönyve. 1910. (Elfogyott.)
8. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1910-ről. 1911. Ára 30 fill. (Elfogyott.)
9. A Fővárosi Könyvtár osztályozása.
1. Bevezetések. Rövidített osztályozás. Közös alosztások. 1912. (Elfogyott.)
2. Általános munkák. Bölcsélet. Vallás. Egyház. 1912. (Elfogyott.)
10. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1911—1912-ről. Ára 50 fill. (Elfogyott.)
11. Mintajegyzék városi nyilvános könyvtárak számára. 1913. Ára 1.60 p. (Elfogyott.)

A Budapesti Gyűjtemény bibliográfiai munkálatai.

1. Buda és Pest a szabadságharc idejében. 1929. Ára 2 P.

Aktuális kérdések irodalma

1. Drágaság. 1910. (Elfogyott.)
2. Jég hiány. 1. kiadás. 1910. (Elfogyott.)
3. Kiütéses tifusz. 1910. (Elfogyott.)
4. Jég hiány. 2. kiadás. 1910. (Elfogyott.)
5. Városi nyilvános könyvtárak. 1910. (Elfogyott.)
6. Ázsiai kolera. 1910. (Elfogyott.)
7. Tejhány. 1910. (Elfogyott.)
8. Földgáz. 1911. (Elfogyott.)
9. Kéteves katonai szolgálat. 1911. (Elfogyott.)
10. Közigazgatási tisztviselők képesítése. 1911. (Elfogyott.)
11. A munkabér törvényes védelme. 1911. (Elfogyott.)
12. Választási bíráskodás. 1911. (Elfogyott.)
13. Szociálpolitika. 1912. (Elfogyott.)
14. Szociális magánjog. 1912. (Elfogyott.)
15. Munkaviszony. 1912. (Elfogyott.)
16. Szociális bérpolitika. 1912. (Elfogyott.)
17. Munkásvédelem. 1912. (Elfogyott.)
18. Munkásbiztosítás. 1912. (Elfogyott.)
19. Szociális egészségügy. 1912. (Elfogyott.)
20. Munkásjóléti intézmények. 1912. (Elfogyott.)
21. Munkanélküliség. 1912. (Elfogyott.)
22. Szociális büntetőjog. 1912. (Elfogyott.)
23. Szociális községi közigazgatás. 1912. (Elfogyott.)
24. Szociálpedagógia. 1912. (Elfogyott.)
25. Balkán kérdés. 1. kiadás. 1912. (Elfogyott.)
26. A munkanélküliség elleni községi bizt. 1912. (Elf.)
27. Balkán kérdés. 2. kiadás. 1913. (Elfogyott.)
28. Politikai tömegsztrájk. 1913. (Elfogyott.)
29. Vasúti pályaudvarok. 1913. (Elfogyott.)
30. Az eszperanto és a kiadói érdekek. 1913. (Elfogyott.)
31. Erkölcstelen irodalom elleni küzdelem. 1913. (Elf.)
32. A nők választójoga. 1913. (Elfogyott.)
33. A háború. 1914. (Elfogyott.)
34. A Duna. 1916. (Elfogyott.)
35. A Monarchia és a nemzetiségek. 1918. (Elfogyott.)
36. Rákosi Jenő. 1927. Ára 20 fill.
37. Beethoven. 1927. Ára 40 fill.
38. Olasz-magyar kapcsolatok. 1927. Ára 60 fill.
39. Békerevizió. 1927. Ára 40 fill.
40. Lakbérleti jog. 1927. Ára 40 fill.
41. Valorizáció. 1928. Ára 40 fill.
42. Albrecht Dürer. 1928. Ára 3 P.
43. Sport és testnevelés. 1928. Ára 80 fill.
44. Franz Schubert. 1928. Ára 2 P.
46. A Sajtó. 1929. Ára 40 fill.
47. Kartell és trózt. 1929. Ára 40 fill.
48. Munkaidő. 1930. Ára 40 fillér.
49. Goldmark Károly. 1930. Ára 40 fill.

Fiókok katalógusai

A fiókkönyvtárak magyar nyelvű szépirodalmi könyvvelnek jegyzéke. 1929. Ára 1 P.

1. sz. fiókkönyvtár

1. Gyermekek könyvei. 1916 április. (Elfogyott.)
2. Ifjúsági könyvek. I. sorozat. 1916 szeptember. (Elfogyott.)
3. Magyar nyelvű szépirodalom. 1916 szeptember. (Elfogyott.)
4. Német szépirodalom. Regények, elbeszélések. 1916. október. (Elfogyott.)
Ismeretterjesztő művek. 1915. (Könyvomat.) (Elfogyott.)
5. Német szépirodalom. Pótlás. 1917 július. (Elfogyott.)

2. sz. fiókkönyvtár

1. Gyermekek könyvei. 1916 április. (Elfogyott.)
2. Ifjúsági könyvek. I. sorozat. 1916 szeptember. (Elfogyott.)
3. Magyar nyelvű szépirodalom. 1916 szeptember. (Elfogyott.)

3. sz. fiókkönyvtár

1. Gyermekek könyvei. 1916 április. (Elfogyott.)
2. Ifjúsági könyvek. I. sorozat. 1916 szeptember. (Elfogyott.)
3. Magyar nyelvű szépirodalom. 1916 szeptember. (Elfogyott.)

8. sz. fiókkönyvtár

1. Magyar nyelvű szépirodalmi könyvek és ismeretterjesztő művek. 1927. Ára 1.60 P.

Egyéb kiadványok

- Évi jelentés 8—15. évf. 1914—1921. Ára füzetenként 60 fill. (Elfogyott.)
A világháború újabb irodalma. Bp. : Benkő 1915—17. Ára füzetenként 60 fill. (Elfogyott.)
Útmutató a Fővárosi Könyvtár látogatói számára. 3. kiadás. 1918. március. Ára 50 fill. (Elfogyott.)
»Emericus» egy dilingeni iskoladráma 1626-ból. 1930. Ára 2 P.
Goethe : Ünnepi kiadvány. 1932. Ára 2 P.
Haydn : Ünnepi kiadvány. 1932. Ára 3 P.

TÁJÉKOZÁSUL

A Fővárosi Nyilvános Könyvtár központja VIII., Reviczky-utca 1. nyitva van minden hétköznap d. e. 9-től esti 7-ig, vasár- és ünnepnapon 10-től 1-ig; normanapokon zárva van.

Normanapok: Újév. — Március 15. — Nagypéntek. — Húsvét vasárnapja. — Pünkösöd vasárnapja. — Úrnapja. — Augusztus 20. — December 25.

Központi könyvtár:

A könyvtár könyvei kétféleképpen használhatók: 1. helyben és 2. otthon.

1. A helybenolvasás az olvasó- és folyóirat-teremben olvasójegyhez van kötve. Ez a jegy díjtalan. Válthatja minden felnőtt.

2. A könyvek otthoni használatra elvitele (kölcsönzése) kölcsönzőjeggyel történik. Kölcsönzőjegyet válthat félvre 2-50 pengőért minden budapesti lakos, aki személyazonosságát és állandó lakása címét elfogadható módon igazolja. A kölcsönzés határideje 4 hét. Késedelem esetén kötetenként és naponként 10 fillér bírság fizetendő. A könyvtár könyvanyagáról katalógus tájékoztat.

Háromféle katalógus van: betűrendes szerzői, tárgyi és földrajzi katalógus.

A katalógusban megtalálja az olvasó a keresett mű szerzőjét, címét és helyszámát. (A cédula bal sarkán!) Ezeket az adatokat kell felírnia a kéréslapra, amikor könyvet kér.

Kétféle kéréslap van: egy a kölcsönzőben és egy az olvasó- és folyóirat-teremben.

Felvilágosítást az ügyeletes tisztviselő ad; irodalmi tanácsot, bibliográfiai felvilágosítást a reference-könyvtáros.

A könyvtár írásban és telefonon is szívesen válaszol a hozzá intézett kérdésekre. (Telefonszám: 462—56, 57).

A látogatónak ingyen áll rendelkezésére a ruhatár, ahol felső kabátját, esernyőjét és aktatáskáját köteles letenni.

*

Fiókkönyvtárak.

1. sz. fiók. Felnőttek kölcsönzője, (IV., Királyi Pál-utca 11.) Nyitva hétfő, szerda és péntek 2— $\frac{1}{2}$ 6-ig, kedd, csütörtök, szombat 10— $\frac{1}{2}$ 2-ig.

2. sz. fiók. (Deák Ferenc-könyvtár). VII., ker., Almássy-tér. Nyitva felnőtteknek hétfő, szerda, péntek 2— $\frac{1}{2}$ 6-ig, kedd, csütörtök, szombat 10— $\frac{1}{2}$ 2-ig, gyermekeknek kedd, csütörtök, szombat 12— $\frac{1}{2}$ 2-ig.

3. sz. fiók. (X. ker., Százados-út 10.). (Fővárosi kislakástelep.) Nyitva felnőtteknek hétfő, szerda, péntek 10— $\frac{1}{2}$ 2-ig, kedd, csütörtök, szombat 2— $\frac{1}{2}$ 6-ig, gyermekeknek kedd, csütörtök, szombat 2— $\frac{1}{2}$ 4-ig.

4. sz. fiók. (Aréna-úti Fővárosi Népszálló). Mindennap d. u. 3—7, szombat d. e. 10— $\frac{1}{2}$ 1-ig.

5. sz. fiók. (Állatkert). Nyitva hétfő, szerda, péntek 2— $\frac{1}{2}$ 6-ig, kedd, csütörtök, szombat 10— $\frac{1}{2}$ 2-ig.

6. sz. fiók. (Budai Vigadó). II., Szilágyi Dezső-tér 5. Nyitva hétfő, szerda, péntek 2— $\frac{1}{2}$ 6-ig, kedd, csütörtök, szombat 10— $\frac{1}{2}$ 2-ig.

7. sz. fiók. (Népház). V., Vág-utca 12. Nyitva felnőttek részére hétfő, szerda 3— $\frac{1}{2}$ 7-ig, péntek 4— $\frac{1}{2}$ 8-ig, kedd, csütörtök, szombat 10— $\frac{1}{2}$ 2-ig. Gyermekeknek naponként 4—5-ig.

8. sz. fiók. (III., ker., Kórház-utca el. iskola). Nyitva felnőtteknek hétfő, szerda, péntek 3— $\frac{1}{2}$ 8-ig, kedd, szombat 10— $\frac{1}{2}$ 1-ig. Gyermekeknek hétfőn és pénteken 2—4-ig.

9. sz. fiók. (IX., Bakáts-tér 3.) Nyitva hétfő, szerda 2— $\frac{1}{2}$ 6 péntek 4— $\frac{1}{2}$ 8-ig, kedd, csütörtök, szombat 10— $\frac{1}{2}$ 2-ig.

10. sz. fiók. (VII., Hunyadi-tér 3., félemelet). Nyitva hétfő, szerda 2— $\frac{1}{2}$ 6-ig, péntek 4— $\frac{1}{2}$ 8-ig, kedd, csütörtök, szombat 10— $\frac{1}{2}$ 2-ig.

11. sz. fiók. (I., Döbrentei-utca 24.) Nyitva hétfő, szerda, péntek 2— $\frac{1}{2}$ 6-ig, kedd, csütörtök szombat 10— $\frac{1}{2}$ 2-ig.

12. sz. fiók. (X., Kolozsvári-út 39.) Nyitva hétfő, péntek 2— $\frac{1}{2}$ 6-ig, szerda 4— $\frac{1}{2}$ 8-ig, kedd, csütörtök, szombat 10— $\frac{1}{2}$ 2-ig.

14. sz. fiók. (IV., Királyi Pál-utca 11., I. em.). A volt 1. sz. ifj. kölcsönző. Nyitva kedden, szombat d. e. 11— $\frac{1}{2}$ 2-ig, a többi napokon d. u. 2— $\frac{1}{2}$ 6-ig.

RÉSZLETEK ÉS ALAPRAJZOK A FŐVÁROSI KÖNYVTÁR
ÚJ ÉPÜLETÉRŐL

ABBILDUNGEN UND PLÄNE DES NEUEN
BIBLIOTHEKSGEBAUDES

ILLUSTRATIONS AND GROUNDPLANS OF THE MUNICIPAL
LIBRARY'S NEW BUILDING

FOTO: ERDÉLYI

I. A FŐVÁROSI KÖNYVTÁR ÚJ ÉPÜLETE
DAS NEUE GEBÄUDE DER STADTBIBLIOTHEK — THE NEW BUILDING OF THE MUNICIPAL LIBRARY

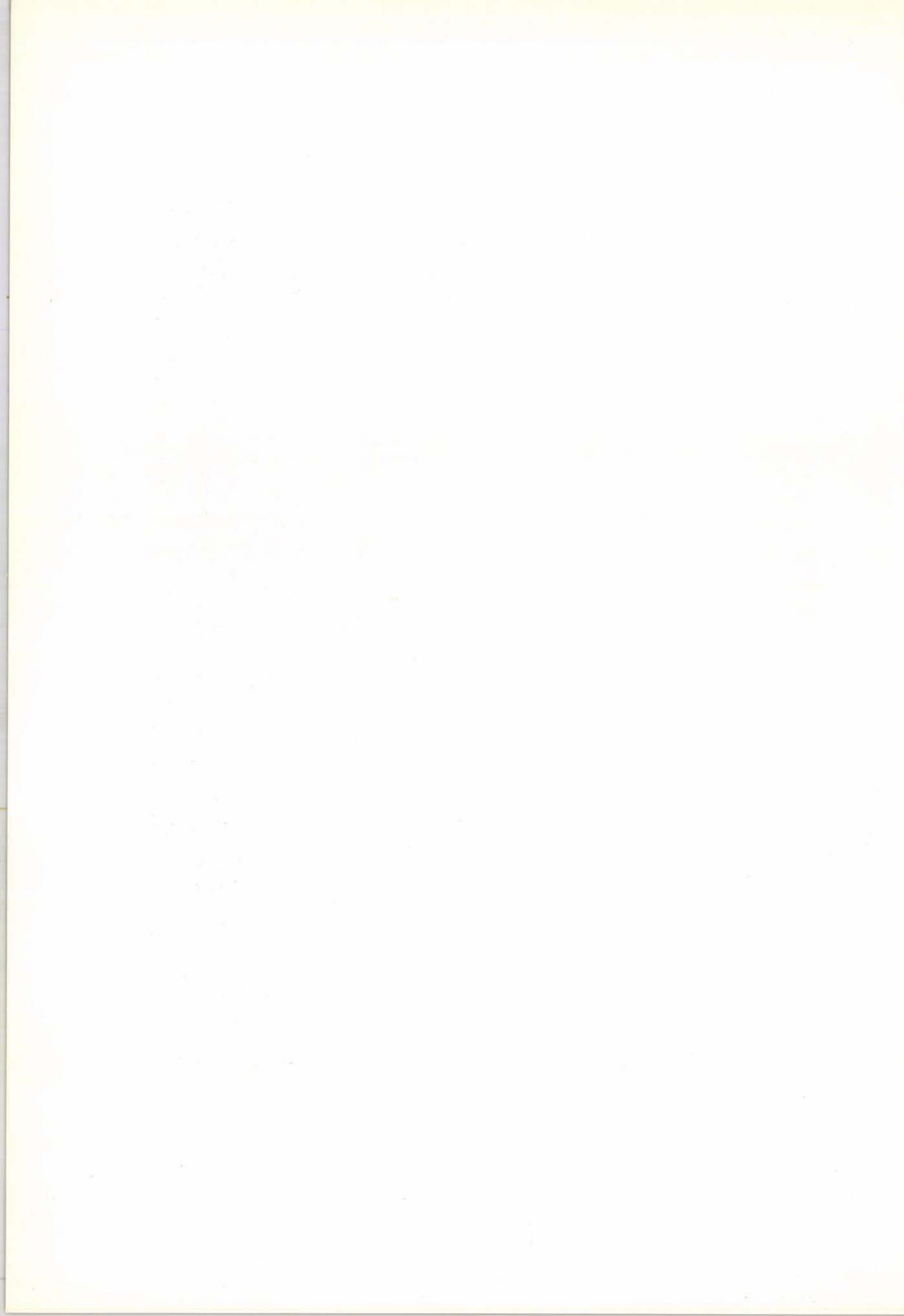
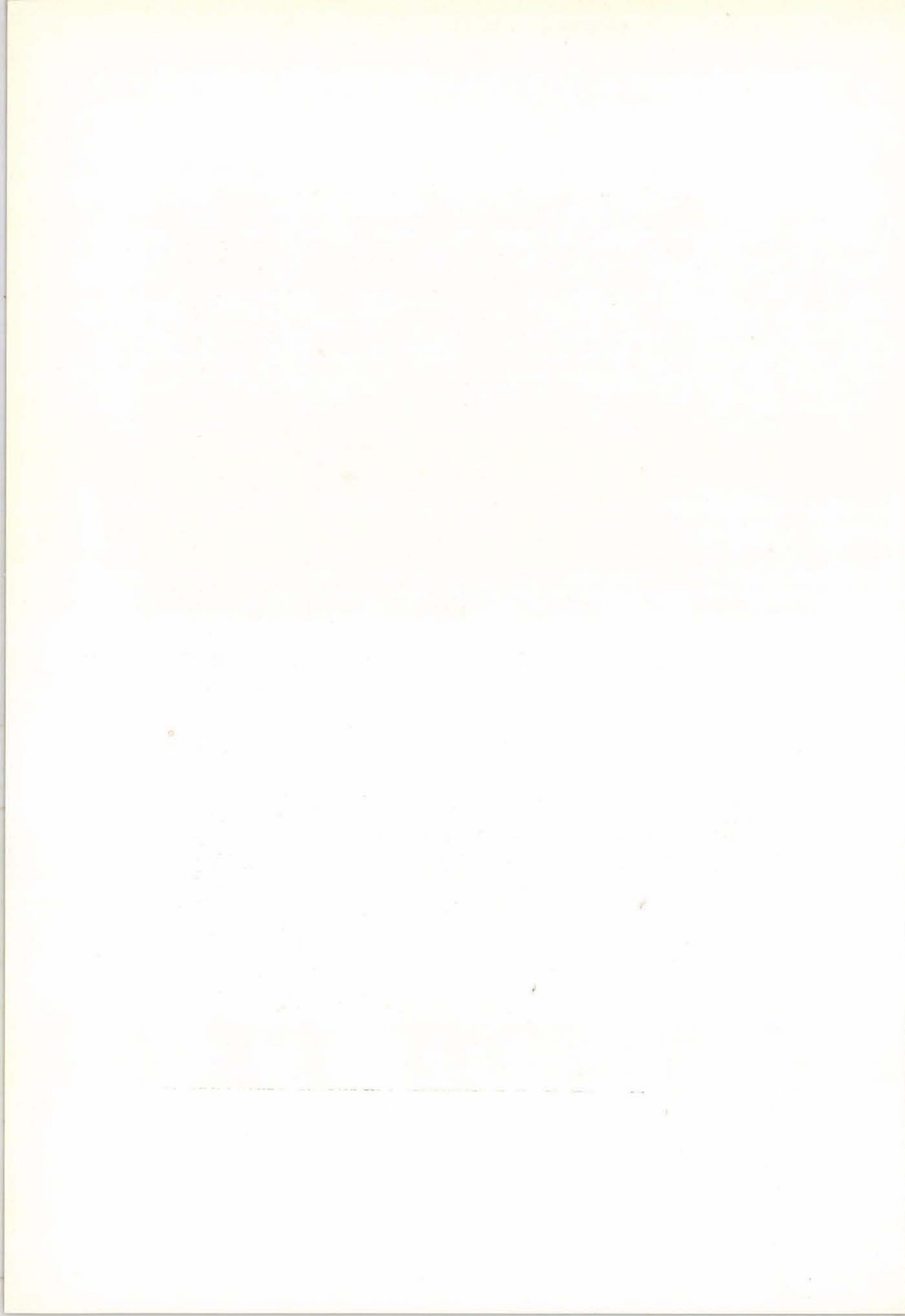

FOTO: ERDÉLYI

II. LÉPCSŐFELJÁRAT
MARMORTREPPE — MARBLE STAIRCASE

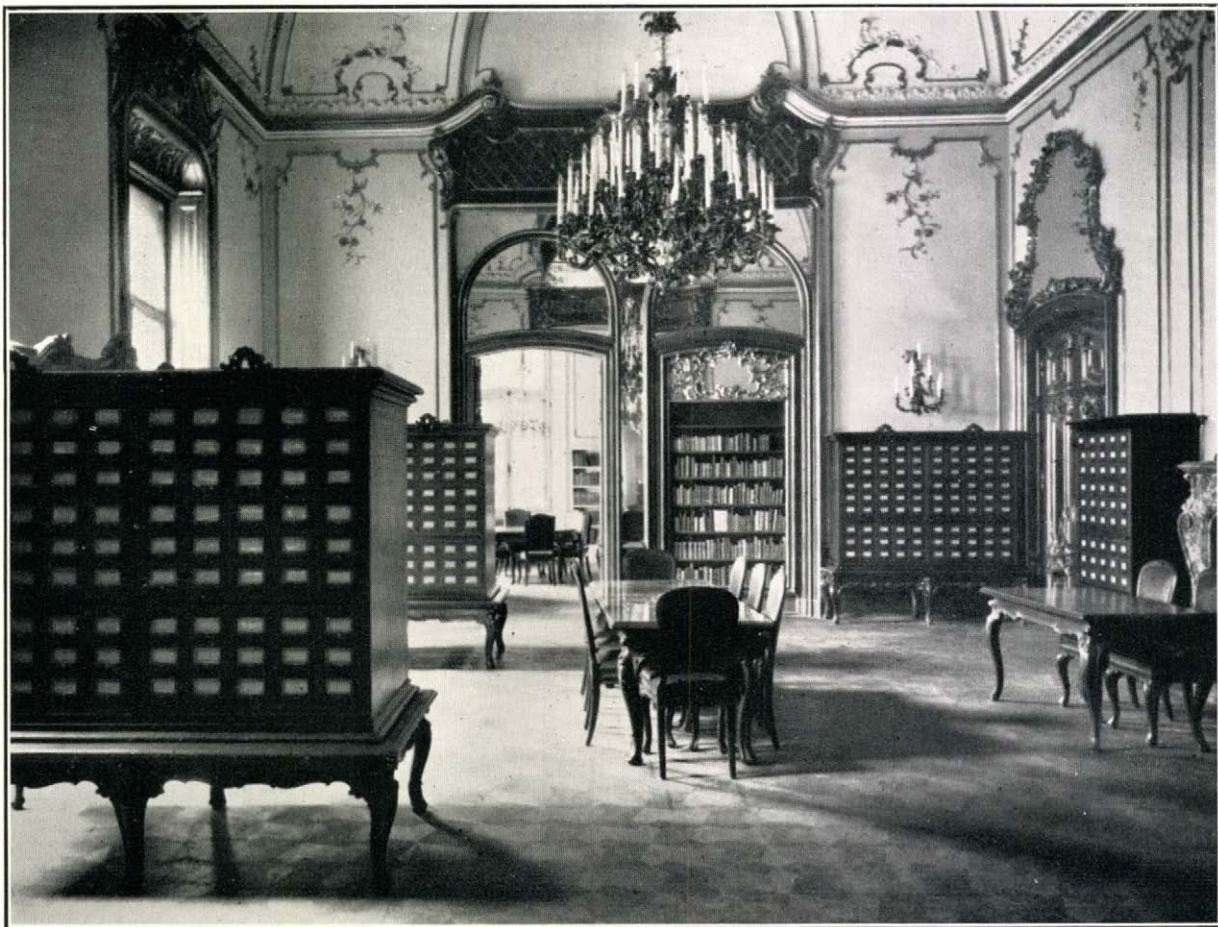

FOTO: ERDÉLYI

III. KATALÓGUSTEREM
KATALOGSAAL — CATALOGUE ROOM

FOTO: ERDÉLYI

IV. OLVASÓTEREM
LESESAAL — READING-ROOM

FOTO: ERDÉLYI

V. FOLYÓIRAT OLVASÓ
ZEITSCHRIFTEN-LESESAAL — PERIODICAL READING-ROOM

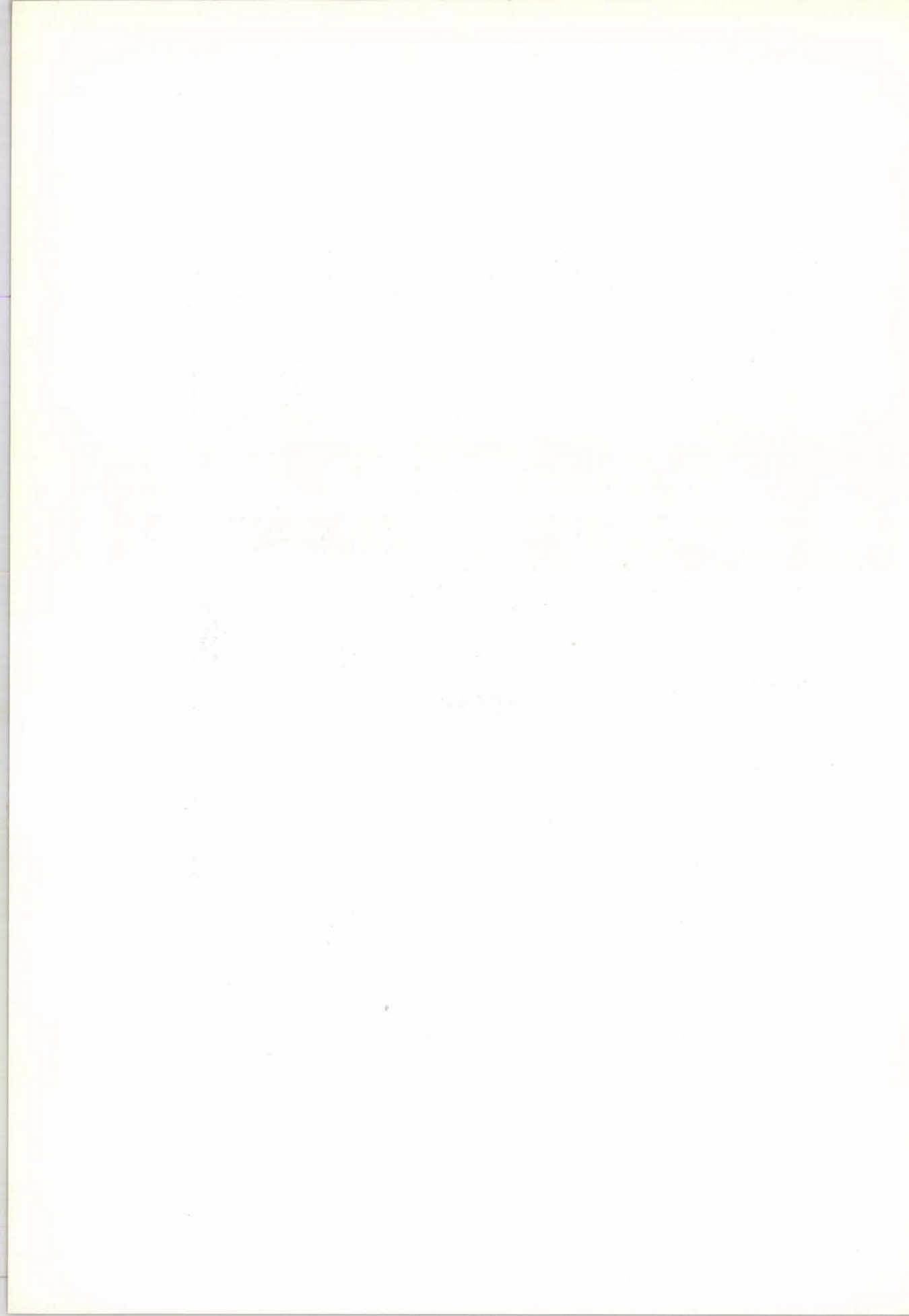

FOTO: ERDÉLYI

VI. A BUDAPESTI GYŰJTEMÉNY KIÁLLÍTÓ- ÉS OLVASÓTERME
AUSSTELLUNGSRAUM UND LESESAAL DER BUDAPESTIENSIA-SAMMLUNG
EXHIBITION AND READING-ROOM OF THE BUDAPESTIENSIA COLLECTION

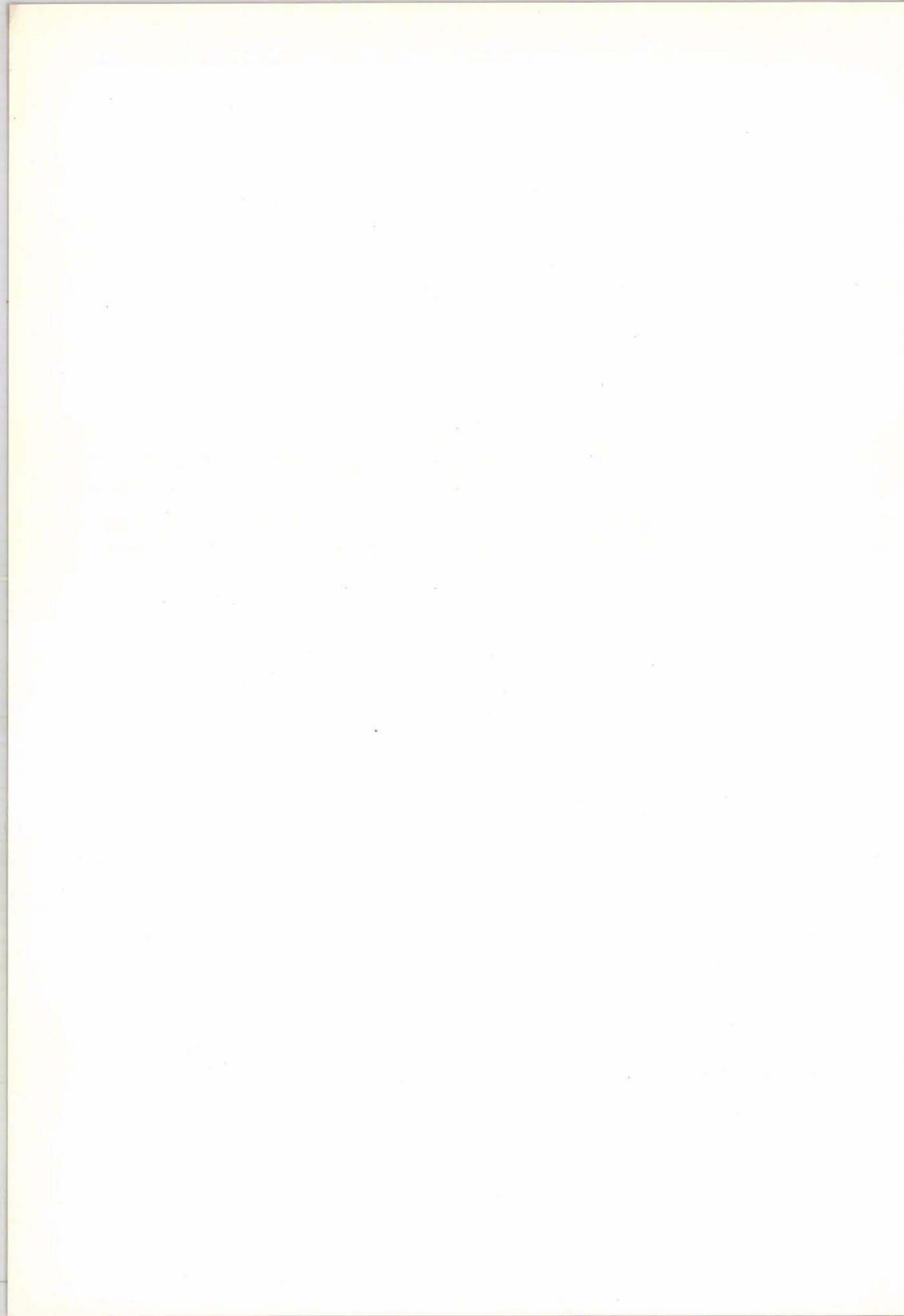

FOTO: ERDÉLYI

VII. KELETI GYŰJTEMÉNY
ORIENTALIEN-SAMMLUNG — ORIENTAL COLLECTION

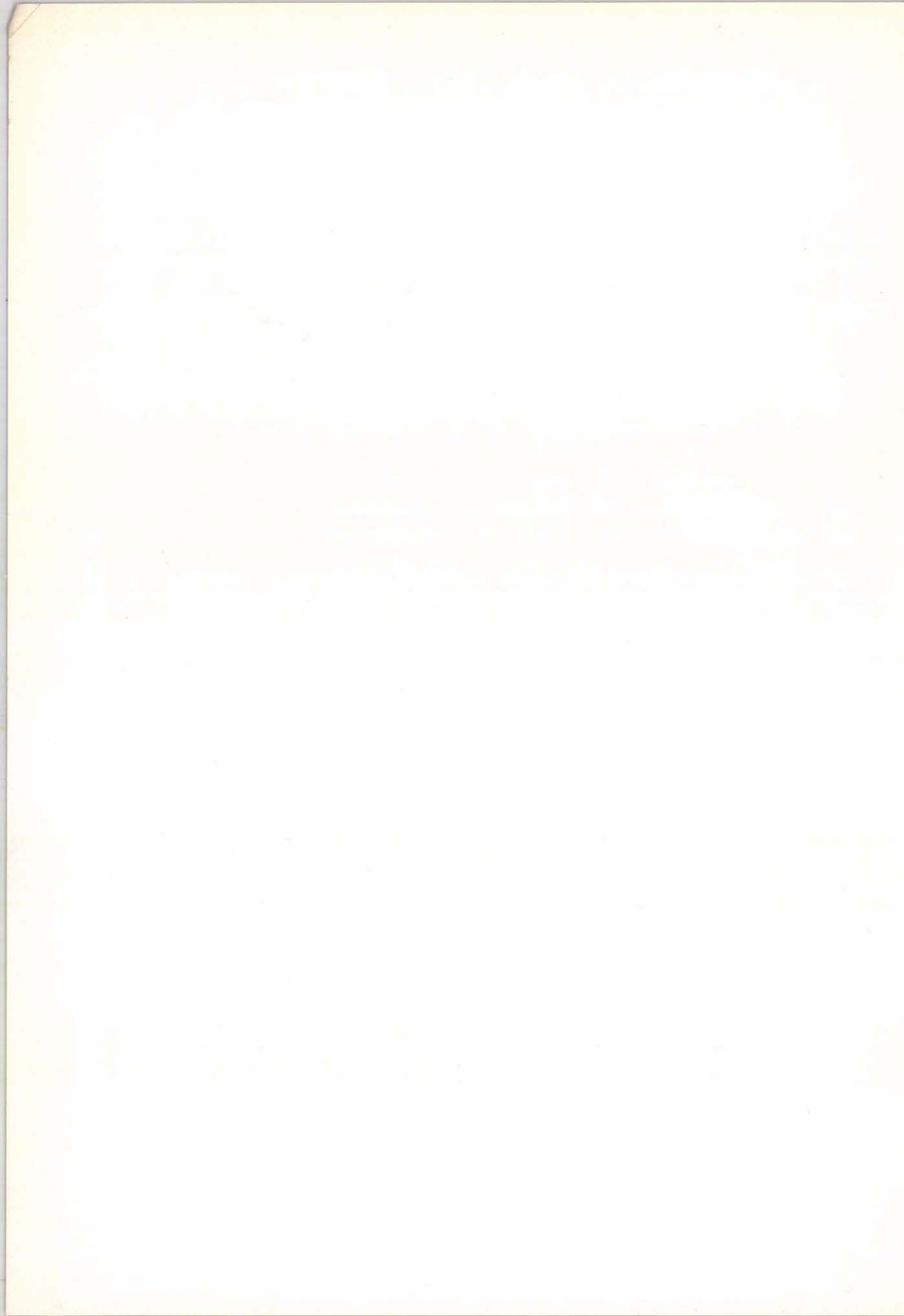
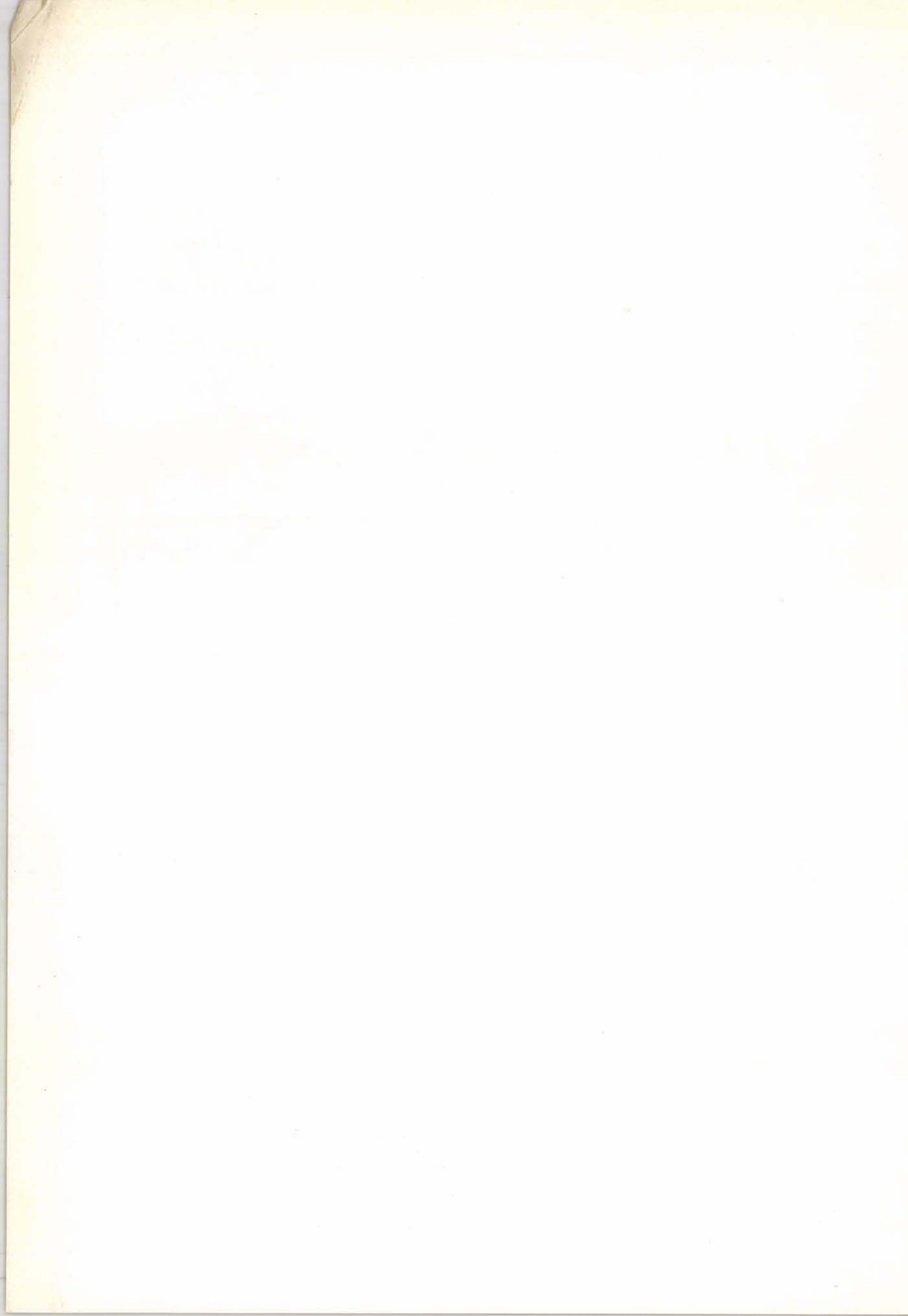

FOTO: ERDÉLYI

VIII. LÉPCSŐ A KELETI GYŰJTEMÉNY GALÉRIÁJARA
GALERIETREPPE IN DER ORIENTALIEN-SAMMLUNG
STAIRCASE IN THE ORIENTAL COLLECTION

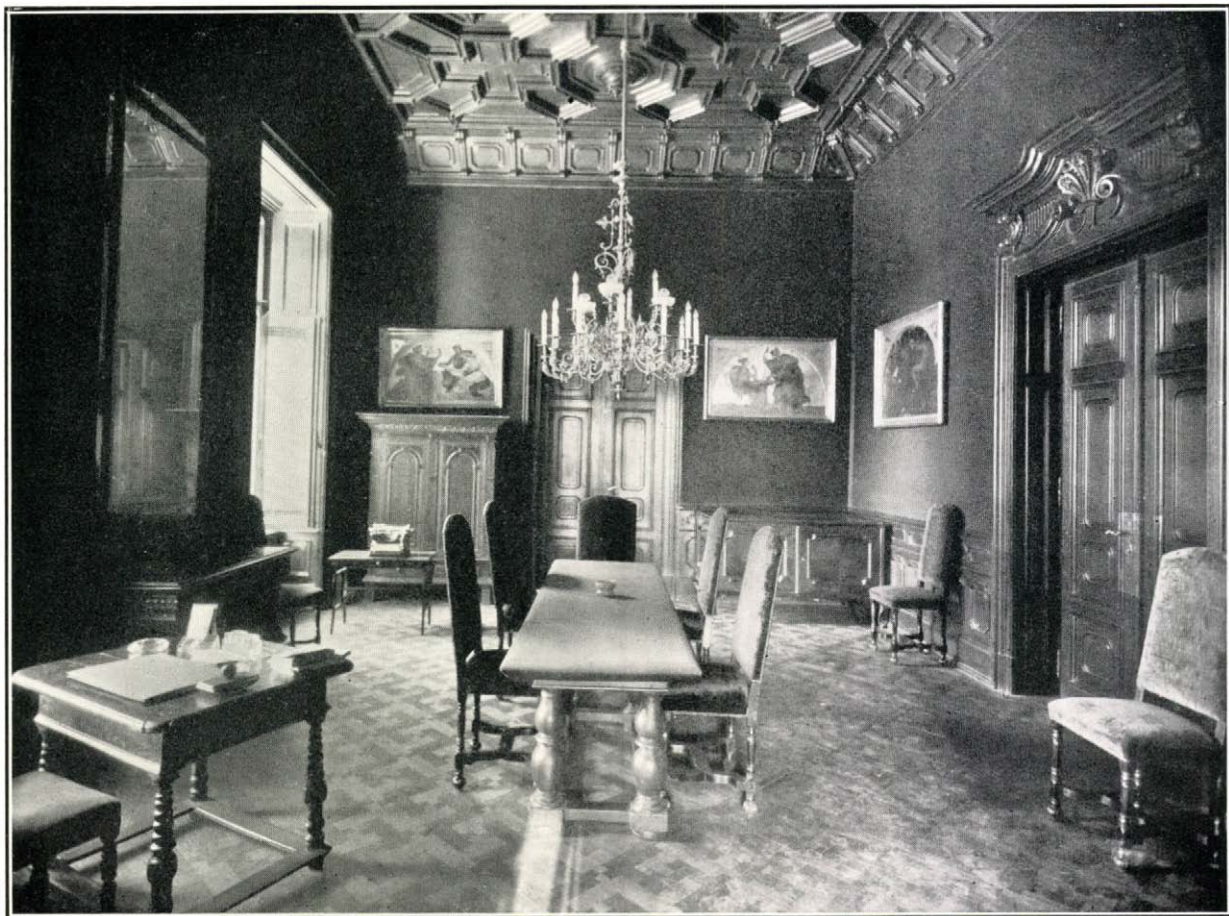

FOTO: ERDÉLYI

IX. TANÁCSKOZÓTEREM
KONFERENZ-SAAL — CONFERENCE-ROOM

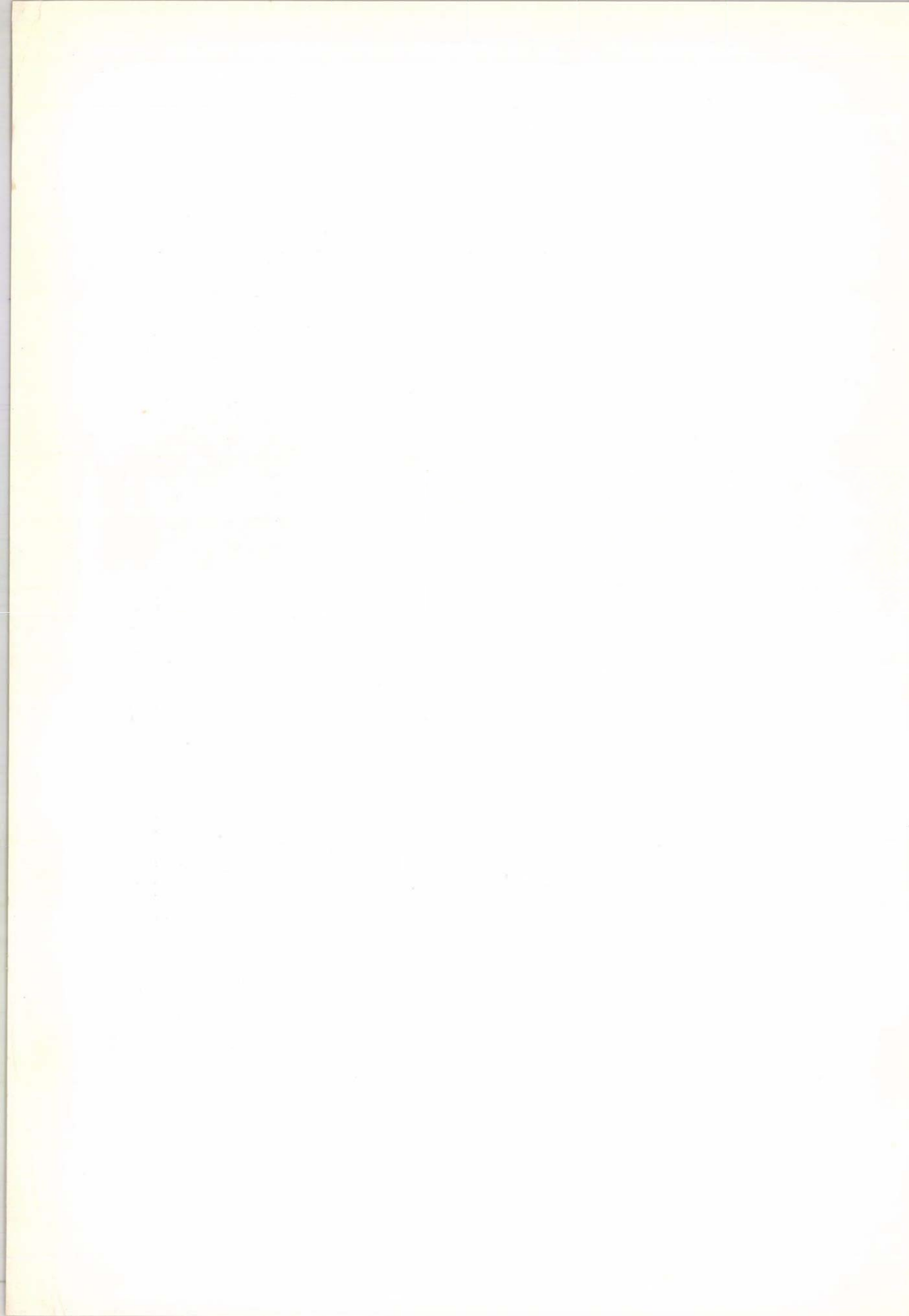
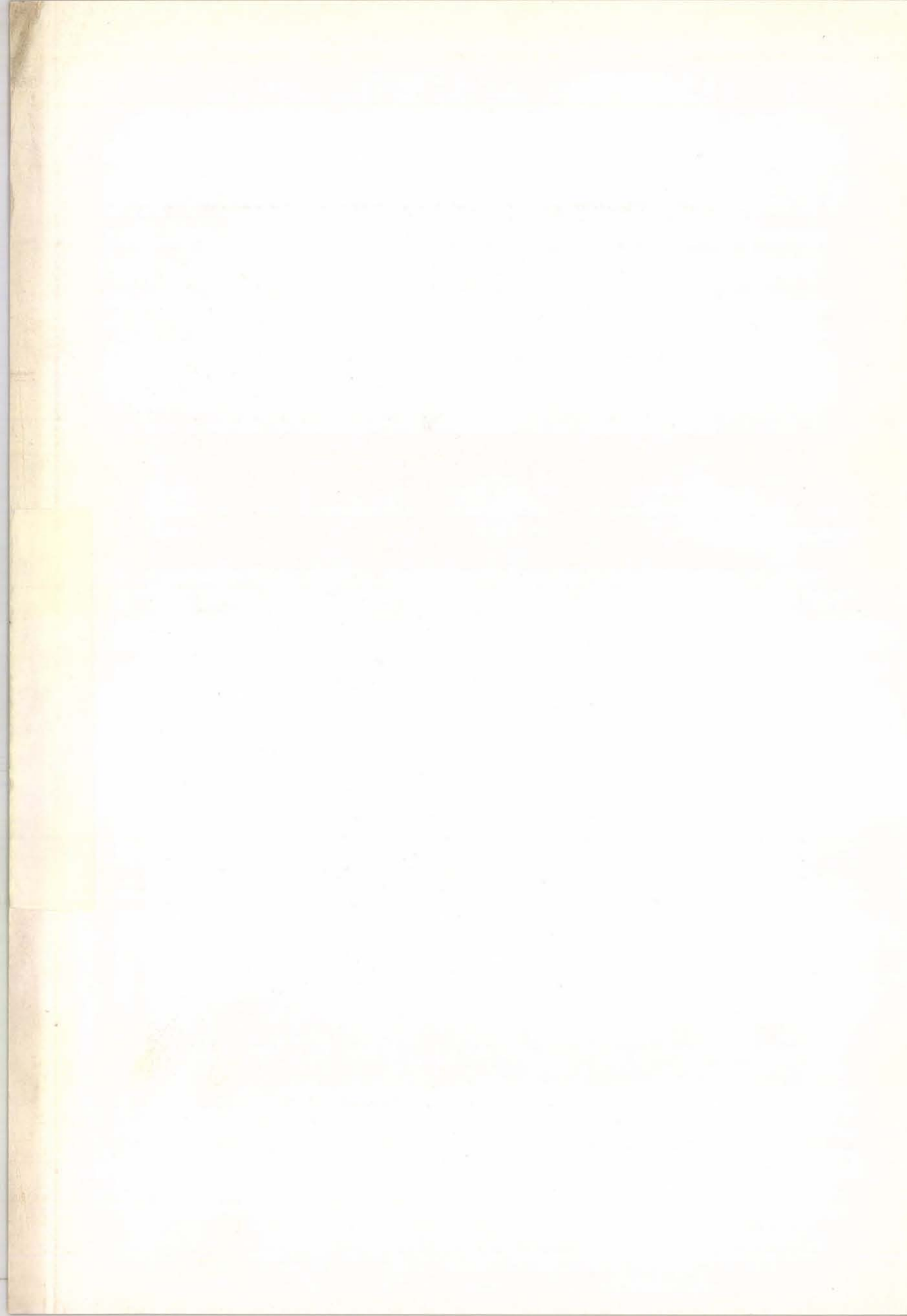

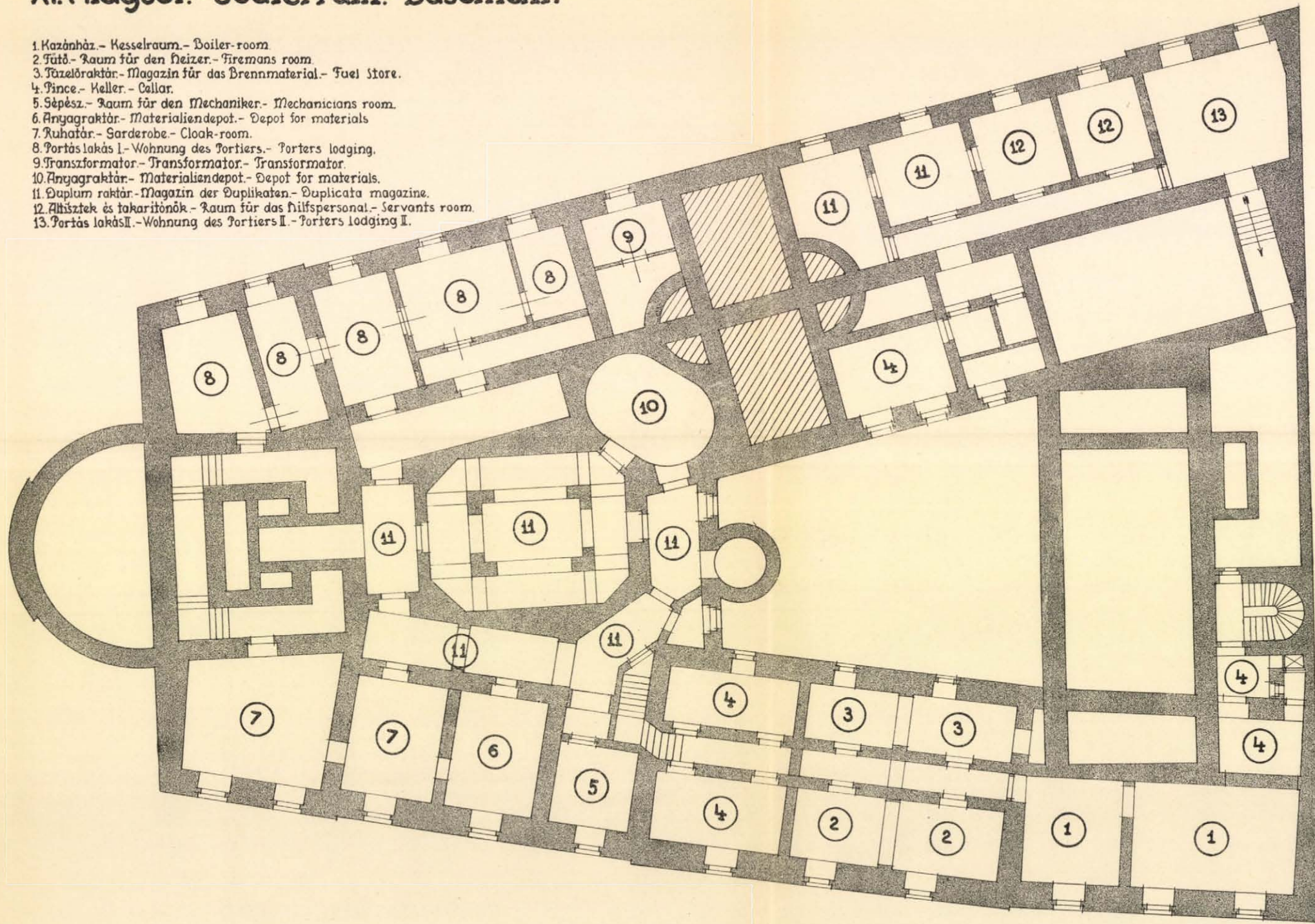
FOTO: ERDÉLYI

X. RAKTÁR-RÉSZLET
TEILANSICHT AUS DEM BÜCHERMAGAZIN — PART OF THE STORE-HOUSE

XI. Alagsor.- Souterrain.- Basement.

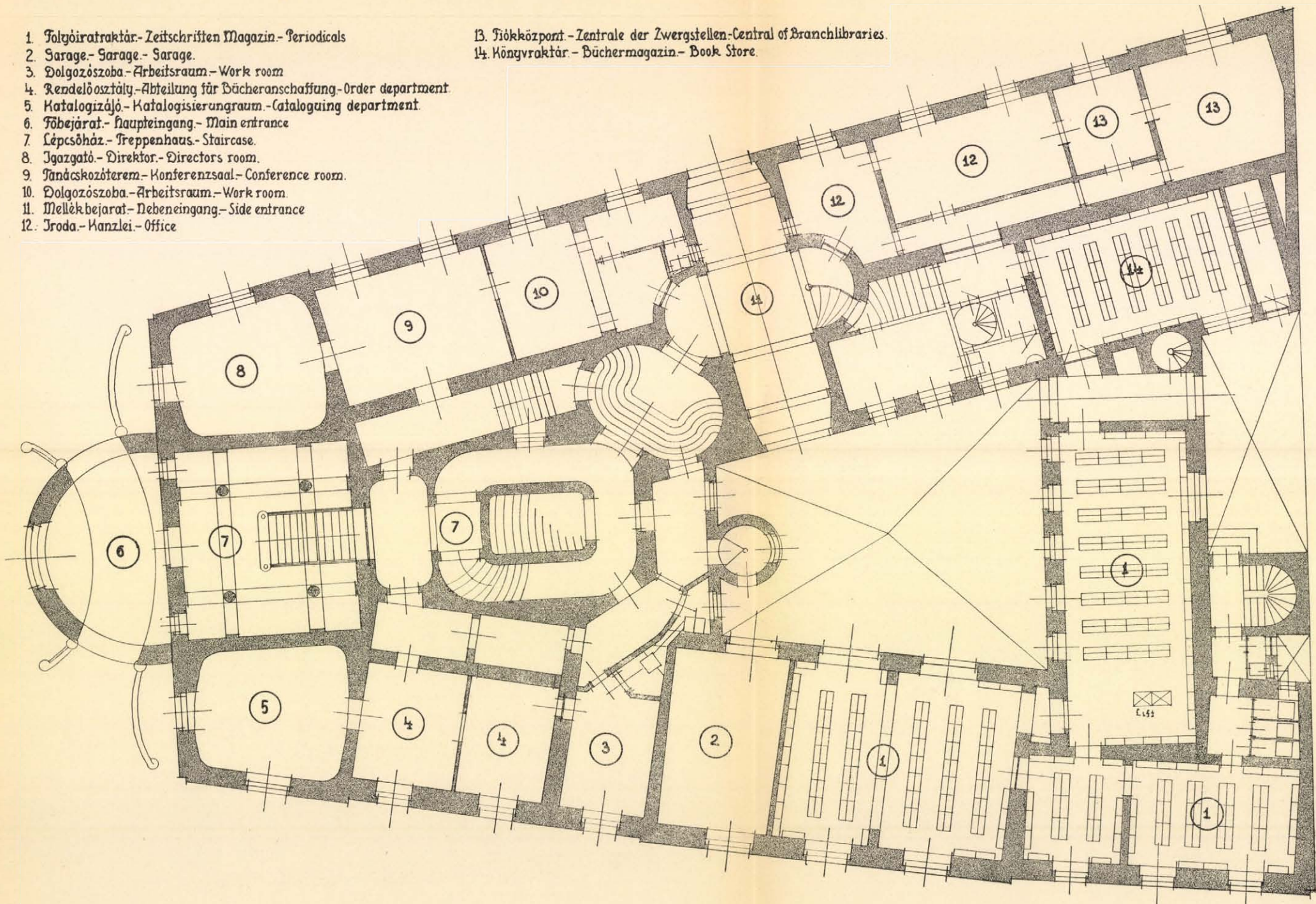
1. Kazánház.- Kesselraum.- Boiler-room
2. Fűtő.- Raum für den Heizer.- Firemans room
3. Fűzelőraktár.- Magazin für das Brennmaterial.- Fuel Store.
4. Pince.- Keller.- Cellar.
5. Sépész.- Raum für den Mechaniker.- Mechanics room.
6. Anyagraktár.- Materialiendepot.- Depot for materials
7. Ruhatór.- Garderobe.- Cloak-room.
8. Portás lakás I.- Wohnung des Portiers.- Porters lodging.
9. Transzformátor.- Transformator.- Transformator
10. Anyagraktár.- Materialiendepot.- Depot for materials.
11. Duplikum raktár.- Magazin der Duplikaten.- Duplicata magazine.
12. Alhízték és takarítónők.- Raum für das Hilfspersonal.- Servants room.
13. Portás lakás II.- Wohnung des Portiers II.- Porters lodging I.

XII. Földszint.- Erdgeschoss.- Ground floor.

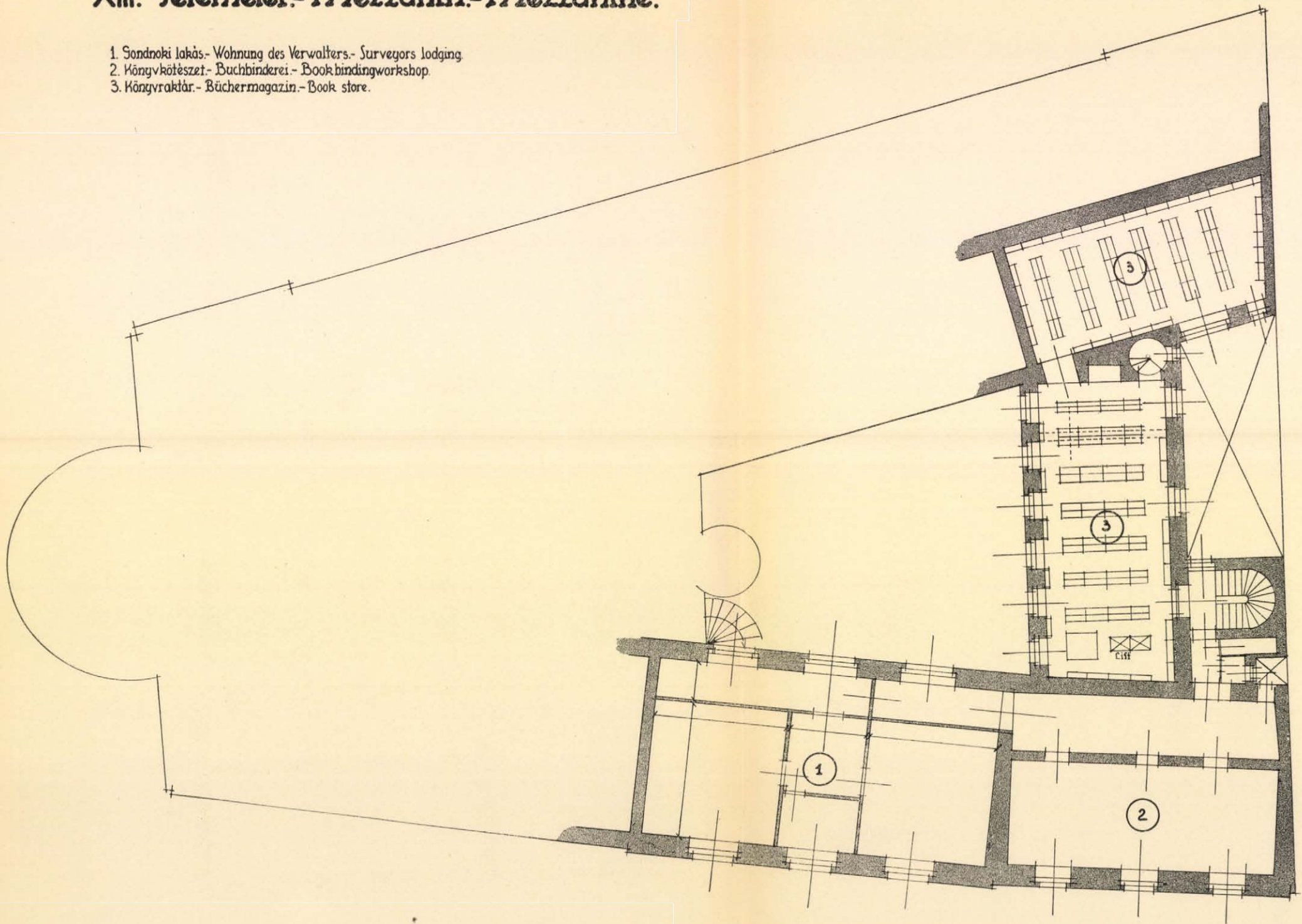
1. Folyóiratraktár.- Zeitschriften Magazin.- Periodicals
2. Sarage.- Sarage.- Sarage.
3. Dolgozószoba.- Arbeitsraum.- Work room
4. Rendelőosztály.- Abteilung für Bücheranschaffung.- Order department.
5. Katalógizáló.- Katalógisierungsraum.- Cataloguing department.
6. Főbejárat.- Haupteingang.- Main entrance
7. Lépcsőház.- Treppenhaus.- Staircase.
8. Igazgató.- Direktor.- Directors room.
9. Tanácskozásterem.- Konferenzsaal.- Conference room.
10. Dolgozószoba.- Arbeitsraum.- Work room.
11. Mellékbejárat.- Nebeneingang.- Side entrance
12. Iroda.- Kanzlei.- Office

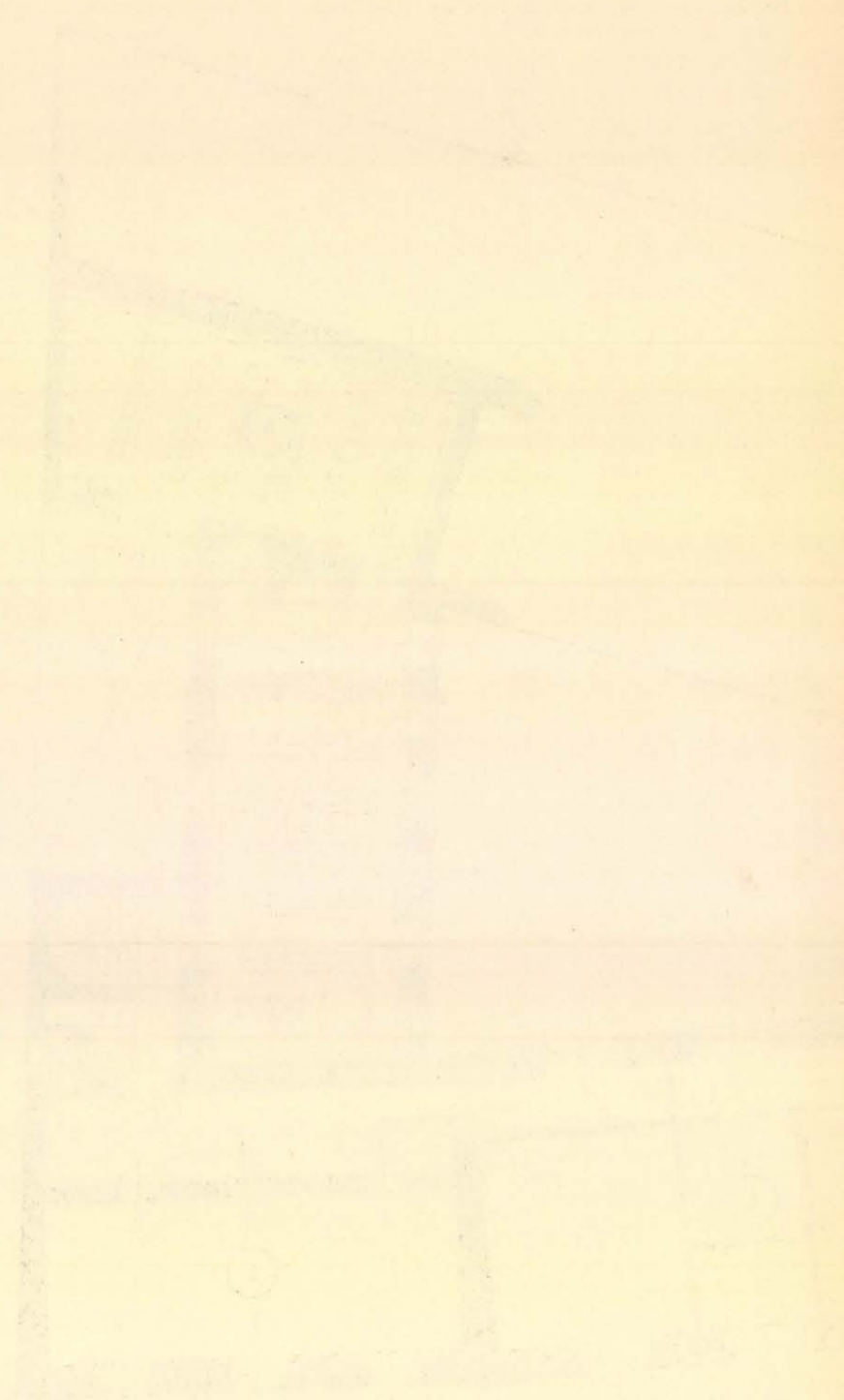
13. Könyvközpont.- Zentrale der Zwergstellen.- Central of Branchlibraries.
14. Könyvraktár.- Büchermagazin.- Book Store.

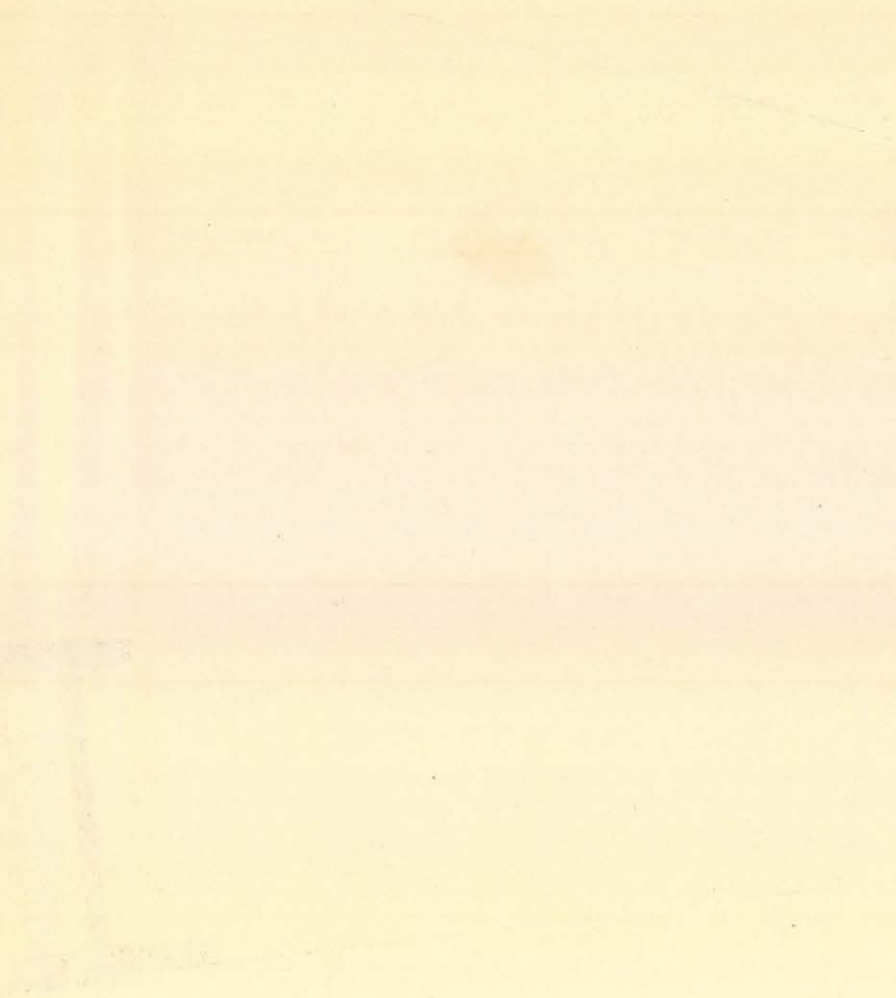
XIII. Főemelet.- Mezzanin.- Mezzanine.

- 1. Sondnoki lakás.- Wohnung des Verwalters.- Surveyors lodging
- 2. Könyvkötészet.- Buchbinderei.- Book binding workshop
- 3. Könyvraktár.- Büchermagazin.- Book store.

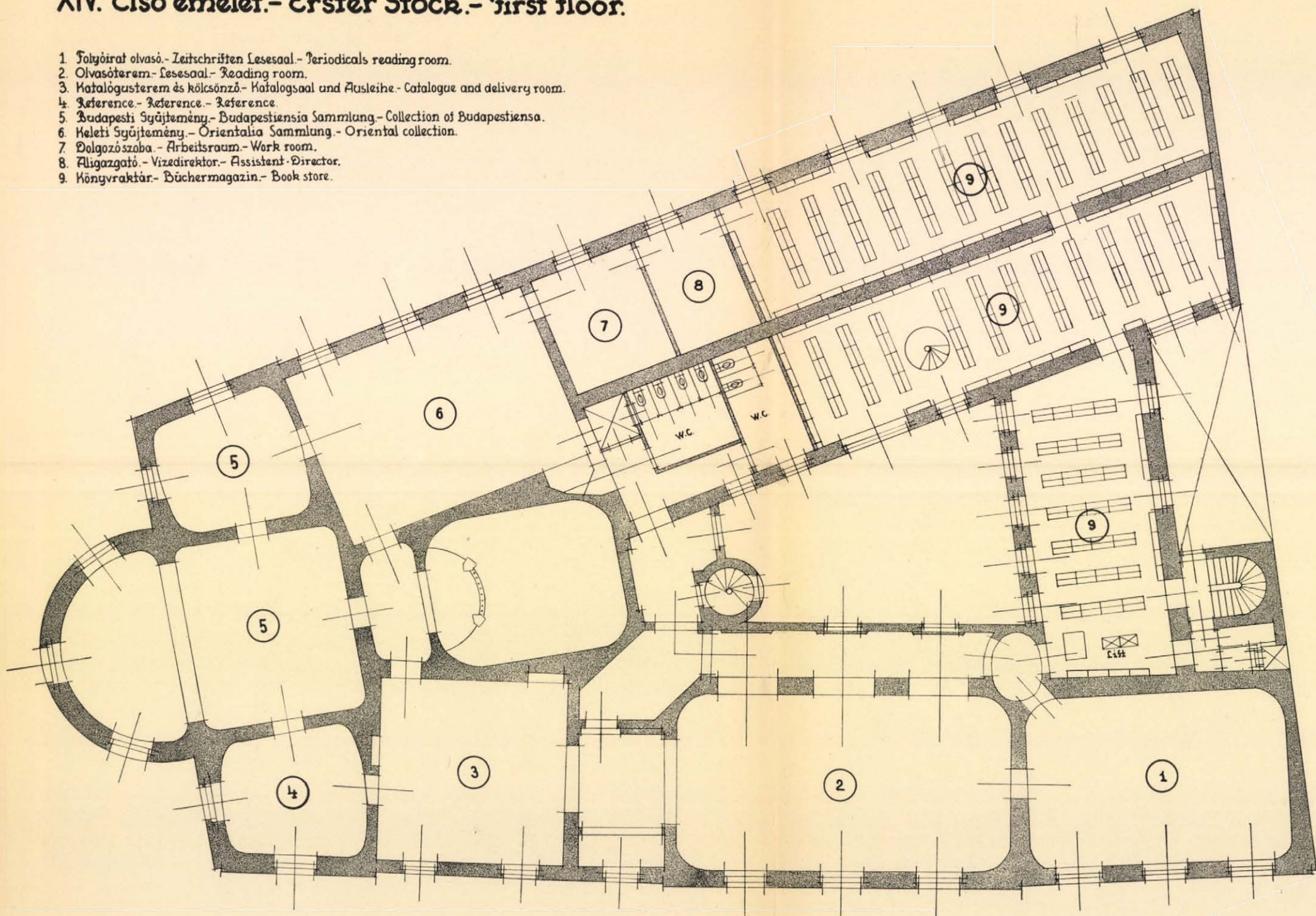

XXI. *[Faint, illegible text]*

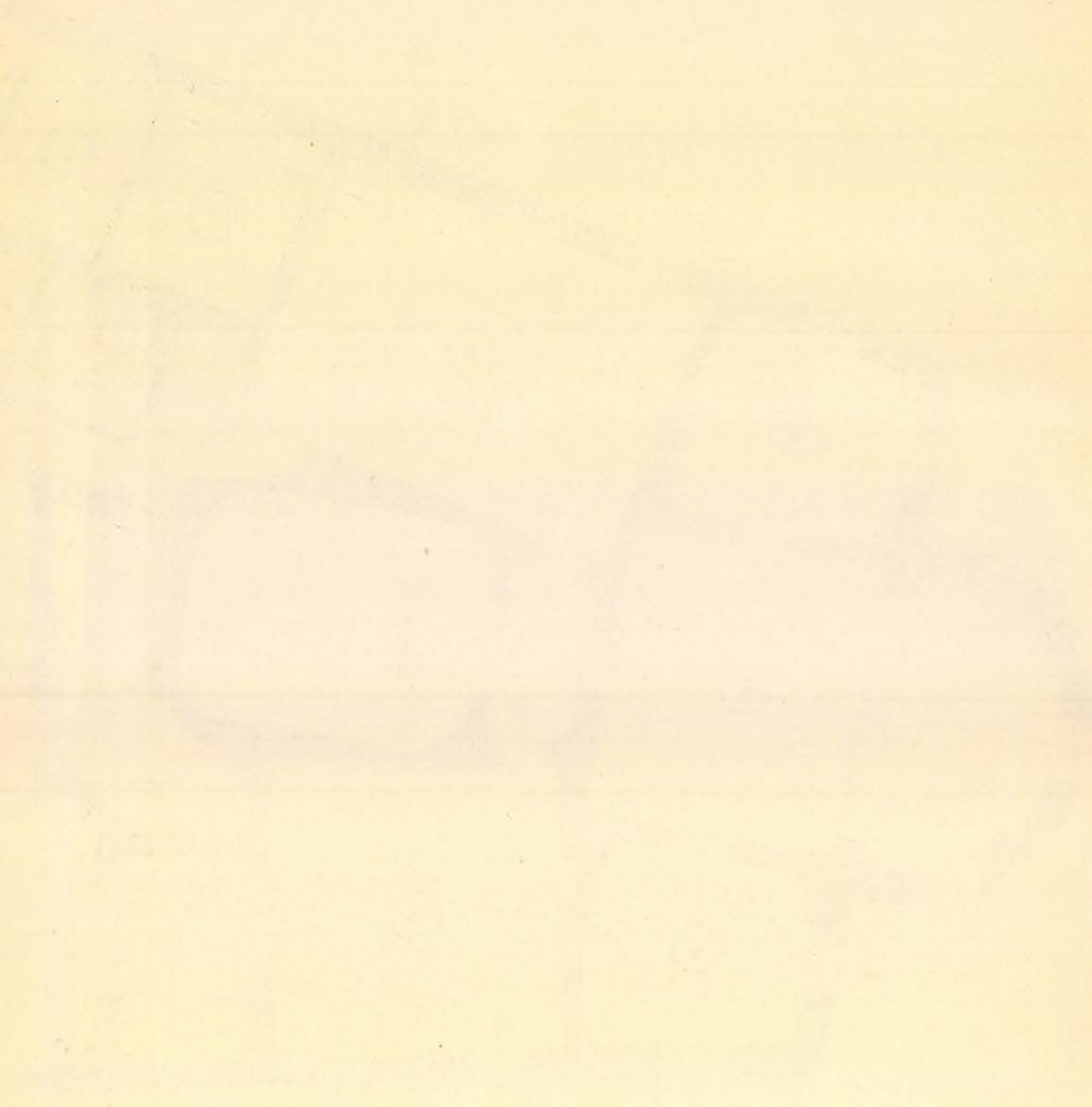
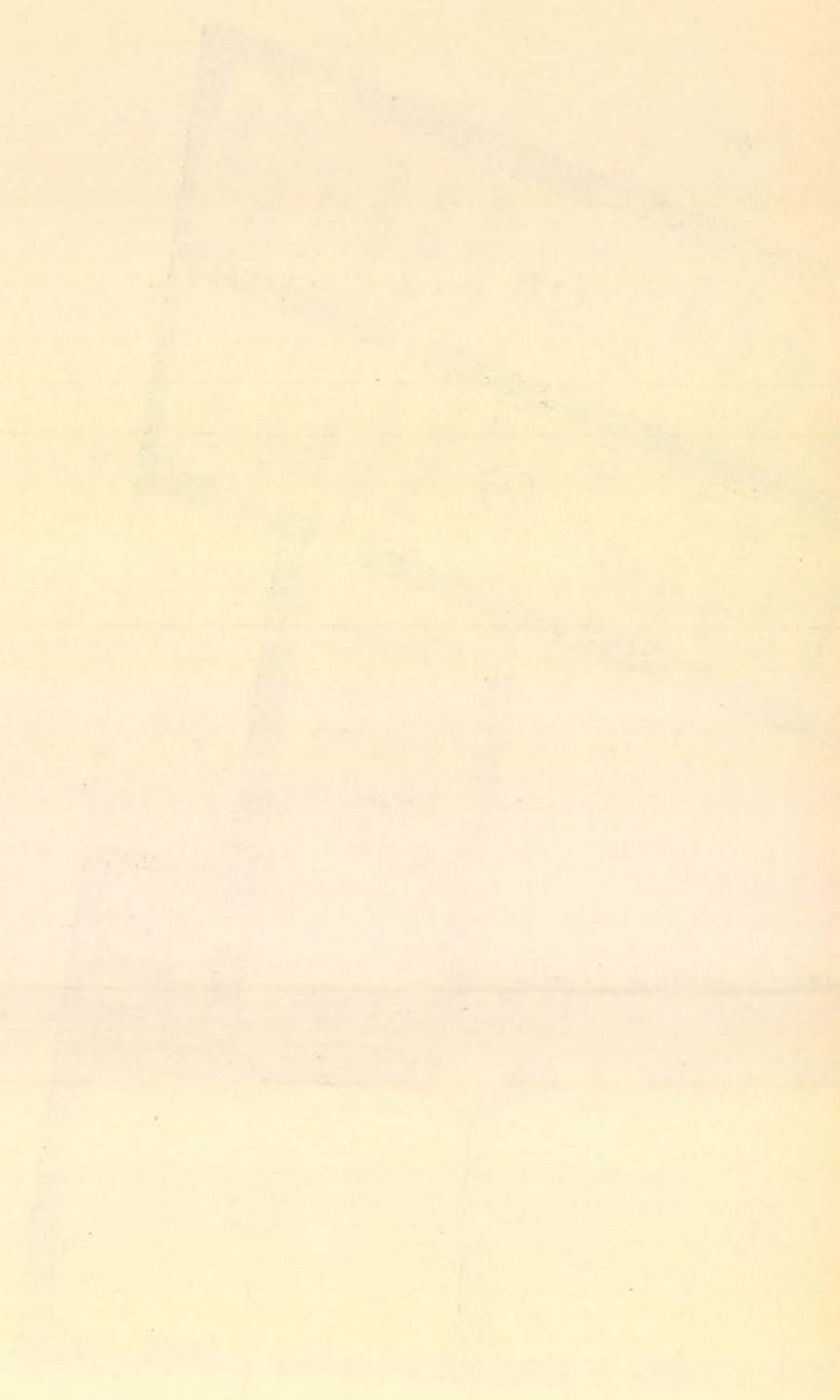
XIV. Első emelet.- Erster Stock.- First floor.

1. Folyóirat olvasó.- Zeitschriften Lesesaal.- Periodicals reading room.
2. Olvasóterem.- Lesesaal.- Reading room.
3. Katalógusterm és kölcsönző.- Katalogsaal und Ausleihe.- Catalogue and delivery room.
4. Referencia.- Referenz.- Reference.
5. Budapesti Gyűjtemény.- Budapestiensia Sammlung.- Collection of Budapestiensia.
6. Keleti Gyűjtemény.- Orientalia Sammlung.- Oriental collection.
7. Dolgozószoba.- Arbeitsraum.- Work room.
8. Aligazgató.- Vizedirektor.- Assistent-Direktor.
9. Könyvraktár.- Büchermagazin.- Book store.

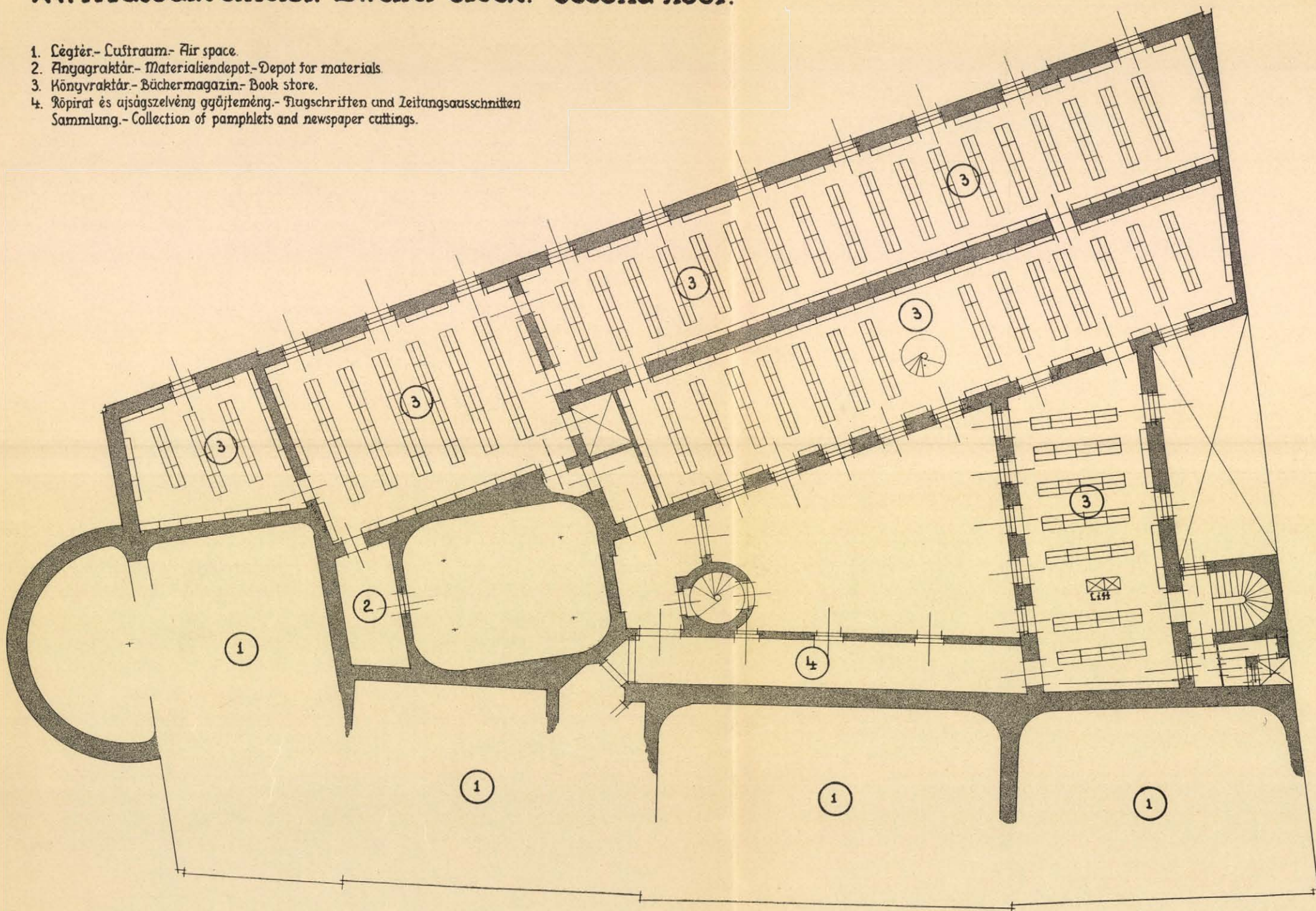
XV. Die Elemente der Geometrie - 1. Buch

Die Geometrie ist die Wissenschaft von den Eigenschaften der ausgedehnten Körper. Sie zerfällt in die Ebene- und die Körpergeometrie. Die Ebenegeometrie beschäftigt sich mit den Eigenschaften der in einer Ebene liegenden Figuren, die Körpergeometrie mit den Eigenschaften der Körper.

XV. Második emelet.- Zweiter Stock.- Second floor.

- 1. Légter.- Luftraum.- Air space.
- 2. Anyagraktár.- Materialiendepot.- Depot for materials
- 3. Könyvraktár.- Büchermagazin.- Book store.
- 4. Rópirat és újságszelvény gyűjtemény.- Flugschriften und Zeitungsausschnitten Sammlung.- Collection of pamphlets and newspaper cuttings.

T

W. L.

... ..
... ..
... ..
... ..

